නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

විනයපිටකෙ

චූළවග්ගපාළි

1. කම්මක්ඛන්ධකං

1. තජ්ජනීයකම්මං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ අත්තනා භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘‘මා ඛො තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, එසො අජෙසි. බලවාබලවං පටිමන්තෙථ. තුම්හෙ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච [අලමත්ථතරා ච (සයා. ක.)]. මා චස්ස භායිත්ථ. මයම්පි තුම්හාකං පක්ඛා භවිස්සාමා’’ති. තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භිය්‍යොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ අත්තනා භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වක්ඛන්ති – ‘මා ඛො තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, එසො අජෙසි. බලවාබලවං පටිමන්තෙථ. තුම්හෙ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච. මා චස්ස භායිත්ථ. මයම්පි තුම්හාකං පක්ඛා භවිස්සාමා’ති. තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භිය්‍යොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති’’ති.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ අත්තනා භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘මා ඛො තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, එසො අජෙසි. බලවාබලවං පටිමන්තෙථ. තුම්හෙ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච. මා චස්ස භායිත්ථ. මයම්පි තුම්හාකං පක්ඛා භවිස්සාමා’ති. තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භිය්‍යොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්තී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ, තෙසං මොඝපුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා අත්තනා භණ්ඩනකාරකා…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වක්ඛන්ති – ‘මා ඛො තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, එසො අජෙසි. බලවාබලවං පටිමන්තෙථ. තුම්හෙ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච. මා චස්ස භායිත්ථ. මයම්පි තුම්හාකං පක්ඛා භවිස්සාමා’ති? තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භිය්‍යොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානං වා භිය්‍යොභාවාය. අථ ඛ්වෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානඤ්චෙව අප්පසාදාය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤථත්තායා’’ති.

අථ ඛො භගවා තෙ [පණ්ඩුකලොහිතකෙ (සයා.)] භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය දුප්පොසතාය මහිච්ඡතාය අසන්තුට්ඨිතාය [අසන්තුට්ඨතාය (සයා.), අසන්තුට්ඨියා (සී.)] සඞ්ගණිකාය කොසජ්ජස්ස අවණ්ණං භාසිත්වා අනෙකපරියායෙන සුභරතාය සුපොසතාය අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස වීරියාරම්භස්ස [විරියාරම්භස්ස (සී.), වීරියාරබ්භස්ස (ක.)] වණ්ණං භාසිත්වා භික්ඛූනං තදනුච්ඡවිකං තදනුලොමිකං ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං කරොතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං. පඨමං පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ චොදෙතබ්බා, චොදෙත්වා සාරෙතබ්බා, සාරෙත්වා ආපත්තිං [ආපත්ති (සී. සයා.)] ආරොපෙතබ්බා, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

3. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ අත්තනා භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘මා ඛො තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, එසො අජෙසි. බලවාබලවං පටිමන්තෙථ. තුම්හෙ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච. මා චස්ස භායිත්ථ. මයම්පි තුම්හාකං පක්ඛා භවිස්සාමා’ති. තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති,

උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ අත්තනා භණ්ඩනකාරකා…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘මා ඛො තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, එසො අජෙසි. බලවාබලවං පටිමන්තෙථ. තුම්හෙ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච. මා චස්ස භායිත්ථ. මයම්පි තුම්හාකං පක්ඛා භවිස්සාමා’ති. තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති. සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං කරොති. යස්සායස්මතො ඛමති පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස කරණං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ අත්තනා භණ්ඩනකාරකා…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘මා ඛො තුම්හෙ , ආයස්මන්තො, එසො අජෙසි. බලවාබලවං පටිමන්තෙථ. තුම්හෙ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච. මා චස්ස භායිත්ථ. මයම්පි තුම්හාකං පක්ඛා භවිස්සාමා’ති. තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති. සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං කරොති. යස්සායස්මතො ඛමති පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස කරණං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො . ඉමෙ පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ අත්තනා භණ්ඩනකාරකා…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘මා ඛො තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, එසො අජෙසි. බලවාබලවං පටිමන්තෙථ. තුම්හෙ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච. මා චස්ස භායිත්ථ. මයම්පි තුම්හාකං පක්ඛා භවිස්සාමා’ති. තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති. සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං කරොති. යස්සායස්මතො ඛමති පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස කරණං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘කතං සඞ්ඝෙන පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අධම්මකම්මද්වාදසකං

4. ‘‘තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච [අධම්මකම්මඤ්චෙව (ස්‍යා.)] හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අනාපත්තියා කතං හොති, අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අචොදෙත්වා කතං හොති, අසාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච. අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච. අනාපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච. අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච. දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච. අචොදෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච. අසාරෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ , තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දූවූපසන්තඤ්ච.

අධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ධම්මකම්මද්වාදසකං

5. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, පටිපුච්ඡා කතං හොති, පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තියා කතං හොති, දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති , අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. චොදෙත්වා කතං හොති, සාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. පටිපුච්ඡා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. පටිඤ්ඤාය කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

“අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

“අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

“අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

“අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. චොදෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

“අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සාරෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

“අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තජ්ජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

ධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ආකඞ්ඛමානඡක්කං

6. [පරි. 323] “තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො , ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

“අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

“අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

“තිණ්ණං, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; එකො බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; එකො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

“අපරෙසම්පි , භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, එකො අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, එකො අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

“අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය . එකො බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, තජ්ජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

ආකඞ්ඛමානඡක්කං නිට්ඨිතං.

අට්ඨාරසවත්තං

7. ‘‘තජ්ජනීයකම්මකතෙන , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා – න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති [සම්මති (ස්‍යා.)] සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං කතං හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා, තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි [න භික්ඛූ භික්ඛූහි (ස්‍යා.)] සම්පයොජෙතබ්බ’’න්ති.

තජ්ජනීයකම්මෙ අට්ඨාරසවත්තං නිට්ඨිතං.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං

8. අථ ඛො සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං අකාසි . තෙ සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතා සම්මා වත්තන්ති, ලොමං පාතෙන්ති , නෙත්ථාරං වත්තන්ති, භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘‘මයං, ආවුසො, සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතා සම්මා වත්තාම, ලොමං පාතෙම, නෙත්ථාරං වත්තාම, කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ….. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතු.

පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. උපසම්පාදෙති, නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

[පරි. 420] ‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං ගරහති, කම්මිකෙ ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, පවාරණං ඨපෙති, සවචනීයං කරොති, අනුවාදං පට්ඨපෙති, ඔකාසං කාරෙති, චොදෙති, සාරෙති, භික්ඛූහි සම්පයොජෙති [භික්ඛූ භික්ඛූහි සම්පයොජෙති (ස්‍යා.)] – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං නිට්ඨිතං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං

9. ‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න උපසම්පාදෙති, න නිස්සයං දෙති, න සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො න ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං න ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං න ගරහති, කම්මිකෙ න ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, න පවාරණං ඨපෙති, න සවචනීයං කරොති, න අනුවාදං පට්ඨපෙති, න ඔකාසං කාරෙති, න චොදෙති, න සාරෙති, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො , තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං නිට්ඨිතං.

10. ‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. තෙහි, භික්ඛවෙ, පණ්ඩුකලොහිතකෙහි භික්ඛූහි සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං

පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘මයං, භන්තෙ, සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතා සම්මා වත්තාම, ලොමං පාතෙම, නෙත්ථාරං වත්තාම, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචාමා’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතා සම්මා වත්තන්ති, ලොමං පාතෙන්ති, නෙත්ථාරං වත්තන්ති , තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචන්ති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතා සම්මා වත්තන්ති, ලොමං පාතෙන්ති, නෙත්ථාරං වත්තන්ති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචන්ති. සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ , භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතා සම්මා වත්තන්ති, ලොමං පාතෙන්ති, නෙත්ථාරං වත්තන්ති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචන්ති. සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ පණ්ඩුකලොහිතකා භික්ඛූ සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතා සම්මා වත්තන්ති, ලොමං පාතෙන්ති, නෙත්ථාරං වත්තන්ති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචන්ති. සඞ්ඝො පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘පටිප්පස්සද්ධං සඞ්ඝෙන පණ්ඩුකලොහිතකානං භික්ඛූනං තජ්ජනීයකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස,

තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

තජ්ජනීයකම්මං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. නියස්සකම්මං

11. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා සෙය්‍යසකො බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි; අපිස්සු භික්ඛූ පකතා [පකතත්තා (සී. ස්‍යා.)] පරිවාසං දෙන්තා මූලාය පටිකස්සන්තා මානත්තං දෙන්තා අබ්භෙන්තා. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා සෙය්‍යසකො බාලො භවිස්සති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරිස්සති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි ; අපිස්සු භික්ඛූ පකතා පරිවාසං දෙන්තා මූලාය පටිකස්සන්තා මානත්තං දෙන්තා අබ්භෙන්තා’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, සෙය්‍යසකො භික්ඛු බාලො අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි; අපිස්සු භික්ඛූ පකතා පරිවාසං දෙන්තා මූලාය පටිකස්සන්තා මානත්තං දෙන්තා අබ්භෙන්තා’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ, තස්ස මොඝපුරිසස්ස අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම සො, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසො බාලො භවිස්සති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරිස්සති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි; අපිස්සු භික්ඛූ පකතා පරිවාසං දෙන්තා මූලාය පටිකස්සන්තා මානත්තං දෙන්තා අබ්භෙන්තා. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං [නියසකම්මං (ක.)] කරොතු – නිස්සාය තෙ වත්ථබ්බන්ති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං. පඨමං සෙය්‍යසකො භික්ඛු චොදෙතබ්බො, චොදෙත්වා සාරෙතබ්බො, සාරෙත්වා ආපත්තිං ආරොපෙතබ්බො [ආපත්ති ආරොපෙතබ්බා (සී. ස්‍යා.)], ආපත්තිං ආරොපෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

12. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සෙය්‍යසකො භික්ඛු බාලො අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි; අපිස්සු භික්ඛූ පකතා පරිවාසං දෙන්තා මූලාය පටිකස්සන්තා මානත්තං දෙන්තා අබ්භෙන්තා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය – නිස්සාය තෙ වත්ථබ්බන්ති. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සෙය්‍යසකො භික්ඛු බාලො අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි; අපිස්සු භික්ඛූ පකතා පරිවාසං දෙන්තා මූලාය පටිකස්සන්තා මානත්තං දෙන්තා අබ්භෙන්තා. සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං කරොති – නිස්සාය තෙ වත්ථබ්බන්ති. යස්සායස්මතො ඛමති සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සස්ස කම්මස්ස කරණං – නිස්සාය තෙ වත්ථබ්බන්ති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සෙය්‍යසකො භික්ඛු බාලො අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි; අපිස්සු භික්ඛූ පකතා පරිවාසං දෙන්තා මූලාය පටිකස්සන්තා මානත්තං දෙන්තා අබ්භෙන්තා. සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං කරොති – නිස්සාය තෙ වත්ථබ්බන්ති. යස්සායස්මතො ඛමති සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සස්ස කම්මස්ස කරණං – නිස්සාය තෙ වත්ථබ්බන්ති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘කතං සඞ්ඝෙන සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං – නිස්සාය තෙ වත්ථබ්බන්ති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අධම්මකම්මද්වාදසකං

13. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අනාපත්තියා කතං හොති, අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අචොදෙත්වා කතං හොති, අසාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. අසම්මුඛා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ….

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ…පෙ…. අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ….

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ….

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. අනාපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…. .

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ….

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ….

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ….

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. අසාරෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…. .

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො,

භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

අධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ධම්මකම්මද්වාදසකං

14. ''තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, පටිපුච්ඡා කතං හොති, පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

''අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තියා කතං හොති, දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. චොදෙත්වා කතං හොති, සාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. සම්මුඛා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…..

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. පටිපුච්ඡා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…..

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. පටිඤ්ඤාය කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…..

''අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ…පෙ…. ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…. .

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…..

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…..

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. චොදෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…..

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. සාරෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…. .

''අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං නියස්සකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

ධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ආකඞ්ඛමානඡක්කං

15. [පරි. 323] ''තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය. භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය. බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘තිණ්ණං, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය. එකො භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; එකො බාලො හොති, අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; එකො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය. එකො අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, එකො අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, එකො අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය. එකො බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, නියස්සකම්මං කරෙය්‍ය.

ආකඞ්ඛමානඡක්කං නිට්ඨිතං.

අට්ඨාරසවත්තං

16. ‘‘නියස්සකම්මකතෙන , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා – න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මං කතං හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා, තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරාපෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බ’’න්ති.

නියස්සකම්මෙ අට්ඨාරසවත්තං නිට්ඨිතං.

17. අථ ඛො සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං අකාසි – නිස්සාය තෙ වත්ථබ්බන්ති. සො සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො කල්‍යාණමිත්තෙ සෙවමානො භජමානො පයිරුපාසමානො උද්දිසාපෙන්තො පරිපුච්ඡන්තො බහුස්සුතො හොති, ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති – ‘‘අහං, ආවුසො, සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ….. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතු.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං

18. ‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. උපසම්පාදෙති, නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

[පරි. 420] ‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං ගරහති, කම්මිකෙ ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, පවාරණං ඨපෙති, සවචනීයං කරොති, අනුවාදං පට්ඨපෙති , ඔකාසං කාරෙති, චොදෙති,

සාරෙති, භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං නිට්ඨිතං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං

19. ‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං . න උපසම්පාදෙති, න නිස්සයං දෙති, න සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො න ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං න ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං න ගරහති, කම්මිකෙ න ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, න පවාරණං ඨපෙති, න සවචනීයං කරොති, න අනුවාදං පට්ඨපෙති, න ඔකාසං කාරෙති, න චොදෙති, න සාරෙති, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං නිට්ඨිතං.

20. ‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. තෙන, භික්ඛවෙ, සෙය්‍යසකෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි, නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා . බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සෙය්‍යසකො භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සෙය්‍යසකො භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සෙය්‍යසකො භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සෙය්‍යසකො භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘පටිප්පස්සද්ධං සඞ්ඝෙන සෙය්‍යසකස්ස භික්ඛුනො නියස්සකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

නියස්සකම්මං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. පබ්බාජනීයකම්මං

21. [ඉදං වත්ථු පාරා. 431 ආදයො] තෙන ඛො පන සමයෙන අස්සජිපුනබ්බසුකා නාම [නාම භික්ඛූ (ක.)] කීටාගිරිස්මිං ආවාසිකා හොන්ති අලජ්ජිනො පාපභික්ඛූ. තෙ [චූළව. 292 ආදයො] එවරූපං අනාචාරං ආචරන්ති – මාලාවච්ඡං රොපෙන්තිපි රොපාපෙන්තිපි, සිඤ්චන්තිපි සිඤ්චාපෙන්තිපි, ඔචිනන්තිපි ඔචිනාපෙන්තිපි, ගන්ථෙන්තිපි ගන්ථාපෙන්තිපි , එකතොවණ්ටිකමාලං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, උභතොවණ්ටිකමාලං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, මඤ්ජරිකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, විධූතිකං [විධුතිකං (සයා.)] කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, වටංසකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, ආවෙළං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, උරච්ඡදං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි. තෙ කුලිත්ථීනං කුලධීතානං කුලකුමාරීනං කුලසුණ්හානං කුලදාසීනං එකතොවණ්ටිකමාලං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, උභතොවණ්ටිකමාලං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, මඤ්ජරිකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, විධූතිකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, වටංසකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, ආවෙළං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, උරච්ඡදං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි. තෙ කුලිත්ථීහි කුලධීතාහි කුලකුමාරීහි කුලසුණ්හාහි කුලදාසීහි සද්ධිං එකභාජනෙපි භුඤ්ජන්ති, එකථාලකෙපි පිවන්ති, එකාසනෙපි නිසීදන්ති, එකමඤ්චෙපි තුවට්ටෙන්ති, එකත්ථරණාපි තුවට්ටෙන්ති, එකපාවුරණාපි තුවට්ටෙන්ති, එකත්ථරණපාවුරණාපි තුවට්ටෙන්ති, විකාලෙපි භුඤ්ජන්ති, මජ්ජම්පි පිවන්ති, මාලාගන්ධවිලෙපනම්පි ධාරෙන්ති, නච්චන්තිපි, ගායන්තිපි, වාදෙන්තිපි, ලාසෙන්තිපි; නච්චන්තියාපි නච්චන්ති, නච්චන්තියාපි ගායන්ති, නච්චන්තියාපි වාදෙන්ති, නච්චන්තියාපි ලාසෙන්ති; ගායන්තියාපි නච්චන්ති, ගායන්තියාපි ගායන්ති, ගායන්තියාපි වාදෙන්ති, ගායන්තියාපි ලාසෙන්ති; වාදෙන්තියාපි නච්චන්ති, වාදෙන්තියාපි ගායන්ති, වාදෙන්තියාපි වාදෙන්ති, වාදෙන්තියාපි ලාසෙන්ති; ලාසෙන්තියාපි නච්චන්ති, ලාසෙන්තියාපි ගායන්ති, ලාසෙන්තියාපි වාදෙන්ති, ලාසෙන්තියාපි ලාසෙන්ති; අට්ඨපදෙපි කීළන්ති, දසපදෙපි කීළන්ති, ආකාසෙපි කීළන්ති, පරිහාරපථෙපි කීළන්ති, සන්තිකායපි කීළන්ති, ඛලිකායපි කීළන්ති, ඝටිකායපි කීළන්ති, සලාකහත්ථෙනපි කීළන්ති, අක්ඛෙනපි කීළන්ති, පඞ්ගචීරෙනපි කීළන්ති, වඞ්කකෙනපි කීළන්ති, මොක්ඛචිකායපි කීළන්ති, චිඞ්ගුලකෙනපි කීළන්ති, පත්තාළ්හකෙනපි කීළන්ති, රථකෙනපි කීළන්ති, ධනුකෙනපි කීළන්ති, අක්ඛරිකායපි කීළන්ති, මනෙසිකායපි කීළන්ති, යථාවජ්ජෙනපි කීළන්ති; හත්ථිස්මිම්පි සික්ඛන්ති, අස්සස්මිම්පි සික්ඛන්ති, රථස්මිම්පි සික්ඛන්ති, ධනුස්මිම්පි සික්ඛන්ති, ථරුස්මිම්පි සික්ඛන්ති; හත්ථිස්සපි පුරතො ධාවන්ති, අස්සස්සපි පුරතො ධාවන්ති, රථස්සපි පුරතො [පුරතො ධාවන්ති (සයා.)] ධාවන්තිපි ආධාවන්තිපි; උස්සෙළෙන්තිපි, අප්ඵොටෙන්තිපි , නිබ්බුජ්ඣන්තිපි, මුට්ඨීහිපි යුජ්ඣන්ති; රඞ්ගමජ්ඣෙපි සඞ්ඝාටිං පත්ථරිත්වා නච්චකිං [නච්චන්තිං (සී. සයා.)] එවං වදන්ති – ‘‘ඉධ, භගිනි, නච්චස්සූ’’ති; නලාටිකම්පි දෙන්ති; විවිධම්පි අනාචාරං ආචරන්ති.

22. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කාසීසු වස්සංවුට්ඨො [වස්සංවුත්ථො (සී. සයා.)] සාවත්ථිං ගච්ඡන්තො භගවන්තං දස්සනාය යෙන කීටාගිරි තදවසරි. අථ ඛො සො භික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය කීටාගිරිං පිණ්ඩාය පාවිසි පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමිඤ්ජිතෙන [සම්මිඤ්ජිතෙන (සී. සයා. කං.)] පසාරිතෙන, ඔක්ඛිත්තචක්ඛු ඉරියාපථසම්පන්නො. මනුස්සා තං භික්ඛුං පස්සිත්වා එවමාහංසු – ‘‘ක්වායං අබලබලො විය මන්දමන්දො විය භාකුටිකභාකුටිකො විය? කො ඉමස්ස උපගතස්ස පිණ්ඩකම්පි දස්සති? අම්හාකං පන අය්‍යා අස්සජිපුනබ්බසුකා සණ්හා සඛිලා සුඛසම්භාසා මිහිතපුබ්බඞ්ගමා එහිස්වාගතවාදිනො අබ්භාකුටිකා උත්තානමුඛා පුබ්බභාසිනො. තෙසං ඛො නාම පිණ්ඩො දාතබ්බො’’ති.

අද්දසා ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො තං භික්ඛුං කීටාගිරිස්මිං පිණ්ඩාය චරන්තං; දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එතදවොච – ‘‘අපි, භන්තෙ, පිණ්ඩො ලබ්භතී’’ති? ‘‘න ඛො, ආවුසො, පිණ්ඩො ලබ්භතී’’ති. ‘‘එහි, භන්තෙ, ඝරං ගමිස්සාමා’’ති. අථ ඛො සො උපාසකො තං භික්ඛුං ඝරං නෙත්වා භොජෙත්වා එතදවොච – ‘‘කහං, භන්තෙ, අය්‍යො ගමිස්සතී’’ති? ‘‘සාවත්ථිං ඛො අහං, ආවුසො, ගමිස්සාමි භගවන්තං දස්සනායා’’ති. ‘‘තෙන හි, භන්තෙ, මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්ද, එවඤ්ච වදෙහි – ‘දුට්ඨො, භන්තෙ, කීටාගිරිස්මිං ආවාසො. අස්සජිපුනබ්බසුකා නාම කීටාගිරිස්මිං ආවාසිකා අලජ්ජිනො පාපභික්ඛූ. තෙ එවරූපං අනාචාරං ආචරන්ති – මාලාවච්ඡං රොපෙන්තිපි රොපාපෙන්තිපි, සිඤ්චන්තිපි සිඤ්චාපෙන්තිපි, ඔචිනන්තිපි, ඔචිනාපෙන්තිපි, ගන්ථෙන්තිපි ගන්ථාපෙන්තිපි, එකතොවණ්ටිකමාලං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, උභතොවණ්ටිකමාලං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, මඤ්ජරිකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, විධූතිකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, වටංසකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, ආවෙළං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, උරච්ඡදං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි. තෙ කුලිත්ථීනං කුලධීතානං කුලකුමාරීනං කුලසුණ්හානං කුලදාසීනං එකතොවණ්ටිකමාලං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, උභතොවණ්ටිකමාලං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, මඤ්ජරිකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, විධූතිකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, වටංසකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, ආවෙළං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, උරච්ඡදං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි. තෙ කුලිත්ථීහි කුලධීතාහි කුලකුමාරීහි කුලසුණ්හාහි කුලදාසීහි සද්ධිං එකභාජනෙපි භුඤ්ජන්ති, එකථාලකෙපි පිවන්ති, එකාසනෙපි නිසීදන්ති, එකමඤ්චෙපි තුවට්ටෙන්ති, එකත්ථරණාපි තුවට්ටෙන්ති, එකපාවුරණාපි තුවට්ටෙන්ති, එකත්ථරණපාවුරණාපි තුවට්ටෙන්ති, විකාලෙපි භුඤ්ජන්ති, මජ්ජම්පි පිවන්ති, මාලාගන්ධවිලෙපනම්පි ධාරෙන්ති, නච්චන්තිපි, ගායන්තිපි, වාදෙන්තිපි, ලාසෙන්තිපි; නච්චන්තියාපි නච්චන්ති, නච්චන්තියාපි ගායන්ති, නච්චන්තියාපි වාදෙන්ති, නච්චන්තියාපි ලාසෙන්ති…පෙ…. (චක්කං කාතබ්බං). ලාසෙන්තියාපි නච්චන්ති, ලාසෙන්තියාපි ගායන්ති, ලාසෙන්තියාපි වාදෙන්ති, ලාසෙන්තියාපි ලාසෙන්ති; අට්ඨපදෙපි කීළන්ති, දසපදෙපි කීළන්ති, ආකාසෙපි කීළන්ති, පරිහාරපථෙපි කීළන්ති, සන්තිකායපි කීළන්ති, ඛලිකායපි කීළන්ති, ඝටිකායපි කීළන්ති, සලාකහත්ථෙනපි කීළන්ති, අක්ඛෙනපි කීළන්ති, පඞ්ගචීරෙනපි කීළන්ති, වඞ්කකෙනපි කීළන්ති, මොක්ඛචිකායපි කීළන්ති, චිඞ්ගුලකෙනපි කීළන්ති, පත්තාළ්හකෙනපි කීළන්ති, රථකෙනපි කීළන්ති, ධනුකෙනපි කීළන්ති, අක්ඛරිකායපි කීළන්ති, මනෙසිකායපි කීළන්ති, යථාවජ්ජෙනපි කීළන්ති; හත්ථිස්මිම්පි සික්ඛන්ති, අස්සස්මිම්පි සික්ඛන්ති, රථස්මිම්පි සික්ඛන්ති, ධනුස්මිම්පි සික්ඛන්ති, ථරුස්මිම්පි සික්ඛන්ති; හත්ථිස්සපි පුරතො ධාවන්ති, අස්සස්සපි පුරතො ධාවන්ති,

රථස්සපි පුරතො ධාවන්තිපි ආධාවන්තිපි; උස්සෙළෙන්තිපි, අප්ඵොටෙන්තිපි, නිබ්බුජ්ඣන්තිපි, මුට්ඨීහිපි යුජ්ඣන්ති; රඞ්ගමජ්ඣෙපි සඞ්ඝාටිං පත්ථරිත්වා නච්චකිං එවං වදන්ති – ‘ඉධ, භගිනි, නච්චස්සූ’ති; නලාටිකම්පි දෙන්ති; විවිධම්පි අනාචාරං ආචරන්ති. යෙපි තෙ, භන්තෙ, මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං පසන්නා තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අප්පසන්නා. යානිපි තානි සඞ්ඝස්ස පුබ්බෙ දානපථානි තානිපි එතරහි උපච්ඡින්නානි. රිඤ්චන්ති පෙසලා භික්ඛූ , නිවසන්ති පාපභික්ඛූ. සාධු, භන්තෙ, භගවා කීටාගිරිං භික්ඛූ පහිණෙය්‍ය, යථායං කීටාගිරිස්මිං ආවාසො සණ්ඨහෙය්‍යා’’ති.

‘‘එවමාවුසො’’ති ඛො සො භික්ඛු තස්ස උපාසකස්ස පටිස්සුණිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන සාවත්ථි තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවත්ථි ජෙතවනං අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘කච්චි, භික්ඛු, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චිසි අප්පකිලමථෙන අද්ධානං ආගතො, කුතො ච ත්වං භික්ඛු ආගච්ඡසී’’ති? ‘‘ඛමනීයං, භගවා, යාපනීයං භගවා; අප්පකිලමථෙන ච අහං, භන්තෙ, අද්ධානං ආගතො. ඉධාහං, භන්තෙ, කාසීසු වස්සංවුට්ඨො සාවත්ථිං ආගච්ඡන්තො භගවන්තං දස්සනාය යෙන කීටාගිරි තදවසරිං. අථ ඛ්වාහං, භන්තෙ, පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය කීටාගිරිං පිණ්ඩාය පාවිසිං. අද්දසා ඛො මං, භන්තෙ, අඤ්ඤතරො උපාසකො කීටාගිරිස්මිං පිණ්ඩාය චරන්තං ; දිස්වාන යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එතදවොච – ‘අපි, භන්තෙ, පිණ්ඩො ලබ්භතී’ති. ‘න ඛො, ආවුසො, පිණ්ඩො ලබ්භතී’ති. ‘එහි, භන්තෙ, ඝරං ගමිස්සාමා’ති. අථ ඛො, භන්තෙ, සො උපාසකො මං ඝරං නෙත්වා භොජෙත්වා එතදවොච – ‘කහං, භන්තෙ, අය්‍යො ගමිස්සතී’ති? ‘සාවත්ථිං ඛො අහං, ආවුසො, ගමිස්සාමි භගවන්තං දස්සනායා’ති . ‘තෙන හි, භන්තෙ, මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්ද, එවඤ්ච වදෙහි – දුට්ඨො, භන්තෙ, කීටාගිරිස්මිං ආවාසො. අස්සජිපුනබ්බසුකා නාම කීටාගිරිස්මිං ආවාසිකා අලජ්ජිනො පාපභික්ඛූ . තෙ එවරූපං අනාචාරං ආචරන්ති – මාලාවච්ඡං රොපෙන්තිපි රොපාපෙන්තිපි…පෙ…. විවිධම්පි අනාචාරං ආචරන්ති. යෙපි තෙ, භන්තෙ, මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං පසන්නා තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අප්පසන්නා. යානිපි තානි සඞ්ඝස්ස පුබ්බෙ දානපථානි තානිපි එතරහි උපච්ඡින්නානි. රිඤ්චන්ති පෙසලා භික්ඛූ, නිවසන්ති පාපභික්ඛූ. සාධු, භන්තෙ, භගවා කීටාගිරිං භික්ඛූ පහිණෙය්‍ය, යථායං කීටාගිරිස්මිං ආවාසො සණ්ඨහෙය්‍යා’ති. තතො අහං භගවා ආගච්ඡාමී’’ති.

23. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, අස්සජිපුනබ්බසුකා නාම කීටාගිරිස්මිං ආවාසිකා අලජ්ජිනො පාපභික්ඛූ? තෙ එවරූපං අනාචාරං ආචරන්ති – මාලාවච්ඡං රොපෙන්තිපි…පෙ…. විවිධම්පි අනාචාරං ආචරන්ති? යෙපි තෙ මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං පසන්නා තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අප්පසන්නා? යානිපි තානි සඞ්ඝස්ස පුබ්බෙ දානපථානි තානිපි එතරහි උපච්ඡින්නානි? රිඤ්චන්ති පෙසලා භික්ඛූ නිවසන්ති පාපභික්ඛූ’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ , මොඝපුරිසා එවරූපං අනාචාරං ආචරිස්සන්ති – මාලාවච්ඡං රොපෙස්සන්තිපි රොපාපෙස්සන්තිපි, සිඤ්චිස්සන්තිපි සිඤ්චාපෙස්සන්තිපි, ඔචිනිස්සන්තිපි ඔචිනාපෙස්සන්තිපි, ගන්ථෙස්සන්තිපි ගන්ථාපෙස්සන්තිපි, එකතොවණ්ටිකමාලං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, උභතොවණ්ටිකමාලං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, මඤ්ජරිකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, විධූතිකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, වටංසකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, ආවෙළං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, උරච්ඡදං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි. තෙ කුලිත්ථීනං කුලධීතානං කුලකුමාරීනං කුලසුණ්හානං කුලදාසීනං එකතොවණ්ටිකමාලං හරිස්සන්තිපි හරාපෙස්සන්තිපි, උභතොවණ්ටිකමාලං හරිස්සන්තිපි හරාපෙස්සන්තිපි, මඤ්ජරිකං හරිස්සන්තිපි හරාපෙස්සන්තිපි, විධූතිකං හරිස්සන්තිපි හරාපෙස්සන්තිපි, වටංසකං හරිස්සන්තිපි හරාපෙස්සන්තිපි, ආවෙළං හරිස්සන්තිපි හරාපෙස්සන්තිපි, උරච්ඡදං හරිස්සන්තිපි හරාපෙස්සන්තිපි. තෙ කුලිත්ථීහි කුලධීතාහි කුලකුමාරීහි කුලසුණ්හාහි කුලදාසීහි සද්ධිං එකභාජනෙපි භුඤ්ජිස්සන්ති, එකථාලකෙපි පිවිස්සන්ති, එකාසනෙපි නිසීදිස්සන්ති, එකමඤ්චෙපි තුවට්ටිස්සන්ති, එකත්ථරණාපි තුවට්ටිස්සන්ති, එකපාවුරණාපි තුවට්ටිස්සන්ති, එකත්ථරණපාවුරණාපි තුවට්ටිස්සන්ති, විකාලෙපි භුඤ්ජිස්සන්ති, මජ්ජම්පි පිවිස්සන්ති, මාලාගන්ධවිලෙපනම්පි ධාරෙස්සන්ති, නච්චිස්සන්තිපි, ගායිස්සන්තිපි, වාදෙස්සන්තිපි, ලාසෙස්සන්තිපි; නච්චන්තියාපි නච්චිස්සන්ති, නච්චන්තියාපි ගායිස්සන්ති, නච්චන්තියාපි වාදෙස්සන්ති, නච්චන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති; ගායන්තියාපි නච්චිස්සන්ති , ගායන්තියාපි ගායිස්සන්ති, ගායන්තියාපි වාදෙස්සන්ති, ගායන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති; වාදෙන්තියාපි නච්චිස්සන්ති, වාදෙන්තියාපි ගායිස්සන්ති, වාදෙන්තියාපි වාදෙස්සන්ති, වාදෙන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති; ලාසෙන්තියාපි නච්චිස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි ගායිස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි වාදෙස්සන්ති; ලාසෙන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති; අට්ඨපදෙපි කීළිස්සන්ති, දසපදෙපි කීළිස්සන්ති, ආකාසෙපි කීළිස්සන්ති, පරිහාරපථෙපි කීළිස්සන්ති, සන්තිකායපි කීළිස්සන්ති, ඛලිකායපි කීළිස්සන්ති, ඝටිකායපි කීළිස්සන්ති, සලාකහත්ථෙනපි කීළිස්සන්ති, අක්ඛෙනපි කීළිස්සන්ති, පඞ්ගචීරෙනපි කීළිස්සන්ති, වඞ්කකෙනපි කීළිස්සන්ති මොක්ඛචිකායපි කීළිස්සන්ති, චිඞ්ගුලකෙනපි කීළිස්සන්ති, පත්තාළ්හකෙනපි කීළිස්සන්ති, රථකෙනපි කීළිස්සන්ති, ධනුකෙනපි කීළිස්සන්ති, අක්ඛරිකායපි කීළිස්සන්ති, මනෙසිකායපි කීළිස්සන්ති, යථාවජ්ජෙනපි කීළිස්සන්ති; හත්ථිස්මිම්පි සික්ඛිස්සන්ති, අස්සස්මිම්පි සික්ඛිස්සන්ති, රථස්මිම්පි සික්ඛිස්සන්ති, ධනුස්මිම්පි සික්ඛිස්සන්ති, ථරුස්මිම්පි සික්ඛිස්සන්ති; හත්ථිස්සපි පුරතො ධාවිස්සන්ති , අස්සස්සපි පුරතො ධාවිස්සන්ති, රථස්සපි පුරතො [පුරතො ධාවිස්සන්ති (සයා.)] ධාවිස්සන්තිපි ආධාවිස්සන්තිපි; උස්සෙළෙස්සන්තිපි, අප්ඵොටෙස්සන්තිපි, නිබ්බුජ්ඣිස්සන්තිපි, මුට්ඨීහිපි යුජ්ඣිස්සන්ති; රඞ්ගමජ්ඣෙපි සඞ්ඝාටිං පත්ථරිත්වා නච්චකිං එවං වක්ඛන්ති [වදිස්සන්ති (ක.)] – ‘ඉධ, භගිනි, නච්චස්සූ’ති; නලාටිකම්පි දස්සන්ති; විවිධම්පි අනාචාරං ආචරිස්සන්ති. නෙතං , භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙ ආමන්තෙසි – ‘‘ගච්ඡථ තුම්හෙ, සාරිපුත්තා, කීටාගිරිං ගන්ත්වා අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකම්මං කරොථ, තුම්හාකං එතෙ සද්ධිවිහාරිනො’’ති.

‘‘කථං මයං, භන්තෙ, අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකම්මං කරොම, චණ්ඩා තෙ භික්ඛූ ඵරුසා’’ති? ‘‘තෙන හි තුම්හෙ, සාරිපුත්තා, බහුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං ගච්ඡථා’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා භගවතො පච්චස්සොසුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං – පඨමං අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ චොදෙතබ්බා, චොදෙත්වා සාරෙතබ්බා, සාරෙත්වා ආපත්තිං ආරොපෙතබ්බා, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

24. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ කුලදූසකා පාපසමාචාරා. ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති චෙව සුය්‍යන්ති ච. කුලානි ච ඉමෙහි දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙව සුය්‍යන්ති ච. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය – න අස්සජිපුනබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මිං වත්ථබ්බන්ති. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ කුලදූසකා පාපසමාචාරා. ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති චෙව සුය්‍යන්ති ච. කුලානි ච ඉමෙහි දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙව සුය්‍යන්ති ච. සඞ්ඝො අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකම්මං කරොති – න අස්සජිපුනබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මිං වත්ථබ්බන්ති. යස්සායස්මතො ඛමති අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස කරණං – න අස්සජිපුනබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මිං වත්ථබ්බන්ති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි. සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ කුලදූසකා පාපසමාචාරා. ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති චෙව සුය්‍යන්ති ච. කුලානි ච ඉමෙහි දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙව සුය්‍යන්ති ච. සඞ්ඝො අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකම්මං කරොති – න අස්සජිපුනබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මිං වත්ථබ්බන්ති. යස්සායස්මතො ඛමති අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස කරණං – න අස්සජිපුනබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මිං වත්ථබ්බන්ති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘කතං සඞ්ඝෙන අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකම්මං – න අස්සජිපුනබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මිං වත්ථබ්බන්ති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අධම්මකම්මද්වාදසකං

25. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පබ්බාජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පබ්බාජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පබ්බාජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අනාපත්තියා කතං හොති, අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අසාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ…. අසම්මුඛා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අනාපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති …පෙ…. අසාරෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පබ්බාජනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

අධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ධම්මකම්මද්වාදසකං

26. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පබ්බාජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, පටිපුච්ඡා කතං හොති, පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පබ්බාජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පබ්බාජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තියා කතං හොති දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ…. චොදෙත්වා කතං හොති, සාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ….

සම්මුඛා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. පටිපුච්ඡා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. පටිඤ්ඤාය කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. චොදෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. සාරෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පබ්බාජනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

ධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ආකඞ්ඛමානචුද්දසකං

27. [පරි. 323] ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. කායිකෙන දවෙන සමන්නාගතො හොති, වාචසිකෙන දවෙන සමන්නාගතො හොති, කායිකවාචසිකෙන දවෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. කායිකෙන අනාචාරෙන සමන්නාගතො හොති, වාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්නාගතො හොති, කායිකවාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. කායිකෙන උපඝාතිකෙන සමන්නාගතො හොති, වාචසිකෙන උපඝාතිකෙන සමන්නාගතො හොති, කායිකවාචසිකෙන උපඝාතිකෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. කායිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්නාගතො හොති, වාචසිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්නාගතො හොති, කායිකවාචසිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙහි, ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘තිණ්ණං, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං , ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; එකො බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; එකො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, එකො අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, එකො අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි , භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො කායිකෙන දවෙන සමන්නාගතො හොති, එකො වාචසිකෙන දවෙන සමන්නාගතො හොති, එකො කායිකවාචසිකෙන දවෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො කායිකෙන අනාචාරෙන සමන්නාගතො හොති, එකො වාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්නාගතො හොති, එකො කායිකවාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො කායිකෙන උපඝාතිකෙන සමන්නාගතො හොති, එකො වාචසිකෙන උපඝාතිකෙන සමන්නාගතො හොති, එකො කායිකවාචසිකෙන උපඝාතිකෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො කායිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්නාගතො හොති, එකො වාචසිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්නාගතො හොති, එකො කායිකවාචසිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

ආකඞ්ඛමානචුද්දසකං නිට්ඨිතං.

අට්ඨාරසවත්තං

28. ‘‘පබ්බාජනීයකම්මකතෙන , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා – න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මං කතං හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා , තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බ’’න්ති.

පබ්බාජනීයකම්මෙ අට්ඨාරසවත්තං නිට්ඨිතං.

29. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානප්පමුඛො භික්ඛුසඞ්ඝො කීටාගිරිං ගන්ත්වා අස්සජිපුනබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකම්මං අකාසි – න අස්සජිපුනබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මිං වත්ථබ්බන්ති. තෙ සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතා න සම්මා වත්තන්ති, න ලොමං පාතෙන්ති, න නෙත්ථාරං වත්තන්ති; න භික්ඛූ ඛමාපෙන්ති, අක්කොසන්ති, පරිභාසන්ති; ඡන්දගාමිතා දොසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙන්ති; පක්කමන්තිපි, විබ්භමන්තිපි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතා න සම්මා වත්තිස්සන්ති, න ලොමං පාතෙස්සන්ති, න නෙත්ථාරං වත්තිස්සන්ති; න භික්ඛූ ඛමාපෙස්සන්ති, අක්කොසිස්සන්ති, පරිභාසිස්සන්ති; ඡන්දගාමිතා දොසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙස්සන්ති; පක්කමිස්සන්තිපි, විබ්භමිස්සන්තිපී’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතා න සම්මා වත්තන්ති, න ලොමං පාතෙන්ති, න නෙත්ථාරං වත්තන්ති; න භික්ඛූ ඛමාපෙන්ති, අක්කොසන්ති, පරිභාසන්ති; ඡන්දගාමිතා දොසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙන්ති; පක්කමන්තිපි, විබ්භමන්තිපී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං …පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතා න සම්මා වත්තිස්සන්ති, න ලොමං පාතෙස්සන්ති, න නෙත්ථාරං වත්තිස්සන්ති; න භික්ඛූ ඛමාපෙස්සන්ති, අක්කොසිස්සන්ති, පරිභාසිස්සන්ති; ඡන්දගාමිතා දොසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙස්සන්ති; පක්කමිස්සන්තිපි, විබ්භමිස්සන්තිපි. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතු.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං

30. ‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. උපසම්පාදෙති, නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

[පරි. 420] ‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං ගරහති, කම්මිකෙ ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, පවාරණං ඨපෙති, සවචනීයං කරොති, අනුවාදං පට්ඨපෙති, ඔකාසං කාරෙති, චොදෙති, සාරෙති, භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

පබ්බාජනීයකම්මෙ නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං නිට්ඨිතං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං

31. ‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න උපසම්පාදෙති, න නිස්සයං දෙති, න සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති , න භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො න ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං න ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං න ගරහති, කම්මිකෙ න ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, න පවාරණං ඨපෙති, න සවචනීයං කරොති, න අනුවාදං පට්ඨපෙති, න ඔකාසං කාරෙති, න චොදෙති, න සාරෙති, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

පබ්බාජනීයකම්මෙ පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං නිට්ඨිතං.

32. ‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. තෙන, භික්ඛවෙ, පබ්බාජනීයකම්මකතෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි, පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි. සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො . අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං

පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘පටිප්පස්සද්ධං සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා

තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

පබ්බාජනීයකම්මං නිට්ඨිතං තතියං.

4. පටිසාරණීයකම්මං

33. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා සුධම්මො මච්ඡිකාසණ්ඩෙ චිත්තස්ස ගහපතිනො ආවාසිකො හොති, නවකම්මිකො ධුවභත්තිකො. යදා චිත්තො ගහපති සඞ්ඝං වා ගණං වා පුග්ගලං වා නිමන්තෙතුකාමො හොති තදා න ආයස්මන්තං සුධම්මං අනපලොකෙත්වා සඞ්ඝං වා ගණං වා පුග්ගලං වා නිමන්තෙති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා ථෙරා භික්ඛූ, ආයස්මා ච සාරිපුත්තො, ආයස්මා ච මහාමොග්ගල්ලානො, ආයස්මා ච මහාකච්චානො, ආයස්මා ච මහාකොට්ඨිකො , ආයස්මා ච මහාකප්පිනො, ආයස්මා ච මහාචුන්දො, ආයස්මා ච අනුරුද්ධො, ආයස්මා ච රෙවතො, ආයස්මා ච උපාලි, ආයස්මා ච ආනන්දො, ආයස්මා ච රාහුලො, කාසීසු චාරිකං චරමානා යෙන මච්ඡිකාසණ්ඩො තදවසරුං.

අස්සොසි ඛො චිත්තො ගහපති ථෙරා කිර භික්ඛූ මච්ඡිකාසණ්ඩං අනුප්පත්තාති. අථ ඛො චිත්තො ගහපති යෙන ථෙරා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි , උපසඞ්කමිත්වා ථෙරෙ භික්ඛූ අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො චිත්තං ගහපතිං ආයස්මා සාරිපුත්තො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි.

අථ ඛො චිත්තො ගහපති ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො ථෙරෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙන්තු මෙ, භන්තෙ, ථෙරා ස්වාතනාය ආගන්තුකභත්ත’’න්ති. අධිවාසෙසුං ඛො ථෙරා භික්ඛූ [අධිවාසෙසුං ඛො තෙ ථෙරා භික්ඛූ (ස්‍යා.)] තුණ්හීභාවෙන.

අථ ඛො චිත්තො ගහපති ථෙරානං භික්ඛූනං අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා ථෙරෙ භික්ඛූ අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙනායස්මා සුධම්මො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සුධම්මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො චිත්තො ගහපති ආයස්මන්තං සුධම්මං එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, අය්‍යො සුධම්මො ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං ථෙරෙහී’’ති. අථ ඛො ආයස්මා සුධම්මො ‘පුබ්බෙ ඛ්වායං චිත්තො ගහපති යදා සඞ්ඝං වා ගණං වා පුග්ගලං වා නිමන්තෙතුකාමො න මං අනපලොකෙත්වා සඞ්ඝං වා ගණං වා පුග්ගලං වා නිමන්තෙති; සොදානි මං අනපලොකෙත්වා ථෙරෙ භික්ඛූ නිමන්තෙසි; දුට්ඨොදානායං චිත්තො ගහපති අනපෙක්ඛො විරත්තරූපො මයී’ති චිත්තං ගහපතිං එතදවොච – ‘‘අලං, ගහපති, නාධිවාසෙමී’’ති. දුතියම්පි ඛො…පෙ…. තතියම්පි ඛො චිත්තො ගහපති ආයස්මන්තං සුධම්මං එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, අය්‍යො සුධම්මො ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං ථෙරෙහී’’ති. ‘‘අලං, ගහපති, නාධිවාසෙමී’’ති. අථ ඛො චිත්තො ගහපති ‘කිං මෙ කරිස්සති අය්‍යො සුධම්මො අධිවාසෙන්තො වා අනධිවාසෙන්තො වා’ති ආයස්මන්තං සුධම්මං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

34. අථ ඛො චිත්තො ගහපති තස්සා රත්තියා අච්චයෙන ථෙරානං භික්ඛූනං පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙසි. අථ ඛො ආයස්මා සුධම්මො ‘යංනූනාහං චිත්තස්ස ගහපතිනො ථෙරානං භික්ඛූනං පටියත්තං පස්සෙය්‍ය’න්ති පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන චිත්තස්ස ගහපතිනො නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො චිත්තො ගහපති යෙනායස්මා සුධම්මො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සුධම්මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො චිත්තං ගහපතිං ආයස්මා සුධම්මො එතදවොච – ‘‘පහූතං ඛො තෙ ඉදං, ගහපති, ඛාදනීයං භොජනීයං පටියත්තං; එකා ච ඛො ඉධ නත්ථි යදිදං තිලසඞ්ගුළිකා’’ති. ‘‘බහුම්හි වත, භන්තෙ, රතනෙ බුද්ධවචනෙ [භන්තෙ බුද්ධවචනෙ (ස්‍යා.)] විජ්ජමානෙ අය්‍යොන සුධම්මෙන යදෙව කිඤ්චි භාසිතං යදිදං තිලසඞ්ගුළිකාති. භූතපුබ්බං, භන්තෙ, දක්ඛිණාපථකා වාණිජා පුරත්ථිමං ජනපදං අගමංසු වාණිජ්ජාය. තෙ තතො කුක්කුටිං ආනෙසුං. අථ ඛො සා, භන්තෙ, කුක්කුටී කාකෙන සද්ධිං සංවාසං කප්පෙසි. සා පොතකං ජනෙසි. යදා ඛො සො, භන්තෙ, කුක්කුටපොතකො කාකවස්සං වස්සිතුකාමො හොති, කාකකුක්කුටීති වස්සති; යදා කුක්කුටිවස්සං වස්සිතුකාමො හොති, කුක්කුටිකාකාති වස්සති. එවමෙව ඛො, භන්තෙ, බහුම්හි රතනෙ බුද්ධවචනෙ විජ්ජමානෙ අය්‍යොන සුධම්මෙන යදෙව කිඤ්චි භාසිතං යදිදං තිලසංගුළිකා’’ති. ‘‘අක්කොසසි මං ත්වං, ගහපති, පරිභාසසි මං ත්වං, ගහපති. එසො තෙ, ගහපති, ආවාසො, පක්කමිස්සාමී’’ති. ‘‘නාහං, භන්තෙ, අය්‍යං සුධම්මං අක්කොසාමි, පරිභාසාමි [න පරිභාසාමි (සී. ස්‍යා.)]. වසතු, භන්තෙ, අය්‍යො සුධම්මො මච්ඡිකාසණ්ඩෙ. රමණීයං අම්බාටකවනං. අහං අය්‍යස්ස සුධම්මස්ස උස්සුක්කං කරිස්සාමි, චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරාන’’න්ති. දුතියම්පි ඛො…පෙ…. තතියම්පි ඛො ආයස්මා සුධම්මො චිත්තං ගහපතිං එතදවොච – ‘‘අක්කොසසි මං ත්වං, ගහපති, පරිභාසසි මං ත්වං, ගහපති. එසො තෙ, ගහපති, ආවාසො, පක්කමිස්සාමී’’ති. ‘‘කහං, භන්තෙ, අය්‍යො සුධම්මො ගමිස්සතී’’ති? ‘‘සාවත්ථිං ඛො අහං, ගහපති, ගමිස්සාමි

භගවන්තං දස්සනායා''ති. ''තෙන හි, භන්තෙ, යඤ්ච අත්තනා භණිතං, යඤ්ච මයා භණිතං තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙහි. අනච්ඡරියං ඛො පනෙතං, භන්තෙ, යං අයොයා සුධම්මො පුනදෙව මච්ඡිකාසණ්ඩං පච්චාගච්ඡෙය්‍යා''ති.

35. අථ ඛො ආයස්මා සුධම්මො සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන සාවත්ථි තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවත්ථි ජෙතවනං අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සුධම්මො යඤ්ච අත්තනා භණිතං යඤ්ච චිත්තෙන ගහපතිනා භණිතං තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙසි.

විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං, මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, චිත්තං ගහපතිං සද්ධං පසන්නං දායකං කාරකං සඞ්ඝුපට්ඨාකං හීනෙන ඛුංසෙස්සසි, හීනෙන වම්භෙස්සසි? නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං කරොතු – චිත්තො තෙ ගහපති ඛමාපෙතබ්බොති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං – පඨමං සුධම්මො භික්ඛු චොදෙතබ්බො, චොදෙත්වා සාරෙතබ්බො, සාරෙත්වා ආපත්තිං ආරොපෙතබ්බො, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

36. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සුධම්මො භික්ඛු චිත්තං ගහපතිං සද්ධං පසන්නං දායකං කාරකං සඞ්ඝුපට්ඨාකං හීනෙන ඛුංසෙති, හීනෙන වම්භෙති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය – චිත්තො තෙ ගහපති ඛමාපෙතබ්බොති. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සුධම්මො භික්ඛු චිත්තං ගහපතිං සද්ධං පසන්නං දායකං කාරකං සඞ්ඝුපට්ඨාකං හීනෙන ඛුංසෙති, හීනෙන වම්භෙති. සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං කරොති – චිත්තො තෙ ගහපති ඛමාපෙතබ්බොති. යස්සායස්මතො ඛමති සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස කරණං – චිත්තො තෙ ගහපති ඛමාපෙතබ්බොති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සුධම්මො භික්ඛු චිත්තං ගහපතිං සද්ධං පසන්නං දායකං කාරකං සඞ්ඝුපට්ඨාකං හීනෙන ඛුංසෙති, හීනෙන වම්භෙති. සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං කරොති – චිත්තො තෙ ගහපති ඛමාපෙතබ්බොති. යස්සායස්මතො ඛමති සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස කරණං – චිත්තො තෙ ගහපති ඛමාපෙතබ්බොති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''කතං සඞ්ඝෙන සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං – චිත්තො තෙ ගහපති ඛමාපෙතබ්බොති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

අධම්මකම්මද්වාදසකං

37. ''තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පටිසාරණීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පටිසාරණීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පටිසාරණීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අනාපත්තියා කතං හොති, අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අසාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ…. අසම්මුඛා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අනාපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අසාරෙත්වා කතං හොති , අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පටිසාරණීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

පටිසාරණීයකම්මෙ අධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ධම්මකම්මද්වාදසකං

38. ''තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පටිසාරණීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, පටිපුච්ඡා කතං හොති, පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පටිසාරණීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

''අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පටිසාරණීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තියා කතං හොති, දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති...පෙ.... චොදෙත්වා කතං හොති, සාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති...පෙ.... සම්මුඛා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති...පෙ.... පටිපුච්ඡා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති...පෙ.... පටිඤ්ඤාය කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති... පෙ.... ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති...පෙ.... දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති...පෙ.... අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති...පෙ.... චොදෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති...පෙ.... සාරෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති...පෙ.... ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං පටිසාරණීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

පටිසාරණීයකම්මෙ ධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ආකඞ්ඛමානචතුක්කං

39. ''පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය. ගිහීනං අලාභාය පරිසක්කති, ගිහීනං අනත්ථාය පරිසක්කති, ගිහීනං අනාවාසාය [අවාසාය (සී.)] පරිසක්කති, ගිහී අක්කොසති පරිභාසති, ගිහී ගිහීහි භෙදෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය.

''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය. ගිහීනං බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති , ගිහීනං ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, ගිහීනං සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති, ගිහී හීනෙන ඛුංසෙති හීනෙන වම්භෙති, ගිහීනං ධම්මිකං පටිස්සවං න සච්චාපෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය.

''පඤ්චන්නං, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො ගිහීනං අලාභාය පරිසක්කති, එකො ගිහීනං අනත්ථාය පරිසක්කති, එකො ගිහීනං අනාවාසාය පරිසක්කති, එකො ගිහී අක්කොසති පරිභාසති, එකො ගිහී ගිහීහි භෙදෙති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය.

''අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො ගිහීනං බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ගිහීනං ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ගිහීනං සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ගිහී හීනෙන ඛුංසෙති හීනෙන වම්භෙති, එකො ගිහීනං ධම්මිකං පටිස්සවං න සච්චාපෙති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පටිසාරණීයකම්මං කරෙය්‍ය.

ආකඞ්ඛමානචතුක්කං නිට්ඨිතං.

අට්ඨාරසවත්තං

40. ''පටිසාරණීයකම්මකතෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා – න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මං කතං හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා , තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො , න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බ''න්ති.

පටිසාරණීයකම්මෙ අට්ඨාරසවත්තං නිට්ඨිතං.

41. අථ ඛො සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං අකාසි – ''චිත්තො තෙ ගහපති ඛමාපෙතබ්බො''ති. සො සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො මච්ඡිකාසණ්ඩං ගන්ත්වා මඞ්කුභූතො නාසක්ඛි චිත්තං ගහපතිං ඛමාපෙතුං. පුනදෙව සාවත්ථිං පච්චාගඤ්ඡි. භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ඛමාපිතො තයා, ආවුසො සුධම්ම, චිත්තො

ගහපතී''ති? ''ඉධාහං, ආවුසො, මච්ඡිකාසණ්ඩං ගන්ත්වා මඞ්කුභූතො නාසක්ඛිං චිත්තං ගහපතිං ඛමාපෙතු''න්ති. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ….. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො අනුදූතං දෙතු – චිත්තං ගහපතිං ඛමාපෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ දාතබ්බො – පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සුධම්මස්ස භික්ඛුනො අනුදූතං දදෙය්‍ය චිත්තං ගහපතිං ඛමාපෙතුං. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සුධම්මස්ස භික්ඛුනො අනුදූතං දෙති චිත්තං ගහපතිං ඛමාපෙතුං. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො අනුදූතස්ස දානං චිත්තං ගහපතිං ඛමාපෙතුං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සුධම්මස්ස භික්ඛුනො අනුදූතො චිත්තං ගහපතිං ඛමාපෙතුං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

42. ''තෙන, භික්ඛවෙ, සුධම්මෙන භික්ඛුනා අනුදූතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං මච්ඡිකාසණ්ඩං ගන්ත්වා චිත්තො ගහපති ඛමාපෙතබ්බො – 'ඛම, ගහපති, පසාදෙමි ත'න්ති. එවඤ්චෙ වුච්චමානො ඛමති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ඛමති, අනුදූතෙන භික්ඛුනා වත්තබ්බො – 'ඛම, ගහපති, ඉමස්ස භික්ඛුනො, පසාදෙති ත'න්ති. එවඤ්චෙ වුච්චමානො ඛමති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ඛමති, අනුදූතෙන භික්ඛුනා වත්තබ්බො – 'ඛම, ගහපති, ඉමස්ස භික්ඛුනො, අහං තං පසාදෙමී'ති. එවඤ්චෙ වුච්චමානො ඛමති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ඛමති, අනුදූතෙන භික්ඛුනා වත්තබ්බො – 'ඛම, ගහපති, ඉමස්ස භික්ඛුනො, සඞ්ඝස්ස වචනෙනා'ති. එවඤ්චෙ වුච්චමානො ඛමති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ඛමති, අනුදූතෙන භික්ඛුනා සුධම්මො භික්ඛු [සුධම්මං භික්ඛුං… සා ආපත්ති දෙසාපෙතබ්බාති (සී. ස්‍යා.)] චිත්තස්ස ගහපතිනො දස්සනූපචාරං අවිජහාපෙත්වා සවනූපචාරං අවිජහාපෙත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා තං ආපත්තිං දෙසාපෙතබ්බො''ති [සුධම්මං භික්ඛුං… සා ආපත්ති දෙසාපෙතබ්බාති (සී. ස්‍යා.)].

අථ ඛො ආයස්මා සුධම්මො අනුදූතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං මච්ඡිකාසණ්ඩං ගන්ත්වා චිත්තං ගහපතිං ඛමාපෙසි. සො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති – ''අහං, ආවුසො, සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතු.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං

43. ''පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. උපසම්පාදෙති, නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

[පරි. 420] ''අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං ගරහති, කම්මිකෙ ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

''අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, පවාරණං ඨපෙති, සවචනීයං කරොති, අනුවාදං පට්ඨපෙති, ඔකාසං කාරෙති, චොදෙති , සාරෙති, භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං''.

පටිසාරණීයකම්මෙ නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං නිට්ඨිතං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං

44. ''පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න උපසම්පාදෙති, න නිස්සයං දෙති, න සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො න ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං න ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං න ගරහති, කම්මිකෙ න ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, න පවාරණං ඨපෙති, න සවචනීයං කරොති, න අනුවාදං පට්ඨපෙති, න ඔකාසං කාරෙති, න චොදෙති, න සාරෙති, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

පටිසාරණීයකම්මෙ පටිප්පස්සම්භෙතබ්බඅට්ඨාරසකං නිට්ඨිතං.

45. ‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. තෙන [තෙන හි (සයා. ක.)], භික්ඛවෙ, සුධම්මෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි, පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචාමී’ති . දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සුධම්මො භික්ඛු සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සුධම්මො භික්ඛු සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සුධම්මො භික්ඛු සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘පටිප්පස්සද්ධං සඞ්ඝෙන සුධම්මස්ස භික්ඛුනො පටිසාරණීයකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

පටිසාරණීයකම්මං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං

46. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්නො ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතුං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා ඡන්නො ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡිස්සති ආපත්තිං පස්සිතු’’න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතු’’න්ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම සො, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසො ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡිස්සති ආපත්තිං පස්සිතුං? නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොතු – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං – පඨමං ඡන්නො භික්ඛු චොදෙතබ්බො, චොදෙත්වා සාරෙතබ්බො, සාරෙත්වා ආපත්තිං ආරොපෙතබ්බො, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

47. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතුං. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතුං. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස කරණං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ.… තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතුං. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස කරණං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘කතං සඞ්ඝෙන ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

‘‘ආවාසපරම්පරඤ්ච, භික්ඛවෙ, සංසථ – ‘ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා [ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තියා (සී. ක.)] අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො – අසම්භොගං සඞ්ඝෙනා’ති.

අධම්මකම්මද්වාදසකං

48. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අනාපත්තියා කතං හොති, අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ.… අචොදෙත්වා කතං හොති, අසාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ.… අසම්මුඛා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… අනාපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… අචොදෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… අසාරෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ අධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ධම්මකම්මද්වාදසකං

49. ‘‘තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, පටිපුච්ඡා කතං හොති, පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං…පෙ.… ආපත්තියා කතං හොති, දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ.… චොදෙත්වා කතං හොති, සාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ.… සම්මුඛා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… පටිපුච්ඡා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… පටිඤ්ඤාය කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… චොදෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… සාරෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ ධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ආකඞ්ඛමානඡක්කං

50. [පරි. 323] "තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො ; බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

"අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

"අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

"තිණ්ණං, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; එකො බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; එකො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

"අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති , එකො අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, එකො අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

"අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

ආකඞ්ඛමානඡක්කං නිට්ඨිතං.

තෙචත්තාලීසවත්තං

51. "ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං . තත්‍රායං සම්මාවත්තනා – න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා, තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා . න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරො, සෙය්‍යාභිහාරො, පාදොදකං, පාදපීඨං පාදකඨලිකං, පත්තචීවරප්පටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං සාදිතබ්බං. න පකතත්තො භික්ඛු සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙතබ්බො, න ආචාරවිපත්තියා අනුද්ධංසෙතබ්බො, න දිට්ඨිවිපත්තියා අනුද්ධංසෙතබ්බො, න ආජීවවිපත්තියා අනුද්ධංසෙතබ්බො, න භික්ඛු භික්ඛූහි භෙදෙතබ්බො [න භික්ඛූ භික්ඛූහි භෙදෙතබ්බා (ස්‍යා.)], න ගිහිද්ධජො ධාරෙතබ්බො, න තිත්ථියද්ධජො ධාරෙතබ්බො, න තිත්ථියා සෙවිතබ්බා; භික්ඛූ සෙවිතබ්බා, භික්ඛුසික්ඛාය සික්ඛිතබ්බං [භික්ඛුසික්ඛා සික්ඛිතබ්බා (ස්‍යා.)]. න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං, පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාතබ්බං, න පකතත්තො භික්ඛු ආසාදෙතබ්බො අන්තො වා බහි වා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බ"න්ති.

ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

තෙචත්තාලීසවත්තං නිට්ඨිතං.

52. අථ ඛො සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අකාසි – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. සො සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛූ නෙව අභිවාදෙසුං, න පච්චුට්ඨෙසුං, න අඤ්ජලිකම්මං න සාමීචිකම්මං අකංසු, න සක්කරිංසු, න ගරු කරිංසු [න ගරුකරිංසු (ක.)], න මානෙසුං, න පූජෙසුං. සො භික්ඛූහි අසක්කරියමානො අගරුකරියමානො අමානියමානො අපූජියමානො අසක්කාරපකතො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථපි භික්ඛූ නෙව අභිවාදෙසුං, න පච්චුට්ඨෙසුං, න අඤ්ජලිකම්මං න සාමීචිකම්මං අකංසු, න සක්කරිංසු, න ගරුං කරිංසු, න මානෙසුං, න පූජෙසුං. සො භික්ඛූහි අසක්කරියමානො අගරුකරියමානො අමානියමානො අපූජියමානො අසක්කාරපකතො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථපි භික්ඛූ නෙව අභිවාදෙසුං, න පච්චුට්ඨෙසුං, න අඤ්ජලිකම්මං න සාමීචිකම්මං අකංසු, න සක්කරිංසු, න ගරුං කරිංසු, න මානෙසුං, න පූජෙසුං. සො භික්ඛූහි අසක්කරියමානො අගරුකරියමානො අමානියමානො අපූජියමානො අසක්කාරපකතො පුනදෙව කොසම්බිං පච්චාගඤ්ඡි. සො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති – ‘‘අහං, ආවුසො, සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ….. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතු.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බ-තෙචත්තාලීසකං

53. ‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. උපසම්පාදෙති, නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

[පරි. 420] ‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං ගරහති, කම්මිකෙ ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං සාදියති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරප්පටිග්ගහණං , නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං සාදියති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ , පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තං භික්ඛුං සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, ආචාරවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, දිට්ඨිවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, ආජීවවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, භික්ඛුං [භික්ඛූ (සී. ස්‍යා.)] භික්ඛූහි භෙදෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. ගිහිද්ධජං ධාරෙති, තිත්ථියද්ධජං ධාරෙති, තිත්ථියෙ සෙවති; භික්ඛූ න සෙවති, භික්ඛුසික්ඛාය න සික්ඛති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වසති, එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වසති, එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වසති; පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා න වුට්ඨාති; පකතත්තං භික්ඛුං

ආසාදෙති අන්තො වා බහි වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, පවාරණං ඨපෙති, සවචනීයං කරොති, අනුවාදං පට්ඨපෙති, ඔකාසං කාරෙති, චොදෙති, සාරෙති, භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බ-තෙචත්තාලීසකං නිට්ඨිතං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බ-තෙචත්තාලීසකං

54. ‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න උපසම්පාදෙති, න නිස්සයං දෙති, න සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො න ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං න ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං න ගරහති, කම්මිකෙ න ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං සාදියති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරප්පටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං සාදියති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තං භික්ඛුං සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, න ආචාරවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, න දිට්ඨිවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, න ආජීවවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, න භික්ඛුං භික්ඛූහි භෙදෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න ගිහිද්ධජං ධාරෙති, න තිත්ථියද්ධජං ධාරෙති, න තිත්ථියෙ සෙවති, භික්ඛූ සෙවති, භික්ඛුසික්ඛාය සික්ඛති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වසති, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වසති, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වසති, පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාති, න පකතත්තං භික්ඛුං ආසාදෙති අන්තො වා බහි වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, න පවාරණං ඨපෙති, න සවචනීයං කරොති, න අනුවාදං පට්ඨපෙති, න ඔකාසං කාරෙති, න චොදෙති, න සාරෙති, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං නිට්ඨිතං.

55. ‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. තෙන, භික්ඛවෙ, ඡන්නෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති . යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘පටිප්පස්සද්ධං සඞ්ඝෙන ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං

56. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්නො ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතුං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා ඡන්නො ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡිස්සති ආපත්තිං පටිකාතු’’න්ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතු’’න්ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම සො, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසො ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡිස්සති ආපත්තිං පටිකාතුං. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොතු – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං – පඨමං ඡන්නො භික්ඛු චොදෙතබ්බො, චොදෙත්වා සාරෙතබ්බො, සාරෙත්වා ආපත්තිං ආරොපෙතබ්බො, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතුං. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතුං. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස කරණං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතුං. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ,

උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස කරණං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘කතං සඞ්ඝෙන ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

‘‘ආවාසපරම්පරඤ්ච , භික්ඛවෙ, සංසථ – ‘ඡන්නො භික්ඛු, සඞ්ඝෙන ආපත්තියා [ඡන්නො භික්ඛු ආපත්තියා (සී. ක.)] අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො – අසම්භොගං සඞ්ඝෙනා’ති.

අධම්මකම්මද්වාදසකං

57. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අනාපත්තියා කතං හොති, අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අසාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ…. අසම්මුඛා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අනාපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අසාරෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

අධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ධම්මකම්මද්වාදසකං

58. ‘‘තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, පටිපුච්ඡා කතං හොති, පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තියා කතං හොති, දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ…. චොදෙත්වා කතං හොති, සාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ…. සම්මුඛා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. පටිපුච්ඡා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. පටිඤ්ඤාය කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. චොදෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. සාරෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

ධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ආකඞ්ඛමානඡක්කං

59. [පරි. 323] ‘‘තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය . අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘තිණ්ණං, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; එකො බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; එකො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, එකො අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, එකො අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

ආකඞ්ඛමානඡක්කං නිට්ඨිතං.

තෙචත්තාලීසවත්තං

60. ‘‘ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා – න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා, තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරො, සෙය්‍යාභිහාරො, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරප්පටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං සාදිතබ්බං. න පකතත්තො භික්ඛු සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙතබ්බො , න ආචාරවිපත්තියා අනුද්ධංසෙතබ්බො, න දිට්ඨිවිපත්තියා අනුද්ධංසෙතබ්බො, න ආජීවවිපත්තියා අනුද්ධංසෙතබ්බො, න භික්ඛු භික්ඛූහි භෙදෙතබ්බො. න ගිහිද්ධජො ධාරෙතබ්බො, න තිත්ථියද්ධජො ධාරෙතබ්බො, න තිත්ථියා සෙවිතබ්බා; භික්ඛූ සෙවිතබ්බා, භික්ඛුසික්ඛාය සික්ඛිතබ්බං. න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං, පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාතබ්බං, න පකතත්තො භික්ඛු ආසාදෙතබ්බො අන්තො වා බහි වා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බ’’න්ති.

ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

තෙචත්තාලීසවත්තං නිට්ඨිතං.

61. අථ ඛො සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අකාසි – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. සො සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛූ නෙව අභිවාදෙසුං, න පච්චුට්ඨෙසුං, න අඤ්ජලිකම්මං න සාමීචිකම්මං අකංසු, න සක්කරිංසු, න ගරුං කරිංසු, න මානෙසුං, න පූජෙසුං. සො භික්ඛූහි අසක්කරියමානො අගරුකරියමානො අමානියමානො අපූජියමානො අසක්කාරපකතො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථපි භික්ඛූ නෙව අභිවාදෙසුං, න පච්චුට්ඨෙසුං, න අඤ්ජලිකම්මං න සාමීචිකම්මං අකංසු, න සක්කරිංසු, න ගරුං කරිංසු, න මානෙසුං, න පූජෙසුං. සො භික්ඛූහි අසක්කරියමානො අගරුකරියමානො අමානියමානො අපූජියමානො අසක්කාරපකතො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථපි භික්ඛූ නෙව අභිවාදෙසුං, න පච්චුට්ඨෙසුං, න අඤ්ජලිකම්මං න සාමීචිකම්මං අකංසු, න සක්කරිංසු, න ගරුං කරිංසු, න මානෙසුං, න පූජෙසුං. සො භික්ඛූහි අසක්කරියමානො අගරුකරියමානො අමානියමානො අපූජියමානො අසක්කාරපකතො පුනදෙව කොසම්බිං පච්චාගඤ්ඡි. සො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති – ‘‘අහං, ආවුසො, සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ….. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතු.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං

62. ‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. උපසම්පාදෙති, නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

[පරි. 420] ‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං ගරහති, කම්මිකෙ ගරහති…පෙ…. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං සාදියති…පෙ…. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරප්පටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං සාදියති…පෙ…. පකතත්තං භික්ඛුං සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, ආචාරවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, දිට්ඨිවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, ආජීවවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, භික්ඛුං භික්ඛූහි භෙදෙති… පෙ…. ගිහිද්ධජං ධාරෙති, තිත්ථියද්ධජං ධාරෙති, තිත්ථියෙ සෙවති, භික්ඛූ න සෙවති, භික්ඛුසික්ඛාය න සික්ඛති…පෙ.… පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වසති, එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වසති, එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වසති, පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා න වුට්ඨාති, පකතත්තං භික්ඛුං ආසාදෙති අන්තො වා බහි වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ , උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, පවාරණං ඨපෙති, සවචනීයං කරොති, අනුවාදං පට්ඨපෙති, ඔකාසං කාරෙති, චොදෙති, සාරෙති, භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං නිට්ඨිතං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං

63. ‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න උපසම්පාදෙති, න නිස්සයං දෙති, න සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො න ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං න ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං ; කම්මං න ගරහති, කම්මිකෙ න ගරහති…පෙ…. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං

සාදියති…පෙ…. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරප්පටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං සාදියති…පෙ…. න පකතත්තං භික්ඛුං සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, න ආචාරවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, න දිට්ඨිවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, න ආජීවවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, න භික්ඛුං භික්ඛූහි භෙදෙති…පෙ…. න ගිහිද්ධජං ධාරෙති, න තිත්ථියද්ධජං ධාරෙති, න තිත්ථියෙ සෙවති, භික්ඛූ සෙවති, භික්ඛුසික්ඛාය සික්ඛති…පෙ…. න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වසති, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වසති, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වසති, පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාති, න පකතත්තං භික්ඛුං ආසාදෙති අන්තො වා බහි වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අට්ඨහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, න පවාරණං ඨපෙති, න සවචනීයං කරොති, න අනුවාදං පට්ඨපෙති, න ඔකාසං කාරෙති, න චොදෙති, න සාරෙති, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං නිට්ඨිතං.

64. ‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. තෙන භික්ඛවෙ, ඡන්නෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො , ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘පටිප්පස්සද්ධං සඞ්ඝෙන ඡන්නස්ස භික්ඛුනො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං

65. [ඉදං වත්ථු පාචි. 417; ම. නි. 234 ආදයො] තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අරිට්ඨස්ස නාම භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස [ගන්ධබාධිපුබ්බස්ස (ක.)] එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති – ‘‘තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’’ති. අස්සොසුං ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ අරිට්ඨස්ස නාම කිර භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – ‘‘තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතදවොචුං – ‘‘සච්චං කිර තෙ, ආවුසො අරිට්ඨ, එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං

අන්තරායායා''ති? ''එවංබ්‍යා ඛො අහං, ආවුසො, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා''ති.

''මාවුසො අරිට්ඨ, එවං අවච. මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි. න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං [අබ්භාචික්ඛනං (ක.)]. න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අනෙකපරියායෙනාවුසො අරිට්ඨ, අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා. අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය. අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා භගවතා, බහුදුක්ඛා බහුපායාසා [බහූපායාසා (සී. ස්‍යා.)], ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා, බහුදුක්ඛා බහූපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. මංසපෙසූපමා කාමා වුත්තා භගවතා...පෙ.... තිණුක්කූපමා කාමා වුත්තා භගවතා...පෙ.... අඞ්ගාරකාසූපමා කාමා වුත්තා භගවතා... සුපිනකූපමා කාමා වුත්තා භගවතා... යාචිතකූපමා කාමා වුත්තා භගවතා... රුක්ඛඵලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා... අසිසූනූපමා කාමා වුත්තා භගවතා... සත්තිසූලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා... සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා භගවතා, බහුදුක්ඛා බහූපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො''ති.

එවම්පි ඛො අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තෙහි භික්ඛූහි වුච්චමානො තථෙව තං පාපකං දිට්ඨිගතං ථාමසා පරාමාසා අභිනිවිස්ස වොහරති – ''එවංබ්‍යා ඛො අහං, ආවුසො, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා''ති. යතො ච ඛො තෙ භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුං, අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර ත්වං, අරිට්ඨ, එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා''ති? ''එවංබ්‍යා ඛො අහං, භන්තෙ, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා''ති.

''කස්ස නු ඛො නාම ත්වං, මොඝපුරිස, මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාසි? නනු මයා, මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා? අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය. අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා මයා, බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා වුත්තා මයා, බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. මංසපෙසූපමා කාමා වුත්තා මයා...පෙ.... තිණුක්කූපමා කාමා වුත්තා මයා... අඞ්ගාරකාසූපමා කාමා වුත්තා මයා... සුපිනකූපමා කාමා වුත්තා මයා...පෙ.... යාචිතකූපමා කාමා වුත්තා මයා... රුක්ඛඵලූපමා කාමා වුත්තා මයා... අසිසූනූපමා කාමා වුත්තා මයා... සත්තිසූලූපමා කාමා වුත්තා මයා... සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා මයා, බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. අථ ච පන ත්වං, මොඝපුරිස, අත්තනා දුග්ගහිතෙන [දුග්ගහිතෙන දිට්ඨිගතෙන (ස්‍යා.)] අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛසි, අත්තානඤ්ච ඛණසි , බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවසි. තඤ්හි තෙ, මොඝපුරිස, භවිස්සති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොතු – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ කාතබ්බං – පඨමං අරිට්ඨො භික්ඛු චොදෙතබ්බො, චොදෙත්වා සාරෙතබ්බො, සාරෙත්වා ආපත්තිං ආරොපෙතබ්බො, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

66. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති. සො තං දිට්ඨිං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති. සො තං දිට්ඨිං න පටිනිස්සජ්ජති . සඞ්ඝො අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. යස්සායස්මතො ඛමති අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස කරණං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති. සො තං දිට්ඨිං න පටිනිස්සජ්ජති. සඞ්ඝො අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. යස්සායස්මතො ඛමති අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස කරණං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘කතං සඞ්ඝෙන අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

‘‘ආවාසපරම්පරඤ්ච, භික්ඛවෙ, සංසථ – ‘අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො, සඞ්ඝෙන පාපිකාය [ගද්ධබාධිපුබ්බො පාපිකාය (සී. ක.)] දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ , උක්ඛෙපනීයකම්මකතො – අසම්භොගං සඞ්ඝෙනා’’’ති.

අධම්මකම්මද්වාදසකං

67. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අනාපත්තියා කතං හොති, අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අසාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ…. අසම්මුඛා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අප්පටිපුච්ඡා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අනාපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අදෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ.… දෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අචොදෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අසාරෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තිං අනාරොපෙත්වා කතං හොති, අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ , තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

අධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ධම්මකම්මද්වාදසකං

68. ‘‘තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, පටිපුච්ඡා කතං හොති, පටිඤ්ඤාය කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. ආපත්තියා කතං හොති, දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති…පෙ…. චොදෙත්වා කතං හොති, සාරෙත්වා කතං හොති, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති…පෙ…. සම්මුඛා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. පටිපුච්ඡා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. පටිඤ්ඤාය කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. දෙසනාගාමිනියා ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. අදෙසිතාය ආපත්තියා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. චොදෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. සාරෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති…පෙ…. ආපත්තිං ආරොපෙත්වා කතං හොති, ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

ධම්මකම්මද්වාදසකං නිට්ඨිතං.

ආකඞ්ඛමානඡක්කං

69. [පරි. 323] ‘‘තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො ; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘තිණ්ණං, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; එකො බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; එකො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්කමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, එකො අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, එකො අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ , තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය. එකො බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං, ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කරෙය්‍ය.

පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

ආකඞ්ඛමානඡක්කං නිට්ඨිතං.

තෙචත්තාලීසවත්තං

70. ‘‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා – න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා, තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා…පෙ…. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බ’’න්ති.

පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

තෙචත්තාලීසවත්තං නිට්ඨිතං.

71. අථ ඛො සඞ්ඝො අරිට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං අකාසි – අසම්භොගං සඞ්ඝෙන. සො සඞ්ඝෙන, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො විබ්භමි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො සඞ්ඝෙන , පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො විබ්භමිස්සතී’’ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො සඞ්ඝෙන, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො විබ්භමතී’’ති [විබ්භමීති (සී. ක.)]? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම සො, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසො සඞ්ඝෙන, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො විබ්භමිස්සති? නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතු.

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං

72. ‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. උපසම්පාදෙති, නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

[පරි. 420] ‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං ගරහති, කම්මිකෙ ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං…පෙ…. .

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, පවාරණං ඨපෙති, සවචනීයං කරොති, අනුවාදං පට්ඨපෙති, ඔකාසං කාරෙති, චොදෙති, සාරෙති , භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

නප්පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං නිට්ඨිතං.

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං

73. ‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න උපසම්පාදෙති, න නිස්සයං දෙති, න සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිං සාදියති, සම්මතොපි භික්ඛුනියො න ඔවදති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං කතං හොති තං ආපත්තිං න ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං , තතො වා පාපිට්ඨතරං; කම්මං න ගරහති, කම්මිකෙ න ගරහති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං…පෙ…..

‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථං ඨපෙති, න පවාරණං ඨපෙති, න සවචනීයං කරොති, න අනුවාදං පට්ඨපෙති, න ඔකාසං කාරෙති, න චොදෙති, න සාරෙති, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං’’.

පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මෙ

පටිප්පස්සම්භෙතබ්බතෙචත්තාලීසකං නිට්ඨිතං.

74. ‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පටිප්පස්සම්භෙතබ්බං. තෙන, භික්ඛවෙ, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, සඞ්ඝෙන, පාපිකාය

දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ , උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සඞ්ඝෙන, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘පටිප්පස්සද්ධං සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛෙපනීයකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං නිට්ඨිතං සත්තමං.

කම්මක්ඛන්ධකො පඨමො.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ සත්ත.

තස්සුද්දානං –

පණ්ඩුලොහිතකා භික්ඛූ, සයං භණ්ඩනකාරකා;
තාදිසෙ උපසඞ්කම්ම, උස්සහිංසු ච භණ්ඩනෙ.

අනුප්පන්නාපි ජායන්ති [අනුප්පන්නානි ජායන්ති (සී. ස්‍යා.)], උප්පන්නානිපි වඩ්ඪරෙ [උප්පන්නානි පවඩ්ඪරෙ (සී.), උප්පන්නාපි පවඩ්ඪන්ති (ක.)];
අප්පිච්ඡා පෙසලා භික්ඛූ, උජ්ඣායන්ති පදස්සතො [පරිසතො (ස්‍යා.), පරස්සතො (සී.)].

සද්ධම්මට්ඨිතිකො බුද්ධො, සයම්භූ අග්ගපුග්ගලො;
ආණාපෙසි තජ්ජනීයකම්මං සාවත්ථියං ජිනො.

අසම්මුඛාප්පටිපුච්ඡාප්පටිඤ්ඤාය කතඤ්ච යං;
අනාපත්ති අදෙසනෙ, දෙසිතාය කතඤ්ච යං.

අචොදෙත්වා අසාරෙත්වා, අනාරොපෙත්වා ච යං කතං;
අසම්මුඛා අධම්මෙන, වග්ගෙන චාපි [වග්ගෙනාපි ච (සී. ස්‍යා.)] යං කතං.

අප්පටිපුච්ඡා අධම්මෙන, පුන වග්ගෙන [වග්ගෙනාපි ච (සී. ස්‍යා.)] යං කතං;
අප්පටිඤ්ඤාය අධම්මෙන, වග්ගෙන චාපි [වග්ගෙනාපි ච (සී. ස්‍යා.)] යං කතං.

අනාපත්ති [අනාපත්තියා (සී. ස්‍යා.)] අධම්මෙන, වග්ගෙන
චාපි [වග්ගෙනාපි ච (සී. ස්‍යා.)] යං කතං.

අදෙසනාගාමිනියා, අධම්මවග්ගමෙව ච.

දෙසිතාය අධම්මෙන, වග්ගෙනාපි තථෙව ච;
අචොදෙත්වා අධම්මෙන, වග්ගෙනාපි තථෙව ච.

අසාරෙත්වා අධම්මෙන, වග්ගෙනාපි තථෙව ච;
අනාරොපෙත්වා අධම්මෙන, වග්ගෙනාපි තථෙව ච.

කණ්හවාරනයෙනෙව, සුක්කවාරං විජානියා;
සඞ්ඝො ආකඞ්ඛමානො ච යස්ස තජ්ජනියං කරෙ.

භණ්ඩනං බාලො සංසට්ඨො, අධිසීලෙ අජ්ඣාචාරෙ;
අතිදිට්ඨිවිපන්නස්ස, සඞ්ඝො තජ්ජනියං කරෙ.

බුද්ධධම්මස්ස සඞ්ඝස්ස, අවණ්ණං යො ච භාසති;
තිණ්ණන්නම්පි ච භික්ඛූනං, සඞ්ඝො තජ්ජනියං කරෙ.

භණ්ඩනං කාරකො එකො, බාලො සංසග්ගනිස්සිතො;
අධිසීලෙ අජ්ඣාචාරෙ, තථෙව අතිදිට්ඨියා.

බුද්ධධම්මස්ස සඞ්ඝස්ස, අවණ්ණං යො ච භාසති;
තජ්ජනීයකම්මකතො, එවං සම්මානුවත්තනා.

උපසම්පදනිස්සයා, සාමණෙරං උපට්ඨනා;
ඔවාදසම්මතෙනාපි, න කරෙ තජ්ජනීකතො.

නාපජ්ජෙ තඤ්ච ආපත්තිං, තාදිසඤ්ච තතො පරං;
කම්මඤ්ච කම්මිකෙ චාපි, න ගරහෙ තථාවිධො.

උපොසථං පවාරණං, පකතත්තස්ස නට්ඨපෙ;
සවචනිං [න සවචනියං (සී. ස්‍යා.)] අනුවාදො, ඔකාසො චොදනෙන ච.

සාරණං සම්පයොගඤ්ච, න කරෙය්‍ය තථාවිධො;
උපසම්පදනිස්සයා, සාමණෙරං උපට්ඨනා.

ඔවාදසම්මතෙනාපි, පඤ්චභඞ්ගෙහි [පඤ්චඅඞ්ගො (ක.)] න සම්මති;
තඤ්චාපජ්ජති ආපත්තිං, තාදිසඤ්ච තතො පරං.

කම්මඤ්ච කම්මිකෙ චාපි, ගරහන්තො න සම්මති;
උපොසථං පවාරණං, සවචනීයා ච නොවාදො.

ඔකාසො චොදනඤ්චෙව, සාරණා සම්පයොජනා;
ඉමෙහට්ඨඞ්ගෙහි යො යුත්තො, තජ්ජනානුපසම්මති.

කණ්හවාරනයෙනෙව, සුක්කවාරං විජානියා;
බාලො ආපත්තිබහුලො, සංසට්ඨොපි ච සෙය්‍යසො.

නියස්සකම්මං සම්බුද්ධො, ආණාපෙසි මහාමුනි;
කීටාගිරිස්මිං ද්වෙ භික්ඛූ, අස්සජිපුනබ්බසුකා.

අනාචාරඤ්ච විවිධං, ආචරිංසු අසඤ්ඤතා;
පබ්බාජනීයං සම්බුද්ධො, කම්මං සාවත්ථියං ජිනො;
මච්ඡිකාසණ්ඩෙ සුධම්මො, චිත්තස්සාවාසිකො අහු.

ජාතිවාදෙන ඛුංසෙති, සුධම්මො චිත්තුපාසකං;
පටිසාරණීයකම්මං, ආණාපෙසි තථාගතො.

කොසම්බියං ඡන්නං භික්ඛුං, නිච්ඡන්තාපත්තිං පස්සිතුං;
අදස්සනෙ උක්ඛිපිතුං, ආණාපෙසි ජිනුත්තමො.

ඡන්නො තංයෙව ආපත්තිං, පටිකාතුං න ඉච්ඡති;
උක්ඛෙපනාප්පටිකම්මෙ, ආණාපෙසි විනායකො.

පාපදිට්ඨි අරිට්ඨස්ස, ආසි අඤ්ඤාණනිස්සිතා;
දිට්ඨියාප්පටිනිස්සග්ගෙ [දිට්ඨිඅප්පටිනිස්සග්ගෙ (ක.)], උක්ඛෙපං ජිනභාසිතං.

නියස්සකම්මං පබ්බජ්ජං [පබ්බාජං (ක.)], තථෙව පටිසාරණී;
අදස්සනාප්පටිකම්මෙ , අනිස්සග්ගෙ ච දිට්ඨියා.

දවානාචාරූපඝාති, මිච්ඡාආජීවමෙව ච;
පබ්බාජනීයකම්මම්හි, අතිරෙකපදා ඉමෙ.

අලාභාවණ්ණා ද්වෙ පඤ්ච, ද්වෙ පඤ්චකාති නාමකා [ද්වෙ පඤ්චකොති නාමකො (ක.)];
පටිසාරණීයකම්මම්හි, අතිරෙකපදා ඉමෙ.

තජ්ජනීයං නියස්සඤ්ච, දුවෙ කම්මාපි සාදිසා [කම්මෙසු සදිසං (ක.)];
පබ්බජ්ජා [පබ්බාජා (ක.)] පටිසාරී ච, අත්ථි පදාතිරිත්තතා.

තයො උක්ඛෙපනා කම්මා, සදිසා තෙ විභත්තිතො;
තජ්ජනීයනයෙනාපි, සෙසකම්මං විජානියාති.

කම්මක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

2. පාරිවාසිකක්ඛන්ධකං

1. පාරිවාසිකවත්තං

75. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන පාරිවාසිකා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම පාරිවාසිකා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම''න්ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම''න්ති? ''සච්චං භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සාදිතබ්බං පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං , සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරො, සෙය්‍යාභිහාරො, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යො සාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකානං භික්ඛූනං මිථු යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං.

''අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකානං භික්ඛූනං පඤ්ච යථාවුඩ්ඪං – උපොසථං, පවාරණං, වස්සිකසාටිකං, ඔණොජනං, භත්තං. තෙන හි, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා පාරිවාසිකෙහි භික්ඛූහි වත්තිතබ්බං .

76. ''පාරිවාසිකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන පරිවාසො දින්නො හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා, තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බං.

''න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තස්ස භික්ඛුනො පුරතො ගන්තබ්බං, න පුරතො නිසීදිතබ්බං. යො හොති සඞ්ඝස්ස ආසනපරියන්තො සෙය්‍යාපරියන්තො විහාරපරියන්තො සො තස්ස පදාතබ්බො. තෙන ච සො සාදිතබ්බො.

''න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා පුරෙසමණෙන වා පච්ඡාසමණෙන වා කුලානි උපසඞ්කමිතබ්බානි, න ආරඤ්ඤිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං [සමාදිතබ්බං (ක.)], න පිණ්ඩපාතිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං, න ච තප්පච්චයා පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො – මා මං ජානිංසූති.

''පාරිවාසිකෙන , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා ආගන්තුකෙන ආරොචෙතබ්බං, ආගන්තුකස්ස ආරොචෙතබ්බං, උපොසථෙ ආරොචෙතබ්බං, පවාරණාය ආරොචෙතබ්බං. සචෙ ගිලානො හොති, දූතෙනපි ආරොචෙතබ්බං.

''න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

''න , භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා . න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන , අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

80. ‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො , භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො , භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො අනාවාසො, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

81. ‘‘න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං. පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාතබ්බං. පකතත්තො භික්ඛු ආසනෙන නිමන්තෙතබ්බො. න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං, න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ [චඞ්කමන්තං (අට්ඨකථායං සංවණ්ණෙතබ්බපාඨො)] චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

82. ‘‘න , භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා පාරිවාසිකෙන වුඩ්ඪතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං; න එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං , න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

[මහාව. 393] ‘‘පාරිවාසිකචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය, අකම්මං [අකම්මං තං (ස්‍යා.)], න ච කරණීය’’න්ති.

චතුන්නවුතිපාරිවාසිකවත්තං නිට්ඨිතං.

83. අථ ඛො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කති නු ඛො, භන්තෙ, පාරිවාසිකස්ස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙදා’’ති? ‘‘තයො ඛො, උපාලි, පාරිවාසිකස්ස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙදා . සහවාසො, විප්පවාසො, අනාරොචනා – ඉමෙ ඛො, උපාලි, තයො පාරිවාසිකස්ස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙදා’’ති.

84. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති. න සක්කොන්ති පාරිවාසිකා භික්ඛූ පරිවාසං සොධෙතුං . භගවතො [තෙ භික්ඛූ භගවතො (ස්‍යා., එවමුපරිපි)] එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරිවාසං නික්ඛිපිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නික්ඛිපිතබ්බො. තෙන පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘පරිවාසං නික්ඛිපාමී’ති. නික්ඛිත්තො හොති පරිවාසො. ‘වත්තං නික්ඛිපාමී’ති. නික්ඛිත්තො හොති පරිවාසො.

85. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියා භික්ඛූ තහං තහං පක්කමිංසු. සක්කොන්ති පාරිවාසිකා භික්ඛූ පරිවාසං සොධෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරිවාසං සමාදියිතුං [සමාදාතුං (ස්‍යා. කං.)]. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමාදියිතබ්බො [සමාදිතබ්බො (සී. ස්‍යා. කං.)]. තෙන පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘පරිවාසං සමාදියාමී’ති. සමාදින්නො හොති පරිවාසො. ‘වත්තං සමාදියාමී’ති. සමාදින්නො හොති පරිවාසො’’.

පාරිවාසිකවත්තං නිට්ඨිතං.

2. මූලායපටිකස්සනාරහවත්තං

86. තෙන ඛො පන සමයෙන මූලායපටිකස්සනාරහා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම මූලායපටිකස්සනාරහා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම’’න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම’’න්ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං! නෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සාදිතබ්බං පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරො, සෙය්‍යාභිහාරො, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යො සාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහානං භික්ඛූනං මිථු යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහානං භික්ඛූනං පඤ්ච යථාවුඩ්ඪං – උපොසථං , පවාරණං,

වස්සිකසාටිකං, ඔණොජනං, භත්තං. තෙන හි, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤාපෙස්සාමි යථා මූලායපටිකස්සනාරහෙහි භික්ඛූහි වත්තිතබ්බං.

87. ‘‘මූලායපටිකස්සනාරහෙන , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන මූලාය පටිකස්සනාරහො කතො හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා, තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බං.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තස්ස භික්ඛුනො පුරතො ගන්තබ්බං, න පුරතො නිසීදිතබ්බං. යො හොති සඞ්ඝස්ස ආසනපරියන්තො සෙය්‍යාපරියන්තො විහාරපරියන්තො සො තස්ස පදාතබ්බො. තෙන ච සො සාදිතබ්බො.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා පුරෙසමණෙන වා පච්ඡාසමණෙන වා කුලානි උපසඞ්කමිතබ්බානි, න ආරඤ්ඤිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං, න පිණ්ඩපාතිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං, න ච තප්පච්චයා පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො – මා මං ජානිංසූති.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න , භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො… පෙ…. අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන , අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ. … සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො… පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො , භික්ඛවෙ , මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ. … සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො , භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං; පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාතබ්බං, පකතත්තො භික්ඛු ආසනෙන නිමන්තෙතබ්බො; න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං; න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මූලායපටිකස්සනාරහෙන වුඩ්ඪතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං; න එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං; න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

[මහාව. 393] ‘‘මූලායපටිකස්සනාරහචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය, අකම්මං, න ච කරණීය’’න්ති.

මූලායපටිකස්සනාරහවත්තං නිට්ඨිතං.

3. මානත්තාරහවත්තං

88. තෙන ඛො පන සමයෙන මානත්තාරහා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා …පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම මානත්තාරහා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම’’න්ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම’’න්ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සාදිතබ්බං පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යො සාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහානං භික්ඛූනං මිථු යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහානං භික්ඛූනං පඤ්ච යථාවුඩ්ඪං – උපොසථං, පවාරණං, වස්සිකසාටිකං, ඔණොජනං, භත්තං. තෙන හි, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤාපෙස්සාමි යථා මානත්තාරහෙහි භික්ඛූහි වත්තිතබ්බං.

89. ‘‘මානත්තාරහෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

න උපසම්පාදෙතබ්බං…පෙ…. (යථා මූලාය පටිකස්සනා, තථා විත්ථාරෙතබ්බං.) න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බං.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තස්ස භික්ඛුනො පුරතො ගන්තබ්බං, න පුරතො නිසීදිතබ්බං. යො හොති සඞ්ඝස්ස ආසනපරියන්තො සෙය්‍යාපරියන්තො විහාරපරියන්තො සො තස්ස පදාතබ්බො. තෙන ච සො සාදිතබ්බො.

‘‘න , භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා පුරෙසමණෙන වා පච්ඡාසමණෙන වා කුලානි උපසඞ්කමිතබ්බානි, න ආරඤ්ඤිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං, න පිණ්ඩපාතිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං, න ච තප්පච්චයා පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො – මා මං ජානිංසූති.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො …පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘න, භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං. පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාතබ්බං. පකතත්තො භික්ඛු ආසනෙන නිමන්තෙතබ්බො. න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං, න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

‘‘න , භික්ඛවෙ, මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තාරහෙන වුඩ්ඪතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං; න එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං, න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

[මහාව. 393] ‘‘මානත්තාරහචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය, අකම්මං, න ච කරණීය’’න්ති.

මානත්තාරහවත්තං නිට්ඨිතං.

4. මානත්තචාරිකවත්තං

90. තෙන ඛො පන සමයෙන මානත්තචාරිකා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරං, සෙය්‍යාභිහාරං, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම මානත්තචාරිකා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම''න්ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම''න්ති? ''සච්චං භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

''න , භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සාදිතබ්බං පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, ආසනාභිහාරො, සෙය්‍යාභිහාරො, පාදොදකං පාදපීඨං, පාදකඨලිකං, පත්තචීවරපටිග්ගහණං, නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යො සාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකානං භික්ඛූනං මිථු යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකානං භික්ඛූනං පඤ්ච යථාවුඩ්ඪං – උපොසථං, පවාරණං, වස්සිකසාටිකං, ඔණොජනං, භත්තං. තෙන හි, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා මානත්තචාරිකෙහි භික්ඛූහි වත්තිතබ්බං.

91. ''මානත්තචාරිකෙන , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා. යාය ආපත්තියා සඞ්ඝෙන මානත්තං දින්නං හොති සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා, තතො වා පාපිට්ඨතරා; කම්මං න ගරහිතබ්බං, කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනො උපොසථො ඨපෙතබ්බො, න පවාරණා ඨපෙතබ්බා, න සවචනීයං කාතබ්බං, න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො, න ඔකාසො කාරෙතබ්බො, න චොදෙතබ්බො, න සාරෙතබ්බො, න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බං.

''න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තස්ස භික්ඛුනො පුරතො ගන්තබ්බං, න පුරතො නිසීදිතබ්බං. යො හොති සඞ්ඝස්ස ආසනපරියන්තො සෙය්‍යාපරියන්තො විහාරපරියන්තො සො තස්ස පදාතබ්බො. තෙන ච සො සාදිතබ්බො.

''න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා පුරෙසමණෙන වා පච්ඡාසමණෙන වා කුලානි උපසඞ්කමිතබ්බානි, න ආරඤ්ඤිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං, න පිණ්ඩපාතිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං, න ච තප්පච්චයා පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො – මා මං ජානිංසූති.

''මානත්තචාරිකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා ආගන්තුකෙන ආරොචෙතබ්බං, ආගන්තුකස්ස ආරොචෙතබ්බං, උපොසථෙ ආරොචෙතබ්බං, පවාරණාය ආරොචෙතබ්බං , දෙවසිකං ආරොචෙතබ්බං. සචෙ ගිලානො හොති, දූතෙනපි ආරොචෙතබ්බං.

''න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

''න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

''න , භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

''න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

''න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

“න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

“න භික්ඛවෙ , මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

“න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො , යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

“ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

“ගන්තබ්බො , භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

“ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

“න , භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං. පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාතබ්බං. පකතත්තො භික්ඛු ආසනෙන නිමන්තෙතබ්බො. න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං, න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

“න, භික්ඛවෙ, මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තචාරිකෙන වුඩ්ඪතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං; න එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං, න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං , න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

[මහාව. 393] “මානත්තචාරිකචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය, අකම්මං, න ච කරණීය”න්ති.

92. අථ ඛො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච – “කති නු ඛො, භන්තෙ, මානත්තචාරිකස්ස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙදා”ති? “චත්තාරො ඛො , උපාලි, මානත්තචාරිකස්ස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙදා. සහවාසො, විප්පවාසො, අනාරොචනා, ඌනෙ ගණෙ චරණං [චරණන්ති (ක.)] – ඉමෙ ඛො, උපාලි, චත්තාරො මානත්තචාරිකස්ස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙදා”ති.

93. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති. න සක්කොන්ති මානත්තචාරිකා භික්ඛූ මානත්තං සොධෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මානත්තං නික්ඛිපිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නික්ඛිපිතබ්බං. තෙන මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘මානත්තං නික්ඛිපාමී’ති. නික්ඛිත්තං හොති මානත්තං. ‘වත්තං නික්ඛිපාමී’ති. නික්ඛිත්තං හොති මානත්ත”න්ති.

94. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියා භික්ඛූ තහං තහං පක්කමිංසු . සක්කොන්ති මානත්තචාරිකා භික්ඛූ මානත්තං සොධෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මානත්තං සමාදියිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමාදියිතබ්බං. තෙන මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං

කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා, එවමස්ස වචනීයො – ‘මානත්තං සමාදියාමී’ති. සමාදින්නං හොති මානත්තං. ‘වත්තං සමාදියාමී’ති. සමාදින්නං හොති මානත්ත’’න්ති.

මානත්තචාරිකවත්තං නිට්ඨිතං.

5. අබ්භානාරහවත්තං

95. තෙන ඛො පන සමයෙන අබ්භානාරහා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං… පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අබ්භානාරහා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්ම’’න්ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහා භික්ඛූ සාදියන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මන්ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහා භික්ඛූ සාදියිස්සන්ති පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං ! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සාදිතබ්බං පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං පච්චුපට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. යො සාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහානං භික්ඛූනං මිථු යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං…පෙ…. නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහානං භික්ඛූනං පඤ්ච යථාවුඩ්ඪං – උපොසථං, පවාරණං, වස්සිකසාටිකං, ඔණොජනං, භත්තං. තෙන හි, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤාපෙස්සාමි යථා අබ්භානාරහෙහි භික්ඛූහි වත්තිතබ්බං.

96. ‘‘අබ්භානාරහෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

න උපසම්පාදෙතබ්බං…පෙ…. (යථා හෙට්ඨා, තථා විත්ථාරෙතබ්බං,) න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බං.

‘‘න, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තස්ස භික්ඛුනො පුරතො ගන්තබ්බං, න පුරතො නිසීදිතබ්බං. යො හොති සඞ්ඝස්ස ආසනපරියන්තො සෙය්‍යාපරියන්තො විහාරපරියන්තො සො තස්ස පදාතබ්බො. තෙන ච සො සාදිතබ්බො.

‘‘න , භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා පුරෙසමණෙන වා පච්ඡාසමණෙන වා කුලානි උපසඞ්කමිතබ්බානි; න ආරඤ්ඤිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං; න පිණ්ඩපාතිකඞ්ගං සමාදාතබ්බං; න ච තප්පච්චයා පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො – මා මං ජානිංසූති.

‘‘න, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

‘‘න, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා…පෙ….. (යථා හෙට්ඨා, තථා විත්ථාරෙතබ්බා.)

‘‘ගන්තබ්බො , භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා…පෙ…. අනාවාසා…පෙ…. ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

‘‘න, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං; පකතත්තං භික්ඛුං දිස්වා ආසනා වුට්ඨාතබ්බං, පකතත්තො භික්ඛු ආසනෙන නිමන්තෙතබ්බො; න පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං, න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

‘‘න, භික්ඛවෙ, අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මූලායපටිකස්සනාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. මානත්තචාරිකෙන භික්ඛුනා සද්ධිං…පෙ…. අබ්භානාරහෙන වුඩ්ඪතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වත්ථබ්බං, න එකච්ඡන්නෙ අනාවාසෙ වත්ථබ්බං; න එකච්ඡන්නෙ ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං; න එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං, න නීචෙ ආසනෙ

නිසින්නෙ උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, න ඡමායං නිසින්නෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං; න එකචඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං , න නීචෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තෙ උච්චෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං, න ඡමායං චඞ්කමන්තෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමිතබ්බං.

[මහාව. 393] ‘‘අබ්භානාරහචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය, අකම්මං, න ච කරණීය’’න්ති.

අබ්භානාරහවත්තං නිට්ඨිතං.

පාරිවාසිකක්ඛන්ධකො දුතියො.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ පඤ්ච.

තස්සුද්දානං –

පාරිවාසිකා සාදෙන්ති, පකතත්තාන භික්ඛුනං;
අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිඤ්ච සාමීචියං.

ආසනං සෙය්‍යාභිහාරං, පාදො පීඨං කඨලිකං;
පත්තං නහානෙ පරිකම්මං, උජ්ඣායන්ති ච පෙසලා.

දුක්කටං සාදියන්තස්ස, මිථු පඤ්ච යථාවුඩ්ඪං [පුනාපරෙ (ක.)];
උපොසථං පවාරණං, වස්සිකොණොජභොජනං.

සම්මා ච වත්තනා තත්ථ, පකතත්තස්ස ගච්ඡන්තං;
යො ච හොති පරියන්තො, පුරෙ පච්ඡා තථෙව ච [න පුරෙ පච්ඡාසමණෙන (සී. ස්‍යා.)].

ආරඤ්ඤපිණ්ඩනීහාරො, ආගන්තුකෙ උපොසථෙ;
පවාරණාය දූතෙන, ගන්තබ්බො ච සභික්ඛුකො.

එකච්ඡන්නෙ ච වුට්ඨානං, තථෙව ච නිමන්තයෙ;
ආසනෙ නීචෙ චඞ්කමෙ, ඡමායං චඞ්කමෙන ච.

වුඩ්ඪතරෙන අකම්මං, රත්තිච්ඡෙදා ච සොධනා;
නික්ඛිපනං සමාදානං, වත්තංව පාරිවාසිකෙ [රත්ති වා පාරිවාසිකෙ (ක.), ඤාතබ්බං පාරිවාසිකා (සී. ස්‍යා.)].

මූලාය මානත්තාරහා, තථා මානත්තචාරිකා;
අබ්භානාරහෙ නයො චාපි, සම්භෙදං නයතො [සම්භෙදනයතො (ස්‍යා.)] පුන.

පාරිවාසිකෙසු තයො, චතු මානත්තචාරිකෙ;
න සමෙන්ති රත්තිච්ඡෙදෙසු [රත්තිච්ඡෙදෙ (ඉතිපි), රත්තිච්ඡෙදා (ස්‍යා.)], මානත්තෙසු ච දෙවසි;
ද්වෙ කම්මා සදිසා සෙසා, තයො කම්මා සමාසමාති [සමා මතාති (සී.)].

පාරිවාසිකක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

3. සමුච්චයක්ඛන්ධකං

1. සුක්කවිස්සට්ඨි

97. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී එකං ආපත්තිං ආපන්නො හොති සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො [තෙ භික්ඛූ භගවතො (ස්‍යා.)] එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බං –

අප්පටිච්ඡන්නමානත්තං

98. ‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමි. අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. දුතියම්පි, සොහං [දුතියම්පි (සී. ක.)] භන්තෙ, සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමි. අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. තතියම්පි සොහං [තතියම්පි (සී. ක.)], භන්තෙ, සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී’ති. ‘‘බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

99. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස ; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නං සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති .

අප්පටිච්ඡන්නඅබ්භානං

100. සො චිණ්ණමානත්තො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා

අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං චිණ්ණමානත්තො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, අබ්භෙතබ්බො –

තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''අහං භන්තෙ එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං, සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං, භන්තෙ, චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමි.

''අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං චිණ්ණමානත්තො දුතියම්පි, භන්තෙ, සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමි.

''අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං චිණ්ණමානත්තො තතියම්පි, භන්තෙ, සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමීති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

101. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අබ්භානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අබ්භානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අබ්භානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''අබ්භිතො සඞ්ඝෙන උදායී භික්ඛු. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

එකාහප්පටිච්ඡන්නපරිවාසං

102. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී එකං ආපත්තිං ආපන්නො හොති සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. ‘‘බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

103. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං දෙති . යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. .

‘‘දින්නො සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

එකාහප්පටිච්ඡන්නමානත්තං

104. සො පරිවුත්ථපරිවාසො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බං –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං අදාසි. සොහං, භන්තෙ, පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බං [යාචිතබ්බො (සී. එවමුපරිපි)]. තතියම්පි යාචිතබ්බං [යාචිතබ්බො (සී. එවමුපරිපි)]. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

105. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. .

‘‘දින්නං සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

එකාහප්පටිච්ඡන්නඅබ්භානං

106. සො චිණ්ණමානත්තො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං චිණ්ණමානත්තො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, අබ්භෙතබ්බො –

‘‘තෙන භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං, භන්තෙ, චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බං. තතියම්පි යාචිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

107. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං එකාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය එකාහපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා එකාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අබ්භානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ….

‘‘අබ්භිතො සඞ්ඝෙන උදායී භික්ඛු. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නපරිවාසො

108. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී එකං ආපත්තිං ආපන්නො හොති සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං ද්වීහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. තීහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. චතූහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං

ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

109. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ….

‘‘දින්නො සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

පාරිවාසිකමූලායපටිකස්සනා

110. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, මූලාය පටිකස්සිතබ්බො –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං . සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සනං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා [යාචිතබ්බො (සී. එවමුපරිපි)]. තතියම්පි යාචිතබ්බා [යාචිතබ්බො (සී. එවමුපරිපි)]. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

111. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ , සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචති. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා

ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. .

‘‘පටිකස්සිතො සඞ්ඝෙන උදායී භික්ඛු අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනා [මූලාය (ස්‍යා.)]. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

මානත්තාරහමූලායපටිකස්සනා

112. සො පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, මූලාය පටිකස්සිතබ්බො –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

113. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සො පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සො පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචති . සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

‘‘පටිකස්සිතො සඞ්ඝෙන උදායී භික්ඛු අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

තිකාපත්තිමානත්තං

114. සො පරිවුත්ථපරිවාසො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බං –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා

ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං අදාසි…පෙ…. සොහං, භන්තෙ, පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බං. තතියම්පි යාචිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

115. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

‘‘දින්නං සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

මානත්තචාරිකමූලායපටිකස්සනා

116. සො මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සොහං මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සිත්වා ඡාරත්තං මානත්තං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, මූලාය පටිකස්සිතබ්බො – තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ , එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සොහං මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. ‘‘බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

117. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු…පෙ…. මූලායපටිකස්සනං යාචති . යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය. එසා ඤත්ති…පෙ…. පටිකස්සිතො සඞ්ඝෙන උදායී භික්ඛු අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඡාරත්තං මානත්තං දාතබ්බං – තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සොහං මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බං. තතියම්පි යාචිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු…පෙ…. ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති…පෙ…. දින්නං සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අබ්භානාරහමූලායපටිකස්සනා

118. සො චිණ්ණමානත්තො අබ්භානාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං

පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සොහං චිණ්ණමානත්තො අබ්භානාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සිත්වා ඡාරත්තං මානත්තං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, මූලාය පටිකස්සිතබ්බො…පෙ…..

''එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඡාරත්තං මානත්තං දාතබ්බං…පෙ…..

''දින්නං සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

මූලායපටිකස්සිතඅබ්භානං

119. සො චිණ්ණමානත්තො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං…පෙ…. සොහං චිණ්ණමානත්තො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, අබ්භෙතබ්බො –

''තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං චිණ්ණමානත්තො අබ්භානාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං, භන්තෙ, චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමී'''ති.

''දුතියම්පි යාචිතබ්බං. තතියම්පි යාචිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

120. ''සුණාතු මෙ , භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පඤ්චාහපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො

උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො අබ්භානාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං අප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා අප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අබ්භානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''අබ්භිතො සඞ්ඝෙන උදායී භික්ඛු. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

පක්ඛප්පටිච්ඡන්නපරිවාසො

121. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී එකං ආපත්තිං ආපන්නො හොති සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

''තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා...පෙ.... එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. ඛ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

122. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''දින්නො සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

පක්ඛපාරිවාසිකමූලායපටිකස්සනා

123. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ,

සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සිත්වා පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, මූලාය පටිකස්සිතබ්බො –

''තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා...පෙ.... එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

124. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචි . සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචති. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''පටිකස්සිතො සඞ්ඝෙන උදායී භික්ඛු අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

සමොධානපරිවාසො

125. ''එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො – තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා...පෙ.... එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචාමී'''ති.

''දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

126. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං,

සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං . සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''දින්නො සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

මානත්තාරහමූලායපටිකස්සනාදි

127. සො පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සිත්වා පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, මූලාය පටිකස්සිතබ්බො...පෙ.....

''එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො...පෙ.... දෙති...පෙ.....

''දින්නො සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

තිකාපත්තිමානත්තං

128. සො පරිවුත්ථපරිවාසො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි , භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බං –

''තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා...පෙ.... එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සොහං, භන්තෙ, පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බං. තතියම්පි යාචිතබ්බං. ඛ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

129. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති.

සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''දින්නං සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

මානත්තචාරිකමූලායපටිකස්සනාදි

130. සො මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සොහං මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සිත්වා පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං දත්වා ඡාරත්තං මානත්තං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, මූලාය පටිකස්සිතබ්බො...පෙ.....

''එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො...පෙ.....

''එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඡාරත්තං මානත්තං දාතබ්බං...පෙ.... දෙති...පෙ.... .

''දින්නං සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

අබ්භානාරහමූලායපටිකස්සනාදි

131. සො චිණ්ණමානත්තො අබ්භානාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සොහං චිණ්ණමානත්තො අබ්භානාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සිත්වා පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං දත්වා ඡාරත්තං මානත්තං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, මූලාය පටිකස්සිතබ්බො...පෙ.....

''එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො...පෙ.....

''එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඡාරත්තං මානත්තං දාතබ්බං...පෙ.... දෙති...පෙ.....

''දින්නං සඞ්ඝෙන උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

පක්ඛප්පටිච්ඡන්නඅබ්භානං

132. සො චිණ්ණමානත්තො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සොහං චිණ්ණමානත්තො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, අබ්භෙතබ්බො –

''තෙන, භික්ඛවෙ, උදායිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා, එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා, වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා, උක්කුටිකං නිසීදිත්වා, අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා, එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා

ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං චිණ්ණමානත්තො අබ්භානාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සොහං සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං, භන්තෙ, චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමී’’’ති.

‘‘දුතියම්පි යාචිතබ්බං. තතියම්පි යාචිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

133. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පක්ඛප්පටිච්ඡන්නාය පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො මානත්තාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො තිස්සන්නං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො මානත්තං චරන්තො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං [සො සංඝං (ක.)] අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො අබ්භානාරහො අන්තරා එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නං. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා

සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලායපටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය මූලාය පටිකස්සි. සො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝො උදායිස්ස භික්ඛුනො අන්තරා එකිස්සා ආපත්තියා සඤ්චෙතනිකාය සුක්කවිස්සට්ඨියා පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නාය ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උදායී භික්ඛු එකං ආපත්තිං ආපජ්ජි සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං පක්ඛප්පටිච්ඡන්නං...පෙ.... සො චිණ්ණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. සඞ්ඝො උදායිං භික්ඛුං අබ්භෙති. යස්සායස්මතො ඛමති උදායිස්ස භික්ඛුනො අබ්භානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''අබ්භිතො සඞ්ඝෙන උදායී භික්ඛු. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

සුක්කවිස්සට්ඨි සමත්තා.

2. පරිවාසො

අග්ඝසමොධානපරිවාසො

134. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපන්නො හොති – එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති ද්වීහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති තීහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති චතූහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති ඡාහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති සත්තාහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති අට්ඨාහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති නවාහප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං – එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා...පෙ.... එකා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො තස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා තස්සා අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

''තෙන , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා...පෙ.... එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං – එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා...පෙ.... එකා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා තස්සා අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

135. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි – එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා...පෙ.... එකා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා තස්සා අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා තස්සා අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි – එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා...පෙ.... එකා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා තස්සා අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා තස්සා අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා; තස්සා අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති දසාහප්පටිච්ඡන්නා තස්සා අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නඅග්ඝසමොධානං

136. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපන්නො හොති – එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා , ද්වෙ ආපත්තියො ද්වීහප්පටිච්ඡන්නායො [ද්වීහප්පටිච්ඡන්නා (ක. එවං යාවදසාහප්පටිච්ඡන්නා)], තිස්සො ආපත්තියො තීහප්පටිච්ඡන්නායො, චතස්සො ආපත්තියො චතූහප්පටිච්ඡන්නායො, පඤ්ච ආපත්තියො පඤ්චාහප්පටිච්ඡන්නායො, ඡ ආපත්තියො ඡාහප්පටිච්ඡන්නායො, සත්ත ආපත්තියො සත්තාහප්පටිච්ඡන්නායො, අට්ඨ ආපත්තියො අට්ඨාහප්පටිච්ඡන්නායො, නව ආපත්තියො නවාහප්පටිච්ඡන්නායො, දස ආපත්තියො දසාහප්පටිච්ඡන්නායො. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං, එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා…පෙ…. දස ආපත්තියො දසාහප්පටිච්ඡන්නායො . කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො තස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නායො තාසං අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

''තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ…. එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං, එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා…පෙ…. දස ආපත්තියො දසාහප්පටිච්ඡන්නායො. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නායො තාසං අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. ''බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

137. සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි, එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා…පෙ…. දස ආපත්තියො දසාහප්පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නායො තාසං අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නායො තාසං අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි – එකා ආපත්ති එකාහප්පටිච්ඡන්නා…පෙ…. දස ආපත්තියො දසාහප්පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නායො තාසං අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නායො තාසං අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නායො තාසං අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

''දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො සබ්බචිරප්පටිච්ඡන්නායො තාසං අග්ඝෙන සමොධානපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

ද්වෙමාසපරිවාසො

138. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපන්නො හොති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස එතදහොසි – ''අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය''න්ති. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – ''අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය''න්ති. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය''න්ති.

සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය'න්ති. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය'න්ති. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය

ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යන්ති. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො තස්ස භික්ඛුනො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

''තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා, එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා, වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා, උක්කුටිකං නිසීදිත්වා, අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා, එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො . යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා'න්ති. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා'න්ති. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යන්ති. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචාමීති.

''දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. ''බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

139. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා'න්ති. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා'න්ති. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යන්ති. සො සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා'න්ති. සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා'න්ති. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යන්ති. සො සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

''දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා තදුපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බා.

ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බවිධි

140. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස එවං හොති – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති . සො සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තස්ස පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සොහං සඞ්ඝං එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො එකිස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යාන්ති. සො සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා තදුපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බං.

141. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො ; එකං ආපත්තිං ජානාති, එකං ආපත්තිං න ජානාති. සො සඞ්ඝං යං ආපත්තිං ජානාති තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො ඉතරම්පි ආපත්තිං ජානාති. තස්ස එවං හොති – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං ආපත්තිං ජානිං, එකං ආපත්තිං න ජානිං. සොහං සඞ්ඝං යං ආපත්තිං ජානිං තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො ඉතරම්පි ආපත්තිං ජානාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා තදුපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බං.

142. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං ආපත්තිං සරති, එකං ආපත්තිං නස්සරති. සො සඞ්ඝං යං ආපත්තිං සරති තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො ඉතරම්පි ආපත්තිං සරති. තස්ස එවං හොති – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං ආපත්තිං සරිං, එකං ආපත්තිං නස්සරිං. සොහං සඞ්ඝං යං ආපත්තිං සරිං, තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො ඉතරම්පි ආපත්තිං සරාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා තදුපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බං.

143. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකාය ආපත්තියා නිබ්බෙමතිකො, එකාය ආපත්තියා වෙමතිකො. සො සඞ්ඝං යාය ආපත්තියා නිබ්බෙමතිකො තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා නිබ්බෙමතිකො හොති. තස්ස එවං හොති – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකාය ආපත්තියා නිබ්බෙමතිකො, එකාය ආපත්තියා වෙමතිකො. සොහං සඞ්ඝං යාය ආපත්තියා නිබ්බෙමතිකො තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා නිබ්බෙමතිකො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ඉතරිස්සාපි ආපත්තියා ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නාය ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා තදුපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බං.

144. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකා ආපත්ති ජානප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති අජානප්පටිච්ඡන්නා. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තස්ස පරිවසන්තස්ස අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සො එවං වදෙති – ‘කිං අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො? කිස්සායං භික්ඛු පරිවසතී’ති? තෙ එවං වදෙන්ති – ‘අයං, ආවුසො, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකා ආපත්ති ජානප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති අජානප්පටිච්ඡන්නා. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො

තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තායො අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො, තාසායං භික්ඛු පරිවසතී'ති. සො එවං වදෙති – 'යායං, ආවුසො , ආපත්ති ජානප්පටිච්ඡන්නා, ධම්මිකං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසදානං; ධම්මත්තා රුහති. යා ච ඛ්වායං, ආවුසො, ආපත්ති අජානප්පටිච්ඡන්නා, අධම්මිකං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසදානං; අධම්මත්තා න රුහති. එකිස්සා, ආවුසො, ආපත්තියා භික්ඛු මානත්තාරහො'''ති.

145. ''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකා ආපත්ති සරමානප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති අස්සරමානප්පටිච්ඡන්නා. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තස්ස පරිවසන්තස්ස අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සො එවං වදෙති – 'කි අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො? කිස්සායං භික්ඛු පරිවසතී'ති? තෙ එවං වදෙන්ති – 'අයං, ආවුසො, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකා ආපත්ති සරමානප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති අස්සරමානප්පටිච්ඡන්නා. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තායො අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො; තාසායං භික්ඛු පරිවසතී'ති. සො එවං වදෙති – 'යායං, ආවුසො , ආපත්ති සරමානප්පටිච්ඡන්නා ධම්මිකං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසදානං; ධම්මත්තා රුහති. යා ච ඛ්වායං, ආවුසො, ආපත්ති අස්සරමානප්පටිච්ඡන්නා, අධම්මිකං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසදානං; අධම්මත්තා න රුහති. එකිස්සා, ආවුසො, ආපත්තියා භික්ඛු මානත්තාරහො'''ති.

146. ''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකා ආපත්ති නිබ්බෙමතිකප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති වෙමතිකප්පටිච්ඡන්නා. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තස්ස පරිවසන්තස්ස අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සො එවං වදෙති – 'කිං අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො? කිස්සායං භික්ඛු පරිවසතී'ති? තෙ එවං වදෙන්ති – 'අයං, ආවුසො, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකා ආපත්ති නිබ්බෙමතිකප්පටිච්ඡන්නා, එකා ආපත්ති වෙමතිකප්පටිච්ඡන්නා. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තායො අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො; තාසායං භික්ඛු පරිවසතී'ති. සො එවං වදෙති – 'යායං , ආවුසො, ආපත්ති නිබ්බෙමතිකප්පටිච්ඡන්නා, ධම්මිකං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසදානං; ධම්මත්තා රුහති. යා ච ඛ්වායං, ආවුසො, ආපත්ති වෙමතිකප්පටිච්ඡන්නා අධම්මිකං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසදානං; අධම්මත්තා න රුහති. එකිස්සා, ආවුසො, ආපත්තියා භික්ඛු මානත්තාරහො''ති.

147. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපන්නො හොති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස එතදහොසි – ''අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය''න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – ''අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය'න්ති. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං [ඉතරම්පි මාසපරිවාසං (සයා. ක. එවමුපරිපි)] යාචෙය්‍ය''න්ති.

සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං ඛො, ආවුසො, ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය'න්ති. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – 'අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍ය'න්ති. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචෙය්‍ය'න්ති. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො තස්ස භික්ඛුනො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ.… එවමස්ස වචනීයො – අහං, භන්තෙ, ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො . තස්ස මෙ එතදහොසි – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචෙය්‍යාන්ති. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචාමීති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

148. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස එතදහොසි – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචෙය්‍යාන්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස එතදහොසි – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසස්ස [ඉතරම්පි මාසපරිවාසස්ස (ක.), ඉතරස්සපි මාසපරිවාසස්ස (ස්‍යා.)] දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ.… තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ.….

‘‘දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසො [ඉතරම්පි මාසපරිවාසො (ක.), ඉතරොපි මාසපරිවාසො (ස්‍යා.)]. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා පුරිමං උපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බා.

149. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස එවං හොති – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං දෙති. තස්ස පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි – අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො

ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. තස්ස මෙ එතදහොසි – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං එකමාසපරිවාසං අදාසි. තස්ස මෙ පරිවසන්තස්ස ලජ්ජීධම්මො ඔක්කමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං දෙති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා පුරිමං උපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බා.

150. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං මාසං ජානාති, එකං මාසං න ජානාති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං ජානාති තං මාසං පරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං ජානාති තං මාසං පරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො ඉතරම්පි මාසං ජානාති. තස්ස එවං හොති – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං මාසං ජානිං, එකං මාසං න ජානිං. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං ජානිං තං මාසං පරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං ජානිං තං මාසං පරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො ඉතරම්පි මාසං ජානාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචති . තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං දෙති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා පුරිමං උපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බා.

151. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං මාසං සරති, එකං මාසං නස්සරති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං සරති තං මාසං පරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං සරති තං මාසං පරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො ඉතරම්පි මාසං සරති. තස්ස එවං හොති – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං මාසං සරිං, එකං මාසං නස්සරිං. සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං සරිං තං මාසං පරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං සරිං තං මාසං පරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො ඉතරම්පි මාසං සරාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං දෙති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා පුරිමං උපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බා.

152. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං මාසං නිබ්බෙමතිකො, එකං මාසං වෙමතිකො. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං නිබ්බෙමතිකො තං මාසං පරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං නිබ්බෙමතිකො තං මාසං පරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො ඉතරම්පි මාසං නිබ්බෙමතිකො හොති. තස්ස එවං හොති – ‘අහං ඛො ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකං මාසං නිබ්බෙමතිකො, එකං මාසං වෙමතිකො . සොහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං නිබ්බෙමතිකො තං මාසං පරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං යං මාසං නිබ්බෙමතිකො තං මාසං පරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො ඉතරම්පි මාසං නිබ්බෙමතිකො. යංනූනාහං සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචෙය්‍යා’න්ති. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ඉතරම්පි මාසං පරිවාසං දෙති. තෙන, භික්ඛවෙ , භික්ඛුනා පුරිමං උපාදාය ද්වෙ මාසා පරිවසිතබ්බා.

153. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකො මාසො ජානප්පටිච්ඡන්නො, එකො මාසො අජානප්පටිච්ඡන්නො. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තස්ස පරිවසන්තස්ස අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සො එවං වදෙති – ‘කිං අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො? කිස්සායං භික්ඛු පරිවසතී’ති? තෙ එවං වදෙන්ති – ‘අයං, ආවුසො, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො. එකො මාසො ජානප්පටිච්ඡන්නො, එකො මාසො අජානප්පටිච්ඡන්නො. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තායො අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො තාසායං භික්ඛු පරිවසතී’ති. සො එවං වදෙති – ‘ය්වායං, ආවුසො, මාසො ජානප්පටිච්ඡන්නො ධම්මිකං

තස්ස මාසස්ස පරිවාසදානං; ධම්මත්තා රුහති. යො ච ඛ්වායං, ආවුසො, මාසො අජානප්පටිච්ඡන්නො අධම්මිකං තස්ස මාසස්ස පරිවාසදානං; අධම්මත්තා න රුහති. එකස්ස, ආවුසො , මාසස්ස භික්ඛු මානත්තාරහො'ති.

154. ''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකො මාසො සරමානප්පටිච්ඡන්නො, එකො මාසො අස්සරමානප්පටිච්ඡන්නො. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තස්ස පරිවසන්තස්ස අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො . සො එවං වදෙති – 'කිං අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො? කිස්සායං භික්ඛු පරිවසතී'ති? තෙ එවං වදෙන්ති – 'අයං, ආවුසො, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකො මාසො සරමානප්පටිච්ඡන්නො, එකො මාසො අස්සරමානප්පටිච්ඡන්නො. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තායො අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො තාසායං භික්ඛු පරිවසතී'ති. සො එවං වදෙති – 'ය්වායං, ආවුසො, මාසො සරමානප්පටිච්ඡන්නො ධම්මිකං තස්ස මාසස්ස පරිවාසදානං; ධම්මත්තා රුහති. යො ච ඛ්වායං, ආවුසො, මාසො අස්සරමානප්පටිච්ඡන්නො අධම්මිකං තස්ස මාසස්ස පරිවාසදානං; අධම්මත්තා න රුහති. එකස්ස, ආවුසො, මාසස්ස භික්ඛු මානත්තාරහො'ති.

155. ''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකො මාසො නිබ්බෙමතිකප්පටිච්ඡන්නො, එකො මාසො වෙමතිකප්පටිච්ඡන්නො. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං දෙති. තස්ස පරිවසන්තස්ස අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සො එවං වදෙති – 'කිං අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො? කිස්සායං භික්ඛු පරිවසතී'ති? තෙ එවං වදෙන්ති – 'අයං, ආවුසො, භික්ඛු ද්වෙ සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නායො; එකො මාසො නිබ්බෙමතිකප්පටිච්ඡන්නො, එකො මාසො වෙමතිකප්පටිච්ඡන්නො. සො සඞ්ඝං ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො ද්වින්නං ආපත්තීනං ද්වෙමාසප්පටිච්ඡන්නානං ද්වෙමාසපරිවාසං අදාසි. තායො අයං, ආවුසො, භික්ඛු ආපන්නො තාසායං භික්ඛු පරිවසතී'ති . සො එවං වදෙති – 'ය්වායං, ආවුසො, මාසො නිබ්බෙමතිකප්පටිච්ඡන්නො ධම්මිකං තස්ස මාසස්ස පරිවාසදානං; ධම්මත්තා රුහති. යො ච ඛ්වායං, ආවුසො, මාසො වෙමතිකප්පටිච්ඡන්නො අධම්මිකං තස්ස මාසස්ස පරිවාසදානං; අධම්මත්තා න රුහති. එකස්ස, ආවුසො, මාසස්ස භික්ඛු මානත්තාරහො''ති.

සුද්ධන්තපරිවාසො

156. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපන්නො හොති. සො ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති; රත්තිපරියන්තං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං නස්සරති, රත්තිපරියන්තං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සො භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ''අහං, ආවුසො, සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං; ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි, රත්තිපරියන්තං න ජානාමි; ආපත්තිපරියන්තං නස්සරාමි, රත්තිපරියන්තං නස්සරාමි; ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො තස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

''තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා…පෙ.… එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි, රත්තිපරියන්තං න ජානාමි; ආපත්තිපරියන්තං නස්සරාමි, රත්තිපරියන්තං නස්සරාමි; ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. ඛ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

157. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං නස්සරති, රත්තිපරියන්තං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං නස්සරති , රත්තිපරියන්තං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

‘‘දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

158. ‘‘එවං ඛො, භික්ඛවෙ, සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො; එවං පරිවාසො දාතබ්බො. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො? ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං නස්සරති, රත්තිපරියන්තං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො – සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ආපත්තිපරියන්තං ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං සරති, රත්තිපරියන්තං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ නිබ්බෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො – සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ආපත්තිපරියන්තං එකච්චං ජානාති, එකච්චං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං එකච්චං සරති, එකච්චං නස්සරති, රත්තිපරියන්තං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ එකච්චෙ වෙමතිකො, එකච්චෙ නිබ්බෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො – සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං එකච්චං ජානාති, එකච්චං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං නස්සරති, රත්තිපරියන්තං එකච්චං සරති, එකච්චං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ එකච්චෙ වෙමතිකො, එකච්චෙ නිබ්බෙමතිකො – සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ආපත්තිපරියන්තං ජානාති, රත්තිපරියන්තං එකච්චං ජානාති, එකච්චං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං සරති, රත්තිපරියන්තං එකච්චං සරති, එකච්චං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ නිබ්බෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ එකච්චෙ වෙමතිකො, එකච්චෙ නිබ්බෙමතිකො – සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ආපත්තිපරියන්තං එකච්චං ජානාති, එකච්චං න ජානාති; රත්තිපරියන්තං එකච්චං ජානාති, එකච්චං න ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං එකච්චං සරති, එකච්චං නස්සරති ; රත්තිපරියන්තං එකච්චං සරති, එකච්චං නස්සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ එකච්චෙ වෙමතිකො, එකච්චෙ නිබ්බෙමතිකො; රත්තිපරියන්තෙ එකච්චෙ වෙමතිකො, එකච්චෙ නිබ්බෙමතිකො – සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, සුද්ධන්තපරිවාසො දාතබ්බො.

159. ‘‘කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, පරිවාසො දාතබ්බො? ආපත්තිපරියන්තං ජානාති, රත්තිපරියන්තං ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං සරති, රත්තිපරියන්තං සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ නිබ්බෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ නිබ්බෙමතිකො – පරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං නස්සරති, රත්තිපරියන්තං සරති, ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ නිබ්බෙමතිකො – පරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ආපත්තිපරියන්තං එකච්චං ජානාති, එකච්චං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං ජානාති; ආපත්තිපරියන්තං එකච්චං සරති, එකච්චං නස්සරති, රත්තිපරියන්තං සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ එකච්චෙ වෙමතිකො, එකච්චෙ නිබ්බෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ නිබ්බෙමතිකො – පරිවාසො දාතබ්බො. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, පරිවාසො දාතබ්බො.

පරිවාසො නිට්ඨිතො.

3. චත්තාලීසකං

160. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පරිවසන්තො විබ්භමි. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො විබ්භමති. විබ්භන්තකස්ස, භික්ඛවෙ, පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන උපසම්පජ්ජති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො සාමණෙරො හොති. සාමණෙරස්ස, භික්ඛවෙ, පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන උපසම්පජ්ජති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො උම්මත්තකො හොති. උම්මත්තකස්ස, භික්ඛවෙ, පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන අනුම්මත්තකො හොති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො ඛිත්තචිත්තො හොති. ඛිත්තචිත්තස්ස, භික්ඛවෙ, පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන අඛිත්තචිත්තො හොති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පුරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො වෙදනාට්ටො හොති. වෙදනාට්ටස්ස , භික්ඛවෙ, පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන අවෙදනාට්ටො හොති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො, ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛිපියාති [උක්ඛිපියති (ස්‍යා.), උක්ඛිපීයති (ක.)]. උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ, පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන ඔසාරියාති [ඔසාරියති (ස්‍යා.), ඔසාරීයති (ක.)], තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛිපියාති. උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ, පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන ඔසාරියාති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො, පාපිකාය දිට්ඨියා, අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛිපියාති. උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ, පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන ඔසාරියාති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො.

161. “ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මූලායපටිකස්සනාරහො විබ්භමති. විබ්භන්තකස්ස, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනා න රුහති. සො චෙ පුන උපසම්පජ්ජති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මූලායපටිකස්සනාරහො සාමණෙරො හොති…පෙ…. උම්මත්තකො හොති…පෙ…. ඛිත්තචිත්තො හොති…පෙ…. වෙදනාට්ටො හොති…පෙ…. ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපියාති…පෙ…. ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිපියාති…පෙ…. පාපිකාය දිට්ඨියා, අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛිපියාති. උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ, මූලායපටිකස්සනා න රුහති. සො චෙ පුන ඔසාරියාති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො.

162. “ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තාරහො විබ්භමති. විබ්භන්තකස්ස, භික්ඛවෙ, මානත්තදානං න රුහති. සො චෙ පුන උපසම්පජ්ජති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො. තස්ස භික්ඛුනො මානත්තං දාතබ්බං.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තාරහො සාමණෙරො හොති…පෙ…. උම්මත්තකො හොති…පෙ…. ඛිත්තචිත්තො හොති…පෙ…. වෙදනාට්ටො හොති…පෙ…. ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛිපියාති…පෙ…. ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛිපියාති…පෙ…. පාපිකාය දිට්ඨියා, අප්පටිනිස්සග්ගෙ , උක්ඛිපියාති. උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ, මානත්තදානං න රුහති. සො චෙ පුන ඔසාරියාති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො. තස්ස භික්ඛුනො මානත්තං දාතබ්බං.

163. “ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තං චරන්තො විබ්භමති. විබ්භන්තකස්ස, භික්ඛවෙ , මානත්තචරියා න රුහති. සො චෙ පුන උපසම්පජ්ජති තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො; යං මානත්තං දින්නං සුදින්නං, යං මානත්තං චිණ්ණං සුචිණ්ණං, අවසෙසං චරිතබ්බං.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තං චරන්තො සාමණෙරො හොති…පෙ…. උම්මත්තකො හොති…පෙ…. ඛිත්තචිත්තො හොති…පෙ…. වෙදනාට්ටො හොති…පෙ…. ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛිපියාති…පෙ…. ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛිපියාති…පෙ…. පාපිකාය දිට්ඨියා, අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛිපියාති. උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ, මානත්තචරියා න රුහති. සො චෙ පුන ඔසාරියාති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පුරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො; යං මානත්තං දින්නං සුදින්නං, යං මානත්තං චිණ්ණං සුචිණ්ණං, අවසෙසං චරිතබ්බං.

164. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අබ්භානාරහො විබ්භමති. විබ්භන්තකස්ස, භික්ඛවෙ, අබ්භානං න රුහති. සො චෙ පුන උපසම්පජ්ජති , තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො; යං මානත්තං දින්නං සුදින්නං, යං මානත්තං චිණ්ණං සුචිණ්ණං. සො භික්ඛු අබ්භෙතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අබ්භානාරහො සාමණෙරො හොති…පෙ…. උම්මත්තකො හොති…පෙ….

ඛිත්තචිත්තො හොති…පෙ…. වෙදනාට්ටො හොති…පෙ…. ආපත්තියා අදස්සනෙ, උක්ඛිපියති…පෙ…. ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ, උක්ඛිපියති…පෙ…. පාපිකාය දිට්ඨියා, අප්පටිනිස්සග්ගෙ, උක්ඛිපියති. උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ, අබ්භානං න රුහති. සො චෙ පුන ඔසාරියති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදානං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො; යං මානත්තං දින්නං සුදින්නං, යං මානත්තං චිණ්ණං සුචිණ්ණං. සො භික්ඛු අබ්භෙතබ්බො.

චත්තාලීසකං සමත්තං.

4. ඡත්තිංසකං

165. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා [පරිමාණායො (සී.ස්‍යා.)] අප්පටිච්ඡන්නායො. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා පටිච්ඡන්නායො. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති අපරිමාණා [අපරිමාණායො (සී. ස්‍යා.)] අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණා පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තාරහො…පෙ…. මානත්තං චරන්තො…පෙ…. (යථාපරිවාසං තථා විත්ථාරෙතබ්බං) අබ්භානාරහො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණා පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි…පෙ…. අපරිමාණා අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණා පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

ඡත්තිංසකං සමත්තං.

5. මානත්තසතකං

166. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති. සො පුන [සො චෙ පුන (ක.)] උපසම්පන්නො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති. සො පුන උපසම්පන්නො තා ආපත්තියො ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමස්මිං ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති. සො පුන උපසම්පන්නො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිං ආපත්තික්ඛන්ධෙ

යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති. සො පුන උපසම්පන්නො තා ආපත්තියො ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

167. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිං ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

168. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති. යා ආපත්තියො ජානාති තා ආපත්තියො ඡාදෙති. යා ආපත්තියො න ජානාති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ජානිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අජානිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිං ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති. යා ආපත්තියො ජානාති තා ආපත්තියො ඡාදෙති. යා ආපත්තියො න ජානාති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ජානිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අජානිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා ඡාදෙති. තස්ස , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති. යා ආපත්තියො ජානාති තා ආපත්තියො ඡාදෙති. යා ආපත්තියො න ජානාති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ජානිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අජානිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති. යා ආපත්තියො ජානාති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො න ජානාති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ජානිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අජානිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

169. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති. යා ආපත්තියො සරති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො නස්සරති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ සරිත්වා ඡාදෙසි තා

ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අස්සරිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිං ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති . එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති. යා ආපත්තියො සරති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො නස්සරති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ සරිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අස්සරිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති. යා ආපත්තියො සරති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො නස්සරති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ සරිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අස්සරිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති. යා ආපත්තියො සරති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො නස්සරති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ සරිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අස්සරිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

170. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිං ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

171. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා සාමණෙරො හොති…පෙ…. උම්මත්තකො හොති…පෙ…. ඛිත්තචිත්තො හොති…පෙ…. (යථා හෙට්ඨා තථා විත්ථාරෙතබ්බං) වෙදනාට්ටො හොති…පෙ…. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි…පෙ…. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති…පෙ…. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා

ආපත්තියො නස්සරති…පෙ…. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො වෙදනාට්ටො හොති. සො පුන අවෙදනාට්ටො හුත්වා යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමස්මිඤ්ච පච්ඡිමස්මිඤ්ච ආපත්තික්ඛන්ධෙ යථාපටිච්ඡන්නෙ පරිවාසං දත්වා මානත්තං දාතබ්බං.

මානත්තසතං නිට්ඨිතං.

6. සමූලායසමොධානපරිවාසචතුස්සතං

172. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති. සො පුන උපසම්පන්නො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති. සො පුන උපසම්පන්නො තා ආපත්තියො ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති. සො පුන උපසම්පන්නො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති. සො පුන උපසම්පන්නො තා ආපත්තියො ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

173. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

174. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති. යා ආපත්තියො ජානාති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා

ආපත්තියො න ජානාති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ජානිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අජානිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති. යා ආපත්තියො ජානාති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො න ජානාති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ජානිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අජානිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති. යා ආපත්තියො ජානාති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො න ජානාති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ජානිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අජානිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති. යා ආපත්තියො ජානාති තා ආපත්තියො ඡාදෙති, යා ආපත්තියො න ජානාති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ ජානිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අජානිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා ජානිත්වා ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

175. “ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති. යා ආපත්තියො සරති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො නස්සරති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ සරිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අස්සරිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති. යා ආපත්තියො සරති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො නස්සරති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ සරිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අස්සරිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො . යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති. යා ආපත්තියො සරති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො නස්සරති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ සරිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අස්සරිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති. යා ආපත්තියො සරති තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො නස්සරති තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ සරිත්වා ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ අස්සරිත්වා නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා සරිත්වා ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

176. “ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා

ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො . යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො විබ්භමිත්වා [සො භික්ඛු විබ්භමිත්වා (ක.)] පුන උපසම්පන්නො යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො . යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

177. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා සාමණෙරො හොති…පෙ…. උම්මත්තකො හොති…පෙ…. ඛිත්තචිත්තො හොති…පෙ…. වෙදනාට්ටො හොති…පෙ…. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි (යථා හෙට්ඨා විත්ථාරිතං තථා විත්ථාරෙතබ්බං)…පෙ…. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති…පෙ…. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති…පෙ…. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො වෙදනාට්ටො හොති. සො පුන අවෙදනාට්ටො හුත්වා යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති ; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති ; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

178. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තාරහො…පෙ…. මානත්තං චරන්තො…පෙ…. අබ්භානාරහො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති…පෙ…. (මානත්තාරහො ච මානත්තචාරී ච අබ්භානාරහො ච යථා පරිවාසො විත්ථාරිතො තථා විත්ථාරෙතබ්බො).

179. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අබ්භානාරහො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා සාමණෙරො හොති…පෙ…. උම්මත්තකො හොති…පෙ…. ඛිත්තචිත්තො හොති…පෙ…. වෙදනාට්ටො හොති…පෙ…. තස්ස හොන්ති ආපත්තියො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි …පෙ…. එකච්චා ආපත්තියො ජානාති, එකච්චා ආපත්තියො න ජානාති…පෙ…. එකච්චා ආපත්තියො සරති, එකච්චා ආපත්තියො නස්සරති…පෙ…. එකච්චාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො, එකච්චාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො. යාසු ආපත්තීසු නිබ්බෙමතිකො තා ආපත්තියො ඡාදෙති; යාසු ආපත්තීසු වෙමතිකො තා ආපත්තියො නච්ඡාදෙති. සො වෙදනාට්ටො හොති. සො පුන අවෙදනාට්ටො හුත්වා යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො නච්ඡාදෙති…පෙ…. යා ආපත්තියො පුබ්බෙ

නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති; යා ආපත්තියො පුබ්බෙ වෙමතිකො නච්ඡාදෙසි තා ආපත්තියො පච්ඡා නිබ්බෙමතිකො ඡාදෙති. සො භික්ඛු මූලාය පටිකස්සිතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නානඤ්චස්ස ආපත්තීනං පුරිමාය ආපත්තියා සමොධානපරිවාසො දාතබ්බො.

සමූලායසමොධානපරිවාසචතුස්සතං නිට්ඨිතං.

7. පරිමාණාදිවාරඅට්ඨකං

180. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිත්වා පරිමාණා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා…පෙ…. අපරිමාණා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා…පෙ…. එකනාමා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා…පෙ…. නානානාමා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා…පෙ…. සභාගා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා…පෙ…. විසභාගා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා…පෙ…. වවත්ථිතා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා…පෙ…. සම්භින්නා අප්පටිච්ඡාදෙත්වා විබ්භමති…පෙ…. (යථා හෙට්ඨා තථා විත්ථාරෙතබ්බං).

පරිමාණාදිවාරඅට්ඨකං නිට්ඨිතං.

8. ද්වෙභික්ඛුවාරඑකාදසකං

181. ‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසං ආපන්නා හොන්ති. තෙ සඞ්ඝාදිසෙසෙ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ [යථාපටිච්ඡන්නානං (සී.)] චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසං ආපන්නා හොන්ති. තෙ සඞ්ඝාදිසෙසෙ වෙමතිකා හොන්ති. එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසං ආපන්නා හොන්ති. තෙ සඞ්ඝාදිසෙසෙ මිස්සකදිට්ඨිනො හොන්ති. එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ මිස්සකං ආපන්නා හොන්ති. තෙ මිස්සකෙ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ මිස්සකං ආපන්නා හොන්ති. තෙ මිස්සකෙ මිස්සකදිට්ඨිනො හොන්ති. එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සුද්ධකං ආපන්නා හොන්ති. තෙ සුද්ධකෙ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. උභොපි යථාධම්මං කාරාපෙතබ්බා.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සුද්ධකං ආපන්නා හොන්ති. තෙ සුද්ධකෙ සුද්ධකදිට්ඨිනො හොන්ති. එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. උභොපි යථාධම්මං කාරාපෙතබ්බා.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසං ආපන්නා හොන්ති. තෙ සඞ්ඝාදිසෙසෙ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. එකස්ස හොති ආරොචෙස්සාමීති, එකස්ස හොති න ආරොචෙස්සාමීති. සො පඨමම්පි යාමං ඡාදෙති, දුතියම්පි යාමං ඡාදෙති, තතියම්පි යාමං ඡාදෙති – උට්ඨිතෙ අරුණෙ ඡන්නා හොති ආපත්ති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසං ආපන්නා හොන්ති. තෙ සඞ්ඝාදිසෙසෙ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. තෙ ගච්ඡන්ති ආරොචෙස්සාමාති. එකස්ස අන්තරාමග්ගෙ මක්ඛධම්මො උප්පජ්ජති න ආරොචෙස්සාමීති. සො පඨමම්පි යාමං ඡාදෙති, දුතියම්පි යාමං ඡාදෙති, තතියම්පි යාමං ඡාදෙති – උට්ඨිතෙ අරුණෙ ඡන්නා හොති ආපත්ති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසං ආපන්නා හොන්ති. තෙ සඞ්ඝාදිසෙසෙ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. තෙ උම්මත්තකා හොන්ති. තෙ පච්ඡා අනුම්මත්තකා හුත්වා එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

‘‘ද්වෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසං ආපන්නා හොන්ති. තෙ පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වදන්ති – ‘ඉදානෙව ඛො මයං ජානාම – අයම්පි කිර ධම්මො සුත්තාගතො සුත්තපරියාපන්නො අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’ති. තෙ සඞ්ඝාදිසෙසෙ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. එකො ඡාදෙති, එකො නච්ඡාදෙති. යො ඡාදෙති සො දුක්කටං දෙසාපෙතබ්බො. යථාපටිච්ඡන්නෙ චස්ස පරිවාසං දත්වා උභින්නම්පි මානත්තං දාතබ්බං.

ද්වෙභික්ඛුවාරඑකාදසකං නිට්ඨිතං.

9. මූලායඅවිසුද්ධිනවකං

182. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි, එකනාමම්පි නානානාමම්පි, සභාගම්පි විසභාගම්පි, වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; අධම්මෙන මානත්තං දෙති, අධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි, එකනාමම්පි නානානාමම්පි, සභාගම්පි විසභාගම්පි, වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායො පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; අධම්මෙන මානත්තං දෙති, අධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි, එකනාමම්පි නානානාමම්පි, සභාගම්පි විසභාගම්පි, වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, අධම්මෙන මානත්තං දෙති, අධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි, එකනාමම්පි නානානාමම්පි, සභාගම්පි විසභාගම්පි, වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති අපරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණායො පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණායො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි …පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි අප්පටිච්ඡන්නායො . සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති . තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; අධම්මෙන මානත්තං දෙති, අධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි, එකනාමම්පි නානානාමම්පි, සභාගම්පි විසභාගම්පි, වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; අධම්මෙන මානත්තං දෙති, අධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි, එකනාමම්පි නානානාමම්පි, සභාගම්පි විසභාගම්පි, වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන; ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; අධම්මෙන මානත්තං දෙති; අධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

මූලායඅවිසුද්ධිනවකං [සමූලාවිසුද්ධිනවකං (ක.)] නිට්ඨිතං.

10. **දුතියනවකං** **[ඉදං නවකං පොරාණපොත්ථකෙසු අවිසුද්ධිවසෙනෙව ආගතං, වුච්චමානතතියනවකෙන ච සංසට්ඨං. තං පටිවිසොධකෙහි අසංසට්ඨං කත්වා විසුං පතිට්ඨාපිතං. සීහළස්‍යාමපොත්ථකෙසු පන තං විසුද්ධිවසෙනෙව ආගතං. තං පනෙවං වෙදිතබ්බං –§10- මූලායවිසුද්ධිනවක (සී. ස්‍යා.)§183. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි…පෙ…. වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සංඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති, තස්ස තස්ස සංඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති, සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණායො පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණායො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සංඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති, තං සංඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො භික්ඛවෙ භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (1-3)§ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි…පෙ…. වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සංඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති, තස්ස සංඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති, සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති අපරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණායො පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණායො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සංඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති, තං සංඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො භික්ඛවෙ භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (4-6)§ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජතී පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි…පෙ…. වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සංඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති, තස්ස සංඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති, සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සංඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති, තං සංඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො භික්ඛවෙ භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (7-9)§මූලාය විසුද්ධිනවකං නිට්ඨිතං.]**

183. ‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි…පෙ…. වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා අප්පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (1)

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි…පෙ…. වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන , අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (2)

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි…පෙ…. වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (3)

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි, එකනාමම්පි නානානාමම්පි, සභාගම්පි විසභාගම්පි, වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති . සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති අපරිමාණා අප්පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණා පටිච්ඡන්නායො…පෙ…. අපරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි…පෙ…. පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි අප්පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය

පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (4-7)

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (8)

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අවිසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි. (9)

දුතියනවකං නිට්ඨිතං.

11. තතියනවකං

184. ''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති . සො පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො. සො තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති. තස්ස එවං හොති – 'අහං ඛො සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සොහං සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො. සොහං සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සි අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො . සොහං තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං පුරිමාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච මූලායපටිකස්සනං යාචෙය්‍යං ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං; ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භාන'න්ති. සො සඞ්ඝං පුරිමාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලායපටිකස්සනං යාචති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං; ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භානං. තං සඞ්ඝො පුරිමාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති; ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි [අයං පඨමවාරො සී. ස්‍යා. පොත්ථකෙසු පරිපුණ්ණො දිස්සති].

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති . තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති, අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා පටිච්ඡන්නායො. සො තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමාආපත්තීනං [පුරිමානං ආපත්තීනං (ක.)] අන්තරාආපත්තියො සරති, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති. තස්ස එවං හොති – 'අහං ඛො සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සොහං සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං

පරිමාණා පටිච්ඡන්නායො. සොහං සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සි, අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණා පටිච්ඡන්නායො. සොහං තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමාපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං පුරිමාපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලායපටිකස්සනං යාචෙය්‍යං ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං, ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භාන'න්ති. සො සඞ්ඝං පුරිමාපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච මූලායපටිකස්සනං යාචති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං, ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භානං. තං සඞ්ඝො පුරිමාපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමාපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති. තස්ස එවං හොති – 'අහං ඛො සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සොහං සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සොහං සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සි අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණා පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සොහං තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමාපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං පුරිමාපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලායපටිකස්සනං යාචෙය්‍යං ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං, ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භාන'න්ති. සො සඞ්ඝං පුරිමාපත්තීනං අන්තරා ආපත්තීනඤ්ච, අපරා ආපත්තීනං අන්තරා ආපත්තීනඤ්ච, මූලායපටිකස්සනං යාචති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං, ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භානං. තං සඞ්ඝො පුරිමාපත්තීනං අන්තරා ආපත්තීනඤ්ච, අපරා ආපත්තීනං අන්තරා ආපත්තීනඤ්ච, මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති අපරිමාණායො අප්පටිච්ඡන්නායො...පෙ.... අපරිමාණායො පටිච්ඡන්නායො...පෙ.... අපරිමාණායො පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි...පෙ.... පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි අප්පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සි අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො...පෙ.... තං සඞ්ඝො පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි [ඉමෙපි චත්තාරො වාරා සී. ස්‍යා. පොත්ථකෙසු පරිපුණ්ණා දිස්සන්ති].

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො. සො තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති. තස්ස එවං හොති – 'අහං ඛො සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි...පෙ.... වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සොහං සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො

අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො. සොහං සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සි අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායො. සොහං තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරා පත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීන අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලායපටිකස්සනං යාචෙය්‍යං ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං, ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භාන'න්ති. සො සඞ්ඝං පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලායපටිකස්සනං යාචති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං, ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භානං. තං සඞ්ඝො පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි…පෙ…. වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචති. තස්ස සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචති. තං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සති අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති. සො පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජති පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සො තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරති. තස්ස එවං හොති – 'අහං ඛො සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණම්පි අපරිමාණම්පි…පෙ…. වවත්ථිතම්පි සම්භින්නම්පි. සොහං සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සොහං සඞ්ඝං අන්තරාආපත්තීනං මූලායපටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝො අන්තරාආපත්තීනං මූලාය පටිකස්සි අධම්මිකෙන කම්මෙන කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන, අධම්මෙන සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසාමීති මඤ්ඤමානො අන්තරා සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පරිමාණායොපි අපරිමාණායොපි පටිච්ඡන්නායොපි අප්පටිච්ඡන්නායොපි. සොහං තස්මිං භූමියං ඨිතො පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තියො සරාමි. යංනූනාහං සඞ්ඝං පුරිමාපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලායපටිකස්සනං යාචෙය්‍යං ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං, ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භාන'න්ති. සො සඞ්ඝං පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, අපරාආපත්තීනං අන්තරාආපත්තීනඤ්ච, මූලාය පටිකස්සනං යාචති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං, ධම්මෙන මානත්තං, ධම්මෙන අබ්භානං. තං සඞ්ඝො පුරිමා ආපත්තීනං අන්තරා ආපත්තීනඤ්ච, අපරා ආපත්තීනං අන්තරා ආපත්තීනඤ්ච, මූලාය පටිකස්සති ධම්මිකෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන, ධම්මෙන සමොධානපරිවාසං දෙති, ධම්මෙන මානත්තං දෙති, ධම්මෙන අබ්භෙති. සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු විසුද්ධො තාහි ආපත්තීහි''.

තතියනවකං නිට්ඨිතං.

සමුච්චයක්ඛන්ධකො තතියො.

තස්සුද්දානං –

අප්පටිච්ඡන්නා එකාහ-ද්වීහ-තීහ-චතූහ ච;
පඤ්චාහපක්ඛදසන්නං, ආපත්තිමාහ මහාමුනි.

සුද්ධන්තො ච විබ්භමන්තො, පරිමාණමුඛං ද්වෙ භික්ඛූ;
තත්ථ සඤ්ඤිනො ද්වෙ යථා, වෙමතිකා තථෙව ච.

මිස්සකදිට්ඨිනො ද්වෙ ච, අසුද්ධකෙකදිට්ඨිනො;
ද්වෙ චෙව සුද්ධදිට්ඨිනො.

තථෙව ච එකො ඡාදෙති, අථ මක්ඛමතෙන ච;
උම්මත්තකදෙසනඤ්ච, මූලා අට්ඨාරස [පන්නරස (ක.)] විසුද්ධතො.

ආචරියානං විභජ්ජපදානං [විභජ්ජවාදීනං (සී.)], තම්බපණ්ණිදීපපසාදකානං;

මහාවිහාරවාසීනං, වාචනා සද්ධම්මට්ඨිතියාති.

සමුච්චයක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

4. සමථක්ඛන්ධකං

1. සම්මුඛාවිනයො

185. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අසම්මුඛීභූතානං භික්ඛූනං කම්මානි කරොන්ති – තජ්ජනීයම්පි, නියස්සම්පි, පබ්බාජනීයම්පි, පටිසාරණීයම්පි, උක්ඛෙපනීයම්පි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අසම්මුඛීභූතානං භික්ඛූනං කම්මානි කරිස්සන්ති – තජ්ජනීයම්පි, නියස්සම්පි, පබ්බාජනීයම්පි, පටිසාරණීයම්පි, උක්ඛෙපනීයම්පී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අසම්මුඛීභූතානං භික්ඛූනං කම්මානි කරොන්ති – තජ්ජනීයම්පි, නියස්සම්පි, පබ්බාජනීයම්පි, පටිසාරණීයම්පි, උක්ඛෙපනීයම්පී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ, තෙසං මොඝපුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා අසම්මුඛීභූතානං භික්ඛූනං කම්මානි කරිස්සන්ති – තජ්ජනීයම්පි, නියස්සම්පි, පබ්බාජනීයම්පි, පටිසාරණීයම්පි, උක්ඛෙපනීයම්පි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – න, භික්ඛවෙ, අසම්මුඛීභූතානං භික්ඛූනං කම්මං කාතබ්බං – තජ්ජනීයං වා, නියස්සං වා, පබ්බාජනීයං වා, පටිසාරණීයං වා, උක්ඛෙපනීයං වා. යො කරෙය්‍ය , ආපත්ති දුක්කටස්ස.

186. ‘‘අධම්මවාදී පුග්ගලො අධම්මවාදී සම්බහුලා අධම්මවාදී සඞ්ඝො. ධම්මවාදී පුග්ගලො ධම්මවාදී සම්බහුලා ධම්මවාදී සඞ්ඝො.

කණ්හපක්ඛනවකං

187. ‘‘අධම්මවාදී පුග්ගලො ධම්මවාදිං පුග්ගලං සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

‘‘අධම්මවාදී පුග්ගලො ධම්මවාදී සම්බහුලෙ සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො , ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථාති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

‘‘අධම්මවාදී පුග්ගලො ධම්මවාදිං සඞ්ඝං සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති [ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථාති (ක.)]. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

‘‘අධම්මවාදී සම්බහුලා ධම්මවාදිං පුග්ගලං සඤ්ඤාපෙන්ති නිජ්ඣාපෙන්ති පෙක්ඛෙන්ති අනුපෙක්ඛෙන්ති දස්සෙන්ති අනුදස්සෙන්ති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

‘‘අධම්මවාදී සම්බහුලා ධම්මවාදී සම්බහුලෙ සඤ්ඤාපෙන්ති නිජ්ඣාපෙන්ති පෙක්ඛෙන්ති අනුපෙක්ඛෙන්ති දස්සෙන්ති අනුදස්සෙන්ති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථාති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

‘‘අධම්මවාදී සම්බහුලා ධම්මවාදිං සඞ්ඝං සඤ්ඤාපෙන්ති නිජ්ඣාපෙන්ති පෙක්ඛෙන්ති අනුපෙක්ඛෙන්ති දස්සෙන්ති අනුදස්සෙන්ති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

‘‘අධම්මවාදී සඞ්ඝො ධම්මවාදිං පුග්ගලං සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

‘‘අධම්මවාදී සඞ්ඝො ධම්මවාදී සම්බහුලෙ සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථාති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

‘‘අධම්මවාදී සඞ්ඝො ධම්මවාදිං සඞ්ඝං සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, අධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයපතිරූපකෙන.

කණ්හපක්ඛනවකං නිට්ඨිතං.

සුක්කපක්ඛනවකං

188. ‘‘ධම්මවාදී පුග්ගලො අධම්මවාදිං පුග්ගලං සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙන.

‘‘ධම්මවාදී පුග්ගලො අධම්මවාදී සම්බහුලෙ සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථාති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙන.

‘‘ධම්මවාදී පුග්ගලො අධම්මවාදිං සඞ්ඝං සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙන.

‘‘ධම්මවාදී සම්බහුලා අධම්මවාදිං පුග්ගලං සඤ්ඤාපෙන්ති නිජ්ඣාපෙන්ති පෙක්ඛෙන්ති අනුපෙක්ඛෙන්ති දස්සෙන්ති අනුදස්සෙන්ති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි , ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙන.

‘‘ධම්මවාදී සම්බහුලා අධම්මවාදී සම්බහුලෙ සඤ්ඤාපෙන්ති නිජ්ඣාපෙන්ති පෙක්ඛෙන්ති අනුපෙක්ඛෙන්ති දස්සෙන්ති අනුදස්සෙන්ති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථාති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙන.

‘‘ධම්මවාදී සම්බහුලා අධම්මවාදිං සඞ්ඝං සඤ්ඤාපෙන්ති නිජ්ඣාපෙන්ති පෙක්ඛෙන්ති අනුපෙක්ඛෙන්ති දස්සෙන්ති අනුදස්සෙන්ති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං , ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙන.

‘‘ධම්මවාදී සඞ්ඝො අධම්මවාදිං පුග්ගලං සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙන.

‘‘ධම්මවාදී සඞ්ඝො අධම්මවාදී සම්බහුලෙ සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථාති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙන.

‘‘ධම්මවාදී සඞ්ඝො අධම්මවාදිං සඞ්ඝං සඤ්ඤාපෙති නිජ්ඣාපෙති පෙක්ඛෙති අනුපෙක්ඛෙති දස්සෙති අනුදස්සෙති – අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හාහි, ඉමං රොචෙහීති. එවඤ්චෙතං අධිකරණං වූපසම්මති, ධම්මෙන වූපසම්මති සම්මුඛාවිනයෙනා’’ති.

සුක්කපක්ඛනවකං නිට්ඨිතං.

2. සතිවිනයො

189. [ඉදං වත්ථු පාරා. 380 ආදයො] තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතා දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සච්ඡිකතං හොති . යං කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං තෙන අනුප්පත්තං හොති. නත්ථි චස්ස කිඤ්චි උත්තරි [උත්තරිං (සී.)] කරණීයං, කතස්ස වා පතිචයො. අථ ඛො ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ‘‘මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සච්ඡිකතං. යං කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං. නත්ථි ච මෙ කිඤ්චි උත්තරිකරණීයං, කතස්ස වා පතිචයො. කිං නු ඛො අහං සඞ්ඝස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරෙය්‍ය’’න්ති?

අථ ඛො ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස එතදහොසි – ‘‘යංනූනාහං සඞ්ඝස්ස සෙනාසනඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං භත්තානි ච උද්දිසෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉධ මය්හං, භන්තෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ‘මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සච්ඡිකතං. යං කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං, සබ්බං මයා අනුප්පත්තං. නත්ථි ච මෙ කිඤ්චි උත්තරිකරණීයං, කතස්ස වා පතිචයො. කිං නු ඛො අහං සඞ්ඝස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරෙය්‍ය’න්ති ? තස්ස මය්හං, භන්තෙ, එතදහොසි – ‘යංනූනාහං සඞ්ඝස්ස සෙනාසනඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං භත්තානි ච උද්දිසෙය්‍ය’න්ති. ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, සඞ්ඝස්ස සෙනාසනඤ්ච පඤ්ඤාපෙතුං භත්තානි ච උද්දිසිතු’’න්ති. ‘‘සාධු සාධු, දබ්බ. තෙන හි ත්වං, දබ්බ, සඞ්ඝස්ස සෙනාසනඤ්ච පඤ්ඤපෙහි භත්තානි ච උද්දිසාහී’’ති [උද්දිසාති (පාරා. 380)]. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො භගවතො පච්චස්සොසි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො දබ්බං මල්ලපුත්තං සෙනාසනපඤ්ඤාපකඤ්ච භත්තුද්දෙසකඤ්ච සම්මන්නතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං දබ්බො මල්ලපුත්තො යාචිතබ්බො [දබ්බො යාචිතබ්බො (ස්‍යා. ක.)]. යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

190. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං සෙනාසනපඤ්ඤාපකඤ්ච භත්තුද්දෙසකඤ්ච සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං සෙනාසනපඤ්ඤාපකඤ්ච භත්තුද්දෙසකඤ්ච සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සෙනාසනපඤ්ඤාපකස්ස ච භත්තුද්දෙසකස්ස ච සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො සෙනාසනපඤ්ඤාපකො ච භත්තුද්දෙසකො ච. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති .

191. සම්මතො ච පනායස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො සභාගානං භික්ඛූනං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. යෙ තෙ භික්ඛූ සුත්තන්තිකා තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති – තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සුත්තන්තං සඞ්ගායිස්සන්තීති. යෙ තෙ භික්ඛූ විනයධරා තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති – තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං විනයං විනිච්ඡිනිස්සන්තීති. යෙ තෙ භික්ඛූ ධම්මකථිකා තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති – තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං ධම්මං සාකච්ඡිස්සන්තීති. යෙ තෙ භික්ඛූ ඣායිනො තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති – තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං න බ්‍යාබාධිස්සන්තීති . යෙ තෙ භික්ඛූ තිරච්ඡානකථිකා කායදළ්හිබහුලා [කායදඩ්ඪිබහුලා (සී.)] විහරන්ති තෙසම්පි එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති – ඉමායපිමෙ ආයස්මන්තො රතියා අච්ඡිස්සන්තීති. යෙපි තෙ භික්ඛූ විකාලෙ ආගච්ඡන්ති තෙසම්පි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිත්වා තෙනෙව ආලොකෙන සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති; අපිසු භික්ඛූ සඤ්චිච්ච විකාලෙ ආගච්ඡන්ති – මයං ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස ඉද්ධිපාටිහාරියං පස්සිස්සාමාති.

තෙ ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘‘අම්හාකං, ආවුසො දබ්බ, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහී’’ති. තෙ ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො එවං වදෙති – ‘‘කත්ථ ආයස්මන්තා ඉච්ඡන්ති කත්ථ පඤ්ඤපෙමී’’ති? තෙ සඤ්චිච්ච දූරෙ අපදිසන්ති – ‘‘අම්හාකං, ආවුසො දබ්බ, ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, චොරපපාතෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, ඉසිගිලිපස්සෙ කාළසිලායං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, වෙභාරපස්සෙ සත්තපණ්ණිගුහායං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, සීතවනෙ සප්පසොණ්ඩිකපබ්භාරෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, ගොතමකකන්දරායං [ගොමටකන්දරායං (ස්‍යා. කං.)] සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, තින්දුකකන්දරායං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, තපොදකන්දරායං [කපොතකන්දරායං (ක.)] සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, තපොදාරාමෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, ජීවකම්බවනෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහි. අම්හාකං, ආවුසො, මද්දකුච්ඡිම්හි මිගදායෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහී’’ති.

තෙසං ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිත්වා අඞ්ගුලියා ජලමානාය පුරතො පුරතො ගච්ඡති. තෙපි තෙනෙව ආලොකෙන ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගච්ඡන්ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො එවං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති – අයං මඤ්චො, ඉදං පීඨං , අයං භිසි, ඉදං බිබ්බොහනං [බිම්බොහනං (සී. ස්‍යා. කං.)], ඉදං වච්චට්ඨානං, ඉදං පස්සාවට්ඨානං, ඉදං පානීයං, ඉදං පරිභොජනීයං, අයං කත්තරදණ්ඩො, ඉදං සඞ්ඝස්ස කතිකසණ්ඨානං, ඉමං කාලං පවිසිතබ්බං , ඉමං කාලං නික්ඛමිතබ්බන්ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො එවං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙත්වා පුනදෙව වෙළුවනං පච්චාගච්ඡති.

192. තෙන ඛො පන සමයෙන මෙත්තියභූමජකා [මෙත්තියභුම්මජකා (සී. ස්‍යා. කං.)] භික්ඛූ නවකා චෙව හොන්ති අප්පපුඤ්ඤා ච. යානි සඞ්ඝස්ස ලාමකානි සෙනාසනානි තානි තෙසං පාපුණන්ති ලාමකානි ච භත්තානි. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ මනුස්සා ඉච්ඡන්ති ථෙරානං භික්ඛූනං අභිසඞ්ඛාරිකං පිණ්ඩපාතං දාතුං – සප්පිම්පි, තෙලම්පි, උත්තරිභඞ්ගම්පි. මෙත්තියභූමජකානං පන භික්ඛූනං පාකතිකං දෙන්ති – යථාරන්ධං [යථාරද්ධං (ස්‍යා.)]

කණාජකං බිලඞ්ගදුතියං. තෙ පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතප්පටික්කන්තා ථෙරෙ භික්ඛූ පුච්ඡන්ති – ''තුම්හාකං, ආවුසො, භත්තග්ගෙ කිං අහොසි, තුම්හාකං කිං අහොසී''ති [කිං නාහොසි (සයා. කං.)]? එකච්චෙ ථෙරා එවං වදන්ති – ''අම්හාකං, ආවුසො, සප්පි අහොසි, තෙලං අහොසි, උත්තරිභඞ්ගං අහොසී''ති. මෙත්තියභූමජකා පන භික්ඛූ එවං වදන්ති – ''අම්හාකං, ආවුසො, න කිඤ්චි අහොසි – පාකතිකං යථාරන්ධං කණාජකං බිලඞ්ගදුතිය''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන කල්‍යාණභත්තිකො ගහපති සඞ්ඝස්ස චතුක්කභත්තං දෙති නිච්චභත්තං. සො භත්තග්ගෙ සපුත්තදාරො උපතිට්ඨිත්වා පරිවිසති – අඤ්ඤෙ ඔදනෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤෙ සූපෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤෙ තෙලෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤෙ උත්තරිභඞ්ගෙන පුච්ඡන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්‍යාණභත්තිකස්ස ගහපතිනො භත්තං ස්වාතනාය මෙත්තියභූමජකානං භික්ඛූනං උද්දිට්ඨං හොති. අථ ඛො කල්‍යාණභත්තිකො ගහපති ආරාමං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. සො යෙනායස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො කල්‍යාණභත්තිකං ගහපතිං ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො කල්‍යාණභත්තිකො ගහපති ආයස්මතා දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං එතදවොච – ''කස්ස, භන්තෙ, අම්හාකං ඝරෙ ස්වාතනාය භත්තං උද්දිට්ඨ''න්ති? ''මෙත්තියභූමජකානං ඛො, ගහපති, භික්ඛූනං තුම්හාකං ඝරෙ ස්වාතනාය භත්තං උද්දිට්ඨ''න්ති. අථ ඛො කල්‍යාණභත්තිකො ගහපති අනත්තමනො අහොසි. කථඤ්හි නාම පාපභික්ඛූ අම්හාකං ඝරෙ භුඤ්ජිස්සන්තීති ඝරං ගන්ත්වා දාසිං ආණාපෙසි – ''යෙ, ජෙ, ස්වෙ භත්තිකා ආගච්ඡන්ති තෙ කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා කණාජකෙන බිලඞ්ගදුතියෙන පරිවිසා''ති. ''එවං අය්‍යා''ති ඛො සා දාසී කල්‍යාණභත්තිකස්ස ගහපතිනො පච්චස්සොසි.

අථ ඛො මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ – හිය්‍යො ඛො, ආවුසො, අම්හාකං කල්‍යාණභත්තිකස්ස ගහපතිනො භත්තං උද්දිට්ඨං; ස්වෙ අම්හෙ කල්‍යාණභත්තිකො ගහපති සපුත්තදාරො උපතිට්ඨිත්වා පරිවිසිස්සති; අඤ්ඤෙ ඔදනෙන පුච්ඡිස්සන්ති, අඤ්ඤෙ සූපෙන පුච්ඡිස්සන්ති, අඤ්ඤෙ තෙලෙන පුච්ඡිස්සන්ති, අඤ්ඤෙ උත්තරිභඞ්ගෙන පුච්ඡිස්සන්තීති. තෙ තෙනෙව සොමනස්සෙන න චිත්තරූපං රත්තියා සුපිංසු. අථ ඛො මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන කල්‍යාණභත්තිකස්ස ගහපතිනො නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමිංසු. අද්දසා ඛො සා දාසී මෙත්තියභූමජකෙ භික්ඛූ දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ; දිස්වාන කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤාපෙත්වා මෙත්තියභූමජකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''නිසීදථ, භන්තෙ''ති. අථ ඛො මෙත්තියභූමජකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''නිස්සංසයං ඛො න තාව භත්තං සිද්ධං භවිස්සති යථා මයං කොට්ඨකෙ නිසීදාපියාමා''ති [නිසීදාපෙය්‍යාමාති (ක.)]. අථ ඛො සා දාසී කණාජකෙන [කාණාජකෙන (සයා. කං.)] බිලඞ්ගදුතියෙන උපගඤ්ඡි – භුඤ්ජථ, භන්තෙති. ''මයං ඛො, භගිනි, නිච්චභත්තිකා''ති. ''ජානාමි අය්‍යා නිච්චභත්තිකාති. අපි චාහං හිය්‍යොව ගහපතිනා ආණත්තා – 'යෙ, ජෙ, ස්වෙ භත්තිකා ආගච්ඡන්ති, තෙ කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤාපෙත්වා කණාජකෙන බිලඞ්ගදුතියෙන පරිවිසා'ති. භුඤ්ජථ, භන්තෙ''ති. අථ ඛො මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ – හිය්‍යො ඛො, ආවුසො, කල්‍යාණභත්තිකො ගහපති ආරාමං අගමාසි දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සන්තිකෙ. නිස්සංසයං ඛො මයං දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන ගහපතිනො අන්තරෙ පරිභින්නාති [සන්තිකෙ පරිභින්නාති (සයා. කං.)]. තෙ තෙනෙව දොමනස්සෙන න චිත්තරූපං භුඤ්ජිංසු. අථ ඛො මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතප්පටික්කන්තා ආරාමං ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිසාමෙත්වා බහාරාමකොට්ඨකෙ සඞ්ඝාටිපල්ලත්ථිකාය නිසීදිංසු තුණ්හීභූතා මඞ්කුභූතා පත්තක්ඛන්ධා අධොමුඛා පජ්ඣායන්තා අප්පටිභානා.

අථ ඛො මෙත්තියා භික්ඛුනී යෙන මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මෙත්තියභූමජකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''වන්දාමි අය්‍යා''ති. එවං වුත්තෙ මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ නාලපිංසු. දුතියම්පි ඛො…පෙ…. තතියම්පි ඛො මෙත්තියා භික්ඛුනී මෙත්තියභූමජකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''වන්දාමි අය්‍යා''ති. තතියම්පි ඛො මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ නාලපිංසු. ''ක්‍යාහං අය්‍යානං අපරජ්ඣාමි? කිස්ස මං අය්‍යා නාලපන්තී''ති? ''තථා හි පන ත්වං, භගිනි, අම්හෙ දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන විහෙඨීයමානෙ අජ්ඣුපෙක්ඛසී''ති? ''ක්‍යාහං, අය්‍යා, කරොමී''ති? ''සචෙ ඛො ත්වං, භගිනි, ඉච්ඡෙය්‍යාසි, අජ්ජෙව භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං නාසාපෙය්‍යා''ති. ''ක්‍යාහං, අය්‍යා, කරොමි? කිං මයා සක්කා කාතු''න්ති? ''එහි ත්වං, භගිනි, යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එවං වදෙහි – 'ඉදං , භන්තෙ, නච්ඡන්නං නප්පතිරූපං, යායං, භන්තෙ, දිසා අභයා අනීතිකා අනුපද්දවා සායං දිසා සභයා සඊතිකා සඋපද්දවා; යතො නිවාතං තතො සවාතං [තතො පවාතං (සී. සයා. කං.)]; උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං; අය්‍යෙනම්හි දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන දූසිතා'''ති. ''එවං අය්‍යා''ති ඛො මෙත්තියා භික්ඛුනී මෙත්තියභූමජකානං භික්ඛූනං පටිස්සුත්වා [පටිස්සුණිත්වා (සයා. කං.)] යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා ඛො මෙත්තියා [සා මෙත්තියා (සයා. ක.)] භික්ඛුනී භගවන්තං එතදවොච – ''ඉදං, භන්තෙ, නච්ඡන්නං නප්පතිරූපං, යායං, භන්තෙ, දිසා අභයා අනීතිකා අනුපද්දවා සායං දිසා සභයා සඊතිකා සඋපද්දවා; යතො නිවාතං තතො සවාතං; උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං; අය්‍යෙනම්හි දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන දූසිතා''ති.

193. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං පටිපුච්ඡි – ''සරසි ත්වං, දබ්බ, එවරූපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආහා''ති? ''යථා මං, භන්තෙ, භගවා ජානාතී''ති. දුතියම්පි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං එතදවොච – ''සරසි ත්වං, දබ්බ, එවරූපං කත්තා

යථායං භික්ඛුනී ආහා''ති? ''යථා මං, භන්තෙ, භගවා ජානාතී''ති. තතියම්පි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං එතදවොච – ''සරසි ත්වං, දබ්බ, එවරූපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආහා''ති? ''යථා මං, භන්තෙ, භගවා ජානාතී''ති. ''න ඛො, දබ්බ, දබ්බා එවං නිබ්බෙඨෙන්ති. සචෙ තයා කතං කතන්ති වදෙහි. සචෙ අකතං අකතන්ති වදෙහී''ති. ''යතොහං, භන්තෙ, ජාතො නාභිජානාමි සුපිනන්තෙනපි මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිතා, පගෙව ජාගරො''ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, මෙත්තියං භික්ඛුනිං නාසෙථ. ඉමෙ ච භික්ඛූ අනුයුඤ්ජථා''ති. ඉදං වත්වා භගවා උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි.

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ මෙත්තියං භික්ඛුනිං නාසෙසුං. අථ ඛො මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ තෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''මාවුසො, මෙත්තියං භික්ඛුනිං නාසෙථ, න සා කිඤ්චි අපරජ්ඣති; අම්හෙහි සා උස්සාහිතා කුපිතෙහි අනත්තමනෙහි චාවනාධිප්පායෙහී''ති. ''කිං පන තුම්හෙ, ආවුසො, ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙථා''ති? ''එවමාවුසො''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං …පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්තී''ති? ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො – ''තෙන, භික්ඛවෙ, දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා, එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා, වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා, උක්කුටිකං නිසීදිත්වා, අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා, එවමස්ස වචනීයො – 'ඉමෙ මං, භන්තෙ, මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. සොහං, භන්තෙ, සතිවෙපුල්ලප්පත්තො සඞ්ඝං සතිවිනයං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො – 'ඉමෙ මං, භන්තෙ මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. සොහං [සොහං භන්තෙ (ක.)] සතිවෙපුල්ලප්පත්තො තතියම්පි, භන්තෙ, සඞ්ඝං සතිවිනයං යාචාමී'ති. ''ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

194. සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො සතිවෙපුල්ලප්පත්තො සඞ්ඝං සතිවිනයං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො සතිවෙපුල්ලප්පත්තො සඞ්ඝං සතිවිනයං යාචති. සඞ්ඝො ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමෙ මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො සතිවෙපුල්ලප්පත්තො සඞ්ඝං සතිවිනයං යාචති. සඞ්ඝො ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දින්නො සඞ්ඝෙන ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

195. ''පඤ්චිමානි, භික්ඛවෙ, ධම්මිකානි සතිවිනයස්ස දානානි. සුද්ධො හොති භික්ඛු අනාපත්තිකො, අනුවදන්ති ච නං, යාචති ච, තස්ස සඞ්ඝො සතිවිනයං දෙති ධම්මෙන සමග්ගෙන – ඉමානි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මිකානි සතිවිනයස්ස දානානී''ති.

3. අමූළ්හවිනයො

196. තෙන ඛො පන සමයෙන ගග්ගො භික්ඛු උම්මත්තකො හොති, චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං හොති භාසිතපරික්කන්තං. භික්ඛූ ගග්ගං භික්ඛුං උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – ''සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා''ති? සො එවං වදෙති – ''අහං ඛො, ආවුසො , උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි. මූළ්හෙන මෙ එතං කත''න්ති. එවම්පි නං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – ''සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා''ති?

යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා..පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛූ ගග්ගං භික්ඛුං උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙස්සන්ති – ''සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති! සො එවං වදෙති – 'අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි. මූළ්හෙන මෙ එතං කත'න්ති. එවම්පි නං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – ''සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා''ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ...පෙ.... සච්චං භගවා''ති...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො ගග්ගස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයං දෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො – ''තෙන, භික්ඛවෙ, ගග්ගෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා, එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා, වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා, උක්කුටිකං නිසීදිත්වා, අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා, එවමස්ස වචනීයො – 'අහං, භන්තෙ, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. මං භික්ඛූ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? ත්‍යාහං එවං වදාමි – 'අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි. මූළ්හෙන මෙ එතං කත'න්ති. එවම්පි මං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? සොහං , භන්තෙ, අමූළ්හො සඞ්ඝං අමූළ්හවිනයං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො – 'අහං, භන්තෙ, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. මං භික්ඛූ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? ත්‍යාහං එවං වදාමි – 'අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි මූළ්හෙන මෙ එතං කත'න්ති. එවම්පි මං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? සොහං අමූළ්හො [සොහං භන්තෙ අමූළ්හො (ක.)] තතියම්පි, භන්තෙ, සඞ්ඝං අමූළ්හවිනයං යාචාමී'ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

197. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ගග්ගො භික්ඛු උම්මත්තකො අහොසි චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. භික්ඛූ ගග්ගං භික්ඛුං උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? සො එවං වදෙති – 'අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි, මූළ්හෙන මෙ එතං කත'න්ති. එවම්පි නං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? සො අමූළ්හො සඞ්ඝං අමූළ්හවිනයං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ගග්ගස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ගග්ගො භික්ඛු උම්මත්තකො අහොසි චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. භික්ඛූ ගග්ගං භික්ඛුං උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? සො එවං වදෙති – 'අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි මූළ්හෙන මෙ එතං කත'න්ති. එවම්පි නං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? සො අමූළ්හො සඞ්ඝං අමූළ්හවිනයං යාචති. සඞ්ඝො ගග්ගස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ගග්ගස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''දින්නො සඞ්ඝෙන ගග්ගස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී , එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

198. ''තීණිමානි, භික්ඛවෙ, අධම්මිකානි අමූළ්හවිනයස්ස දානානි, තීණි ධම්මිකානි. කතමානි තීණි අධම්මිකානි අමූළ්හවිනයස්ස දානානි?

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – 'සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති? සො සරමානොව එවං වදෙති – 'න ඛො අහං, ආවුසො, සරාමි එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා'ති. තස්ස සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයං දෙති. අධම්මිකං අමූළ්හවිනයස්ස දානං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති? සො සරමානොව එවං වදෙති – ‘සරාමි ඛො අහං, ආවුසො, යථාසුපිනන්තෙනා’ති. තස්ස සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයං දෙති. අධම්මිකං අමූළ්හවිනයස්ස දානං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති? සො අනුම්මත්තකො උම්මත්තකාලයං කරොති – ‘අහම්පි ඛො එවං කරොමි. තුම්හෙපි එවං කරොථ. මය්හම්පි එතං කප්පති. තුම්හාකම්පෙතං කප්පතී’ති. තස්ස සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයං දෙති. අධම්මිකං අමූළ්හවිනයස්ස දානං. ඉමානි තීණි අධම්මිකානි අමූළ්හවිනයස්ස දානානි.

199. ‘‘කතමානි තීණි ධම්මිකානි අමූළ්හවිනයස්ස දානානි?

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු උම්මත්තකො හොති චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං හොති භාසිතපරික්කන්තං. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති? සො අස්සරමානොව එවං වදෙති – ‘න ඛො අහං, ආවුසො, සරාමි එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. තස්ස සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයං දෙති. ධම්මිකං අමූළ්හවිනයස්ස දානං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු උම්මත්තකො හොති චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං හොති භාසිතපරික්කන්තං. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති ? සො අස්සරමානොව එවං වදෙති – ‘සරාමි ඛො අහං, ආවුසො, යථා සුපිනන්තෙනා’ති. තස්ස සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයං දෙති. ධම්මිකං අමූළ්හවිනයස්ස දානං.

‘‘ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු උම්මත්තකො හොති චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං හොති භාසිතපරික්කන්තං. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති? සො උම්මත්තකො උම්මත්තකාලයං කරොති – ‘අහම්පි එවං කරොමි. තුම්හෙපි එවං කරොථ. මය්හම්පි එතං කප්පති. තුම්හාකම්පෙතං කප්පතී’ති. තස්ස සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයං දෙති. ධම්මිකං අමූළ්හවිනයස්ස දානං. ‘‘ඉමානි තීණි ධම්මිකානි අමූළ්හවිනයස්ස දානානී’’ති.

4. පටිඤ්ඤාතකරණං

200. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අප්පටිඤ්ඤාය භික්ඛූනං කම්මානි කරොන්ති – තජ්ජනීයම්පි, නියස්සම්පි, පබ්බාජනීයම්පි, පටිසාරණීයම්පි, උක්ඛෙපනීයම්පි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අප්පටිඤ්ඤාය භික්ඛූනං කම්මානි කරිස්සන්ති – තජ්ජනීයම්පි, නියස්සම්පි, පබ්බාජනීයම්පි, පටිසාරණීයම්පි, උක්ඛෙපනීයම්පී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ…. ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, අප්පටිඤ්ඤාය භික්ඛූනං කම්මං කාතබ්බං – තජ්ජනීයං වා, නියස්සං වා, පබ්බාජනීයං වා, පටිසාරණීයං වා, උක්ඛෙපනීයං වා. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

201. ‘‘එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අධම්මිකං හොති පටිඤ්ඤාතකරණං, එවං ධම්මිකං. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, අධම්මිකං හොති පටිඤ්ඤාතකරණං?

‘‘භික්ඛු පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘පාරාජිකං ආයස්මා අජ්ඣාපන්නො’ති? සො එවං වදෙති – ‘න ඛො අහං, ආවුසො, පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො , සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නො’ති. තං සඞ්ඝො සඞ්ඝාදිසෙසෙන කාරෙති. අධම්මිකං පටිඤ්ඤාතකරණං.

‘‘භික්ඛු පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘පාරාජිකං ආයස්මා අජ්ඣාපන්නො’ති? සො එවං වදෙති – ‘න ඛො අහං, ආවුසො, පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො, ථුල්ලච්චයං…පෙ…. පාචිත්තියං…පෙ…. පාටිදෙසනීයං…පෙ…. දුක්කටං…පෙ…. දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො’ති. තං සඞ්ඝො දුබ්භාසිතෙන කාරෙති. අධම්මිකං පටිඤ්ඤාතකරණං.

‘‘භික්ඛු සඞ්ඝාදිසෙසං…පෙ…. ථුල්ලච්චයං…පෙ…. පාචිත්තියං…පෙ…. පාටිදෙසනීයං…පෙ…. දුක්කටං…පෙ…. දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘දුබ්භාසිතං ආයස්මා අජ්ඣාපන්නො’ති ? සො එවං වදෙති – ‘න ඛො අහං, ආවුසො, දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො, පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො’ති. තං සඞ්ඝො පාරාජිකෙන කාරෙති. අධම්මිකං පටිඤ්ඤාතකරණං.

‘‘භික්ඛු දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘දුබ්භාසිතං ආයස්මා අජ්ඣාපන්නො’ති? සො එවං වදෙති – ‘න ඛො අහං, ආවුසො, දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො,

සඞ්ඝාදිසෙසං…පෙ.… ථුල්ලච්චයං…පෙ.… පාචිත්තියං…පෙ.… පාටිදෙසනීයං…පෙ.… දුක්කටං අජ්ඣාපන්නො’ති. තං සඞ්ඝො දුක්කටෙන කාරෙති. අධම්මිකං පටිඤ්ඤාතකරණං. ‘‘එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අධම්මිකං හොති පටිඤ්ඤාතකරණං.

‘‘කථඤ්ච , භික්ඛවෙ, ධම්මිකං හොති පටිඤ්ඤාතකරණං? භික්ඛු පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘පාරාජිකං ආයස්මා අජ්ඣාපන්නො’ති? සො එවං වදෙති – ‘ආම, ආවුසො, පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො’ති. තං සඞ්ඝො පාරාජිකෙන කාරෙති. ධම්මිකං පටිඤ්ඤාතකරණං.

‘‘භික්ඛු සඞ්ඝාදිසෙසං…පෙ.… ථුල්ලච්චයං…පෙ.… පාචිත්තියං…පෙ.… පාටිදෙසනීයං…පෙ.… දුක්කටං…පෙ.… දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො හොති. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා, සම්බහුලා වා, එකපුග්ගලො වා – ‘දුබ්භාසිතං ආයස්මා අජ්ඣාපන්නො’ති? සො එවං වදෙති – ‘ආම, ආවුසො, දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො’ති. තං සඞ්ඝො දුබ්භාසිතෙන කාරෙති. ධම්මිකං පටිඤ්ඤාතකරණං. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, ධම්මිකං හොති පටිඤ්ඤාතකරණ’’න්ති.

5. යෙභුය්‍යසිකා

202. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදාපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරන්ති, න සක්කොන්ති තං අධිකරණං වූපසමෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එවරූපං අධිකරණං යෙභුය්‍යසිකාය වූපසමෙතුං. පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු සලාකග්ගාහාපකො සම්මන්නිතබ්බො – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, ගහිතාගහිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

203. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සලාකග්ගාහාපකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සලාකග්ගාහාපකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සලාකග්ගාහාපකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සලාකග්ගාහාපකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

204. ‘‘දසයිමෙ , භික්ඛවෙ, අධම්මිකා සලාකග්ගාහා, දස ධම්මිකා [දස ධම්මිකා සලාකග්ගාහා (ක.)]. කතමෙ දස අධම්මිකා සලාකග්ගාහා? ඔරමත්තකඤ්ච අධිකරණං හොති, න ච ගතිගතං හොති, න ච සරිතසාරිතං හොති, ජානාති අධම්මවාදී බහුතරාති, අප්පෙව නාම අධම්මවාදී බහුතරා අස්සූති, ජානාති සඞ්ඝො භිජ්ජිස්සතීති, අප්පෙව නාම සඞ්ඝො භිජ්ජෙය්‍යාති, අධම්මෙන ගණ්හන්ති, වග්ගා ගණ්හන්ති, න ච යථාදිට්ඨියා ගණ්හන්ති – ඉමෙ දස අධම්මිකා සලාකග්ගාහා.

‘‘කතමෙ දස ධම්මිකා සලාකග්ගාහා? න ච ඔරමත්තකං අධිකරණං හොති, ගතිගතඤ්ච හොති, සරිතසාරිතඤ්ච හොති, ජානාති ධම්මවාදී බහුතරාති, අප්පෙව නාම ධම්මවාදී බහුතරා අස්සූති, ජානාති සඞ්ඝො න භිජ්ජිස්සතීති, අප්පෙව නාම සඞ්ඝො න භිජ්ජෙය්‍යාති, ධම්මෙන ගණ්හන්ති, සමග්ගා ගණ්හන්ති, යථාදිට්ඨියා ච ගණ්හන්ති – ඉමෙ දස ධම්මිකා සලාකග්ගාහා’’ති.

6. තස්සපාපියසිකා

205. තෙන ඛො පන සමයෙන උපවාළො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජියමානො අවජානිත්වා පටිජානාති, පටිජානිත්වා අවජානාති, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති, සම්පජානමුසා භාසති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම උපවාළො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජියමානො අවජානිත්වා පටිජානිස්සති, පටිජානිත්වා අවජානිස්සති, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරිස්සති, සම්පජානමුසා භාසිස්සතී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ.… ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උපවාළස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං. පඨමං උපවාළො භික්ඛු චොදෙතබ්බො, චොදෙත්වා සාරෙතබ්බො, සාරෙත්වා ආපත්තිං ආරොපෙතබ්බො, ආපත්තිං ආරොපෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

206. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උපවාළො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජියමානො අවජානිත්වා පටිජානාති, පටිජානිත්වා අවජානාති, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති, සම්පජානමුසා ‘භාසති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උපවාළස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං උපවාළො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජියමානො අවජානිත්වා පටිජානාති, පටිජානිත්වා අවජානාති, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති, සම්පජානමුසා භාසති. සඞ්ඝො උපවාළස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති. යස්සායස්මතො ඛමති උපවාළස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මස්ස කරණං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

‘‘කතං සඞ්ඝෙන උපවාළස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

207. ‘‘පඤ්චිමානි , භික්ඛවෙ, ධම්මිකානි තස්සපාපියසිකාකම්මස්ස කරණානි. අසුචි ච හොති, අලජ්ජී ච, සානුවාදො ච, තස්ස සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති ධම්මෙන, සමග්ගෙන – ඉමානි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මිකානි තස්සපාපියසිකාකම්මස්ස කරණානි.

අධම්මකම්මද්වාදසකං

208. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තස්සපාපියසිකාකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච. අසම්මුඛා කතං හොති, අප්පටිපුච්ඡාකතං හොති, අප්පටිඤ්ඤාය කතං හොති…පෙ…. අධම්මෙන කතං හොති, වග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තස්සපාපියසිකාකම්මං අධම්මකම්මඤ්ච හොති, අවිනයකම්මඤ්ච, දුවූපසන්තඤ්ච.

ධම්මකම්මද්වාදසකං

209. ‘‘තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තස්සපාපියසිකාකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච. සම්මුඛා කතං හොති, පටිපුච්ඡාකතං හොති, පටිඤ්ඤාය කතං හොති…පෙ…. ධම්මෙන කතං හොති, සමග්ගෙන කතං හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං තස්සපාපියසිකාකම්මං ධම්මකම්මඤ්ච හොති, විනයකම්මඤ්ච, සුවූපසන්තඤ්ච.

ආකඞ්ඛමානඡක්කං

210. ‘‘තීහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය. භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…..

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ…පෙ…. බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘තිණ්ණං, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය. එකො භණ්ඩනකාරකො හොති…පෙ…. සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො; එකො බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො; එකො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය.

‘‘අපරෙසම්පි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය. එකො අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, එකො අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, එකො අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ…පෙ…..

‘‘අපරෙසම්පි , භික්ඛවෙ…පෙ…. එකො බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, එකො සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති – ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං භික්ඛූනං ආකඞ්ඛමානො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය.

අට්ඨාරසවත්තං

211. ''තස්සපාපියසිකාකම්මකතෙන , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛුනියො න ඔවදිතබ්බා…පෙ…. න භික්ඛූහි සම්පයොජෙතබ්බ''න්ති. අථ ඛො සඞ්ඝො උපවාළස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං අකාසි.

7. තිණවත්ථාරකං

212. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං හොති භාසිතපරික්කන්තං. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''අම්හාකං ඛො භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය [කක්ඛළතාය වාළතාය (ස්‍යා. කං.)] භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං හොති භාසිතපරික්කන්තං . තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං [තත්‍ර චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූනං (ස්‍යා.)] එවං හොති – 'අම්හාකං ඛො භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං; සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍යා'ති, අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එවරූපං අධිකරණං තිණවත්ථාරකෙන වූපසමෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, වූපසමෙතබ්බං. සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සන්නිපතිතබ්බං, සන්නිපතිත්වා ब्यත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉමං අධිකරණං තිණවත්ථාරකෙන වූපසමෙය්‍ය, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්ත''න්ති. ''එකතොපක්ඛිකානං භික්ඛූනං බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සකො පක්ඛො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, අහං යා චෙව ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ආයස්මන්තානඤ්චෙව අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙය්‍යං, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්ත''න්ති.

''අථාපරෙසං එකතොපක්ඛිකානං භික්ඛූනං බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සකො පක්ඛො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, අහං යා චෙව ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ආයස්මන්තානඤ්චෙව අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙය්‍යං, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්ත''න්ති.

213. ''අථාපරෙසං එකතොපක්ඛිකානං භික්ඛූනං බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං යා චෙව ඉමෙසං ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ඉමෙසඤ්චෙව ආයස්මන්තානං අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙය්‍යං, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. අහං යා චෙව ඉමෙසං ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ඉමෙසඤ්චෙව ආයස්මන්තානං අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙමි, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. යස්සායස්මතො ඛමති අම්හාකං ඉමාසං ආපත්තීනං

සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසනා, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දෙසිතා අම්හාකං ඉමා ආපත්තියො සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

214. ‘‘අථාපරෙසං එකතොපක්ඛිකානං භික්ඛූනං බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං යා චෙව ඉමෙසං ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ඉමෙසඤ්චෙව ආයස්මන්තානං අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙය්‍යං, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. අහං යා චෙව ඉමෙසං ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ඉමෙසඤ්චෙව ආයස්මන්තානං අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙමි, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. යස්සායස්මතො ඛමති අම්හාකං ඉමාසං ආපත්තීනං සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසනා, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දෙසිතා අම්හාකං ඉමා ආපත්තියො සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, තෙ භික්ඛූ තාහි ආපත්තීහි වුට්ඨිතා හොන්ති, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං, ඨපෙත්වා දිට්ඨාවිකම්මං , ඨපෙත්වා යෙ න තත්ථ හොන්තී’’ති.

8. අධිකරණං

215. තෙන ඛො පන සමයෙන (භික්ඛූපි භික්ඛූහි විවදන්ති,) [( ) නත්ථි (සී. ස්‍යා. කං.)] භික්ඛූපි භික්ඛුනීහි විවදන්ති, භික්ඛුනියොපි භික්ඛූහි විවදන්ති, ඡන්නොපි භික්ඛු භික්ඛුනීනං අනුපඛජ්ජ භික්ඛූහි සද්ධිං විවදති, භික්ඛුනීනං පක්ඛං ගාහෙති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡන්නො භික්ඛු භික්ඛුනීනං අනුපඛජ්ජ භික්ඛූහි සද්ධිං විවදිස්සති, භික්ඛුනීනං පක්ඛං ගාහෙස්සතී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ.… සච්චං භගවා’’ති…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

[පරි. 275] ‘‘චත්තාරිමානි, භික්ඛවෙ, අධිකරණානි – විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං, කිච්චාධිකරණං [කිච්චාධිකරණඤ්ච (ක.)].

‘‘තත්ථ කතමං විවාදාධිකරණං [පරි. 314]? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ [භික්ඛූ භික්ඛූං (ක.)] විවදන්ති – ධම්මොති වා අධම්මොති වා, විනයොති වා අවිනයොති වා, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති වා අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති වා, ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති වා අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති වා, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති වා අප්පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති වා, ආපත්තීති වා අනාපත්තීති වා , ලහුකා ආපත්තීති වා ගරුකා ආපත්තීති වා, සාවසෙසා ආපත්තීති වා අනවසෙසා ආපත්තීති වා, දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා? යං තත්ථ භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො නානාවාදො අඤ්ඤථාවාදො විපච්චතාය වොහාරො මෙධගං – ඉදං වුච්චති විවාදාධිකරණං.

‘‘තත්ථ කතමං අනුවාදාධිකරණං? [පරි. 315] ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භික්ඛුං අනුවදන්ති සීලවිපත්තියා වා ආචාරවිපත්තියා වා දිට්ඨිවිපත්තියා වා ආජීවවිපත්තියා වා. යො තත්ථ අනුවාදො අනුවදනා අනුල්ලපනා අනුභණනා අනුසම්පවඞ්කතා අබ්භුස්සහනතා අනුබලප්පදානං – ඉදං වුච්චති අනුවාදාධිකරණං.

‘‘තත්ථ කතමං ආපත්තාධිකරණං? පඤ්චපි ආපත්තික්ඛන්ධා ආපත්තාධිකරණං, සත්තපි ආපත්තික්ඛන්ධා ආපත්තාධිකරණං – ඉදං වුච්චති ආපත්තාධිකරණං .

‘‘තත්ථ කතමං කිච්චාධිකරණං? [පරි. 317] යා සඞ්ඝස්ස කිච්චයතා, කරණීයතා, අපලොකනකම්මං, ඤත්තිකම්මං, ඤත්තිදුතියකම්මං, ඤත්තිචතුත්ථකම්මං – ඉදං වුච්චති කිච්චාධිකරණං.

216. ''විවාදාධිකරණස්ස කිං මූලං? ඡ විවාදමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං. තීණිපි අකුසලමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං, තීණිපි කුසලමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං. [පරි. 272; අ. නි. 2.35-36; ම. නි. 3.44] කතමානි ඡ විවාදමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කොධනො හොති උපනාහී. යො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කොධනො හොති උපනාහී, සො සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො , සඞ්ඝෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සික්ඛායපි න පරිපූරකාරී හොති. යො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි…පෙ…. සඞ්ඝෙපි…පෙ…. සික්ඛායපි න පරිපූරකාරී, සො සඞ්ඝෙ විවාදං ජනෙති. යො හොති විවාදො බහුජනාහිතාය බහුජනාසුඛාය බහුනො ජනස්ස අනත්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරූපඤ්චෙ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, විවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරූපඤ්චෙ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, විවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපජ්ජෙය්‍යාථ. එවමෙතස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානං හොති. එවමෙතස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවො හොති.

[පරි.272] ''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මක්ඛී හොති පළාසී…පෙ…. ඉස්සුකී හොති මච්ඡරී , සඨො හොති මායාවී, පාපිච්ඡො හොති මිච්ඡාදිට්ඨී, සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී. යො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී, සො සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සඞ්ඝෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සික්ඛායපි න පරිපූරකාරී හොති. යො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි…පෙ…. සඞ්ඝෙපි…පෙ…. සික්ඛායපි න පරිපූරකාරී, සො සඞ්ඝෙ විවාදං ජනෙති. යො හොති විවාදො බහුජනාහිතාය බහුජනාසුඛාය බහුනො ජනස්ස අනත්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරූපඤ්චෙ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, විවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරූපඤ්චෙ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, විවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපජ්ජෙය්‍යාථ. එවමෙතස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානං හොති. එවමෙතස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවො හොති. ඉමානි ඡ විවාදමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං.

''කතමානි තීණි අකුසලමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ලුද්ධචිත්තා විවදන්ති, දුට්ඨචිත්තා විවදන්ති, මූළ්හචිත්තා විවදන්ති – ධම්මොති වා අධම්මොති වා, විනයොති වා අවිනයොති වා, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති වා අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති වා, ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති වා අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති වා, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති වා අප්පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති වා, ආපත්තීති වා අනාපත්තීති වා, ලහුකා ආපත්තීති වා ගරුකා ආපත්තීති වා, සාවසෙසා ආපත්තීති වා අනවසෙසා ආපත්තීති වා, දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා. ඉමානි තීණි අකුසලමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං.

''කතමානි තීණි කුසලමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අලුද්ධචිත්තා විවදන්ති, අදුට්ඨචිත්තා විවදන්ති, අමූළ්හචිත්තා විවදන්ති – ධම්මොති වා අධම්මොති වා…පෙ…. දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා. ඉමානි තීණි කුසලමූලානි විවාදාධිකරණස්ස මූලං.

217. [පරි. 272] ''අනුවාදාධිකරණස්ස කිං මූලං? ඡ අනුවාදමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං. තීණිපි අකුසලමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං, තීණිපි කුසලමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං, කායොපි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං, වාචාපි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං. ''කතමානි ඡ අනුවාදමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කොධනො හොති උපනාහී. යො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කොධනො හොති උපනාහී, සො සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සඞ්ඝෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සික්ඛායපි න පරිපූරකාරී හොති. යො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි…පෙ…. සඞ්ඝෙපි…පෙ…. සික්ඛායපි න පරිපූරකාරී, සො සඞ්ඝෙ අනුවාදං ජනෙති. යො හොති අනුවාදො බහුජනාහිතාය බහුජනාසුඛාය බහුනො ජනස්ස අනත්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරූපඤ්චෙ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අනුවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, තස්සෙව පාපකස්ස අනුවාදමූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරූපඤ්චෙ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අනුවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, තස්සෙව පාපකස්ස අනුවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපජ්ජෙය්‍යාථ. එවමෙතස්ස පාපකස්ස අනුවාදමූලස්ස පහානං හොති. එවමෙතස්ස පාපකස්ස අනුවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවො හොති.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මක්ඛී හොති පළාසී…පෙ…. ඉස්සුකී හොති මච්ඡරී, සඨො හොති මායාවී, පාපිච්ඡො හොති මිච්ඡාදිට්ඨී, සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී. යො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී, සො සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සඞ්ඝෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සික්ඛායපි න පරිපූරකාරී හොති. යො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො , ධම්මෙපි…පෙ…. සඞ්ඝෙපි…පෙ…. සික්ඛායපි න පරිපූරකාරී, සො සඞ්ඝෙ අනුවාදං ජනෙති. යො හොති අනුවාදො බහුජනාහිතාය බහුජනාසුඛාය බහුනො ජනස්ස අනත්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරූපඤ්චෙ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අනුවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, තස්සෙව පාපකස්ස අනුවාදමූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරූපඤ්චෙ

තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අනුවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, තස්සෙව පාපකස්ස අනුවාදමූලස්ස ආයත්තිං අනවස්සවාය පටිපජ්ජෙය්‍යාථ. එවමෙතස්ස පාපකස්ස අනුවාදමූලස්ස පහානං හොති. එවමෙතස්ස පාපකස්ස අනුවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවො හොති. ඉමානි ඡ අනුවාදමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං.

‘‘කතමානි තීණි අකුසලමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භික්ඛුං ලුද්ධචිත්තා අනුවදන්ති, දුට්ඨචිත්තා අනුවදන්ති, මූළ්හචිත්තා අනුවදන්ති – සීලවිපත්තියා වා, ආචාරවිපත්තියා වා, දිට්ඨිවිපත්තියා වා, ආජීවවිපත්තියා වා. ඉමානි තීණි අකුසලමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං.

‘‘කතමානි තීණි කුසලමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භික්ඛුං අලුද්ධචිත්තා අනුවදන්ති, අදුට්ඨචිත්තා අනුවදන්ති, අමූළ්හචිත්තා අනුවදන්ති – සීලවිපත්තියා වා, ආචාරවිපත්තියා වා, දිට්ඨිවිපත්තියා වා, ආජීවවිපත්තියා වා. ඉමානි තීණි කුසලමූලානි අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං.

‘‘කතමො කායො [කතමො ච කායො (ස්‍යා. කං.)] අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං? ඉධෙකච්චො දුබ්බණ්ණො හොති, දුද්දස්සිකො, ඔකොටිමකො, බව්හාබාධො, කාණො වා, කුණී වා, ඛඤ්ජො වා, පක්ඛහතො වා, යෙන නං අනුවදන්ති. අයං කායො අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං.

‘‘කතමා වාචා අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං? ඉධෙකච්චො දුබ්බචො හොති, මම්මනො, එළගලවාචො, යාය නං අනුවදන්ති. අයං වාචා අනුවාදාධිකරණස්ස මූලං.

218. ‘‘ආපත්තාධිකරණස්ස කිං මූලං? ඡ ආපත්තිසමුට්ඨානා ආපත්තාධිකරණස්ස මූලං. අත්ථාපත්ති කායතො සමුට්ඨාති, න වාචතො, න චිත්තතො. අත්ථාපත්ති වාචතො සමුට්ඨාති, න කායතො, න චිත්තතො. අත්ථාපත්ති කායතො ච වාචතො ච සමුට්ඨාති, න චිත්තතො. අත්ථාපත්ති කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති, න වාචතො. අත්ථාපත්ති වාචතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති, න කායතො. අත්ථාපත්ති කායතො ච වාචතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති. ඉමෙ ඡ ආපත්තිසමුට්ඨානා ආපත්තාධිකරණස්ස මූලං.

219. ‘‘කිච්චාධිකරණස්ස කිං මූලං? කිච්චාධිකරණස්ස එකං මූලං – සඞ්ඝො.

220. ‘‘විවාදාධිකරණං කුසලං, අකුසලං, අබ්‍යාකතං. විවාදාධිකරණං සියා කුසලං, සියා අකුසලං, සියා අබ්‍යාකතං. තත්ථ කතමං විවාදාධිකරණං කුසලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ කුසලචිත්තා විවදන්ති – ධම්මොති වා අධම්මොති වා…පෙ…. දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා. යං තත්ථ භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො නානාවාදො අඤ්ඤථාවාදො විපච්චතාය වොහාරො මෙධගං – ඉදං වුච්චති විවාදාධිකරණං කුසලං.

‘‘තත්ථ කතමං විවාදාධිකරණං අකුසලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අකුසලචිත්තා විවදන්ති – ධම්මොති වා අධම්මොති වා…පෙ…. දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා. යං තත්ථ භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො නානාවාදො අඤ්ඤථාවාදො විපච්චතාය වොහාරො මෙධගං – ඉදං වුච්චති විවාදාධිකරණං අකුසලං.

‘‘තත්ථ කතමං විවාදාධිකරණං අබ්‍යාකතං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අබ්‍යාකතචිත්තා විවදන්ති – ධම්මොති වා අධම්මොති වා…පෙ…. දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා. යං තත්ථ භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො නානාවාදො අඤ්ඤථාවාදො විපච්චතාය වොහාරො මෙධගං – ඉදං වුච්චති විවාදාධිකරණං අබ්‍යාකතං.

221. ‘‘අනුවාදාධිකරණං කුසලං, අකුසලං, අබ්‍යාකතං. අනුවාදාධිකරණං සියා කුසලං, සියා අකුසලං, සියා අබ්‍යාකතං. තත්ථ කතමං අනුවාදාධිකරණං කුසලං? ඉධ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භික්ඛුං කුසලචිත්තා අනුවදන්ති – සීලවිපත්තියා වා, ආචාරවිපත්තියා වා, දිට්ඨිවිපත්තියා වා, ආජීවවිපත්තියා වා. යො තත්ථ අනුවාදො අනුවදනා අනුල්ලපනා අනුභණනා අනුසම්පවඞ්කතා අබ්භුස්සහනතා අනුබලප්පදානං – ඉදං වුච්චති අනුවාදාධිකරණං කුසලං.

‘‘තත්ථ කතමං අනුවාදාධිකරණං අකුසලං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භික්ඛුං අකුසලචිත්තා අනුවදන්ති – සීලවිපත්තියා වා, ආචාරවිපත්තියා වා, දිට්ඨිවිපත්තියා වා, ආජීවවිපත්තියා වා. යො තත්ථ අනුවාදො අනුවදනා අනුල්ලපනා අනුභණනා අනුසම්පවඞ්කතා අබ්භුස්සහනතා අනුබලප්පදානං – ඉදං වුච්චති අනුවාදාධිකරණං අකුසලං.

‘‘තත්ථ කතමං අනුවාදාධිකරණං අබ්‍යාකතං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භික්ඛුං අබ්‍යාකතචිත්තා අනුවදන්ති – සීලවිපත්තියා වා, ආචාරවිපත්තියා වා, දිට්ඨිවිපත්තියා වා, ආජීවවිපත්තියා වා. යො තත්ථ අනුවාදො අනුවදනා අනුල්ලපනා අනුභණනා අනුසම්පවඞ්කතා අබ්භුස්සහනතා අනුබලප්පදානං – ඉදං වුච්චති අනුවාදාධිකරණං අබ්‍යාකතං.

222. ‘‘ආපත්තාධිකරණං කුසලං [ඉදං පදං කෙසුචි නත්ථි], අකුසලං, අබ්‍යාකතං? ආපත්තාධිකරණං සියා අකුසලං, සියා අබ්‍යාකතං; නත්ථි ආපත්තාධිකරණං කුසලං. තත්ථ කතමං ආපත්තාධිකරණං අකුසලං? යං ජානන්තො සඤ්ජානන්තො චෙච්ච අභිවිතරිත්වා වීතික්කමො – ඉදං වුච්චති ආපත්තාධිකරණං අකුසලං.

“තත්ථ කතමං ආපත්තාධිකරණං අබ්‍යාකතං? යං අජානන්තො අසඤ්ජානන්තො අචෙච්ච අනභිවිතරිත්වා වීතික්කමො – ඉදං වුච්චති ආපත්තාධිකරණං අබ්‍යාකතං.

223. “කිච්චාධිකරණං කුසලං, අකුසලං, අබ්‍යාකතං? කිච්චාධිකරණං සියා කුසලං, සියා අකුසලං, සියා අබ්‍යාකතං. තත්ථ කතමං කිච්චාධිකරණං කුසලං? යං සඞ්ඝො කුසලචිත්තො කම්මං කරොති – අපලොකනකම්මං, ඤත්තිකම්මං, ඤත්තිදුතියකම්මං, ඤත්තිචතුත්ථකම්මං – ඉදං වුච්චති කිච්චාධිකරණං කුසලං.

“තත්ථ කතමං කිච්චාධිකරණං අකුසලං? යං සඞ්ඝො අකුසලචිත්තො කම්මං කරොති – අපලොකනකම්මං, ඤත්තිකම්මං, ඤත්තිදුතියකම්මං, ඤත්තිචතුත්ථකම්මං – ඉදං වුච්චති කිච්චාධිකරණං අකුසලං.

“තත්ථ කතමං කිච්චාධිකරණං අබ්‍යාකතං? යං සඞ්ඝො අබ්‍යාකතචිත්තො කම්මං කරොති – අපලොකනකම්මං, ඤත්තිකම්මං, ඤත්තිදුතියකම්මං, ඤත්තිචතුත්ථකම්මං – ඉදං වුච්චති කිච්චාධිකරණං අබ්‍යාකතං.

224. [පරි. 355] “විවාදො විවාදාධිකරණං, විවාදො නො අධිකරණං, අධිකරණං නො විවාදො, අධිකරණඤ්චෙව විවාදො ච. සියා විවාදො විවාදාධිකරණං, සියා විවාදො නො අධිකරණං, සියා අධිකරණං නො විවාදො, සියා අධිකරණඤ්චෙව විවාදො ච.

“තත්ථ කතමො විවාදො විවාදාධිකරණං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ විවදන්ති – ධම්මොති වා අධම්මොති වා… පෙ…. දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා. යං තත්ථ භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො නානාවාදො අඤ්ඤථාවාදො විපච්චතාය වොහාරො මෙධගං – අයං විවාදො විවාදාධිකරණං.

“තත්ථ කතමො විවාදො නො අධිකරණං? මාතාපි පුත්තෙන විවදති, පුත්තොපි මාතරා විවදති, පිතාපි පුත්තෙන විවදති, පුත්තොපි පිතරා විවදති, භාතාපි භාතරා විවදති, භාතාපි භගිනියා විවදති, භගිනීපි භාතරා විවදති, සහායොපි සහායෙන විවදති – අයං විවාදො නො අධිකරණං.

“තත්ථ කතමං අධිකරණං නො විවාදො? අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං, කිච්චාධිකරණං – ඉදං අධිකරණං නො විවාදො.

“තත්ථ කතමං අධිකරණඤ්චෙව විවාදො ච? විවාදාධිකරණං අධිකරණඤ්චෙව විවාදො ච.

225. [පරි. 356] “අනුවාදො අනුවාදාධිකරණං, අනුවාදො නො අධිකරණං, අධිකරණං නො අනුවාදො, අධිකරණඤ්චෙව අනුවාදො ච. සියා අනුවාදො අනුවාදාධිකරණං, සියා අනුවාදො නො අධිකරණං, සියා අධිකරණං නො අනුවාදො, සියා අධිකරණඤ්චෙව අනුවාදො ච.

“තත්ථ කතමො අනුවාදො අනුවාදාධිකරණං? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භික්ඛුං අනුවදන්ති – සීලවිපත්තියා වා, ආචාරවිපත්තියා වා , දිට්ඨිවිපත්තියා වා, ආජීවවිපත්තියා වා. යො තත්ථ අනුවාදො අනුවදනා අනුල්ලපනා අනුභණනා අනුසම්පවඞ්කතා අබ්භුස්සහනතා අනුබලප්පදානං – අයං අනුවාදො අනුවාදාධිකරණං.

“තත්ථ කතමො අනුවාදො නො අධිකරණං? මාතාපි පුත්තං අනුවදති, පුත්තොපි මාතරං අනුවදති, පිතාපි පුත්තං අනුවදති, පුත්තොපි පිතරං අනුවදති, භාතාපි භාතරං අනුවදති, භාතාපි භගිනිං අනුවදති, භගිනීපි භාතරං අනුවදති, සහායොපි සහායං අනුවදති – අයං අනුවාදො නො අධිකරණං.

“තත්ථ කතමං අධිකරණං නො අනුවාදො? ආපත්තාධිකරණං, කිච්චාධිකරණං, විවාදාධිකරණං – ඉදං අධිකරණං නො අනුවාදො.

“තත්ථ කතමං අධිකරණඤ්චෙව අනුවාදො ච? අනුවාදාධිකරණං අධිකරණඤ්චෙව අනුවාදො ච.

226. [පරි. 357] “ආපත්ති ආපත්තාධිකරණං, ආපත්ති නො අධිකරණං, අධිකරණං නො ආපත්ති, අධිකරණඤ්චෙව ආපත්ති ච. සියා ආපත්ති ආපත්තාධිකරණං, සියා ආපත්ති නො අධිකරණං, සියා අධිකරණං නො ආපත්ති, සියා අධිකරණඤ්චෙව ආපත්ති ච. “තත්ථ කතමං ආපත්ති ආපත්තාධිකරණං? පඤ්චපි ආපත්තික්ඛන්ධා ආපත්තාධිකරණං, සත්තපි ආපත්තික්ඛන්ධා ආපත්තාධිකරණං – අයං ආපත්ති ආපත්තාධිකරණං.

“තත්ථ කතමං ආපත්ති නො අධිකරණං? සොතාපත්ති සමාපත්ති – අයං ආපත්ති නො අධිකරණං .

“තත්ථ කතමං අධිකරණං නො ආපත්ති? කිච්චාධිකරණං, විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං – ඉදං අධිකරණං නො ආපත්ති.

‘‘තත්ථ කතමං අධිකරණඤ්චෙව ආපත්ති ච? ආපත්තාධිකරණං අධිකරණඤ්චෙව ආපත්ති ච.

227. [පරි. 358] ‘‘කිච්චං කිච්චාධිකරණං, කිච්චං නො අධිකරණං, අධිකරණං නො කිච්චං, අධිකරණඤ්චෙව කිච්චඤ්ච. සියා කිච්චං කිච්චාධිකරණං, සියා කිච්චං නො අධිකරණං, සියා අධිකරණං නො කිච්චං, සියා අධිකරණඤ්චෙව කිච්චඤ්ච.

‘‘තත්ථ කතමං කිච්චං කිච්චාධිකරණං? යා සඞ්ඝස්ස කිච්චයතා, කරණීයතා, අපලොකනකම්මං, ඤත්තිකම්මං, ඤත්තිදුතියකම්මං, ඤත්තිචතුත්ථකම්මං – ඉදං කිච්චං කිච්චාධිකරණං.

‘‘තත්ථ කතමං කිච්චං නො අධිකරණං? ආචරියකිච්චං, උපජ්ඣායකිච්චං, සමානුපජ්ඣායකිච්චං, සමානාචරියකිච්චං – ඉදං කිච්චං නො අධිකරණං.

‘‘තත්ථ කතමං අධිකරණං නො කිච්චං? විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං – ඉදං අධිකරණං නො කිච්චං.

‘‘තත්ථ කතමං අධිකරණඤ්චෙව කිච්චඤ්ච? කිච්චාධිකරණං අධිකරණඤ්චෙව කිච්චඤ්ච.

9. අධිකරණවූපසමනසමථො

සම්මුඛාවිනයො

228. [පරි. 292-293, 307 ආදයො] ‘‘විවාදාධිකරණං කතිහි සමථෙහි සම්මති? විවාදාධිකරණං ද්වීහි සමථෙහි සම්මති – සම්මුඛාවිනයෙන ච, යෙභුය්‍යසිකාය ච. සියා විවාදාධිකරණං එකං සමථං අනාගම්ම යෙභුය්‍යසිකං, එකෙන සමථෙන සමෙය්‍ය – සම්මුඛාවිනයෙනාති? සියාතිස්ස වචනීයං. යථා කථං විය? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ විවදන්ති – ධම්මොති වා අධම්මොති වා, විනයොති වා අවිනයොති වා, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති වා අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති වා, ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති වා අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති වා, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති වා අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති වා, ආපත්තීති වා අනාපත්තීති වා, ලහුකා ආපත්තීති වා ගරුකා ආපත්තීති වා, සාවසෙසා ආපත්තීති වා අනවසෙසා ආපත්තීති වා, දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති වා.

‘‘තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ සක්කොන්ති තං අධිකරණං වූපසමෙතුං, ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ සඞ්ඝසම්මුඛතා? යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – අයං තත්ථ සඞ්ඝසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා ? යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සත්ථුසාසනෙන තං අධිකරණං වූපසම්මති – අයං තත්ථ ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා? යො ච විවදති, යෙන ච විවදති, උභො අත්ථපච්චත්ථිකා සම්මුඛීභූතා හොන්ති – අයං තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛීයති, ඛීයනකං පාචිත්තියං.

229. ‘‘තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ න සක්කොන්ති තං අධිකරණං තස්මිං ආවාසෙ වූපසමෙතුං, තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි, යස්මිං ආවාසෙ සම්බහුලා [බහුතරා (සී. ස්‍යා.)] භික්ඛූ, සො ආවාසො ගන්තබ්බො. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තං ආවාසං ගච්ඡන්තා අන්තරාමග්ගෙ සක්කොන්ති තං අධිකරණං වූපසමෙතුං, ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන . කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ සඞ්ඝසම්මුඛතා? යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – අයං තත්ථ සඞ්ඝසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා? යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සත්ථුසාසනෙන තං අධිකරණං වූපසම්මති – අයං තත්ථ ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා? යො ච විවදති, යෙන ච විවදති, උභො අත්ථපච්චත්ථිකා සම්මුඛීභූතා හොන්ති – අයං තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛීයති, ඛීයනකං පාචිත්තියං.

230. ‘‘තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තං ආවාසං ආගච්ඡන්තා අන්තරාමග්ගෙ න සක්කොන්ති තං අධිකරණං වූපසමෙතුං, තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි, තං ආවාසං ගන්ත්වා ආවාසිකා භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ‘ඉදං ඛො, ආවුසො, අධිකරණං එවං ජාතං, එවං සමුප්පන්නං; සාධායස්මන්තා ඉමං අධිකරණං වූපසමෙන්තු ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන, යථයිදං අධිකරණං සුවූපසන්තං අස්සා’ති.

‘‘සචෙ , භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ වුඩ්ඪතරා හොන්ති, ආගන්තුකා භික්ඛූ නවකතරා, තෙහි, භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි ආගන්තුකා භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ‘ඉඞ්ඝ තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, මුහුත්තං එකමන්තං හොථ, යාව මයං මන්තෙමා’ති. සචෙ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ නවකතරා හොන්ති, ආගන්තුකා භික්ඛූ වුඩ්ඪතරා, තෙහි,

භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි ආගන්තුකා භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ‘තෙන හි තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, මුහුත්තං ඉධෙව තාව හොථ, යාව මයං මන්තෙමා’ති.

‘‘සචෙ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං මන්තයමානානං එවං හොති – ‘න මයං සක්කොම ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙනා’ති, න තං අධිකරණං ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි සම්පටිච්ඡිතබ්බං. සචෙ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං මන්තයමානානං එවං හොති – ‘සක්කොම මයං ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙනා’ති, තෙහි, භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි ආගන්තුකා භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ‘සචෙ තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, අම්හාකං ඉමං අධිකරණං යථාජාතං යථාසමුප්පන්නං ආරොචෙස්සථ, යථා ච මයං ඉමං අධිකරණං වූපසමෙස්සාම ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන තථා සුවූපසන්තං භවිස්සති. එවං මයං ඉමං අධිකරණං සම්පටිච්ඡිස්සාම. නො චෙ තුම්හෙ, ආයස්මන්තො, අම්හාකං ඉමං අධිකරණං යථාජාතං යථාසමුප්පන්නං ආරොචෙස්සථ, යථා ච මයං ඉමං අධිකරණං වූපසමෙස්සාම ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන තථා න සුවූපසන්තං භවිස්සති, න මයං ඉමං අධිකරණං සම්පටිච්ඡිස්සාමා’ති. එවං සුපරිග්ගහිතං ඛො, භික්ඛවෙ, කත්වා ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි තං අධිකරණං සම්පටිච්ඡිතබ්බං.

‘‘තෙහි, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි ආවාසිකා භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ‘යථාජාතං යථාසමුප්පන්නං මයං ඉමං අධිකරණං ආයස්මන්තානං ආරොචෙස්සාම. සචෙ ආයස්මන්තා සක්කොන්ති එත්තකෙන වා එත්තකෙන වා අන්තරෙන ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන තථා සුවූපසන්තං භවිස්සති. එවං මයං ඉමං අධිකරණං ආයස්මන්තානං නිය්‍යාදෙස්සාම. නො චෙ ආයස්මන්තා සක්කොන්ති එත්තකෙන වා එත්තකෙන වා අන්තරෙන ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන තථා න සුවූපසන්තං භවිස්සති, න මයං ඉමං අධිකරණං ආයස්මන්තානං නිය්‍යාදෙස්සාම . මයමෙව ඉමස්ස අධිකරණස්ස සාමිනො භවිස්සාමා’ති. එවං සුපරිග්ගහිතං ඛො, භික්ඛවෙ, කත්වා ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි තං අධිකරණං ආවාසිකානං භික්ඛූනං නිය්‍යාදෙතබ්බං.

‘‘තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ සක්කොන්ති තං අධිකරණං වූපසමෙතුං, ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ…. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛීයති, ඛීයනකං පාචිත්තියං.

උබ්බාහිකායවූපසමනං

231. ‘‘තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි තස්මිං අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ අනන්තානි [අනග්ගානි (සී.)] චෙව භස්සානි ජායන්ති, න චෙකස්ස [න චෙතස්ස (ක.)] භාසිතස්ස අත්ථො විඤ්ඤායති, අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එවරූපං අධිකරණං උබ්බාහිකාය වූපසමෙතුං. ‘‘දසහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය සම්මන්නිතබ්බො – සීලවා හොති, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී, සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු; බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිචයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති, ධාතා [ධතා (සී. ස්‍යා.)] වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා; උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො ; විනයෙ ඛො පන ඨිතො [ඡෙකො (ක.)] හොති අසංහීරො; පටිබලො හොති උභො අත්ථපච්චත්ථිකෙ අස්සාසෙතුං සඤ්ඤාපෙතුං නිජ්ඣාපෙතුං පෙක්ඛෙතුං පසාදෙතුං; අධිකරණසමුප්පාදවූපසමනකුසලො හොති; අධිකරණං ජානාති; අධිකරණසමුදයං ජානාති; අධිකරණනිරොධං ජානාති; අධිකරණනිරොධගාමිනිපටිපදං ජානාති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි දසහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං උබ්බාහිකාය සම්මන්නිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

232. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං ඉමස්මිං අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ අනන්තානි චෙව භස්සානි ජායන්ති, න චෙකස්ස භාසිතස්ස අත්ථො විඤ්ඤායති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමඤ්ච ඉත්ථන්නාමඤ්ච භික්ඛුං සම්මන්නෙය්‍ය උබ්බාහිකාය ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං ඉමස්මිං අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ අනන්තානි චෙව භස්සානි ජායන්ති, න චෙකස්ස භාසිතස්ස අත්ථො විඤ්ඤායති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමඤ්ච ඉත්ථන්නාමඤ්ච භික්ඛුං සම්මන්නති උබ්බාහිකාය ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස ච ඉත්ථන්නාමස්ස ච භික්ඛුනො සම්මුති උබ්බාහිකාය ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො ච ඉත්ථන්නාමො ච භික්ඛු උබ්බාහිකාය ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ සක්කොන්ති තං අධිකරණං උබ්බාහිකාය වූපසමෙතුං, ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ…. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං.

233. ‘‘තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි තස්මිං අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ තත්‍රාස්ස භික්ඛු ධම්මකථිකො, තස්ස නෙව සුත්තං ආගතං හොති, නො සුත්තවිභඞ්ගො, සො අත්ථං අසල්ලක්ඛෙන්තො බ්‍යඤ්ජනච්ඡායාය අත්ථං පටිබාහති, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා –

‘‘සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ධම්මකථිකො. ඉමස්ස නෙව සුත්තං ආගතං හොති, නො සුත්තවිභඞ්ගො. සො අත්ථං අසල්ලක්ඛෙන්තො බ්‍යඤ්ජනච්ඡායාය අත්ථං පටිබාහති. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං , ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙත්වා අවසෙසා ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යාමාති.

‘‘තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙත්වා සක්කොන්ති තං අධිකරණං වූපසමෙතුං, ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ…. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං.

‘‘තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි තස්මිං අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ තත්‍රාස්ස භික්ඛු ධම්මකථිකො, තස්ස සුත්තඤ්හි ඛො ආගතං හොති, නො සුත්තවිභඞ්ගො, සො අත්ථං අසල්ලක්ඛෙන්තො බ්‍යඤ්ජනච්ඡායාය අත්ථං පටිබාහති, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා –

‘‘සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ධම්මකථිකො. ඉමස්ස සුත්තඤ්හි ඛො ආගතං හොති, නො සුත්තවිභඞ්ගො. සො අත්ථං අසල්ලක්ඛෙන්තො බ්‍යඤ්ජනච්ඡායාය අත්ථං පටිබාහති. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙත්වා අවසෙසා ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යාමාති.

‘‘තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙත්වා සක්කොන්ති තං අධිකරණං වූපසමෙතුං, ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ…. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං.

යෙභුය්‍යසිකාවිනයො

234. ‘‘තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ න සක්කොන්ති තං අධිකරණං උබ්බාහිකාය වූපසමෙතුං, තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි තං අධිකරණං සඞ්ඝස්ස නිය්‍යාදෙතබ්බං – ‘න මයං [න ච මයං (ක.)], භන්තෙ, සක්කොම ඉමං අධිකරණං උබ්බාහිකාය වූපසමෙතුං, සඞ්ඝොව ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතූ’ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එවරූපං අධිකරණං යෙභුය්‍යසිකාය වූපසමෙතුං. පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු සලාකග්ගාහාපකො සම්මන්නිතබ්බො – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, ගහිතාගහිතඤ්ච ජානෙය්‍ය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සලාකග්ගාහාපකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සලාකග්ගාහාපකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සලාකග්ගාහාපකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සලාකග්ගාහාපකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘තෙන සලාකග්ගාහාපකෙන භික්ඛුනා සලාකා ගාහෙතබ්බා. යථා බහුතරා භික්ඛූ ධම්මවාදිනො වදන්ති තථා තං අධිකරණං වූපසමෙතබ්බං. ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන ච, යෙභුය්‍යසිකාය ච. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ සඞ්ඝසම්මුඛතා? යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – අයං තත්ථ සඞ්ඝසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා? යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සත්ථුසාසනෙන තං අධිකරණං වූපසම්මති – අයං තත්ථ ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා . කා ච තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා? යො ච විවදති, යෙන ච විවදති, උභො

අත්ථපච්චත්ථිකා සම්මුඛීභූතා හොන්ති – අයං තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා. කා ච තත්ථ යෙභුය්‍යසිකාය? යා යෙභුය්‍යසිකාකම්මස්ස කිරියා කරණං උපගමනං අජ්ඣුපගමනං අධිවාසනා අප්පටික්කොසනා – අයං තත්ථ යෙභුය්‍යසිකාය. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛියති, ඛියනකං පාචිත්තිය''න්ති.

තිවිධසලාකග්ගාහො

235. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියා එවං ජාතං එවං සමුප්පන්නං අධිකරණං හොති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ – අසන්තුට්ඨා සාවත්ථියා සඞ්ඝස්ස අධිකරණවූපසමනෙන – අස්සොසුං ඛො අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා ථෙරා විහරන්ති බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා පණ්ඩිතා වියත්තා මෙධාවිනො ලජ්ජිනො කුක්කුච්චකා සික්ඛාකාමා. තෙ චෙ ථෙරා ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යුං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන, එවමිදං අධිකරණං සුවූපසන්තං අස්සාති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තං ආවාසං ගන්ත්වා තෙ ථෙරෙ එතදවොචුං – ''ඉදං, භන්තෙ, අධිකරණං එවං ජාතං, එවං සමුප්පන්නං. සාධු, භන්තෙ, ථෙරා ඉමං අධිකරණං වූපසමෙන්තු ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන, යථයිදං අධිකරණං සුවූපසන්තං අස්සා''ති. අථ ඛො තෙ ථෙරා – යථා සාවත්ථියා සඞ්ඝෙන අධිකරණං වූපසමිතං තථා සුවූපසන්තන්ති [යථා සුවූපසන්තං (සී. ස්‍යා.)] – තථා තං අධිකරණං වූපසමෙසුං .

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ – අසන්තුට්ඨා සාවත්ථියා සඞ්ඝස්ස අධිකරණවූපසමනෙන, අසන්තුට්ඨා සම්බහුලානං ථෙරානං අධිකරණවූපසමනෙන – අස්සොසුං ඛො අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ තයො ථෙරා විහරන්ති…පෙ…. ද්වෙ ථෙරා විහරන්ති…පෙ…. එකො ථෙරො විහරති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සො චෙ ථෙරො ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍ය ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන, එවමිදං අධිකරණං සුවූපසන්තං අස්සාති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තං ආවාසං ගන්ත්වා තං ථෙරං එතදවොචුං – ''ඉදං, භන්තෙ, අධිකරණං එවං ජාතං, එවං සමුප්පන්නං. සාධු, භන්තෙ, ථෙරො ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතු ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන, යථයිදං අධිකරණං සුවූපසන්තං අස්සා''ති. අථ ඛො සො ථෙරො – යථා සාවත්ථියා සඞ්ඝෙන අධිකරණං වූපසමිතං, යථා සම්බහුලෙහි ථෙරෙහි අධිකරණං වූපසමිතං, යථා තීහි ථෙරෙහි අධිකරණං වූපසමිතං, යථා ද්වීහි ථෙරෙහි අධිකරණං වූපසමිතං, තථා සුවූපසන්තන්ති – තථා තං අධිකරණං වූපසමෙසි.

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ අසන්තුට්ඨා සාවත්ථියා සඞ්ඝස්ස අධිකරණවූපසමනෙන, අසන්තුට්ඨා සම්බහුලානං ථෙරානං අධිකරණවූපසමනෙන, අසන්තුට්ඨා තිණ්ණං ථෙරානං අධිකරණවූපසමනෙන, අසන්තුට්ඨා ද්වින්නං ථෙරානං අධිකරණවූපසමනෙන, අසන්තුට්ඨා එකස්ස ථෙරස්ස අධිකරණවූපසමනෙන, යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''නිහතමෙතං, භික්ඛවෙ, අධිකරණං සන්තං වූපසන්තං සුවූපසන්තං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තෙසං භික්ඛූනං සඤ්ඤත්තියා තයො සලාකග්ගාහෙ – ගූළ්හකං, සකණ්ණජප්පකං, විවටකං.

''කථඤ්ච , භික්ඛවෙ, ගූළ්හකො සලාකග්ගාහො හොති? තෙන සලාකග්ගාහාපකෙන භික්ඛුනා සලාකායො වණ්ණාවණ්ණායො කත්වා එකමෙකො භික්ඛු උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – 'අයං එවංවාදිස්ස සලාකා, අයං එවංවාදිස්ස සලාකා. යං ඉච්ඡසි තං ගණ්හාහී'ති. ගහිතෙ වත්තබ්බො – 'මා ච කස්සචි දස්සෙහී'ති. සචෙ ජානාති – අධම්මවාදී බහුතරාති, දුග්ගහොති, පච්චුක්කඩ්ඪිතබ්බං. සචෙ ජානාති – ධම්මවාදී බහුතරාති, සුග්ගහොති, සාවෙතබ්බං. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, ගූළ්හකො සලාකග්ගාහො හොති.

''කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, සකණ්ණජප්පකො සලාකග්ගාහො හොති? තෙන සලාකග්ගාහාපකෙන භික්ඛුනා එකමෙකස්ස භික්ඛුනො උපකණ්ණකෙ ආරොචෙතබ්බං – 'අයං එවංවාදිස්ස සලාකා, අයං එවංවාදිස්ස සලාකා. යං ඉච්ඡසි තං ගණ්හාහී'ති. ගහිතෙ වත්තබ්බො – 'මා ච කස්සචි ආරොචෙහී'ති. සචෙ ජානාති – අධම්මවාදී බහුතරාති, දුග්ගහොති, පච්චුක්කඩ්ඪිතබ්බං. සචෙ ජානාති – ධම්මවාදී බහුතරාති, සුග්ගහොති, සාවෙතබ්බං. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, සකණ්ණජප්පකො සලාකග්ගාහො හොති.

''කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, විවටකො සලාකග්ගාහො හොති? සචෙ ජානාති – ධම්මවාදී බහුතරාති, විස්සට්ඨෙනෙව විවටෙන ගාහෙතබ්බො . එවං ඛො, භික්ඛවෙ, විවටකො සලාකග්ගාහො හොති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, තයො සලාකග්ගාහා''ති.

සතිවිනයො

236. [පරි. 292-293, 307 ආදයො] ''අනුවාදාධිකරණං කතිහි සමථෙහි සම්මති? අනුවාදාධිකරණං චතූහි සමථෙහි සම්මති – සම්මුඛාවිනයෙන ච, සතිවිනයෙන ච, අමූළ්හවිනයෙන ච, තස්සපාපියසිකාය ච. සියා අනුවාදාධිකරණං ද්වෙ සමථෙ අනාගම්ම – අමූළ්හවිනයඤ්ච, තස්සපාපියසිකඤ්ච; ද්වීහි සමථෙහි සම්මෙය්‍ය – සම්මුඛාවිනයෙන ච, සතිවිනයෙන චාති? සියාතිස්ස වචනීයං. යථා කථං විය? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භික්ඛුං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. තස්ස ඛො, භික්ඛවෙ [තස්ස ඛො තං භික්ඛවෙ (ස්‍යා. ක.)], භික්ඛුනො සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයො දාතබ්බො. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ග කරිත්වා…පෙ.… එවමස්ස වචනීයො – ‘මං, භන්තෙ, භික්ඛූ අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. සොහං, භන්තෙ , සතිවෙපුල්ලප්පත්තො සඞ්ඝං සතිවිනයං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙනං භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. භික්ඛූ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. සො සතිවෙපුල්ලප්පත්තො සඞ්ඝං සතිවිනයං යාචති . යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. භික්ඛූ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙන්ති. සො සතිවෙපුල්ලප්පත්තො සඞ්ඝං සතිවිනයං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ.… තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ.….

‘‘දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සතිවෙපුල්ලප්පත්තස්ස සතිවිනයො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන ච සතිවිනයෙන ච. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා , විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ.… කා ච තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා? යො ච අනුවදති, යඤ්ච අනුවදති, උභො සම්මුඛීභූතා හොන්ති – අයං තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා. කිඤ්ච තත්ථ සතිවිනයස්මිං? යා සතිවිනයස්ස කම්මස්ස කිරියා කරණං උපගමනං අජ්ඣුපගමනං අධිවාසනා අප්පටික්කොසනා – ඉදං තත්ථ සතිවිනයස්මිං. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛියති, ඛියනකං පාචිත්තියං.

අමූළ්හවිනයො

237. ‘‘සියා අනුවාදාධිකරණං ද්වෙ සමථෙ අනාගම්ම – සතිවිනයඤ්ච, තස්සපාපියසිකඤ්ච; ද්වීහි සමථෙහි සම්මෙය්‍ය – සම්මුඛාවිනයෙන ච, අමූළ්හවිනයෙන චාති? සියාතිස්ස වචනීයං. යථා කථං විය? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු උම්මත්තකො හොති චිත්තවිපරියාසකතො . තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං හොති භාසිතපරික්කන්තං. තං භික්ඛූ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. සො එවං වදෙති – ‘අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි. මූළ්හෙන මෙ එතං කත’න්ති. එවම්පි නං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. ‘‘තස්ස ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයො දාතබ්බො. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො –

‘‘තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා…පෙ.… එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. මං භික්ඛූ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. ත්‍යාහං එවං වදාමි – ‘අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි. මූළ්හෙන මෙ එතං කත’න්ති . එවම්පි මං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. ‘සොහං, භන්තෙ, අමූළ්හො සඞ්ඝං අමූළ්හවිනයං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු උම්මත්තකො අහොසි චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. තං භික්ඛූ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. සො එවං වදෙති – ‘අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි. මූළ්හෙන මෙ එතං කත’න්ති. එවම්පි නං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. සො අමූළ්හො සඞ්ඝං අමූළ්හවිනයං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු උම්මත්තකො අහොසි චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. තං භික්ඛූ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන අජ්ඣාචිණ්ණෙන ආපත්තියා චොදෙන්ති – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති . සො එවං වදෙති – ‘අහං ඛො, ආවුසො, උම්මත්තකො අහොසිං චිත්තවිපරියාසකතො. තෙන මෙ උම්මත්තකෙන චිත්තවිපරියාසකතෙන බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. නාහං තං සරාමි. මූළ්හෙන මෙ එතං කත’න්ති. එවම්පි නං වුච්චමානා චොදෙන්තෙව – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. සො අමූළ්හො සඞ්ඝං අමූළ්හවිනයං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

‘‘දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො අමූළ්හස්ස අමූළ්හවිනයො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන ච, අමූළ්හවිනයෙන ච. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ…. කිඤ්ච තත්ථ අමූළ්හවිනයස්මිං ? යා අමූළ්හවිනයස්ස කම්මස්ස කිරියා කරණං උපගමනං අජ්ඣුපගමනං අධිවාසනා අප්පටික්කොසනා – ඉදං තත්ථ අමූළ්හවිනයස්මිං. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛීයති, ඛීයනකං පාචිත්තියං.

තස්සපාපියසිකාවිනයො

238. ‘‘සියා අනුවාදාධිකරණං ද්වෙ සමථෙ අනාගම්ම – සතිවිනයඤ්ච, අමූළ්හවිනයඤ්ච ; ද්වීහි සමථෙහි සම්මෙය්‍ය – සම්මුඛාවිනයෙන ච, තස්සපාපියසිකාය චාති? සියාතිස්ස වචනීයං. යථා කථං විය? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං සඞ්ඝමජ්ඣෙ ගරුකාය ආපත්තියා චොදෙති – ‘සරතායස්මා එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා’ති. සො එවං වදෙති – ‘න ඛො අහං, ආවුසො, සරාමි එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා’ති. තමෙනං සො නිබ්බෙඨෙන්තං අතිවෙඨෙති – ‘ඉඞ්ඝායස්මා සාධුකමෙව ජානාහි, යදි සරසි එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා’ති. සො එවං වදෙති – ‘න ඛො අහං, ආවුසො, සරාමි එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා. සරාමි ච ඛො අහං, ආවුසො, එවරූපිං අප්පමත්තිකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා’ති. තමෙනං සො නිබ්බෙඨෙන්තං අතිවෙඨෙති – ‘ඉඞ්ඝායස්මා සාධුකමෙව ජානාහි, යදි සරසි එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා’ති. සො එවං වදෙති – ‘ඉමඤ්හි නාමාහං, ආවුසො, අප්පමත්තිකං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා අපුට්ඨො පටිජානිස්සාමි. කිං පනාහං එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා, පුට්ඨො න පටිජානිස්සාමී’ති? සො එවං වදෙති – ‘ඉමඤ්හි නාම ත්වං, ආවුසො, අප්පමත්තිකං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා අපුට්ඨො න පටිජානිස්සසි. කිං පන ත්වං එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා, අපුට්ඨො පටිජානිස්සසි? ඉඞ්ඝායස්මා සාධුකමෙව ජානාහි, යදි සරසි එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා’ති. සො එවං වදෙසි – ‘සරාමි ඛො අහං, ආවුසො, එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා. දවා මෙ එතං වුත්තං, රවා මෙ එතං වුත්තං – නාහං තං සරාමි එවරූපිං ගරුකං ආපත්තිං ආපජ්ජිතා, පාරාජිකං වා පාරාජිකසාමන්තං වා’ති. තස්ස ඛො, භික්ඛවෙ [තස්ස ඛො තං භික්ඛවෙ (ක.) තස්ස ඛ්වතං භික්ඛවෙ (ස්‍යා.)], භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං කාතබ්බං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ගරුකාය ආපත්තියා අනුයුඤ්ජියමානො අවජානිත්වා පටිජානාති, පටිජානිත්වා අවජානාති, අඤ්ඤෙනාඤ්ඤං පටිචරති, සම්පජානමුසා භාසති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ගරුකාය ආපත්තියා අනුයුඤ්ජියමානො අවජානිත්වා පටිජානාති, පටිජානිත්වා අවජානාති, අඤ්ඤෙනාඤ්ඤං පටිචරති, සම්පජානමුසා භාසති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මස්ස කරණං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

‘‘කතං සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තස්සපාපියසිකාකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන ච, තස්සපාපියසිකාය ච. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා…පෙ…. කා ච තත්ථ තස්සපාපියසිකාය? යා තස්සපාපියසිකාකම්මස්ස කිරියා කරණං උපගමනං අජ්ඣුපගමනං අධිවාසනා අප්පටික්කොසනා – අයං තත්ථ තස්සපාපියසිකාය. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං කාරකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛීයති, ඛීයනකං පාචිත්තියං.

පටිඤ්ඤාතකරණං

239. [පරි. 295, 306, 308 ආදයො] ‘‘ආපත්තාධිකරණං කතිහි සමථෙහි සම්මති? ආපත්තාධිකරණං තීහි සමථෙහි සම්මති – සම්මුඛාවිනයෙන ච, පටිඤ්ඤාතකරණෙන ච, තිණවත්ථාරකෙන ච. සියා ආපත්තාධිකරණං එකං සමථං අනාගම්ම – තිණවත්ථාරකං, ද්වීහි සමථෙහි සම්මෙය්‍ය – සම්මුඛාවිනයෙන ච, පටිඤ්ඤාතකරණෙන චාති? සියාතිස්ස වචනීයං. යථා කථං විය? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ලහුකං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො; තං පටිදෙසෙමී’ති. තෙන වත්තබ්බො – ‘පස්සසී’ති? ‘ආම පස්සාමී’ති. ‘ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී’ති.

‘‘ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන ච, පටිඤ්ඤාතකරණෙන ච. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ…. කා ච තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා? යො ච දෙසෙති, යස්ස ච දෙසෙති, උභො සම්මුඛීභූතා හොන්ති – අයං තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා. කිඤ්ච තත්ථ පටිඤ්ඤාතකරණස්මිං? යා පටිඤ්ඤාතකරණස්ස කම්මස්ස කිරියා කරණං උපගමනං අජ්ඣුපගමනං අධිවාසනා අප්පටික්කොසනා – ඉදං තත්ථ පටිඤ්ඤාතකරණස්මිං. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං පටිග්ගාහකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සම්බහුලෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්සු වචනීයා – ‘අහං, භන්තෙ, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො; තං පටිදෙසෙමී’ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා –

‘‘සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ආපත්තිං සරති, විවරති, උත්තානිං කරොති දෙසෙති. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ආපත්තිං පටිග්ගණ්හෙය්‍යන්ති. තෙන වත්තබ්බො – ‘පස්සසී’ති? ‘ආම පස්සාමී’ති. ‘ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී’ති.

‘‘ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන ච, පටිඤ්ඤාතකරණෙන ච. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ…. කා ච තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා? යො ච දෙසෙති, යස්ස ච දෙසෙති, උභො සම්මුඛීභූතා හොන්ති – අයං තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා. කිඤ්ච තත්ථ පටිඤ්ඤාතකරණස්මිං? යා පටිඤ්ඤාතකරණස්ස කම්මස්ස කිරියා කරණං උපගමනං අජ්ඣුපගමනං අධිවාසනා අප්පටික්කොසනා – ඉදං තත්ථ පටිඤ්ඤාතකරණස්මිං. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං පටිග්ගාහකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො; තං පටිදෙසෙමී’ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ආපත්තිං සරති, විවරති, උත්තානිං කරොති, දෙසෙති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ආපත්තිං පටිග්ගණ්හෙය්‍යන්ති. තෙන වත්තබ්බො – ‘පස්සසී’ති? ‘ආම පස්සාමී’ති. ‘ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී’ති.

‘‘ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන ච, පටිඤ්ඤාතකරණෙන ච . කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා…පෙ…. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං පටිග්ගාහකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛීයති, ඛීයනකං පාචිත්තියං.

තිණවත්ථාරකං

240. ‘‘සියා ආපත්තාධිකරණං එකං සමථං අනාගම්ම – පටිඤ්ඤාතකරණං, ද්වීහි සමථෙහි සම්මෙය්‍ය – සම්මුඛාවිනයෙන ච, තිණවත්ථාරකෙන චාති? සියාතිස්ස වචනීයං. යථා කථං විය? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං හොති භාසිතපරික්කන්තං. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘අම්හාකං ඛො භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍යා’ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ,

එවරූපං අධිකරණං තිණවත්ථාරකෙන වූපසමෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, වූපසමෙතබ්බං. සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සන්නිපතිතබ්බං, සන්නිපතිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය . යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉමං අධිකරණං තිණවත්ථාරකෙන වූපසමෙය්‍ය, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තන්ති. ‘‘එකතොපක්ඛිකානං භික්ඛූනං බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සකො පක්ඛො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, අහං යා චෙව ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ආයස්මන්තානඤ්චෙව අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙය්‍යං, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තන්ති.

241. ‘‘අථාපරෙසං එකතොපක්ඛිකානං භික්ඛූනං බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සකො පක්ඛො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, අහං යා චෙව ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ආයස්මන්තානඤ්චෙව අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙය්‍යං, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තන්ති.

242. ‘‘අථාපරෙසං එකතොපක්ඛිකානං භික්ඛූනං බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං යා චෙව ඉමෙසං ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ඉමෙසඤ්චෙව ආයස්මන්තානං අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙය්‍යං, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අස්සාමණකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතපරික්කන්තං. සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්ඛළත්තාය වාළත්තාය භෙදාය සංවත්තෙය්‍ය. අහං යා චෙව ඉමෙසං ආයස්මන්තානං ආපත්ති, යා ච අත්තනො ආපත්ති, ඉමෙසඤ්චෙව ආයස්මන්තානං අත්ථාය, අත්තනො ච අත්ථාය, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසෙමි, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. යස්සායස්මතො ඛමති අම්හාකං ඉමාසං ආපත්තීනං සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන දෙසනා, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දෙසිතා අම්හාකං ඉමා ආපත්තියො සඞ්ඝමජ්ඣෙ තිණවත්ථාරකෙන , ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං, ඨපෙත්වා ගිහිප්පටිසංයුත්තං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘අථාපරෙසං…පෙ…. එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

‘‘ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධිකරණං වූපසන්තං. කෙන වූපසන්තං? සම්මුඛාවිනයෙන ච, තිණවත්ථාරකෙන ච. කිඤ්ච තත්ථ සම්මුඛාවිනයස්මිං? සඞ්ඝසම්මුඛතා, ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා, පුග්ගලසම්මුඛතා.

‘‘කා ච තත්ථ සඞ්ඝසම්මුඛතා? යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා, තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – අයං තත්ථ සඞ්ඝසම්මුඛතා.

‘‘කා ච තත්ථ ධම්මසම්මුඛතා, විනයසම්මුඛතා? යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සත්ථුසාසනෙන තං අධිකරණං වූපසම්මති – අයං තත්ථ ධම්මසම්මුඛතා , විනයසම්මුඛතා.

‘‘කා ච තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා? යො ච දෙසෙති, යස්ස ච දෙසෙති, උභො සම්මුඛීභූතා හොන්ති – අයං තත්ථ පුග්ගලසම්මුඛතා.

‘‘කිඤ්ච තත්ථ තිණවත්ථාරකස්මිං? යා තිණවත්ථාරකස්ස කම්මස්ස කිරියා කරණං උපගමනං අජ්ඣුපගමනං අධිවාසනා අප්පටික්කොසනා – ඉදං තත්ථ තිණවත්ථාරකස්මිං. එවං වූපසන්තං චෙ, භික්ඛවෙ, අධිකරණං පටිග්ගාහකො උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියං; ඡන්දදායකො ඛීයති, ඛීයනකං පාචිත්තියං.

[පරි. 295, 307, 308] ‘‘කිච්චාධිකරණං කතිහි සමථෙහි සම්මති? කිච්චාධිකරණං එකෙන සමථෙන සම්මති – සම්මුඛාවිනයෙනා’’ති.

සමථක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. ඛුද්දකවත්ථුක්ඛන්ධකං

ඛුද්දකවත්ථූනි

243. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නහායමානා රුක්ඛෙ කායං උග්ඝංසෙන්ති, ඌරුම්පි බාහුම්පි උරම්පි පිට්ඨිම්පි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා නහායමානා රුක්ඛෙ කායං උග්ඝංසෙස්සන්ති, ඌරුම්පි බාහුම්පි උරම්පි පිට්ඨිම්පි, සෙය්‍යථාපි මල්ලමුට්ඨිකා ගාමමොද්දවා''ති [ගාමපොද්දවා (සී.), ගාමපූතවා (ස්‍යා.)]! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නහායමානා රුක්ඛෙ කායං උග්ඝංසෙන්ති, ඌරුම්පි බාහුම්පි උරම්පි පිට්ඨිම්පී''ති? ''සච්චං භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ , තෙසං මොඝපුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා නහායමානා රුක්ඛෙ කායං උග්ඝංසෙස්සන්ති, ඌරුම්පි බාහුම්පි උරම්පි පිට්ඨිම්පි? නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, නහායමානෙන භික්ඛුනා රුක්ඛෙ කායො උග්ඝංසෙතබ්බො. යො උග්ඝංසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නහායමානා ථම්භෙ කායං උග්ඝංසෙන්ති, ඌරුම්පි බාහුම්පි උරම්පි පිට්ඨිම්පි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා නහායමානා ථම්භෙ කායං උග්ඝංසෙස්සන්ති, ඌරුම්පි බාහුම්පි උරම්පි පිට්ඨිම්පි, සෙය්‍යථාපි මල්ලමුට්ඨිකා ගාමමොද්දවා''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, නහායමානෙන භික්ඛුනා ථම්භෙ කායො උග්ඝංසෙතබ්බො. යො උග්ඝංසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නහායමානා කුට්ටෙ [කුඩ්ඩෙ (සී. ස්‍යා.)] කායං උග්ඝංසෙන්ති, ඌරුම්පි බාහුම්පි උරම්පි පිට්ඨිම්පි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා නහායමානා කුට්ටෙ කායං උග්ඝංසෙස්සන්ති, ඌරුම්පි බාහුම්පි උරම්පි පිට්ඨිම්පි, සෙය්‍යථාපි මල්ලමුට්ඨිකා ගාමමොද්දවා''ති…පෙ…. ''න, භික්ඛවෙ, නහායමානෙන භික්ඛුනා කුට්ටෙ කායො උග්ඝංසෙතබ්බො. යො උග්ඝංසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අට්ටානෙ [අට්ඨානෙ (සී. ස්‍යා.)] නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති ! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, අට්ටානෙ නහායිතබ්බං. යො නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ගන්ධබ්බහත්ථකෙන නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''න, භික්ඛවෙ, ගන්ධබ්බහත්ථකෙන නහායිතබ්බං. යො නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුරුවින්දකසුත්තියා නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, කුරුවින්දකසුත්තියා නහායිතබ්බං. යො නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ විග්ගය්හ පරිකම්මං කාරාපෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, විග්ගය්හ පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මල්ලකෙන නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, මල්ලකෙන නහායිතබ්බං. යො නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

244. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො කච්ඡුරොගාබාධො හොති. න තස්ස විනා මල්ලකෙන ඵාසු හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස අකතමල්ලක''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ජරාදුබ්බලො නහායමානො න සක්කොති අත්තනො කායං උග්ඝංසෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උක්කාසික''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පිට්ඨිපරිකම්මං කාතුං කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුථුපාණික''න්ති.

245. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වල්ලිකං ධාරෙන්ති…පෙ…. පාමඞ්ගං ධාරෙන්ති…පෙ…. කණ්ඨසුත්තකං ධාරෙන්ති…පෙ…. කටිසුත්තකං ධාරෙන්ති…පෙ…. ඔවට්ටිකං ධාරෙන්ති…පෙ…. කායුරං ධාරෙන්ති…පෙ…. හත්ථාභරණං ධාරෙන්ති…පෙ…. අඞ්ගුලිමුද්දිකං ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වල්ලිකං ධාරෙන්ති…පෙ…. පාමඞ්ගං ධාරෙන්ති, කණ්ඨසුත්තකං ධාරෙන්ති, කටිසුත්තකං ධාරෙන්ති, ඔවට්ටිකං ධාරෙන්ති, කායුරං ධාරෙන්ති, හත්ථාභරණං ධාරෙන්ති, අඞ්ගුලිමුද්දිකං ධාරෙන්තී''ති? ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, වල්ලිකා ධාරෙතබ්බා…පෙ…. න පාමඞ්ගො ධාරෙතබ්බො… න කණ්ඨසුත්තකං ධාරෙතබ්බං… න කටිසුත්තකං ධාරෙතබ්බං… න ඔවට්ටිකං ධාරෙතබ්බං… න කායුරං ධාරෙතබ්බං… න හත්ථාභරණං ධාරෙතබ්බං… න අඞ්ගුලිමුද්දිකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

246. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දීඝෙ කෙසෙ ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, දීඝා කෙසා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දුමාසිකං වා දුවඞ්ගුලං වා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කොච්ඡෙන කෙසෙ ඔසණ්ඨෙන්ති [ඔසණ්හෙන්ති (සී. ස්‍යා.)] …පෙ…. ඵණකෙන කෙසෙ ඔසණ්ඨෙන්ති, හත්ථඵණකෙන කෙසෙ ඔසණ්ඨෙන්ති, සිත්ථතෙලකෙන කෙසෙ ඔසණ්ඨෙන්ති, උදකතෙලකෙන කෙසෙ ඔසණ්ඨෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, කොච්ඡෙන කෙසා ඔසණ්ඨෙතබ්බා…පෙ…. න සිත්ථතෙලකෙන කෙසා ඔසණ්ඨෙතබ්බා… න උදකතෙලකෙන කෙසා ඔසණ්ඨෙතබ්බා. යො ඔසණ්ඨෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

247. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ආදාසෙපි උදකපත්තෙපි මුඛනිමිත්තං ඔලොකෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ආදාසෙ වා උදකපත්තෙ වා මුඛනිමිත්තං ඔලොකෙතබ්බං. යො ඔලොකෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො මුඛෙ වණො හොති. සො භික්ඛූ පුච්ඡි – ''කීදිසො මෙ, ආවුසො, වණො''ති? භික්ඛූ එවමාහංසු – ''එදිසො තෙ, ආවුසො වණො''ති. සො න සද්දහති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආබාධප්පච්චයා ආදාසෙ වා උදකපත්තෙ වා මුඛනිමිත්තං ඔලොකෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මුඛං ආලිම්පන්ති…පෙ…. මුඛං උම්මද්දෙන්ති, මුඛං චුණ්ණෙන්ති, මනොසිලිකාය මුඛං ලඤ්ඡෙන්ති, අඞ්ගරාගං කරොන්ති, මුඛරාගං කරොන්ති, අඞ්ගරාගමුඛරාගං කරොන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, මුඛං ආලිම්පිතබ්බං…පෙ…. න මුඛං උම්මද්දිතබ්බං, න මුඛං චුණ්ණෙතබ්බං, න මනොසිලිකාය මුඛං ලඤ්ඡෙතබ්බං, න අඞ්ගරාගො කාතබ්බො, න මුඛරාගො කාතබ්බො , න අඞ්ගරාගමුඛරාගො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො චක්ඛුරොගාබාධො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආබාධප්පච්චයා මුඛං ආලිම්පිතු''න්ති.

248. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ ගිරග්ගසමජ්ජො [සමජ්ජා (අභිධානගන්ථෙසු)] හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ගිරග්ගසමජ්ජං දස්සනාය අගමංසු. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා නච්චම්පි ගීතම්පි වාදිතම්පි දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, නච්චං වා ගීතං වා වාදිතං වා දස්සනාය ගන්තබ්බං. යො ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

249. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ආයතකෙන ගීතස්සරෙන ධම්මං ගායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''යථෙව [යථා ච (ක.)] මයං ගායාම, එවමෙවිමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා ආයතකෙන ගීතස්සරෙන ධම්මං ගායන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි

නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ආයතකෙන ගීතස්සරෙන ධම්මං ගායිස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ...පෙ.... ''සච්චං භගවා''ති...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''පඤ්චිමෙ, භික්ඛවෙ, ආදීනවා ආයතකෙන ගීතස්සරෙන ධම්මං ගායන්තස්ස. අත්තනාපි තස්මිං සරෙ සාරජ්ජති, පරෙපි තස්මිං සරෙ සාරජ්ජන්ති, ගහපතිකාපි උජ්ඣායන්ති, සරකුත්තිම්පි නිකාමයමානස්ස සමාධිස්ස භඞ්ගො හොති, පච්ඡිමා ජනතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති – ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා ආයතකෙන ගීතස්සරෙන ධම්මං ගායන්තස්ස. න, භික්ඛවෙ, ආයතකෙන ගීතස්සරෙන ධම්මො ගායිතබ්බො. යො ගායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සරභඤ්ඤෙ කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සරභඤ්ඤ''න්ති.

''තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ බාහිරලොමිං [බාහියලොමිං (ක.)] උණ්ණිං ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, බාහියලොමි උණ්ණි ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

250. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස ආරාමෙ අම්බා ඵලිනො හොන්ති. රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන අනුඤ්ඤාතං හොති – ''යථාසුඛං අය්‍යා අම්බං පරිභුඤ්ජන්තූ''ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තරුණඤ්ඤෙව අම්බං පාතාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිංසු. රඤ්ඤො ච මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස අම්බෙන අත්ථො හොති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො මනුස්සෙ ආණාපෙසි – ''ගච්ඡථ, භණෙ, ආරාමං ගන්ත්වා අම්බං ආහරථා''ති . ''එවං දෙවා''ති ඛො තෙ මනුස්සා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිස්සුත්වා ආරාමං ගන්ත්වා ආරාමපාලං එතදවොචුං – ''දෙවස්ස, භණෙ, අම්බෙන අත්ථො, අම්බං දෙථා''ති. ''නත්ථාය්‍යා අම්බං. තරුණඤ්ඤෙව අම්බං පාතාපෙත්වා භික්ඛූ පරිභුඤ්ජිංසූ''ති. අථ ඛො තෙ මනුස්සා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''සුපරිභුත්තං, භණෙ, අය්‍යෙහි අම්බං, අපි ච භගවතා මත්තා වණ්ණිතා''ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා න මත්තං ජානිත්වා රඤ්ඤො අම්බං පරිභුඤ්ජිස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, අම්බං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස සඞ්ඝභත්තං හොති. සූපෙ අම්බපෙසිකායො පක්ඛිත්තා හොන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නප්පටිග්ගණ්හන්ති. ''පටිග්ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අම්බපෙසික''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස සඞ්ඝභත්තං හොති. තෙ න පරියාපුණිංසු අම්බපෙසිකං කාතුං, භත්තග්ගෙ සකලෙහෙව අම්බෙහි දෙන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නප්පටිග්ගණ්හන්ති. ''පටිග්ගණ්හථ , භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහි සමණකප්පෙහි ඵලං පරිභුඤ්ජිතුං – අග්ගිපරිචිතං , සත්ථපරිචිතං, නඛපරිචිතං, අබීජං, නිබ්බත්තබීජඤ්ඤෙව [නිබ්බට්ටබීජං (සී. ස්‍යා.)] පඤ්චමං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි පඤ්චහි සමණකප්පෙහි ඵලං පරිභුඤ්ජිතු''න්ති.

251. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛූ අහිනා දට්ඨො කාලඞ්කතො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න හි නූන සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ඉමානි චත්තාරි අහිරාජකුලානි මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵරි. සචෙ හි සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ඉමානි චත්තාරි අහිරාජකුලානි මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵරෙය්‍ය, න හි සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අහිනා දට්ඨො කාලඞ්කරෙය්‍ය. කතමානි චත්තාරි අහිරාජකුලානි? විරූපක්ඛං අහිරාජකුලං, එරාපථං අහිරාජකුලං, ඡබ්‍යාපුත්තං අහිරාජකුලං, කණ්හාගොතමකං අහිරාජකුලං . න හි නූන සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ඉමානි චත්තාරි අහිරාජකුලානි මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵරි. සචෙ හි සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ඉමානි චත්තාරි අහිරාජකුලානි මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵරෙය්‍ය, න හි සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අහිනා දට්ඨො කාලඞ්කරෙය්‍ය. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමානි චත්තාරි අහිරාජකුලානි මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵරිතුං, අත්තගුත්තියා අත්තරක්ඛාය අත්තපරිත්තං කාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං –

[ජා. 1.2.105-106; අ. නි. 4.67 ඉදං වත්ථු ආගතං] ''විරූපක්ඛෙහි මෙ මෙත්තං, මෙත්තං එරාපථෙහි මෙ;
ඡබ්‍යාපුත්තෙහි මෙ මෙත්තං, මෙත්තං කණ්හාගොතමකෙහි ච.

''අපාදකෙහි මෙ මෙත්තං, මෙත්තං ද්විපාදකෙහි මෙ;
චතුප්පදෙහි මෙ මෙත්තං, මෙත්තං බහුප්පදෙහි මෙ.

''මා මං අපාදකො හිංසි, මා මං හිංසි ද්විපාදකො;
මා මං චතුප්පදො හිංසි, මා මං හිංසි බහුප්පදො.

''සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා, සබ්බෙ භූතා ච කෙවලා;

සබ්බෙ භද්‍රානි පස්සන්තු, මා කිඤ්චි පාපමාගමා.

‘‘අප්පමාණො බුද්ධො, අප්පමාණො ධම්මො,
අප්පමාණො සඞ්ඝො, පමාණවන්තානි සරීසපානි [සිරිංසපානි (සී. ස්‍යා.)].

‘‘අහි විච්ඡිකා සතපදී, උණ්ණනාභි සරබූ මූසිකා;
කතා මෙ රක්ඛා කතං මෙ පරිත්තං, පටික්කමන්තු භූතානි.

‘‘සොහං නමො භගවතො, නමො සත්තන්නං සම්මාසම්බුද්ධාන’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අනභිරතියා පීළිතො අත්තනො අඞ්ගජාතං ඡින්දි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අඤ්ඤම්හි සො, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසො ඡෙතබ්බම්හි, අඤ්ඤං ඡින්දි. න, භික්ඛවෙ, අත්තනො අඞ්ගජාතං ඡෙතබ්බං. යො ඡින්දෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා’’ති.

252. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස මහග්ඝස්ස චන්දනස්ස [චන්දනසාරස්ස (සී. ස්‍යා.)] චන්දනගණ්ඨි උප්පන්නා හොති. අථ ඛො රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස එතදහොසි – ‘‘යංනූනාහං ඉමාය චන්දනගණ්ඨියා පත්තං ලෙඛාපෙය්‍යං. ලෙඛඤ්ච මෙ පරිභොගං භවිස්සති, පත්තඤ්ච දානං දස්සාමී’’ති. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨි තාය චන්දනගණ්ඨියා පත්තං ලෙඛාපෙත්වා සික්කාය උඩ්ඩිත්වා [වාහිත්වා (සී.)] වෙළග්ගෙ ආලග්ගෙත්වා වෙළුපරම්පරාය බන්ධිත්වා [වාහිත්වා (ස්‍යා.)] එවමාහ – ‘‘යො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අරහා චෙව ඉද්ධිමා ච දින්නංයෙව පත්තං ඔහරතූ’’ති. අථ ඛො පූරණො කස්සපො යෙන රාජගහකො සෙට්ඨි තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජගහකං සෙට්ඨිං එතදවොච – ‘‘අහඤ්හි, ගහපති, අරහා චෙව ඉද්ධිමා ච, දෙහි මෙ පත්ත’’න්ති. ‘‘සචෙ, භන්තෙ, ආයස්මා අරහා චෙව ඉද්ධිමා ච දින්නංයෙව පත්තං ඔහරතූ’’ති. අථ ඛො මක්ඛලි ගොසාලො… අජිතො කෙසකම්බලො… පකුධො කච්චායනො… සඤ්චයො බෙලට්ඨපුත්තො [සඤ්ජයො බෙල්ලට්ඨිපුත්තො (සී.)] … නිගණ්ඨො නාටපුත්තො [නාථපුත්තො (සී.)] යෙන රාජගහකො සෙට්ඨි තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජගහකං සෙට්ඨිං එතදවොච – ‘‘අහඤ්හි, ගහපති, අරහා චෙව ඉද්ධිමා ච, දෙහි මෙ පත්ත’’න්ති. ‘‘සචෙ, භන්තෙ, ආයස්මා අරහා චෙව ඉද්ධිමා ච, දින්නංයෙව පත්තං ඔහරතූ’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ච මහාමොග්ගල්ලානො ආයස්මා ච පිණ්ඩොලභාරද්වාජො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පවිසිංසු. අථ ඛො ආයස්මා පිණ්ඩොලභාරද්වාජො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොච – ‘‘ආයස්මා ඛො මහාමොග්ගල්ලානො අරහා චෙව ඉද්ධිමා ච. ගච්ඡාවුසො, මොග්ගල්ලාන, එතං පත්තං ඔහර. තුය්හෙසො පත්තො’’ති. ‘‘ආයස්මා ඛො භාරද්වාජො අරහා චෙව ඉද්ධිමා ච. ගච්ඡාවුසො, භාරද්වාජ, එතං පත්තං ඔහර. තුය්හෙසො පත්තො’’ති. අථ ඛො ආයස්මා පිණ්ඩොලභාරද්වාජො වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා තං පත්තං ගහෙත්වා තික්ඛත්තුං රාජගහං අනුපරියායි.

තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහකො සෙට්ඨි සපුත්තදාරො සකෙ නිවෙසනෙ ඨිතො හොති පඤ්ජලිකො නමස්සමානො – ඉධෙව, භන්තෙ, අය්‍යො භාරද්වාජො අම්හාකං නිවෙසනෙ පතිට්ඨාතූති. අථ ඛො ආයස්මා පිණ්ඩොලභාරද්වාජො රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස නිවෙසනෙ පතිට්ඨාසි. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨි ආයස්මතො පිණ්ඩොලභාරද්වාජස්ස හත්ථතො පත්තං ගහෙත්වා මහග්ඝස්ස ඛාදනීයස්ස පූරෙත්වා ආයස්මතො පිණ්ඩොලභාරද්වාජස්ස අදාසි. අථ ඛො ආයස්මා පිණ්ඩොලභාරද්වාජො තං පත්තං ගහෙත්වා ආරාමං අගමාසි. අස්සොසුං ඛො මනුස්සා – අය්‍යෙන කිර පිණ්ඩොලභාරද්වාජෙන රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස පත්තො ඔහාරිතොති. තෙ ච මනුස්සා උච්චාසද්දා මහාසද්දා ආයස්මන්තං පිණ්ඩොලභාරද්වාජං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධිංසු.

අස්සොසි ඛො භගවා උච්චාසද්දං මහාසද්දං; සුත්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කිං නු ඛො සො, ආනන්ද, උච්චාසද්දො මහාසද්දො’’ති? ‘‘ආයස්මතා, භන්තෙ, පිණ්ඩොලභාරද්වාජෙන රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස පත්තො ඔහාරිතො. අස්සොසුං ඛො, භන්තෙ, මනුස්සා – අය්‍යෙන කිර පිණ්ඩොලභාරද්වාජෙන රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස පත්තො ඔහාරිතොති. තෙ ච, භන්තෙ, මනුස්සා උච්චාසද්දා මහාසද්දා ආයස්මන්තං පිණ්ඩොලභාරද්වාජං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධා. සො එසො, භන්තෙ, භගවා උච්චාසද්දො මහාසද්දො’’ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං පිණ්ඩොලභාරද්වාජං පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර තයා, භාරද්වාජ, රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස පත්තො ඔහාරිතො’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, භාරද්වාජ, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, භාරද්වාජ, ඡවස්ස දාරුපත්තස්ස කාරණා ගිහීනං උත්තරිමනුස්සධම්මං ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙස්සසි! සෙය්‍යථාපි, භාරද්වාජ, මාතුගාමො ඡවස්ස මාසකරූපස්ස කාරණා කොපිනං දස්සෙති, එවමෙව ඛො තයා, භාරද්වාජ, ඡවස්ස දාරුපත්තස්ස කාරණා ගිහීනං උත්තරිමනුස්සධම්මං ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සිතං. නෙතං, භාරද්වාජ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, ගිහීනං උත්තරිමනුස්සධම්මං ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙතබ්බං. යො දස්සෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. භින්දථෙතං, භික්ඛවෙ, දාරුපත්තං සකලිකං සකලිකං කත්වා , භික්ඛූනං අඤ්ජනුපපිසනං දෙථ. න ච, භික්ඛවෙ, දාරුපත්තො ධාරෙතබ්බො. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචෙ පත්තෙ ධාරෙන්ති සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, සොවණ්ණමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො…පෙ…. න රූපියමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො… න මණිමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො… න වෙළුරියමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො… න ඵලිකමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො… න කංසමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො… න කාචමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො… න තිපුමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො… න සීසමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො… න තම්බලොහමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙ පත්තෙ – අයොපත්තං, මත්තිකාපත්ත’’න්ති.

253. තෙන ඛො පන සමයෙන පත්තමූලං සංසියති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පත්තමණ්ඩල’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචානි පත්තමණ්ඩලානි ධාරෙන්ති සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචානි පත්තමණ්ඩලානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙ පත්තමණ්ඩලානි – තිපුමයං, සීසමය’’න්ති. බහලානි මණ්ඩලානි න අච්ඡුපියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ලිඛිතු’’න්ති. වලී [වලී (ක.)] හොන්ති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මකරදන්තකං ඡින්දිතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ චිත්‍රානි පත්තමණ්ඩලානි ධාරෙන්ති රූපකාකිණ්ණානි භිත්තිකම්මකතානි. තානි රථිකායපි දස්සෙන්තා ආහිණ්ඩන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, චිත්‍රානි පත්තමණ්ඩලානි ධාරෙතබ්බානි රූපකාකිණ්ණානි භිත්තිකම්මකතානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පකතිමණ්ඩල’’න්ති.

254. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සොදකං පත්තං පටිසාමෙන්ති. පත්තො දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, සොදකො පත්තො පටිසාමෙතබ්බො. යො පටිසාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔතාපෙත්වා පත්තං පටිසාමෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සොදකං [සඋදකං (ක.)] පත්තං ඔතාපෙන්ති. පත්තො දුග්ගන්ධො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, සොදකො පත්තො ඔතාපෙතබ්බො. යො ඔතාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වොදකං කත්වා ඔතාපෙත්වා පත්තං පටිසාමෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ උණ්හෙ පත්තං නිදහන්ති. පත්තස්ස වණ්ණො දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. යො නිදහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙත්වා පත්තං පටිසාමෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා පත්තා අජ්ඣොකාසෙ අනාධාරා නික්ඛිත්තා හොන්ති. වාතමණ්ඩලිකාය ආවට්ටෙත්වා පත්තා භිජ්ජිංසු . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පත්තාධාරක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මිඩ්ඪන්තෙ පත්තං නික්ඛිපන්ති. පරිපතිත්වා [පරිවට්ටිත්වා (ස්‍යා.)] පත්තො භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, මිඩ්ඪන්තෙ පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පරිභණ්ඩන්තෙ පත්තං නික්ඛිපන්ති. පරිපතිත්වා පත්තො භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, පරිභණ්ඩන්තෙ පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡමාය පත්තං නික්කුජ්ජන්ති. ඔට්ඨො සංසියති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිණසන්ථාරක’’න්ති. තිණසන්ථාරකො උපචිකාහි ඛජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චොළක’’න්ති. චොළකං උපචිකාහි ඛජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පත්තමාළක’’න්ති. පත්තමාළකො පරිපතිත්වා පත්තො භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පත්තකුණ්ඩොලික’’න්ති. පත්තකුණ්ඩොලිකාය පත්තො සංසියති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පත්තථවික’’න්ති . අංසබද්ධකො න හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අංසබද්ධකං බන්ධනසුත්තක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ භිත්තිඛිලෙපි නාගදන්තකෙපි පත්තං ලග්ගෙන්ති. පරිපතිත්වා පත්තො භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, පත්තො ලග්ගෙතබ්බො. යො ලග්ගෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මඤ්චෙ පත්තං නික්ඛිපන්ති, සතිසම්මොසා නිසීදන්තා ඔත්ථරිත්වා පත්තං භින්දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, මඤ්චෙ පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පීඨෙ පත්තං නික්ඛිපන්ති, සතිසම්මොසා නිසීදන්තා ඔත්ථරිත්වා පත්තං භින්දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, පීඨෙ පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අඞ්කෙ පත්තං නික්ඛිපන්ති, සතිසම්මොසා උට්ඨහන්ති. පරිපතිත්වා පත්තො භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, අඞ්කෙ පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡත්තෙ පත්තං නික්ඛිපන්ති. වාතමණ්ඩලිකාය ඡත්තං උක්ඛිපියති පරිපතිත්වා පත්තො භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ඡත්තෙ පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

255. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පත්තහත්ථා කවාටං පණාමෙන්ති. කවාටො ආවට්ටිත්වා පත්තො භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, පත්තහත්ථෙන කවාටං පණාමෙතබ්බං [කවාටො පණාමෙතබ්බො (ක.)]. යො පණාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ තුම්බකටාහෙ පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි තිත්ථියාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, තුම්බකටාහෙ පිණ්ඩාය චරිතබ්බං. යො චරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඝටිකටාහෙ [ඝටිකටාහෙන (ස්‍යා.)] පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි තිත්ථියාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ඝටිකටාහෙ පිණ්ඩාය චරිතබ්බං. යො චරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සබ්බපංසුකූලිකො හොති. සො ඡවසීසස්ස පත්තං ධාරෙති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථී පස්සිත්වා භීතා විස්සරමකාසි – ''අභුං මෙ පිසාචො වතාය''න්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ඡවසීසස්ස පත්තං ධාරෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි පිසාචිල්ලිකා''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ඡවසීසස්ස පත්තො ධාරෙතබ්බො. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, සබ්බපංසුකූලිකෙන භවිතබ්බං. යො භවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ චලකානිපි අට්ඨිකානිපි උච්ඡිට්ඨොදකම්පි පත්තෙන නීහරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''යස්මිං යෙවිමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා භුඤ්ජන්ති සොව නෙසං පටිග්ගහො''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න භික්ඛවෙ, චලකානි වා අට්ඨිකානි වා උච්ඡිට්ඨොදකං වා පත්තෙන නීහරිතබ්බං. යො නීහරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහ''න්ති.

256. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ හත්ථෙන විප්ඵාලෙත්වා චීවරං සිබ්බෙන්ති. චීවරං විලොමිකං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සත්ථකං නමතක''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස දණ්ඩසත්ථකං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දණ්ඩසත්ථක''න්ති .

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචෙ සත්ථකදණ්ඩෙ ධාරෙන්ති සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචා සත්ථකදණ්ඩා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං දන්තමයං විසාණමයං නළමයං වෙළුමයං කට්ඨමයං ජතුමයං ඵලමයං ලොහමයං සඞ්ඛනාභිමය''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ කුක්කුටපත්තෙනපි වෙළුපෙසිකායපි චීවරං සිබ්බෙන්ති. චීවරං දුස්සිබ්බිතං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සූචි''න්ති. සූචියො කණ්ණකිතායො හොන්ති...පෙ.... ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , සූචිනාළික''න්ති. සූචිනාළිකායපි කණ්ණකිතායො හොන්ති...පෙ.... ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කිණ්ණෙන පූරෙතු''න්ති. කිණ්ණෙපි කණ්ණකිතායො හොන්ති...පෙ.... ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සත්තුයා පූරෙතු''න්ති. සත්තුයාපි කණ්ණකිතායො හොන්ති...පෙ.... ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සරිතක''න්ති. සරිතකෙපි කණ්ණකිතායො හොන්ති...පෙ.... ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මධුසිත්ථකෙන සාරෙතු''න්ති. සරිතකං පරිභිජ්ජති. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සරිතකසිපාටික''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ තත්ථ තත්ථ ඛිලං නික්ඛණිත්වා සම්බන්ධිත්වා චීවරං සිබ්බෙන්ති. චීවරං විකණ්ණං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කඨිනං කඨිනරජ්ජුං [කයිනං කයිනරජ්ජුං (සී. ස්‍යා.)] තත්ථ තත්ථ ඔබන්ධිත්වා චීවරං සිබ්බෙතු’’න්ති. විසමෙ කඨිනං පත්ථරන්ති. කඨිනං පරිභිජ්ජති…පෙ…. ‘‘න, භික්ඛවෙ, විසමෙ කඨිනං පත්ථරිතබ්බං. යො පත්ථරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

ඡමාය කඨිනං පත්ථරන්ති. කඨිනං පංසුකිතං හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිණසන්ථාරක’’න්ති. කඨිනස්ස අන්තො ජීරති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අනුවාතං පරිභණ්ඩං ආරොපෙතු’’න්ති. කඨිනං නප්පහොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දණ්ඩකඨිනං බිදලකං සලාකං විනන්ධනරජ්ජුං විනන්ධනසුත්තං විනන්ධිත්වා චීවරං සිබ්බෙතු’’න්ති. සුත්තන්තරිකායො විසමා හොන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, කළිම්භක’’න්ති. සුත්තා වඞ්කා හොන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මොඝසුත්තක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අධොතෙහි පාදෙහි කඨිනං අක්කමන්ති. කඨිනං දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, අධොතෙහි පාදෙහි කඨිනං අක්කමිතබ්බං. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අල්ලෙහි පාදෙහි කඨිනං අක්කමන්ති. කඨිනං දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න , භික්ඛවෙ, අල්ලෙහි පාදෙහි කඨිනං අක්කමිතබ්බං. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සඋපාහනා කඨිනං අක්කමන්ති. කඨිනං දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, සඋපාහනෙන කඨිනං අක්කමිතබ්බං. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ චීවරං සිබ්බන්තා අඞ්ගුලියා පටිග්ගණ්හන්ති. අඞ්ගුලියො දුක්ඛා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහ’’න්ති.

257. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචෙ පටිග්ගහෙ ධාරෙන්ති සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචා පටිග්ගහා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං…පෙ…. සඞ්ඛනාභිමය’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සූචියොපි සත්ථකාපි පටිග්ගහාපි නස්සන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආවෙසනවිත්ථක’’න්ති. ආවෙසනවිත්ථකෙ සමාකුලා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහථවික’’න්ති. අංසබද්ධකො න හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අංසබද්ධකං බන්ධනසුත්තක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අබ්භොකාසෙ චීවරං සිබ්බන්තා සීතෙනපි උණ්හෙනපි කිලමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කඨිනසාලං කඨිනමණ්ඩප’’න්ති. කඨිනසාලා නීචවත්ථුකා හොති, උදකෙන ඔත්ථරිය්‍යති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති. කඨිනසාලාය තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා [ඔගුම්බෙත්වා (සී. ස්‍යා.)] උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකං චීවරවංසං චීවරරජ්ජුක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ චීවරං සිබ්බෙත්වා තත්ථෙව කඨිනං උජ්ඣිත්වා පක්කමන්ති, උන්දූරෙහිපි උපචිකාහිපි ඛජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කඨිනං සඞ්ඝරිතු’’න්ති. කඨිනං පරිභිජ්ජති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගොඝංසිකාය කඨිනං සඞ්ඝරිතු’’න්ති. කඨිනං විනිවෙඨියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බන්ධනරජ්ජු’’න්ති .

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ කුට්ටෙපි ථම්භෙපි කඨිනං උස්සාපෙත්වා පක්කමන්ති. පරිපතිත්වා කඨිනං භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භිත්තිඛිලෙ වා නාගදන්තෙ වා ලග්ගෙතු’’න්ති.

258. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන වෙසාලී තෙන චාරිකං පක්කාමි. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සූචිකම්පි සත්ථකම්පි භෙසජ්ජම්පි පත්තෙන ආදාය ගච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භෙසජ්ජත්ථවික’’න්ති. අංසබද්ධකො න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අංසබද්ධකං බන්ධනසුත්තක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපාහනායො කායබන්ධනෙන බන්ධිත්වා ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. අඤ්ඤතරො උපාසකො තං භික්ඛුං අභිවාදෙන්තො උපාහනායො සීසෙන සඞ්ඝට්ටෙසි. සො භික්ඛු මඞ්කු අහොසි. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපාහනත්ථවික’’න්ති. අංසබද්ධකො න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අංසබද්ධකං බන්ධනසුත්තක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අන්තරාමග්ගෙ උදකං අකප්පියං හොති. පරිස්සාවනං න හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, පරිස්සාවන’’න්ති. චොළකං නප්පහොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කටච්ඡුපරිස්සාවන’’න්ති. චොළකං නප්පහොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ධම්මකරණ’’න්ති [ධම්මකරණං (සී. ස්‍යා.), ධමකරණං (ක.)].

259. තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. එකො භික්ඛු අනාචාරං ආචරති. දුතියො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘මා, ආවුසො, එවරූපං අකාසි. නෙතං කප්පතී’’ති. සො තස්මිං උපනන්ධි. අථ ඛො සො භික්ඛු පිපාසාය පීළිතො උපනද්ධං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘දෙහි මෙ, ආවුසො, පරිස්සාවනං, පානීයං පිවිස්සාමී’’ති. උපනද්ධො භික්ඛු න අදාසි. සො භික්ඛු පිපාසාය පීළිතො කාලමකාසි. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො, පරිස්සාවනං යාචියමානො න අදාසී’’ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු පරිස්සාවනං යාචියමානො න දස්සතී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා තං භික්ඛුං පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, පරිස්සාවනං යාචියමානො න අදාසී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, පරිස්සාවනං යාචියමානො න දස්සසි. නෙතං, මොඝපුරිස , අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න භික්ඛවෙ, අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නෙන භික්ඛුනා පරිස්සාවනං යාචියමානෙන න දාතබ්බං. යො න දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, අපරිස්සාවනකෙන අද්ධානො පටිපජ්ජිතබ්බො. යො පටිපජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සචෙ න හොති පරිස්සාවනං වා ධම්මකරණො වා, සඞ්ඝාටිකණ්ණොපි අධිට්ඨාතබ්බො – ඉමිනා පරිස්සාවෙත්වා පිවිස්සාමී’’ති. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං . තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නවකම්මං කරොන්ති. පරිස්සාවනං න සම්මති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දණ්ඩපරිස්සාවන’’න්ති. දණ්ඩපරිස්සාවනං න සම්මති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔත්ථරක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මකසෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මකසකුටික’’න්ති.

260. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං පණීතානං භත්තානං භත්තපටිපාටි අට්ඨිතා හොති. භික්ඛූ පණීතානි භොජනානි භුඤ්ජිත්වා අභිසන්නකායා හොන්ති බහ්වාබාධා [බව්හාබාධා (සී.)]. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො වෙසාලිං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අද්දසා ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භික්ඛූ අභිසන්නකායෙ බහ්වාබාධෙ. දිස්වාන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘එතරහි, භන්තෙ, භික්ඛූ අභිසන්නකායා බහ්වාබාධා. සාධු, භන්තෙ, භගවා භික්ඛූනං චඞ්කමඤ්ච ජන්තාඝරඤ්ච අනුජානාතු. එවං භික්ඛූ අප්පාබාධා භවිස්සන්තී’’ති. අථ ඛො භගවා ජීවකං කොමාරභච්චං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චඞ්කමඤ්ච ජන්තාඝරඤ්චා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ විසමෙ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්ති. පාදා දුක්ඛා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සමං කාතු’’න්ති. චඞ්කමො නීචවත්ථුකො හොති. උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ. … ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ චඞ්කමෙ චඞ්කමන්තා පරිපතන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චඞ්කමනවෙදික’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමන්තා සීතෙනපි උණ්හෙනපි කිලමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චඞ්කමනසාල’’න්ති. චඞ්කමනසාලායං තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ.

… ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකං චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති. ජන්තාඝරං නීචවත්ථුකං හොති, උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ. … ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති . ජන්තාඝරස්ස කවාටං න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කවාටං පිට්ඨසඞ්ඝාටං [පීඨසංඝාටං (ක.)] උදුක්ඛලිකං උත්තරපාසකං අග්ගළවට්ටිකං කපිසීසකං සූචිකං ඝටිකං තාළච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනරජ්ජු’’න්ති . ජන්තාඝරස්ස කුට්ටපාදො ජීරති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මණ්ඩලිකං කාතු’’න්ති. ජන්තාඝරස්ස ධූමනෙත්තං න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ධූමනෙත්ත’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඛුද්දකෙ ජන්තාඝරෙ මජ්ඣෙ අග්ගිට්ඨානං කරොන්ති. උපචාරො න හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඛුද්දකෙ ජන්තාඝරෙ එකමන්තං අග්ගිට්ඨානං කාතුං, මහල්ලකෙ මජ්ඣෙ’’ති. ජන්තාඝරෙ අග්ගි මුඛං ඩහති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මුඛමත්තික’’න්ති. හත්ථෙ මත්තිකං තෙමෙන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මත්තිකාදොණික’’න්ති. මත්තිකා දුග්ගන්ධා හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වාසෙතු’’න්ති. ජන්තාඝරෙ අග්ගි කායං ඩහති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකං අතිහරිතු’’න්ති. පාතියාපි පත්තෙනපි උදකං අතිහරන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකට්ඨානං, උදකසරාවක’’න්ති. ජන්තාඝරං තිණච්ඡදනං න සෙදෙති [තිණච්ඡාදනෙන ඡාදෙති (ක.)] …පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතු’’න්ති. ජන්තාඝරං චික්ඛල්ලං හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සන්ථරිතුං තයො සන්ථරෙ – ඉට්ඨකාසන්ථරං, සිලාසන්ථරං , දාරුසන්ථර’’න්ති. චික්ඛල්ලංයෙව හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ධොවිතු’’න්ති. උදකං සන්තිට්ඨති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකනිද්ධමන’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ජන්තාඝරෙ ඡමාය නිසීදන්ති, ගත්තානි කණ්ඩූවන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ජන්තාඝරපීඨ’’න්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන ජන්තාඝරං අපරික්ඛිත්තං හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරික්ඛිපිතුං තයො පාකාරෙ – ඉට්ඨකාපාකාරං, සිලාපාකාරං, දාරුපාකාර’’න්ති. කොට්ඨකො න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කොට්ඨක’’න්ති. කොට්ඨකො නීචවත්ථුකො හොති, උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති. කොට්ඨකස්ස කවාටං න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කවාටං පිට්ඨසඞ්ඝාටං උදුක්ඛලිකං උත්තරපාසකං අග්ගළවට්ටිං කපිසීසකං සූචිකං ඝටිකං තාළච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනරජ්ජු’’න්ති. කොට්ඨකෙ තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ. … ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකන්ති. පරිවෙණං චික්ඛල්ලං හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මරුම්බං උපකිරිතු’’න්ති. න පරියාපුණන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පදරසිලං නික්ඛිපිතු’’න්ති. උදකං සන්තිට්ඨති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකනිද්ධමන’’න්ති.

261. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නග්ගා නග්ගං අභිවාදෙන්ති…පෙ…. නග්ගා නග්ගං අභිවාදාපෙන්ති, නග්ගා නග්ගස්ස පරිකම්මං කරොන්ති, නග්ගා නග්ගස්ස පරිකම්මං කාරාපෙන්ති, නග්ගා නග්ගස්ස දෙන්ති, නග්ගා පටිග්ගණ්හන්ති, නග්ගා ඛාදන්ති, නග්ගා භුඤ්ජන්ති, නග්ගා සායන්ති, නග්ගා පිවන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, නග්ගෙන [ඉදං පදං කත්ථචි නත්ථි] නග්ගො අභිවාදෙතබ්බො…පෙ…. න නග්ගෙන අභිවාදෙතබ්බං… න නග්ගෙන [ඉදං පදං කත්ථචි නත්ථි] නග්ගො අභිවාදාපෙතබ්බො… න නග්ගෙන අභිවාදාපෙතබ්බං… න නග්ගෙන නග්ගස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං… න නග්ගෙන නග්ගස්ස පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං… න නග්ගෙන නග්ගස්ස දාතබ්බං… න නග්ගෙන පටිග්ගහෙතබ්බං… න නග්ගෙන ඛාදිතබ්බං… න නග්ගෙන භුඤ්ජිතබ්බං… න නග්ගෙන සායිතබ්බං… න නග්ගෙන පාතබ්බං. යො පිවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ජන්තාඝරෙ ඡමාය චීවරං නික්ඛිපන්ති. චීවරං පංසුකිතං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති. දෙවෙ වස්සන්තෙ චීවරං ඔවස්සති…පෙ. … ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , ජන්තාඝරසාල’’න්ති. ජන්තාඝරසාලා නීචවත්ථුකා හොති, උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං…පෙ…. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති. ජන්තාඝරසාලාය තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං…පෙ…. චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ජන්තාඝරෙපි උදකෙපි පරිකම්මං කාතුං කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිස්සො පටිච්ඡාදියො – ජන්තාඝරපටිච්ඡාදිං, උදකපටිච්ඡාදිං,

වත්ථපටිච්ඡාදි''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ජන්තාඝරෙ උදකං න හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, උදපාන''න්ති. උදපානස්ස කූලං ලුජ්ජති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය''න්ති. උදපානො නීචවත්ථුකො හොති, උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු''න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ''න්ති.

262. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ වල්ලිකායපි කායබන්ධනෙනපි උදකං වාහෙන්ති [වාහන්ති (ක.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකවාහනරජ්ජු''න්ති. හත්ථා දුක්ඛා හොන්ති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තුලං කරකටකං චක්කවට්ටක''න්ති. භාජනා බහූ භිජ්ජන්ති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො වාරකෙ – ලොහවාරකං, දාරුවාරකං, චම්මක්ඛණ්ඩ''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ උදකං වාහෙන්තා සීතෙනපි උණ්හෙනපි කිලමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදපානසාල''න්ති. උදපානසාලාය තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකං චීවරවංසං චීවරරජ්ජු''න්ති. උදපානො අපාරුතො හොති, තිණචුණ්ණෙහිපි පංසුකෙහිපි ඔකිරියති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අපිධාන''න්ති. උදකභාජනං න සංවිජ්ජති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකදොණිං උදකකටාහ''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ආරාමෙ තහං තහං නහායන්ති. ආරාමො චික්ඛල්ලො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චන්දනික''න්ති. චන්දනිකා පාකටා හොති. භික්ඛූ හිරියන්ති නහායිතුං…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරික්ඛිපිතුං තයො පාකාරෙ – ඉට්ඨකාපාකාරං, සිලාපාකාරං, දාරුපාකාර''න්ති. චන්දනිකා චික්ඛල්ලා හොති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සන්ථරිතුං තයො සන්ථරෙ – ඉට්ඨකාසන්ථරං, සිලාසන්ථරං, දාරුසන්ථර''න්ති. උදකං සන්තිට්ඨති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකනිද්ධමන''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං ගත්තානි සීතිගතානි හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකපුඤ්ඡනිං චොළකෙනපි පච්චුද්ධරිතු''න්ති.

263. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො සඞ්ඝස්ස අත්ථාය පොක්ඛරණිං කාරෙතුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පොක්ඛරණි''න්ති. පොක්ඛරණියා කූලං ලුජ්ජති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය''න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන''න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ''න්ති. පොක්ඛරණියා උදකං පුරාණං හොති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකමාතිකං උදකනිද්ධමන''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඞ්ඝස්ස අත්ථාය නිල්ලෙඛං ජන්තාඝරං කත්තුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නිල්ලෙඛං ජන්තාඝර''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ චාතුමාසං නිසීදනෙන විප්පවසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''න, භික්ඛවෙ, චාතුමාසං නිසීදනෙන විප්පවසිතබ්බං. යො විප්පවසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

264. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පුප්ඵාභිකිණ්ණෙසු සයනෙසු සයන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, පුප්ඵාභිකිණ්ණෙසු සයනෙසු සයිතබ්බං. යො සයෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති .

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා ගන්ධම්පි මාලම්පි ආදාය ආරාමං ආගච්ඡන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගන්ධං ගහෙත්වා කවාටෙ පඤ්චඞ්ගුලිකං දාතුං, පුප්ඵං ගහෙත්වා විහාරෙ එකමන්තං නික්ඛිපිතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස නමතකං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නමතක''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''නමතකං අධිට්ඨාතබ්බං නු ඛො උදාහු විකප්පෙතබ්බ''න්ති…පෙ…. ''න, භික්ඛවෙ, නමතකං අධිට්ඨාතබ්බං, න විකප්පෙතබ්බ''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ආසිත්තකූපධානෙ භුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''න, භික්ඛවෙ, ආසිත්තකූපධානෙ භුඤ්ජිතබ්බං. යො භුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති .

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. සො භුඤ්ජමානො න සක්කොති හත්ථෙන පත්තං සන්ධාරෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මළොරික''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ එකභාජනෙපි භුඤ්ජන්ති…පෙ…. එකථාලකෙපි පිවන්ති, එකමඤ්චෙපි තුවට්ටෙන්ති, එකත්ථරණාපි තුවට්ටෙන්ති, එකපාවුරණාපි තුවට්ටෙන්ති, එකත්ථරණපාවුරණාපි තුවට්ටෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, එකභාජනෙ භුඤ්ජිතබ්බං…පෙ…. න එකථාලකෙ පාතබ්බං… න එකමඤ්චෙ තුවට්ටිතබ්බං… න එකත්ථරණා [න එකත්ථරණෙ] තුවට්ටිතබ්බං… න එකපාවුරණා [න එකපාවුරණෙ] තුවට්ටිතබ්බං… න එකත්ථරණපාවුරණා [න එකත්ථරණපාවුරණෙ (ස්‍යා.)] තුවට්ටිතබ්බං. යො තුවට්ටෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

265. තෙන ඛො පන සමයෙන වඩ්ඪො ලිච්ඡවී මෙත්තියභූමජකානං භික්ඛූනං සහායො හොති. අථ ඛො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී යෙන මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මෙත්තියභූමජකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''වන්දාමි අය්‍යා''ති. එවං වුත්තෙ මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ නාලපිංසු. දුතියම්පි ඛො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී මෙත්තියභූමජකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''වන්දාමි අය්‍යා''ති. දුතියම්පි ඛො මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ නාලපිංසු. තතියම්පි ඛො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී මෙත්තියභූමජකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''වන්දාමි අය්‍යා''ති. තතියම්පි ඛො මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ නාලපිංසු. ''ක්‍යාහං අය්‍යානං අපරජ්ඣාමි, කිස්ස මං අය්‍යා නාලපන්තී''ති? ''තථා හි පන ත්වං, ආවුසො වඩ්ඪ, අම්හෙ දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන විහෙඨීයමානෙ අජ්ඣුපෙක්ඛසී''ති. ''ක්‍යාහං අය්‍යා කරොමී''ති? ''සචෙ ඛො ත්වං, ආවුසො වඩ්ඪ, ඉච්ඡෙය්‍යාසි, අජ්ජෙව භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං නාසාපෙය්‍යා''ති. ''ක්‍යාහං අය්‍යා කරොමි, කිං මයා සක්කා කාතු''න්ති? ''එහි ත්වං, ආවුසො වඩ්ඪ, යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එවං වදෙහි – 'ඉදං, භන්තෙ, නච්ඡන්නං නප්පතිරූපං. යායං, භන්තෙ, දිසා අභයා අනීතිකා අනුපද්දවා සායං දිසා සභයා සඊතිකා සඋපද්දවා; යතො නිවාතං තතො සවාතං ; උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං; අය්‍යෙන මෙ දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන පජාපති දූසිතා'''ති. ''එවං අය්‍යා''ති ඛො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී මෙත්තියභූමජකානං භික්ඛූනං පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී භගවන්තං එතදවොච – ''ඉදං, භන්තෙ, නච්ඡන්නං නප්පතිරූපං. යායං, භන්තෙ, දිසා අභයා අනීතිකා අනුපද්දවා සායං දිසා සභයා සඊතිකා සඋපද්දවා; යතො නිවාතං තතො සවාතං; උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං; අය්‍යෙන මෙ දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන පජාපති දූසිතා''ති.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං පටිපුච්ඡි – ''සරසි ත්වං, දබ්බ, එවරූපං කත්තා යථායං වඩ්ඪො ආහා''ති? ''යථා මං, භන්තෙ, භගවා ජානාතී''ති. දුතියම්පි ඛො භගවා…පෙ…. තතියම්පි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං එතදවොච – ''සරසි ත්වං, දබ්බ, එවරූපං කත්තා යථායං වඩ්ඪො ආහා''ති? ''යථා මං, භන්තෙ, භගවා ජානාතී''ති. ''න ඛො, දබ්බ, දබ්බා එවං නිබ්බෙඨෙන්ති. සචෙ තයා කතං, කතන්ති වදෙහි; සචෙ අකතං, අකතන්ති වදෙහී''ති. ''යතො අහං, භන්තෙ, ජාතො නාභිජානාමි සුපිනන්තෙනපි මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිතා, පගෙව ජාගරො''ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං නික්කුජ්ජතු, අසම්භොගං සඞ්ඝෙන කරොතු.

''අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තො නික්කුජ්ජිතබ්බො – භික්ඛූනං අලාභාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අනත්ථාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අවාසාය [අනාවාසාය (ස්‍යා.)] පරිසක්කති, භික්ඛූ අක්කොසති පරිභාසති, භික්ඛූ භික්ඛූහි භෙදෙති, බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තං නික්කුජ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නික්කුජ්ජිතබ්බො. ඛ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

266. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. වඩ්ඪො ලිච්ඡවී ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං නික්කුජ්ජෙය්‍ය, අසම්භොගං සඞ්ඝෙන කරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. වඩ්ඪො ලිච්ඡවී ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති. සඞ්ඝො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං නික්කුජ්ජති, අසම්භොගං සඞ්ඝෙන කරොති . යස්සායස්මතො ඛමති වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තස්ස නික්කුජ්ජනා, අසම්භොගං සඞ්ඝෙන කරණං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''නික්කුජ්ජිතො සඞ්ඝෙන වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තො, අසම්භොගො සඞ්ඝෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා වඩ්ඪං ලිච්ඡවිං එතදවොච – ''සඞ්ඝෙන තෙ, ආවුසො වඩ්ඪ, පත්තො නික්කුජ්ජිතො. අසම්භොගොසි සඞ්ඝෙනා''ති. අථ ඛො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී – සඞ්ඝෙන කිර මෙ පත්තො නික්කුජ්ජිතො, අසම්භොගොම්හි කිර සඞ්ඝෙනාති – තත්ථෙව මුච්ඡිතො පපතො. අථ ඛො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා වඩ්ඪං ලිච්ඡවිං එතදවොචුං – ''අලං, ආවුසො වඩ්ඪ, මා සොචි, මා පරිදෙවි. මයං භගවන්තං පසාදෙස්සාම භික්ඛුසඞ්ඝඤ්චා''ති.

අථ ඛො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී සපුත්තදාරො සමිත්තාමච්චො සඤාතිසාලොහිතො අල්ලවත්ථො අල්ලකෙසො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''අච්චයො මං, භන්තෙ, අච්චගමා යථාබාලං යථාමූළ්හං යථාඅකුසලං, යොහං අයාං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙසිං. තස්ස මෙ, භන්තෙ, භගවා අච්චයං අච්චයතො පටිග්ගණ්හාතු ආයතිං සංවරායා''ති. ''තග්ඝ ත්වං, ආවුසො වඩ්ඪ, අච්චයො අච්චගමා යථාබාලං යථාමූළ්හං යථාඅකුසලං, යං ත්වං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙසි. යතො ච ඛො ත්වං, ආවුසො වඩ්ඪ, අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොසි, තං තෙ මයං පටිග්ගණ්හාම. වුඩ්ඪිහෙසා, ආවුසො වඩ්ඪ, අරියස්ස විනයෙ යො අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොති, ආයතිං සංවරං ආපජ්ජතී''ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං උක්කුජ්ජතු, සම්භොගං සඞ්ඝෙන කරොතු.

''අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තො උක්කුජ්ජිතබ්බො – න භික්ඛූනං අලාභාය පරිසක්කති, න භික්ඛූනං අනත්ථාය පරිසක්කති, න භික්ඛූනං අවාසාය පරිසක්කති, න භික්ඛූ අක්කොසති පරිභාසති, න භික්ඛූ භික්ඛූහි භෙදෙති, න බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, න ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, න සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, ඉමෙහි අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තං උක්කුජ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, උක්කුජ්ජිතබ්බො. තෙන, භික්ඛවෙ, වඩ්ඪෙන ලිච්ඡවිනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – 'සඞ්ඝෙන මෙ, භන්තෙ, පත්තො නික්කුජ්ජිතො, අසම්භොගොම්හි සඞ්ඝෙන. සොහං, භන්තෙ, සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං වත්තාමි, සඞ්ඝං පත්තුක්කුජ්ජනං යාචාමී'ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

267. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝෙන වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තො නික්කුජ්ජිතො, අසම්භොගො සඞ්ඝෙන. සො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, සඞ්ඝං පත්තුක්කුජ්ජනං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං උක්කුජ්ජෙය්‍ය, සම්භොගං සඞ්ඝෙන කරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝෙන වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තො නික්කුජ්ජිතො, අසම්භොගො සඞ්ඝෙන. සො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති , සඞ්ඝං පත්තුක්කුජ්ජනං යාචති. සඞ්ඝො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං උක්කුජ්ජති, සම්භොගං සඞ්ඝෙන කරොති. යස්සායස්මතො ඛමති වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තස්ස උක්කුජ්ජනා, සම්භොගං සඞ්ඝෙන කරණං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''උක්කුජ්ජිතො සඞ්ඝෙන වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තො, සම්භොගො සඞ්ඝෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

268. අථ ඛො භගවා වෙසාලියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන භග්ගා තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන භග්ගා තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා භග්ගෙසු විහරති සුසුමාරගිරෙ [සුංසුමාරගිරෙ (සී. ස්‍යා.), සංසුමාරගිරෙ (ක.)] භෙසකළාවනෙ මිගදායෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස කොකනදො [කොකනුදො (ක.)] නාම පාසාදො අචිරකාරිතො හොති, අනජ්ඣාවුත්ථො සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා කෙනචි වා මනුස්සභූතෙන. අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො සඤ්ජිකාපුත්තං මාණවං ආමන්තෙසි – ''එහි ත්වං, සම්ම සඤ්ජිකාපුත්ත, යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම, උපසඞ්කමිත්වා මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්ද; අප්පාබාධං අප්පාතඞ්කං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුවිහාරං පුච්ඡ – 'බොධි, භන්තෙ, රාජකුමාරො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දති, අප්පාබාධං අප්පාතඞ්කං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුවිහාරං පුච්ඡතී'ති. එවඤ්ච වදෙහි – 'අධිවාසෙතු කිර, භන්තෙ , භගවා බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා'''ති. ''එවං භො''ති ඛො සඤ්ජිකාපුත්තො මාණවො බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සඤ්ජිකාපුත්තො මාණවො භගවන්තං එතදවොච – ''බොධි ඛො රාජකුමාරො භොතො ගොතමස්ස පාදෙ සිරසා වන්දති, අප්පාබාධං අප්පාතඞ්කං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුවිහාරං පුච්ඡති. එවඤ්ච වදෙති – 'අධිවාසෙතු කිර භවං ගොතමො බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා'''ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො සඤ්ජිකාපුත්තො මාණවො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන බොධි රාජකුමාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා බොධිං රාජකුමාරං එතදවොච – ''අවොචුම්හ ඛො මයං භොතො වචනෙන තං භවන්තං ගොතමං – 'බොධි ඛො රාජකුමාරො භොතො ගොතමස්ස පාදෙ සිරසා වන්දති, අප්පාබාධං අප්පාතඞ්කං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුවිහාරං පුච්ඡති. එවඤ්ච වදෙති

– අධිවාසෙතු කිර භවං ගොතමො බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’ති. අධිවුත්ථඤ්ච පන සමණෙන ගොතමෙනා’’ති.

අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා, කොකනදඤ්ච පාසාදං ඔදාතෙහි දුස්සෙහි සන්ථරාපෙත්වා යාව පච්ඡිමසොපානකළෙවරා, සඤ්චිකාපුත්තං මාණවං ආමන්තෙසි – ‘‘එහි ත්වං, සම්ම සඤ්චිකාපුත්ත, යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො කාලං ආරොචෙහි – ‘කාලො, භන්තෙ නිට්ඨිතං භත්ත’’’න්ති. ‘‘එවං භො’’ති ඛො සඤ්චිකාපුත්තො මාණවො බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො කාලං ආරොචෙසි – ‘‘කාලො, භො ගොතම, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති.

අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන බොධි රාජකුමාරො බහිද්වාරකොට්ඨකෙ ඨිතො හොති, භගවන්තං ආගමයමානො. අද්දසා ඛො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන තතො පච්චුග්ගන්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පුරෙක්ඛත්වා යෙන කොකනදො පාසාදො තෙනුපසඞ්කමි. අථ ඛො භගවා පච්ඡිමසොපානකළෙවරං නිස්සාය අට්ඨාසි. අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අක්කමතු, භන්තෙ, භගවා දුස්සානි, අක්කමතු සුගතො දුස්සානි, යං මම අස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’’ති. එවං වුත්තෙ භගවා තුණ්හී අහොසි. දුතියම්පි ඛො…පෙ…. තතියම්පි ඛො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අක්කමතු, භන්තෙ, භගවා දුස්සානි, අක්කමතු සුගතො දුස්සානි, යං මම අස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’’ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං අපලොකෙසි. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො බොධිං රාජකුමාරං එතදවොච – ‘‘සංහරන්තු, රාජකුමාර, දුස්සානි. න භගවා චෙලපටිකං [චෙලපත්තිකං (සී.)] අක්කමිස්සති පච්ඡිමං ජනතං තථාගතො අනුකම්පතී’’ති.

අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො දුස්සානි සංහරාපෙත්වා උපරිකොකනදෙ පාසාදෙ ආසනං පඤ්ඤපෙසි. අථ ඛො භගවා කොකනදං පාසාදං අභිරුහිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා, භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො බොධිං රාජකුමාරං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, චෙලපටිකා අක්කමිතබ්බා. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා ඉත්ථී අපගතගබ්භා භික්ඛූ නිමන්තෙත්වා දුස්සං පඤ්ඤපෙත්වා එතදවොච – ‘‘අක්කමථ, භන්තෙ , දුස්ස’’න්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න අක්කමන්ති. ‘‘අක්කමථ, භන්තෙ, දුස්සං මඞ්ගලත්ථායා’’ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න අක්කමිංසු. අථ ඛො සා ඉත්ථී උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා මඞ්ගලත්ථාය යාචියමානා චෙලප්පටිකං න අක්කමිස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්සා ඉත්ථියා උජ්ඣායන්තියා ඛිය්‍යන්තියා විපාචෙන්තියා. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘ගිහී, භික්ඛවෙ, මඞ්ගලිකා. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිහීනං මඞ්ගලත්ථාය යාචියමානෙන චෙලප්පටිකං අක්කමිතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ධොතපාදකං අක්කමිතුං කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ධොතපාදකං අක්කමිතු’’න්ති.

දුතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

269. අථ ඛො භගවා භග්ගෙසු යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා ඝටකඤ්ච කතකඤ්ච සම්මජ්ජනිඤ්ච ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො විසාඛා මිගාරමාතා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘පටිග්ගණ්හාතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ඝටකඤ්ච කතකඤ්ච සම්මජ්ජනිඤ්ච, යං මම අස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’’ති. පටිග්ගහෙසි භගවා ඝටකඤ්ච සම්මජ්ජනිඤ්ච. න භගවා කතකං පටිග්ගහෙසි. අථ ඛො භගවා විසාඛං මිගාරමාතරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඝටකඤ්ච සම්මජ්ජනිඤ්ච. න, භික්ඛවෙ, කතකං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිස්සො පාදඝංසනියො – සක්ඛරං, කථලං, සමුද්දඵෙණක’’න්ති.

අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා විධූපනඤ්ච තාලවණ්ටඤ්ච [තාලවණ්ඩඤ්ච (ක.)] ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො විසාඛා

මිගාරමාතා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘පටිග්ගණ්හාතු මෙ, භන්තෙ, භගවා විධූපනඤ්ච තාලවණ්ටඤ්ච, යං මම අස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’’ති. පටිග්ගහෙසි භගවා විධූපනඤ්ච තාලවණ්ටඤ්ච.

අථ ඛො භගවා විසාඛං මිගාරමාතරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි…පෙ. … පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විධූපනඤ්ච තාලවණ්ටඤ්චා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස මකසබීජනී උප්පන්නා හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මකසබීජනි’’න්ති. චාමරිබීජනී උප්පන්නා හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, චාමරිබීජනී ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිස්සො බීජනියො – වාකමයං, උසීරමයං, මොරපිඤ්ඡමය’’න්ති.

270. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස ඡත්තං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඡත්ත’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඡත්තපග්ගහිතා [ඡත්තං පග්ගහෙත්වා (ක.)] ආහිණ්ඩන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො සම්බහුලෙහි ආජීවකසාවකෙහි සද්ධිං උය්‍යානං අගමාසි. අද්දසාසුං ඛො තෙ ආජීවකසාවකා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ දූරතොව ඡත්තපග්ගහිතෙ ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන තං උපාසකං එතදවොචුං – ‘‘එතෙ ඛො, අය්‍යා [අයයො (ක.)], තුම්හාකං භදන්තා ඡත්තපග්ගහිතා ආගච්ඡන්ති, සෙය්‍යථාපි ගණකමහාමත්තා’’ති. ‘‘නායා එතෙ භික්ඛූ, පරිබ්බාජකා’’ති. ‘භික්ඛූ න භික්ඛූ’ති අබ්භුතං අකංසු. අථ ඛො සො උපාසකො උපගතෙ සඤ්ජානිත්වා උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා ඡත්තපග්ගහිතා ආහිණ්ඩිස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස උපාසකස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ.… ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, ඡත්තං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛුනො විනා ඡත්තං න ඵාසු හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස ඡත්තං ධාරෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ – ගිලානස්සෙව භගවතා ඡත්තං අනුඤ්ඤාතං නො අගිලානස්සාති – ආරාමෙ ආරාමූපචාරෙ ඡත්තං ධාරෙතුං කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අගිලානෙනපි ආරාමෙ ආරාමූපචාරෙ ඡත්තං ධාරෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සික්කාය පත්තං උඩ්ඩිත්වා දණ්ඩෙ ආලග්ගෙත්වා විකාලෙ අඤ්ඤතරෙන ගාමද්වාරෙන අතික්කමති. මනුස්සා – ‘එසය්‍යො චොරො ගච්ඡති, අසිස්ස විජ්ජොතලතී’ති අනුපතිත්වා ගහෙත්වා සඤ්ජානිත්වා මුඤ්චිංසු. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො, දණ්ඩසික්කං ධාරෙසී’’ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු දණ්ඩසික්කං ධාරෙස්සතී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, දණ්ඩසික්කා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති, න සක්කොති විනා දණ්ඩෙන ආහිණ්ඩිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, ගිලානො; න සක්කොමි විනා දණ්ඩෙන ආහිණ්ඩිතුං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං දණ්ඩසම්මුතිං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ගිලානො, න සක්කොති විනා දණ්ඩෙන ආහිණ්ඩිතුං. සො සඞ්ඝං දණ්ඩසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ගිලානො, න සක්කොති විනා දණ්ඩෙන ආහිණ්ඩිතුං. සො සඞ්ඝං දණ්ඩසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසම්මුතිං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසම්මුතියා දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

271. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති, න සක්කොති විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස භික්ඛුනො සික්කාසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, ගිලානො; න සක්කොමි විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං සික්කාසම්මුතිං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ගිලානො, න සක්කොති විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං. සො සඞ්ඝං සික්කාසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සික්කාසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ගිලානො, න සක්කොති විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං. සො සඞ්ඝං සික්කාසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සික්කාසම්මුතිං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සික්කාසම්මුතියා දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සික්කාසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

272. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති, න සක්කොති විනා දණ්ඩෙන ආහිණ්ඩිතුං, න සක්කොති විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසික්කාසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා . තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘අහං, භන්තෙ, ගිලානො; න සක්කොමි විනා දණ්ඩෙන ආහිණ්ඩිතුං; න සක්කොමි විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං දණ්ඩසික්කාසම්මුතිං යාචාමී’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ගිලානො, න සක්කොති විනා දණ්ඩෙන ආහිණ්ඩිතුං, න සක්කොති විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං. සො සඞ්ඝං දණ්ඩසික්කාසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසික්කාසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ගිලානො න සක්කොති විනා දණ්ඩෙන ආහිණ්ඩිතුං, න සක්කොති විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං. සො සඞ්ඝං දණ්ඩසික්කාසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසික්කාසම්මුතිං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසික්කාසම්මුතියා දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩසික්කාසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

273. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු රොමන්ථකො [රොමට්ඨකො (ක.)] හොති. සො රොමන්ථිත්වා රොමන්ථිත්වා අජ්ඣොහරති. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘විකාලායං [කථං හි නාම විකාලායං(ක.)] භික්ඛු භොජනං භුඤ්ජතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘එසො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අචිරංගොයොනියා චුතො. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, රොමන්ථකස්ස රොමන්ථනං. න ච, භික්ඛවෙ, බහිමුඛද්වාරං නීහරිත්වා අජ්ඣොහරිතබ්බං. යො අජ්ඣොහරෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස සඞ්ඝභත්තං හොති. භත්තග්ගෙ බහුසිත්ථානි පකිරියිංසු [විප්පකිරීයිංසු (සී.), පරිකිරිංසු (ස්‍යා.)]. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ඔදනෙ දිය්‍යමානෙ න සක්කච්චං පටිග්ගහෙස්සන්ති, එකමෙකං සිත්ථං කම්මසතෙන නිට්ඨායතී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යං දිය්‍යමානං පතති, තං සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං. පරිච්චත්තං තං, භික්ඛවෙ, දායකෙහී’’ති.

274. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දීඝෙහි නඛෙහි පිණ්ඩාය චරති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථී පස්සිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘එහි, භන්තෙ, මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවා’’ති. ‘‘අලං, භගිනි, නෙතං කප්පතී’’ති. ‘‘සචෙ ඛො ත්වං, භන්තෙ, නප්පටිසෙවිස්සසි, ඉදානාහං අත්තනො නඛෙහි ගත්තානි විලිඛිත්වා කුප්පං කරිස්සාමි – අයං මං භික්ඛු විප්පකරොතී’’ති. ‘‘පජානාහි ත්වං, භගිනී’’ති. අථ ඛො සා ඉත්ථී අත්තනො නඛෙහි ගත්තානි විලිඛිත්වා කුප්පං අකාසි – අයං මං භික්ඛු විප්පකරොතීති. මනුස්සා උපධාවිත්වා තං භික්ඛුං අග්ගහෙසුං. අද්දසාසුං ඛො තෙ මනුස්සා තස්සා

ඉත්ථියා නඛෙ ඡවිම්පි ලොහිතම්පි. දිස්වාන – ඉමිස්සායෙව ඉත්ථියා ඉදං කම්මං, අකාරකො භික්ඛූති – තං භික්ඛුං මුඤ්චිංසු. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො, දීඝෙ නඛෙ ධාරෙසී’’ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු දීඝෙ නඛෙ ධාරෙස්සසී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, දීඝා නඛා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නඛෙනපි නඛං ඡින්දන්ති, මුඛෙනපි නඛං ඡින්දන්ති, කුට්ටෙපි ඝංසන්ති. අඞ්ගුලියො දුක්ඛා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නඛච්ඡෙදන’’න්ති. සලොහිතං නඛං ඡින්දන්ති. අඞ්ගුලියො දුක්ඛා හොන්ති…පෙ.… ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මංසප්පමාණෙන නඛං ඡින්දිතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වීසතිමට්ඨං [වීසතිමට්ටං (සී.)] කාරාපෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න , භික්ඛවෙ, වීසතිමට්ඨං කාරාපෙතබ්බං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මලමත්තං අපකඩ්ඪිතු’’න්ති.

275. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං කෙසා දීඝා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘උස්සහන්ති පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අඤ්ඤමඤ්ඤං කෙසෙ ඔරොපෙතු’’න්ති? ‘‘උස්සහන්ති භගවා’’ති . අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා…පෙ.… භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඛුරං ඛුරසිලං ඛුරසිපාටිකං නමතකං සබ්බං ඛුරභණ්ඩ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මස්සුං කප්පාපෙන්ති…පෙ.… මස්සුං වඩ්ඪාපෙන්ති… ගොලොමිකං කාරාපෙන්ති… චතුරස්සකං කාරාපෙන්ති… පරිමුඛං කාරාපෙන්ති… අඩ්ඪදුකං [අඩ්ඪුරකං (සී.), අඩ්ඩරුකං (ස්‍යා.)] කාරාපෙන්ති… දාඨිකං ඨපෙන්ති… සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ , මස්සු කප්පාපෙතබ්බං…පෙ.… න මස්සු වඩ්ඪාපෙතබ්බං… න ගොලොමිකං කාරාපෙතබ්බං… න චතුරස්සකං කාරාපෙතබ්බං… න පරිමුඛං කාරාපෙතබ්බං… න අඩ්ඪදුකං කාරාපෙතබ්බං… න දාඨිකා ඨපෙතබ්බා… න සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙතබ්බං. යො සංහරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො සම්බාධෙ වණො හොති. භෙසජ්ජං න සන්තිට්ඨති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආබාධප්පච්චයා සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කත්තරිකාය කෙසෙ ඡෙදාපෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, කත්තරිකාය කෙසා ඡෙදාපෙතබ්බා. යො ඡෙදාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො සීසෙ වණො හොති, න සක්කොති ඛුරෙන කෙසෙ ඔරොපෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආබාධප්පච්චයා කත්තරිකාය කෙසෙ ඡෙදාපෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ දීඝානි නාසිකාලොමානි ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි පිසාචිල්ලිකාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, දීඝං නාසිකාලොමං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සක්ඛරිකායපි මධුසිත්ථකෙනපි නාසිකාලොමං ගාහාපෙන්ති. නාසිකා දුක්ඛා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සණ්ඩාස’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පලිතං ගාහාපෙන්ති . මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, පලිතං ගාහාපෙතබ්බං. යො ගාහාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

276. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො කණ්ණගූථකෙහි කණ්ණා ථකිතා හොන්ති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කණ්ණමලහරණි’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචා කණ්ණමලහරණියො ධාරෙන්ති සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචා කණ්ණමලහරණියො ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං දන්තමයං විසාණමයං නළමයං වෙළුමයං කට්ඨමයං ජතුමයං ඵලමයං ලොහමයං සඞ්ඛනාභිමය’’න්ති.

277. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ බහුං ලොහභණ්ඩං කංසභණ්ඩං සන්නිචයං කරොන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා බහුං ලොහභණ්ඩං කංසභණ්ඩං සන්නිචයං කරිස්සන්ති , සෙය්‍යථාපි කංසපත්ථරිකා''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, බහුං ලොහභණ්ඩං කංසභණ්ඩං සන්නිචයො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අඤ්ජනිම්පි අඤ්ජනිසලාකම්පි කණ්ණමලහරණිම්පි බන්ධනමත්තම්පි කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අඤ්ජනිං අඤ්ජනිසලාකං කණ්ණමලහරණිං බන්ධනමත්ත''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝාටිපල්ලත්ථිකාය නිසීදන්ති. සඞ්ඝාටියා පත්තා ලුජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝාටිපල්ලත්ථිකාය නිසීදිතබ්බං. යො නිසීදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස විනා ආයොගෙන [ආයොගා (සී. ස්‍යා.)] න ඵාසු හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආයොග''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කථං නු ඛො ආයොගො කාතබ්බො''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තන්තකං වෙමං කවටං [වෙමකං වට්ටං (සී.), වෙමකං වටං (ස්‍යා.)] සලාකං සබ්බං තන්තභණ්ඩක''න්ති.

278. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අකායබන්ධනො ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. තස්ස රථිකාය අන්තරවාසකො පභස්සිත්ථ. මනුස්සා උක්කුට්ඨිමකංසු . සො භික්ඛු මඞ්කු අහොසි . අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, අකායබන්ධනෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කායබන්ධන''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචානි කායබන්ධනානි ධාරෙන්ති – කලාබුකං, දෙඩ්ඩුභකං, මුරජං, මද්දවීණං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචානි කායබන්ධනානි ධාරෙතබ්බානි – කලාබුකං, දෙඩ්ඩුභකං, මුරජං, මද්දවීණං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙ කායබන්ධනානි – පට්ටිකං, සූකරන්තක''න්ති. කායබන්ධනස්ස දසා ජීරන්ති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මුරජං මද්දවීණ''න්ති. කායබන්ධනස්ස අන්තො ජීරති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සොභණං ගුණක''න්ති. කායබන්ධනස්ස පවනන්තො ජීරති…පෙ…. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විධ''න්ති [වීථන්ති (සී. ස්‍යා.)].

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචෙ විධෙ ධාරෙන්ති සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචා විධා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං…පෙ…. සඞ්ඛනාභිමයං සුත්තමය''න්ති.

279. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ආනන්දො ලහුකා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. වාතමණ්ඩලිකාය සඞ්ඝාටියො උක්ඛිපියිංසු. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගණ්ඨිකං පාසක''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචා ගණ්ඨිකායො ධාරෙන්ති සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචා ගණ්ඨිකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං දන්තමයං විසාණමයං නළමයං වෙළුමයං කට්ඨමයං ජතුමයං ඵලමයං ලොහමයං සඞ්ඛනාභිමයං සුත්තමය''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගණ්ඨිකම්පි පාසකම්පි චීවරෙ අප්පෙන්ති. චීවරං ජීරති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගණ්ඨිකඵලකං පාසකඵලක''න්ති. ගණ්ඨිකඵලකම්පි පාසකඵලකම්පි අන්තෙ අප්පෙන්ති. කොට්ටො [කොණො (සී. ස්‍යා.)] විවරියති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගණ්ඨිකඵලකං අන්තෙ අප්පෙතුං; පාසකඵලකං සත්තඞ්ගුලං වා අට්ඨඞ්ගුලං වා ඔගාහෙත්වා අප්පෙතු''න්ති.

280. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ගිහිනිවත්ථං නිවාසෙන්ති – හත්ථිසොණ්ඩකං, මච්ඡවාළකං, චතුකණ්ණකං, තාලවණ්ටකං, සතවලිකං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ගිහිනිවත්ථං නිවාසෙතබ්බං – හත්ථිසොණ්ඩකං, මච්ඡවාළකං, චතුකණ්ණකං, තාලවණ්ටකං, සතවලිකං. යො නිවාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ගිහිපාරුතං පාරුපන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ගිහිපාරුතං පාරුපිතබ්බං. යො පාරුපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සංවෙල්ලියං නිවාසෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි රඤ්ඤො මුණ්ඩවට්ටීති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, සංවෙල්ලියං නිවාසෙතබ්බං. යො නිවාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

281. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උභතොකාජං හරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි රඤ්ඤො මුණ්ඩවට්ටීති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, උභතොකාජං හරිතබ්බං. යො හරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකතොකාජං අන්තරාකාජං සීසභාරං ඛන්ධභාරං කටිභාරං ඔලම්බක''න්ති.

282. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ දන්තකට්ඨං න ඛාදන්ති. මුඛං දුග්ගන්ධං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

''පඤ්චිමෙ , භික්ඛවෙ, ආදීනවා දන්තකට්ඨස්ස අඛාදනෙ. අචක්ඛුස්සං, මුඛං දුග්ගන්ධං හොති, රසහරණියො න විසුජ්ඣන්ති, පිත්තං සෙම්හං භත්තං පරියොනන්ධති, භත්තමස්ස නච්ඡාදෙති – ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා දන්තකට්ඨස්ස අඛාදනෙ.

''පඤ්චිමෙ, භික්ඛවෙ, ආනිසංසා දන්තකට්ඨස්ස ඛාදනෙ. චක්ඛුස්සං, මුඛං න දුග්ගන්ධං හොති, රසහරණියො විසුජ්ඣන්ති, පිත්තං සෙම්හං භත්තං න පරියොනන්ධති, භත්තමස්ස ඡාදෙති – ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආනිසංසා දන්තකට්ඨස්ස ඛාදනෙ. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දන්තකට්ඨ''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දීඝානි දන්තකට්ඨානි ඛාදන්ති, තෙහෙව සාමණෙරං ආකොටෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න , භික්ඛවෙ, දීඝං දන්තකට්ඨං ඛාදිතබ්බං. යො ඛාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨඞ්ගුලපරමං දන්තකට්ඨං, න ච තෙන සාමණෙරො ආකොටෙතබ්බො. යො ආකොටෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො අතිමටාහකං දන්තකට්ඨං ඛාදන්තස්ස කණ්ඨෙ විලග්ගං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, අතිමටාහකං දන්තකට්ඨං ඛාදිතබ්බං. යො ඛාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චතුරඞ්ගුලපච්ඡිමං [චතුරඞ්ගුලං පච්ඡිමං (ක.)] දන්තකට්ඨ''න්ති.

283. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දායං ආලිම්පෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි දවඩාහකාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, දායො ආලිම්පිතබ්බො. යො ආලිම්පෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා තිණගහනා හොන්ති, දවඩාහෙ ඩය්හමානෙ විහාරා ඩය්හන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්ති පටග්ගිං දාතුං, පරිත්තං කාතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දවඩාහෙ ඩය්හමානෙ පටග්ගිං දාතුං, පරිත්තං කාතු''න්ති.

284. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ රුක්ඛං අභිරුහන්ති, රුක්ඛා රුක්ඛං සඞ්කමන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි මක්කටාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, රුක්ඛො අභිරුහිතබ්බො. යො අභිරුහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං ගච්ඡන්තස්ස අන්තරාමග්ගෙ හත්ථී පරියුට්ඨාති. අථ ඛො සො භික්ඛු රුක්ඛමූලං උපධාවිත්වා කුක්කුච්චායන්තො රුක්ඛං න අභිරුහි. සො හත්ථී අඤ්ඤෙන අගමාසි. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සති කරණීයෙ පොරිසං රුක්ඛං අභිරුහිතුං ආපදාසු යාවදත්ථ''න්ති.

285. තෙන ඛො පන සමයෙන යමෙළකෙකුටා නාම [යමෙළුතෙකුලා නාම (සී.), මෙට්ඨකොකුට්ඨා නාම (ස්‍යා.)] භික්ඛූ ද්වෙ භාතිකා හොන්ති බ්‍රාහ්මණජාතිකා කල්‍යාණවාචා කල්‍යාණවාක්කරණා. තෙ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ''එතරහි, භන්තෙ, භික්ඛූ නානානාමා නානාගොත්තා නානාජච්චා නානාකුලා පබ්බජිතා. තෙ සකාය නිරුත්තියා බුද්ධවචනං දූසෙන්ති. හන්ද මයං, භන්තෙ, බුද්ධවචනං ඡන්දසො ආරොපෙමා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. ''කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, එවං වක්ඛථ – 'හන්ද මයං, භන්තෙ, බුද්ධවචනං ඡන්දසො ආරොපෙමා'ති. නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා

භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, බුද්ධවචනං ඡන්දසො ආරොපෙතබ්බං. යො ආරොපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සකාය නිරුත්තියා බුද්ධවචනං පරියාපුණිතු’’න්ති.

286. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලොකායතං පරියාපුණන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අපි නු ඛො, භික්ඛවෙ, ලොකායතෙ සාරදස්සාවී ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජෙය්‍යා’’ති? ‘‘නොහෙතං භන්තෙ’’. ‘‘ඉමස්මිං වා පන ධම්මවිනයෙ සාරදස්සාවී ලොකායතං පරියාපුණෙය්‍යා’’ති? ‘‘නොහෙතං භන්තෙ’’. ‘‘න, භික්ඛවෙ, ලොකායතං පරියාපුණිතබ්බං. යො පරියාපුණෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලොකායතං වාචෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, ලොකායතං වාචෙතබ්බං. යො වාචෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

287. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තිරච්ඡානවිජ්ජං පරියාපුණන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, තිරච්ඡානවිජ්ජා පරියාපුණිතබ්බා. යො පරියාපුණෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තිරච්ඡානවිජ්ජං වාචෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, තිරච්ඡානවිජ්ජා වාචෙතබ්බා. යො වාචෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

288. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙන්තො ඛිපි. භික්ඛූ – ‘ජීවතු, භන්තෙ, භගවා; ජීවතු සුගතො’ති – උච්චාසද්දං මහාසද්දං අකංසු. තෙන සද්දෙන ධම්මකථා අන්තරා අහොසි. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අපි නු ඛො, භික්ඛවෙ, ඛිපිතෙ ‘ජීවා’ති වුත්තො [වුත්තෙ (ක.)] තප්පච්චයා ජීවෙය්‍ය වා මරෙය්‍ය වා’’ති? ‘‘නොහෙතං භන්තෙ’’. ‘‘න, භික්ඛවෙ, ඛිපිතෙ ‘ජීවා’ති වත්තබ්බො. යො වදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛූනං ඛිපිතෙ ‘ජීවථ භන්තෙ’ති වදන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාලපන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තිියා ‘ජීවථ භන්තෙ’ති වුච්චමානා නාලපිස්සන්තී’’ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘ගිහී, භික්ඛවෙ, මඞ්ගලිකා. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිහීනං ‘ජීවථ භන්තෙ’ති වුච්චමානෙන ‘චිරං ජීවා’ති වත්තු’’න්ති.

289. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙන්තො නිසින්නො හොති. අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා ලසුණං ඛායිතං හොති. සො – මා භික්ඛූ බ්‍යාබාධිංසූති – එකමන්තං නිසීදි. අද්දසා ඛො භගවා තං භික්ඛුං එකමන්තං නිසින්නං. දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘කිං නු ඛො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං නිසින්නො’’ති ? ‘‘එතෙන, භන්තෙ, භික්ඛුනා ලසුණං ඛායිතං. සො – මා භික්ඛූ බ්‍යාබාධිංසූති – එකමන්තං නිසින්නො’’ති. ‘‘අපි නු ඛො, භික්ඛවෙ [භික්ඛවෙ භික්ඛුනා (ස්‍යා.)], තං ඛාදිතබ්බං, යං ඛාදිත්වා එවරූපාය ධම්මකථාය පරිබාහියො අස්සා’’ති? ‘‘නොහෙතං භන්තෙ’’. ‘‘න, භික්ඛවෙ, ලසුණං ඛාදිතබ්බං. යො ඛාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස උදරවාතාබාධො හොති. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච – ‘‘පුබ්බෙ තෙ, ආවුසො සාරිපුත්ත, උදරවාතාබාධො කෙන ඵාසු හොතී’’ති? ‘‘ලසුණෙන මෙ, ආවුසො’’ති [අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොච ‘‘පුබ්බෙ ඛො මෙ ආවුසො මොග්ගල්ලාන උදරවාතාබාධො ලසුණෙන ඵාසු හොතී’’ති (ක.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආබාධප්පච්චයා ලසුණං ඛාදිතු’’න්ති.

290. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ආරාමෙ තහං තහං පස්සාවං කරොන්ති. ආරාමො දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකමන්තං පස්සාවං කාතු’’න්ති . ආරාමො දුග්ගන්ධො හොති…පෙ.… ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පස්සාවකුම්භි’’න්ති. දුක්ඛං නිසින්නා පස්සාවං කරොන්ති…පෙ.… ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පස්සාවපාදුක’’න්ති. පස්සාවපාදුකා පාකටා හොන්ති. භික්ඛූ හිරියන්ති පස්සාවං කාතුං…පෙ.… ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරික්ඛිපිතුං තයො පාකාරෙ – ඉට්ඨකාපාකාරං, සිලාපාකාරං, දාරුපාකාර’’න්ති. පස්සාවකුම්භී අපාරුතා දුග්ගන්ධා හොති…පෙ.… ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අපිධාන’’න්ති.

291. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ආරාමෙ තහං තහං වච්චං කරොන්ති. ආරාමො දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, එකමන්තං වච්චං කාතු’’න්ති. ආරාමො දුග්ගන්ධො හොති…පෙ.…

‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වච්චකූප’’න්ති. වච්චකූපස්ස කූලං ලුජ්ජති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. වච්චකූපො නීචවත්ථුකො හොති, උදකෙන ඔත්ථරීයති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති. අන්තෙ නිසින්නා වච්චං කරොන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සන්ථරිත්වා මජ්ඣෙ ඡිද්දං කත්වා වච්චං කාතු’’න්ති . දුක්ඛං නිසින්නා වච්චං කරොන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වච්චපාදුක’’න්ති. බහිද්ධා පස්සාවං කරොන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පස්සාවදොණික’’න්ති. අවලෙඛනකට්ඨං න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අවලෙඛනකට්ඨ’’න්ති. අවලෙඛනපිඨරො න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අවලෙඛනපිඨර’’න්ති. වච්චකූපො අපාරුතො දුග්ගන්ධො හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අපිධාන’’න්ති. අජ්ඣොකාසෙ වච්චං කරොන්තා සීතෙනපි උණ්හෙනපි කිලමන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වච්චකුටි’’න්ති. වච්චකුටියා කවාටං න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කවාටං පිට්ඨසඞ්ඝාටං උදුක්ඛලිකං උත්තරපාසකං අග්ගළවට්ටිං කපිසීසකං සූචිකං ඝටිකං තාළච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනරජ්ජු’’න්ති. වච්චකුටියා තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකං චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති.

292. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ජරාදුබ්බලො වච්චං කත්වා වුට්ඨහන්තො පරිපතති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔලම්බක’’න්ති. වච්චකුටි අපරික්ඛිත්තා හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරික්ඛිපිතුං තයො පාකාරෙ – ඉට්ඨකාපාකාරං, සිලාපාකාරං, දාරුපාකාර’’න්ති. කොට්ඨකො න හොති…පෙ…. (‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කොට්ඨක’’න්ති. කොට්ඨකස්ස කවාටං න හොති) [(අනුජානාමි භික්ඛවෙ කොට්ඨකන්ති. කොට්ඨකො නීචවත්ථුකො හොති…පෙ…. අනුජානාමි භික්ඛවෙ උච්චවත්ථුකං කාතුන්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. අනුජානාමි භික්ඛවෙ චිනිතුං තයො චයෙ ඉට්ඨකාචයං සිලාචයං දාරුචයන්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. අනුජානාමි භික්ඛවෙ තයො සොපානෙ ඉට්ඨකාසොපානං සිලාසොපානං දාරුසොපානන්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආලම්බනබාහන්ති. කොට්ඨකස්ස කවාටං න හොති.) (සයා. කං.)] …පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කවාටං පිට්ඨසඞ්ඝාටං උදුක්ඛලිකං උත්තරපාසකං අග්ගළවට්ටිං කපිසීසකං සූචිකං ඝටිකං තාළච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනරජ්ජු’’න්ති. කොට්ඨකෙ තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටික’’න්ති. පරිවෙණං චික්ඛල්ලං හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මරුම්බං පකිරිතු’’න්ති. න පරියාපුණන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පදරසිලං [පට්ටසිලං (ක.)] නික්ඛිපිතු’’න්ති. උදකං සන්තිට්ඨති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකනිද්ධමන’’න්ති. ආචමනකුම්භී න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආචමනකුම්භි’’න්ති. ආචමනසරාවකො න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආචමනසරාවක’’න්ති. දුක්ඛං නිසින්නා ආචමෙන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආචමනපාදුක’’න්ති. ආචමනපාදුකා පාකටා හොන්ති, භික්ඛූ හිරියන්ති ආචමෙතුං…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරික්ඛිපිතුං තයො පාකාරෙ – ඉට්ඨකාපාකාරං, සිලාපාකාරං, දාරුපාකාර’’න්ති. ආචමනකුම්භී අපාරුතා හොති, තිණචුණ්ණෙහිපි පංසුකෙහිපි ඔකිරියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අපිධාන’’න්ති.

293. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ එවරූපං අනාචාරං ආචරන්ති – මාලාවච්ඡං රොපෙන්තිපි රොපාපෙන්තිපි, සිඤ්චන්තිපි සිඤ්චාපෙන්තිපි, ඔචිනන්තිපි ඔචිනාපෙන්තිපි, ගන්ථෙන්තිපි ගන්ථාපෙන්තිපි, එකතොවණ්ටිකමාලං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, උභතොවණ්ටිකමාලං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, මඤ්ජරිකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, විධූතිකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, වටංසකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, ආවෙළං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, උරච්ඡදං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි. තෙ කුලිත්ථීනං කුලධීතානං කුලකුමාරීනං කුලසුණ්හානං කුලදාසීනං එකතොවණ්ටිකමාලං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, උභතොවණ්ටිකමාලං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, මඤ්ජරිකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, විධූතිකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, වටංසකං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, ආවෙළං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි, උරච්ඡදං හරන්තිපි හරාපෙන්තිපි. තෙ කුලිත්ථීහි කුලධීතාහි කුලකුමාරීහි කුලසුණ්හාහි කුලදාසීහි සද්ධිං එකභාජනෙපි භුඤ්ජන්ති, එකථාලකෙපි පිවන්ති, එකාසනෙපි නිසීදන්ති, එකමඤ්චෙපි තුවට්ටෙන්ති, එකත්ථරණාපි තුවට්ටෙන්ති, එකපාවුරණාපි තුවට්ටෙන්ති, එකත්ථරණපාවුරණාපි තුවට්ටෙන්ති, විකාලෙපි භුඤ්ජන්ති, මජ්ජම්පි පිවන්ති, මාලාගන්ධවිලෙපනම්පි ධාරෙන්ති, නච්චන්තිපි, ගායන්තිපි, වාදෙන්තිපි, ලාසෙන්තිපි; නච්චන්තියාපි නච්චන්ති, නච්චන්තියාපි ගායන්ති, නච්චන්තියාපි වාදෙන්ති, නච්චන්තියාපි ලාසෙන්ති…පෙ…. ලාසෙන්තියාපි නච්චන්ති, ලාසෙන්තියාපි ගායන්ති, ලාසෙන්තියාපි වාදෙන්ති, ලාසෙන්තියාපි ලාසෙන්ති; අට්ඨපදෙපි කීළන්ති, දසපදෙපි කීළන්ති, ආකාසෙපි කීළන්ති, පරිහාරපථෙපි කීළන්ති, සන්තිකායපි කීළන්ති, ඛලිකායපි කීළන්ති, ඝටිකායපි කීළන්ති, සලාකහත්ථෙනපි කීළන්ති, අක්ඛෙනපි කීළන්ති, පඞ්ගචීරෙනපි කීළන්ති, වඞ්කකෙනපි කීළන්ති, මොක්ඛචිකායපි කීළන්ති, චිඞ්ගුලකෙනපි කීළන්ති, පත්තාළ්හකෙනපි කීළන්ති, රථකෙනපි කීළන්ති, ධනුකෙනපි කීළන්ති , අක්ඛරිකායපි කීළන්ති, මනෙසිකායපි කීළන්ති, යථාවජ්ජෙනපි කීළන්ති; හත්ථිස්මිම්පි සික්ඛන්ති, අස්සස්මිම්පි සික්ඛන්ති, රථස්මිම්පි සික්ඛන්ති, ධනුස්මිම්පි සික්ඛන්ති; ථරුස්මිම්පි සික්ඛන්ති; හත්ථිස්සපි පුරතො ධාවන්ති, අස්සස්සපි පුරතො ධාවන්ති, රථස්සපි පුරතො ධාවන්තිපි ආධාවන්තිපි; උස්සෙළෙන්තිපි, අප්ඵොටෙන්තිපි, නිබ්බුජ්ඣන්තිපි, මුට්ඨීහිපි යුජ්ඣන්ති; රඞ්ගමජ්ඣෙපි සඞ්ඝාටිං පත්ථරිත්වා නච්චකිං එවං වදන්ති –

‘‘ඉධ, භගිනි, නච්චස්සූ’’ති; නලාටිකම්පි දෙන්ති; විවිධම්පි අනාචාරං ආචරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං… පෙ…. ‘‘න, භික්ඛවෙ, විවිධං අනාචාරං ආචරිතබ්බං. යො ආචරෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මන්තෙ උරුවෙලකස්සපෙ පබ්බජිතෙ සඞ්ඝස්ස බහුං ලොහභණ්ඩං දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං උප්පන්නං හොති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කිං නු ඛො භගවතා ලොහභණ්ඩං අනුඤ්ඤාතං, කිං අනනුඤ්ඤාතං; කිං දාරුභණ්ඩං අනුඤ්ඤාතං, කිං අනනුඤ්ඤාතං; කිං මත්තිකාභණ්ඩං අනුඤ්ඤාතං, කිං අනනුඤ්ඤාත’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඨපෙත්වා පහරණිං සබ්බං ලොහභණ්ඩං, ඨපෙත්වා ආසන්දිං පල්ලඞ්කං දාරුපත්තං දාරුපාදුකං සබ්බං දාරුභණ්ඩං, ඨපෙත්වා කතකඤ්ච කුම්භකාරිකඤ්ච සබ්බං මත්තිකාභණ්ඩ’’න්ති.

ඛුද්දකවත්ථුක්ඛන්ධකො පඤ්චමො.

තස්සුද්දානං –

රුක්ඛෙ ථම්භෙ ච කුට්ටෙ ච, අට්ටානෙ ගන්ධසුත්තියා;
විගය්හ මල්ලකො කච්ඡු, ජරා ච පුථුපාණිකා.

වල්ලිකාපි ච පාමඞ්ගො, කණ්ඨසුත්තං න ධාරයෙ;
කටි ඔවට්ටි කායුරං, හත්ථාභරණමුද්දිකා.

දීඝෙ කොච්ඡෙ ඵණෙ හත්ථෙ, සිත්ථා උදකතෙලකෙ;
ආදාසුදපත්තවණා, ආලෙපොම්මද්දචුණ්ණනා.

ලඤ්ඡෙන්ති අඞ්ගරාගඤ්ච, මුඛරාගං තදූභයං;
චක්ඛුරොගං ගිරග්ගඤ්ච, ආයතං සරබාහිරං.

අම්බපෙසිසකලෙහි, අහිච්ඡින්දි ච චන්දනං;
උච්චාවචා පත්තමූලා, සුවණ්ණො බහලා වලී.

චිත්‍රා දුස්සති දුග්ගන්ධො, උණ්හෙ භිජ්ජිංසු මිඞ්ඪියා;
පරිභණ්ඩං තිණං චොළං, මාලං කුණ්ඩොලිකාය ච.

ථවිකා අංසබද්ධඤ්ච, තථා බන්ධනසුත්තකා;
ඛිලෙ මඤ්චෙ ච පීඨෙ ච, අඞ්කෙ ඡත්තෙ පණාමනා.

තුම්බඝටිඡවසීසං, චලකානි පටිග්ගහො;
විප්ඵාලිදණ්ඩසොවණ්ණං, පත්තෙ පෙසි ච නාළිකා.

කිණ්ණසත්තු සරිතඤ්ච, මධුසිත්ථං සිපාටිකං;
විකණ්ණං බන්ධිවිසමං, ඡමාජිරපහොති ච.

කළිම්භං මොඝසුත්තඤ්ච, අධොතල්ලං උපාහනා;
අඞ්ගුලෙ පටිග්ගහඤ්ච, විත්ථකං ථවිකබද්ධකා.

අජ්ඣොකාසෙ නීචවත්ථු, චයො චාපි විහඤ්ඤරෙ;
පරිපති තිණචුණ්ණං, උල්ලිත්තඅවලිත්තකං.

සෙතං කාළකවණ්ණඤ්ච, පරිකම්මඤ්ච ගෙරුකං;
මාලාකම්මං ලතාකම්මං, මකරදන්තකපාටිකං.

චීවරවංසං රජ්ජුඤ්ච, අනුඤ්ඤාසි විනායකො;
උජ්ඣිත්වා පක්කමන්ති ච, කඨිනං පරිභිජ්ජති.

විනිවෙඨියති කුට්ටෙපි, පත්තෙනාදාය ගච්ඡරෙ;
ථවිකා බන්ධසුත්තඤ්ච, බන්ධිත්වා ච උපාහනා.

උපාහනත්ථවිකඤ්ච, අංසබද්ධඤ්ච සුත්තකං;
උදකාකප්පියං මග්ගෙ, පරිස්සාවනචොළකං.

ධම්මකරණං ද්වෙ භික්ඛූ, වෙසාලිං අගමා මුනි;
දණ්ඩං ඔත්ථරකං තත්ථ, අනුඤ්ඤාසි පරිස්සාවනං.

මකසෙහි පණීතෙන, බහ්වාබාධා ච ජීවකො;
චඞ්කමනජන්තාඝරං , විසමෙ නීචවත්ථුකො.

තයො චයෙ විහඤ්ඤන්ති, සොපානාලම්බවෙදිකං;
අජ්ඣොකාසෙ තිණචුණ්ණං, උල්ලිත්තඅවලිත්තකං.

සෙතකං කාළවණ්ණඤ්ච, පරිකම්මඤ්ච ගෙරුකං;
මාලාකම්මං ලතාකම්මං, මකරදන්තකපාටිකං.

චංසං චීවරරජ්ජුඤ්ච, උච්චඤ්ච වත්ථුකං කරෙ;
චයො සොපානබාහඤ්ච, කවාටං පිට්ඨසඞ්ඝාටං.

උදුක්ඛලුත්තරපාසකං, වට්ටිඤ්ච කපිසීසකං;
සූචිඝටිතාළච්ඡිද්දං, ආවිඤ්ඡනඤ්ච රජ්ජුකං.

මණ්ඩලං ධූමනෙත්තඤ්ච, මජ්ඣෙ ච මුඛමත්තිකා;
දොණි දුග්ගන්ධා දහති, උදකට්ඨානං සරාවකං.

න සෙදෙති ච චික්ඛල්ලං, ධොවි නිද්ධමනං කරෙ;
පීඨඤ්ච කොට්ඨකෙ කම්මං, මරුම්බා සිලා නිද්ධමනං.

නග්ගා ඡමාය වස්සන්තෙ, පටිච්ඡාදී තයො තහිං;
උදපානං ලුජ්ජති නීචං, වල්ලියා කායබන්ධනෙ.

තුලං කටකටං චක්කං, බහූ භිජ්ජන්ති භාජනා;
ලොහදාරුචම්මඛණ්ඩං, සාලාතිණපිධානි ච.

දොණිචන්දනි පාකාරං, චික්ඛල්ලං නිද්ධමනෙන ච;
සීතිගතං පොක්ඛරණිං, පුරාණඤ්ච නිල්ලෙඛණං.

චාතුමාසං සයන්ති ච, නමතකඤ්ච [ගන්ධපුප්ඵං (සයා.)] නධිට්ඨහෙ;
ආසිත්තකං මළොරිකං, භුඤ්ජන්තෙකං තුවට්ටෙය්‍යුං.

වඩ්ඪො බොධි න අක්කමි, ඝටං කතකසම්මජ්ජනි;
සක්ඛරං කථලඤ්චෙව, ඵෙණකං පාදඝංසනී.

විධූපනං තාලවණ්ටං, මකසඤ්චාපි චාමරී;
ඡත්තං විනා ච ආරාමෙ, තයො සික්කාය සම්මුති.

රොමසිත්ථා නඛා දීඝා, ඡින්දන්තඞ්ගුලිකා දුක්ඛා;
සලොහිතං පමාණඤ්ච, වීසති දීඝකෙසතා.

ඛුරං සිලං සිපාටිකං, නමතකං ඛුරභණ්ඩකං;
මස්සුං කප්පෙන්ති වඩ්ඪෙන්ති, ගොලොමිචතුරස්සකං.

පරිමුඛං අඩ්ඪදුකඤ්ච, දාඨිසම්බාධසංහරෙ;
ආබාධා කත්තරිවණො, දීඝං සක්ඛරිකාය ච.

පලිතං ථකිතං උච්චා, ලොහභණ්ඩඤ්ජනී සහ;
පල්ලත්ථිකඤ්ච ආයොගො, වටං සලාකබන්ධනං.

කලාබුකං දෙඩ්ඩුභකං, මුරජං මද්දවීණකං;
පට්ටිකා සූකරන්තඤ්ච, දසා මුරජවෙණිකා;
අන්තො සොභං ගුණකඤ්ච, පවනන්තොපි ජීරති.

ගණ්ඨිකා උච්චාවචඤ්ච, ඵලකන්තෙපි ඔගාහෙ;
ගිහිවත්ථං හත්ථිසොණ්ඩං, මච්ඡකං චතුකණ්ණකං.

තාලවණ්ටං සතවලි, ගිහිපාරුතපාරුපං;
සංවෙල්ලි උභතොකාජං, දන්තකට්ඨං ආකොටනෙ.

කණ්ඨෙ විලග්ගං දායඤ්ච, පටග්ගි රුක්ඛහත්ථිනා;
යමෙළෙ ලොකායතකං, පරියාපුණිංසු වාචයුං.

තිරච්ඡානකථා විජ්ජා, ඛිපි මඞ්ගලං බාදි ච;
වාතාබාධො දුස්සති ච, දුග්ගන්ධො දුක්ඛපාදුකා.

හිරියන්ති පාරුදුග්ගන්ධො, තහං තහං කරොන්ති ච;
දුග්ගන්ධො කූපං ලුජ්ජන්ති, උච්චවත්ථු චයෙන ච.

සොපානාලම්බනබාහා අන්තෙ, දුක්ඛඤ්ච පාදුකා;
බහිද්ධා දොණි කට්ඨඤ්ච, පිධරො ච අපාරුතො.

වච්චකුටිං කවාටඤ්ච, පිට්ඨසඞ්ඝාටමෙව ච;
උදුක්ඛලුත්තරපාසො, වට්ටිඤ්ච කපිසීසකං.

සූචිඝටිතාළච්ඡිද්දං, ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දමෙව ච;
රජ්ජු උල්ලිත්තාවලිත්තං, සෙතවණ්ණඤ්ච කාළකං.

මාලාකම්මං ලතාකම්මං, මකරං පඤ්චපටිකං;
චීවරවංසං රජ්ජුඤ්ච, ජරාදුබ්බලපාකාරං.

කොට්ඨකෙ චාපි තථෙව, මරුම්බං පදරසිලා;
සන්තිට්ඨති නිද්ධමනං, කුම්භිඤ්චාපි සරාවකං.

දුක්ඛං හිරි අපිධානං, අනාචාරඤ්ච ආචරුං;
ලොහභණ්ඩං අනුඤ්ඤාසි, ඨපයිත්වා පහරණිං.

ඨපයිත්වා සන්දිපල්ලඞ්කං, දාරුපත්තඤ්ච පාදුකං;
සබ්බං දාරුමයං භණ්ඩං, අනුඤ්ඤාසි මහාමුනි.

කතකං කුම්භකාරඤ්ච, ඨපයිත්වා තථාගතො;
සබ්බම්පි මත්තිකාභණ්ඩං, අනුඤ්ඤාසි අනුකම්පකො.

යස්ස වත්ථුස්ස නිද්දෙසො, පුරිමෙන යදි සමං;
තම්පි සංඛිත්තං උද්දානෙ, නයතො තං විජානියා.

එවං දසසතා වත්ථූ, විනයෙ ඛුද්දකවත්ථුකෙ;
සද්ධම්මට්ඨිතිකො චෙව, පෙසලානඤ්චනුග්ගහො.

සුසික්ඛිතො විනයධරො, හිතචිත්තො සුපෙසලො;
පදීපකරණො ධීරො, පූජාරහො බහුස්සුතොති.

ඛුද්දකවත්ථුක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

6. සෙනාසනක්ඛන්ධකං

1. පඨමභාණවාරො

විහාරානුජානනං

294. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛූනං සෙනාසනං අපඤ්ඤත්තං හොති. තෙ ච භික්ඛූ තහං තහං විහරන්ති – අරඤ්ඤෙ, රුක්ඛමූලෙ, පබ්බතෙ, කන්දරායං, ගිරිගුහායං, සුසානෙ, වනපත්ථෙ, අජ්ඣොකාසෙ, පලාලපුඤ්ජෙ. තෙ කාලස්සෙව තතො තතො උපනික්ඛමන්ති – අරඤ්ඤා රුක්ඛමූලා පබ්බතා කන්දරා ගිරිගුහා සුසානා වනපත්ථා අජ්ඣොකාසා පලාලපුඤ්ජා, පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන, ආලොකිතෙන විලොකිතෙන, සමිඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන, ඔක්ඛිත්තචක්ඛූ, ඉරියාපථසම්පන්නා. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහකො සෙට්ඨී [සෙට්ඨි (ක.)] කාලස්සෙව උය්‍යානං අගමාසි. අද්දසා ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී තෙ භික්ඛූ කාලස්සෙව තතො තතො උපනික්ඛමන්තෙ – අරඤ්ඤා රුක්ඛමූලා පබ්බතා කන්දරා ගිරිගුහා සුසානා වනපත්ථා අජ්ඣොකාසා පලාලපුඤ්ජා, පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන, ආලොකිතෙන විලොකිතෙන, සමිඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන, ඔක්ඛිත්තචක්ඛූ, ඉරියාපථසම්පන්නෙ. දිස්වානස්ස චිත්තං පසීදි. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''සචාහං, භන්තෙ, විහාරෙ කාරාපෙය්‍යං, වසෙය්‍යාථ මෙ විහාරෙසූ''ති? ''න ඛො, ගහපති, භගවතා විහාරා අනුඤ්ඤාතා''ති. ''තෙන හි, භන්තෙ, භගවන්තං පටිපුච්ඡිත්වා මම ආරොචෙය්‍යාථා''ති. ''එවං ගහපතී''ති ඛො තෙ භික්ඛූ රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ''රාජගහකො, භන්තෙ, සෙට්ඨී විහාරෙ කාරාපෙතුකාමො. කථං නු ඛො, භන්තෙ, අම්හෙහි [භන්තෙ (සී. ක.)] පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ලෙණානි [පඤ්ච සෙනාසනානි (ස්‍යා.)] – විහාරං, අඩ්ඪයොගං, පාසාදං, හම්මියං, ගුහ''න්ති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන රාජගහකො සෙට්ඨී තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා රාජගහකං සෙට්ඨිං එතදවොචුං – ''අනුඤ්ඤාතා ඛො, ගහපති, භගවතා විහාරා; යස්සදානි කාලං මඤ්ඤසී''ති. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී එකාහෙනෙව සට්ඨිවිහාරෙ පතිට්ඨාපෙසි. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී තෙ සට්ඨිවිහාරෙ පරියොසාපෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී භගවන්තං එතදවොච – ''අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ''කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත''න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා, භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී භගවන්තං එතදවොච – ''එතෙ මෙ, භන්තෙ, සට්ඨිවිහාරා පුඤ්ඤත්ථිකෙන සග්ගත්ථිකෙන කාරාපිතා. කථාහං, භන්තෙ, තෙසු විහාරෙසු පටිපජ්ජාමී''ති? ''තෙන හි ත්වං, ගහපති, තෙ සට්ඨිවිහාරෙ ආගතානාගතස්ස චාතුද්දිසස්ස සඞ්ඝස්ස පතිට්ඨාපෙහී''ති. ''එවං භන්තෙ''ති ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී භගවතො පටිස්සුත්වා තෙ සට්ඨිවිහාරෙ ආගතානාගතස්ස චාතුද්දිසස්ස සඞ්ඝස්ස පතිට්ඨාපෙසි.

295. අථ ඛො භගවා රාජගහකං සෙට්ඨිං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි –

''සීතං උණ්හං පටිහන්ති [පටිහනති (ක.)], තතො වාළමිගානි ච;
සරීසපෙ ච මකසෙ, සිසිරෙ චාපි වුට්ඨියො.

''තතො වාතාතපො ඝොරෙ, සඤ්ජාතො [වාතාතපෙ ඝොරෙ, සඤ්ජාතෙ (ක. සද්දනීති)] පටිහඤ්ඤති;
ලෙණත්ථඤ්ච සුඛත්ථඤ්ච, ඣායිතුඤ්ච විපස්සිතුං.

''විහාරදානං සඞ්ඝස්ස, අග්ගං බුද්ධෙන [බුද්ධෙහි (ස්‍යා.)] වණ්ණිතං;
තස්මා හි පණ්ඩිතො, පොසො සම්පස්සං අත්ථමත්තනො.

''විහාරෙ කාරයෙ රම්මෙ, වාසයෙත්ථ බහුස්සුතෙ;
තෙසං අන්නඤ්ච පානඤ්ච, වත්ථසෙනාසනානි ච;
දදෙය්‍ය උජුභූතෙසු, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

‘‘තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති, සබ්බදුක්ඛාපනූදනං;
යං සො ධම්මං ඉධඤ්ඤාය, පරිනිබ්බාති අනාසවො’’ති.

අථ ඛො භගවා රාජගහකං සෙට්ඨිං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

296. අස්සොසුං ඛො මනුස්සා – ‘‘භගවතා කිර විහාරා අනුඤ්ඤාතා’’ති සක්කච්චං [තෙ සක්කච්චං (ස්‍යා. කං.)] විහාරෙ කාරාපෙන්ති. තෙ විහාරා අකවාටකා හොන්ති; අහීපි විච්ඡිකාපි සතපදියොපි පවිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කවාට’’න්ති. භිත්තිඡිද්දං කරිත්වා වල්ලියාපි රජ්ජුයාපි කවාටං බන්ධන්ති. උන්දූරෙහිපි උපචිකාහිපි ඛජ්ජන්ති. ඛයිතබන්ධනානි කවාටානි පතන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පිට්ඨසඞ්ඝාටං උදුක්ඛලිකං උත්තරපාසක’’න්ති . කවාටා න ඵුසීයන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනරජ්ජු’’න්ති. කවාටා න ථකියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අග්ගළවට්ටිං කපිසීසකං සූචිකං ඝටික’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ න සක්කොන්ති කවාටං අපාපුරිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තාළච්ඡිද්දං. තීණි තාළානි – ලොහතාළං, කට්ඨතාළං, විසාණතාළ’’න්ති. යෙහි [යෙපි (සී. ස්‍යා.)] තෙ උග්ඝාටෙත්වා පවිසන්ති [විසාණතාළං, යෙහි තෙ උග්ඝාටෙත්වා පවිසන්තීති (ක.)], විහාරා අගුත්තා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යන්තකං සූචික’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා තිණච්ඡදනා හොන්ති; සීතකාලෙ සීතා, උණ්හකාලෙ උණ්හා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා අවාතපානකා හොන්ති අචක්ඛුස්සා දුග්ගන්ධා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තීණි වාතපානානි – වෙදිකාවාතපානං, ජාලවාතපානං, සලාකවාතපාන’’න්ති. වාතපානන්තරිකාය කාළකාපි වග්ගුලියොපි පවිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වාතපානචක්කලික’’න්ති. චක්කලිකන්තරිකායපි කාළකාපි වග්ගුලියොපි පවිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වාතපානකවාටකං වාතපානභිසික’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡමායං සයන්ති. ගත්තානිපි චීවරානිපි පංසුකිතානි හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිණසන්ථාරක’’න්ති. තිණසන්ථාරකො උන්දූරෙහිපි උපචිකාහිපි ඛජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මිඩ්ඪි’’න්ති [මීඪන්ති (සී.), මිඩීන්ති (ස්‍යා.)]. මිඩ්ඪියා ගත්තානි දුක්ඛා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බිදලමඤ්චක’’න්ති.

මඤ්චපීඨාදිඅනුජානනං

297. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සොසානිකො මසාරකො මඤ්චො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මසාරකං මඤ්ච’’න්ති. මසාරකං පීඨං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මසාරකං පීඨ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සොසානිකො බුන්දිකාබද්ධො මඤ්චො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බුන්දිකාබද්ධං මඤ්ච’’න්ති. බුන්දිකාබද්ධං පීඨං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බුන්දිකාබද්ධං පීඨ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සොසානිකො කුළීරපාදකො මඤ්චො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , කුළීරපාදකං මඤ්ච’’න්ති. කුළීරපාදකං පීඨං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , කුළීරපාදකං පීඨ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සොසානිකො ආහච්චපාදකො මඤ්චො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ඔරාචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආහච්චපාදකං මඤ්ච’’න්ති. ආහච්චපාදකං පීඨං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආහච්චපාදකං පීඨ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස ආසන්දිකො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආසන්දික’’න්ති. උච්චකො ආසන්දිකො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චකම්පි ආසන්දික’’න්ති. සත්තඞ්ගො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සත්තඞ්ග’’න්ති. උච්චකො සත්තඞ්ගො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චකම්පි සත්තඞ්ග’’න්ති. භද්දපීඨං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භද්දපීඨ’’න්ති. පීඨිකා උප්පන්නා හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පීඨික’’න්ති. එළකපාදකං පීඨං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං

ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එළකපාදකං පීඨ’’න්ති. ආමලකවට්ටිකං [ආමලකවණ්ටිකං (ස්‍යා.)] පීඨං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආමලකවට්ටිකං පීඨ’’න්ති. ඵලකං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඵලක’’න්ති. කොච්ඡං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කොච්ඡ’’න්ති. පලාලපීඨං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පලාලපීඨ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චෙ මඤ්චෙ සයන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, උච්චෙ මඤ්චෙ සයිතබ්බං. යො සයෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු නීචෙ මඤ්චෙ සයන්තො අහිනා දට්ඨො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මඤ්චපටිපාදක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චෙ මඤ්චපටිපාදකෙ ධාරෙන්ති, සහ මඤ්චපටිපාදකෙහි පවෙධෙන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, උච්චා මඤ්චපටිපාදකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨඞ්ගුලපරමං මඤ්චපටිපාදක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සුත්තං උප්පන්නං හොති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සුත්තං මඤ්චං වෙඨෙතු’’න්ති [වෙතුන්ති (සී.)]. අඞ්ගානි බහුසුත්තං පරියාදියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙ විජ්ඣිත්වා අට්ඨපදකං වෙඨෙතු’’න්ති. චොළකං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිමිලිකං කාතු’’න්ති. තූලිකා උප්පන්නා හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විජටෙත්වා බිබ්බොහනං [බිම්බොහනං (සී. ස්‍යා. බිම්බ + ඔහනං)] කාතුං. තීණි තූලානි – රුක්ඛතූලං, ලතාතූලං, පොටකිතූල’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අද්ධකායිකානි [අඩ්ඪකායිකානි (ක.)] බිබ්බොහනානි ධාරෙන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, අඩ්ඪකායිකානි බිබ්බොහනානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සීසප්පමාණං බිබ්බොහනං කාතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ ගිරග්ගසමජ්ජො හොති. මනුස්සා මහාමත්තානං අත්ථාය භිසියො පටියාදෙන්ති – උණ්ණභිසිං, චොළභිසිං, වාකභිසිං, තිණභිසිං, පණ්ණභිසිං. තෙ වීතිවත්තෙ සමජ්ජෙ ඡවිං උප්පාටෙත්වා හරන්ති. අද්දසාසුං ඛො භික්ඛූ සමජ්ජට්ඨානෙ බහුං උණ්ණම්පි චොළකම්පි වාකම්පි තිණම්පි පණ්ණම්පි ඡඩ්ඩිතං. දිස්වාන භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්ච භිසියො – උණ්ණභිසිං, චොළභිසිං, වාකභිසිං, තිණභිසිං, පණ්ණභිසි’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සෙනාසනපරික්ඛාරිකං දුස්සං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භිසිං ඔනන්ධිතු’’න්ති [ඔනද්ධිතුං (ස්‍යා.)].

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මඤ්චභිසිං පීඨෙ සන්ථරන්ති, පීඨභිසිං මඤ්චෙ සන්ථරන්ති. භිසියො පරිභිජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔනද්ධමඤ්චං [ඔනද්ධමඤ්චං (ක.) එවමුපරිපි] ඔනද්ධපීඨ’’න්ති. උල්ලොකං අකරිත්වා සන්ථරන්ති, හෙට්ඨතො නිපතන්ති [නිපටන්ති (ක.), නිප්ඵටන්ති (සී.), නිප්පාටෙන්ති (ස්‍යා.)] …පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උල්ලොකං කරිත්වා සන්ථරිත්වා භිසිං ඔනන්ධිතු’’න්ති. ඡවිං උප්පාටෙත්වා හරන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඵොසිතු’’න්ති. හරන්තියෙව…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භත්තිකම්ම’’න්ති. හරන්තියෙව…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, හත්ථභත්තිකම්ම’’න්ති. හරන්තියෙව…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, හත්ථභත්ති’’න්ති.

සෙතවණ්ණාදිඅනුජානනං

298. තෙන ඛො පන සමයෙන තිත්ථියානං සෙය්‍යායො සෙතවණ්ණා හොන්ති, කාළවණ්ණකතා භූමි, ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති. බහූ මනුස්සා සෙය්‍යාපෙක්ඛකා ගච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විහාරෙ සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්ම’’න්ති .

තෙන ඛො පන සමයෙන ඵරුසාය භිත්තියා සෙතවණ්ණො න නිපතති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථුසපිණ්ඩං දත්වා පාණිකාය පටිබාහෙත්වා සෙතවණ්ණං නිපාතෙතු’’න්ති. සෙතවණ්ණො අනිබන්ධනීයො හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සණ්හමත්තිකං දත්වා පාණිකාය පටිබාහෙත්වා සෙතවණ්ණං නිපාතෙතු’’න්ති. සෙතවණ්ණො අනිබන්ධනීයො හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉක්කාසං පිට්ඨමද්ද’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන එරුසාය භිත්තියා ගෙරුකා න නිපතති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථුසපිණ්ඩං දත්වා පාණිකාය පටිබාහෙත්වා ගෙරුකං නිපාතෙතු’’න්ති. ගෙරුකා අනිබන්ධනීයා හොති …පෙ. … ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කුණ්ඩකමත්තිකං දත්වා පාණිකාය පටිබාහෙත්වා ගෙරුකං නිපාතෙතු’’න්ති. ගෙරුකා අනිබන්ධනීයා හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාසපකුට්ටං සිත්ථතෙලක’’න්ති. අච්චුස්සන්නං හොති…පෙ. … ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චොළකෙන පච්චුද්ධරිතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන එරුසාය භූමියා කාළවණ්ණො න නිපතති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථුසපිණ්ඩං දත්වා පාණිකාය පටිබාහෙත්වා කාළවණ්ණං නිපාතෙතු’’න්ති. කාළවණ්ණො අනිබන්ධනීයො හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගණ්ඩුමත්තිකං දත්වා පාණිකාය පටිබාහෙත්වා කාළවණ්ණං නිපාතෙතු’’න්ති. කාළවණ්ණො අනිබන්ධනීයො හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉක්කාසං කසාව’’න්ති.

පටිභානචිත්තපටික්ඛෙපං

299. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ විහාරෙ පටිභානචිත්තං කාරාපෙන්ති – ඉත්ථිරූපකං පුරිසරූපකං. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, පටිභානචිත්තං කාරාපෙතබ්බං – ඉත්ථිරූපකං පුරිසරූපකං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටික’’න්ති.

ඉට්ඨකාචයාදිඅනුජානනං

300. තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා නීචවත්ථුකා හොන්ති, උදකෙන ඔත්ථරියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ. … ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා ආළකමන්දා හොන්ති . භික්ඛූ හිරියන්ති නිපජ්ජිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිරොකරණි’’න්ති. තිරොකරණිං උක්ඛිපිත්වා ඔලොකෙන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , අඩ්ඪකුට්ටක’’න්ති. අඩ්ඪකුට්ටකා උපරිතො ඔලොකෙන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො ගබ්භෙ – සිවිකාගබ්භං, නාළිකාගබ්භං, හම්මියගබ්භ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඛුද්දකෙ විහාරෙ මජ්ඣෙ ගබ්භං කරොන්ති. උපචාරො න හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඛුද්දකෙ විහාරෙ එකමන්තං ගබ්භං කාතුං, මහල්ලකෙ මජ්ඣෙ’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරස්ස කුට්ටපාදො ජීරති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, කුලඞ්කපාදක’’න්ති [කුළුඞ්කපාදකන්ති (සී.)]. විහාරස්ස කුට්ටො ඔවස්සති…පෙ….‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරිත්තාණකිටිකං උද්දසුධ’’න්ති [උද්ධාසුධන්ති (ස්‍යා.)].

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො තිණචුණ්ණං අහි ඛන්ධෙ පතති. සො භීතො විස්සරමකාසි. භික්ඛූ උපධාවිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස ත්වං, ආවුසො, විස්සරමකාසී’’ති? අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විතාන’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මඤ්චපාදෙපි පීඨපාදෙපි ථවිකායො ලග්ගෙන්ති. උන්දූරෙහිපි උපචිකාහිපි ඛජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භිත්තිඛිලං නාගදන්තක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මඤ්චෙපි පීඨෙපි චීවරං නික්ඛිපන්ති. චීවරං පරිභිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විහාරෙ චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති .

තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා අනාළින්දකා හොන්ති අප්පටිස්සරණා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආළින්දං පඝනං පකුට්ටං [පකුඩ්ඩං (සී.)] ඔසාරක’’න්ති. ආළින්දා පාකටා හොන්ති. භික්ඛූ හිරියන්ති නිපජ්ජිතුං…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සංසරණකිටිකං උග්ඝාටනකිටික’’න්ති.

උපට්ඨානසාලාඅනුජානනං

301. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ භත්තවිස්සග්ගං කරොන්තා සීතෙනපි උණ්හෙනපි කිලමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපට්ඨානසාල’’න්ති. උපට්ඨානසාලා

නීචවත්ථුකා හොති , උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති. උපට්ඨානසාලාය තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකං චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ ඡමාය චීවරං පත්ථරන්ති. චීවරං පංසුකිතං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අජ්ඣොකාසෙ චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති. පානීයං ඔතප්පති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පානීයසාලං පානීයමණ්ඩප’’න්ති. පානීයසාලා නීචවත්ථුකා හොති, උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති. පානීයසාලාය තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකං චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති. පානීයභාජනං න සංවිජ්ජති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පානීයසඞ්ඛං පානීයසරාවක’’න්ති.

පාකාරාදිඅනුජානනං

302. තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා අපරික්ඛිත්තා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරික්ඛිපිතුං තයො පාකාරෙ – ඉට්ඨකාපාකාරං, සිලාපාකාරං, දාරුපාකාර’’න්ති. කොට්ඨකො න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කොට්ඨක’’න්ති. කොට්ඨකො නීචවත්ථුකො හොති, උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. කොට්ඨකස්ස කවාටං න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කවාටං පිට්ඨසඞ්ඝාටං උදුක්ඛලිකං උත්තරපාසකං අග්ගළවට්ටිං කපිසීසකං සූචිකං ඝටිකං තාළච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනරජ්ජු’’න්ති. කොට්ඨකෙ තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටික’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන පරිවෙණං චික්ඛල්ලං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මරුම්බං උපකිරිතු’’න්ති. න පරියාපුණන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , පදරසිලං නික්ඛිපිතු’’න්ති. උදකං සන්තිට්ඨති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකනිද්ධමන’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පරිවෙණෙ තහං තහං අග්ගිට්ඨානං කරොන්ති. පරිවෙණං උක්ලාපං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකමන්තං අග්ගිසාලං කාතු’’න්ති . අග්ගිසාලා නීචවත්ථුකා හොති, උදකෙන ඔත්ථරියති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්චවත්ථුකං කාතු’’න්ති. චයො පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චිනිතුං තයො චයෙ – ඉට්ඨකාචයං, සිලාචයං, දාරුචය’’න්ති. ආරොහන්තා විහඤ්ඤන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තයො සොපානෙ – ඉට්ඨකාසොපානං, සිලාසොපානං, දාරුසොපාන’’න්ති. ආරොහන්තා පරිපතන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආලම්බනබාහ’’න්ති. අග්ගිසාලාය කවාටං න හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කවාටං පිට්ඨසඞ්ඝාටං උදුක්ඛලිකං උත්තරපාසකං අග්ගළවට්ටිං කපිසීසකං සූචිකං ඝටිකං තාළච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දං ආවිඤ්ඡනරජ්ජු’’න්ති. අග්ගිසාලාය තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකං චීවරවංසං චීවරරජ්ජු’’න්ති.

ආරාමපරික්ඛෙපඅනුජානනං

303. තෙන ඛො පන සමයෙන ආරාමො අපරික්ඛිත්තො හොති. අජකාපි පසුකාපි උපරොපෙ විහෙඨෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරික්ඛිපිතුං තයො වාටෙ – වෙළුවාටං, කණ්ඩකවාටං [වටෙ වෙළුවටං කණ්ඩකවටං (ස්‍යා.)], පරිඛ’’න්ති. කොට්ඨකො න හොති. තථෙව අජකාපි පසුකාපි උපරොපෙ විහෙඨෙන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කොට්ඨකං අපෙසිං යමකකවාටං තොරණං පලිඝ’’න්ති. කොට්ඨකෙ තිණචුණ්ණං පරිපතති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, ඔගුම්ඵෙත්වා උල්ලිත්තාවලිත්තං කාතුං – සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටික’’න්ති. ආරාමො චික්ඛල්ලො හොති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මරුම්බං උපකිරිතු’’න්ති. න පරියාපුණන්ති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පදරසිලං නික්ඛිපිතු’’න්ති. උදකං සන්තිට්ඨති…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකනිද්ධමන’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සඞ්ඝස්ස අත්ථාය සුධාමත්තිකාලෙපනං පාසාදං කාරෙතුකාමො හොති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කිං නු ඛො භගවතා ඡදනං අනුඤ්ඤාතං, කිං

අනනුඤ්ඤාත''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ඡදනානි – ඉට්ඨකාඡදනං, සිලාඡදනං, සුධාඡදනං, තිණච්ඡදනං, පණ්ණච්ඡදන''න්ති.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

2. දුතියභාණවාරො

අනාථපිණ්ඩිකවත්ථු

304. තෙන ඛො පන සමයෙන අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස භගිනිපතිකො හොති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති රාජගහං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහකෙන සෙට්ඨිනා ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො සඞ්ඝො නිමන්තිතො හොති. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨි දාසෙ ච කම්මකාරෙ [කම්මකරෙ (සී. ස්‍යා.)] ච ආණාපෙසි – ''තෙන හි, භණෙ, කාලස්සෙව උට්ඨාය යාගුයො පචථ, භත්තානි පචථ, සූපානි සම්පාදෙථ, උත්තරිභඞ්ගානි සම්පාදෙථා''ති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස එතදහොසි – ''පුබ්බෙ ඛ්වායං ගහපති මයි ආගතෙ සබ්බකිච්චානි නික්ඛිපිත්වා මමඤ්ඤෙව සද්ධිං පටිසම්මොදති. සොදානායං වික්ඛිත්තරූපො දාසෙ ච කම්මකාරෙ ච ආණාපෙසි – 'තෙන හි, භණෙ, කාලස්සෙව උට්ඨාය යාගුයො පචථ, භත්තානි පචථ, සූපානි සම්පාදෙථ, උත්තරිභඞ්ගානි සම්පාදෙථා'ති. කිං නු ඛො ඉමස්ස ගහපතිස්ස ආවාහො වා භවිස්සති, විවාහො වා භවිස්සති, මහායඤ්ඤො වා පච්චුපට්ඨිතො , රාජා වා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො නිමන්තිතො ස්වාතනාය සද්ධිං බලකායෙනා''ති?

අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨි දාසෙ ච කම්මකාරෙ ච ආණාපෙත්වා යෙන අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අනාථපිණ්ඩිකෙන ගහපතිනා සද්ධිං පටිසම්මොදිත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො රාජගහකං සෙට්ඨිං අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති එතදවොච – ''පුබ්බෙ ඛො ත්වං, ගහපති, මයි ආගතෙ සබ්බකිච්චානි නික්ඛිපිත්වා මමඤ්ඤෙව සද්ධිං පටිසම්මොදසි. සොදානි ත්වං වික්ඛිත්තරූපො දාසෙ ච කම්මකාරෙ ච ආණාපෙසි – 'තෙන හි, භණෙ, කාලස්සෙව උට්ඨාය යාගුයො පචථ, භත්තානි පචථ, සූපානි සම්පාදෙථ, උත්තරිභඞ්ගානි සම්පාදෙථා'ති. කිං නු ඛො තෙ, ගහපති, ආවාහො වා භවිස්සති, විවාහො වා භවිස්සති, මහායඤ්ඤො වා පච්චුපට්ඨිතො, රාජා වා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො නිමන්තිතො ස්වාතනාය සද්ධිං බලකායෙනා''ති? ''න මෙ, ගහපති, ආවාහො වා භවිස්සති, නාපි විවාහො වා භවිස්සති, නාපි රාජා වා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො නිමන්තිතො ස්වාතනාය සද්ධිං බලකායෙන; අපි ච මෙ මහායඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො; ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො සඞ්ඝො නිමන්තිතො''ති. ''බුද්ධොති ත්වං, ගහපති, වදෙසී''ති? ''බුද්ධො ත්‍යාහං, ගහපති, වදාමී''ති. ''බුද්ධොති ත්වං, ගහපති, වදෙසී''ති? ''බුද්ධො ත්‍යාහං, ගහපති, වදාමී''ති. ''බුද්ධොති ත්වං, ගහපති, වදෙසී''ති? ''බුද්ධො ත්‍යාහං, ගහපති, වදාමී''ති. ''සොසොපි ඛො එසො, ගහපති, දුල්ලභො ලොකස්මිං යදිදං – බුද්ධො බුද්ධොති. සක්කා නු ඛො, ගහපති, ඉමං කාලං තං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධ''න්ති? ''අකාලො ඛො, ගහපති, ඉමං කාලං තං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං. ස්වෙදානි ත්වං කාලෙන තං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමිස්සසි අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධ''න්ති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති – ස්වෙදානාහං කාලෙන තං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමිස්සාමි අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධන්ති – බුද්ධගතාය සතියා නිපජ්ජිත්වා රත්තියා සුදං තික්ඛත්තුං වුට්ඨාසි පභාතං මඤ්ඤමානො.

305. [සං. නි. 1.242] අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන සිවකද්වාරං [සීවද්වාරං (සී.), සීතවනද්වාරං (ස්‍යා.)] තෙනුපසඞ්කමි. අමනුස්සා ද්වාරං විවරිංසු. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස නගරම්හා නික්ඛන්තස්ස ආලොකො අන්තරධායි, අන්ධකාරො පාතුරහොසි, භයං ඡම්භිතත්තං ලොමහංසො උදපාදි; තතොව පුන නිවත්තිතුකාමො අහොසි. අථ ඛො සිවකො [සීවකො (සී. ස්‍යා.)] යක්ඛො අන්තරහිතො සද්දමනුස්සාවෙසි –

''සතං හත්ථී සතං අස්සා, සතං අස්සතරීරථා;
සතං කඤ්ඤාසහස්සානි, ආමුක්කමණිකුණ්ඩලා;
එකස්ස පදවීතිහාරස්ස, කලං නාග්ඝන්ති සොළසිං [සොළසින්ති (සී. ක.)].

''අභික්කම ගහපති අභික්කම ගහපති;
අභික්කන්තං තෙ සෙය්‍යො නො පටික්කන්ත''න්ති.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස අන්ධකාරො අන්තරධායි, ආලොකො පාතුරහොසි. යං අහොසි භයං ඡම්භිතත්තං ලොමහංසො සො පටිප්පස්සම්භි. දුතියම්පි ඛො…පෙ.… තතියම්පි ඛො…පෙ.… අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස ආලොකො අන්තරධායි, අන්ධකාරො පාතුරහොසි, භයං ඡම්භිතත්තං ලොමහංසො උදපාදි, තතොව පුන නිවත්තිතුකාමො අහොසි. තතියම්පි ඛො සිවකො යක්ඛො අන්තරහිතො සද්දමනුස්සාවෙසි –

''සතං හත්ථී සතං අස්සා, සතං අස්සතරීරථා;
සතං කඤ්ඤාසහස්සානි, ආමුක්කමණිකුණ්ඩලා;

එකස්ස පදවීතිහාරස්ස, කලං නාග්ඝන්ති සොළසිං.

‘‘අභික්කම ගහපති අභික්කම ගහපති,
අභික්කන්තං තෙ සෙය්‍යො නො පටික්කන්ත’’න්ති.

තතියම්පි ඛො අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස අන්ධකාරො අන්තරධායි , ආලොකො පාතුරහොසි, යං අහොසි භයං ඡම්භිතත්තං ලොමහංසො, සො පටිප්පස්සම්භි. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන සීතවනං තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමති. අද්දසා ඛො භගවා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන චඞ්කමා ඔරොහිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ජ ඛො භගවා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොච – ‘‘එහි සුදත්තා’’ති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති – නාමෙන මං භගවා ආලපතීති – හට්ඨො උදග්ගො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කච්චි, භන්තෙ, භගවා සුඛං සයිත්ථා’’ති?

[සං. නි. 1.242] ‘‘සබ්බදා වෙ සුඛං සෙති, බ්‍රාහ්මණො පරිනිබ්බුතො;
යො න ලිම්පති කාමෙසු, සීතිභූතො නිරූපධි.

‘‘සබ්බා ආසත්තියො ඡෙත්වා, විනෙය්‍ය හදයෙ දරං;
උපසන්තො සුඛං සෙති, සන්තිං පප්පුය්‍ය චෙතසා’’ති [චෙතසොති (සී. ස්‍යා.)].

අථ ඛො භගවා අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස අනුපුබ්බිං කථං [ආනුපුබ්බිකථං (සී.)] කථෙසි, සෙය්‍යථීදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා භගවා අඤ්ඤාසි අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං කල්ලචිත්තං මුදුචිත්තං විනීවරණචිත්තං උදග්ගචිත්තං පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසි – දුක්ඛං, සමුදයං, නිරොධං, මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාළ්හධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අභික්කන්තං භන්තෙ, අභික්කන්තං භන්තෙ! සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය – චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛන්තීති – එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච, භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතං. අධිවාසෙතු ච මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අස්සොසි ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී – ‘‘අනාථපිණ්ඩිකෙන කිර ගහපතිනා ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො සඞ්ඝො නිමන්තිතො’’ති.

306. අථ ඛො රාජගහකො සෙට්ඨී අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොච – ‘‘තයා කිර, ගහපති, ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො සඞ්ඝො නිමන්තිතො. ත්වඤ්චාසි ආගන්තුකො. දෙමි තෙ, ගහපති, වෙය්‍යායිකං යෙන ත්වං බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස භත්තං කරෙය්‍යාසී’’ති. ‘‘අලං, ගහපති අත්ථි මෙ වෙය්‍යායිකං යෙනාහං බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස භත්තං කරිස්සාමී’’ති.

අස්සොසි ඛො රාජගහකො නෙගමො – ‘‘අනාථපිණ්ඩිකෙන කිර ගහපතිනා ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො සඞ්ඝො නිමන්තිතො’’ති. අථ ඛො රාජගහකො නෙගමො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොච – ‘‘තයා කිර, ගහපති, ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො සඞ්ඝො නිමන්තිතො. ත්වඤ්චාසි ආගන්තුකො. දෙමි තෙ, ගහපති, වෙය්‍යායිකං යෙන ත්වං බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස භත්තං කරෙය්‍යාසී’’ති. ‘‘අලං අය්‍ය; අත්ථි මෙ වෙය්‍යායිකං යෙනාහං බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස භත්තං කරිස්සාමී’’ති.

අස්සොසි ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො – ‘‘අනාථපිණ්ඩිකෙන කිර ගහපතිනා ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො සඞ්ඝො නිමන්තිතො’’ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොච – ‘‘තයා කිර, ගහපති, ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො සඞ්ඝො නිමන්තිතො. ත්වඤ්චාසි ආගන්තුකො. දෙමි තෙ, ගහපති, වෙය්‍යායිකං යෙන ත්වං බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස භත්තං කරෙය්‍යාසී’’ති. ‘‘අලං දෙව; අත්ථි මෙ වෙය්‍යායිකං යෙනාහං බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස භත්තං කරිස්සාමී’’ති.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති තස්සා රත්තියා අච්චයෙන රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස නිවෙසනෙ පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි,

උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා, භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං, එකමන්තං නිසීදි . එකමන්තං නිසින්නො ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච – ''අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා සාවත්ථියං වස්සාවාසං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති. ''සුඤ්ඤාගාරෙ ඛො, ගහපති, තථාගතා අභිරමන්තී''ති. ''අඤ්ඤාතං භගවා, අඤ්ඤාතං සුගතා''ති. අථ ඛො භගවා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

307. තෙන ඛො පන සමයෙන අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති බහුමිත්තො හොති බහුසහායො ආදෙය්‍යවාචො. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති රාජගහෙ තං කරණීයං තීරෙත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන පක්කාමි. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති අන්තරාමග්ගෙ මනුස්සෙ ආණාපෙසි – ''ආරාමෙ , අය්‍යා, කරොථ, විහාරෙ පතිට්ඨාපෙථ, දානානි පට්ඨපෙථ. බුද්ධො ලොකෙ උප්පන්නො. සො ච මයා භගවා නිමන්තිතො ඉමිනා මග්ගෙන ආගච්ඡිස්සතී''ති. අථ ඛො තෙ මනුස්සා අනාථපිණ්ඩිකෙන ගහපතිනා උය්‍යොජිතා ආරාමෙ අකංසු, විහාරෙ පතිට්ඨාපෙසුං, දානානි පට්ඨපෙසුං.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති සාවත්ථිං ගන්ත්වා සමන්තා සාවත්ථිං අනුවිලොකෙසි – ''කත්ථ නු ඛො භගවා විහරෙය්‍ය? යං අස්ස ගාමතො නෙව අතිදූරෙ න අච්චාසන්නෙ, ගමනාගමනසම්පන්නං, අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං අභික්කමනීයං, දිවා අප්පාකිණ්ණං, රත්තිං අප්පසද්දං, අප්පනිග්ඝොසං, විජනවාතං, මනුස්සරාහස්සෙය්‍යකං, පටිසල්ලානසාරුප්ප''න්ති.

අද්දසා ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති ජෙතස්ස කුමාරස්ස [රාජකුමාරස්ස (සී. ස්‍යා. කං.)] උය්‍යානං – ගාමතො නෙව අතිදූරෙ න අච්චාසන්නෙ, ගමනාගමනසම්පන්නං, අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං අභික්කමනීයං, දිවා අප්පාකිණ්ණං, රත්තිං අප්පසද්දං, අප්පනිග්ඝොසං, විජනවාතං, මනුස්සරාහස්සෙය්‍යකං, පටිසල්ලානසාරුප්පං. දිස්වාන යෙන ජෙතො කුමාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ජෙතං කුමාරං එතදවොච – ''දෙහි මෙ, අය්‍යපුත්ත, උය්‍යානං ආරාමං කාතු''න්ති [කෙතුං (වජිරබුද්ධිටීකායං)]. ''අදෙය්‍යො, ගහපති, ආරාමො අපි කොටිසන්ථරෙනා''ති. ''ගහිතො, අය්‍යපුත්ත, ආරාමො''ති. ''න, ගහපති, ගහිතො ආරාමො''ති. ගහිතො න ගහිතොති වොහාරිකෙ මහාමත්තෙ පුච්ඡිංසු. මහාමත්තා එවමාහංසු – ''යතො තයා , අය්‍යපුත්ත, අග්ඝො කතො, ගහිතො ආරාමො''ති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති සකටෙහි හිරඤ්ඤං නිබ්බාහාපෙත්වා ජෙතවනං කොටිසන්ථරං සන්ථරාපෙසි. සකිං නීහටං හිරඤ්ඤං ථොකස්ස ඔකාසස්ස කොට්ඨකසාමන්තා නප්පහොති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති මනුස්සෙ ආණාපෙසි – ''ගච්ඡථ, භණෙ, හිරඤ්ඤං ආහරථ; ඉමං ඔකාසං සන්ථරිස්සාමා''ති.

අථ ඛො ජෙතස්ස කුමාරස්ස එතදහොසි – ''න ඛො ඉදං ඔරකං භවිස්සති, යථායං ගහපති තාව බහුං හිරඤ්ඤං පරිච්චජතී''ති. අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොච – ''අලං, ගහපති; මා තං ඔකාසං සන්ථරාපෙසි. දෙහි මෙ එතං ඔකාසං. මමෙතං දානං භවිස්සතී''ති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති – අයං ඛො ජෙතො කුමාරො අභිඤ්ඤාතො ඤාතමනුස්සො; මහත්ථිකො ඛො පන එවරූපානං ඤාතමනුස්සානං ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පසාදොති – තං ඔකාසං ජෙතස්ස කුමාරස්ස පාදාසි [අදාසි (ස්‍යා.)]. අථ ඛො ජෙතො කුමාරො තස්මිං ඔකාසෙ කොට්ඨකං මාපෙසි.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති ජෙතවනෙ විහාරෙ කාරාපෙසි, පරිවෙණානි කාරාපෙසි, කොට්ඨකෙ කාරාපෙසි, උපට්ඨානසාලායො කාරාපෙසි, අග්ගිසාලායො කාරාපෙසි, කප්පියකුටියො කාරාපෙසි, වච්චකුටියො කාරාපෙසි, චඞ්කමෙ කාරාපෙසි, චඞ්කමනසාලායො කාරාපෙසි, උදපානෙ කාරාපෙසි, උදපානසාලායො කාරාපෙසි, ජන්තාඝරෙ කාරාපෙසි, ජන්තාඝරසාලායො කාරාපෙසි, පොක්ඛරණියො කාරාපෙසි, මණ්ඩපෙ කාරාපෙසි.

නවකම්මදානං

308. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන වෙසාලී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා සක්කච්චං නවකම්මං කරොන්ති. යෙපි භික්ඛූ නවකම්මං අධිට්ඨෙන්ති තෙපි සක්කච්චං උපට්ඨෙන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන . අථ ඛො අඤ්ඤතරස්ස දලිද්දස්ස තුන්නවායස්ස එතදහොසි – ''න ඛො ඉදං ඔරකං භවිස්සති, යථයිමෙ මනුස්සා සක්කච්චං නවකම්මං කරොන්ති; යංනූනාහම්පි නවකම්මං කරෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො සො දලිද්දො තුන්නවායො සාමං චික්ඛල්ලං මද්දිත්වා ඉට්ඨකායො චිනිත්වා කුට්ටං උට්ඨාපෙසි. තෙන අකුසලකෙන චිතා වඞ්කා භිත්ති පරිපති. දුතියම්පි ඛො...පෙ.... තතියම්පි ඛො සො දලිද්දො තුන්නවායො සාමං චික්ඛල්ලං මද්දිත්වා ඉට්ඨකායො චිනිත්වා කුට්ටං උට්ඨාපෙසි. තෙන අකුසලකෙන චිතා වඞ්කා භිත්ති පරිපති. අථ ඛො සො දලිද්දො තුන්නවායො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''යෙ ඉමෙසං සමණානං සක්‍යපුත්තියානං දෙන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං, තෙ ඉමෙ ඔවදන්ති අනුසාසන්ති, තෙසඤ්ච නවකම්මං අධිට්ඨෙන්ති. අහං පනම්හි දලිද්දො. න මං කොචි ඔවදති වා අනුසාසති වා නවකම්මං වා අධිට්ඨෙතී''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස දලිද්දස්ස තුන්නවායස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නවකම්මං දාතුං. නවකම්මිකො, භික්ඛවෙ,

භික්ඛූ උස්සුක්කං ආපජ්ජිස්සති – ‘කින්ති නු ඛො විහාරො ඛිප්පං පරියොසානං ගච්ඡෙය්‍යා’ති; ඛණ්ඩං ඵුල්ලං පටිසඞ්ඛරිස්සති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බං. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

309. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස ගහපතිනො විහාරං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො නවකම්මං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස ගහපතිනො විහාරං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො නවකම්මං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස ගහපතිනො විහාරං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො නවකම්මස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස ගහපතිනො විහාරො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො නවකම්මං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අග්ගාසනාදිඅනුජානනං

310. අථ ඛො භගවා වෙසාලියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි . තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං අන්තෙවාසිකා භික්ඛූ බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස පුරතො පුරතො ගන්ත්වා විහාරෙ පරිග්ගණ්හන්ති, සෙය්‍යායො පරිග්ගණ්හන්ති – ඉදං අම්හාකං උපජ්ඣායානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං ආචරියානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං භවිස්සතී’’ති.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්ත්වා විහාරෙසු පරිග්ගහිතෙසු, සෙය්‍යාසු පරිග්ගහිතාසු, සෙය්‍යං අලභමානො අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි. අථ ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය උක්කාසි. ආයස්මාපි සාරිපුත්තො උක්කාසි. ‘‘කො එත්ථා’’ති? ‘‘අහං, භගවා, සාරිපුත්තො’’ති. ‘‘කිස්ස ත්වං, සාරිපුත්ත, ඉධ නිසින්නො’’ති? අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං අන්තෙවාසිකා භික්ඛූ බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස පුරතො පුරතො ගන්ත්වා විහාරෙ පරිග්ගණ්හන්ති, සෙය්‍යායො පරිග්ගණ්හන්ති – ඉදං අම්හාකං උපජ්ඣායානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං ආචරියානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං භවිස්සතී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. ‘‘කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස පුරතො පුරතො ගන්ත්වා විහාරෙ පරිග්ගහෙස්සන්ති, සෙය්‍යායො පරිග්ගහෙස්සන්ති – ඉදං අම්හාකං උපජ්ඣායානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං ආචරියානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං භවිස්සතීති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘කො, භික්ඛවෙ, අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති?

එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, ඛත්තියකුලා පබ්බජිතො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, බ්‍රාහ්මණකුලා පබ්බජිතො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, ගහපතිකුලා පබ්බජිතො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, සුත්තන්තිකො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, විනයධරො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, ධම්මකථිකො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, පඨමස්ස ඣානස්ස ලාභී සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, දුතියස්ස ඣානස්ස ලාභී සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, තතියස්ස ඣානස්ස ලාභී සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභී සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, සොතාපන්නො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, සකදාගාමී…පෙ…. යො, භගවා, අනාගාමී…පෙ…. යො, භගවා , අරහා සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, තෙවිජ්ජො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘යො, භගවා, ඡළභිඤ්ඤො සො අරහති අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩ’’න්ති.

311. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘භූතපුබ්බං, භික්ඛවෙ, හිමවන්තපදෙසෙ [හිමවන්තපස්සෙ (සී. ස්‍යා.)] මහානිග්‍රොධො අහොසි. තං තයො සහායා උපනිස්සාය විහරිංසු – තිත්තිරො ච, මක්කටො ච, හත්ථිනාගො ච. තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරන්ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, තෙසං සහායානං එතදහොසි – ‘අහො නූන මයං ජානෙය්‍යාම යං අම්හාකං ජාතියා මහන්තතරං තං මයං සක්කරෙය්‍යාම ගරුං කරෙය්‍යාම මානෙය්‍යාම පූජෙය්‍යාම, තස්ස ච මයං ඔවාදෙ තිට්ඨෙය්‍යාමා’ති.

‘‘අථ ඛො, භික්ඛවෙ, තිත්තිරො ච මක්කටො ච හත්ථිනාගං පුච්ඡිංසු – ‘ත්වං, සම්ම, කිං පොරාණං සරසී’ති? ‘යදාහං, සම්මා, පොතො හොමි, ඉමං නිග්‍රොධං අන්තරා සත්ථීනං [අන්තරාසත්ථිකං (සී.)] කරිත්වා අතික්කමාමි, අග්ගඞ්කුරකං මෙ උදරං ඡුපති. ඉමාහං, සම්මා, පොරාණං සරාමී’ති.

‘‘අථ ඛො, භික්ඛවෙ, තිත්තිරො ච හත්ථිනාගො ච මක්කටං පුච්ඡිංසු – ‘ත්වං, සම්ම, කිං පොරාණං සරසී’ති? ‘යදාහං, සම්මා, ඡාපො හොමි, ඡමායං නිසීදිත්වා ඉමස්ස නිග්‍රොධස්ස අග්ගඞ්කුරකං ඛාදාමි. ඉමාහං, සම්මා, පොරාණං සරාමී’ති.

‘‘අථ ඛො, භික්ඛවෙ, මක්කටො ච හත්ථිනාගො ච තිත්තිරං පුච්ඡිංසු – ‘ත්වං, සම්ම, කිං පොරාණං සරසී’ති? ‘අමුකස්මිං, සම්මා, ඔකාසෙ මහානිග්‍රොධො අහොසි. තතො අහං එලං භක්ඛිත්වා ඉමස්මිං ඔකාසෙ වච්චං අකාසිං; තස්සායං නිග්‍රොධො ජාතො. තදාහං, සම්මා, ජාතියා මහන්තතරො’ති .

‘‘අථ ඛො, භික්ඛවෙ, මක්කටො ච හත්ථිනාගො ච තිත්තිරං එතදවොචුං – ‘ත්වං, සම්ම, අම්හාකං ජාතියා මහන්තතරො. තං මයං සක්කරිස්සාම ගරුං කරිස්සාම මානෙස්සාම පූජෙස්සාම, තුය්හඤ්ච මයං ඔවාදෙ පතිට්ඨිස්සාමා’ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, තිත්තිරො මක්කටඤ්ච හත්ථිනාගඤ්ච පඤ්චසු සීලෙසු සමාදපෙසි, අත්තනා ච පඤ්චසු සීලෙසු සමාදාය වත්තති. තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තිකා විහරිත්වා කායස්ස භෙදා පරං මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිංසු. එවං ඛො තං, භික්ඛවෙ, තිත්තිරියං නාම බ්‍රහ්මචරියං අහොසි.

[ජා. 1.1.37] ‘‘යෙ වුඩ්ඪමපචායන්ති, නරා ධම්මස්ස කොවිදා;
දිට්ඨෙව ධම්මෙ ච පාසංසා, සම්පරායෙ ච සුග්ගතී’’ති.

‘‘තෙ හි නාම, භික්ඛවෙ, තිරච්ඡානගතා පාණා අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තිකා විහරිස්සන්ති. ඉධ ඛො තං, භික්ඛවෙ, සොභෙථ යං තුම්හෙ එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා අඤ්ඤමඤ්ඤං අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරෙය්‍යාථ? නෙතං, භික්ඛවෙ , අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ. … ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං, පච්චුට්ඨානං, අඤ්ජලිකම්මං, සාමීචිකම්මං, අග්ගාසනං, අග්ගොදකං, අග්ගපිණ්ඩං. න ච, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝිකං යථාවුඩ්ඪං පටිබාහිතබ්බං. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

අවන්දියාදිපුග්ගලා

312. ‘‘දසයිමෙ , භික්ඛවෙ, අවන්දියා – පුරෙ උපසම්පන්නෙන පච්ඡා උපසම්පන්නො අවන්දියො, අනුපසම්පන්නො අවන්දියො, නානාසංවාසකො වුඩ්ඪතරො අධම්මවාදී අවන්දියො, මාතුගාමො අවන්දියො, පණ්ඩකො අවන්දියො, පාරිවාසිකො අවන්දියො, මූලායපටිකස්සනාරහො අවන්දියො, මානත්තාරහො අවන්දියො, මානත්තචාරිකො අවන්දියො, අබ්භානාරහො අවන්දියො. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, දස අවන්දියා.

‘‘තයොමෙ, භික්ඛවෙ, වන්දියා – පච්ඡා උපසම්පන්නෙන පුරෙ උපසම්පන්නො වන්දියො, නානාසංවාසකො වුඩ්ඪතරො ධම්මවාදී වන්දියො, සදෙවකෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය තථාගතො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො වන්දියො. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, තයො වන්දියා’’ති.

ආසනප්පටිබාහනපටික්ඛෙපං

313. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා සඞ්ඝං උද්දිස්ස මණ්ඩපෙ පටියාදෙන්ති, සන්ථරෙ පටියාදෙන්ති, ඔකාසෙ පටියාදෙන්ති. ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං අන්තෙවාසිකා භික්ඛූ – ‘සඞ්ඝිකඤ්ඤෙව භගවතා යථාවුඩ්ඪං අනුඤ්ඤාතං , නො උද්දිස්සකත’න්ති බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස පුරතො පුරතො ගන්ත්වා මණ්ඩපෙපි පරිග්ගණ්හන්ති, සන්ථරෙපි පරිග්ගණ්හන්ති, ඔකාසෙපි පරිග්ගණ්හන්ති – ඉදං අම්හාකං උපජ්ඣායානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං ආචරියානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං භවිස්සතීති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්ත්වා මණ්ඩපෙසු පරිග්ගහිතෙසු, සන්ථරෙසු පරිග්ගහිතෙසු, ඔකාසෙසු පරිග්ගහිතෙසු, ඔකාසං අලභමානො අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි. අථ ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය උක්කාසි. ආයස්මාපි සාරිපුත්තො උක්කාසි. ‘‘කො එත්ථා’’ති? ‘‘අහං, භගවා, සාරිපුත්තො’’ති. ‘‘කිස්ස ත්වං, සාරිපුත්ත, ඉධ නිසින්නො’’ති? අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං අන්තෙවාසිකා භික්ඛූ – ‘සඞ්ඝිකඤ්ඤෙව භගවතා යථාවුඩ්ඪං අනුඤ්ඤාතං, නො උද්දිස්සකත’න්ති බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස පුරතො පුරතො ගන්ත්වා මණ්ඩපෙ පරිග්ගණ්හන්ති, සන්ථරෙ පරිග්ගණ්හන්ති, ඔකාසෙ පරිග්ගණ්හන්ති – ඉදං අම්හාකං උපජ්ඣායානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං ආචරියානං භවිස්සති, ඉදං අම්හාකං භවිස්සතී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, උද්දිස්සකතම්පි යථාවුඩ්ඪං පටිබාහෙතබ්බං. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

ගිහිවිකතඅනුජානනං

314. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා හත්තග්ගෙ අන්තරඝරෙ උච්චාසයනමහාසයනානි පඤ්ඤපෙන්ති, සෙය්‍යථීදං – ආසන්දිං, පල්ලඞ්කං, ගොනකං, චිත්තකං, පටිකං, පටලිකං, තූලිකං, විකතිකං, උද්දලොමිං, එකන්තලොමිං, කට්ටිස්සං, කොසෙය්‍යං [කොසෙය්‍යං කම්බලං (සී. ස්‍යා.)], කුත්තකං, හත්ථත්ථරං, අස්සත්ථරං, රථත්ථරං, අජිනපවෙණිං, කදලිමිගපවරපච්චත්ථරණං, සඋත්තරච්ඡදං, උභතොලොහිතකූපධානං. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාභිනිසීදන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඨපෙත්වා තීණි – ආසන්දිං, පල්ලඞ්කං, තූලිකං – ගිහිවිකතං [ගිහිවිකටං (සී. ක.), අවසෙසං ගිහිවිකටං (ස්‍යා.)] අභිනිසීදිතුං, නත්වෙව අභිනිපජ්ජිතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා හත්තග්ගෙ අන්තරඝරෙ තූලොනද්ධං මඤ්චම්පි පීඨම්පි පඤ්ඤපෙන්ති . භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාභිනිසීදන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිහිවිකතං අභිනිසීදිතුං, නත්වෙව අභිනිපජ්ජිතු’’න්ති.

ජෙතවනවිහාරානුමොදනා

315. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා, භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කථාහං, භන්තෙ, ජෙතවනෙ පටිපජ්ජාමී’’ති? ‘‘තෙන හි ත්වං, ගහපති, ජෙතවනං ආගතානාගතස්ස චාතුද්දිසස්ස සඞ්ඝස්ස පතිට්ඨපෙහී’’ති. ‘‘එවං භන්තෙ’’ති ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවතො පටිස්සුත්වා ජෙතවනං ආගතානාගතස්ස චාතුද්දිසස්ස සඞ්ඝස්ස පතිට්ඨාපෙසි.

අථ ඛො භගවා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි –

‘‘සීතං උණ්හං පටිහන්ති, තතො වාළමිගානි ච;
සරීසපෙ ච මකසෙ, සිසිරෙ චාපි වුට්ඨියො.

‘‘තතො වාතාතපො ඝොරො, සඤ්ජාතො පටිහඤ්ඤති;
ලෙණත්ථඤ්ච සුඛත්ථඤ්ච, ඣායිතුඤ්ච විපස්සිතුං.

‘‘විහාරදානං සඞ්ඝස්ස, අග්ගං බුද්ධෙන වණ්ණිතං;
තස්මා හි පණ්ඩිතො පොසො, සම්පස්සං අත්ථමත්තනො.

‘‘විහාරෙ කාරයෙ රම්මෙ, වාසයෙත්ථ බහුස්සුතෙ;
තෙසං අන්නඤ්ච පානඤ්ච, වත්ථසෙනාසනානි ච;
දදෙය්‍ය උජුභූතෙසු, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

‘‘තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති, සබ්බදුක්ඛාපනූදනං;
යං සො ධම්මං ඉධඤ්ඤාය, පරිනිබ්බාති අනාසවො’’ති.

අථ ඛො භගවා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

ආසනප්පටිබාහනාදි

316. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස ආජීවකසාවකස්ස මහාමත්තස්ස සඞ්ඝභත්තං හොති. ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො පච්ඡා ආගන්ත්වා විප්පකතභොජනං ආනන්තරිකං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙසි. භත්තග්ගං කොලාහලං අහොසි. අථ ඛො සො මහාමත්තො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා පච්ඡා ආගන්ත්වා විප්පකතභොජනං ආනන්තරිකං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! භත්තග්ගං කොලාහලං අහොසි. නනු

නාම ලබ්භා අඤ්ඤත්‍රාපි නිසින්නෙන යාවදත්ථං භුඤ්ජිතු''න්ති? අස්සොසුං බො භික්ඛූ තස්ස මහාමත්තස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛියාන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො පච්ඡා ආගන්ත්වා විප්පකතභොජනං ආනන්තරිකං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙස්සති! භත්තග්ගං කොලාහලං අහොසී''ති. අථ බො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, පච්ඡා ආගන්ත්වා විප්පකතභොජනං ආනන්තරිකං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙසි, භත්තග්ගං කොලාහලං අහොසී''ති? ''සච්චං භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... ''කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, පච්ඡා ආගන්ත්වා විප්පකතභොජනං ආනන්තරිකං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙස්සසි? භත්තග්ගං කොලාහලං අහොසි. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, විප්පකතභොජනො [භොජනො ආනන්තරිකො (ස්‍යා.)] භික්ඛු වුට්ඨාපෙතබ්බො. යො වුට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සචෙ වුට්ඨාපෙති, පවාරිතො ච හොති, 'ගච්ඡ උදකං ආහරා'ති වත්තබ්බො. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සාධුකං සිත්ථානි ගිලිත්වා වුඩ්ඪතරස්ස භික්ඛුනො ආසනං දාතබ්බං. න ත්වෙවාහං, භික්ඛවෙ, කෙනචි පරියායෙන වුඩ්ඪතරස්ස භික්ඛුනො ආසනං පටිබාහිතබ්බන්ති වදාමි. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති''.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ගිලානෙ භික්ඛූ වුට්ඨාපෙන්ති. ගිලානා එවං වදෙන්ති – ''න මයං, ආවුසො, සක්කොම වුට්ඨාතුං, ගිලානාම්හා''ති. ''මයං ආයස්මන්තෙ වුට්ඨාපෙස්සාමා''ති පරිග්ගහෙත්වා වුට්ඨාපෙත්වා ඨිතකෙ මුඤ්චන්ති. ගිලානා මුච්ඡිතා පපතන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ''න, භික්ඛවෙ, ගිලානො වුට්ඨාපෙතබ්බො. යො වුට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ 'ගිලානා මයම්හා අවුට්ඨාපනීයා'ති වරසෙය්‍යායො පලිබුද්ධෙන්ති [පලිබුන්ධන්ති (ක.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස පතිරූපං සෙය්‍යං දාතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලෙසකප්පෙන සෙනාසනං පටිබාහන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ලෙසකප්පෙන සෙනාසනං පටිබාහිතබ්බං. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

[පාචි. 122] තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ අඤ්ඤතරං පච්චන්තිමං මහාවිහාරං පටිසඞ්ඛරොන්ති – 'ඉධ මයං වස්සං වසිස්සාමා'ති. අද්දසංසු [අද්දසාසුං (ක.)] ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ විහාරං [අඤ්ඤතරං විහාරං (ක.)] පටිසඞ්ඛරොන්තෙ. දිස්වාන එවමාහංසු – ''ඉමෙ, ආවුසො, සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ විහාරං පටිසඞ්ඛරොන්ති. හන්ද නෙ වුට්ඨාපෙස්සාමා''ති. එකච්චෙ එවමාහංසු – ''ආගමෙථාවුසො, යාව පටිසඞ්ඛරොන්ති, පටිසඞ්ඛතෙ වුට්ඨාපෙස්සාමා''ති. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''උට්ඨෙථාවුසො, අම්හාකං විහාරො පාපුණාතී''ති. ''නනු, ආවුසො, පටිකච්චෙව ආචික්ඛිතබ්බං? මයඤ්චඤ්ඤං පටිසඞ්ඛරෙය්‍යාමා''ති. ''නනු, ආවුසො, සඞ්ඝිකො විහාරො''ති? ''ආමාවුසො, සඞ්ඝිකො විහාරො''ති. ''උට්ඨෙථාවුසො, අම්හාකං විහාරො පාපුණාතී''ති. ''මහල්ලකො, ආවුසො, විහාරො; තුම්හෙපි වසථ, මයම්පි වසිස්සාමා''ති. ''උට්ඨෙථාවුසො, අම්හාකං විහාරො පාපුණාතී''ති කුපිතා අනත්තමනා ගීවායං ගහෙත්වා නික්කඩ්ඪන්ති. තෙ නික්කඩ්ඪීයමානා රොදන්ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ''කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, රොදථා''ති? ''ඉමෙ, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා අම්හෙ සඞ්ඝිකා විහාරා නික්කඩ්ඪන්තී''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛූ සඞ්ඝිකා විහාරා නික්කඩ්ඪිස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... ''සච්චං කිර, තුම්හෙ භික්ඛවෙ, කුපිතා අනත්තමනා සඞ්ඝිකා විහාරා භික්ඛූ නික්කඩ්ඪථා''ති? ''සච්චං භගවා''ති...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, කුපිතෙන අනත්තමනෙන භික්ඛු සඞ්ඝිකා විහාරා නික්කඩ්ඪිතබ්බො. යො නික්කඩ්ඪෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සෙනාසනං ගාහෙතු''න්ති.

සෙනාසනග්ගාහාපකසම්මුති

317. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – 'කෙන නු ඛො සෙනාසනං ගාහෙතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං ...පෙ.... ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං සෙනාසනග්ගාහාපකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, ගහිතාගහිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො –

''පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සෙනාසනග්ගාහාපකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සෙනාසනග්ගාහාපකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනග්ගාහාපකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සෙනාසනග්ගාහාපකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති .

318. අථ ඛො සෙනාසනග්ගාහාපකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කථං නු ඛො සෙනාසනං ගාහෙතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඨමං භික්ඛූ ගණෙතුං , භික්ඛූ ගණෙත්වා සෙය්‍යා ගණෙතුං, සෙය්‍යා ගණෙත්වා සෙය්‍යග්ගෙන ගාහෙතු’’න්ති. සෙය්‍යග්ගෙන ගාහෙන්තා සෙය්‍යා උස්සාරයිංසු…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විහාරග්ගෙන ගාහෙතු’’න්ති. විහාරග්ගෙන ගාහෙන්තා විහාරා උස්සාරයිංසු…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරිවෙණග්ගෙන ගාහෙතු’’න්ති. පරිවෙණග්ගෙන ගාහෙන්තා පරිවෙණා උස්සාරයිංසු…පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අනුභාගම්පි දාතුං. ගහිතෙ අනුභාගෙ අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති, න අකාමා දාතබ්බො’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නිස්සීමෙ ඨිතස්ස සෙනාසනං ගාහෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, නිස්සීමෙ ඨිතස්ස සෙනාසනං ගාහෙතබ්බං. යො ගාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සෙනාසනං ගහෙත්වා සබ්බකාලං පටිබාහන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, සෙනාසනං ගහෙත්වා සබ්බකාලං පටිබාහෙතබ්බං. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වස්සානං තෙමාසං පටිබාහිතුං, උතුකාලං පන න පටිබාහිතු’’න්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කති නු ඛො සෙනාසනග්ගාහා’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘තයො මෙ, භික්ඛවෙ, සෙනාසනග්ගාහා – පුරිමකො, පච්ඡිමකො, අන්තරාමුත්තකො. අපරජ්ජුගතාය ආසාළ්හියා පුරිමකො ගාහෙතබ්බො. මාසගතාය ආසාළ්හියා පච්ඡිමකො ගාහෙතබ්බො. අපරජ්ජුගතාය පවාරණාය ආයතිං වස්සාවාසත්ථාය අන්තරාමුත්තකො ගාහෙතබ්බො. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, තයො සෙනාසනග්ගාහා’’ති.

දුතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

3. තතියභාණවාරො

319. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො සාවත්ථියං සෙනාසනං ගහෙත්වා අඤ්ඤතරං ගාමකාවාසං අගමාසි. තත්ථපි සෙනාසනං අග්ගහෙසි. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘අයං, ආවුසො, ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. සචායං ඉධ වස්සං වසිස්සති, සබ්බෙව මයං න ඵාසු භවිස්සාම. හන්ද නං පුච්ඡාමා’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං එතදවොචුං – ‘‘නනු තයා, ආවුසො උපනන්ද, සාවත්ථියං සෙනාසනං ගහිත’’න්ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො උපනන්ද, එකො ද්වෙ පටිබාහසී’’ති? ‘‘ඉධදානාහං ආවුසො, මුඤ්චාමි; තත්ථ ගණ්හාමී’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො එකො ද්වෙ පටිබාහෙස්සතී’’ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, එකො ද්වෙ පටිබාහසී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. ‘‘කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, එකො ද්වෙ පටිබාහිස්සසි? තත්ථ තයා, මොඝපුරිස, ගහිතං ඉධ මුත්තං, ඉධ තයා ගහිතං තත්‍ර මුත්තං. එවං ඛො ත්වං, මොඝපුරිස, උභයත්ථ පරිබාහිරො. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, එකෙන ද්වෙ පටිබාහෙතබ්බා. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

320. [පාචි. 438] තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා භික්ඛූනං අනෙකපරියායෙන විනයකථං කථෙති, විනයස්ස වණ්ණං භාසති, විනයපරියත්තියා වණ්ණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස ආයස්මතො උපාලිස්ස වණ්ණං භාසති. භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවා ඛො අනෙකපරියායෙන විනයකථං කථෙති, විනයස්ස වණ්ණං භාසති, විනයපරියත්තියා වණ්ණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස ආයස්මතො උපාලිස්ස වණ්ණං භාසති. හන්ද මයං, ආවුසො, ආයස්මතො උපාලිස්ස සන්තිකෙ විනයං පරියාපුණාමා’’ති. තෙධ [තෙ ච (ස්‍යා. ක.)] බහූ භික්ඛූ ථෙරා ච නවා ච මජ්ඣිමා ච ආයස්මතො උපාලිස්ස සන්තිකෙ විනයං පරියාපුණන්ති. ආයස්මා උපාලි ඨිතකොව උද්දිසති ථෙරානං භික්ඛූනං ගාරවෙන. ථෙරාපි භික්ඛූ ඨිතකාව උද්දිසාපෙන්ති ධම්මගාරවෙන. තත්ථ ථෙරා චෙව භික්ඛූ කිලමන්ති, ආයස්මා ච උපාලි කිලමති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නවකෙන භික්ඛුනා උද්දිසන්තෙන සමකෙ වා ආසනෙ නිසීදිතුං, උච්චතරෙ වා ධම්මගාරවෙන; ථෙරෙන භික්ඛුනා උද්දිසාපෙන්තෙන සමකෙ වා ආසනෙ නිසීදිතුං, නීචතරෙ වා ධම්මගාරවෙනා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන බහූ භික්ඛූ ආයස්මතො උපාලිස්ස සන්තිකෙ ඨිතකා උද්දෙසං පටිමානෙන්තා කිලමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සමානාසනිකෙහි සහ නිසීදිතු’’න්ති. අථ ඛො

භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කිත්තාවතා නු ඛො සමානාසනිකො හොතී’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිවස්සන්තරෙන සහ නිසීදිතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ සමානාසනිකා මඤ්චෙ [එකමඤ්චෙ (සයා.)] නිසීදිත්වා මඤ්චං භින්දිංසු, පීඨෙ [එකපීඨෙ (සයා.)] නිසීදිත්වා පීඨං භින්දිංසු. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිවග්ගස්ස මඤ්චං, තිවග්ගස්ස පීඨ’’න්ති. තිවග්ගොපි මඤ්චෙ නිසීදිත්වා මඤ්චං භින්දි, පීඨෙ නිසීදිත්වා පීඨං භින්දි… පෙ…. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දුවග්ගස්ස මඤ්චං, දුවග්ගස්ස පීඨ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අසමානාසනිකෙහි සහ දීඝාසනෙ නිසීදිතුං කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඨපෙත්වා පණ්ඩකං, මාතුගාමං, උභතොබ්‍යඤ්ජනකං, අසමානාසනිකෙහි සහ දීඝාසනෙ නිසීදිතු’’න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කිත්තකං පච්ඡිමං නු ඛො දීඝාසනං හොතී’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යං තිණ්ණං පහොති, එත්තකං පච්ඡිමං දීඝාසන’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන විසාඛා මිගාරමාතා සඞ්ඝස්ස අත්ථාය සාළින්දං පාසාදං කාරාපෙතුකාමා හොති හත්ථිනඛකං. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කිං නු ඛො භගවතා පාසාදපරිභොගො අනුඤ්ඤාතො කිං අනනුඤ්ඤාතො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බං පාසාදපරිභොග’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස අය්‍යිකා කාලඞ්කතා හොති. තස්ස කාලඞ්කිරියාය සඞ්ඝස්ස බහුං අකප්පියභණ්ඩං උප්පන්නං හොති, සෙය්‍යථිදං – ආසන්දි, පල්ලඞ්කො, ගොනකො , චිත්තකො, පටිකා, පටලිකා, තූලිකා, විකතිකා, උද්දලොමී, එකන්තලොමී, කට්ටිස්සං, කොසෙය්‍යං, කුත්තකං, හත්ථත්ථරං, අස්සත්ථරං, රථත්ථරං, අජිනප්පවෙණි, කදලිමිගප්පවරපච්චත්ථරණං, සඋත්තරච්ඡදං, උභතොලොහිතකූපධානං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආසන්දියා පාදෙ ඡින්දිත්වා පරිභුඤ්ජිතුං, පල්ලඞ්කස්ස වාළෙ භින්දිත්වා පරිභුඤ්ජිතුං, තූලිකං විජටෙත්වා බිබ්බොහනං කාතුං, අවසෙසං භුමත්ථරණං [සුම්මත්ථරණං (සී. සයා.)] කාතු’’න්ති.

අවිස්සජ්ජියවත්ථු

321. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියා අවිදූරෙ අඤ්ඤතරස්මිං ගාමකාවාසෙ ආවාසිකා භික්ඛූ උපද්දුතා හොන්ති ආගන්තුකගමිකානං භික්ඛූනං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙන්තා. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘එතරහි ඛො මයං, ආවුසො, උපද්දුතා ආගන්තුකගමිකානං භික්ඛූනං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙන්තා. හන්ද මයං, ආවුසො, සබ්බං සඞ්ඝිකං සෙනාසනං එකස්ස දෙම. තස්ස සන්තකං පරිභුඤ්ජිස්සාමා’’ති. තෙ සබ්බං සඞ්ඝිකං සෙනාසනං එකස්ස අදංසු. ආගන්තුකා භික්ඛූ තෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘අම්හාකං, ආවුසො, සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙථා’’ති. ‘‘නත්ථාවුසො, සඞ්ඝිකං සෙනාසනං; සබ්බං අම්හෙහි එකස්ස දින්න’’න්ති. ‘‘කිං පන තුම්හෙ, ආවුසො, සඞ්ඝිකං සෙනාසනං විස්සජ්ජෙථා’’ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ සඞ්ඝිකං සෙනාසනං විස්සජ්ජෙස්සන්තී’’ති [විස්සජ්ජිස්සන්තීති (ක.)]! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ සඞ්ඝිකං සෙනාසනං විස්සජ්ජෙන්තී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. ‘‘කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සඞ්ඝිකං සෙනාසනං විස්සජ්ජෙස්සන්ති? නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

‘‘පඤ්චිමානි, භික්ඛවෙ, අවිස්සජ්ජියානි, න විස්සජ්ජෙතබ්බානි [න විස්සජ්ජිතබ්බානි (ක.)], සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විස්සජ්ජිතානිපි අවිස්සජ්ජිතානි හොන්ති. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. කතමානි පඤ්ච? ආරාමො, ආරාමවත්ථු – ඉදං පඨමං අවිස්සජ්ජියං, න විස්සජ්ජෙතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විස්සජ්ජිතම්පි අවිස්සජ්ජිතං හොති. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

‘‘විහාරො, විහාරවත්ථු – ඉදං දුතියං අවිස්සජ්ජියං, න විස්සජ්ජෙතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගල්ලෙන වා. විස්සජ්ජිතම්පි අවිස්සජ්ජිතං හොති. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

‘‘මඤ්චො, පීඨං, භිසි, බිබ්බොහනං – ඉදං තතියං අවිස්සජ්ජියං, න විස්සජ්ජෙතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විස්සජ්ජිතම්පි අවිස්සජ්ජිතං හොති. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

‘‘ලොහකුම්භී , ලොහභාණකං, ලොහවාරකො, ලොහකටාහං, වාසි, පරසු [ඵරසු (සී. සයා. ක.)], කුඨාරී [කුධාරී (ක.)], කුදාලො, නිඛාදනං – ඉදං චතුත්ථං අවිස්සජ්ජියං, න විස්සජ්ජෙතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විස්සජ්ජිතම්පි අවිස්සජ්ජිතං හොති. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

‘‘වල්ලි, වෙළු, මුඤ්ජං, පබ්බජං [බබ්බජං (සී.)], තිණං, මත්තිකා, දාරුභණ්ඩං, මත්තිකාභණ්ඩං – ඉදං පඤ්චමං අවිස්සජ්ජියං, න විස්සජ්ජෙතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විස්සජ්ජිතම්පි අවිස්සජ්ජිතං හොති. යො

විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. ඉමානි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච අවිස්සජ්ජියානි, න විස්සජ්ජෙතබ්බානි, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විස්සජ්ජිතානිපි අවිස්සජ්ජිතානි හොන්ති. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා''ති.

අවෙභඞ්ගියවත්ථු

322. අථ ඛො භගවා සාවත්ථියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන කීටාගිරි තෙන චාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං පඤ්චමත්තෙහි භික්ඛුසතෙහි සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙහි ච. අස්සොසුං ඛො අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ – ''භගවා කිර කීටාගිරිං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං පඤ්චමත්තෙහි භික්ඛුසතෙහි සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙහි ච''. ''හන්ද මයං, ආවුසො, සබ්බං සඞ්ඝිකං සෙනාසනං භාජෙම. පාපිච්ඡා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා, පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා; න මයං තෙසං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙස්සාමා''ති, තෙ සබ්බං සඞ්ඝිකං සෙනාසනං භාජෙසුං. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන කීටාගිරි තදවසරි. අථ ඛො භගවා සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''ගච්ඡථ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ; අස්සජිපුනබ්බසුකෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙථ – 'භගවා, ආවුසො, ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං පඤ්චමත්තෙහි භික්ඛුසතෙහි සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙහි ච. භගවතො ච, ආවුසො, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙථ, භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ච, සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානානඤ්චා'''ති. ''එවං භන්තෙ''ති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පටිස්සුත්වා යෙන අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා අස්සජිපුනබ්බසුකෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''භගවා, ආවුසො, ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං පඤ්චමත්තෙහි භික්ඛුසතෙහි සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙහි ච . භගවතො ච, ආවුසො, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙථ, භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ච, සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානානඤ්චා''ති. ''නත්ථාවුසො, සඞ්ඝිකං සෙනාසනං. සබ්බං අම්හෙහි භාජිතං. ස්වාගතං, ආවුසො, භගවතො. යස්මිං විහාරෙ භගවා ඉච්ඡිස්සති තස්මිං විහාරෙ වසිස්සති. පාපිච්ඡා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා, පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා. න මයං තෙසං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙස්සාමා''ති. ''කිං පන තුම්හෙ, ආවුසො, සඞ්ඝිකං සෙනාසනං භාජිත්ථා''ති? ''එවමාවුසො''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අස්සජිපුනබ්බසුකා භික්ඛූ සඞ්ඝිකං සෙනාසනං භාජෙස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ.… ''සච්චං භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… ''කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සඞ්ඝිකං සෙනාසනං භාජෙස්සන්ති? නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

''පඤ්චිමානි, භික්ඛවෙ, අවෙභඞ්ගියානි [අවෙභඞ්ගිකානි (ක.)], න විභජිතබ්බානි, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විභත්තානිපි අවිභත්තානි හොන්ති. යො විභජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. කතමානි පඤ්ච? ආරාමො, ආරාමවත්ථු – ඉදං පඨමං අවෙභඞ්ගියං, න විභජිතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විභත්තම්පි අවිභත්තං හොති. යො විභජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

''විහාරො, විහාරවත්ථු – ඉදං දුතියං අවෙභඞ්ගියං, න විභජිතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විභත්තම්පි අවිභත්තං හොති. යො විභජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

''මඤ්චො, පීඨං, භිසි, බිබ්බොහනං – ඉදං තතියං අවෙභඞ්ගියං, න විභජිතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විභත්තම්පි අවිභත්තං හොති. යො විභජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

''ලොහකුම්භී, ලොහභාණකං, ලොහවාරකො, ලොහකටාහං, වාසී, පරසු, කුඨාරී, කුදාලො, නිඛාදනං – ඉදං චතුත්ථං අවෙභඞ්ගියං, න විභජිතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විභත්තම්පි අවිභත්තං හොති. යො විභජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

''වල්ලි, වෙළු, මුඤ්ජං, පබ්බජං, තිණං, මත්තිකා, දාරුභණ්ඩං, මත්තිකාභණ්ඩං – ඉදං පඤ්චමං අවෙභඞ්ගියං, න විභජිතබ්බං, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විභත්තම්පි අවිභත්තං හොති. යො විභජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. ඉමානි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච අවෙභඞ්ගියානි, න විභජිතබ්බානි, සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා. විභත්තානිපි අවිභත්තානි හොන්ති. යො විභජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා''ති.

නවකම්මදානකථා

323. අථ ඛො භගවා කීටාගිරිස්මිං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන ආළවී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන ආළවී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා ආළවියං විහරති අග්ගාළවෙ චෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආළවකා [ආළවිකා (ස්‍යා. ක.)] භික්ඛූ එවරූපානි නවකම්මානි දෙන්ති – පිණ්ඩනික්ඛෙපනමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; කුට්ටලෙපනමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; ද්වාරට්ඨපනමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; අග්ගළවට්ටිකරණමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; ආලොකසන්ධිකරණමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; සෙතවණ්ණකරණමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; කාළවණ්ණකරණමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; ගෙරුකපරිකම්මකරණමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; ඡාදනමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; බන්ධනමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; භණ්ඩිකාට්ඨපනමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; ඛණ්ඩඵුල්ලපටිසඞ්ඛරණමත්තෙනපි නවකම්මං

දෙන්ති; පරිභණ්ඩකරණමත්තෙනපි නවකම්මං දෙන්ති; වීසතිවස්සිකම්පි නවකම්මං දෙන්ති; තිංසවස්සිකම්පි නවකම්මං දෙන්ති; යාවජීවිකම්පි නවකම්මං දෙන්ති; ධූමකාලිකම්පි පරියොසිතං විහාරං නවකම්මං දෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආළවකා භික්ඛූ එවරූපානි නවකම්මානි දස්සන්ති – පිණ්ඩනික්ඛෙපනමත්තෙනපි නවකම්මං දස්සන්ති; කුට්ටලෙපනමත්තෙනපි… ද්වාරට්ඨපනමත්තෙනපි … අග්ගළවට්ටිකරණමත්තෙනපි… ආලොකසන්ධිකරණමත්තෙනපි… සෙතවණ්ණකරණමත්තෙනපි… කාළවණ්ණකරණමත්තෙනපි… ගෙරුකපරිකම්මකරණමත්තෙනපි… ඡාදෙනමත්තෙනපි… බන්ධනමත්තෙනපි… භණ්ඩිකාළපනමත්තෙනපි… ඛණ්ඩඵුල්ලපටිසඞ්ඛරණමත්තෙනපි… පරිභණ්ඩකරණමත්තෙනපි… වීසතිවස්සිකම්පි… තිංසවස්සිකම්පි… යාවජීවිකම්පි… ධූමකාලිකම්පි පරියොසිතං විහාරං නවකම්මං දස්සන්තී''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ…. ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, පිණ්ඩනික්ඛෙපනමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං; න කුට්ටලෙපනමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න ද්වාරට්ඨපනමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න අග්ගළවට්ටිකරණමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න ආලොකසන්ධිකරණමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න සෙතවණ්ණකරණමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න කාළවණ්ණකරණමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න ගෙරුකපරිකම්මකරණමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න ඡාදෙනමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න බන්ධනමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න භණ්ඩිකාළපනමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න ඛණ්ඩඵුල්ලපටිසඞ්ඛරණමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න පරිභණ්ඩකරණමත්තෙන නවකම්මං දාතබ්බං. න වීසතිවස්සිකං නවකම්මං දාතබ්බං. න තිංසවස්සිකං නවකම්මං දාතබ්බං. න යාවජීවිකං නවකම්මං දාතබ්බං. න ධූමකාලිකම්පි පරියොසිතං විහාරං නවකම්මං දාතබ්බං. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අකතං වා විප්පකතං වා නවකම්මං දාතුං, ඛුද්දකෙ විහාරෙ කම්මං ඔලොකෙත්වා ඡප්පඤ්චවස්සිකං නවකම්මං දාතුං, අඩ්ඪයොගෙ කම්මං ඔලොකෙත්වා සත්තට්ඨවස්සිකං නවකම්මං දාතුං, මහල්ලකෙ විහාරෙ පාසාදෙ වා කම්මං ඔලොකෙත්වා දසද්වාදසවස්සිකං නවකම්මං දාතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සබ්බෙ විහාරෙ නවකම්මං දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, සබ්බෙ විහාරෙ නවකම්මං දාතබ්බං. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ එකස්ස ද්වෙ දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, එකස්ස ද්වෙ දාතබ්බා. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නවකම්මං ගහෙත්වා අඤ්ඤං වාසෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, නවකම්මං ගහෙත්වා අඤ්ඤො වාසෙතබ්බො. යො වාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නවකම්මං ගහෙත්වා සඞ්ඝිකං පටිබාහෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, නවකම්මං ගහෙත්වා සඞ්ඝිකං පටිබාහිතබ්බං. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකං වරසෙය්‍යං ගහෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නිස්සීමෙ ඨිතස්ස නවකම්මං දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, නිස්සීමෙ ඨිතස්ස නවකම්මං දාතබ්බං. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නවකම්මං ගහෙත්වා සබ්බකාලං පටිබාහන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, නවකම්මං ගහෙත්වා සබ්බකාලං පටිබාහිතබ්බං. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වස්සානං තෙමාසං පටිබාහිතුං, උතුකාලං පන න පටිබාහිතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නවකම්මං ගහෙත්වා පක්කමන්තිපි, විබ්භමන්තිපි, කාලම්පි කරොන්ති; සාමණෙරාපි පටිජානන්ති; සික්ඛං පච්චක්ඛාතකාපි පටිජානන්ති; අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකාපි පටිජානන්ති; උම්මත්තකාපි පටිජානන්ති; ඛිත්තචිත්තාපි පටිජානන්ති; වෙදනාට්ටාපි පටිජානන්ති; ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්ති; ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්ති; පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්ති; පණ්ඩකාපි පටිජානන්ති; ථෙය්‍යසංවාසකාපි පටිජානන්ති; තිත්ථියපක්කන්තකාපි

පටිජානන්ති; තිරච්ඡානගතාපි පටිජානන්ති; මාතුඝාතකාපි පටිජානන්ති; පිතුඝාතකාපි පටිජානන්ති ; අරහන්තඝාතකාපි පටිජානන්ති; භික්ඛුනිදූසකාපි පටිජානන්ති; සඞ්ඝභෙදකාපි පටිජානන්ති; ලොහිතුප්පාදකාපි පටිජානන්ති; උභතොබ්‍යඤ්ජනකාපි පටිජානන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ නවකම්මං ගහෙත්වා පක්කමති – මා සඞ්ඝස්ස හායීති අඤ්ඤස්ස දාතබ්බං.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ නවකම්මං ගහෙත්වා විබ්භමති…පෙ…. කාලඞ්කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති, අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති, උම්මත්තකො පටිජානාති,

ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති, වෙදනාට්ටො පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති, තිරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුඝාතකො පටිජානාති, පිතුඝාතකො පටිජානාති, අරහන්තඝාතකො පටිජානාති, භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති, සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති, ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති – මා සඞ්ඝස්ස හායීති අඤ්ඤස්ස දාතබ්බං.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු නවකම්මං ගහෙත්වා විප්පකතෙ පක්කමති – මා සඞ්ඝස්ස හායීති අඤ්ඤස්ස දාතබ්බං.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු නවකම්මං ගහෙත්වා විප්පකතෙ විබ්භමති...පෙ.... උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති – මා සඞ්ඝස්ස හායීති අඤ්ඤස්ස දාතබ්බං.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු නවකම්මං ගහෙත්වා පරියොසිතෙ පක්කමති – තස්සෙවෙතං.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු නවකම්මං ගහෙත්වා පරියොසිතෙ විබ්භමති...පෙ.... කාලඞ්කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති, අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති – සඞ්ඝො සාමී.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු නවකම්මං ගහෙත්වා පරියොසිතෙ උම්මත්තකො පටිජානාති, ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති, වෙදනාට්ටො පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති – තස්සෙවෙතං.

''ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු නවකම්මං ගහෙත්වා පරියොසිතෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති, තිරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුඝාතකො පටිජානාති, පිතුඝාතකො පටිජානාති, අරහන්තඝාතකො පටිජානාති, භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති, සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති, ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති – සඞ්ඝො සාමී''ති.

අඤ්ඤත්‍රපරිභොගපටික්ඛෙපාදි

324. [පාරා. 157] තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අඤ්ඤතරස්ස උපාසකස්ස විහාරපරිභොගං සෙනාසනං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ජන්ති. අථ ඛො සො උපාසකො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භදන්තා අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ජිස්සන්තී''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගො අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ජිතබ්බො. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

[පාරා. 157] තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ උපොසථග්ගම්පි සන්නිසජ්ජම්පි හරිතුං කුක්කුච්චායන්තා ඡමාය නිසීදන්ති. ගත්තානිපි චීවරානිපි පංසුකිතානි හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තාවකාලිකං හරිතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස මහාවිහාරො උන්ද්‍රියති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා සෙනාසනං නාතිහරන්ති [නාභිහරන්ති (ක.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගුත්තත්ථාය හරිතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සෙනාසනපරික්ඛාරිකො මහග්ඝො කම්බලො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඵාතිකම්මත්ථාය පරිවත්තෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සෙනාසනපරික්ඛාරිකං මහග්ඝං දුස්සං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඵාතිකම්මත්ථාය පරිවත්තෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස අච්ඡචම්මං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාදපුඤ්ඡනිං කාතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස චක්කලිකං උප්පන්නං හොති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාදපුඤ්ඡනිං කාතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස චොළකං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාදපුඤ්ඡනිං කාතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අධොතෙහි පාදෙහි සෙනාසනං අක්කමන්ති. සෙනාසනං දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, අධොතෙහි පාදෙහි සෙනාසනං අක්කමිතබ්බං. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති

දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අල්ලෙහි පාදෙහි සෙනාසනං අක්කමන්ති. සෙනාසනං දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ‘‘න, භික්ඛවෙ, අල්ලෙහි පාදෙහි සෙනාසනං අක්කමිතබ්බං. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සඋපාහනා සෙනාසනං අක්කමන්ති. සෙනාසනං දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, සඋපාහනෙන සෙනාසනං අක්කමිතබ්බං. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පරිකම්මකතාය භූමියා නිට්ඨුභන්ති. වණ්ණො දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න , භික්ඛවෙ, පරිකම්මකතාය භූමියා නිට්ඨුභිතබ්බං. යො නිට්ඨුභෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඛෙළමල්ලක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මඤ්චපාදාපි පීඨපාදාපි පරිකම්මකතං භූමිං විලිඛන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චොළකෙන පලිවෙඨෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පරිකම්මකතං භිත්තිං අපස්සෙන්ති. වණ්ණො දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, පරිකම්මකතා භිත්ති අපස්සෙතබ්බා. යො අපස්සෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අපස්සෙනඵලක’’න්ති. අපස්සෙනඵලකං හෙට්ඨතො භූමිං විලිඛති, උපරිතො භිත්තිඤ්ච. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, හෙට්ඨතො ච උපරිතො ච චොළකෙන පලිවෙඨෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ධොතපාදකා නිපජ්ජිතුං කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පච්චත්ථරිත්වා නිපජ්ජිතු’’න්ති.

සඞ්ඝභත්තාදිඅනුජානනං

325. අථ ඛො භගවා ආළවියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහං දුබ්භික්ඛං හොති. මනුස්සා න සක්කොන්ති සඞ්ඝභත්තං කාතුං; ඉච්ඡන්ති උද්දෙසභත්තං නිමන්තනං සලාකභත්තං පක්ඛිකං උපොසථිකං පාටිපදිකං කාතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝභත්තං උද්දෙසභත්තං නිමන්තනං සලාකභත්තං පක්ඛිකං උපොසථිකං පාටිපදික’’න්ති.

භත්තුද්දෙසකසම්මුති

326. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අත්තනො වරභත්තානි ගහෙත්වා ලාමකානි භත්තානි භික්ඛූනං දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං භත්තුද්දෙසකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, උද්දිට්ඨානුද්දිට්ඨඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං භත්තුද්දෙසකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං භත්තුද්දෙසකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො භත්තුද්දෙසකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු භත්තුද්දෙසකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අථ ඛො භත්තුද්දෙසකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කථං නු ඛො භත්තං උද්දිසිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සලාකාය වා පට්ටිකාය වා [පටිකාය වා (ස්‍යා.)] උපනිබන්ධිත්වා ඔපුඤ්ජිත්වා භත්තං උද්දිසිතු’’න්ති.

සෙනාසනපඤ්ඤාපකාදිසම්මුති

327. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සෙනාසනපඤ්ඤාපකො න හොති…පෙ…. භණ්ඩාගාරිකො න හොති…පෙ…. චීවරප්පටිග්ගාහකො න හොති…පෙ…. චීවරභාජකො න හොති…පෙ…. යාගුභාජකො න හොති…

පෙ.... ඵලභාජකො න හොති...පෙ.... ඛජ්ජකභාජකො න හොති. ඛජ්ජකං අභාජියමානං නස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං ඛජ්ජකභාජකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය , භාජිතාභාජිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං ඛජ්ජකභාජකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං ඛජ්ජකභාජකං සම්මන්නති . යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො ඛජ්ජකභාජකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු ඛජ්ජකභාජකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකසම්මුති

328. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස භණ්ඩාගාරෙ අප්පමත්තකො පරික්ඛාරො උප්පන්නො [උස්සන්නො (ස්‍යා.)] හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, විස්සජ්ජිතාවිස්සජ්ජිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී , එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

තෙන අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකෙන භික්ඛුනා එකා [එකෙකා (සී.)] සූචි දාතබ්බා, සත්ථකං දාතබ්බං, උපාහනා දාතබ්බා, කායබන්ධනං දාතබ්බං, අංසබන්ධකො දාතබ්බො, පරිස්සාවනං දාතබ්බං, ධම්මකරණො දාතබ්බො, කුසි දාතබ්බා, අඩ්ඪකුසි දාතබ්බා, මණ්ඩලං දාතබ්බං, අඩ්ඪමණ්ඩලං දාතබ්බං, අනුවාතො දාතබ්බො, පරිභණ්ඩං දාතබ්බං. සචෙ හොති සඞ්ඝස්ස සප්පි වා තෙලං වා මධු වා ඵාණිතං වා, සකිං පටිසායිතුං දාතබ්බං. සචෙ පුනපි අත්ථො හොති, පුනපි දාතබ්බං.

සාටියග්ගාහාපකාදිසම්මුති

329. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස සාටියග්ගාහාපකො න හොති...පෙ.... පත්තග්ගාහාපකො න හොති...පෙ.... ආරාමිකපෙසකො න හොති...පෙ.... සාමණෙරපෙසකො න හොති. සාමණෙරා අපෙසියමානා කම්මං න කරොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං සාමණෙරපෙසකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, පෙසිතාපෙසිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො, යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සාමණෙරපෙසකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සාමණෙරපෙසකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සාමණෙරපෙසකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සාමණෙරපෙසකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

තතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

සෙනාසනක්ඛන්ධකො ඡට්ඨො.

තස්සුද්දානං –

විහාරං බුද්ධසෙට්ඨෙන, අපඤ්ඤත්තං තදා අහු;
තහං තහං නික්ඛමන්ති, වාසා තෙ ජිනසාවකා.

සෙට්ඨී ගහපති දිස්වා, භික්ඛූනං ඉදමබ්‍රවි;
කාරාපෙය්‍යං වසෙය්‍යාථ, පටිපුච්ඡිංසු නායකං.

විහාරං අඩ්ඪයොගඤ්ච, පාසාදං හම්මියං ගුහං;
පඤ්චලෙණං අනුඤ්ඤාසි, විහාරෙ සෙට්ඨී කාරයි.

ජනො විහාරං කාරෙති, අකවාටං අසංවුතං;
කවාටං පිට්ඨසඞ්ඝාටං, උදුක්ඛලඤ්ච උත්තරි.

ආවිඤ්ඡනච්ඡිද්දං රජ්ජුං, වට්ටිඤ්ච කපිසීසකං;
සූචිඝටිතාළච්ඡිද්දං , ලොහකට්ඨවිසාණකං.

යන්තකං සූචිකඤ්චෙව, ඡදනං උල්ලිත්තාවලිත්තං;
වෙදිජාලසලාකඤ්ච, චක්කලි සන්ථරෙන ච.

මිඩ්ඪී බිදලමඤ්චඤ්ච, සොසානිකමසාරකො;
බුන්දිකුළිරපාදඤ්ච, ආහච්චාසන්දි උච්චකෙ.

සත්තඞ්ගො ච භද්දපීඨං, පීඨකෙළකපාදකං;
ආමලාඵලකා කොච්ඡා, පලාලපීඨමෙව ච.

උච්චාහිපටිපාදකා, අට්ඨඞ්ගුලි ච පාදකා;
සුත්තං අට්ඨපදං චොළං, තූලිකං අඩ්ඪකායිකං.

ගිරග්ගෙ භිසියො චාපි, දුස්සං සෙනාසනම්පි ච;
ඔනද්ධං හෙට්ඨා පතති, උප්පාටෙත්වා හරන්ති ච.

භත්තිඤ්ච භත්ථභත්තිඤ්ච, අනුඤ්ඤාසි තථාගතො;
තිත්ථියා විහාරෙ චාපි, ථුසං සණ්හඤ්ච මත්තිකා.

ඉක්කාසං පාණිකං කුණ්ඩං, සාසපං සිත්ථතෙලකං;
උස්සන්නෙ පච්චුද්ධරිතුං, ඵරුසං ගණ්ඩුමත්තිකං.

ඉක්කාසං පටිභානඤ්ච, නීචා චයො ච ආරුහං;
පරිපතන්ති ආළකා, අඩ්ඪකුට්ටං තයො පුන.

ඛුද්දකෙ කුට්ටපාදො ච, ඔවස්සති සරං ඛිලං;
චීවරවංසං රජ්ජුඤ්ච, ආළින්දං කිටිකෙන ච.

ආලම්බනං තිණචුණ්ණං, හෙට්ඨාමග්ගෙ නයං කරෙ;
අජ්ඣොකාසෙ ඔතප්පති, සාලං හෙට්ඨා ච භාජනං.

විහාරො කොට්ඨකො චෙව, පරිවෙණග්ගිසාලකං;
ආරාමෙ ච පුන කොට්ඨෙ, හෙට්ඨඤ්ඤෙව නයං කරෙ.

සුධං අනාථපිණ්ඩි ච, සද්ධො සීතවනං අගා;
දිට්ඨධම්මො නිමන්තෙසි, සහ සඞ්ඝෙන නායකං.

ආණාපෙසන්තරාමග්ගෙ, ආරාමං කාරයී ගණො;
වෙසාලියං නවකම්මං, පුරතො ච පරිග්ගහි.

කො අරහති හත්තග්ගෙ, තිත්තිරඤ්ච අවන්දියා;
පරිග්ගහිතන්තරසරා, තූලො සාවත්ථී ඔසරි.

පතිට්ඨාපෙසි ආරාමං, හත්තග්ගෙ ච කොලාහලං;
ගිලානා වරසෙය්‍යා ච, ලෙසා සත්තරසා තහිං.

කෙන නු ඛො කථං නු ඛො, විහාරග්ගෙන භාජයි;
පරිවෙණං අනුභාගඤ්ච, අකාමා භාගං නො දදෙ.

නිස්සීමං සබ්බකාලඤ්ච, ගාහා සෙනාසනෙ තයො;
උපනන්දො ච වණ්ණෙසි, ඨිතකා සමකාසනා.

සමානාසනිකා භින්දිංසු, තිවග්ගා ච දුවග්ගිකං;
අසමානාසනිකා දීඝං, සාළින්දං පරිභුඤ්ජිතුං.

අය්‍යිකා ච අවිදූරෙ, භාජිතඤ්ච කීටාගිරෙ;
ආළවී පිණ්ඩකකුට්ටෙහි, ද්වාරඅග්ගළවට්ටිකා.

ආලොකසෙතකාළඤ්ච , ගෙරුකාදනබන්ධනා;
භණ්ඩිබණ්ඩපරිභණ්ඩං, වීස තිංසා ච කාලිකා.

ඔසිතෙ අකතං විප්පං, බුද්දෙ ඡප්පඤ්චවස්සිකං;
අඩ්ඪයොගෙ ච සත්තට්ඨ, මහල්ලෙ දස ද්වාදස.

සබ්බං විහාරං එකස්ස, අඤ්ඤං වාසෙන්ති සඞ්ඝිකං;
නිස්සීමං සබ්බකාලඤ්ච, පක්කමි විබ්භමන්ති ච.

කාලඤ්ච සාමණෙරඤ්ච, සික්ඛාපච්චක්ඛඅන්තිමං;
උම්මත්තඛිත්තචිත්තා ච, වෙදනාපත්තිදස්සනා.

අප්පටිකම්මදිට්ඨියා, පණ්ඩකා ථෙය්‍යතිත්ථියා;
තිරච්ඡානමාතුපිතු, අරහන්තා ච දූසකා.

භෙදකා ලොහිතුප්පාදා, උභතො චාපි බ්‍යඤ්ජනකා;
මා සඞ්ඝස්ස පරිභායි, කම්මං අඤ්ඤස්ස දාතවෙ.

විප්පකතෙ ච අඤ්ඤස්ස, කතෙ තස්සෙව පක්කමෙ;
විබ්භමති කාලඞ්කතො, සාමණෙරො ච ජායති.

පච්චක්ඛාතො ච සික්ඛාය, අන්තිමජ්ඣාපන්නකො යදි;
සඞ්ඝොව සාමිකො හොති, උම්මත්තඛිත්තවෙදනා.

අදස්සනාප්පටිකම්මෙ, දිට්ඨී තස්සෙව හොති තං;
පණ්ඩකො ථෙය්‍යතිත්ථී ච, තිරච්ඡානමාතුපෙත්තිකං.

ඝාතකො දූසකො චාපි, භෙදලොහිතබ්‍යඤ්ජනා;
පටිජානාති යදි සො, සඞ්ඝොව හොති සාමිකො.

හරන්තඤ්ඤත්‍ර කුක්කුච්චං, උන්ද්‍රියති ච කම්බලං;
දුස්සඤ්ච චම්මචක්කලී, චොළකං අක්කමන්ති ච.

අල්ලා උපාහනානිට්ඨු, ලිඛන්ති අපස්සෙන්ති ච;
අපස්සෙනං ලිඛතෙව, ධොතපච්චත්ථරෙන ච.

රාජගහෙ න සක්කොන්ති, ලාමකං හත්තුද්දෙසකං;
කථං නු ඛො පඤ්ඤාපකං, භණ්ඩාගාරිකසම්මුති.

පටිග්ගාහභාජකො චාපි, යාගු ච ඵලභාජකො;
ඛජ්ජකභාජකො චෙව, අප්පමත්තකවිස්සජ්ජෙ.

සාටියග්ගාහාපකො චෙව, තථෙව පත්තග්ගාහකො;
ආරාමිකසාමණෙර, පෙසකස්ස ච සම්මුති.

සබ්බාභිභූ ලොකවිදූ, හිතචිත්තො විනායකො;
ලෙණත්ථඤ්ච සුඛත්ථඤ්ච, ඣායිතුඤ්ච විපස්සිතුන්ති.

සෙනාසනක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

7. සඞ්ඝභෙදකක්ඛන්ධකං

1. පඨමභාණවාරො

ඡසකායපබ්බජ්ජාකථා

330. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා අනුපියායං විහරති, අනුපියං නාම මල්ලානං නිගමො. තෙන ඛො පන සමයෙන අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා සක්‍යකුමාරා භගවන්තං පබ්බජිතං අනුපබ්බජන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන මහානාමො ච සක්කො අනුරුද්ධො ච සක්කො ද්වෙභාතිකා හොන්ති. අනුරුද්ධො සක්කො සුඛුමාලො හොති. තස්ස තයො පාසාදා හොන්ති – එකො හෙමන්තිකො, එකො ගිම්හිකො, එකො වස්සිකො. සො වස්සිකෙ පාසාදෙ චත්තාරො මාසෙ [වස්සිකෙ පාසාදෙ වස්සිකෙ චත්තාරො මාසෙ (සී.)] නිප්පුරිසෙහි තූරියෙහි පරිචාරයමානො [පරිචාරියමානො (ක.)] න හෙට්ඨාපාසාදං ඔරොහති. අථ ඛො මහානාමස්ස සක්කස්ස එතදහොසි – ''එතරහි ඛො අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා සක්‍යකුමාරා භගවන්තං පබ්බජිතං අනුපබ්බජන්ති. අම්හාකඤ්ච පන කුලා නත්ථි කොචි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො. යංනූනාහං වා පබ්බජෙය්‍යං, අනුරුද්ධො වා''ති. අථ ඛො මහානාමො සක්කො යෙන අනුරුද්ධො සක්කො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අනුරුද්ධං සක්කං එතදවොච – ''එතරහි, තාත අනුරුද්ධ, අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා සක්‍යකුමාරා භගවන්තං පබ්බජිතං අනුපබ්බජන්ති. අම්හාකඤ්ච පන කුලා නත්ථි කොචි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො. තෙන හි ත්වං වා පබ්බජ, අහං වා පබ්බජිස්සාමී''ති. ''අහං ඛො සුඛුමාලො, නාහං සක්කොමි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. ත්වං පබ්බජාහී''ති. ''එහි ඛො තෙ, තාත අනුරුද්ධ, ඝරාවාසත්ථං අනුසාසිස්සාමි. පඨමං ඛෙත්තං කසාපෙතබ්බං. කසාපෙත්වා වපාපෙතබ්බං. වපාපෙත්වා උදකං අභිනෙතබ්බං. උදකං අභිනෙත්වා උදකං නින්නෙතබ්බං. උදකං නින්නෙත්වා නිද්ධාපෙතබ්බං. නිද්ධාපෙත්වා [නිඞ්ඝහෙතබ්බං, නිඞ්ඝහෙත්වා (සී.)] ලවාපෙතබ්බං. ලවාපෙත්වා උබ්බාහාපෙතබ්බං. උබ්බාහාපෙත්වා පුඤ්ජං කාරාපෙතබ්බං. පුඤ්ජං කාරාපෙත්වා මද්දාපෙතබ්බං. මද්දාපෙත්වා පලාලානි උද්ධරාපෙතබ්බානි. පලාලානි උද්ධරාපෙත්වා භුසිකා උද්ධරාපෙතබ්බා. භුසිකං උද්ධරාපෙත්වා ඔපුනාපෙතබ්බං [ඔඵුනාපෙතබ්බං (ස්‍යා. ක.), ඔඵුණාපෙතබ්බං (යොජනා)]. ඔපුනාපෙත්වා අතිහරාපෙතබ්බං. අතිහරාපෙත්වා ආයතිම්පි වස්සං එවමෙව කාතබ්බං, ආයතිම්පි වස්සං එවමෙව කාතබ්බ''න්ති. ''න කම්මා ඛීයන්ති? න කම්මානං අන්තො පඤ්ඤායති? කදා කම්මා ඛීයිස්සන්ති? කදා කම්මානං අන්තො පඤ්ඤායිස්සති? කදා මයං අප්පොස්සුක්කා පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමප්පිතා සමඞ්ගීභූතා පරිචාරෙස්සාමා''ති? ''න හි, තාත අනුරුද්ධ, කම්මා ඛීයන්ති. න කම්මානං අන්තො පඤ්ඤායති. අඛීණෙව කම්මෙ පිතරො ච පිතාමහා ච කාලඞ්කතා''ති. ''තෙන හි ත්වඤ්ඤෙව ඝරාවාසත්ථෙන උපජානාහි. අහං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමී''ති.

අථ ඛො අනුරුද්ධො සක්කො යෙන මාතා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මාතරං එතදවොච – ''ඉච්ඡාමහං, අම්ම, අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. අනුජානාහි මං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා''ති. එවං වුත්තෙ අනුරුද්ධස්ස සක්කස්ස මාතා අනුරුද්ධං සක්කං එතදවොච – ''තුම්හෙ ඛො මෙ, තාත අනුරුද්ධ, ද්වෙ පුත්තා පියා මනාපා අප්පටිකූලා. මරණෙනපි වො අකාමකා විනා භවිස්සාමි. කිං පනාහං තුම්හෙ ජීවන්තෙ අනුජානිස්සාමි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා''ති? දුතියම්පි ඛො...පෙ.... තතියම්පි ඛො අනුරුද්ධො සක්කො මාතරං එතදවොච – ''ඉච්ඡාමහං, අම්ම, අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. අනුජානාහි මං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා''ති [ඉමස්ස අනන්තරං කෙසුචි පොත්ථකෙසු එවම්පි පාඨො දිස්සති –- ''එවං වුත්තෙ අනුරුද්ධස්ස සක්කස්ස මාතා එවමාහ 'සචෙ තාත අනුරුද්ධ භද්දියො සක්‍යරාජා සක්‍යානං රජ්ජං කාරෙති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, එවං ත්වම්පි පබ්බජාහී'''ති]. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දියො සක්‍යරාජා සක්‍යානං රජ්ජං කාරෙති. සො ච අනුරුද්ධස්ස සක්කස්ස සහායො හොති. අථ ඛො අනුරුද්ධස්ස සක්කස්ස මාතා – 'අයං ඛො භද්දියො සක්‍යරාජා සක්‍යානං රජ්ජං කාරෙති; අනුරුද්ධස්ස සක්කස්ස සහායො; සො න උස්සහති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතු'න්ති – අනුරුද්ධං සක්කං එතදවොච – ''සචෙ, තාත අනුරුද්ධ, භද්දියො සක්‍යරාජා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, එවං ත්වම්පි පබ්බජාහී''ති. අථ ඛො අනුරුද්ධො සක්කො යෙන භද්දියො සක්‍යරාජා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භද්දියං සක්‍යරාජානං එතදවොච – ''මම ඛො, සම්ම, පබ්බජ්ජා තව පටිබද්ධා''ති. ''සචෙ තෙ, සම්ම, පබ්බජ්ජා මම පටිබද්ධා වා අප්පටිබද්ධා වා සා හොතු, අහං තයා; යථා සුඛං පබ්බජාහී''ති. ''එහි, සම්ම, උභො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමා''ති. ''නාහං, සම්ම, සක්කොමි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුන්ති . යං තෙ සක්කා අඤ්ඤං මයා කාතුං, ක්‍යාහං [ත්‍යාහං (සී. ස්‍යා.)] කරිස්සාමි. ත්වං පබ්බජාහී''ති. ''මාතා ඛො මං, සම්ම, එවමාහ – 'සචෙ, තාත අනුරුද්ධ, භද්දියො සක්‍යරාජා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, එවං ත්වම්පි පබ්බජාහී'''ති. ''භාසිතා ඛො පන තෙ, සම්ම, එසා වාචා. සචෙ තෙ, සම්ම, පබ්බජ්ජා මම පටිබද්ධා වා, අප්පටිබද්ධා වා සා හොතු, අහං තයා; යථා සුඛං පබ්බජාහී''ති. ''එහි, සම්ම, උභො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා සච්චවාදිනො හොන්ති, සච්චපටිඤ්ඤා. අථ ඛො භද්දියො සක්‍යරාජා අනුරුද්ධං සක්කං එතදවොච – ''ආගමෙහි, සම්ම, සත්තවස්සානි. සත්තන්නං වස්සානං අච්චයෙන උභො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමා''ති. ''අතිචිරං, සම්ම, සත්තවස්සානි. නාහං සක්කොමි සත්තවස්සානි ආගමෙතු''න්ති. ''ආගමෙහි, සම්ම, ඡවස්සානි...පෙ.... පඤ්චවස්සානි... චත්තාරි වස්සානි... තීණි වස්සානි... ද්වෙ වස්සානි... එකං වස්සං. එකස්ස වස්සස්ස අච්චයෙන උභො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමා''ති. ''අතිචිරං, සම්ම, එකවස්සං. නාහං සක්කොමි එකං වස්සං ආගමෙතු''න්ති. ''ආගමෙහි, සම්ම, සත්තමාසෙ. සත්තන්නං මාසානං අච්චයෙන උභොපි

අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමා''ති. ''අතිචිරං, සම්ම, සත්තමාසා. නාහං සක්කොමි සත්තමාසෙ ආගමෙතු''න්ති. ''ආගමෙහි, සම්ම, ඡ මාසෙ…පෙ…. පඤ්ච මාසෙ… චත්තාරො මාසෙ… තයො මාසෙ… ද්වෙ මාසෙ… එකං මාසං… අඩ්ඪමාසං. අඩ්ඪමාසස්ස අච්චයෙන උභොපි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමා''ති. ''අතිචිරං, සම්ම, අඩ්ඪමාසො. නාහං සක්කොමි අඩ්ඪමාසං ආගමෙතු''න්ති. ''ආගමෙහි, සම්ම, සත්තාහං යාවාහං පුත්තෙ ච භාතරො ච රජ්ජං නිය්‍යාදෙමී''ති. ''න චිරං, සම්ම, සත්තාහො, ආගමෙස්සාමී''ති.

331. අථ ඛො භද්දියො ච සක්‍යරාජා අනුරුද්ධො ච ආනන්දො ච භගු ච කිම්බිලො ච දෙවදත්තො ච, උපාලිකප්පකෙන සත්තමා, යථා පුරෙ චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය උය්‍යානභූමිං නිය්‍යන්ති, එවමෙව චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය නිය්‍යිංසු. තෙ දූරං ගන්ත්වා සෙනං නිවත්තාපෙත්වා පරවිසයං ඔක්කමිත්වා ආභරණං ඔමුඤ්චිත්වා උත්තරාසඞ්ගෙන භණ්ඩිකං බන්ධිත්වා උපාලිං කප්පකං එතදවොචුං – ''හන්ද, භණෙ උපාලි, නිවත්තස්සු; අලං තෙ එත්තකං ජීවිකායා''ති. අථ ඛො උපාලිස්ස කප්පකස්ස නිවත්තන්තස්ස එතදහොසි – ''චණ්ඩා ඛො සාකියා; ඉමිනා කුමාරා නිප්පාතිතාති ඝාතාපෙය්‍යුම්පි මං. ඉමෙ හි නාම සක්‍යකුමාරා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සන්ති. කිමඞ්ග [කිමඞ්ග (සී.)] පනාහ''න්ති. භණ්ඩිකං මුඤ්චිත්වා තං භණ්ඩං රුක්ඛෙ ආලග්ගෙත්වා 'යො පස්සති, දින්නංයෙව හරතූ'ති වත්වා යෙන තෙ සක්‍යකුමාරා තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසාසුං ඛො තෙ සක්‍යකුමාරා උපාලිං කප්පකං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන උපාලිං කප්පකං එතදවොචුං – ''කිස්ස, භණෙ උපාලි, නිවත්තෙසී''ති? ''ඉධ මෙ, අය්‍යපුත්තා, නිවත්තන්තස්ස එතදහොසි – 'චණ්ඩා ඛො සාකියා; ඉමිනා කුමාරා නිප්පාතිතාති ඝාතාපෙය්‍යුම්පි මං. ඉමෙ හි නාම සක්‍යකුමාරා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සන්ති. කිමඞ්ග පනාහ'න්ති. සො ඛො අහං, අය්‍යපුත්තා, භණ්ඩිකං මුඤ්චිත්වා තං භණ්ඩං රුක්ඛෙ ආලග්ගෙත්වා 'යො පස්සති, දින්නඤ්ඤෙව හරතූ'ති වත්වා තතොම්හි පටිනිවත්තො''ති. ''සුට්ඨු, භණෙ උපාලි, අකාසි යම්පි න නිවත්තො [යං නිවත්තො (සී.), යං පන නිවත්තො (ස්‍යා.)]. චණ්ඩා ඛො සාකියා; ඉමිනා කුමාරා නිප්පාතිතාති ඝාතාපෙය්‍යුම්පි ත''න්ති.

අථ ඛො සක්‍යකුමාරා උපාලිං කප්පකං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ සක්‍යකුමාරා භගවන්තං එතදවොචුං – ''මයං, භන්තෙ, සාකියා නාම මානස්සිනො. අයං , භන්තෙ, උපාලි කප්පකො අම්හාකං දීඝරත්තං පරිචාරකො. ඉමං භගවා පඨමං පබ්බාජෙතු. ඉමස්ස මයං අභිවාදනපච්චුට්ඨානඅඤ්ජලිකම්මසාමීචිකම්මං කරිස්සාම. එවං අම්හාකං සාකියානං සාකියමානො නිම්මානායිස්සතී''ති [නිම්මාදයිස්සතීති (සී.), නිම්මානියිස්සතීති (ස්‍යා.)].

අථ ඛො භගවා උපාලිං කප්පකං පඨමං පබ්බාජෙසි, පච්ඡා තෙ සක්‍යකුමාරෙ. අථ ඛො ආයස්මා භද්දියො තෙනෙව අන්තරවස්සෙන තිස්සො විජ්ජා සච්ඡාකාසි. ආයස්මා අනුරුද්ධො දිබ්බචක්ඛුං උප්පාදෙසි. ආයස්මා ආනන්දො සොතාපත්තිඵලං සච්ඡාකාසි. දෙවදත්තො පොථුජ්ජනිකං ඉද්ධිං අභිනිප්ඵාදෙසි.

332. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා භද්දියො අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අභික්ඛණං උදානං උදානෙසි – ''අහො සුඛං, අහො සුඛ''න්ති. අථ ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ''ආයස්මා, භන්තෙ, භද්දියො අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අභික්ඛණං උදානං උදානෙසි – 'අහො සුඛං, අහො සුඛ'න්ති. නිස්සංසයං ඛො, භන්තෙ, ආයස්මා භද්දියො අනභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරති. තංයෙව වා පුරිමං රජ්ජසුඛං සමනුස්සරන්තො අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අභික්ඛණං උදානං උදානෙසි – 'අහො සුඛං, අහො සුඛ'''න්ති.

අථ ඛො භගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමන්තෙසි – ''එහි ත්වං, භික්ඛු, මම වචනෙන භද්දියං භික්ඛුං ආමන්තෙහි – 'සත්ථා තං, ආවුසො භද්දිය, ආමන්තෙතී'''ති . ''එවං භන්තෙ''ති ඛො සො භික්ඛු භගවතො පටිස්සුත්වා යෙනායස්මා භද්දියො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං භද්දියං එතදවොච – ''සත්ථා තං, ආවුසො භද්දිය, ආමන්තෙතී''ති. ''එවමාවුසො''ති ඛො ආයස්මා භද්දියො තස්ස භික්ඛුනො පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං භද්දියං භගවා එතදවොච – ''සච්චං කිර ත්වං, භද්දිය, අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අභික්ඛණං උදානං උදානෙසි – 'අහො සුඛං, අහො සුඛ'''න්ති? ''එවං භන්තෙ''ති. ''කිං පන ත්වං, භද්දිය, අත්ථවසං සම්පස්සමානො අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අභික්ඛණං උදානං උදානෙසි – 'අහො සුඛං අහො සුඛ'''න්ති? ''පුබ්බෙ මෙ, භන්තෙ, රඤ්ඤො සතොපි අන්තොපි අන්තෙපුරෙ රක්ඛා සුසංවිහිතා හොති, බහිපි අන්තෙපුරෙ රක්ඛා සුසංවිහිතා හොති, අන්තොපි නගරෙ රක්ඛා සුසංවිහිතා හොති, බහිපි නගරෙ රක්ඛා සුසංවිහිතා හොති, අන්තොපි ජනපදෙ රක්ඛා සුසංවිහිතා හොති, බහිපි ජනපදෙ රක්ඛා සුසංවිහිතා හොති. සො ඛො අහං, භන්තෙ, එවං රක්ඛිතොපි ගොපිතොපි සන්තො භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඞ්කී උත්‍රස්තො විහරාමි. එතරහි ඛො පන අහං එකො, භන්තෙ, අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අභීතො අනුබ්බිග්ගො අනුස්සඞ්කී අනුත්‍රස්තො අප්පොස්සුක්කො පන්නලොමො පරදත්තවුත්තො මිගභූතෙන චෙතසා විහරාමීති. ඉමං ඛො අහං, භන්තෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානො අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අභික්ඛණං උදානං උදානෙමි – 'අහො සුඛං, අහො සුඛ'''න්ති. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

[උදා. 20] ''යස්සන්තරතො න සන්ති කොපා, ඉති භවාභවතඤ්ච වීතිවත්තො;

තං විගතභයං සුඛිං අසොකං, දෙවා නානුභවන්ති දස්සනායා''ති.

දෙවදත්තවත්ථු

333. අථ ඛො භගවා අනුපියායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන කොසම්බී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන කොසම්බී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. අථ ඛො දෙවදත්තස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''කං නු ඛො අහං පසාදෙය්‍යං, යස්මිං මෙ පසන්නෙ බහුලාභසක්කාරො උප්පජ්ජෙය්‍යා''ති? අථ ඛො දෙවදත්තස්ස එතදහොසි – ''අයං ඛො අජාතසත්තු කුමාරො තරුණො චෙව ආයතිං භද්දො ච. යංනූනාහං අජාතසත්තුං කුමාරං පසාදෙය්‍යං. තස්මිං මෙ පසන්නෙ බහුලාභසක්කාරො උප්පජ්ජිස්සතී''ති.

අථ ඛො දෙවදත්තො සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන රාජගහං තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජගහං තදවසරි. අථ ඛො දෙවදත්තො සකවණ්ණං පටිසංහරිත්වා කුමාරකවණ්ණං අභිනිම්මිනිත්වා අහිමෙඛලිකාය අජාතසත්තුස්ස කුමාරස්ස උච්ඡඞ්ගෙ [උච්චඞ්කෙ (ස්‍යා.)] පාතුරහොසි. අථ ඛො අජාතසත්තු කුමාරො භීතො අහොසි, උබ්බිග්ගො උස්සඞ්කී උත්‍රස්තො. අථ ඛො දෙවදත්තො අජාතසත්තුං කුමාරං එතදවොච – ''භායසි මං ත්වං කුමාරා''ති? ''ආම, භායාමි. කොසි ත්ව''න්ති? ''අහං දෙවදත්තො''ති. ''සචෙ ඛො ත්වං, භන්තෙ, අය්‍යො දෙවදත්තො, ඉඞ්ඝ සකෙනෙව වණ්ණෙන පාතුභවස්සූ''ති. අථ ඛො දෙවදත්තො කුමාරකවණ්ණං පටිසංහරිත්වා සඞ්ඝාටිපත්තචීවරධරො අජාතසත්තුස්ස කුමාරස්ස පුරතො අට්ඨාසි. අථ ඛො අජාතසත්තු කුමාරො දෙවදත්තස්ස ඉමිනා ඉද්ධිපාටිහාරියෙන අභිප්පසන්නො පඤ්චහි රථසතෙහි සායං පාතං උපට්ඨානං ගච්ඡති, පඤ්ච ච ථාලිපාකසතානි භත්තාභිහාරො අභිහරීයති. අථ ඛො දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකෙන අභිභූතස්ස පරියාදින්නචිත්තස්ස එවරූපං ඉච්ඡාගතං උප්පජ්ජි – ''අහං භික්ඛුසඞ්ඝං පරිහරිස්සාමී''ති . සහ චිත්තුප්පාදාව දෙවදත්තො තස්සා ඉද්ධියා පරිහායි.

[අ. නි. 5.100] තෙන ඛො පන සමයෙන කකුධො නාම කොළියපුත්තො, ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස උපට්ඨාකො, අධුනා කාලඞ්කතො අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො. තස්ස එවරූපො අත්තභාවප්පටිලාභො හොති – සෙය්‍යථාපි නාම ද්වෙ වා තීණි වා මාගධකානි [මාගධිකානි (ස්‍යා.)] ගාමක්ඛෙත්තානි. සො තෙන අත්තභාවප්පටිලාභෙන නෙව අත්තානං න පරං ब්‍යාබාධෙති. අථ ඛො කකුධො දෙවපුත්තො යෙනායස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො කකුධො දෙවපුත්තො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොච – ''දෙවදත්තස්ස, භන්තෙ, ලාභසක්කාරසිලොකෙන අභිභූතස්ස පරියාදින්නචිත්තස්ස [පරියාදිණ්ණචිත්තස්ස (ක.)] එවරූපං ඉච්ඡාගතං උප්පජ්ජි – 'අහං භික්ඛුසඞ්ඝං පරිහරිස්සාමී'ති. සහ චිත්තුප්පාදාව භන්තෙ, දෙවදත්තො තස්සා ඉද්ධියා පරිහීනො''ති. ඉදමවොච කකුධො දෙවපුත්තො. ඉදං වත්වා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙව අන්තරධායි.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි , උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි . එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භගවන්තං එතදවොච – ''කකුධො නාම, භන්තෙ, කොළියපුත්තො මම උපට්ඨාකො අධුනා කාලඞ්කතො අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො. තස්ස එවරූපො අත්තභාවප්පටිලාභො – සෙය්‍යථාපි නාම ද්වෙ වා තීණි වා මාගධකානි ගාමක්ඛෙත්තානි. සො තෙන අත්තභාවප්පටිලාභෙන නෙව අත්තානං න පරං ब්‍යාබාධෙති. අථ ඛො, භන්තෙ, කකුධො දෙවපුත්තො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො, භන්තෙ, කකුධො දෙවපුත්තො මං එතදවොච – 'දෙවදත්තස්ස, භන්තෙ, ලාභසක්කාරසිලොකෙන අභිභූතස්ස පරියාදින්නචිත්තස්ස එවරූපං ඉච්ඡාගතං උප්පජ්ජි – අහං භික්ඛුසඞ්ඝං පරිහරිස්සාමීති. සහ චිත්තුප්පාදාව භන්තෙ, දෙවදත්තො තස්සා ඉද්ධියා පරිහීනො'ති. ඉදමවොච, භන්තෙ, කකුධො දෙවපුත්තො. ඉදං වත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙව අන්තරධායී''ති.

''කිං පන තෙ, මොග්ගල්ලාන, කකුධො දෙවපුත්තො චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතො? යං කිඤ්චි කකුධො දෙවපුත්තො භාසති සබ්බං තං තථෙව හොති, නො අඤ්ඤථා''ති? ''චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතො ච මෙ, භන්තෙ, කකුධො දෙවපුත්තො. යං කිඤ්චි කකුධො දෙවපුත්තො භාසති සබ්බං තං තථෙව හොති, නො අඤ්ඤථා''ති. ''රක්ඛස්සෙතං, මොග්ගල්ලාන, වාචං. රක්ඛස්සෙතං, මොග්ගල්ලාන, වාචං. ඉදානි සො මොඝපුරිසො අත්තනාව අත්තානං පාතුකරිස්සති.

පඤ්චසත්ථුකථා

334. [අ. නි. 5.100] ''පඤ්චිමෙ , මොග්ගල්ලාන, සත්ථාරො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච? ''ඉධ, මොග්ගල්ලාන, එකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධසීලො සමානො 'පරිසුද්ධසීලොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධං මෙ සීලං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ'න්ති. තමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති – 'අයං ඛො භවං සත්ථා අපරිසුද්ධසීලො සමානො 'පරිසුද්ධසීලොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධං මෙ සීලං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ'න්ති ච. මයඤ්චෙව ඛො පන ගිහීනං ආරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං ඛො පනස්ස අමනාපං, කථං නං මයං තෙන සමුදාචරෙය්‍යාම? සම්මන්නති ඛො

පන චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන – යං තුමො කරිස්සති, තුමොව තෙන පඤ්ඤායිස්සතී'ති. එවරූපං ඛො, මොග්ගල්ලාන, සත්ථාරං සාවකා සීලතො රක්ඛන්ති; එවරූපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි සීලතො රක්ඛං පච්චාසීසති [පච්චාසිංසති (සී. ස්‍යා.)].

''පුන චපරං, මොග්ගල්ලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධාජීවො සමානො 'පරිසුද්ධාජීවොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධො මෙ ආජීවො පරියොදාතො අසංකිලිට්ඨො'ති ච. තමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති – 'අයං ඛො භවං සත්ථා අපරිසුද්ධාජීවො සමානො 'පරිසුද්ධාජීවොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධො මෙ ආජීවො පරියොදාතො අසංකිලිට්ඨො'ති ච. මයඤ්චෙව ඛො පන ගිහීනං ආරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං ඛො පනස්ස අමනාපං, කථං න මයං තෙන සමුදාචරෙය්‍යාම? සම්මන්නති ඛො පන චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන – යං තුමො කරිස්සති, තුමොව තෙන පඤ්ඤායිස්සතී'ති. එවරූපං ඛො, මොග්ගල්ලාන, සත්ථාරං සාවකා ආජීවතො රක්ඛන්ති; එවරූපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ආජීවතො රක්ඛං පච්චාසීසති.

''පුන චපරං, මොග්ගල්ලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධධම්මදෙසනො සමානො 'පරිසුද්ධධම්මදෙසනොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධා මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදාතා අසංකිලිට්ඨා'ති ච . තමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති – 'අයං ඛො භවං සත්ථා අපරිසුද්ධධම්මදෙසනො සමානො 'පරිසුද්ධධම්මදෙසනොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධා මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදාතා අසංකිලිට්ඨා'ති ච. මයඤ්චෙව ඛො පන ගිහීනං ආරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං ඛො පනස්ස අමනාපං, කථං නං මයං තෙන සමුදාචරෙය්‍යාම? සම්මන්නති ඛො පන චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන – යං තුමො කරිස්සති, තුමොව තෙන පඤ්ඤායිස්සතී'ති. එවරූපං ඛො, මොග්ගල්ලාන, සත්ථාරං සාවකා ධම්මදෙසනතො රක්ඛන්ති; එවරූපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ධම්මදෙසනතො රක්ඛං පච්චාසීසති.

''පුන චපරං, මොග්ගල්ලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණො සමානො 'පරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධං මෙ වෙය්‍යාකරණං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ'න්ති ච. තමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති – 'අයං ඛො භවං සත්ථා අපරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණො සමානො 'පරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධං මෙ වෙය්‍යාකරණං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ'න්ති ච. මයඤ්චෙව ඛො පන ගිහීනං ආරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං ඛො පනස්ස අමනාපං, කථං නං මයං තෙන සමුදාචරෙය්‍යාම? සම්මන්නති ඛො පන චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන – යං තුමො කරිස්සති, තුමොව තෙන පඤ්ඤායිස්සතී'ති. එවරූපං ඛො, මොග්ගල්ලාන, සත්ථාරං සාවකා වෙය්‍යාකරණතො රක්ඛන්ති; එවරූපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි වෙය්‍යාකරණතො රක්ඛං පච්චාසීසති.

''පුන චපරං, මොග්ගල්ලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධඤාණදස්සනො සමානො 'පරිසුද්ධඤාණදස්සනොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධං මෙ ඤාණදස්සනං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ'න්ති ච. තමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති – 'අයං ඛො භවං සත්ථා අපරිසුද්ධඤාණදස්සනො සමානො 'පරිසුද්ධඤාණදස්සනොම්හී'ති පටිජානාති 'පරිසුද්ධං මෙ ඤාණදස්සනං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ'න්ති ච. මයඤ්චෙව ඛො පන ගිහීනං ආරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං ඛො පනස්ස අමනාපං, කථං නං මයං තෙන සමුදාචරෙය්‍යාම? සම්මන්නති ඛො පන චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන – යං තුමො කරිස්සති, තුමොව තෙන පඤ්ඤායිස්සතී'ති. එවරූපං ඛො, මොග්ගල්ලාන, සත්ථාරං සාවකා ඤාණදස්සනතො රක්ඛන්ති; එවරූපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ඤාණදස්සනතො රක්ඛං පච්චාසීසතීති. ඉමෙ ඛො, මොග්ගල්ලාන, පඤ්ච සත්ථාරො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

''අහං ඛො පන, මොග්ගල්ලාන, පරිසුද්ධසීලො සමානො 'පරිසුද්ධසීලොම්හී'ති පටිජානාමි 'පරිසුද්ධං මෙ සීලං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ'න්ති ච. න ච මං සාවකා සීලතො රක්ඛන්ති; න චාහං සාවකෙහි සීලතො රක්ඛං පච්චාසීසාමි. පරිසුද්ධාජීවො සමානො…පෙ.… පරිසුද්ධධම්මදෙසනො සමානො…පෙ.… පරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණො සමානො…පෙ.… පරිසුද්ධඤාණදස්සනො සමානො 'පරිසුද්ධඤාණදස්සනොම්හී'ති පටිජානාමි 'පරිසුද්ධං මෙ ඤාණදස්සනං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ'න්ති ච. න ච මං සාවකා ඤාණදස්සනතො රක්ඛන්ති; න චාහං සාවකෙහි ඤාණදස්සනතො රක්ඛං පච්චාසීසාමී''ති.

335. අථ ඛො භගවා කොසම්බියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. අථ ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ''දෙවදත්තස්ස, භන්තෙ, අජාතසත්තු කුමාරො පඤ්චහි රථසතෙහි සායං පාතං උපට්ඨානං ගච්ඡති; පඤ්ච ච ථාලිපාකසතානි භත්තාභිහාරො අභිහරීයතී''ති. ''මා, භික්ඛවෙ, දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකං පිහයිත්ථ. යාවකීවඤ්ච, භික්ඛවෙ , දෙවදත්තස්ස අජාතසත්තු කුමාරො පඤ්චහි රථසතෙහි සායං පාතං උපට්ඨානං ගමිස්සති , පඤ්ච ච ථාලිපාකසතානි භත්තාභිහාරො අභිහරීයිස්සති, හානියෙව, භික්ඛවෙ, දෙවදත්තස්ස පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො වුඩ්ඪි.

‘‘සෙය්‍යථාපි , භික්ඛවෙ, චණ්ඩස්ස කුක්කුරස්ස නාසාය පිත්තං භින්දෙය්‍යුං, එවඤ්හි සො, භික්ඛවෙ, කුක්කුරො භිය්‍යොසොමත්තාය චණ්ඩතරො අස්ස, එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, යාවකීවඤ්ච දෙවදත්තස්ස අජාතසත්තු කුමාරො පඤ්චහි රථසතෙහි සායං පාතං උපට්ඨානං ගමිස්සති, පඤ්ච ච ථාලිපාකසතානි භත්තාභිහාරො අභිහරීයිස්සති, හානියෙව, භික්ඛවෙ, දෙවදත්තස්ස පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො වුඩ්ඪි.

[සං. නි. 2.184; අ. නි. 4.68] ‘‘අත්තවධාය, භික්ඛවෙ, දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි, පරාභවාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි.

‘‘සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, කදලී අත්තවධාය ඵලං දෙති, පරාභවාය ඵලං දෙති, එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, අත්තවධාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි, පරාභවාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි.

‘‘සෙය්‍යථාපි , භික්ඛවෙ, වෙළු අත්තවධාය ඵලං දෙති, පරාභවාය ඵලං දෙති, එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, අත්තවධාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි, පරාභවාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි.

‘‘සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, නළො අත්තවධාය ඵලං දෙති, පරාභවාය ඵලං දෙති, එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, අත්තවධාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි, පරාභවාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි .

‘‘සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, අස්සතරී අත්තවධාය ගබ්භං ගණ්හාති, පරාභවාය ගබ්භං ගණ්හාති, එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, අත්තවධාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදි, පරාභවාය දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරසිලොකො උදපාදී’’ති.

[සං. නි. 1.183, 1.2.184, නෙත්ති. 90] ‘‘ඵලං වෙ කදලිං හන්ති, ඵලං වෙළුං ඵලං නළං;
සක්කාරො කාපුරිසං හන්ති, ගබ්භො අස්සතරිං යථා’’ති.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

2. දුතියභාණවාරො

පකාසනීයකම්මං

336. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙන්තො නිසින්නො හොති සරාජිකාය පරිසාය. අථ ඛො දෙවදත්තො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ජිණ්ණො දානි, භන්තෙ, භගවා වුඩ්ඪො මහල්ලකො අද්ධගතො වයොඅනුප්පත්තො. අප්පොස්සුක්කො දානි, භන්තෙ, භගවා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුයුත්තො විහරතු, මමං භික්ඛුසඞ්ඝං නිස්සජ්ජතු. අහං භික්ඛුසඞ්ඝං පරිහරිස්සාමී’’ති. ‘‘අලං, දෙවදත්ත, මා තෙ රුච්චි භික්ඛුසඞ්ඝං පරිහරිතු’’න්ති. දුතියම්පි ඛො දෙවදත්තො…පෙ…. තතියම්පි ඛො දෙවදත්තො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ජිණ්ණො දානි, භන්තෙ, භගවා වුඩ්ඪො මහල්ලකො අද්ධගතො වයොඅනුප්පත්තො. අප්පොස්සුක්කො දානි, භන්තෙ, භගවා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුයුත්තො විහරතු, මමං භික්ඛුසඞ්ඝං නිස්සජ්ජතු. අහං භික්ඛුසඞ්ඝං පරිහරිස්සාමී’’ති. ‘‘සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානානම්පි ඛො අහං, දෙවදත්ත, භික්ඛුසඞ්ඝං න නිස්සජ්ජෙය්‍යං , කිං පන තුය්හං ඡවස්ස ඛෙළාසකස්සා’’ති! අථ ඛො දෙවදත්තො – සරාජිකාය මං භගවා පරිසාය ඛෙළාසකවාදෙන අපසාදෙති, සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙව උක්කංසතීති – කුපිතො අනත්තමනො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අයඤ්චරහි දෙවදත්තස්ස භගවති පඨමො ආඝාතො අහොසි.

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො දෙවදත්තස්ස රාජගහෙ පකාසනීයං කම්මං කරොතු – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

337. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො දෙවදත්තස්ස රාජගහෙ පකාසනීයං කම්මං කරෙය්‍ය – ‘‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො දෙවදත්තස්ස රාජගහෙ පකාසනීයං කම්මං කරොති – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති. යස්සායස්මතො ඛමති දෙවදත්තස්ස රාජගහෙ පකාසනීයං කම්මස්ස කරණං – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති, යං

දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති – සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘කතං සඞ්ඝෙන දෙවදත්තස්ස රාජගහෙ පකාසනීයං කම්මං – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

338. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි ත්වං, සාරිපුත්ත, දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙහී’’ති. ‘‘පුබ්බෙ මයා, භන්තෙ, දෙවදත්තස්ස රාජගහෙ වණ්ණො භාසිතො – ‘මහිද්ධිකො ගොධිපුත්තො, මහානුභාවො ගොධිපුත්තො’ති. කථාහං, භන්තෙ, දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙමී’’ති? ‘‘නනු තයා, සාරිපුත්ත, භූතොයෙව දෙවදත්තස්ස රාජගහෙ වණ්ණො භාසිතො – ‘මහිද්ධිකො ගොධිපුත්තො, මහානුභාවො ගොධිපුත්තො’’’ති? ‘‘එවං භන්තෙ’’ති. ‘‘එවමෙව ඛො ත්වං, සාරිපුත්ත, භූතංයෙව දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙහී’’ති. ‘‘එවං භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවතො පච්චස්සොසි.

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො සාරිපුත්තං සම්මන්නතු දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙතුං – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං සාරිපුත්තො යාචිතබ්බො. යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං සම්මන්නෙය්‍ය දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙතුං – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං සම්මන්නති දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙතුං – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති, යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති. යස්සායස්මතො ඛමති, ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සම්මුති දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙතුං – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති, යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති – සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ආයස්මා සාරිපුත්තො දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙතුං – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’ති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

සම්මතො ච ආයස්මා සාරිපුත්තො සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං රාජගහං පවිසිත්වා දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසෙසි – ‘‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’’ති. තත්ථ යෙ තෙ මනුස්සා අස්සද්ධා අප්පසන්නා දුබ්බුද්ධිනො, තෙ එවමාහංසු – ‘‘උසූයකා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරං උසූයන්තී’’ති. යෙ පන තෙ මනුස්සා සද්ධා පසන්නා පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා බුද්ධිමන්තො, තෙ එවමාහංසු – ‘‘න ඛො ඉදං ඔරකං භවිස්සති යථා භගවා දෙවදත්තං රාජගහෙ පකාසාපෙතී’’ති.

අජාතසත්තුකුමාරවත්ථු

339. අථ ඛො දෙවදත්තො යෙන අජාතසත්තු කුමාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අජාතසත්තුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘පුබ්බෙ ඛො, කුමාර, මනුස්සා දීඝායුකා, එතරහි අප්පායුකා. ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං ත්වං කුමාරොව සමානො කාලං කරෙය්‍යාසි. තෙන හි ත්වං, කුමාර, පිතරං හන්ත්වා රාජා හොහි. අහං භගවන්තං හන්ත්වා බුද්ධො භවිස්සාමී’’ති.

අථ ඛො අජාතසත්තු කුමාරො – අය්‍යො ඛො දෙවදත්තො මහිද්ධිකො මහානුභාවො, ජානෙය්‍යාසි අය්‍යො දෙවදත්තොති – ඌරුයා පොත්ථනිකං බන්ධිත්වා දිවා දිවස්ස [දිවා දිවසස්ස (ක.)] භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඞ්කී උත්‍රස්තො සහසා අන්තෙපුරං පාවිසි. අද්දසාසුං ඛො අන්තෙපුරෙ උපචාරකා මහාමත්තා අජාතසත්තුං කුමාරං දිවා දිවස්ස භීතං උබ්බිග්ගං උස්සඞ්කිං උත්‍රස්තං සහසා අන්තෙපුරං පවිසන්තං; දිස්වාන අග්ගහෙසුං. තෙ විචිනන්තා ඌරුයා පොත්ථනිකං බද්ධං [බන්ධං (ක.)] දිස්වාන අජාතසත්තුං කුමාරං එතදවොචුං – ‘‘කිං ත්වං, කුමාර, කත්තුකාමොසී’’ති? ‘‘පිතරම්හි හන්තුකාමො’’ති. ‘‘කෙනාසි උස්සාහිතො’’ති? ‘‘අය්‍යෙන දෙවදත්තෙනා’’ති. එකච්චෙ මහාමත්තා එවං මතිං අකංසු – ‘‘කුමාරො ච හන්තබ්බො, දෙවදත්තො ච, සබ්බෙ ච භික්ඛූ හන්තබ්බා’’ති. එකච්චෙ මහාමත්තා එවං මතිං

අකංසු – ‘‘න භික්ඛූ හන්තබ්බා. න භික්ඛූ කිඤ්චි අපරජ්ඣන්ති. කුමාරො ච හන්තබ්බො, දෙවදත්තො චා’’ති. එකච්චෙ මහාමත්තා එවං මතිං අකංසු – ‘‘න කුමාරො ච හන්තබ්බො, න දෙවදත්තො. න භික්ඛූ හන්තබ්බා. රඤ්ඤො ආරොචෙතබ්බං. යථා රාජා වක්ඛති තථා කරිස්සාමා’’ති.

අථ ඛො තෙ මහාමත්තා අජාතසත්තුං කුමාරං ආදාය යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමිංසු , උපසඞ්කමිත්වා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ‘‘කථං, භණෙ, මහාමත්තෙහි මති කතා’’ති? ‘‘එකච්චෙ, දෙව, මහාමත්තා එවං මතිං අකංසු – ‘කුමාරො ච හන්තබ්බො, දෙවදත්තො ච, සබ්බෙ ච භික්ඛූ හන්තබ්බා’ති. එකච්චෙ මහාමත්තා එවං මතිං අකංසු – ‘න භික්ඛූ හන්තබ්බා. න භික්ඛූ කිඤ්චි අපරජ්ඣන්ති. කුමාරො ච හන්තබ්බො, දෙවදත්තො චා’ති. එකච්චෙ මහාමත්තා එවං මතිං අකංසු – ‘න කුමාරො ච හන්තබ්බො, න දෙවදත්තො. න භික්ඛූ හන්තබ්බා. රඤ්ඤො ආරොචෙතබ්බං. යථා රාජා වක්ඛති තථා කරිස්සාමා’’’ති. ‘‘කිං, භණෙ, කරිස්සති බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා? නනු භගවතා පටිකච්චෙව දෙවදත්තො රාජගහෙ පකාසාපිතො – ‘පුබ්බෙ දෙවදත්තස්ස අඤ්ඤා පකති අහොසි, ඉදානි අඤ්ඤා පකති. යං දෙවදත්තො කරෙය්‍ය කායෙන වාචාය, න තෙන බුද්ධො වා ධම්මො වා සඞ්ඝො වා දට්ඨබ්බො, දෙවදත්තොව තෙන දට්ඨබ්බො’’ති? තත්ථ යෙ තෙ මහාමත්තා එවං මතිං අකංසු – ‘කුමාරො ච හන්තබ්බො දෙවදත්තො ච; සබ්බෙ ච භික්ඛූ හන්තබ්බා’ති; තෙ අට්ඨානෙ අකාසි. යෙ තෙ මහාමත්තා එවං මතිං අකංසු – ‘න භික්ඛූ හන්තබ්බා; න භික්ඛූ කිඤ්චි අපරජ්ඣන්ති; කුමාරො ච හන්තබ්බො දෙවදත්තො චා’ති; තෙ නීචෙ ඨානෙ ඨපෙසි. යෙ තෙ මහාමත්තා එවං මතිං අකංසු – ‘න කුමාරො ච හන්තබ්බො, න දෙවදත්තො; න භික්ඛූ හන්තබ්බා; රඤ්ඤො ආරොචෙතබ්බං; යථා රාජා වක්ඛති තථා කරිස්සාමා’ති; තෙ උච්චෙ ඨානෙ ඨපෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අජාතසත්තුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘කිස්ස මං ත්වං, කුමාර, හන්තුකාමොසී’’ති? ‘‘රජ්ජෙනාම්හි, දෙව, අත්ථිකො’’ති. ‘‘සචෙ ඛො ත්වං, කුමාර, රජ්ජෙන අත්ථිකො, එතං තෙ රජ්ජ’’න්ති අජාතසත්තුස්ස කුමාරස්ස රජ්ජං නිය්‍යාදෙසි.

අභිමාරපෙසනං

340. අථ ඛො දෙවදත්තො යෙන අජාතසත්තු කුමාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අජාතසත්තුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘පුරිසෙ, මහාරාජ, ආණාපෙහි, යෙ සමණං ගොතමං ජීවිතා වොරොපෙස්සන්තී’’ති. අථ ඛො අජාතසත්තු කුමාරො මනුස්සෙ ආණාපෙසි – ‘‘යථා, භණෙ, අය්‍යො දෙවදත්තො ආහ තථා කරෙය්‍යාථා’’ති. අථ ඛො දෙවදත්තො එකං පුරිසං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡාවුසො, අමුකස්මිං ඔකාසෙ සමණො ගොතමො විහරති. තං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ඉමිනා මග්ගෙන ආගච්ඡා’’ති. තස්මිං මග්ගෙ ද්වෙ පුරිසෙ ඨපෙසි – ‘‘යො ඉමිනා මග්ගෙන එකො පුරිසො ආගච්ඡති, තං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ඉමිනා මග්ගෙන ආගච්ඡථා’’ති. තස්මිං මග්ගෙ චත්තාරො පුරිසෙ ඨපෙසි – ‘‘යෙ ඉමිනා මග්ගෙන ද්වෙ පුරිසා ආගච්ඡන්ති, තෙ ජීවිතා වොරොපෙත්වා ඉමිනා මග්ගෙන ආගච්ඡථා’’ති. තස්මිං මග්ගෙ අට්ඨ පුරිසෙ ඨපෙසි – ‘‘යෙ ඉමිනා මග්ගෙන චත්තාරො පුරිසා ආගච්ඡන්ති, තෙ ජීවිතා වොරොපෙත්වා ඉමිනා මග්ගෙන ආගච්ඡථා’’ති. තස්මිං මග්ගෙ සොළස පුරිසෙ ඨපෙසි – ‘‘යෙ ඉමිනා මග්ගෙන අට්ඨ පුරිසා ආගච්ඡන්ති, තෙ ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආගච්ඡථා’’ති.

අථ ඛො සො එකො පුරිසො අසිචම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නය්හිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො අවිදූරෙ භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඞ්කී උත්‍රස්තො පත්ථද්ධෙන කායෙන අට්ඨාසි. අද්දසා ඛො භගවා තං පුරිසං භීතං උබ්බිග්ගං උස්සඞ්කිං උත්‍රස්තං පත්ථද්ධෙන කායෙන ඨිතං. දිස්වාන තං පුරිසං එතදවොච – ‘‘එහාවුසො, මා භායී’’ති. අථ ඛො සො පුරිසො අසිචම්මං එකමන්තං කරිත්වා ධනුකලාපං නික්ඛිපිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අච්චයො මං, භන්තෙ, අච්චගමා යථාබාලං යථාමූළ්හං යථාඅකුසලං, යොහං දුට්ඨචිත්තො වධකචිත්තො ඉධූපසඞ්කන්තො. තස්ස මෙ, භන්තෙ, භගවා අච්චයං අච්චයතො පටිග්ගණ්හාතු ආයතිං සංවරායා’’ති. ‘‘තග්ඝ ත්වං, ආවුසො, අච්චයො අච්චගමා යථාබාලං යථාමූළ්හං යථාඅකුසලං, යං ත්වං දුට්ඨචිත්තො වධකචිත්තො ඉධූපසඞ්කන්තො. යතො ච ඛො ත්වං, ආවුසො , අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොසි, තං තෙ මයං පටිග්ගණ්හාම. වුඩ්ඪි හෙසා, ආවුසො, අරියස්ස විනයෙ – යො අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොති, ආයතිං සංවරං ආපජ්ජතී’’ති.

අථ ඛො භගවා තස්ස පුරිසස්ස අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථීදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා තං භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තං, මුදුචිත්තං, විනීවරණචිත්තං, උදග්ගචිත්තං, පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසි – දුක්ඛං, සමුදයං, නිරොධං, මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගහෙය්‍ය, එවමෙව තස්ස පුරිසස්ස තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. අථ ඛො සො පුරිසො දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාළ්හධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ, අභික්කන්තං, භන්තෙ. සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය – චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛන්තීති – එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච, භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගත’’න්ති. අථ ඛො භගවා තං

පුරිසං එතදවොච – ‘‘මා ඛො ත්වං, ආවුසො, ඉමිනා මග්ගෙන ගච්ඡ, ඉමිනා මග්ගෙන ගච්ඡාහී’’ති අඤ්ඤෙන මග්ගෙන උය්යොජෙසි.

අථ ඛො තෙ ද්වෙ පුරිසා – කිං නු ඛො සො එකො පුරිසො චිරෙන ආගච්ඡතීති – පටිපථං ගච්ඡන්තා අද්දසංසු භගවන්තං අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසින්නං. දිස්වාන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තෙසං භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි…පෙ…. අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ…පෙ…. උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතෙ’’ති. අථ ඛො භගවා තෙ පුරිසෙ එතදවොච – ‘‘මා ඛො තුම්හෙ, ආවුසො, ඉමිනා මග්ගෙන ගච්ඡිත්ථ, ඉමිනා මග්ගෙන ගච්ඡථා’’ති අඤ්ඤෙන මග්ගෙන උය්යොජෙසි.

අථ ඛො තෙ චත්තාරො පුරිසා…පෙ…. අථ ඛො තෙ අට්ඨ පුරිසා…පෙ…. අථ ඛො තෙ සොළස පුරිසා – කිං නු ඛො තෙ අට්ඨ පුරිසා චිරෙන ආගච්ඡන්තීති – පටිපථං ගච්ඡන්තා අද්දසාසුං භගවන්තං අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසින්නං. දිස්වාන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තෙසං භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථීදං – දානකථං…පෙ…. අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ…පෙ…. උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතෙ’’ති. අථ ඛො භගවා තෙ පුරිසෙ එතදවොච – ‘‘මා ඛො තුම්හෙ, ආවුසො, ඉමිනා මග්ගෙන ගච්ඡිත්ථ, ඉමිනා මග්ගෙන ගච්ඡථා’’ති අඤ්ඤෙන මග්ගෙන උය්යොජෙසි.

අථ ඛො සො එකො පුරිසො යෙන දෙවදත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා දෙවදත්තං එතදවොච – ‘‘නාහං, භන්තෙ, සක්කොමි තං භගවන්තං ජීවිතා වොරොපෙතුං; මහිද්ධිකො සො භගවා, මහානුභාවො’’ති. ‘‘අලං, ආවුසො; මා ත්වං සමණං ගොතමං ජීවිතා වොරොපෙසි. අහමෙව සමණං ගොතමං ජීවිතා වොරොපෙස්සාමී’’ති.

ලොහිතුප්පාදකකම්මං

341. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා ගිජ්ඣකූටස්ස පබ්බතස්ස ඡායායං චඞ්කමති. අථ ඛො දෙවදත්තො ගිජ්ඣකූටං පබ්බතං ආරුහිත්වා මහතිං සිලං පවිජ්ඣි – ඉමාය සමණං ගොතමං ජීවිතා වොරොපෙස්සාමීති. ද්වෙ පබ්බතකූටා සමාගන්ත්වා තං සිලං සම්පටිච්ඡිංසු. තතො පපතිකා උප්පතිත්වා භගවතො පාදෙ රුහිරං උප්පාදෙසි. අථ ඛො භගවා උද්ධං උල්ලොකෙත්වා දෙවදත්තං එතදවොච – ‘‘බහුං තයා, මොඝපුරිස, අපුඤ්ඤං පසුතං, යං ත්වං දුට්ඨචිත්තො වධකචිත්තො තථාගතස්ස රුහිරං උප්පාදෙසී’’ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘ඉදං, භික්ඛවෙ, දෙවදත්තෙන පඨමං ආනන්තරියං කම්මං උපචිතං, යං දුට්ඨචිත්තෙන වධකචිත්තෙන තථාගතස්ස රුහිරං උප්පාදිත’’න්ති.

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ – ‘‘දෙවදත්තෙන කිර භගවතො වධො පයුත්තො’’ති. තෙ ච භික්ඛූ භගවතො විහාරස්ස පරිතො පරිතො චඞ්කමන්ති උච්චාසද්දා මහාසද්දා සජ්ඣායං කරොන්තා, භගවතො රක්ඛාවරණගුත්තියා. අස්සොසි ඛො භගවා උච්චාසද්දං මහාසද්දං සජ්ඣායසද්දං. සුත්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කිං නු ඛො සො, ආනන්ද, උච්චාසද්දො මහාසද්දො සජ්ඣායසද්දො’’ති? ‘‘අස්සොසුං ඛො, භන්තෙ, භික්ඛූ – ‘දෙවදත්තෙන කිර භගවතො වධො පයුත්තො’ති. තෙ ච [තෙධ (සී.)], භන්තෙ, භික්ඛූ භගවතො විහාරස්ස පරිතො පරිතො චඞ්කමන්ති උච්චාසද්දා මහාසද්දා සජ්ඣායං කරොන්තා, භගවතො රක්ඛාවරණගුත්තියා. සො එසො, භගවා, උච්චාසද්දො මහාසද්දො සජ්ඣායසද්දො’’ති. ‘‘තෙන හානන්ද, මම වචනෙන තෙ භික්ඛූ ආමන්තෙහි – සත්ථා ආයස්මන්තෙ ආමන්තෙතී’’ති. ‘‘එවං භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුත්වා යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘සත්ථා ආයස්මන්තෙ ආමන්තෙතී’’ති. ‘‘එවමාවුසො’’ති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො ආනන්දස්ස පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නෙ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවා එතදවොච –

‘‘අට්ඨානමෙතං , භික්ඛවෙ, අනවකාසො, යං පරූපක්කමෙන තථාගතං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය. අනුපක්කමෙන, භික්ඛවෙ, තථාගතා පරිනිබ්බායන්ති.

[චූළව. 334; අ. නි. 5.100] ‘‘පඤ්චිමෙ, භික්ඛවෙ, සත්ථාරො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච? ‘‘ඉධ, භික්ඛවෙ, එකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධසීලො සමානො ‘පරිසුද්ධසීලොම්හී’ති පටිජානාති ‘පරිසුද්ධං මෙ සීලං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ’න්ති ච. තමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති – ‘අයං ඛො භවං සත්ථා අපරිසුද්ධසීලො සමානො ‘පරිසුද්ධසීලොම්හී’ති පටිජානාති ‘පරිසුද්ධං මෙ සීලං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ’න්ති ච. මයඤ්චෙව ඛො පන ගිහීනං ආරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං ඛො පනස්ස අමනාපං, කථං නං මයං තෙන සමුදාචරෙය්‍යාම? සම්මන්නති ඛො පන චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන – යං තුමො කරිස්සති, තුමොව තෙන පඤ්ඤායිස්සතී’ති . එවරූපං ඛො, භික්ඛවෙ, සත්ථාරං සාවකා සීලතො රක්ඛන්ති; එවරූපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි සීලතො රක්ඛං පච්චාසීසති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධආජීවො සමානො…පෙ…. අපරිසුද්ධධම්මදෙසනො සමානො…පෙ…. අපරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණො සමානො…පෙ…. අපරිසුද්ධඤාණදස්සනො සමානො ‘පරිසුද්ධඤාණදස්සනොම්හී’ති පටිජානාති ‘පරිසුද්ධං මෙ ඤාණදස්සනං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ’න්ති ච. තමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති – ‘අයං ඛො භවං සත්ථා අපරිසුද්ධඤාණදස්සනො සමානො ‘පරිසුද්ධඤාණදස්සනොම්හී’ති පටිජානාති ‘පරිසුද්ධං මෙ ඤාණදස්සනං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ’න්ති ච. මයඤ්චෙව ඛො පන ගිහීනං ආරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං ඛො පනස්ස අමනාපං, කථං න මයං තෙන සමුදාචරෙය්‍යාම? සම්මන්නති ඛො පන චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන – යං තුමො කරිස්සති, තුමොව තෙන පඤ්ඤායිස්සතී’ති. එවරූපං ඛො, භික්ඛවෙ, සත්ථාරං සාවකා ඤාණදස්සනතො රක්ඛන්ති; එවරූපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ඤාණදස්සනතො රක්ඛං පච්චාසීසති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච සත්ථාරො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. ‘‘අහං ඛො පන, භික්ඛවෙ, පරිසුද්ධසීලො සමානො ‘පරිසුද්ධසීලොම්හී’ති පටිජානාමි ‘පරිසුද්ධං මෙ සීලං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ’න්ති ච. න ච මං සාවකා සීලතො රක්ඛන්ති; න චාහං සාවකෙහි සීලතො රක්ඛං පච්චාසීසාමි. අහං ඛො පන භික්ඛවෙ පරිසුද්ධාජීවො සමානො…පෙ…. පරිසුද්ධධම්මදෙසනො සමානො…පෙ…. පරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණො සමානො…පෙ…. පරිසුද්ධඤාණදස්සනො සමානො ‘‘පරිසුද්ධඤාණදස්සනොම්හී’’ති පටිජානාමි ‘‘පරිසුද්ධං මෙ ඤාණදස්සනං පරියොදාතං අසංකිලිට්ඨ’’න්ති ච, න ච මං සාවකා ඤාණදස්සනතො රක්ඛන්ති, න චාහං සාවකෙහි ඤාණදස්සනතො රක්ඛං පච්චාසීසාමි. ‘‘අට්ඨානමෙතං, භික්ඛවෙ, අනවකාසො, යං පරූපක්කමෙන තථාගතං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය. අනුපක්කමෙන, භික්ඛවෙ, තථාගතා පරිනිබ්බායන්ති. ගච්ඡථ තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, යථාවිහාරං. අරක්ඛියා, භික්ඛවෙ, තථාගතා’’ති.

නාළාගිරිපෙසනං

342. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ නාළාගිරි නාම හත්ථී චණ්ඩො හොති, මනුස්සඝාතකො. අථ ඛො දෙවදත්තො රාජගහං පවිසිත්වා හත්ථිසාලං ගන්ත්වා හත්ථිභණ්ඩෙ එතදවොච – ‘‘මයං ඛො, භණෙ, රාජඤාතකා නාම පටිබලා නීචට්ඨානියං උච්චට්ඨානෙ ඨපෙතුං, භත්තම්පි වෙතනම්පි වඩ්ඪාපෙතුං. තෙන හි, භණෙ, යදා සමණො ගොතමො ඉමං රච්ඡං පටිපන්නො හොති, තදා ඉමං නාළාගිරිං හත්ථිං මුඤ්චෙත්වා ඉමං රච්ඡං පටිපාදෙථා’’ති. ‘‘එවං භන්තෙ’’ති ඛො තෙ හත්ථිභණ්ඩා දෙවදත්තස්ස පච්චස්සොසුං. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි. අථ ඛො භගවා තං රච්ඡං පටිපජ්ජි. අද්දසාසුං ඛො තෙ හත්ථිභණ්ඩා භගවන්තං තං රච්ඡං පටිපන්නං. දිස්වාන නාළාගිරිං හත්ථිං මුඤ්චිත්වා තං රච්ඡං පටිපාදෙසුං. අද්දසා ඛො නාළාගිරි හත්ථී භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන සොණ්ඩං උස්සාපෙත්වා පහට්ඨකණ්ණවාලො යෙන භගවා තෙන අභිධාවි. අද්දසාසුං ඛො තෙ භික්ඛූ නාළාගිරිං හත්ථිං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අයං, භන්තෙ, නාළාගිරි හත්ථී චණ්ඩො මනුස්සඝාතකො ඉමං රච්ඡං පටිපන්නො. පටික්කමතු, භන්තෙ, භගවා; පටික්කමතු සුගතො’’ති. ‘‘ආගච්ඡථ, භික්ඛවෙ, මා භායිත්ථ. අට්ඨානමෙතං, භික්ඛවෙ, අනවකාසො, යං පරූපක්කමෙන තථාගතං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය. අනුපක්කමෙන, භික්ඛවෙ, තථාගතා පරිනිබ්බායන්තී’’ති. දුතියම්පි ඛො තෙ භික්ඛූ…පෙ…. තතියම්පි ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අයං, භන්තෙ, නාළාගිරි හත්ථී චණ්ඩො මනුස්සඝාතකො ඉමං රච්ඡං පටිපන්නො. පටික්කමතු, භන්තෙ, භගවා; පටික්කමතු සුගතො’’ති. ‘‘ආගච්ඡථ, භික්ඛවෙ, මා භායිත්ථ. අට්ඨානමෙතං , භික්ඛවෙ, අනවකාසො, යං පරූපක්කමෙන තථාගතං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය. අනුපක්කමෙන, භික්ඛවෙ, තථාගතා පරිනිබ්බායන්තී’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා පාසාදෙසුපි හම්මියෙසුපි ඡදනෙසුපි ආරුළ්හා අච්ඡන්ති. තත්ථ යෙ තෙ මනුස්සා අස්සද්ධා අප්පසන්නා දුබ්බුද්ධිනො, තෙ එවමාහංසු – ‘‘අභිරූපො වත, භො [අභිරූපො වත භො ගොතමො (ස්‍යා. කං.)], මහාසමණො නාගෙන විහෙඨියිස්සතී’’ති. යෙ පන තෙ මනුස්සා සද්ධා පසන්නා පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා බුද්ධිමන්තො, තෙ එවමාහංසු – ‘‘නචිරස්සං වත, භො, නාගො නාගෙන සඞ්ගාමෙස්සතී’’ති. අථ ඛො භගවා නාළාගිරිං හත්ථිං මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵරි. අථ ඛො නාළාගිරි හත්ථී භගවතො [භගවතා (සී.)] මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵුට්ඨො [ඵුටො (ක.)] සොණ්ඩං ඔරොපෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පුරතො අට්ඨාසි. අථ ඛො භගවා දක්ඛිණෙන හත්ථෙන නාළාගිරිස්ස හත්ථිස්ස කුම්භං පරාමසන්තො නාළාගිරිං හත්ථිං ඉමාහි ගාථාහි අජ්ඣභාසි –

‘‘මා කුඤ්ජර නාගමාසදො, දුක්ඛඤ්හි කුඤ්ජර නාගමාසදො;
න හි නාගහතස්ස කුඤ්ජර සුගති, හොති ඉතො පරං යතො.

‘‘මා ච මදො මා ච පමාදො, න හි පමත්තා සුගතිං වජන්ති තෙ;
ත්වඤ්ඤෙව තථා කරිස්සසි, යෙන ත්වං සුගතිං ගමිස්සසී’’ති.

අථ ඛො නාළාගිරි හත්ථී සොණ්ඩාය භගවතො පාදපංසූනි ගහෙත්වා උපරිමුද්ධනි ආකිරිත්වා පටිකුටියොව [පටිකුටිතො පටිසක්කි (සී. ස්‍යා.)] ඔසක්කි, යාව භගවන්තං අද්දක්ඛි. අථ ඛො නාළාගිරි හත්ථී හත්ථිසාලං ගන්ත්වා සකෙ ඨානෙ අට්ඨාසි. තථා දන්තො ච පන නාළාගිරි හත්ථී අහොසි. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා ඉමං ගාථං ගායන්ති –

[ම. නි. 2.352; ථෙරගා. 878] ''දණ්ඩෙනෙකෙ දමයන්ති, අඞ්කුසෙහි කසාහි ච;
අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන, නාගො දන්තො මහෙසිනා''ති.

මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''යාව පාපො අයං දෙවදත්තො, අලක්ඛිකො, යත්‍ර හි නාම සමණස්ස ගොතමස්ස එවංමහිද්ධිකස්ස එවං මහානුභාවස්ස වධාය පරක්කමිස්සතී''ති. දෙවදත්තස්ස ලාභසක්කාරො පරිහායි. භගවතො ච ලාභසක්කාරො අභිවඩ්ඪි.

පඤ්චවත්ථුයාචනකථා

343. [පාචි. 209] තෙන ඛො පන සමයෙන දෙවදත්තො පරිහීනලාභසක්කාරො සපරිසො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා කුලෙසු විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති! කස්ස සම්පන්නං න මනාපං, කස්ස සාදුං න රුච්චතී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා... පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම දෙවදත්තො සපරිසො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සතී''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... ''සච්චං කිර ත්වං, දෙවදත්ත, සපරිසො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජසී''ති? ''සච්චං භගවා''ති...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං කුලෙසු තිකභොජනං පඤ්ඤපෙස්සාමි තයො අත්ථවසෙ පටිච්ච – දුම්මඞ්කූනං පුග්ගලාන නිග්ගහාය ; පෙසලානං භික්ඛූනං ඵාසුවිහාරාය, මා පාපිච්ඡා පක්ඛං නිස්සාය සඞ්ඝං භින්දෙය්‍යුන්ති; කුලානුද්දයාය [කුලානුදයතාය (සී. ස්‍යා.)] ච. ගණභොජනෙ යථාධම්මො කාරෙතබ්බො''ති.

[පාරා. 409] අථ ඛො දෙවදත්තො යෙන කොකාලිකො කටමොදකතිස්සකො [කටමොරකතිස්සකො (සී. ස්‍යා.)] ඛණ්ඩදෙවියා පුත්තො සමුද්දදත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා කොකාලිකං කටමොදකතිස්සකං ඛණ්ඩදෙවියා පුත්තං සමුද්දදත්තං එතදවොච – ''එථ, මයං, ආවුසො, සමණස්ස ගොතමස්ස සඞ්ඝභෙදං කරිස්සාම චක්කභෙද''න්ති. එවං වුත්තෙ කොකාලිකො දෙවදත්තං එතදවොච – ''සමණො ඛො, ආවුසො, ගොතමො මහිද්ධිකො මහානුභාවො. කථං මයං සමණස්ස ගොතමස්ස සඞ්ඝභෙදං කරිස්සාම චක්කභෙද''න්ති? ''එථ, මයං, ආවුසො, සමණං ගොතමං උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ච වත්ථූනි යාචිස්සාම – 'භගවා, භන්තෙ, අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස වීරියාරම්භස්ස වණ්ණවාදී. ඉමානි, භන්තෙ, පඤ්ච වත්ථූනි අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය සන්තුට්ඨියා සල්ලෙඛාය ධුතතාය පාසාදිකතාය අපචයාය වීරියාරම්භාය සංවත්තන්ති. සාධු, භන්තෙ, භික්ඛූ යාවජීවං ආරඤ්ඤිකා අස්සු; යො ගාමන්තං ඔසරෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය. යාවජීවං පිණ්ඩපාතිකා අස්සු; යො නිමන්තනං සාදියෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය. යාවජීවං පංසුකූලිකා අස්සු; යො ගහපතිචීවරං සාදියෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය. යාවජීවං රුක්ඛමූලිකා අස්සු; යො ඡන්නං උපගච්ඡෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය. යාවජීවං මච්ඡමංසං න ඛාදෙය්‍යුං; යො මච්ඡමංසං ඛාදෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍යා'ති. ඉමානි පඤ්ච වත්ථූනි සමණො ගොතමො නානුජානිස්සති. තෙ මයං ඉමෙහි පඤ්චහි වත්ථූහි ජනං සඤ්ඤාපෙස්සාමා''ති. ''සක්කා ඛො, ආවුසො, ඉමෙහි පඤ්චහි වත්ථූහි සමණස්ස ගොතමස්ස සඞ්ඝභෙදො කාතුං චක්කභෙදො. ලූඛප්පසන්නා හි, ආවුසො, මනුස්සා''ති.

අථ ඛො දෙවදත්තො සපරිසො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො දෙවදත්තො භගවන්තං එතදවොච – ''භගවා, භන්තෙ, අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස වීරියාරම්භස්ස වණ්ණවාදී. ඉමානි, භන්තෙ, පඤ්ච වත්ථූනි අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය සන්තුට්ඨියා සල්ලෙඛාය ධුතතාය පාසාදිකතාය අපචයාය වීරියාරම්භාය සංවත්තන්ති. සාධු, භන්තෙ, භික්ඛූ යාවජීවං ආරඤ්ඤිකා අස්සු; යො ගාමන්තං ඔසරෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය. යාවජීවං පිණ්ඩපාතිකා අස්සු; යො නිමන්තනං සාදියෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය. යාවජීවං පංසුකූලිකා අස්සු; යො ගහපතිචීවරං සාදියෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය. යාවජීවං රුක්ඛමූලිකා අස්සු; යො ඡන්නං උපගච්ඡෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය. යාවජීවං මච්ඡමංසං න ඛාදෙය්‍යුං; යො මච්ඡමංසං ඛාදෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍යා''ති. ''අලං, දෙවදත්ත. යො ඉච්ඡති, ආරඤ්ඤිකො හොතු; යො ඉච්ඡති, ගාමන්තෙ විහරතු. යො ඉච්ඡති, පිණ්ඩපාතිකො හොතු; යො ඉච්ඡති, නිමන්තනං සාදියතු. යො ඉච්ඡති, පංසුකූලිකො හොතු; යො ඉච්ඡති, ගහපතිචීවරං සාදියතු. අට්ඨමාසෙ ඛො මයා, දෙවදත්ත, රුක්ඛමූලසෙනාසනං අනුඤ්ඤාතං; තිකොටිපරිසුද්ධං මච්ඡමංසං – අදිට්ඨං, අස්සුතං, අපරිසඞ්කිත''න්ති. අථ ඛො දෙවදත්තො – න භගවා ඉමානි පඤ්ච වත්ථූනි අනුජානාතීති – හට්ඨො උදග්ගො සපරිසො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො දෙවදත්තො සපරිසො රාජගහං පවිසිත්වා පඤ්චහි වත්ථූහි ජනං සඤ්ඤාපෙසි – ''මයං, ආවුසො, සමණං ගොතමං උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ච වත්ථූනි යාචිම්හා – 'භගවා, භන්තෙ, අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස...පෙ.... වීරියාරම්භස්ස වණ්ණවාදී. ඉමානි, භන්තෙ, පඤ්ච වත්ථූනි අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය...පෙ.... වීරියාරම්භාය සංවත්තන්ති. සාධු, භන්තෙ, භික්ඛූ යාවජීවං ආරඤ්ඤිකා අස්සු; යො ගාමන්තං ඔසරෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය...පෙ.... යාවජීවං මච්ඡමංසං න ඛාදෙය්‍යුං; යො මච්ඡමංසං ඛාදෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍යා'ති. ඉමානි පඤ්ච වත්ථූනි සමණො ගොතමො නානුජානාති. තෙ මයං ඉමෙහි පඤ්චහි වත්ථූහි සමාදාය වත්තාමා''ති.

තත්ථ යෙ තෙ මනුස්සා අස්සද්ධා අප්පසන්නා දුබ්බුද්ධිනො, තෙ එවමාහංසු – ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධුතා සල්ලෙඛවුත්තිනො. සමණො පන ගොතමො බාහුල්ලිකො බාහුල්ලාය චෙතෙතී’’ති. යෙ පන තෙ මනුස්සා සද්ධා පසන්නා පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා බුද්ධිමන්තො, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම දෙවදත්තො භගවතො සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමිස්සති චක්කභෙදායා’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම දෙවදත්තො සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමිස්සති චක්කභෙදායා’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර ත්වං, දෙවදත්ත, සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමසි චක්කභෙදායා’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. ‘‘අලං, දෙවදත්ත. මා තෙ රුච්චි සඞ්ඝභෙදො. ගරුකො ඛො, දෙවදත්ත, සඞ්ඝභෙදො. යො ඛො, දෙවදත්ත, සමග්ගං සඞ්ඝං භින්දති, කප්පට්ඨිකං [කප්පට්ඨිතිකං (ස්‍යා.)] කිබ්බිසං පසවති, කප්පං නිරයම්හි පච්චති. යො ච ඛො, දෙවදත්ත, භින්නං සඞ්ඝං සමග්ගං කරොති, බ්‍රහ්මං පුඤ්ඤං පසවති, කප්පං සග්ගම්හි මොදති. අලං, දෙවදත්ත. මා තෙ රුච්චි සඞ්ඝභෙදො. ගරුකො ඛො, දෙවදත්ත, සඞ්ඝභෙදො’’ති.

[උදා. 48] අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි. අද්දසා ඛො දෙවදත්තො ආයස්මන්තං ආනන්දං රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරන්තං. දිස්වාන යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච – ‘‘අජ්ජතග්ගෙදානාහං , ආවුසො ආනන්ද, අඤ්ඤත්‍රෙව භගවතා, අඤ්ඤත්‍රෙව භික්ඛුසඞ්ඝා, උපොසථං කරිස්සාමි සඞ්ඝකම්මං කරිස්සාමී’’ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉධාහං, භන්තෙ, පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසිං. අද්දසා ඛො මං, භන්තෙ, දෙවදත්තො රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරන්තං. දිස්වාන යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මං එතදවොච – ‘අජ්ජතග්ගෙදානාහං, ආවුසො ආනන්ද, අඤ්ඤත්‍රෙව භගවතා, අඤ්ඤත්‍රෙව භික්ඛුසඞ්ඝා, උපොසථං කරිස්සාමි සඞ්ඝකම්මං කරිස්සාමී’ති. අජ්ජතග්ගෙ, භන්තෙ, දෙවදත්තො සඞ්ඝං භින්දිස්සතී’’ති. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

[උදා. 48] ‘‘සුකරං සාධුනා සාධුං, සාධුං පාපෙන දුක්කරං;
පාපං පාපෙන සුකරං, පාපමරියෙහි දුක්කර’’න්ති.

දුතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

3. තතියභාණවාරො

සඞ්ඝභෙදකථා

344. අථ ඛො දෙවදත්තො තදහුපොසථෙ උට්ඨායාසනා සලාකං ගාහෙසි – ‘‘මයං, ආවුසො, සමණං ගොතමං උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ච වත්ථූනි යාචිම්හා – ‘භගවා, භන්තෙ, අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස…පෙ…. වීරියාරම්භස්ස වණ්ණවාදී. ඉමානි, භන්තෙ, පඤ්ච වත්ථූනි අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය…පෙ…. වීරියාරම්භාය සංවත්තන්ති. සාධු, භන්තෙ, භික්ඛූ යාවජීවං ආරඤ්ඤිකා අස්සු; යො ගාමන්තං ඔසරෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍ය…පෙ…. යාවජීවං මච්ඡමංසං න ඛාදෙය්‍යුං; යො මච්ඡමංසං ඛාදෙය්‍ය, වජ්ජං නං ඵුසෙය්‍යා’ති. ඉමානි පඤ්ච වත්ථූනි සමණො ගොතමො නානුජානාති. තෙ මයං ඉමෙහි පඤ්චහි වත්ථූහි සමාදාය වත්තාම. යස්සායස්මතො ඉමානි පඤ්ච වත්ථූනි ඛමන්ති, සො සලාකං ගණ්හාතූ’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා පඤ්චමත්තානි භික්ඛුසතානි නවකා චෙව හොන්ති අප්පකතඤ්ඤුනො ච. තෙ – ‘අයං ධම්මො , අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසන’න්ති – සලාකං ගණ්හිංසු. අථ ඛො දෙවදත්තො සඞ්ඝං භින්දිත්වා පඤ්චමත්තානි භික්ඛුසතානි ආදාය යෙන ගයාසීසං තෙන පක්කාමි. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘දෙවදත්තො, භන්තෙ, සඞ්ඝං භින්දිත්වා පඤ්චමත්තානි භික්ඛුසතානි ආදාය යෙන ගයාසීසං තෙන පක්කන්තො’’ති. ‘‘න හි නාම තුම්හාකං, සාරිපුත්තා, තෙසු නවකෙසු භික්ඛූසු කාරුඤ්ඤම්පි භවිස්සති? ගච්ඡථ තුම්හෙ, සාරිපුත්තා, පුරා තෙ භික්ඛූ අනයබ්‍යසනං ආපජ්ජන්තී’’ති. ‘‘එවං භන්තෙ’’ති ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා භගවතො පටිස්සුත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන ගයාසීසං තෙනුපසඞ්කමිංසු.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවතො අවිදූරෙ රොදමානො ඨිතො හොති. අථ ඛො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘කිස්ස ත්වං, භික්ඛු, රොදසී’’ති? ‘‘යෙපි තෙ, භන්තෙ, භගවතො අග්ගසාවකා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා තෙපි දෙවදත්තස්ස සන්තිකෙ ගච්ඡන්ති දෙවදත්තස්ස ධම්මං රොචෙන්තා’’ති. ‘‘අට්ඨානමෙතං, භික්ඛු, අනවකාසො, යං සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා දෙවදත්තස්ස ධම්මං රොචෙය්‍යුං, අපි ච තෙ ගතා භික්ඛූනං සඤ්ඤත්තියා’’ති [භික්ඛුසඤ්ඤත්තියාති (සී. ස්‍යා.), භික්ඛූ සඤ්ඤත්තියා (ක.)].

345. තෙන ඛො පන සමයෙන දෙවදත්තො මහතියා පරිසාය පරිවුත්තො ධම්මං දෙසෙන්තො නිසින්නො හොති. අද්දසා ඛො දෙවදත්තො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙ දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘පස්සථ, භික්ඛවෙ, යාව ස්වාක්ඛාතො මයා ධම්මො, යෙපි තෙ සමණස්ස ගොතමස්ස අග්ගසාවකා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා තෙපි මම සන්තිකෙ ආගච්ඡන්ති. මම ධම්මං රොචෙන්තා’’ති. එවං වුත්තෙ කොකාලිකො දෙවදත්තං එතදවොච – ‘‘මා, ආවුසො දෙවදත්ත, සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙ විස්සසි . පාපිච්ඡා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා , පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා’’ති. ‘‘අලං, ආවුසො. ස්වාගතං තෙසං යතො මෙ ධම්මං රොචෙන්තී’’ති.

අථ ඛො දෙවදත්තො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උපඩ්ඪාසනෙන නිමන්තෙසි – ‘‘එහාවුසො සාරිපුත්ත, ඉධ නිසීදාහී’’ති. ‘‘අලං ආවුසො’’ති ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො අඤ්ඤතරං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. ආයස්මාපි ඛො මහාමොග්ගල්ලානො අඤ්ඤතරං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. අථ ඛො දෙවදත්තො බහුදෙව රත්තිං භික්ඛූ ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං අජ්ඣෙසි – ‘‘විගතථිනමිද්ධො ඛො, ආවුසො සාරිපුත්ත, භික්ඛුසඞ්ඝො. පටිභාතු තං, ආවුසො සාරිපුත්ත, භික්ඛූනං ධම්මී කථා, පිට්ඨි මෙ ආගිලායති, තමහං ආයමිස්සාමී’’ති. ‘‘එවමාවුසො’’ති ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො දෙවදත්තස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො දෙවදත්තො චතුග්ගුණං සඞ්ඝාටිං පඤ්ඤාපෙත්වා දක්ඛිණෙන පස්සෙන සෙය්‍යං කප්පෙසි. තස්ස කිලමන්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස අසම්පජානස්ස මුහුත්තකෙනෙව නිද්දා ඔක්කමි.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආදෙසනාපාටිහාරියානුසාසනියා භික්ඛූ ධම්මියා කථාය ඔවදි අනුසාසි. ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො ඉද්ධිපාටිහාරියානුසාසනියා භික්ඛූ ධම්මියා කථාය ඔවදි අනුසාසි. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන ආදෙසනාපාටිහාරියානුසාසනියා ආයස්මතා ච මහාමොග්ගල්ලානෙන ඉද්ධිපාටිහාරියානුසාසනියා ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘ගච්ඡාම මයං, ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. යො තස්ස භගවතො ධම්මං රොචෙසි සො ආගච්ඡතූ’’ති. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා තානි පඤ්චභික්ඛුසතානි ආදාය යෙන වෙළුවනං තෙනුපසඞ්කමිංසු. අථ ඛො කොකාලිකො දෙවදත්තං උට්ඨාපෙසි – ‘‘උට්ඨෙහි, ආවුසො දෙවදත්ත, නීතා තෙ භික්ඛූ සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙහි. නනු ත්වං, ආවුසො දෙවදත්ත, මයා වුත්තො – ‘මා, ආවුසො දෙවදත්ත, සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙ විස්සාසි. පාපිච්ඡා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා, පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා’’’ති? අථ ඛො දෙවදත්තස්ස තත්ථෙව උණ්හං ලොහිතං මුඛතො උග්ගඤ්ඡි.

අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සාධු, භන්තෙ , භෙදකානුවත්තකා භික්ඛූ පුන උපසම්පජ්ජෙය්‍යු’’න්ති. ‘‘අලං, සාරිපුත්ත. මා තෙ රුච්චි භෙදකානුවත්තකානං භික්ඛූනං පුන උපසම්පදා. තෙන හි ත්වං, සාරිපුත්ත, භෙදකානුවත්තකෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයං දෙසාපෙහි. කථං පන තෙ, සාරිපුත්ත, දෙවදත්තො පටිපජ්ජී’’ති? ‘‘යථෙව, භන්තෙ, භගවා බහුදෙව රත්තිං භික්ඛූ ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා මං අජ්ඣෙසති – ‘විගතථිනමිද්ධො ඛො , සාරිපුත්ත, භික්ඛුසඞ්ඝො; පටිභාතු තං, සාරිපුත්ත, භික්ඛූනං ධම්මී කථා, පිට්ඨි මෙ ආගිලායති, තමහං ආයමිස්සාමී’ති, එවමෙව ඛො, භන්තෙ, දෙවදත්තො පටිපජ්ජී’’ති.

346. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘භූතපුබ්බං, භික්ඛවෙ, අරඤ්ඤායතනෙ මහාසරසී. තං නාගා උපනිස්සාය විහරිංසු. තෙ තං සරසිං ඔගාහෙත්වා, සොණ්ඩාය භිසමුළාලං අබ්බුහිත්වා, සුවික්ඛාලිතං වික්ඛාලෙත්වා, අකද්දමං සඞ්ඛාදිත්වා, අජ්ඣොහරන්ති. තෙසං තං වණ්ණාය චෙව හොති, බලාය ච. න ච තතොනිදානං මරණං වා නිගච්ඡන්ති, මරණමත්තං වා දුක්ඛං. තෙසංයෙව ඛො පන, භික්ඛවෙ, මහානාගානං අනුසික්ඛමානා තරුණා භිඞ්කච්ඡාපා. තෙ තං සරසිං ඔගාහෙත්වා, සොණ්ඩාය භිසමුළාලං අබ්බුහිත්වා, න සුවික්ඛාලිතං වික්ඛාලෙත්වා, සකද්දමං සඞ්ඛාදිත්වා, අජ්ඣොහරන්ති. තෙසං තං නෙව වණ්ණාය හොති, න බලාය. තතොනිදානඤ්ච මරණං වා නිගච්ඡන්ති, මරණමත්තං වා දුක්ඛං. එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, දෙවදත්තො මමානුකුබ්බං [මමානුකුබ්බං (සී. ස්‍යා.)] කපණො මරිස්සතීති.

‘‘මහාවරාහස්ස මහිං විකුබ්බතො [විකුබ්බතො (සී. ස්‍යා.)], භිසං ඝසානස්ස [ඝසමානස්ස (ක.)] නදීසු ජග්ගතො;
භිඞ්කොව පඞ්කං අභිභක්ඛයිත්වා, මමානුකුබ්බං කපණො මරිස්සතී’’ති.

347. [අ. නි. 8.16] ‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු දූතෙය්‍යං ගන්තුමරහති. කතමෙහි අට්ඨහි? ඉධ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සොතා ච හොති, සාවෙතා ච, උග්ගහෙතා ච, ධාරෙතා ච, විඤ්ඤාතා ච, විඤ්ඤාපෙතා ච, කුසලො ච සහිතාසහිතස්ස, නො ච කලහකාරකො – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු දූතෙය්‍යං ගන්තුමරහති.

[අ. නි. 8.16] ‘‘අට්ඨහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සාරිපුත්තො දූතෙය්‍යං ගන්තුමරහති. කතමෙහි අට්ඨහි? ඉධ, භික්ඛවෙ, සාරිපුත්තො සොතා ච හොති, සාවෙතා ච, උග්ගහෙතා ච, ධාරෙතා ච, විඤ්ඤාතා ච, විඤ්ඤාපෙතා ච, කුසලො ච සහිතාසහිතස්ස, නො ච කලහකාරකො – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සාරිපුත්තො දූතෙය්‍යං ගන්තුමරහතීති.

[අ. නි. 8.16] ‘‘යො වෙ න බ්‍යථති [බ්‍යාධති (සී. ස්‍යා.)] පත්වා, පරිසං උග්ගවාදිනිං;
න ච හාපෙති වචනං, න ච ඡාදෙති සාසනං.

‘‘අසන්දිද්ධො ච අක්ඛාති [අක්ඛාතා (ක.)], පුච්ඡිතො ච න කුප්පති;
ස වෙ තාදිසකො භික්ඛු, දූතෙය්‍යං ගන්තුමරහතී’’ති.

348. [අ. නි. 8.7] ‘‘අට්ඨහි, භික්ඛවෙ, අසද්ධම්මෙහි අභිභූතො පරියාදින්නචිත්තො දෙවදත්තො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පට්ඨො අතෙකිච්ඡො. කතමෙහි අට්ඨහි ? ලාභෙන, භික්ඛවෙ, අභිභූතො පරියාදින්නචිත්තො දෙවදත්තො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පට්ඨො අතෙකිච්ඡො; අලාභෙන, භික්ඛවෙ…පෙ…. යසෙන, භික්ඛවෙ…පෙ.… අයසෙන, භික්ඛවෙ…පෙ…. සක්කාරෙන, භික්ඛවෙ…පෙ…. අසක්කාරෙන, භික්ඛවෙ…පෙ…. පාපිච්ඡතාය, භික්ඛවෙ…පෙ…. පාපමිත්තතාය භික්ඛවෙ, අභිභූතො පරියාදින්නචිත්තො දෙවදත්තො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පට්ඨො අතෙකිච්ඡො – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨහි අසද්ධම්මෙහි අභිභූතො පරියාදින්නචිත්තො දෙවදත්තො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පට්ඨො අතෙකිච්ඡො.

349. ‘‘සාධු, භික්ඛවෙ, භික්ඛු උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය, උප්පන්නං අලාභං…පෙ…. උප්පන්නං යසං… උප්පන්නං අයසං… උප්පන්නං සක්කාරං… උප්පන්නං අසක්කාරං… උප්පන්නං පාපිච්ඡතං… උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය, උප්පන්නං අලාභං…පෙ…. උප්පන්නං යසං… උප්පන්නං අයසං… උප්පන්නං සක්කාරං… උප්පන්නං අසක්කාරං… උප්පන්නං පාපිච්ඡතං… උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය? යං හිස්ස, භික්ඛවෙ, උප්පන්නං ලාභං අනභිභුය්‍ය විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා, උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරතො එවංසතෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති. යං හිස්ස, භික්ඛවෙ, උප්පන්නං අලාභං…පෙ…. උප්පන්නං යසං… උප්පන්නං අයසං… උප්පන්නං සක්කාරං… උප්පන්නං අසක්කාරං… උප්පන්නං පාපිච්ඡතං… උප්පන්නං පාපමිත්තතං අනභිභුය්‍ය විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා, උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරතො එවංසතෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, අත්ථවසං පටිච්ච උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය, උප්පන්නං අලාභං…පෙ…. උප්පන්නං යසං… උප්පන්නං අයසං… උප්පන්නං සක්කාරං… උප්පන්නං අසක්කාරං… උප්පන්නං පාපිච්ඡතං… උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය. තස්මාතිහ, භික්ඛවෙ, උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරිස්සාම, උප්පන්නං අලාභං…පෙ…. උප්පන්නං යසං… උප්පන්නං අයසං… උප්පන්නං සක්කාරං… උප්පන්නං අසක්කාරං… උප්පන්නං පාපිච්ඡතං… උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරිස්සාමාති; එවඤ්හි වො, භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බන්ති.

350. ‘‘තීහි, භික්ඛවෙ, අසද්ධම්මෙහි අභිභූතො පරියාදින්නචිත්තො දෙවදත්තො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පට්ඨො අතෙකිච්ඡො. කතමෙහි තීහි? පාපිච්ඡතා, පාපමිත්තතා, ඔරමත්තකෙන විසෙසාධිගමෙන අන්තරා වොසානං ආපාදි – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, තීහි අසද්ධම්මෙහි අභිභූතො පරියාදින්නචිත්තො දෙවදත්තො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පට්ඨො අතෙකිච්ඡොති.

‘‘මා ජාතු කොචි ලොකස්මිං, පාපිච්ඡො උදපජ්ජථ;
තදමිනාපි ජානාථ, පාපිච්ඡානං යථාගති.

‘‘පණ්ඩිතොති සමඤ්ඤාතො, භාවිතත්තොති සම්මතො;
ජලංව යසසා අට්ඨා, දෙවදත්තොති මෙ සුතං.

‘‘සො පමාදං අනුචිණ්ණො, ආසජ්ජ නං තථාගතං;
අවීචිනිරයං පත්තො, චතුද්වාරං භයානකං.

‘‘අදුට්ඨස්ස හි යො දුබ්භෙ, පාපකම්මං අකුබ්බතො;
තමෙව පාපං ඵුසති, දුට්ඨචිත්තං අනාදරං.

‘‘සමුද්දං විසකුම්භෙන, යො මඤ්ඤෙය්‍ය පදූසිතුං [පදුස්සිතුං (ක.)];
න සො තෙන පදූසෙය්‍ය, භෙස්මා හි උදධී මහා.

‘‘එවමෙව තථාගතං, යො වාදෙනුපහිංසති;
සමග්ගතං [සම්මාගතං (සී.), සමගතං (ස්‍යා.)] සන්තචිත්තං, වාදො තම්හි න රූහති.

‘‘තාදිසං මිත්තං කුබ්බෙථ [කුබ්බෙථ (සී. ස්‍යා.)], තඤ්ච සෙවෙථ පණ්ඩිතො;
යස්ස මග්ගානුගො භික්ඛු, ඛයං දුක්ඛස්ස පාපුණෙ’’ති.

උපාලිපඤ්හා

351. අථ ඛො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝරාජීති, භන්තෙ, වුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො, භන්තෙ, සඞ්ඝරාජි හොති, නො ච සඞ්ඝභෙදො? කිත්තාවතා ච පන සඞ්ඝරාජි චෙව හොති සඞ්ඝභෙදො චා’’ති?

‘‘එකතො , උපාලි, එකො හොති, එකතො ද්වෙ, චතුත්ථො අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. එවම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝරාජි හොති, නො ච සඞ්ඝභෙදො. එකතො, උපාලි, ද්වෙ හොන්ති, එකතො ද්වෙ, පඤ්චමො අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. එවම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝරාජි හොති, නො ච සඞ්ඝභෙදො. එකතො, උපාලි, ද්වෙ හොන්ති, එකතො තයො, ඡට්ඨො අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. එවම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝරාජි හොති, නො ච සඞ්ඝභෙදො . එකතො, උපාලි, තයො හොන්ති, එකතො තයො, සත්තමො අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. එවම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝරාජි හොති, නො ච සඞ්ඝභෙදො. එකතො, උපාලි, තයො හොන්ති, එකතො චත්තාරො, අට්ඨමො අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. එවම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝරාජි හොති, නො ච සඞ්ඝභෙදො. එකතො, උපාලි, චත්තාරො හොන්ති, එකතො චත්තාරො, නවමො අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති . එවං ඛො, උපාලි, සඞ්ඝරාජි චෙව හොති සඞ්ඝභෙදො ච. නවන්නං වා, උපාලි, අතිරෙකනවන්නං වා සඞ්ඝරාජි චෙව හොති සඞ්ඝභෙදො ච. න ඛො, උපාලි, භික්ඛුනී සඞ්ඝං භින්දති, අපි ච භෙදාය පරක්කමති, න සික්ඛමානා සඞ්ඝං භින්දති…පෙ…. න සාමණෙරො සඞ්ඝං භින්දති, න සාමණෙරී සඞ්ඝං භින්දති, න උපාසකො සඞ්ඝං භින්දති, න උපාසිකා සඞ්ඝං භින්දති, අපි ච භෙදාය පරක්කමති. භික්ඛු ඛො, උපාලි, පකතත්තො, සමානසංවාසකො, සමානසීමායං ඨිතො, සඞ්ඝං භින්දතී’’ති.

352. [අ. නි. 10.37] ‘‘සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝභෙදොති, භන්තෙ, වුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො, භන්තෙ, සඞ්ඝො භින්නො හොතී’’ති?

‘‘ඉධුපාලි, භික්ඛූ අධම්මං ධම්මොති දීපෙන්ති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙන්ති, අවිනයං විනයොති දීපෙන්ති, විනයං අවිනයොති දීපෙන්ති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අනාපත්තිං ආපත්තීති දීපෙන්ති, ආපත්තිං අනාපත්තීති දීපෙන්ති, ලහුකං ආපත්තිං ගරුකා ආපත්තීති දීපෙන්ති, ගරුකං ආපත්තිං ලහුකා ආපත්තීති දීපෙන්ති, සාවසෙසං ආපත්තිං අනවසෙසා ආපත්තීති දීපෙන්ති, අනවසෙසං ආපත්තිං සාවසෙසා ආපත්තීති දීපෙන්ති, දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අදුට්ඨුලා ආපත්තීති දීපෙන්ති, අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙන්ති. තෙ ඉමෙහි අට්ඨාරසහි වත්ථූහි අපකස්සන්ති, අවපකස්සන්ති, ආවෙනිං [ආවෙණි (සී.), ආවෙණිකං (ස්‍යා.)] උපොසථං කරොන්ති, ආවෙනිං පවාරණං කරොන්ති, ආවෙනිං සඞ්ඝකම්මං කරොන්ති. එත්තාවතා ඛො, උපාලි, සඞ්ඝො භින්නො හොතී’’ති.

353. [අ. නි. 10.37] ‘‘සඞ්ඝසාමග්ගී සඞ්ඝසාමග්ගීති, භන්තෙ, වුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො, භන්තෙ, සඞ්ඝො සමග්ගො හොතී’’ති? ‘‘ඉධුපාලි, භික්ඛූ අධම්මං අධම්මොති දීපෙන්ති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙන්ති, අවිනයං අවිනයොති දීපෙන්ති, විනයං විනයොති දීපෙන්ති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අනාපත්තිං අනාපත්තීති දීපෙන්ති, ආපත්තිං ආපත්තීති දීපෙන්ති, ලහුකං ආපත්තිං ලහුකා ආපත්තීති දීපෙන්ති, ගරුකං ආපත්තිං ගරුකා ආපත්තීති දීපෙන්ති, සාවසෙසං ආපත්තිං සාවසෙසා ආපත්තීති දීපෙන්ති, අනවසෙසං ආපත්තිං අනවසෙසා ආපත්තීති දීපෙන්ති , දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙන්ති, අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙන්ති. තෙ ඉමෙහි අට්ඨාරසහි වත්ථූහි න අපකස්සන්ති, න අවපකස්සන්ති, න ආවෙනිං උපොසථං කරොන්ති, න ආවෙනිං පවාරණං කරොන්ති, න ආවෙනිං සඞ්ඝකම්මං කරොන්ති. එත්තාවතා ඛො, උපාලි, සඞ්ඝො සමග්ගො හොතී’’ති.

354. ‘‘සමග්ගං පන, භන්තෙ, සඞ්ඝං භින්දිත්වා කිං සො පසවතී’’ති? ‘‘සමග්ගං ඛො, උපාලි, සඞ්ඝං භින්දිත්වා කප්පට්ඨිකං කිබ්බිසං පසවති, කප්පං නිරයම්හි පච්චතී’’ති.

[ඉතිවු. 18; අ. නි. 10.39] ‘‘ආපායිකො නෙරයිකො, කප්පට්ඨො සඞ්ඝභෙදකො;
වග්ගරතො අධම්මට්ඨො, යොගක්ඛෙමා පධංසති;
සඞ්ඝං සමග්ගං භින්දිත්වා, කප්පං නිරයම්හි පච්චතී’’ති.

‘‘භින්නං පන, භන්තෙ, සඞ්ඝං සමග්ගං කත්වා කිං සො පසවතී’’ති? ‘‘භින්නං ඛො, උපාලි, සඞ්ඝං සමග්ගං කත්වා බ්‍රහ්මං පුඤ්ඤං පසවති, කප්පං සග්ගම්හි මොදතී’’ති.

[ඉත්තිවු. 18; අ. නි. 10.40] ‘‘සුඛා සඞ්ඝස්ස සාමග්ගී, සමග්ගානඤ්ච අනුග්ගහො;
සමග්ගරතො ධම්මට්ඨො, යොගක්ඛෙමා න ධංසති;
සඞ්ඝං සමග්ගං කත්වාන, කප්පං සග්ගම්හි මොදතී’’ති.

355. [පරි. 459] ‘‘සියා නු ඛො, භන්තෙ, සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො, නෙරයිකො, කප්පට්ඨො, අතෙකිච්ඡො’’ති? ‘‘සියා, උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො, නෙරයිකො, කප්පට්ඨො, අතෙකිච්ඡො’’ති.

[පරි. 459] ‘‘සියා [සියා නු ඛො (සයා. කං.)] පන, භන්තෙ, සඞ්ඝභෙදකො න ආපායිකො, න නෙරයිකො, න කප්පට්ඨො, න අතෙකිච්ඡො’’ති? ‘‘සියා, උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො න ආපායිකො, න නෙරයිකො, න කප්පට්ඨො, න අතෙකිච්ඡො’’ති.

‘‘කතමො පන, භන්තෙ, සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො, නෙරයිකො, කප්පට්ඨො, අතෙකිච්ඡො’’ති? ‘‘ඉධුපාලි, භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති. තස්මිං අධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ අධම්මදිට්ඨි, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං, අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. අයම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො, නෙරයිකො, කප්පට්ඨො, අතෙකිච්ඡො.

‘‘පුන චපරං, උපාලි, භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති. තස්මිං අධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ ධම්මදිට්ඨි, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං, අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. අයම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො, නෙරයිකො, කප්පට්ඨො, අතෙකිච්ඡො.

‘‘පුන චපරං, උපාලි, භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති. තස්මිං අධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ වෙමතිකො, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං, අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. අයම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො, නෙරයිකො, කප්පට්ඨො, අතෙකිච්ඡො.

‘‘පුන චපරං, උපාලි, භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති. තස්මිං ධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ අධම්මදිට්ඨි…පෙ…. (තස්මිං ධම්මදිට්ඨි භෙදෙ ධම්මදිට්ඨි) [( ) සයාමපොත්ථකෙ නත්ථි, විමතිවිනොදනීටීකාය සමෙති]. තස්මිං ධම්මදිට්ඨි භෙදෙ වෙමතිකො. තස්මිං වෙමතිකො භෙදෙ අධම්මදිට්ඨි. තස්මිං වෙමතිකො භෙදෙ ධම්මදිට්ඨි. තස්මිං වෙමතිකො භෙදෙ වෙමතිකො විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං, අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. අයම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො, නෙරයිකො, කප්පට්ඨො, අතෙකිච්ඡො.

‘‘පුන චපරං, උපාලි, භික්ඛු ධම්මං අධම්මොති දීපෙති…පෙ…. අවිනයං විනයොති දීපෙති… විනයං අවිනයොති දීපෙති… අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති… භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති… අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති… ආචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති… අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති… පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති… අනාපත්තිං ආපත්තීති දීපෙති… ආපත්තිං අනාපත්තීති දීපෙති… ලහුකං ආපත්තිං ගරුකා ආපත්තීති දීපෙති… ගරුකං ආපත්තිං ලහුකා ආපත්තීති දීපෙති… සාවසෙසං ආපත්තිං අනවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති… අනවසෙසං ආපත්තිං සාවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති… දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති… අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති… තස්මිං අධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ අධම්මදිට්ඨි…පෙ…. තස්මිං අධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ ධම්මදිට්ඨි … තස්මිං අධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ වෙමතිකො… තස්මිං ධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ අධම්මදිට්ඨි… (තස්මිං ධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ ධම්මදිට්ඨි) [( ) සයාමපොත්ථකෙ නත්ථි] … තස්මිං ධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ වෙමතිකො… තස්මිං වෙමතිකො, භෙදෙ අධම්මදිට්ඨි… තස්මිං වෙමතිකො, භෙදෙ ධම්මදිට්ඨි… තස්මිං වෙමතිකො, භෙදෙ වෙමතිකො, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං, අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – ‘අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා’ති. අයම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො, නෙරයිකො, කප්පට්ඨො, අතෙකිච්ඡො’’ති.

‘‘කතමො පන, භන්තෙ, සඞ්ඝභෙදකො න ආපායිකො, න නෙරයිකො, න කප්පට්ඨො , න අතෙකිච්ඡො’’ති? ‘‘ඉධුපාලි, භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති. තස්මිං ධම්මදිට්ඨි, භෙදෙ ධම්මදිට්ඨි , අවිනිධාය දිට්ඨිං, අවිනිධාය ඛන්තිං,

අවිනිධාය රුචිං, අවිනිධාය භාවං, අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – 'අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා'ති. අයම්පි ඛො, උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො න ආපායිකො, න නෙරයිකො, න කප්පට්ඨො, න අතෙකිච්ඡො.

"පුන චපරං, උපාලි, භික්ඛු ධම්මං අධම්මොති දීපෙති…පෙ…. දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති. තස්මිං ධම්මදිට්ඨී, භෙදෙ ධම්මදිට්ඨී, අවිනිධාය දිට්ඨිං, අවිනිධාය ඛන්තිං, අවිනිධාය රුචිං, අවිනිධාය භාවං, අනුස්සාවෙති, සලාකං ගාහෙති – 'අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං සත්ථුසාසනං, ඉමං ගණ්හථ, ඉමං රොචෙථා'ති. අයම්පි ඛො , උපාලි, සඞ්ඝභෙදකො න ආපායිකො, න නෙරයිකො, න කප්පට්ඨො, න අතෙකිච්ඡො"ති.

තතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

සඞ්ඝභෙදකක්ඛන්ධකො සත්තමො.

තස්සුද්දානං –

අනුපියෙ අභිඤ්ඤාතා, සුඛුමාලො න ඉච්ඡති;
කසා වපා අභි නින්නෙ, නිද්ධා ලාවෙ ච උබ්බහෙ.

පුඤ්ජමද්දපලාලඤ්ච, භුසඔපුණනීහරෙ;
ආයතිම්පි න ඛීයන්ති, පිතරො ච පිතාමහා.

භද්දියො අනුරුද්ධො ච, ආනන්දො භගු කිම්ිලො;
සක්‍යමානො ච කොසම්බිං, පරිහායි කකුධෙන ච.

පකාසෙසි පිතුනො ච, පුරිසෙ සිලං නාළාගිරිං;
තිකපඤ්චගරුකො ඛො, භින්දි ථුල්ලච්චයෙන ච;
තයො අට්ඨ පුන තීණි, රාජි භෙදා සියා නු ඛොති.

සඞ්ඝභෙදකක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

8. වත්තක්ඛන්ධකං

1. ආගන්තුකවත්තකථා

356. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගන්තුකා භික්ඛූ සඋපාහනාපි ආරාමං පවිසන්ති, ඡත්තපග්ගහිතාපි ආරාමං පවිසන්ති, ඔගුණ්ඨිතාපි ආරාමං පවිසන්ති, සීසෙපි චීවරං කරිත්වා ආරාමං පවිසන්ති, පානීයෙනපි පාදෙ ධොවන්ති, වුඩ්ඪතරෙපි ආවාසිකෙ භික්ඛූ න අභිවාදෙන්ති, නපි සෙනාසනං පුච්ඡන්ති. අඤ්ඤතරොපි ආගන්තුකො භික්ඛු අනජ්ඣාවුට්ඨං විහාරං ඝටිකං උග්ඝාටෙත්වා කවාටං පණාමෙත්වා සහසා පාවිසි. තස්ස උපරිපිට්ඨිතො [උපරිපිට්ඨතො (?)] අහි ඛන්ධෙ පපති. සො භීතො විස්සරමකාසි. භික්ඛූ උපධාවිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ''කිස්ස ත්වං, ආවුසො, විස්සරමකාසී''ති? අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආගන්තුකා භික්ඛූ සඋපාහනාපි ආරාමං පවිසිස්සන්ති, ඡත්තපග්ගහිතාපි ආරාමං පවිසිස්සන්ති, ඔගුණ්ඨිතාපි ආරාමං පවිසිස්සන්ති, සීසෙපි චීවරං කරිත්වා ආරාමං පවිසිස්සන්ති, පානීයෙනපි පාදෙ ධොවිස්සන්ති, වුඩ්ඪතරෙපි ආවාසිකෙ භික්ඛූ න අභිවාදෙස්සන්ති, නපි සෙනාසනං පුච්ඡිස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ''ආගන්තුකා භික්ඛූ සඋපාහනාපි ආරාමං පවිසන්ති, ඡත්තපග්ගහිතාපි ආරාමං පවිසන්ති, ඔගුණ්ඨිතාපි ආරාමං පවිසන්ති, සීසෙපි චීවරං කරිත්වා ආරාමං පවිසන්ති, පානීයෙනිපි පාදෙ ධොවන්ති, වුඩ්ඪතරෙපි ආවාසිකෙ භික්ඛූ න අභිවාදෙන්ති, නපි සෙනාසනං පුච්ඡන්තීති. සච්චං භගවාති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම භික්ඛවෙ ආගන්තුකා භික්ඛූ සඋපාහනාපි ආරාමං පවිසිස්සන්ති, ඡත්තපග්ගහිතාපි ආරාමං පවිසිස්සන්ති, ඔගුණ්ඨිතාපි ආරාමං පවිසිස්සන්ති, සීසෙපි චීවරං කරිත්වා ආරාමං පවිසිස්සන්ති, පානීයෙනපි පාදෙ ධොවිස්සන්ති, වුඩ්ඪතරෙපි ආවාසිකෙ භික්ඛූ න අභිවාදෙස්සන්ති, නපි සෙනාසනං පුච්ඡිස්සන්ති, නෙතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

357. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බං. ආගන්තුකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'ඉදානි ආරාමං පවිසිස්සාමී'ති උපාහනා ඔමුඤ්චිත්වා නීචං කත්වා පප්ඵොටෙත්වා ගහෙත්වා ඡත්තං අපනාමෙත්වා සීසං විවරිත්වා සීසෙ චීවරං [විවරිත්වා චීවරං (ක.)] ඛන්ධෙ කත්වා සාධුකං අතරමානෙන ආරාමො පවිසිතබ්බො. ආරාමං පවිසන්තෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං – 'කත්ථ ආවාසිකා භික්ඛූ පටික්කමන්තී'ති? යත්ථ ආවාසිකා භික්ඛූ පටික්කමන්ති – උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා – තත්ථ ගන්ත්වා එකමන්තං පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො; එකමන්තං චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං; පතිරූපං ආසනං ගහෙත්වා නිසීදිතබ්බං; පානීයං පුච්ඡිතබ්බං, පරිභොජනීයං පුච්ඡිතබ්බං – 'කතමං පානීයං, කතමං පරිභොජනීය'න්ති? සචෙ පානීයෙන අත්ථො හොති, පානීයං ගහෙත්වා පාතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයෙන අත්ථො හොති, පරිභොජනීයං ගහෙත්වා පාදා ධොවිතබ්බා. පාදෙ ධොවන්තෙන එකෙන හත්ථෙන උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං, එකෙන හත්ථෙන පාදා ධොවිතබ්බා. තෙනෙව උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං [යෙන හත්ථෙන උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං (සයා.)] න තෙනෙව හත්ථෙන පාදා ධොවිතබ්බා. උපාහනපුඤ්ඡනචොළකං පුච්ඡිත්වා උපාහනා පුඤ්ඡිතබ්බා. උපාහනා පුඤ්ඡන්තෙන පඨමං සුක්ඛෙන චොළකෙන පුඤ්ඡිතබ්බා, පච්ඡා අල්ලෙන. උපාහනාපුඤ්ඡනචොළකං ධොවිත්වා [පීළෙත්වා (සයා.)] එකමන්තං විස්සජ්ජෙතබ්බං.

''සචෙ ආවාසිකො භික්ඛු වුඩ්ඪො හොති, අභිවාදෙතබ්බො. සචෙ නවකො හොති, අභිවාදාපෙතබ්බො. සෙනාසනං පුච්ඡිතබ්බං – 'කතමං මෙ සෙනාසනං පාපුණාතී'ති? අජ්ඣාවුට්ඨං වා අනජ්ඣාවුට්ඨං වා පුච්ඡිතබ්බං, ගොචරො පුච්ඡිතබ්බො, අගොචරො පුච්ඡිතබ්බො, සෙක්ඛසම්මතානි [සෙඛසම්මතානි (ක.)] කුලානි පුච්ඡිතබ්බානි , වච්චට්ඨානං පුච්ඡිතබ්බං, පස්සාවට්ඨානං පුච්ඡිතබ්බං, පානීයං පුච්ඡිතබ්බං, පරිභොජනීයං පුච්ඡිතබ්බං, කත්තරදණ්ඩො පුච්ඡිතබ්බො, සඞ්ඝස්ස කතිකසණ්ඨානං පුච්ඡිතබ්බං – 'කං කාලං පවිසිතබ්බං, කං කාලං නික්ඛමිතබ්බ'න්ති? සචෙ විහාරො අනජ්ඣාවුට්ඨො හොති, කවාටං ආකොටෙත්වා මුහුත්තං ආගමෙත්වා ඝටිකං උග්ඝාටෙත්වා කවාටං පණාමෙත්වා බහි ඨිතෙන නිල්ලොකෙතබ්බො.

''සචෙ විහාරො උක්ලාපො හොති, මඤ්චෙ වා මඤ්චො ආරොපිතො හොති, පීඨෙ වා පීඨං ආරොපිතං හොති, සෙනාසනං උපරි පුඤ්ජීකතං [පුඤ්ජකිතං (ක.)] හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. [මහාව. 66-67 (ථොකං විසදිසං)] විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං භූමත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා; භිසිබිබ්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා

පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා – මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති [ඌහඤ්ඤීති (සී. ස්‍යා.)]. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

‘‘භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ [යථාපඤ්ඤත්තං (සී. ස්‍යා.), යථාභාගං (ක.)] පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ [යථාභාගං (ස්‍යා. ක.)] ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාඨානෙ [යථාභාගං (ස්‍යා. ක.)] පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාඨානෙ [යථාභාගං (ස්‍යා. ක.)] පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාභාගං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාභාගං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාභාගං ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාභාගං ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

‘‘සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා . සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

‘‘සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකානං භික්ඛූනං වත්තං යථා ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බ’’න්ති.

2. ආවාසිකවත්තකථා

358. තෙන ඛො පන සමයෙන ආවාසිකා භික්ඛූ ආගන්තුකෙ භික්ඛූ දිස්වා නෙව ආසනං පඤ්ඤපෙන්ති, න පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපන්ති, න පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගණ්හන්ති, න පානීයෙන පුච්ඡන්ති [න පානීයෙන පුච්ඡන්ති, න පරිභොජනීයෙන පුච්ඡන්ති (ස්‍යා. කං.)], න වුඩ්ඪතරෙපි ආගන්තුකෙ භික්ඛූ අභිවාදෙන්ති, න සෙනාසනං පඤ්ඤපෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආවාසිකා භික්ඛූ ආගන්තුකෙ භික්ඛූ දිස්වා නෙව ආසනං පඤ්ඤපෙස්සන්ති, න පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිස්සන්ති, න පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහිස්සන්ති, න පානීයෙන පුච්ඡිස්සන්ති, වුඩ්ඪතරෙපි ආගන්තුකෙ භික්ඛූ න අභිවාදෙස්සන්ති, න සෙනාසනං පඤ්ඤපෙස්සන්ති’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ.… සච්චං භගවාති…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

359. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බං. ආවාසිකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා ආගන්තුකං භික්ඛුං වුඩ්ඪතරං දිස්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං , පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො [පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො, පරිභොජනීයෙන පුච්ඡිතබ්බො (ස්‍යා.)]. සචෙ උස්සහති, උපාහනා පුඤ්ඡිතබ්බා. උපාහනා පුඤ්ඡන්තෙන පඨමං සුක්ඛෙන චොළකෙන පුඤ්ඡිතබ්බා, පච්ඡා අල්ලෙන. උපාහනාපුඤ්ඡනචොළකං ධොවිත්වා [ධොවිත්වා පීළෙත්වා (ස්‍යා.)] එකමන්තං විස්සජ්ජෙතබ්බං.

‘‘ආගන්තුකො භික්ඛු වුඩ්ඪතරො අභිවාදෙතබ්බො. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං – ‘එතං තෙ සෙනාසනං පාපුණාතී’ති. අජ්ඣාවුට්ඨං වා අනජ්ඣාවුට්ඨං වා ආචික්ඛිතබ්බං. ගොචරො ආචික්ඛිතබ්බො. අගොචරො ආචික්ඛිතබ්බො. සෙක්ඛසම්මතානි කුලානි ආචික්ඛිතබ්බානි. වච්චට්ඨානං ආචික්ඛිතබ්බං. පස්සාවට්ඨානං ආචික්ඛිතබ්බං. පානීයං ආචික්ඛිතබ්බං. පරිභොජනීයං ආචික්ඛිතබ්බං. කත්තරදණ්ඩො ආචික්ඛිතබ්බො. සඞ්ඝස්ස කතිකසණ්ඨානං ආචික්ඛිතබ්බං – ‘ඉමං කාලං පවිසිතබ්බං, ඉමං කාලං නික්ඛමිතබ්බ’න්ති .

‘‘සචෙ නවකො හොති, නිසින්නකෙනෙව ආචික්ඛිතබ්බං – ‘අත්‍ර පත්තං නික්ඛිපාහි, අත්‍ර චීවරං නික්ඛිපාහි, ඉදං ආසනං නිසීදාහී’ති. පානීයං ආචික්ඛිතබ්බං. පරිභොජනීයං ආචික්ඛිතබ්බං. උපාහනාපුඤ්ඡනචොළකං ආචික්ඛිතබ්බං. ආගන්තුකො භික්ඛු නවකො අභිවාදාපෙතබ්බො. සෙනාසනං ආචික්ඛිතබ්බං – ‘එතං තෙ සෙනාසනං පාපුණාතී’ති.

අජ්ඣාවුට්ඨං වා අනජ්ඣාවුට්ඨං වා ආචික්ඛිතබ්බං. ගොචරො ආචික්ඛිතබ්බො. අගොචරො ආචික්ඛිතබ්බො. සෙක්ඛසම්මතානි කුලානි ආචික්ඛිතබ්බානි. වච්චට්ඨානං ආචික්ඛිතබ්බං. පස්සාවට්ඨානං ආචික්ඛිතබ්බං. පානීයං ආචික්ඛිතබ්බං. පරිභොජනීයං ආචික්ඛිතබ්බං. කත්තරදණ්ඩො ආචික්ඛිතබ්බො. සඞ්ඝස්ස කතිකසණ්ඨානං ආචික්ඛිතබ්බං – 'ඉමං කාලං පවිසිතබ්බං, ඉමං කාලං නික්ඛමිතබ්බ'න්ති. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ , ආවාසිකානං භික්ඛූනං වත්තං යථා ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බ''න්ති.

3. ගමිකවත්තකථා

360. තෙන ඛො පන සමයෙන ගමිකා භික්ඛූ දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං අප්පටිසාමෙත්වා ද්වාරවාතපානං විවරිත්වා සෙනාසනං අනාපුච්ඡා පක්කමන්ති. දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං නස්සති. සෙනාසනං අගුත්තං හොති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ගමිකා භික්ඛූ දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං අප්පටිසාමෙත්වා ද්වාරවාතපානං විවරිත්වා සෙනාසනං අනාපුච්ඡා පක්කමිස්සන්ති! දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං නස්සති. සෙනාසනං අගුත්තං හොතී''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ. … සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ…. සච්චං භගවාති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

361. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, ගමිකානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා ගමිකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බං. ගමිකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං පටිසාමෙත්වා ද්වාරවාතපානං ථකෙත්වා සෙනාසනං ආපුච්ඡා පක්කමිතබ්බං [ආපුච්ඡිතබ්බං (ස්‍යා.)]. සචෙ භික්ඛු න හොති, සාමණෙරො ආපුච්ඡිතබ්බො. සචෙ සාමණෙරො න හොති, ආරාමිකො ආපුච්ඡිතබ්බො. සචෙ ආරාමිකො න හොති, උපාසකො ආපුච්ඡිතබ්බො. සචෙ න හොති භික්ඛු වා සාමණෙරො වා ආරාමිකො වා උපාසකො වා, චතූසු පාසාණෙසු මඤ්චං පඤ්ඤපෙත්වා මඤ්චෙ මඤ්චං ආරොපෙත්වා පීඨෙ පීඨං ආරොපෙත්වා සෙනාසනං උපරි පුඤ්ජං කරිත්වා දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං පටිසාමෙත්වා ද්වාරවාතපානං ථකෙත්වා පක්කමිතබ්බං. සචෙ විහාරො ඔවස්සති, සචෙ උස්සහති, ඡාදෙතබ්බො, උස්සුකං වා කාතබ්බං – 'කින්ති නු ඛො විහාරො ඡාදියෙථා'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, යො දෙසො අනොවස්සකො හොති, තත්ථ චතූසු පාසාණෙසු මඤ්චං පඤ්ඤපෙත්වා මඤ්චෙ මඤ්චං ආරොපෙත්වා පීඨෙ පීඨං ආරොපෙත්වා සෙනාසනං උපරි පුඤ්ජං කරිත්වා දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං පටිසාමෙත්වා ද්වාරවාතපානං ථකෙත්වා පක්කමිතබ්බං. සචෙ සබ්බො විහාරො ඔවස්සති, සචෙ උස්සහති, සෙනාසනං ගාමං අතිහරිතබ්බං, උස්සුකං වා කාතබ්බං – 'කින්ති නු ඛො සෙනාසනං ගාමං අතිහරියෙථා'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, අජ්ඣොකාසෙ චතූසු පාසාණෙසු මඤ්චං පඤ්ඤපෙත්වා මඤ්චෙ මඤ්චං ආරොපෙත්වා පීඨෙ පීඨං ආරොපෙත්වා සෙනාසනං උපරි පුඤ්ජං කරිත්වා දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං පටිසාමෙත්වා තිණෙන වා පණ්ණෙන වා පටිච්ඡාදෙත්වා පක්කමිතබ්බං – අප්පෙව නාම අඞ්ගානිපි සෙසෙය්‍යුන්ති. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, ගමිකානං භික්ඛූනං වත්තං යථා ගමිකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බ''න්ති.

4. අනුමොදනවත්තකථා

362. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ භත්තග්ගෙ න අනුමොදන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා භත්තග්ගෙ න අනුමොදිස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භත්තග්ගෙ අනුමොදිතු''න්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො භත්තග්ගෙ අනුමොදිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා භත්තග්ගෙ අනුමොදිතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස සඞ්ඝභත්තං හොති . ආයස්මා සාරිපුත්තො සඞ්ඝත්ථෙරො හොති. භික්ඛූ – 'භගවතා අනුඤ්ඤාතං ථෙරෙන භික්ඛුනා භත්තග්ගෙ අනුමොදිතු'න්ති – ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එකකං ඔහාය පක්කමිංසු. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො තෙ මනුස්සෙ පටිසම්මොදිත්වා පච්ඡා එකකො අගමාසි. අද්දසා ඛො භගවා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං දූරතොව එකකං ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච – ''කච්චි, සාරිපුත්ත, භත්තං ඉද්ධං අහොසී''ති? ''ඉද්ධං ඛො, භන්තෙ, භත්තං අහොසි; අපිච මං භික්ඛූ එකකං ඔහාය පක්කන්තා''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භත්තග්ගෙ චතූහි පඤ්චහි ථෙරානුථෙරෙහි භික්ඛූහි ආගමෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ථෙරො භත්තග්ගෙ වච්චිතො ආගමෙසි. සො වච්චං සන්ධාරෙතුං අසක්කොන්තො මුච්ඡිතො පපති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සති කරණීයෙ ආනන්තරිකං භික්ඛුං ආපුච්ඡිත්වා ගන්තු''න්ති.

5. භත්තග්ගවත්තකථා

363. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා භත්තග්ගං ගච්ඡන්ති, වොක්කම්මපි ථෙරානං භික්ඛූනං පුරතො පුරතො ගච්ඡන්ති, ථෙරෙපි භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදන්ති , නවෙපි භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහන්ති, සඞ්ඝාටිම්පි ඔත්ථරිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා භත්තග්ගං ගච්ඡිස්සන්ති, වොක්කම්මපි ථෙරානං භික්ඛූනං පුරතො පුරතො ගච්ඡිස්සන්ති, ථෙරෙපි භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිස්සන්ති, නවෙපි භික්ඛූ ආසනෙනපි පටිබාහිස්සන්ති, සඞ්ඝාටිම්පි ඔත්ථරිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා භත්තග්ගං ගච්ඡන්ති, වොක්කම්මපි ථෙරානං භික්ඛූනං පුරතො පුරතො ගච්ඡන්ති, ථෙරෙපි භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදන්ති, නවෙපි භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහන්ති, සඞ්ඝාටිම්පි ඔත්ථරිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදන්තී''ති? ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

364. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං භත්තග්ගවත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා භික්ඛූහි භත්තග්ගෙ සම්මා වත්තිතබ්බං. සචෙ ආරාමෙ කාලො ආරොචිතො හොති, තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන ගාමො පවිසිතබ්බො.

''න වොක්කම්ම ථෙරානං භික්ඛූනං පුරතො පුරතො ගන්තබ්බං. සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. සුසංවුතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. අප්පසද්දෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං . න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඛම්භකතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඔගුණ්ඨිතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං.

''සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. සුසංවුතෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං, අප්පසද්දෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බ. න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න ඛම්භකතෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න ඔගුණ්ඨිතෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න පල්ලත්ථිකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. න සඞ්ඝාටිං ඔත්ථරිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං.

''උදකෙ දිය්‍යමානෙ උභොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා උදකං පටිග්ගහෙතබ්බං. නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන පත්තො ධොවිතබ්බො. සචෙ උදකප්පටිග්ගාහකො හොති, නීචං කත්වා උදකප්පටිග්ගහෙ උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං – මා උදකප්පටිග්ගාහකො උදකෙන ඔසිඤ්චි [ඔසිඤ්චියයී (ක.)], මා සාමන්තා භික්ඛූ උදකෙන ඔසිඤ්චිංසු [ඔසිඤ්චියයිංසු (ක.)], මා සඞ්ඝාටි උදකෙන ඔසිඤ්චීති. සචෙ උදකප්පටිග්ගාහකො න හොති, නීචං කත්වා ඡමාය උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං – මා සාමන්තා භික්ඛූ උදකෙන ඔසිඤ්චිංසු, මා සඞ්ඝාටි උදකෙන ඔසිඤ්චීති.

''ඔදනෙ දිය්‍යමානෙ උභොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා ඔදනො පටිග්ගහෙතබ්බො, සූපස්ස ඔකාසො කාතබ්බො. සචෙ හොති සප්පි වා තෙලං වා උත්තරිභඞ්ගං වා, ථෙරෙන වත්තබ්බො – 'සබ්බෙසං සමකං සම්පාදෙහී'ති. සක්කච්චං පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. පත්තසඤ්ඤිනා පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. සමසූපකො පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. සමතිත්තිකො පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො.

''න තාව ථෙරෙන භුඤ්ජිතබ්බං යාව න සබ්බෙසං ඔදනො සම්පත්තො හොති. සක්කච්චං පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. පත්තසඤ්ඤිනා පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. සපදානං පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. සමසූපකො පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො . න ථූපකතො ඔමද්දිත්වා පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. න සූපං වා බ්‍යඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිච්ඡාදෙතබ්බං භිය්‍යොකම්‍යතං උපාදාය. න සූපං වා ඔදනං වා අගිලානෙන අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. න උජ්ඣානසඤ්ඤිනා පරෙසං පත්තො ඔලොකෙතබ්බො. නාතිමහන්තො කබළො කාතබ්බො. පරිමණ්ඩලො ආලොපො කාතබ්බො. න අනාහටෙ කබළෙ මුඛද්වාරං විවරිතබ්බං. න භුඤ්ජමානෙන සබ්බො හත්ථො මුඛෙ පක්ඛිපිතබ්බො. න සකබළෙන මුඛෙන බ්‍යාහරිතබ්බං. න පිණ්ඩුක්ඛෙපකං භුඤ්ජිතබ්බං. න කබළාවච්ඡෙදකං භුඤ්ජිතබ්බං. න අවගණ්ඩකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. න හත්ථනිද්ධුනකං භුඤ්ජිතබ්බං. න සිත්ථාවකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. න ජිව්හානිච්ඡාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. න චපුචපුකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. න සුරුසුරුකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. න හත්ථනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිතබ්බං. න පත්තනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිතබ්බං. න ඔට්ඨනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිතබ්බං.

''න සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකො පටිග්ගහෙතබ්බො. න තාව ථෙරෙන උදකං පටිග්ගහෙතබ්බං යාව න සබ්බෙව භුත්තාවිනො හොන්ති. උදකෙ දිය්‍යමානෙ උභොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා උදකං පටිග්ගහෙතබ්බං. නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන පත්තො ධොවිතබ්බො. සචෙ උදකප්පටිග්ගාහකො හොති, නීචං කත්වා උදකප්පටිග්ගහෙ උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං – මා උදකප්පටිග්ගාහකො උදකෙන ඔසිඤ්චි, මා සාමන්තා භික්ඛූ උදකෙන ඔසිඤ්චිංසු, මා සඞ්ඝාටි උදකෙන ඔසිඤ්චීති. සචෙ උදකප්පටිග්ගාහකො න හොති, නීචං කත්වා ඡමාය උදකං

ආසිඤ්චිතබ්බං – මා සාමන්තා භික්ඛූ උදකෙන ඔසිඤ්චිංසු, මා සඞ්ඝාටි උදකෙන ඔසිඤ්චීති. න සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

‘‘නිවත්තන්තෙන නවකෙහි භික්ඛූහි පඨමතරං නිවත්තිතබ්බං. පච්ඡා ථෙරෙහි සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. සුසංවුතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. අප්පසද්දෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං . න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඛම්භකතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඔගුණ්ඨිතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං භත්තග්ගවත්තං යථා භික්ඛූහි භත්තග්ගෙ සම්මා වත්තිතබ්බ’’න්ති.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

6. පිණ්ඩචාරිකවත්තකථා

365. තෙන ඛො පන සමයෙන පිණ්ඩචාරිකා භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරන්ති, අසල්ලක්ඛෙත්වාපි නිවෙසනං පවිසන්ති, අසල්ලක්ඛෙත්වාපි නික්ඛමන්ති, අතිසහසාපි පවිසන්ති, අතිසහසාපි නික්ඛමන්ති, අතිදූරෙපි තිට්ඨන්ති, අච්චාසන්නෙපි තිට්ඨන්ති, අතිචිරම්පි තිට්ඨන්ති, අතිලහුම්පි නිවත්තන්ති. අඤ්ඤතරොපි පිණ්ඩචාරිකො භික්ඛු අසල්ලක්ඛෙත්වා නිවෙසනං පාවිසි. සො ච ද්වාරං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤතරං ඔවරකං පාවිසි. තස්මිම්පි ඔවරකෙ ඉත්ථී නග්ගා උත්තානා නිපන්නා හොති. අද්දසා ඛො සො භික්ඛු තං ඉත්ථිං නග්ගං උත්තානං නිපන්නං. දිස්වාන – ‘‘නයිදං ද්වාරං, ඔවරකං ඉද’’න්ති තම්හා ඔවරකා නික්ඛමි. අද්දසා ඛො තස්සා ඉත්ථියා සාමිකො තං ඉත්ථිං නග්ගං උත්තානං නිපන්නං. දිස්වාන – ‘‘ඉමිනා මෙ භික්ඛුනා පජාපති දූසිතා’’ති තං භික්ඛුං ගහෙත්වා ආකොටෙසි. අථ ඛො සා ඉත්ථී තෙන සද්දෙන පටිබුජ්ඣිත්වා තං පුරිසං එතදවොච – ‘‘කිස්ස ත්වං, අය්‍ය, ඉමං භික්ඛුං ආකොටෙසී’’ති? ‘‘ඉමිනාසි ත්වං භික්ඛුනා දූසිතා’’ති? ‘‘නාහං, අය්‍ය, ඉමිනා භික්ඛුනා දූසිතා; අකාරකො සො භික්ඛූ’’ති තං භික්ඛුං මුඤ්චාපෙසි. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම පිණ්ඩචාරිකා භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති, අසල්ලක්ඛෙත්වාපි නිවෙසනං පවිසිස්සන්ති, අසල්ලක්ඛෙත්වාපි නික්ඛමිස්සන්ති, අතිසහසාපි පවිසිස්සන්ති, අතිසහසාපි නික්ඛමිස්සන්ති, අතිදූරෙපි තිට්ඨිස්සන්ති, අච්චාසන්නෙපි තිට්ඨිස්සන්ති, අතිචිරම්පි තිට්ඨිස්සන්ති, අතිලහුම්පි නිවත්තිස්සන්තී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ…. සච්චං භගවාති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

366. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, පිණ්ඩචාරිකානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤාපෙස්සාමි යථා පිණ්ඩචාරිකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බං. පිණ්ඩචාරිකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා – ‘ඉදානි ගාමං පවිසිස්සාමී’ති තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන ගාමො පවිසිතබ්බො.

‘‘සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං . සුසංවුතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. අප්පසද්දෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඛම්භකතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඔගුණ්ඨිතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං.

‘‘නිවෙසනං පවිසන්තෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං – ‘ඉමිනා පවිසිස්සාමි, ඉමිනා නික්ඛමිස්සාමී’ති. නාතිසහසා පවිසිතබ්බං. නාතිසහසා නික්ඛමිතබ්බං. නාතිදූරෙ ඨාතබ්බං. නාච්චාසන්නෙ ඨාතබ්බං. නාතිචිරං ඨාතබ්බං. නාතිලහුං නිවත්තිතබ්බං. ඨිතකෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං – ‘භික්ඛං දාතුකාමා වා අදාතුකාමා වා’ති. සචෙ කම්මං වා නික්ඛිපති, ආසනා වා වුට්ඨාති, කටච්ඡුං වා පරාමසති, භාජනං වා පරාමසති, ඨපෙති [ඨාපෙති (ක.)] වා – දාතුකාමස්සාති [දාතුකාමියාති (ස්‍යා.), දාතුකාමා වියාති (සී.)] ඨාතබ්බං. භික්ඛාය දිය්‍යමානාය වාමෙන හත්ථෙන සඞ්ඝාටිං උච්චාරෙත්වා දක්ඛිණෙන හත්ථෙන පත්තං පණාමෙත්වා උභොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා භික්ඛා පටිග්ගහෙතබ්බා. න ච භික්ඛාදායිකාය මුඛං උල්ලොකෙතබ්බං [ඔලොකෙතබ්බං (ස්‍යා.)]. සල්ලක්ඛෙතබ්බං – ‘සූපං දාතුකාමා වා අදාතුකාමා වා’ති. සචෙ කටච්ඡුං වා පරාමසති, භාජනං වා පරාමසති, ඨපෙති වා – දාතුකාමස්සාති ඨාතබ්බං. භික්ඛාය දින්නාය සඞ්ඝාටියා පත්තං පටිච්ඡාදෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන නිවත්තිතබ්බං.

‘‘සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. සුසංවුතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. අප්පසද්දෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඛම්භකතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඔගුණ්ඨිතෙන

අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, තෙන ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, අවක්කාරපාති ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙතබ්බා, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ හොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛති, භුඤ්ජිතබ්බං . නො චෙ ආකඞ්ඛති, අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙතබ්බං, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙතබ්බං. තෙන ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං, අවක්කාරපාති ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බා, පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙතබ්බං , භත්තග්ගං සම්මජ්ජිතබ්බං. යො පස්සති පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං තෙන උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙතබ්බං, න ච තප්පච්චයා වාචා භින්දිතබ්බා. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, පිණ්ඩචාරිකානං භික්ඛූනං වත්තං යථා පිණ්ඩචාරිකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බ''න්ති.

7. ආරඤ්ඤිකවත්තකථා

367. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. තෙ නෙව පානීයං උපට්ඨාපෙන්ති, න පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙන්ති , න අග්ගිං උපට්ඨාපෙන්ති, න අරණිසහිතං උපට්ඨාපෙන්ති, න නක්ඛත්තපදානි ජානන්ති, න දිසාභාගං ජානන්ති. චොරා තත්ථ ගන්ත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''අත්ථි, භන්තෙ, පානීය''න්ති? ''නත්ථාවුසො''ති. ''අත්ථි, භන්තෙ, පරිභොජනීය''න්ති? ''නත්ථාවුසො''ති. ''අත්ථි, භන්තෙ, අග්ගී''ති? ''නත්ථාවුසො''ති. ''අත්ථි, භන්තෙ, අරණිසහිත''න්ති? ''නත්ථාවුසො''ති. ( ) [(අත්ථි භන්තෙ නක්ඛත්තපදානීති, න ජානාම ආවුසොති, අත්ථි භන්තෙ දිසාභාගන්ති, න ජානාම ආවුසොති.) සී. විමතිටීකාය පන සමෙති] ''කෙනජ්ජ, භන්තෙ, යුත්ත''න්ති? ''න ඛො මයං, ආවුසො, ජානාමා''ති. ''කතමායං, භන්තෙ, දිසා''ති? ''න ඛො මයං, ආවුසො, ජානාමා''ති. අථ ඛො තෙ චොරා – 'නෙවිමෙසං පානීයං අත්ථි, න පරිභොජනීයං අත්ථි, න අග්ගි අත්ථි, න අරණිසහිතං අත්ථි, න නක්ඛත්තපදානි ජානන්ති, න දිසාභාගං ජානන්ති; චොරා ඉමෙ, නයිමෙ භික්ඛූ'ති – ආකොටෙත්වා පක්කමිංසු. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

368. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤිකානං භික්ඛූනං වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා ආරඤ්ඤිකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බං. ආරඤ්ඤිකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා කාලස්සෙව උට්ඨාය පත්තං ථවිකාය පක්ඛිපිත්වා අංසෙ ආලග්ගෙත්වා චීවරං ඛන්ධෙ කරිත්වා උපාහනා ආරොහිත්වා දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං පටිසාමෙත්වා ද්වාරවාතපානං ථකෙත්වා සෙනාසනා ඔතරිතබ්බං – ඉදානි ගාමං පවිසිස්සාමීති. උපාහනා ඔමුඤ්චිත්වා නීචං කත්වා පප්ඵොටෙත්වා ථවිකාය පක්ඛිපිත්වා අංසෙ ආලග්ගෙත්වා තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං…පෙ.… න ඛම්භකතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න ඔගුණ්ඨිතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං.

''නිවෙසනං පවිසන්තෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං – 'ඉමිනා පවිසිස්සාමි, ඉමිනා නික්ඛමිස්සාමී'ති. නාතිසහසා පවිසිතබ්බං. නාතිසහසා නික්ඛමිතබ්බං. නාතිදූරෙ ඨාතබ්බං. නාච්චාසන්නෙ ඨාතබ්බං. නාතිචිරං ඨාතබ්බං. නාතිලහුං නිවත්තිතබ්බං. ඨිතකෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං – 'භික්ඛං දාතුකාමා වා අදාතුකාමා වා'ති. සචෙ කම්මං වා නික්ඛිපති, ආසනා වා වුට්ඨාති, කටච්ඡුං වා පරාමසති, භාජනං වා පරාමසති, ඨපෙති වා – දාතුකාමස්සාති ඨාතබ්බං. භික්ඛාය දියයමානාය වාමෙන හත්ථෙන සඞ්ඝාටිං උච්චාරෙත්වා දක්ඛිණෙන හත්ථෙන පත්තං පණාමෙත්වා උභොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා භික්ඛා පටිග්ගහෙතබ්බා. න ච භික්ඛාදායිකාය මුඛං උල්ලොකෙතබ්බං. සල්ලක්ඛෙතබ්බං – 'සූපං දාතුකාමා වා අදාතුකාමා වා'ති. සචෙ කටච්ඡු වා පරාමසති, භාජනං වා පරාමසති, ඨපෙති වා – දාතුකාමස්සාති ඨාතබ්බං. භික්ඛාය දින්නාය සඞ්ඝාටියා පත්තං පටිච්ඡාදෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන නිවත්තිතබ්බං.

''සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං…පෙ.… න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. ගාමතො නික්ඛමිත්වා පත්තං ථවිකාය පක්ඛිපිත්වා අංසෙ ආලග්ගෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිත්වා සීසෙ කරිත්වා උපාහනා ආරොහිත්වා ගන්තබ්බං.

''ආරඤ්ඤිකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං, අග්ගි උපට්ඨාපෙතබ්බො, අරණිසහිතං උපට්ඨාපෙතබ්බං, කත්තරදණ්ඩො උපට්ඨාපෙතබ්බො, නක්ඛත්තපදානි උග්ගහෙතබ්බානි – සකලානි වා එකදෙසානි වා, දිසාකුසලෙන භවිතබ්බං. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤිකානං භික්ඛූනං වත්තං යථා ආරඤ්ඤිකෙහි භික්ඛූහි සම්මා වත්තිතබ්බ''න්ති.

8. සෙනාසනවත්තකථා

369. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ චීවරකම්මං කරොන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පටිවාතෙ අඞ්ගණෙ [පඞ්ගණෙ (සී. ස්‍යා.)] සෙනාසනං පප්ඵොටෙසුං. භික්ඛූ රජෙන ඔකිරිංසු. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පටිවාතෙ අඞ්ගණෙ සෙනාසනං පප්ඵොටෙස්සන්ති! භික්ඛූ රජෙන ඔකිරිංසූ''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…

පෙ.... ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පටිවාතෙ අඞ්ගණෙ සෙනාසනං පප්ඵොටෙන්ති, භික්ඛූ රජෙන ඔකිරිංසූ’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

370. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං සෙනාසනවත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා භික්ඛූහි සෙනාසනෙ සම්මා වත්තිතබ්බං. යස්මිං විහාරෙ විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. [මහාව. 66, 67; චූළව. 357] විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භිසිබිබ්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා; ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භුම්මත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා පරිප්ඵොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා – මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

‘‘න භික්ඛුසාමන්තා සෙනාසනං පප්ඵොටෙතබ්බං. න විහාරසාමන්තා සෙනාසනං පප්ඵොටෙතබ්බං. න පානීයසාමන්තා සෙනාසනං පප්ඵොටෙතබ්බං. න පරිභොජනීයසාමන්තා සෙනාසනං පප්ඵොටෙතබ්බං. න පටිවාතෙ අඞ්ගණෙ සෙනාසනං පප්ඵොටෙතබ්බං. අධොවාතෙ සෙනාසනං පප්ඵොටෙතබ්බං.

‘‘භුම්මත්ථරණං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා එකමන්තං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො එකමන්තං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

‘‘සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

‘‘සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

‘‘සචෙ වුඩ්ඪෙන සද්ධිං එකවිහාරෙ විහරති, න වුඩ්ඪං අනාපුච්ඡා උද්දෙසො දාතබ්බො, න පරිපුච්ඡා දාතබ්බා, න සජ්ඣායො කාතබ්බො, න ධම්මො භාසිතබ්බො, න පදීපො කාතබ්බො, න පදීපො විජ්ඣාපෙතබ්බො, න වාතපානා විවරිතබ්බා, න වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ වුඩ්ඪෙන සද්ධිං එකචඞ්කමෙ චඞ්කමති, යෙන වුඩ්ඪො තෙන පරිවත්තිතබ්බං, න ච වුඩ්ඪො සඞ්ඝාටිකණ්ණෙන ඝට්ටෙතබ්බො. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං සෙනාසනවත්තං යථා භික්ඛූහි සෙනාසනෙ සම්මා වත්තිතබ්බ’’න්ති.

9. ජන්තාඝරවත්තකථා

371. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජන්තාඝරෙ ථෙරෙහි භික්ඛූහි නිවාරියමානා අනාදරියං පටිච්ච පහූතං කට්ඨං ආරොපෙත්වා අග්ගිං දත්වා ද්වාරං ථකෙත්වා ද්වාරෙ නිසීදන්ති. භික්ඛූ [ථෙරා ච භික්ඛූ (ස්‍යා. කං.)] උණ්හාභිතත්තා ද්වාරං අලභමානා මුච්ඡිතා පපතන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති

විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජන්තාඝරෙ ථෙරෙහි භික්ඛූහි නිවාරියමානා අනාදරියං පටිච්ච පහූතං කට්ඨං ආරොපෙත්වා අග්ගිං දත්වා ද්වාරං ථකෙත්වා ද්වාරෙ නිසීදිස්සන්ති! භික්ඛූ උණ්හාභිතත්තා ද්වාරං අලභමානා මුච්ඡිතා පපතන්තී’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජන්තාඝරෙ ථෙරෙහි භික්ඛූහි නිවාරියමානා අනාදරියං පටිච්ච පහූතං කට්ඨං ආරොපෙත්වා අග්ගිං දත්වා ද්වාරං ථකෙත්වා ද්වාරෙ නිසීදන්ති; භික්ඛූ උණ්හාභිතත්තා ද්වාරං අලභමානා මුච්ඡිතා පපතන්තී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න , භික්ඛවෙ, ජන්තාඝරෙ ථෙරෙන භික්ඛුනා නිවාරියමානෙන අනාදරියං පටිච්ච පහූතං කට්ඨං ආරොපෙත්වා අග්ගි දාතබ්බො. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න, භික්ඛවෙ, ද්වාරං ථකෙත්වා ද්වාරෙ නිසීදිතබ්බං. යො නිසීදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

372. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං ජන්තාඝරවත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා භික්ඛූහි ජන්තාඝරෙ සම්මා වත්තිතබ්බං. යො පඨමං ජන්තාඝරං ගච්ඡති, සචෙ ඡාරිකා උස්සන්නා හොති, ඡාරිකා ඡඩ්ඩෙතබ්බා. සචෙ ජන්තාඝරං උක්ලාපං හොති, ජන්තාඝරං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ පරිභණ්ඩං උක්ලාපං හොති, පරිභණ්ඩං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො . සචෙ ජන්තාඝරසාලා උක්ලාපා හොති, ජන්තාඝරසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා.

‘‘චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, උදකදොණිකාය උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරෙ ථෙරානං භික්ඛූනං පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං. සචෙ උස්සහති, උදකෙපි ථෙරානං භික්ඛූනං පරිකම්මං කාතබ්බං. න ථෙරානං භික්ඛූනං පුරතොපි නහායිතබ්බං, න උපරිතොපි නහායිතබ්බං. නහාතෙන උත්තරන්තෙන ඔතරන්තානං මග්ගො දාතබ්බො. යො පච්ඡා ජන්තාඝරා නික්ඛමති, සචෙ ජන්තාඝරං චික්ඛල්ලං හොති, ධොවිතබ්බං. මත්තිකාදොණිකං ධොවිත්වා ජන්තාඝරපීඨං පටිසාමෙත්වා අග්ගිං විජ්ඣාපෙත්වා ද්වාරං ථකෙත්වා පක්කමිතබ්බං. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං ජන්තාඝරවත්තං යථා භික්ඛූහි ජන්තාඝරෙ සම්මා වත්තිතබ්බ’’න්ති.

10. වච්චකුටිවත්තකථා

373. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු බ්‍රාහ්මණජාතිකො වච්චං කත්වා න ඉච්ඡති ආචමෙතුං – කො ඉමං වසලං දුග්ගන්ධං ආමසිස්සතීති [ආචමිස්සතීති (ක.)]. තස්ස වච්චමග්ගෙ කිමි සණ්ඨාති. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො, වච්චං කත්වා න ආචමෙසී’’ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු වච්චං කත්වා න ආචමෙස්සතී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, වච්චං කත්වා න ආචමෙසී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, වච්චං කත්වා සති උදකෙ නාචමෙතබ්බං. යො නාචමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ වච්චකුටියා යථාවුඩ්ඪං වච්චං කරොන්ති. නවකා භික්ඛූ පඨමතරං ආගන්ත්වා වච්චිතා ආගමෙන්ති. තෙ වච්චං සන්ධාරෙන්තා මුච්ඡිතා පපතන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර භික්ඛවෙ…පෙ…. සච්චං භගවාති…පෙ…. ‘‘න, භික්ඛවෙ, වච්චකුටියා යථාවුඩ්ඪං වච්චො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආගතපටිපාටියා වච්චං කාතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අතිසහසාපි වච්චකුටිං පවිසන්ති, උබ්භජිත්වාපි [උබ්භුජ්ජිත්වාපි (සී.), උබ්භුජිත්වා (ස්‍යා.)] පවිසන්ති, නිත්ථුනන්තාපි වච්චං කරොන්ති , දන්තකට්ඨං ඛාදන්තාපි වච්චං කරොන්ති, බහිද්ධාපි වච්චදොණිකාය වච්චං කරොන්ති, බහිද්ධාපි පස්සාවදොණිකාය පස්සාවං කරොන්ති, පස්සාවදොණිකායපි ඛෙළං කරොන්ති, ඵරුසෙනපි කට්ඨෙන අවලෙඛන්ති, අවලෙඛනකට්ඨම්පි වච්චකූපම්හි පාතෙන්ති, අතිසහසාපි නික්ඛමන්ති, උබ්භජිත්වාපි නික්ඛමන්ති, චපුචපුකාරකම්පි ආචමෙන්ති, ආචමනසරාවකෙපි උදකං සෙසෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අතිසහසාපි වච්චකුටිං පවිසිස්සන්ති, උබ්භජිත්වාපි පවිසිස්සන්ති, නිත්ථුනන්තාපි වච්චං කරිස්සන්ති, දන්තකට්ඨං ඛාදන්තාපි වච්චං කරිස්සන්ති, බහිද්ධාපි වච්චදොණිකාය වච්චං කරිස්සන්ති, බහිද්ධාපි පස්සාවදොණිකාය පස්සාවං කරිස්සන්ති, පස්සාවදොණිකායපි ඛෙළං කරිස්සන්ති, ඵරුසෙනපි කට්ඨෙන අවලෙඛිස්සන්ති, අවලෙඛනකට්ඨම්පි වච්චකූපම්හි පාතෙස්සන්ති, අතිසහසාපි නික්ඛමිස්සන්ති, උබ්භජිත්වාපි නික්ඛමිස්සන්ති, චපුචපුකාරකම්පි ආචමෙස්සන්ති, ආචමනසරාවකෙපි උදකං සෙසෙස්සන්ති’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ…. සච්චං භගවාති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

374. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං වච්චකුටිවත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා භික්ඛූහි වච්චකුටියා සම්මා වත්තිතබ්බං. යො වච්චකුටිං ගච්ඡති තෙන බහි ඨිතෙන [බහි ඨිතෙන (සී. ක.)] උක්කාසිතබ්බං. අන්තො නිසින්නෙනපි උක්කාසිතබ්බං. චීවරවංසෙ වා චීවරරජ්ජුයා වා චීවරං නික්ඛිපිත්වා සාධුකං අතරමානෙන වච්චකුටි පවිසිතබ්බා. නාතිසහසා පවිසිතබ්බා. න උබ්භජිත්වා පවිසිතබ්බා. වච්චපාදුකාය ඨිතෙන උබ්භජිතබ්බං. න නිත්ථුනන්තෙන වච්චො

කාතබ්බො. න දන්තකට්ඨං ඛාදන්තෙන වච්චො කාතබ්බො. න බහිද්ධා වච්චදොණිකාය වච්චො කාතබ්බො. න බහිද්ධා පස්සාවදොණිකාය පස්සාවො කාතබ්බො. න පස්සාවදොණිකාය ඛෙළො කාතබ්බො. න ඵරුසෙන කට්ඨෙන අවලෙඛිතබ්බං. න අවලෙඛනකට්ඨං වච්චකූපම්හි පාතෙතබ්බං. වච්චපාදුකාය ඨිතෙන පටිච්ඡාදෙතබ්බං. නාතිසහසා නික්ඛමිතබ්බං. න උබ්භජිත්වා නික්ඛමිතබ්බං. ආචමනපාදුකාය ඨිතෙන උබ්භජිතබ්බං. න චපුචපුකාරකං ආචමෙතබ්බං. න ආචමනසරාවකෙ උදකං සෙසෙතබ්බං. ආචමනපාදුකාය ඨිතෙන පටිච්ඡාදෙතබ්බං.

‘‘සචෙ වච්චකුටි උහතා [ඌහතා (සී. ස්‍යා.)] හොති, ධොවිතබ්බා. සචෙ අවලෙඛනපිඨරො පූරො හොති, අවලෙඛනකට්ඨං ඡඩ්ඩෙතබ්බං. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පරිභණ්ඩං උක්ලාපං හොති, පරිභණ්ඩං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං . සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං . ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං වච්චකුටිවත්තං යථා භික්ඛූහි වච්චකුටියා සම්මා වත්තිතබ්බ’’න්ති.

11. උපජ්ඣායවත්තකථා

375. තෙන ඛො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තිස්සන්ති’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තන්තී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… ‘‘කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

376. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකානං උපජ්ඣායෙසු වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා සද්ධිවිහාරිකෙහි උපජ්ඣායෙසු සම්මා වත්තිතබ්බං. [මහාව. 66] සද්ධිවිහාරිකෙන, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

‘‘කාලස්සෙව උට්ඨාය උපාහනා ඔමුඤ්චිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා දන්තකට්ඨං දාතබ්බං, මුඛොදකං දාතබ්බං, ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. උපජ්ඣායම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති , සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං, පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං, කායබන්ධනං දාතබ්බං, සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා, ධොවිත්වා පත්තො සොදකො [සඋදකො (ක.)] දාතබ්බො. සචෙ උපජ්ඣායො පච්ඡාසමණං ආකඞ්ඛති, තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා උපජ්ඣායස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. නාතිදූරෙ ගන්තබ්බං, නාච්චාසන්නෙ ගන්තබ්බං , පත්තපරියාපන්නං පටිග්ගහෙතබ්බං. න උපජ්ඣායස්ස භණමානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙතබ්බා. උපජ්ඣායො ආපත්තිසාමන්තා භණමානො නිවාරෙතබ්බො.

‘‘නිවත්තන්තෙන පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිනිවාසනං දාතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං, න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං – මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසීති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

‘‘සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, උපජ්ඣායො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. උපජ්ඣායම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය උපජ්ඣායස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, චුණ්ණං දාතබ්බං, මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. ජන්තාඝරෙ උපජ්ඣායස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

‘‘උදකෙපි උපජ්ඣායස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා උපජ්ඣායස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සඞ්ඝාටි දාතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සචෙ උද්දිසාපෙතුකාමො හොති, උද්දිසිතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිතුකාමො හොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

‘‘යස්මිං විහාරෙ උපජ්ඣායො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භිසිබිබ්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන , අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා; ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භූමත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා පරිප්ඵොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා – මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

‘‘භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

‘‘සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

‘‘සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන වූපකාසෙතබ්බො, වූපකාසාපෙතබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විනොදෙතබ්බං, විනොදාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යාති. සචෙ උපජ්ඣායො මූලායපටිකස්සනාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො

උපජ්ඣායං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යාති. සචෙ උපජ්ඣායො මානත්තාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස මානත්තං දදෙය්‍යාති. සචෙ උපජ්ඣායො අබ්භානාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායං අබ්භෙය්‍යාති. සචෙ සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති , සද්ධිවිහාරිකෙන ධොවිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන කාතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං කරියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන පචිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස රජනං පචියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජිතබ්බං [රජෙතබ්බං (ස්‍යා.)] හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන රජිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජියෙථාති. චීවරං රජන්තෙන [රජෙන්තෙන (ස්‍යා.)] සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජිතබ්බං, න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං.

‘‘න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පත්තො දාතබ්බො, න එකච්චස්ස පත්තො පටිග්ගහෙතබ්බො; න එකච්චස්ස චීවරං දාතබ්බං, න එකච්චස්ස චීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං; න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො, න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගහෙතබ්බො; න එකච්චස්ස කෙසා ඡෙදෙතබ්බා [ඡෙත්තබ්බා (සී.), ඡෙදිතබ්බා (ක.)], න එකච්චෙන කෙසා ඡෙදාපෙතබ්බා; න එකච්චස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං, න එකච්චෙන පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං; න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො [වෙය්‍යාවච්චං (ක.)] කාතබ්බො, න එකච්චෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙතබ්බො; න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං, න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදාතබ්බො; න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බො, න එකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො; න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා ගාමො පවිසිතබ්බො; න සුසානං ගන්තබ්බං; න දිසා පක්කමිතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො , වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකානං උපජ්ඣායෙසු වත්තං යථා සද්ධිවිහාරිකෙහි උපජ්ඣායෙසු සම්මා වත්තිතබ්බ’’න්ති.

12. සද්ධිවිහාරිකවත්තකථා

377. තෙන ඛො පන සමයෙන උපජ්ඣායා සද්ධිවිහාරිකෙසු න සම්මා වත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ. … තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම උපජ්ඣායා සද්ධිවිහාරිකෙසු න සම්මා වත්තිස්සන්තී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායා සද්ධිවිහාරිකෙසු න සම්මා වත්තන්තී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

378. ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායානං සද්ධිවිහාරිකෙසු වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා උපජ්ඣායෙහි සද්ධිවිහාරිකෙසු සම්මා වත්තිතබ්බං. [මහාව. 67] උපජ්ඣායෙන, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං . තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

‘‘උපජ්ඣායෙන, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකො සඞ්ගහෙතබ්බො අනුග්ගහෙතබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස පත්තො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො දාතබ්බො, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො උප්පජ්ජියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං දාතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං උප්පජ්ජියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස පරික්ඛාරො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො උප්පජ්ජියෙථාති.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙව උට්ඨාය දන්තකට්ඨං දාතබ්බං, මුඛොදකං දාතබ්බං, ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං, පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං , කායබන්ධනං දාතබ්බං, සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා , ධොවිත්වා පත්තො සොදකො දාතබ්බො.

‘‘එත්තාවතා නිවත්තිස්සතීති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිනිවාසනං දාතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං

හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං, න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං – මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසීති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

‘‘සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, සද්ධිවිහාරිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. සද්ධිවිහාරිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො .

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය [ආදාය සද්ධිවිහාරිකස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො (ක.)] ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, චුණ්ණං දාතබ්බං, මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං, න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. ජන්තාඝරෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

‘‘උදකෙපි සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා සද්ධිවිහාරිකස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සඞ්ඝාටි දාතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො.

‘‘යස්මිං විහාරෙ සද්ධිවිහාරිකො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං…පෙ.… සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, උපජ්ඣායෙන වූපකාසෙතබ්බො, වූපකාසාපෙතබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, උපජ්ඣායෙන විනොදෙතබ්බං, විනොදාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, උපජ්ඣායෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො මූලායපටිකස්සනාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො මානත්තාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස මානත්තං දදෙය්‍යාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො අබ්භානාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකං අබ්භෙය්‍යාති. සචෙ සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා, උක්ඛෙපනීයං වා, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකො සම්මා වත්තෙය්‍ය ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං – එවං ධොවෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං ධොවියෙථාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං – එවං කරෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං කරියෙථාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං – එවං පචෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පචියෙථාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං රජිතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං – එවං රජෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං රජියෙථාති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජිතබ්බං, න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො,

වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ , උපජ්ඣායානං සද්ධිවිහාරිකෙසු වත්තං යථා උපජ්ඣායෙහි සද්ධිවිහාරිකෙසු සම්මා වත්තිතබ්බ''න්ති.

දුතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

13. ආචරියවත්තකථා

379. තෙන ඛො පන සමයෙන අන්තෙවාසිකා ආචරියෙසු න සම්මා වත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අන්තෙවාසිකා ආචරියෙසු න සම්මා වත්තිස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකා ආචරියෙසු න සම්මා වත්තන්තී''ති? ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

380. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකානං ආචරියෙසු වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා අන්තෙවාසිකෙහි ආචරියෙසු සම්මා වත්තිතබ්බං. [මහාව. 78] අන්තෙවාසිකෙන, භික්ඛවෙ, ආචරියම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

''කාලස්සෙව උට්ඨාය උපාහනා ඔමුඤ්චිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා දන්තකට්ඨං දාතබ්බං, මුඛොදකං දාතබ්බං, ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. ආචරියම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

''සචෙ ආචරියො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං, පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං, කායබන්ධනං දාතබ්බං, සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා, ධොවිත්වා පත්තො සොදකො දාතබ්බො. සචෙ ආචරියො පච්ඡාසමණං ආකඞ්ඛති, තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා ආචරියස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. නාතිදූරෙ ගන්තබ්බං, නාච්චාසන්නෙ ගන්තබ්බං, පත්තපරියාපන්නං පටිග්ගහෙතබ්බං. න ආචරියස්ස භණමානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙතබ්බා. ආචරියො ආපත්තිසාමන්තා භණමානො නිවාරෙතබ්බො.

''නිවත්තන්තෙන පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිනිවාසනං දාතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං, න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං – මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසීති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

''සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, ආචරියො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. ආචරියො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො . භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. ආචරියම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

''සචෙ ආචරියො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

''සචෙ ආචරියො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය ආචරියස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, චුණ්ණං දාතබ්බං, මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. ජන්තාඝරෙ ආචරියස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

''උදකෙපි ආචරියස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා ආචරියස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සඞ්ඝාටි දාතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. ආචරියො

පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සචෙ උද්දිසාපෙතුකාමො හොති, උද්දිසිතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිතුකාමො හොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

''යස්මිං විහාරෙ ආචරියො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භිසිබිබ්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා; ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භූමත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා පරිප්ඵොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා – මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

''භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

''සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

''සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

''සචෙ ආචරියස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, අන්තෙවාසිකෙන වූපකාසෙතබ්බා, වූපකාසාපෙතබ්බා, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ ආචරියස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, අන්තෙවාසිකෙන විනොදෙතබ්බං, විනොදාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ ආචරියස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති , අන්තෙවාසිකෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ ආචරියො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති, පරිවාසාරහො, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යාති. සචෙ ආචරියො මූලායපටිකස්සනාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යාති. සචෙ ආචරියො මානත්තාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස මානත්තං දදෙය්‍යාති. සචෙ ආචරියො අබ්භානාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියං අබ්භෙය්‍යාති. සචෙ සඞ්ඝො ආචරියස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

''සචෙ ආචරියස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන ධොවිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං ධොවියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන කාතබ්බං,

උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං කරියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන පචිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස රජනං පචියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං රජිතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන රජිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං රජියෙථාති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජිතබ්බං, න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං.

''න ආචරියං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පත්තො දාතබ්බො, න එකච්චස්ස පත්තො පටිග්ගහෙතබ්බො; න එකච්චස්ස චීවරං දාතබ්බං, න එකච්චස්ස චීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං; න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො, න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගහෙතබ්බො; න එකච්චස්ස කෙසා ඡෙදිතබ්බා, න එකච්චෙන කෙසා ඡෙදාපෙතබ්බා; න එකච්චස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං, න එකච්චෙන පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං; න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො කාතබ්බො, න එකච්චෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙතබ්බො; න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං, න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදාතබ්බො; න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බො, න එකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො; න ආචරියං අනාපුච්ඡා ගාමො පවිසිතබ්බො; න සුසානං ගන්තබ්බං; න දිසා පක්කමිතබ්බා. සචෙ ආචරියො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො , වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකානං ආචරියෙසු වත්තං යථා අන්තෙවාසිකෙහි ආචරියෙසු සම්මා වත්තිතබ්බ''න්ති.

14. අන්තෙවාසිකවත්තකථා

381. තෙන ඛො පන සමයෙන ආචරියා අන්තෙවාසිකෙසු න සම්මා වත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආචරියා අන්තෙවාසිකෙසු න සම්මා වත්තිස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ආචරියා අන්තෙවාසිකෙසු න සම්මා වත්තන්ති''ති? ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

382. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, ආචරියානං අන්තෙවාසිකෙසු වත්තං පඤ්ඤපෙස්සාමි යථා ආචරියෙහි අන්තෙවාසිකෙසු සම්මා වත්තිතබ්බං. [මහාව. 79] ආචරියෙන, භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

''ආචරියෙන, භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකො සඞ්ගහෙතබ්බො අනුග්ගහෙතබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා. සචෙ ආචරියස්ස පත්තො හොති, අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො න හොති, ආචරියෙන අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො දාතබ්බො, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො උප්පජ්ජියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං හොති, අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං න හොති, ආචරියෙන අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං දාතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං උප්පජ්ජියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස පරික්ඛාරො හොති, අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො න හොති, ආචරියෙන අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො උප්පජ්ජියෙථාති.

''සචෙ අන්තෙවාසිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙව උට්ඨාය දන්තකට්ඨං දාතබ්බං, මුඛොදකං දාතබ්බං, ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති , භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං . අන්තෙවාසිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

''සචෙ අන්තෙවාසිකො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං, පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං, කායබන්ධනං දාතබ්බං, සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා, ධොවිත්වා පත්තො සොදකො දාතබ්බො.

''එත්තාවතා නිවත්තිස්සතීති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිනිවාසනං දාතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං, න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං – මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසීති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

''සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, අන්තෙවාසිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. අන්තෙවාසිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන…පෙ…. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන…පෙ…. පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. අන්තෙවාසිකම්හි උට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය [ආදාය අන්තෙවාසිකස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො (ක.)] ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, චුණ්ණං දාතබ්බං, මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා . ජන්තාඝරෙ අන්තෙවාසිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

‘‘උදකෙපි අන්තෙවාසිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා අන්තෙවාසිකස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සඞ්ඝාටි දාතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, අන්තෙවාසිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො.

‘‘යස්මිං විහාරෙ අන්තෙවාසිකො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං...පෙ.... ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, ආචරියෙන වූපකාසෙතබ්බො, වූපකාසාපෙතබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, ආචරියෙන විනොදෙතබ්බං, විනොදාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, ආචරියෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ අන්තෙවාසිකො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති, පරිවාසාරහො, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යාති. සචෙ අන්තෙවාසිකො මූලායපටිකස්සනාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යාති. සචෙ අන්තෙවාසිකො මානත්තාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස මානත්තං දදෙය්‍යාති. සචෙ අන්තෙවාසිකො අබ්භානාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකං අබ්භෙය්‍යාති. සචෙ සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය , ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. කතං වා පනස්ස හොති, සඞ්ඝෙන කම්මං, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං – එවං ධොවෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං ධොවියෙථාති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං – එවං කරෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං කරියෙථාති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං – එවං පචෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස රජනං පචියෙථාති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං රජිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං – එවං රජෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං රජියෙථාති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජිතබ්බං. න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං. සචෙ අන්තෙවාසිකො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො, වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. ඉදං ඛො, භික්ඛවෙ, ආචරියානං අන්තෙවාසිකෙසු වත්තං යථා ආචරියෙහි අන්තෙවාසිකෙසු සම්මා වත්තිතබ්බ’’න්ති.

වත්තක්ඛන්ධකො අට්ඨමො.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ එකූනවීසති, වත්තා චුද්දස.

තස්සුද්දානං –

සඋපාහනා ඡත්තා ච, ඔගුණ්ඨි සීසං පානීයං;
නාභිවාදෙ න පුච්ඡන්ති, අහි උජ්ඣන්ති පෙසලා.

ඔමුඤ්චි ඡත්තං ඛන්ධෙ ච, අතරඤ්ච පටික්කමං;
පත්තචීවරං නික්ඛිපා, පතිරූපඤ්ච පුච්ඡිතා.

ආසිඤ්චෙය්‍ය ධොවිතෙන, සුක්ඛෙනල්ලෙනුපාහනා;
වුඩ්ඪො නවකො පුච්ඡෙය්‍ය, අජ්ඣාවුට්ඨඤ්ච ගොචරා.

සෙක්ඛා වච්චා පානී පරි, කත්තරං කතිකං තතො;
කාලං මුහුත්තං උක්ලාපො, භූමත්ථරණං නීහරෙ.

පටිපාදො භිසිබිබ්බො, මඤ්චපීඨඤ්ච මල්ලකං;
අපස්සෙනුල්ලොකකණ්ණා, ගෙරුකා කාළ අකතා.

සඞ්කාරඤ්ච භූමත්ථරණං, පටිපාදකං මඤ්චපීඨං;
භිසි නිසීදනම්පි, මල්ලකං අපස්සෙන ච.

පත්තචීවරං භූමි ච, පාරන්තං ඔරතො භොගං;
පුරත්ථිමා පච්ඡිමා ච, උත්තරා අථ දක්ඛිණා.

සීතුණ්හෙ ච දිවාරත්තිං, පරිවෙණඤ්ච කොට්ඨකො;
උපට්ඨානග්ගි සාලා ච, වත්තං වච්චකුටීසු ච.

පානී පරිභොජනියා, කුම්භි ආචමනෙසු ච;
අනොපමෙන පඤ්ඤත්තං, වත්තං ආගන්තුකෙහිමෙ [වෙ (ක. එවමුපරිපි)].

නෙවාසනං න උදකං, න පච්චු න ච පානියං;
නාභිවාදෙ නපඤ්ඤපෙ, උජ්ඣායන්ති ච පෙසලා.

වුඩ්ඪාසනඤ්ච උදකං, පච්චුග්ගන්ත්වා ච පානියං;
උපාහනෙ එකමන්තං, අභිවාදෙ ච පඤ්ඤපෙ.

වුත්ථං ගොචරසෙක්ඛො ච, ඨානං පානියභොජනං;
කත්තරං කතිකං කාලං, නවකස්ස නිසින්නකෙ.

අභිවාදයෙ ආචික්ඛෙ, යථා හෙට්ඨා තථා නයෙ;
නිද්දිට්ඨං සත්ථවාහෙන වත්තං ආවාසිකෙහිමෙ.

ගමිකා දාරුමත්ති ච, විවරිත්වා න පුච්ඡිය;
නස්සන්ති ච අගුත්තඤ්ච, උජ්ඣායන්ති ච පෙසලා.

පටිසාමෙත්වා ථකෙත්වා, ආපුච්ඡිත්වාව පක්කමෙ;
භික්ඛු වා සාමණෙරො වා, ආරාමිකො උපාසකො.

පාසාණකෙසු ච පුඤ්ජං, පටිසාමෙ ථකෙය්‍ය ච;
සචෙ උස්සහති උස්සුක්කං, අනොවස්සෙ තථෙව ච.

සබ්බො ඔවස්සති ගාමං, අජ්ඣොකාසෙ තථෙව ච;
අප්පෙවඞ්ගානි සෙසෙය්‍යුං, වත්තං ගමිකභික්ඛුනා.

නානුමොදන්ති ථෙරෙන, ඔහාය චතුපඤ්චහි;
වච්චිතො මුච්ඡිතො ආසි, වත්තානුමොදනෙසුමෙ.

ඡබ්බග්ගියා දුන්නිවත්ථා, අථොපි ච දුප්පාරුතා;
අනාකප්පා ච වොක්කම්ම, ථෙරෙ අනුපඛජ්ජනෙ.

නවෙ භික්ඛූ ච සඞ්ඝාටි, උජ්ඣායන්ති ච පෙසලා;
තිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා, කායසගුණගණ්ඨිකා.

න වොක්කම්ම පටිච්ඡන්නං, සුසංවුතොක්ඛිත්තචක්ඛු;
උක්ඛිත්තොජ්ජග්ඝිකාසද්දො, තයො චෙව පචාලනා.

ඛම්භොගුණ්ඨිඋක්කුටිකා, පටිච්ඡන්නං සුසංවුතො;
ඔක්ඛිත්තුක්ඛිත්තඋජ්ජග්ඝි, අප්පසද්දො තයො චලා.

ඛම්භොගුණ්ඨිපල්ලත්ථි ච, අනුපඛජ්ජ නාසනෙ;
ඔත්ථරිත්වාන උදකෙ, නීචං කත්වාන සිඤ්චියා.

පටි සාමන්තා සඞ්ඝාටි, ඔදනෙ ච පටිග්ගහෙ;
සූපං උත්තරිභඞ්ගෙන, සබ්බෙසං සමතිත්ථී ච.

සක්කච්චං පත්තසඤ්ඤී ච, සපදානඤ්ච සූපකං;
න ථූපතො පටිච්ඡාදෙ, විඤ්ඤත්තුජ්ඣානසඤ්ඤිනා.

මහන්තමණ්ඩලද්වාරං, සබ්බහත්ථො න බ්‍යාහරෙ;
උක්ඛෙපො ඡෙදනාගණ්ඩ, ධුනං සිත්ථාවකාරකං.

ජිව්හානිච්ඡාරකඤ්චෙව, චපුචපු සුරුසුරු;
හත්ථපත්තොට්ඨනිල්ලෙහං, සාමිසෙන පටිග්ගහෙ.

යාව න සබ්බෙ උදකෙ, නීචං කත්වාන සිඤ්චියං;
පටි සාමන්තා සඞ්ඝාටි, නීචං කත්වා ඡමාය ච.

සසිත්ථකං නිවත්තන්තෙ, සුප්පටිච්ඡන්නමුක්කුටි;
ධම්මරාජෙන පඤ්ඤත්තං, ඉදං භත්තග්ගවත්තනං.

දුන්නිවත්ථා අනාකප්පා, අසල්ලෙක්ඛෙත්වා ච සහසා;
දූරෙ අච්ච චිරං ලහුං, තථෙව පිණ්ඩචාරිකො.

පටිච්ඡන්නොව ගච්ඡෙය්‍ය, සුංසවුතොක්ඛිත්තචක්ඛු;
උක්ඛිත්තොජ්ජග්ඝිකාසද්දො, තයො චෙව පචාලනා.

ඛම්භොගුණ්ඨිඋක්කුටිකා, සල්ලක්ඛෙත්වා ච සහසා;
දූරෙ අච්ච චිරං ලහුං, ආසනකං කටච්ඡුකා.

භාජනං වා ඨපෙති ච, උච්චාරෙත්වා පණාමෙත්වා;
පටිග්ගහෙ න උල්ලොකෙ, සූපෙසුපි තථෙව තං.

භික්ඛු සඞ්ඝාටියා ඡාදෙ, පටිච්ඡන්නෙව ගච්ඡියං;
සංවුතොක්ඛිත්තචක්ඛු ච, උක්ඛිත්තොජ්ජග්ඝිකාය ච;
අප්පසද්දො තයො චාලා, ඛම්භොගුණ්ඨිකඋක්කුටි.

පඨමාසනවක්කාර , පානියං පරිභොජනී;
පච්ඡාකඞ්ඛති භුඤ්ජෙය්‍ය, ඔපිලාපෙය්‍ය උද්ධරෙ.

පටිසාමෙය්‍ය සම්මජ්ජෙ, රිත්තං තුච්ඡං උපට්ඨපෙ;
හත්ථවිකාරෙ භින්දෙය්‍ය, වත්තිදං පිණ්ඩචාරිකෙ.

පානී පරි අග්ගිරණී, නක්ඛත්තදිසචොරා ච;
සබ්බං නත්ථීති කොට්ටෙත්වා, පත්තංසෙ චීවරං තතො.

ඉදානි අංසෙ ලග්ගෙත්වා, තිමණ්ඩලං පරිමණ්ඩලං;
යථා පිණ්ඩචාරිවත්තං, නයෙ ආරඤ්ඤකෙසුපි.

පත්තංසෙ චීවරං සීසෙ, ආරොහිත්වා ච පානියං;
පරිභොජනියං අග්ගි, අරණී චාපි කත්තරං.

නක්ඛත්තං සප්පදෙසං වා, දිසාපි කුසලො භවෙ;
සත්තුත්තමෙන පඤ්ඤත්තං, වත්තං ආරඤ්ඤකෙසුමෙ.

අජ්ඣොකාසෙ ඔකිරිංසු, උජ්ඣායන්ති ච පෙසලා;
සචෙ විහාරො උක්ලාපො, පඨමං පත්තචීවරං.

භිසිබිබ්බොහනං මඤ්චං, පීඨඤ්ච බෙළමල්ලකං;
අපස්සෙනුල්ලොකකණ්ණා, ගෙරුකා කාළ අකතා.

සඞ්කාරං භික්ඛුසාමන්තා, සෙනාවිහාරපානියං;
පරිභොජනසාමන්තා, පටිවාතෙ ච අඞ්ගණෙ.

අධොවාතෙ අත්ථරණං, පටිපාදකමඤ්චො ච;
පීඨං භිසි නිසීදනං, මල්ලකං අපස්සෙන ච.

පත්තචීවරං භූමි ච, පාරන්තං ඔරතො භොගං;
පුරත්ථිමා ච පච්ඡිමා, උත්තරා අථ දක්ඛිණා.

සීතුණ්හෙ ච දිවා රත්තිං, පරිවෙණඤ්ච කොට්ඨකො;
උපට්ඨානග්ගිසාලා ච, වච්චකුටී ච පානියං.

ආචමනකුම්භි වුඩ්ඪෙ ච, උද්දෙසපුච්ඡනා සජ්ඣා;
ධම්මො පදීපං විජ්ඣාපෙ, න විවරෙ නපි ථකෙ.

යෙන වුඩ්ඪො පරිවත්ති, කණ්ණෙනපි න ඝට්ටයෙ;
පඤ්ඤපෙසි මහාවීරො, වත්තං සෙනාසනෙසු තං.

නිවාරියමානා ද්වාරං, මුච්ඡිතුජ්ඣන්ති පෙසලා;
ඡාරිකං ඡඩ්ඩයෙ ජන්තා, පරිභණ්ඩං තථෙව ච.

පරිවෙණං කොට්ඨකො සාලා, චුණ්ණමත්තිකදොණිකා;
මුඛං පුරතො න ථෙරෙ, න නවෙ උස්සහති සචෙ.

පුරතො උපරිමග්ගො, චික්ඛල්ලං මත්ති පීඨකං;
විජ්ඣාපෙත්වා ථකෙත්වා ච, වත්තං ජන්තාඝරෙසුමෙ.

නාචමෙති යථාවුඩ්ඪං, පටිපාටි ච සහසා;
උබ්භජී නිත්ථුනො කට්ඨං, වච්චං පස්සාව බෙළකං.

ඵරුසා කූප සහසා, උබ්භජී චපු සෙසෙන;
බහි අන්තො ච උක්කාසෙ, රජ්ජු අතරමානඤ්ච.

සහසා උබ්භජී ඨිතෙ, නිත්ථුනෙ කට්ඨ වච්චඤ්ච;
පස්සාව බෙළ ඵරුසා, කූපඤ්ච වච්චපාදුකෙ.

නාතිසහසා උබ්භජී, පාදුකාය චපුචපු;
න සෙසයෙ පටිච්ඡාදෙ, උහතපිධරෙන ච.

වච්චකුටි පරිභණ්ඩං, පරිවෙණඤ්ච කොට්ඨකො;
ආචමනෙ ච උදකං, වත්තං වච්චකුටීසුමෙ.

උපාහනා දන්තකට්ඨං, මුඛොදකඤ්ච ආසනං;
යාගු උදකං ධොවිත්වා, උද්ධාරුක්ලාප ගාම ච.

නිවාසනා කායබන්ධා, සගුණං පත්තසොදකං;
පච්ඡා තිමණ්ඩලො චෙව, පරිමණ්ඩල බන්ධනං.

සගුණං ධොවිත්වා පච්ඡා, නාතිදූරෙ පටිග්ගහෙ;
භණමානස්ස ආපත්ති, පඨමාගන්ත්වාන ආසනං.

උදකං පීඨකථලි, පච්චුග්ගන්ත්වා නිවාසනං;
ඔතාපෙ නිදහි භඞ්ගො, ඔහොගෙ භුඤ්ජිතු නමෙ.

පානීයං උදකං නීචං, මුහුත්තං න ච නිදහෙ;
පත්තචීවරං භූමි ච, පාරන්තං ඔරතො භොගං.

උද්ධරෙ පටිසාමෙ ච, උක්ලාපො ච නහායිතුං;
සීතං උණ්හං ජන්තාඝරං, චුණ්ණං මත්තික පිට්ඨිතො.

පීඨඤ්ච චීවරං චුණ්ණං, මත්තිකුස්සහති මුඛං;
පුරතො ථෙරෙ නවෙ ච, පරිකම්මඤ්ච නික්ඛමෙ.

පුරතො උදකෙ න්හාතෙ, නිවාසෙත්වා උපජ්ඣායං;
නිවාසනඤ්ච සඞ්ඝාටි, පීඨකං ආසනෙන ච.

පාදො පීඨං කථලිඤ්ච, පානීයුද්දෙසපුච්ඡනා;
උක්ලාපං සුසොධෙය්‍ය, පඨමං පත්තචීවරං.

නිසීදනපච්චත්ථරණං, භිසි බිබ්බොහනානි ච;
මඤ්චො පීඨං පටිපාදං, මල්ලකං අපස්සෙන ච.

භූම සන්තාන ආලොක, ගෙරුකා කාළ අකතා;
භූමත්ථරපටිපාදා, මඤ්චො පීඨං බිබ්බොහනං.

නිසීදත්ථරණං ඛෙළ, අපස්සෙ පත්තචීවරං;
පුරත්ථිමා පච්ඡිමා ච, උත්තරා අථ දක්ඛිණා.

සීතුණ්හඤ්ච දිවා රත්තිං, පරිවෙණඤ්ච කොට්ඨකො;
උපට්ඨානග්ගිසාලා ච, වච්චපානියභොජනී.

ආචමං අනභිරති, කුක්කුච්චං දිට්ඨී ච ගරු;
මූලමානත්තඅබ්භානං, තජ්ජනීයං නියස්සකං.

පබ්බාජ පටිසාරණී, උක්ඛෙපඤ්ච කතං යදි;
ධොවෙ කාතබ්බං රජඤ්ච, රජෙ සම්පරිවත්තකං.

පත්තඤ්ච චීවරඤ්චාපි, පරික්ඛාරඤ්ච ඡෙදනං;
පරිකම්මං වෙය්‍යාවච්චං, පච්ඡා පිණ්ඩං පවිසනං.

න සුසානං දිසා චෙව, යාවජීවං උපට්ඨහෙ;
සද්ධිවිහාරිකෙනෙතං, වත්තුපජ්ඣායකෙසුමෙ.

ඔවාදසාසනුද්දෙසා, පුච්ඡා පත්තඤ්ච චීවරං;
පරික්ඛාරො ගිලානො ච, න පච්ඡාසමණො භවෙ.

උපජ්ඣායෙසු යෙ වත්තා, එවං ආචරියෙසුපි;
සද්ධිවිහාරිකෙ වත්තා, තථෙව අන්තෙවාසිකෙ.

ආගන්තුකෙසු යෙ වත්තා, පුන ආවාසිකෙසු ච;
ගමිකානුමොදනිකා, භත්තග්ගෙ පිණ්ඩචාරිකෙ.

ආරඤ්ඤකෙසු යං වත්තං, යඤ්ච සෙනාසනෙසුපි;
ජන්තාඝරෙ වච්චකුටී, උපජ්ඣා සද්ධිවිහාරිකෙ.

ආචරියෙසු යං වත්තං, තථෙව අන්තෙවාසිකෙ;
එකූනවීසති වත්ථූ, වත්තා චුද්දස ඛන්ධකෙ.

වත්තං අපරිපූරෙන්තො, න සීලං පරිපූරති;
අසුද්ධසීලො දුප්පඤ්ඤො, චිත්තෙකග්ගං න වින්දති.

වික්ඛිත්තචිත්තොනෙකග්ගො, සම්මා ධම්මං න පස්සති;
අපස්සමානො සද්ධම්මං, දුක්ඛා න පරිමුච්චති.

යං වත්තං පරිපූරෙන්තො, සීලම්පි පරිපූරති;
විසුද්ධසීලො සප්පඤ්ඤො, චිත්තෙකග්ගම්පි වින්දති.

අවික්ඛිත්තචිත්තො එකග්ගො, සම්මා ධම්මං විපස්සති;
සම්පස්සමානො සද්ධම්මං, දුක්ඛා සො පරිමුච්චති.

තස්මා හි වත්තං පූරෙය්‍ය, ජිනපුත්තො විචක්ඛණො;
ඔවාදං බුද්ධසෙට්ඨස්ස, තතො නිබ්බානමෙහිතීති.

වත්තක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

9. පාතිමොක්ඛට්ඨපනක්ඛන්ධකං

1. පාතිමොක්ඛුද්දෙසයාචනා

383. [උදා. 45; අ. නි. 8.20] තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිගාරමාතු පාසාදෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා තදහුපොසථෙ භික්ඛුසඞ්ඝපරිවුතො නිසින්නො හොති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො අභික්කන්තාය රත්තියා නික්ඛන්තෙ පඨමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''අභික්කන්තා, භන්තෙ, රත්ති, නික්ඛන්තො පඨමො යාමො, චිරනිසින්නො භික්ඛුසඞ්ඝො. උද්දිසතු, භන්තෙ, භගවා භික්ඛූනං පාතිමොක්ඛ''න්ති. එවං වුත්තෙ භගවා තුණ්හී අහොසි. දුතියම්පි ඛො ආයස්මා ආනන්දො අභික්කන්තාය රත්තියා නික්ඛන්තෙ මජ්ඣිමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''අභික්කන්තා, භන්තෙ, රත්ති, නික්ඛන්තො මජ්ඣිමො යාමො, චිරනිසින්නො භික්ඛුසඞ්ඝො. උද්දිසතු, භන්තෙ, භගවා භික්ඛූනං පාතිමොක්ඛ''න්ති. දුතියම්පි ඛො භගවා තුණ්හී අහොසි. තතියම්පි ඛො ආයස්මා ආනන්දො අභික්කන්තාය රත්තියා නික්ඛන්තෙ පච්ඡිමෙ යාමෙ උද්ධස්තෙ අරුණෙ නන්දිමුඛියා රත්තියා උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''අභික්කන්තා , භන්තෙ, රත්ති, නික්ඛන්තො පච්ඡිමො යාමො, උද්ධස්තං අරුණං නන්දිමුඛී රත්ති, චිරනිසින්නො භික්ඛුසඞ්ඝො. උද්දිසතු, භන්තෙ, භගවා භික්ඛූනං පාතිමොක්ඛ''න්ති. ''අපරිසුද්ධා, ආනන්ද, පරිසා''ති.

අථ ඛො ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස එතදහොසි – ''කං නු ඛො භගවා පුග්ගලං සන්ධාය එවමාහ – 'අපරිසුද්ධා, ආනන්ද, පරිසා'''ති? අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සබ්බාවන්තං භික්ඛුසඞ්ඝං චෙතසා චෙතො පරිච්ච මනසාකාසි. අද්දසා ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තං පුග්ගලං දුස්සීලං පාපධම්මං අසුචිසඞ්කස්සරසමාචාරං පටිච්ඡන්නකම්මන්තං අස්සමණං සමණපටිඤ්ඤං අබ්‍රහ්මචාරිං බ්‍රහ්මචාරිපටිඤ්ඤං අන්තොපූතිං අවස්සුතං කසම්බුජාතං [කසම්බුකජාතං (ක.)] මජ්ඣෙ භික්ඛුසඞ්ඝස්ස නිසින්නං. දිස්වාන යෙන සො පුග්ගලො තෙනුපසඞ්කමි , උපසඞ්කමිත්වා තං පුග්ගලං එතදවොච – ''උට්ඨෙහි, ආවුසො, දිට්ඨොසි භගවතා; නත්ථි තෙ භික්ඛූහි සද්ධිං සංවාසො''ති. එවං වුත්තෙ සො පුග්ගලො තුණ්හී අහොසි. දුතියම්පි ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තං පුග්ගලං එතදවොච – ''උට්ඨෙහි, ආවුසො, දිට්ඨොසි භගවතා; නත්ථි තෙ භික්ඛූහි සද්ධිං සංවාසො''ති. දුතියම්පි ඛො සො පුග්ගලො තුණ්හී අහොසි. තතියම්පි ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තං පුග්ගලං එතදවොච – ''උට්ඨෙහි, ආවුසො, දිට්ඨොසි භගවතා; නත්ථි තෙ භික්ඛූහි සද්ධිං සංවාසො''ති. තතියම්පි ඛො සො පුග්ගලො තුණ්හී අහොසි. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තං පුග්ගලං බාහායං ගහෙත්වා බහිද්වාරකොට්ඨකා නික්ඛාමෙත්වා සූචිඝටිකං දත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''නික්ඛාමිතො සො, භන්තෙ, පුග්ගලො මයා; සුද්ධා පරිසා; උද්දිසතු, භන්තෙ, භගවා භික්ඛූනං පාතිමොක්ඛ''න්ති.

''අච්ඡරියං, මොග්ගල්ලාන, අබ්භුතං, මොග්ගල්ලාන, යාව බාහාගහණාපි නාම සො මොඝපුරිසො ආගමෙස්සතී''ති! අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

2. මහාසමුද්දෙඅට්ඨච්ඡරියං

384. [උදා. 45; අ. නි. 8.19] ''අට්ඨිමෙ, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා, යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති. කතමෙ අට්ඨ?

''මහාසමුද්දො, භික්ඛවෙ, අනුපුබ්බනින්නො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයතකෙනෙව පපාතො. යම්පි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනින්නො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයතකෙනෙව පපාතො – අයං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ පඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො ඨිතධම්මො වෙලං නාතිවත්තති. යම්පි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො ඨිතධම්මො වෙලං නාතිවත්තති – අයං [අයම්පි (ස්‍යා.)], භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ දුතියො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො න මතෙන කුණපෙන සංවසති . යං හොති මහාසමුද්දෙ මතං කුණපං, තං ඛිප්පඤ්ඤෙව තීරං වාහෙති, ථලං උස්සාරෙති. යම්පි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො න මතෙන කුණපෙන සංවසති, යං හොති මහාසමුද්දෙ මතං කුණපං, තං ඛිප්පඤ්ඤෙව තීරං වාහෙති, ථලං උස්සාරෙති – අයං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ තතියො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, යා කාචි මහානදියො, සෙය්‍යථීදං – ගඞ්ගා, යමුනා, අචිරවතී, සරභූ, මහී, තා මහාසමුද්දං පත්තා ජහන්ති පුරිමානි නාමගොත්තානි, මහාසමුද්දො ත්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡන්ති. යම්පි, භික්ඛවෙ, යාකාචි මහානදියො, සෙය්‍යථීදං – ගඞ්ගා, යමුනා, අචිරවතී, සරභූ, මහී, තා මහාසමුද්දං පත්තා ජහන්ති පුරිමානි නාමගොත්තානි,

මහාසමුද්දො ත්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡන්ති – අයං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ චතුත්ථො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ, යා ච [යාකාචි (සයා.)] ලොකෙ සවන්තියො මහාසමුද්දං අප්පෙන්ති, යා ච අන්තලික්ඛා ධාරා පපතන්ති, න තෙන මහාසමුද්දස්ස ඌනත්තං වා පූරත්තං වා පඤ්ඤායති. යම්පි, භික්ඛවෙ, යා ච ලොකෙ සවන්තියො මහාසමුද්දං අප්පෙන්ති, යා ච අන්තලික්ඛා ධාරා පපතන්ති, න තෙන මහාසමුද්දස්ස ඌනත්තං වා පූරත්තං වා පඤ්ඤායති – අයං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ පඤ්චමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො එකරසො ලොණරසො. යම්පි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො එකරසො ලොණරසො – අයං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ ඡට්ඨො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො බහුරතනො [බහූතරතනො (ක.)] අනෙකරතනො. තත්‍රිමානි රතනානි, සෙය්‍යථිදං – මුත්තා, මණි, වෙළුරියො, සඞ්ඛො, සිලා, පවාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොහිතකො, මසාරගල්ලං. යම්පි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො බහුරතනො අනෙකරතනො, තත්‍රිමානි රතනානි, සෙය්‍යථිදං – මුත්තා, මණි, වෙළුරියො, සඞ්ඛො, සිලා, පවාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොහිතකො , මසාරගල්ලං – අයං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ සත්තමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහතං භූතානං ආවාසො. තත්‍රිමෙ භූතා – තිමි, තිමිඞ්ගලො, තිමිතිමිඞ්ගලො [තිමිරපිඞ්ගලො (සී.), තිමිතිමිඞ්ගලො මහාතිමිඞ්ගලො (සයා. කං.)], අසුරා, නාගා, ගන්ධබ්බා. සන්ති මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකාපි අත්තභාවා, ද්වියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, තියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, චතුයොජනසතිකාපි අත්තභාවා, පඤ්චයොජනසතිකාපි අත්තභාවා. යම්පි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහතං භූතානං ආවාසො, තත්‍රිමෙ භූතා – තිමි, තිමිඞ්ගලො, තිමිතිමිඞ්ගලො, අසුරා, නාගා, ගන්ධබ්බා; සන්ති මහාසමුද්දෙ, යොජනසතිකාපි අත්තභාවා…පෙ…. පඤ්චයොජනසතිකාපි අත්තභාවා – අයං, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා, යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමා’’න්ති.

3. ඉමස්මිංධම්මවිනයෙඅට්ඨච්ඡරියං

385. ‘‘එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා, යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති. කතමෙ අට්ඨ?

‘‘සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනින්නො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයතකෙනෙව පපාතො; එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බපටිපදා න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤාපටිවෙධො. යම්පි, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බපටිපදා න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤාපටිවෙධො – අයං, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

‘‘සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො ඨිතධම්මො වෙලං නාතිවත්තති ; එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, යං මයා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං, තං මම සාවකා ජීවිතහෙතුපි නාතික්කමන්ති. යම්පි, භික්ඛවෙ, මයා මම සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං, තං මම සාවකා ජීවිතහෙතුපි නාතික්කමන්ති – අයං, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ දුතියො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

‘‘සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො න මතෙන කුණපෙන සංවසති, යං හොති මහාසමුද්දෙ මතං කුණපං තං ඛිප්පමෙව තීරං වාහෙති, ථලං උස්සාරෙති; එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, යො සො පුග්ගලො දුස්සීලො පාපධම්මො අසුචිසඞ්කස්සරසමාචාරො පටිච්ඡන්නකම්මන්තො අස්සමණො සමණපටිඤ්ඤො අබ්‍රහ්මචාරී බ්‍රහ්මචාරිපටිඤ්ඤො අන්තොපූති අවස්සුතො කසම්බුජාතො, න තෙන සඞ්ඝො සංවසති, ඛිප්පමෙව නං සන්නිපතිත්වා උක්ඛිපති, කිඤ්චාපි ඛො සො හොති මජ්ඣෙ භික්ඛුසඞ්ඝස්ස නිසින්නො. අථ ඛො සො ආරකාව සඞ්ඝම්හා, සඞ්ඝො ච තෙන. යම්පි, භික්ඛවෙ, යො සො පුග්ගලො දුස්සීලො පාපධම්මො අසුචිසඞ්කස්සරසමාචාරො පටිච්ඡන්නකම්මන්තො අස්සමණො සමණපටිඤ්ඤො අබ්‍රහ්මචාරී බ්‍රහ්මචාරිපටිඤ්ඤො අන්තොපූති අවස්සුතො කසම්බුජාතො, න තෙන සඞ්ඝො සංවසති, ඛිප්පමෙව නං සන්නිපූතිත්වා උක්ඛිපති, කිඤ්චාපි ඛො සො හොති මජ්ඣෙ භික්ඛුසඞ්ඝස්ස නිසින්නො, අථ ඛො සො ආරකාව සඞ්ඝම්හා, සඞ්ඝො ච තෙන – අයං , භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ තතියො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

‘‘සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, යා කාචි මහානදියො, සෙය්‍යථිදං – ගඞ්ගා, යමුනා, අචිරවතී, සරභූ, මහී, තා මහාසමුද්දං පත්තා ජහන්ති පුරිමානි නාමගොත්තානි, මහාසමුද්දො ත්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡන්ති; එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ,

චත්තාරොමෙ වණ්ණා – ඛත්තියා, බ්‍රාහ්මණා, වෙස්සා, සුද්දා. තෙ තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිත්වා [පබ්බජිතා (සී.)] ජහන්ති පුරිමානි නාමගොත්තානි, සමණා සක්‍යපුත්තියා ත්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡන්ති. යම්පි, භික්ඛවෙ, චත්තාරොමෙ වණ්ණා ඛත්තියා බ්‍රාහ්මණා වෙස්සා සුද්දා, තෙ තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිත්වා ජහන්ති පුරිමානි නාමගොත්තානි, සමණා සක්‍යපුත්තියා ත්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡන්ති – අයං, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ චතුත්ථො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

‘‘සෙය්‍යථාපි , භික්ඛවෙ, යා ච ලොකෙ සවන්තියො මහාසමුද්දං අප්පෙන්ති, යා ච අන්තලික්ඛා ධාරා පපතන්ති, න තෙන මහාසමුද්දස්ස ඌනත්තං වා පූරත්තං වා පඤ්ඤායති; එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, බහූ චෙපි භික්ඛූ අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායන්ති, න තෙන නිබ්බානධාතුයා ඌනත්තං වා පූරත්තං වා පඤ්ඤායති. යම්පි, භික්ඛවෙ, බහූ චෙපි භික්ඛූ අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායන්ති , න තෙන නිබ්බානධාතුයා ඌනත්තං වා පූරත්තං වා පඤ්ඤායති – අයං, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පඤ්චමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

‘‘සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො එකරසො ලොණරසො, එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො එකරසො විමුත්තිරසො. යම්පි, භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො එකරසො විමුත්තිරසො – අයං, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ඡට්ඨො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

‘‘සෙය්‍යථාපි , භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො බහුරතනො අනෙකරතනො, තත්‍රිමානි රතනානි, සෙය්‍යථිදං – මුත්තා, මණි, වෙළුරියො, සඞ්ඛො, සිලා, පවාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොහිතකො, මසාරගල්ලං; එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො බහුරතනො අනෙකරතනො. තත්‍රිමානි රතනානි, සෙය්‍යථිදං – චත්තාරො සතිපට්ඨානා, චත්තාරො සම්මප්පධානා, චත්තාරො ඉද්ධිපාදා, පඤ්චින්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා, අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො. යම්පි, භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො බහුරතනො අනෙකරතනො, තත්‍රිමානි රතනානි, සෙය්‍යථිදං – චත්තාරො සතිපට්ඨානා...පෙ.... අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො – අයං, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ සත්තමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

‘‘සෙය්‍යථාපි , භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහතං භූතානං ආවාසො, තත්‍රිමෙ භූතා – තිමි, තිමිඞ්ගලො, තිමිතිමිඞ්ගලො, අසුරා, නාගා, ගන්ධබ්බා, සන්ති මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකාපි අත්තභාවා, ද්වියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, තියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, චතුයොජනසතිකාපි අත්තභාවා, පඤ්චයොජනසතිකාපි අත්තභාවා; එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො මහතං භූතානං ආවාසො. තත්‍රිමෙ භූතා – සොතාපන්නො, සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො; සකදාගාමී, සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො; අනාගාමී, අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො; අරහා, අරහත්තඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො. යම්පි, භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො මහතං භූතානං ආවාසො, තත්‍රිමෙ භූතා – සොතාපන්නො, සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො...පෙ.... අරහා, අරහතඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො – අයං, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති. ‘‘ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා, යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛූ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්තී’’ති.

අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

> [උදා. 45] ‘‘ඡන්නමතිවස්සති [සුඡන්නමතිවස්සති (ක.)], විවටං නාතිවස්සති;
> තස්මා ඡන්නං විවරෙථ, එවං තං නාතිවස්සතී’’ති.

4. පාතිමොක්ඛසවනාරහො

386. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘නදානාහං, භික්ඛවෙ, ඉතො පරං උපොසථං කරිස්සාමි, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සාමි. තුම්හෙවදානි, භික්ඛවෙ, ඉතො පරං උපොසථං කරෙය්‍යාථ, පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාථ. අට්ඨානමෙතං, භික්ඛවෙ, අනවකාසො යං තථාගතො අපරිසුද්ධාය පරිසාය උපොසථං කරෙය්‍ය, පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය. න ච, භික්ඛවෙ [න ච භික්ඛවෙ භික්ඛුනා (ස්‍යා. කං.)], සාපත්තිකෙන පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං. යො සුණෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යො සාපත්තිකො පාතිමොක්ඛං සුණාති, තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඨපෙතබ්බං. තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරිතබ්බං –

‘සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො සාපත්තිකො, තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බ’න්ති ඨපිතං හොති පාතිමොක්ඛ’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ‘නාම්හෙ කොචි ජානාතී’ති සාපත්තිකාව පාතිමොක්ඛං සුණන්ති. ථෙරා භික්ඛූ පරචිත්තවිදුනො භික්ඛූනං ආරොචෙන්ති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො ච ඉත්ථන්නාමො ච, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා

භික්ඛූ ‘නාම්හෙ කොචි ජානාතී’ති සාපත්තිකාව පාතිමොක්ඛං සුණන්තී’’ති. අස්සොසුං ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – ‘‘ථෙරා කිර භික්ඛූ පරචිත්තවිදුනො අම්හෙ භික්ඛූනං ආරොචෙන්ති – ඉත්ථන්නාමො ච ඉත්ථන්නාමො ච, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ‘නාම්හෙ කොචි ජානාතී’ති සාපත්තිකාව පාතිමොක්ඛං සුණන්තී’’ති.

තෙ – පුරම්හාකං පෙසලා භික්ඛූ පාතිමොක්ඛං ඨපෙන්තීති – පටිකච්චෙව සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ පාතිමොක්ඛං ඨපෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ පාතිමොක්ඛං ඨපෙස්සන්තී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ පාතිමොක්ඛං ඨපෙන්තී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ පාතිමොක්ඛං ඨපෙතබ්බං. යො ඨපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස’’.

5. ධම්මිකාධම්මිකපාතිමොක්ඛට්ඨපනං

387. ‘‘එකං , භික්ඛවෙ, අධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං, එකං ධම්මිකං; පාතිමොක්ඛට්ඨපනං [එකං ධම්මිකං (සී. ස්‍යා.)], ද්වෙ අධම්මිකානි; පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි, ද්වෙ ධම්මිකානි; තීණි අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි, තීණි ධම්මිකානි, චත්තාරි අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි, චත්තාරි ධම්මිකානි; පඤ්ච අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි, පඤ්ච ධම්මිකානි; ඡ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි, ඡ ධම්මිකානි; සත්ත අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි, සත්ත ධම්මිකානි; අට්ඨ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි, අට්ඨ ධම්මිකානි; නව අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි , නව ධම්මිකානි; දස අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි, දස ධම්මිකානි.

‘‘කතමං එකං අධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං? අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉදං එකං අධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං. කතමං එකං ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං? සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉදං එකං ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

‘‘කතමානි ද්වෙ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, අමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි ද්වෙ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි ද්වෙ ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, සමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි ද්වෙ ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

‘‘කතමානි තීණි අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, අමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, අමූලිකාය දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි තීණි අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි තීණි ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, සමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, සමූලිකාය දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි තීණි ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

‘‘කතමානි චත්තාරි අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, අමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, අමූලිකාය දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, අමූලිකාය ආජීවවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි චත්තාරි අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි චත්තාරි ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, සමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, සමූලිකාය දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, සමූලිකාය ආජීවවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි චත්තාරි ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

‘‘කතමානි පඤ්ච අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? අමූලකෙන පාරාජිකෙන පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන…පෙ…. අමූලකෙන පාචිත්තියෙන… අමූලකෙන පාටිදෙසනීයෙන… අමූලකෙන දුක්කටෙන පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි පඤ්ච අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි පඤ්ච ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? සමූලකෙන පාරාජිකෙන පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, සමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන…පෙ…. පාචිත්තියෙන… පාටිදෙසනීයෙන… දුක්කටෙන පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි පඤ්ච ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

‘‘කතමානි ඡ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය, අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාය; අමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය, අමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාය; අමූලිකාය දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය, අමූලිකාය දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාය – ඉමානි ඡ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි ඡ ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය, සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාය; සමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා…පෙ…. දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය…පෙ…. කතාය – ඉමානි ඡ ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

“කතමානි සත්ත අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? අමූලකෙන පාරාජිකෙන පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන…පෙ…. ථුල්ලච්චයෙන පාචිත්තියෙන පාටිදෙසනීයෙන දුක්කටෙන දුබ්භාසිතෙන පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි සත්ත අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි සත්ත ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? සමූලකෙන පාරාජිකෙන පාතිමොක්ඛං ඨපෙති, සමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන…පෙ…. ථුල්ලච්චයෙන පාචිත්තියෙන පාටිදෙසනීයෙන දුක්කටෙන දුබ්භාසිතෙන පාතිමොක්ඛං ඨපෙති – ඉමානි සත්ත ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

“කතමානි අට්ඨ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය, අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාය; අමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා …පෙ…. දිට්ඨිවිපත්තියා…පෙ…. ආජීවවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය…පෙ…. කතාය – ඉමානි අට්ඨ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි අට්ඨ ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය, සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාය; සමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා…පෙ…. දිට්ඨිවිපත්තියා…පෙ…. ආජීවවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය…පෙ…. කතාය. ඉමානි අට්ඨ ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

“කතමානි නව අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය, අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාය, අමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාකතාය; අමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා…පෙ…. දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය…පෙ…. කතාය…පෙ…. කතාකතාය ඉමානි නව අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි නව ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය, සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාය, සමූලිකාය සීලවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති කතාකතාය; සමූලිකාය ආචාරවිපත්තියා…පෙ…. දිට්ඨිවිපත්තියා පාතිමොක්ඛං ඨපෙති අකතාය…පෙ…. කතාය – කතාකතාය…පෙ…. ඉමානි නව ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

“කතමානි දස අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? න පාරාජිකො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති, න පාරාජිකකථා විප්පකතා හොති; න සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති, න සික්ඛං පච්චක්ඛාතකථා විප්පකතා හොති; ධම්මිකං සාමග්ගිං උපෙති, න ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියති, න ධම්මිකාය සාමග්ගියා පච්චාදානකථා විප්පකතා හොති; න සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති, න ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති, න දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති – ඉමානි දස අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. කතමානි දස ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි? පාරාජිකො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති, පාරාජිකකථා විප්පකතා හොති; සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකථා විප්පකතා හොති; ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙති, ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියති, ධම්මිකාය සාමග්ගියා පච්චාදානකථා විප්පකතා හොති; සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති, ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති, දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති – ඉමානි දස ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

6. ධම්මිකපාතිමොක්ඛට්ඨපනං

388. “කථං පාරාජිකො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති? ඉධ, භික්ඛවෙ, යෙහි ආකාරෙහි යෙහි ලිඞ්ගෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි පාරාජිකස්ස ධම්මස්ස අජ්ඣාපත්ති හොති, තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඞ්ගෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තං. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තං, අපි ච අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නො’ති. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තං, නාපි [නාපි ච (ක.)] අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නො’ති, අපිච සොව භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘අහං, ආවුසො, පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නො’ති. ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන දිට්ඨෙන තෙන සුතෙන තාය පරිසඞ්කාය තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

“සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නො, තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

389. “භික්ඛුස්ස පාතිමොක්ඛෙ ඨපිතෙ පරිසා වුට්ඨාති, දසන්නං අන්තරායානං අඤ්ඤතරෙන [අඤ්ඤතරෙන අන්තරායෙන (ස්‍යා. කං.)] – රාජන්තරායෙන වා, චොරන්තරායෙන වා, අග්‍යන්තරායෙන වා, උදකන්තරායෙන වා, මනුස්සන්තරායෙන වා, අමනුස්සන්තරායෙන වා, වාළන්තරායෙන වා, සරීසපන්තරායෙන වා, ජීවිතන්තරායෙන වා, බ්‍රහ්මචරියන්තරායෙන වා. ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්මිං වා ආවාසෙ, අඤ්ඤස්මිං වා ආවාසෙ, තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

“සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස පුග්ගලස්ස පාරාජිකකථා විප්පකතා, තං වත්ථු අවිනිච්ඡිතං. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං විනිච්ඡිනෙය්‍යාති.

‘‘එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරිතබ්බං –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස පුග්ගලස්ස පාරාජිකකථා විප්පකතා, තං වත්ථු අවිනිච්ඡිතං. තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

390. ‘‘කථං සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු යෙහි ආකාරෙහි යෙහි ලිඞ්ගෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි සික්ඛා පච්චක්ඛාතා හොති, තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඞ්ගෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති සික්ඛං පච්චක්ඛන්තං. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති සික්ඛං පච්චක්ඛන්තං, අපිච අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමෙන, ආවුසො, භික්ඛුනා සික්ඛා පච්චක්ඛාතා’ති. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති සික්ඛං පච්චක්ඛන්තං, නාපි අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමෙන, ආවුසො, භික්ඛුනා සික්ඛා පච්චක්ඛාතා’ති, අපිච සොව භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘මයා, ආවුසො, සික්ඛා පච්චක්ඛාතා’ති. ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන දිට්ඨෙන තෙන සුතෙන තාය පරිසඞ්කාය තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමෙන පුග්ගලෙන සික්ඛා පච්චක්ඛාතා, තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

391. ‘‘භික්ඛුස්ස පාතිමොක්ඛෙ ඨපිතෙ පරිසා වුට්ඨාති, දසන්නං අන්තරායානං අඤ්ඤතරෙන – රාජන්තරායෙන වා …පෙ…. බ්‍රහ්මචරියන්තරායෙන වා, ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්මිං වා ආවාසෙ, අඤ්ඤස්මිං වා ආවාසෙ, තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස පුග්ගලස්ස සික්ඛං පච්චක්ඛාතකථා [සික්ඛාපච්චක්ඛාතකථා (සී.)] විප්පකතා, තං වත්ථු අවිනිච්ඡිතං. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං විනිච්ඡිනෙය්‍යාති.

‘‘එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරිතබ්බං –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස පුග්ගලස්ස සික්ඛං පච්චක්ඛාතකථා විප්පකතා, තං වත්ථු අවිනිච්ඡිතං. තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

392. ‘‘කථං ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙති? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු යෙහි ආකාරෙහි යෙහි ලිඞ්ගෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි ධම්මිකාය සාමග්ගියානුපගමනං හොති, තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඞ්ගෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙන්තං. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙන්තං, අපි ච අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙතී’ති. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙන්තං, නාපි අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙතී’ති, අපි ච සොව භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘අහං, ආවුසො, ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙමී’ති. ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන දිට්ඨෙන තෙන සුතෙන තාය පරිසඞ්කාය තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො ධම්මිකං සාමග්ගිං න උපෙති , තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

393. ‘‘කථං ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියති? ඉධ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු යෙහි ආකාරෙහි යෙහි ලිඞ්ගෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි ධම්මිකාය සාමග්ගියා පච්චාදානං හොති, තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඞ්ගෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියන්තං න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියන්තං, අපි ච අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියතී’ති. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියන්තං, නාපි අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියතී’ති, අපි ච සොව භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘අහං, ආවුසො, ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියාමී’ති . ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන දිට්ඨෙන තෙන සුතෙන තාය පරිසඞ්කාය තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො ධම්මිකං සාමග්ගිං පච්චාදියති, තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

394. ‘‘භික්ඛුස්ස පාතිමොක්ඛෙ ඨපිතෙ පරිසා වුට්ඨාති, දසන්නං අන්තරායානං අඤ්ඤතරෙන – රාජන්තරායෙන වා…පෙ…. බ්‍රහ්මචරියන්තරායෙන වා. ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්මිං වා ආවාසෙ, අඤ්ඤස්මිං වා ආවාසෙ, තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස පුග්ගලස්ස ධම්මිකාය සාමග්ගියා පච්චාදානකථා විප්පකතා, තං වත්ථු අවිනිච්ඡිතං. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං විනිච්ඡිනෙය්‍යාති.

‘‘එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරිතබ්බං –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස පුග්ගලස්ස ධම්මිකාය සාමග්ගියා පච්චාදානකථා විප්පකතා, තං වත්ථු අවිනිච්ඡිතං. තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

395. ‘‘කථං සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු යෙහි ආකාරෙහි යෙහි ලිඞ්ගෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති, තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඞ්ගෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං, අපි ච අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො’ති. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං, නාපි අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො’ති, අපි ච සොව භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘අහං, ආවුසො, සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතොම්හී’ති. ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන දිට්ඨෙන තෙන සුතෙන තාය පරිසඞ්කාය තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො සීලවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො, [දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති (සයා. කං.)] තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

396. ‘‘කථං ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු යෙහි ආකාරෙහි යෙහි ලිඞ්ගෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඞ්ගෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං, අපි ච අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො’ති. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං, නාපි අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො’ති, අපි ච සොව භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘අහං, ආවුසො, ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතොම්හී’ති. ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන දිට්ඨෙන තෙන සුතෙන තාය පරිසඞ්කාය තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො ආචාරවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො, තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

397. ‘‘කථං දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු යෙහි ආකාරෙහි යෙහි ලිඞ්ගෙහි යෙහි නිමිත්තෙහි දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො හොති, තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඞ්ගෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං, අපි ච අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො’ති. න හෙව ඛො භික්ඛු භික්ඛුං පස්සති දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං, නාපි අඤ්ඤො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘ඉත්ථන්නාමො, ආවුසො, භික්ඛු දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො’ති, අපි ච සොව භික්ඛු භික්ඛුස්ස ආරොචෙති – ‘අහං, ආවුසො, දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතොම්හී’ති. ආකඞ්ඛමානො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන දිට්ඨෙන තෙන සුතෙන තාය පරිසඞ්කාය තදහුපොසථෙ චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො දිට්ඨිවිපත්තියා දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතො, තස්ස පාතිමොක්ඛං ඨපෙමි, න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති – ධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං.

‘‘ඉමානි දස ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානී’’ති.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

7. අත්තාදානඅඞ්ගං

398. අථ ඛො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අත්තාදානං ආදාතුකාමෙන, භන්තෙ, භික්ඛුනා කතමඞ්ගසමන්නාගතං [කතඞ්ගසමන්නාගතං (ක.)] අත්තාදානං ආදාතබ්බ’’න්ති?

[පරි. 440] ‘‘අත්තාදානං ආදාතුකාමෙන, උපාලි, භික්ඛුනා පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතං අත්තාදානං ආදාතබ්බං. අත්තාදානං ආදාතුකාමෙන, උපාලි, භික්ඛුනා එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘යං ඛො අහං ඉමං අත්තාදානං ආදාතුකාමො, කාලො නු ඛො ඉමං අත්තාදානං ආදාතුං උදාහු නො’ති? සචෙ, උපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘අකාලො ඉමං අත්තාදානං ආදාතුං, නො කාලො’ති, න තං, උපාලි, අත්තාදානං ආදාතබ්බං.

‘‘සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘කාලො ඉමං අත්තාදානං ආදාතුං, නො අකාලො’ති, තෙනුපාලි, භික්ඛුනා උත්තරි පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘යං ඛො අහං ඉමං අත්තාදානං ආදාතුකාමො, භූතං නු ඛො ඉදං අත්තාදානං උදාහු නො’ති? සචෙ, උපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘අභූතං ඉදං අත්තාදානං, නො භූත’න්ති, න තං, උපාලි, අත්තාදානං ආදාතබ්බං.

‘‘සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘භූතං ඉදං අත්තාදානං, නො අභූත’න්ති, තෙනුපාලි, භික්ඛුනා උත්තරි පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘යං ඛො අහං ඉමං අත්තාදානං ආදාතුකාමො, අත්ථසඤ්හිතං නු ඛො ඉදං අත්තාදානං උදාහු නො’ති? සචෙ, උපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘අනත්ථසඤ්හිතං ඉදං අත්තාදානං, නො අත්ථසඤ්හිත’න්ති, න තං, උපාලි, අත්තාදානං ආදාතබ්බං.

‘‘සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘අත්ථසඤ්හිතං ඉදං අත්තාදානං, නො අනත්ථසඤ්හිත’න්ති, තෙනුපාලි, භික්ඛුනා උත්තරි පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘ඉමං ඛො අහං අත්තාදානං ආදියමානො ලභිස්සාමි සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ ධම්මතො විනයතො පක්ඛෙ උදාහු නො’ති? සචෙ, උපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘ඉමං ඛො අහං අත්තාදානං ආදියමානො න ලභිස්සාමි සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ ධම්මතො විනයතො පක්ඛෙ’ති, න තං, උපාලි, අත්තාදානං ආදාතබ්බං.

‘‘සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘ඉමං ඛො අහං අත්තාදානං ආදියමානො ලභිස්සාමි සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ ධම්මතො විනයතො පක්ඛෙ’ති, තෙනුපාලි, භික්ඛුනා උත්තරි පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘ඉමං ඛො මෙ අත්තාදානං ආදියතො භවිස්සති සඞ්ඝස්ස තතොනිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං උදාහු නො’ති? සචෙ උපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘ඉමං ඛො මෙ අත්තාදානං ආදියතො භවිස්සති සඞ්ඝස්ස තතොනිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණ’න්ති, න තං, උපාලි, අත්තාදානං ආදාතබ්බං. සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති – ‘ඉමං ඛො මෙ අත්තාදානං ආදියතො න භවිස්සති සඞ්ඝස්ස තතොනිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණ’න්ති, ආදාතබ්බං තං, උපාලි, අත්තාදානං. එවං පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතං ඛො, උපාලි, අත්තාදානං ආදින්නං, පච්ඡාපි අවිප්පටිසාරකරං භවිස්සතී’’ති.

8. චොදකෙනපච්චවෙක්ඛිතබ්බධම්මා

399. [පරි. 436 (අ. නි. 10.44 ථොකං විසදිසං)] ‘‘චොදකෙන, භන්තෙ, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන කති ධම්මෙ අජ්ඣත්තං පච්චවෙක්ඛිත්වා පරො චොදෙතබ්බො’’ති? ‘‘චොදකෙන, උපාලි, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං පච්චවෙක්ඛිත්වා පරො චොදෙතබ්බො.

‘‘චොදකෙන, උපාලි, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘පරිසුද්ධකායසමාචාරො නු ඛොම්හි, පරිසුද්ධෙනම්හි කායසමාචාරෙන සමන්නාගතො – අච්ඡිද්දෙන අප්පටිමංසෙන? සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො උදාහු නො’ති? නො චෙ, උපාලි, භික්ඛු පරිසුද්ධකායසමාචාරො හොති, පරිසුද්ධෙන කායසමාචාරෙන සමන්නාගතො – අච්ඡිද්දෙන අප්පටිමංසෙන, තස්ස භවන්ති වත්තාරො – ‘ඉඞ්ඝ තාව ආයස්මා කායිකං සික්ඛස්සූ’ති. ඉතිස්ස භවන්ති වත්තාරො.

‘‘පුන චපරං, උපාලි, චොදකෙන භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘පරිසුද්ධවචීසමාචාරො නු ඛොම්හි, පරිසුද්ධෙනම්හි වචීසමාචාරෙන සමන්නාගතො – අච්ඡිද්දෙන අප්පටිමංසෙන? සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො උදාහු නො’ති? නො චෙ, උපාලි, භික්ඛු පරිසුද්ධවචීසමාචාරො හොති, පරිසුද්ධෙන වචීසමාචාරෙන සමන්නාගතො – අච්ඡිද්දෙන අප්පටිමංසෙන, තස්ස භවන්ති වත්තාරො – ‘ඉඞ්ඝ තාව ආයස්මා වාචසිකං සික්ඛස්සූ’ති. ඉතිස්ස භවන්ති වත්තාරො.

‘‘පුන චපරං, උපාලි, චොදකෙන භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘මෙත්තං නු ඛො මෙ චිත්තං පච්චුපට්ඨිතං සබ්‍රහ්මචාරීසු අනාඝාතං , සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො උදාහු නො’ති? නො චෙ, උපාලි, භික්ඛුනො මෙත්තචිත්තං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු අනාඝාතං , තස්ස භවන්ති වත්තාරො – ‘ඉඞ්ඝ තාව ආයස්මා සබ්‍රහ්මචාරීසු මෙත්තචිත්තං උපට්ඨාපෙහී’ති. ඉතිස්ස භවන්ති වත්තාරො.

‘‘පුන චපරං, උපාලි, චොදකෙන භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘බහුස්සුතො නු ඛොම්හි, සුතධරො, සුතසන්නිචයො? යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා, සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපා මෙ ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධාතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා? සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො උදාහු නො’ති? නො චෙ, උපාලි, භික්ඛු බහුස්සුතො හොති, සුතධරො, සුතසන්නිචයො; යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා, සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපස්ස ධම්මා න බහුස්සුතා හොන්ති ධාතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා, තස්ස භවන්ති වත්තාරො – ‘ඉඞ්ඝ තාව ආයස්මා ආගමං පරියාපුණස්සූ’ති. ඉතිස්ස භවන්ති වත්තාරො.

‘‘පුන චපරං, උපාලි, චොදකෙන භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං – ‘උභයානි ඛො මෙ පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති, සුවිභත්තානි, සුප්පවත්තීනි, සුවිනිච්ඡිතානි – සුත්තසො, අනුබ්‍යඤ්ජනසො? සංවිඥ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො උදාහු නො’ති? නො චෙ, උපාලි, භික්ඛුනො උභයානි පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති, සුවිභත්තානි, සුප්පවත්තීනි, සුවිනිච්ඡිතානි – සුත්තසො, අනුබ්‍යඤ්ජනසො, ‘ඉදං පනාවුසො, කත්ථ වුත්තං භගවතා’ති, ඉති පුට්ඨො න සම්පායති [න සම්පාදයති (ක.)], තස්ස භවන්ති වත්තාරො – ‘ඉඞ්ඝ තාව ආයස්මා, විනයං පරියාපුණස්සූ’ති. ඉතිස්ස භවන්ති වත්තාරො. චොදකෙනුපාලි, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං පච්චවෙක්ඛිත්වා පරො චොදෙතබ්බො’’ති.

9. චොදකෙනඋපට්ඨාපෙතබ්බධම්මා

400. ‘‘චොදකෙන, භන්තෙ, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන කති ධම්මෙ අජ්ඣත්තං උපට්ඨාපෙත්වා පරො චොදෙතබ්බො’’ති? ‘‘චොදකෙනුපාලි, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං උපට්ඨාපෙත්වා පරො චොදෙතබ්බො – කාලෙන වක්ඛාමි, නො අකාලෙන; භූතෙන වක්ඛාමි, නො අභූතෙන; සණ්හෙන වක්ඛාමි, නො ඵරුසෙන; අත්ථසංහිතෙන වක්ඛාමි, නො අනත්ථසංහිතෙන; මෙත්තචිත්තො වක්ඛාමි, නො දොසන්තරොති. චොදකෙනුපාලි, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං උපට්ඨාපෙත්වා පරො චොදෙතබ්බො’’ති.

10. චොදකචුදිතකපටිසංයුත්තකථා

401. ‘‘අධම්මචොදකස්ස, භන්තෙ, භික්ඛුනො කතිහාකාරෙහි විප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො’’ති? ‘‘අධම්මචොදකස්ස, උපාලි, භික්ඛුනො පඤ්චහාකාරෙහි විප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො – අකාලෙනායස්මා චොදෙසි, නො කාලෙන, අලං තෙ විප්පටිසාරාය; අභූතෙනායස්මා චොදෙසි, නො භූතෙන, අලං තෙ විප්පටිසාරාය; ඵරුසෙනායස්මා චොදෙසි, නො සණ්හෙන, අලං තෙ විප්පටිසාරාය; අනත්ථසංහිතෙනායස්මා චොදෙසි, නො අත්ථසංහිතෙන, අලං තෙ විප්පටිසාරාය; දොසන්තරො ආයස්මා චොදෙසි, නො මෙත්තචිත්තො, අලං තෙ විප්පටිසාරායාති. අධම්මචොදකස්ස, උපාලි, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චහාකාරෙහි විප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු? යථා න අඤ්ඤොපි භික්ඛු අභූතෙන චොදෙතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා’’ති.

‘‘අධම්මචුදිතස්ස පන, භන්තෙ, භික්ඛුනො කතිහාකාරෙහි අවිප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො’’ති? ‘‘අධම්මචුදිතස්ස, උපාලි, භික්ඛුනො පඤ්චහාකාරෙහි අවිප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො – අකාලෙනායස්මා චුදිතො, නො කාලෙන, අලං තෙ අවිප්පටිසාරාය; අභූතෙනායස්මා චුදිතො, නො භූතෙන, අලං තෙ අවිප්පටිසාරාය; ඵරුසෙනායස්මා චුදිතො , නො සණ්හෙන, අලං තෙ අවිප්පටිසාරාය; අනත්ථසංහිතෙනායස්මා චුදිතො, නො අත්ථසංහිතෙන, අලං තෙ අවිප්පටිසාරාය; දොසන්තරෙනායස්මා චුදිතො, නො මෙත්තචිත්තෙන, අලං තෙ අවිප්පටිසාරායාති. අධම්මචුදිතස්ස, උපාලි, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චහාකාරෙහි අවිප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො’’ති.

‘‘ධම්මචොදකස්ස, භන්තෙ, භික්ඛුනො කතිහාකාරෙහි අවිප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො’’ති? ‘‘ධම්මචොදකස්ස, උපාලි, භික්ඛුනො පඤ්චහාකාරෙහි අවිප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො – කාලෙනායස්මා චොදෙසි, නො අකාලෙන, අලං තෙ අවිප්පටිසාරාය; භූතෙනායස්මා චොදෙසි, නො අභූතෙන , අලං තෙ අවිප්පටිසාරාය; සණ්හෙනායස්මා චොදෙසි, නො ඵරුසෙන, අලං තෙ අවිප්පටිසාරාය; අත්ථසංහිතෙනායස්මා චොදෙසි, නො අනත්ථසංහිතෙන, අලං තෙ අවිප්පටිසාරාය; මෙත්තචිත්තො ආයස්මා චොදෙසි, නො දොසන්තරො, අලං තෙ අවිප්පටිසාරායාති. ධම්මචොදකස්ස, උපාලි, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චහාකාරෙහි අවිප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු? යථා අඤ්ඤොපි භික්ඛු භූතෙන චොදෙතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා’’ති.

‘‘ධම්මචුදිතස්ස පන, භන්තෙ, භික්ඛුනො කතිහාකාරෙහි විප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො’’ති? ‘‘ධම්මචුදිතස්ස, උපාලි, භික්ඛුනො පඤ්චහාකාරෙහි විප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො – කාලෙනායස්මා චුදිතො, නො අකාලෙන, අලං තෙ විප්පටිසාරාය; භූතෙනායස්මා චුදිතො, නො අභූතෙන , අලං තෙ විප්පටිසාරාය; සණ්හෙනායස්මා චුදිතො, නො ඵරුසෙන, අලං තෙ විප්පටිසාරාය; අත්ථසංහිතෙනායස්මා චුදිතො, නො අනත්ථසංහිතෙන, අලං තෙ විප්පටිසාරාය; මෙත්තචිත්තෙනායස්මා චුදිතො, නො දොසන්තරෙන, අලං තෙ විප්පටිසාරායාති. ධම්මචුදිතස්ස, උපාලි, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චහාකාරෙහි විප්පටිසාරො උපදහාතබ්බො’’ති.

[පරි. 438] ‘‘චොදකෙන, භන්තෙ, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන කති ධම්මෙ අජ්ඣත්තං මනසි කරිත්වා පරො චොදෙතබ්බො’’ති? ‘‘චොදකෙනුපාලි, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං මනසි කරිත්වා පරො චොදෙතබ්බො – කාරුඤ්ඤතා, හිතෙසිතා, අනුකම්පිතා, [අනුකම්පතා (ක.)] ආපත්තිවුට්ඨානතා, විනයපුරෙක්ඛාරතාති. චොදකෙනුපාලි, භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං මනසි කරිත්වා පරො චොදෙතබ්බො’’ති.

‘‘චුදිතෙන පන, භන්තෙ, භික්ඛුනා කතිසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාතබ්බ’’න්ති? ‘‘චුදිතෙනුපාලි, භික්ඛුනා ද්වීසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාතබ්බං – සච්චෙ ච අකුප්පෙ චා’’ති.

දුතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

පාතිමොක්ඛට්ඨපනක්ඛන්ධකො නවමො.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ තිංස.

තස්සුද්දානං –

උපොසථෙ යාවතිකං, පාපභික්ඛු න නික්ඛමි;
මොග්ගල්ලානෙන නිච්ඡුද්ධො, අච්ඡෙරා ජිනසාසනෙ.

නින්නොනුපුබ්බසික්ඛා ච, ඨිතධම්මො නාතික්කමම;
කුණපුක්ඛිපති සඞ්ඝො, සවන්තියො ජහන්ති ච.

සවන්ති පරිනිබ්බන්ති, එකරස විමුත්ති ච;
බහු ධම්මවිනයොපි, භූතට්ඨාරියපුග්ගලා.

සමුද්දං උපමං කත්වා, වාචෙසි [ඨාපෙසි (ක.)] සාසනෙ ගුණං;
උපොසථෙ පාතිමොක්ඛං, න අම්හෙ කොචි ජානාති.

පටිකච්චෙව උජ්ඣන්ති, එකො ද්වෙ තීණි චත්තාරි;
පඤ්ච ඡ සත්ත අට්ඨානි, නවා ච දසමානි ච.

සීල-ආචාර-දිට්ඨී ච, ආජීවං චතුභාගිකෙ;
පාරාජිකඤ්ච සඞ්ඝාදි, පාචිත්ති පාටිදෙසනි.

දුක්කටං පඤ්චභාගෙසු, සීලාචාරවිපත්ති ච;
අකතාය කතාය ච, ඡභාගෙසු යථාවිධි.

පාරාජිකඤ්ච සඞ්ඝාදි, ථුල්ලං පාචිත්තියෙන ච;
පාටිදෙසනියඤ්චෙව , දුක්කටඤ්ච දුබ්භාසිතං.

සීලාචාරවිපත්ති ච, දිට්ඨිආජීවවිපත්ති;
යා ච අට්ඨා කතාකතෙ, තෙනෙතා සීලාචාරදිට්ඨියා.

අකතාය කතායාපි, කතාකතායමෙව ච;
එවං නවවිධා වුත්තා, යථාභූතෙන ඤායතො.

පාරාජිකො විප්පකතා, පච්චක්ඛාතො තථෙව ච;
උපෙති පච්චාදියති, පච්චාදානකථා ච යා.

සීලාචාරවිපත්ති ච, තථා දිට්ඨිවිපත්තියා;
දිට්ඨසුතපරිසඞ්කිතං, දසධා තං විජානාථ.

භික්ඛු විපස්සති භික්ඛුං, අඤ්ඤො චාරොචයාති තං;
සො යෙව තස්ස අක්ඛාති [විපස්සඤ්ඤො චාරොචති; තං සුද්ධෙව තස්ස අක්ඛාති (ක.)], පාතිමොක්ඛං ඨපෙති සො.

වුට්ඨාති අන්තරායෙන, රාජචොරග්ගුදකා ච;
මනුස්සඅමනුස්සා ච, වාළසරීසපා ජීවිබ්‍රහ්මං.

දසන්නමඤ්ඤතරෙන, තස්මිං අඤ්ඤතරෙසු වා;
ධම්මිකාධම්මිකා චෙව, යථා මග්ගෙන ජානාථ.

කාලභූතත්ථසංහිතං , ලභිස්සාමි භවිස්සති;
කායවාචසිකා මෙත්තා, බාහුසච්චං උභයානි.

කාලභූතෙන සණ්හෙන, අත්ථමෙත්තෙන චොදයෙ;
විප්පටිසාරධම්මෙන, තථා චාචා [තථෙවාපි (සයා.)] විනොදයෙ.

ධම්මචොදචුදිතස්ස, විනොදෙති විප්පටිසාරො;
කරුණා හිතානුකම්පි, වුට්ඨානපුරෙක්ඛාරතො.

චොදකස්ස පටිපත්ති, සම්බුද්ධෙන පකාසිතා;
සච්චෙ චෙව අකුප්පෙ ච, චුදිතස්සෙව ධම්මතාති.

පාතිමොක්ඛට්ඨපනක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

10. භික්ඛුනික්ඛන්ධකං

1. පඨමභාණවාරො

මහාපජාපතිගොතමීවත්ථු

402. [අ. නි. 8.51 ඉදං වත්ථු ආගතං] තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. අථ ඛො මහාපජාපති [මහාපජාපතී (සී. স্যා.)] ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා ඛො මහාපජාපති ගොතමී භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සාධු, භන්තෙ, ලභෙය්‍ය මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජ’’න්ති. ‘‘අලං, ගොතමි, මා තෙ රුච්චි මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජා’’ති. දුතියම්පි ඛො…පෙ…. තතියම්පි ඛො මහපජාපති ගොතමී භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සාධු, භන්තෙ, ලභෙය්‍ය මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජ’’න්ති. ‘‘අලං, ගොතමි, මා තෙ රුච්චි මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජා’’ති. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී – න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති – දුක්ඛී දුම්මනා අස්සුමුඛී රුදමානා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො භගවා කපිලවත්ථුස්මිං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන වෙසාලී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී කෙසෙ ඡෙදාපෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා සම්බහුලාහි සාකියානීහි සද්ධිං යෙන වෙසාලී තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන වෙසාලී මහාවනං කූටාගාරසාලා තෙනුපසඞ්කමි. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී සූනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගත්තෙන දුක්ඛී දුම්මනා අස්සුමුඛී රුදමානා බහිද්වාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසි. අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනන්දො මහාපජාපතිං ගොතමිං සූනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගත්තෙන දුක්ඛිං දුම්මනං අස්සුමුඛිං රුදමානං බහිද්වාරකොට්ඨකෙ ඨිතං. දිස්වාන මහාපජාපතිං ගොතමිං එතදවොච – ‘‘කිස්ස ත්වං, ගොතමි, සූනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගත්තෙන දුක්ඛී දුම්මනා අස්සුමුඛී රුදමානා බහිද්වාරකොට්ඨකෙ ඨිතා’’ති? ‘‘තථා හි පන, භන්තෙ ආනන්ද, න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජ’’න්ති. ‘‘තෙන හි ත්වං, ගොතමි, මුහුත්තං ඉධෙව තාව හොහි, යාවාහං භගවන්තං යාචාමි මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජ’’න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘එසා, භන්තෙ, මහාපජාපති ගොතමී සූනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගත්තෙන දුක්ඛී දුම්මනා අස්සුමුඛී රුදමානා බහිද්වාරකොට්ඨකෙ ඨිතා – න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති. සාධු, භන්තෙ, ලභෙය්‍ය මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජ’’න්ති. ‘‘අලං, ආනන්ද, මා තෙ රුච්චි මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජා’’ති. දුතියම්පි ඛො…පෙ…. තතියම්පි ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සාධු, භන්තෙ, ලභෙය්‍ය මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජ’’න්ති. ‘‘අලං, ආනන්ද, මා තෙ රුච්චි මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජා’’ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො [අ. නි. 8.51 ‘‘අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසී’’ති ආගතං] – ‘‘න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජං; යංනූනාහං අඤ්ඤෙනපි පරියායෙන භගවන්තං යාචෙය්‍යං මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජ’’න්ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘භබ්බො නු ඛො, භන්තෙ, මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිත්වා සොතාපත්තිඵලං වා සකදාගාමිඵලං [සකිදාගාමිඵලං (ස්‍යා.)] වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තඵලං වා සච්ඡිකාතු’’න්ති? ‘‘භබ්බො, ආනන්ද, මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිත්වා සොතාපත්තිඵලම්පි සකදාගාමිඵලම්පි අනාගාමිඵලම්පි අරහත්තඵලම්පි සච්ඡිකාතු’’න්ති. ‘‘සචෙ, භන්තෙ, භබ්බො මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිත්වා සොතාපත්තිඵලම්පි සකදාගාමිඵලම්පි අනාගාමිඵලම්පි අරහත්තඵලම්පි සච්ඡිකාතුං; බහුපකාරා, භන්තෙ, මහාපජාපති ගොතමී භගවතො මාතුච්ඡා ආපාදිකා , පොසිකා, ඛීරස්ස දායිකා, භගවන්තං ජනෙත්තියා කාලඞ්කතාය ථඤ්ඤං පායෙසි; සාධු, භන්තෙ, ලභෙය්‍ය මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජ’’න්ති.

අට්ඨගරුධම්මා

403. ‘‘සචෙ, ආනන්ද, මහාපජාපතී ගොතමී අට්ඨ ගරුධම්මෙ පටිග්ගණ්හාති, සාවස්සා. හොතු උපසම්පදා.

[පාචි. 149] ‘‘වස්සසතූපසම්පන්නාය භික්ඛුනියා තදහුපසම්පන්නස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කාතබ්බං. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා [ගරුංකත්වා (ක.)] මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘න භික්ඛුනියා අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ වස්සං වසිතබ්බං. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘අන්වද්ධමාසං භික්ඛුනියා භික්ඛුසඞ්ඝතො ද්වෙ ධම්මා පච්චාසීසිතබ්බා – උපොසථපුච්ඡකඤ්ච, ඔවාදූපසඞ්කමනඤ්ච. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘වස්සංවුට්ඨාය භික්ඛුනියා උභතොසඞ්ඝෙ තීහි ඨානෙහි පවාරෙතබ්බං – දිට්ඨෙන වා, සුතෙන වා, පරිසඞ්කාය වා. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නාය භික්ඛුනියා උභතොසඞ්ඝෙ පක්ඛමානත්තං චරිතබ්බං. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පදා පරියෙසිතබ්බා. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘න භික්ඛුනියා කෙනචි පරියායෙන භික්ඛු අක්කොසිතබ්බො පරිභාසිතබ්බො. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘අජ්ජතග්ගෙ ඔවටො භික්ඛුනීනං භික්ඛූසු වචනපථො, අනොවටො භික්ඛූනං භික්ඛුනීසු වචනපථො. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘සචෙ, ආනන්ද, මහාපජාපති ගොතමී ඉමෙ අට්ඨ ගරුධම්මෙ පටිග්ගණ්හාති, සාවස්සා හොතු උපසම්පදා’’ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො සන්තිකෙ අට්ඨ ගරුධම්මෙ උග්ගහෙත්වා යෙන මහාපජාපති ගොතමී තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මහාපජාපතිං ගොතමිං එතදවොච – ‘‘සචෙ ඛො ත්වං, ගොතමි, අට්ඨ ගරුධම්මෙ පටිග්ගණ්හෙය්‍යාසි, සාව තෙ භවිස්සති උපසම්පදා.

‘‘වස්සසතූපසම්පන්නාය භික්ඛුනියා තදහුපසම්පන්නස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කාතබ්බං. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘න භික්ඛුනියා අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ වස්සං වසිතබ්බං. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘අන්වද්ධමාසං භික්ඛුනියා භික්ඛුසඞ්ඝතො ද්වෙ ධම්මා පච්චාසීසිතබ්බා – උපොසථපුච්ඡකඤ්ච, ඔවාදූපසඞ්කමනඤ්ච. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘වස්සංවුට්ඨාය භික්ඛුනියා උභතොසඞ්ඝෙ තීහි ඨානෙහි පවාරෙතබ්බං – දිට්ඨෙන වා, සුතෙන වා, පරිසඞ්කාය වා. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නාය භික්ඛුනියා උභතොසඞ්ඝෙ පක්ඛමානත්තං චරිතබ්බං. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පදා පරියෙසිතබ්බා. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘න භික්ඛුනියා කෙනචි පරියායෙන භික්ඛු අක්කොසිතබ්බො පරිභාසිතබ්බො. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘අජ්ජතග්ගෙ ඔවටො භික්ඛුනීනං භික්ඛූසු වචනපථො, අනොවටො භික්ඛූනං භික්ඛුනීසු වචනපථො. අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො.

‘‘සචෙ ඛො ත්වං, ගොතමි, ඉමෙ අට්ඨ ගරුධම්මෙ පටිග්ගණ්හෙය්‍යාසි, සාව තෙ භවිස්සති උපසම්පදා’’ති.

‘‘සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ ආනන්ද, ඉත්ථී වා පුරිසො වා දහරො, යුවා, මණ්ඩනකජාතිකො සීසංනහාතො උප්පලමාලං වා වස්සිකමාලං වා අතිමුත්තකමාලං [අධිමත්තකමාලං (ස්‍යා.)] වා ලභිත්වා උභොහි හත්ථෙහි පටිග්ගහෙත්වා උත්තමඞ්ගෙ සිරස්මිං පතිට්ඨාපෙය්‍ය; එවමෙව ඛො අහං, භන්තෙ, ආනන්ද ඉමෙ අට්ඨ ගරුධම්මෙ පටිග්ගණ්හාමි යාවජීවං අනතික්කමනීයෙ’’ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘පටිග්ගහිතා, භන්තෙ, මහාපජාපතියා ගොතමියා අට්ඨ ගරුධම්මා, උපසම්පන්නා භගවතො මාතුච්ඡා’’ති.

‘‘සචෙ, ආනන්ද, නාලභිස්ස මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජං, චිරට්ඨිතිකං, ආනන්ද, බ්‍රහ්මචරියං අභවිස්ස, වස්සසහස්සං සද්ධම්මො තිට්ඨෙය්‍ය. යතො ච ඛො, ආනන්ද, මාතුගාමො තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, න දානි, ආනන්ද, බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං භවිස්සති. පඤ්චෙව දානි, ආනන්ද, වස්සසතානි සද්ධම්මො ඨස්සති.

‘‘සෙය්‍යථාපි, ආනන්ද, යානි කානිචි කුලානි බහුත්ථිකානි [බහුඉත්ථිකානි (සී. ස්‍යා.)] අප්පපුරිසකානි, තානි සුප්පධංසියානි හොන්ති චොරෙහි කුම්භථෙනකෙහි; එවමෙව ඛො, ආනන්ද, යස්මිං ධම්මවිනයෙ ලභති මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජං, න තං බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං හොති.

‘‘සෙය්‍යථාපි , ආනන්ද, සම්පන්නෙ සාලික්ඛෙත්තෙ සෙතට්ඨිකා නාම රොගජාති නිපතති, එවං තං සාලික්ඛෙත්තං න චිරට්ඨිතිකං හොති; එවමෙව ඛො, ආනන්ද, යස්මිං ධම්මවිනයෙ ලභති මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජං, න තං බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං හොති.

‘‘සෙය්‍යථාපි, ආනන්ද, සම්පන්නෙ උච්ඡුක්ඛෙත්තෙ මඤ්ජිට්ඨිකා [මඤ්ජෙට්ඨිකා (සී. ස්‍යා.)] නාම රොගජාති නිපතති, එවං තං උච්ඡුක්ඛෙත්තං න චිරට්ඨිතිකං හොති; එවමෙව ඛො, ආනන්ද, යස්මිං ධම්මවිනයෙ ලභති මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජං, න තං බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං හොති.

‘‘සෙය්‍යථාපි, ආනන්ද, පුරිසො මහතො තළාකස්ස පටිකච්චෙව ආළිං බන්ධෙය්‍ය යාවදෙව උදකස්ස අනතික්කමනාය; එවමෙව ඛො, ආනන්ද, මයා පටිකච්චෙව භික්ඛුනීනං අට්ඨ ගරුධම්මා පඤ්ඤත්තා යාවජීවං අනතික්කමනීයා’’ති.

භික්ඛුනීනං අට්ඨ ගරුධම්මා නිට්ඨිතා.

භික්ඛුනීඋපසම්පදානුජානනං

404. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා ඛො මහාපජාපතී ගොතමී භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කථාහං, භන්තෙ, ඉමාසු සාකියානීසු පටිපජ්ජාමී’’ති? අථ ඛො භගවා මහාපජාපතිං ගොතමිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනියො උපසම්පාදෙතු’’න්ති.

අථ ඛො තා භික්ඛුනියො මහාපජාපතිං ගොතමිං එතදවොචුං – ‘‘අය්‍යා අනුපසම්පන්නා, මයඤ්චම්හා උපසම්පන්නා; එවඤ්හි භගවතා පඤ්ඤත්තං භික්ඛූහි භික්ඛුනියො උපසම්පාදෙතබ්බා’’ති. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා ඛො මහාපජාපති ගොතමී ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච – ‘‘ඉමා මං, භන්තෙ ආනන්ද, භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ‘අය්‍යා අනුපසම්පන්නා, මයඤ්චම්හා උපසම්පන්නා; එවඤ්හි භගවතා පඤ්ඤත්තං භික්ඛූහි භික්ඛුනියො උපසම්පාදෙතබ්බා’’’ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘මහාපජාපති, භන්තෙ, ගොතමී එවමාහ – ‘ඉමා මං, භන්තෙ ආනන්ද, භික්ඛුනියො එවමාහංසු – අය්‍යා අනුපසම්පන්නා, මයඤ්චම්හා උපසම්පන්නා; එවඤ්හි භගවතා පඤ්ඤත්තං භික්ඛූහි භික්ඛුනියො උපසම්පාදෙතබ්බා’’’ති.

‘‘යදග්ගෙන, ආනන්ද, මහාපජාපතියා ගොතමියා අට්ඨ ගරුධම්මා පටිග්ගහිතා, තදෙව සා [තදෙවස්සා (ක.)] උපසම්පන්නා’’ති.

405. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා ඛො මහාපජාපති ගොතමී ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච – ''එකාහං, භන්තෙ ආනන්ද, භගවන්තං වරං යාචාමි. සාධු, භන්තෙ, භගවා අනුජානෙය්‍ය භික්ඛූනඤ්ච භික්ඛුනීනඤ්ච යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්ම''න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච – ''මහාපජාපති, භන්තෙ, ගොතමී එවමාහ – 'එකාහං, භන්තෙ ආනන්ද, භගවන්තං වරං යාචාමි. සාධු, භන්තෙ, භගවා අනුජානෙය්‍ය භික්ඛූනඤ්ච භික්ඛුනීනඤ්ච යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්ම'''න්ති.

''අට්ඨානමෙතං, ආනන්ද, අනවකාසො , යං තථාගතො අනුජානෙය්‍ය මාතුගාමස්ස අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං. ඉමෙහි නාම, ආනන්ද, අඤ්ඤතිත්ථියා දුරක්ඛාතධම්මා මාතුගාමස්ස අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං න කරිස්සන්ති ; කිමඞ්ගං පන තථාගතො අනුජානිස්සති මාතුගාමස්ස අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්ම''න්ති?

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, මාතුගාමස්ස අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා ඛො මහාපජාපති ගොතමී භගවන්තං එතදවොච – ''යානි තානි, භන්තෙ, භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදානි භික්ඛූහි සාධාරණානි, කථං මයං, භන්තෙ, තෙසු සික්ඛාපදෙසු පටිපජ්ජාමා''ති? ''යානි තානි, ගොතමි, භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදානි භික්ඛූහි සාධාරණානි, යථා භික්ඛූ සික්ඛන්ති තථා තෙසු සික්ඛාපදෙසු සික්ඛථා''ති. ''යානි පන තානි, භන්තෙ, භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදානි භික්ඛූහි අසාධාරණානි, කථං මයං, භන්තෙ, තෙසු සික්ඛාපදෙසු පටිපජ්ජාමා''ති? ''යානි තානි, ගොතමි, භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදානි භික්ඛූහි අසාධාරණානි, යථාපඤ්ඤත්තෙසු සික්ඛාපදෙසු සික්ඛථා''ති.

406. [අ. නි. 8.53] අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා ඛො මහාපජාපති ගොතමී භගවන්තං එතදවොච – ''සාධු මෙ, භන්තෙ, භගවා සංඛිත්තෙන ධම්මං දෙසෙතු, යමහං භගවතො ධම්මං සුත්වා එකා වූපකට්ඨා අප්පමත්තා ආතාපිනී පහිතත්තා විහරෙය්‍ය''න්ති. ''යෙ ඛො ත්වං, ගොතමි, ධම්මෙ ජානෙය්‍යාසි – ඉමෙ ධම්මා සරාගාය සංවත්තන්ති නො විරාගාය, සඤ්ඤොගාය සංවත්තන්ති නො විසඤ්ඤොගාය, ආචයාය සංවත්තන්ති නො අපචයාය, මහිච්ඡතාය සංවත්තන්ති නො අප්පිච්ඡතාය, අසන්තුට්ඨියා සංවත්තන්ති නො සන්තුට්ඨියා, සඞ්ගණිකාය සංවත්තන්ති නො පවිවෙකාය, කොසජ්ජාය සංවත්තන්ති නො වීරියාරම්භාය, දුබ්භරතාය සංවත්තන්ති නො සුභරතාය; එකංසෙන, ගොතමි, ධාරෙය්‍යාසි – නෙසො ධම්මො, නෙසො විනයො, නෙතං සත්ථුසාසනන්ති. යෙ ච ඛො ත්වං, ගොතමි, ධම්මෙ ජානෙය්‍යාසි – ඉමෙ ධම්මා විරාගාය සංවත්තන්ති නො සරාගාය, විසඤ්ඤොගාය සංවත්තන්ති නො සඤ්ඤොගාය, අපචයාය සංවත්තන්ති නො ආචයාය, අප්පිච්ඡතාය සංවත්තන්ති නො මහිච්ඡතාය, සන්තුට්ඨියා සංවත්තන්ති නො අසන්තුට්ඨියා, පවිවෙකාය සංවත්තන්ති නො සඞ්ගණිකාය, වීරියාරම්භාය සංවත්තන්ති නො කොසජ්ජාය, සුභරතාය සංවත්තන්ති නො දුබ්භරතාය; එකංසෙන, ගොතමි, ධාරෙය්‍යාසි – එසො ධම්මො, එසො විනයො, එතං සත්ථුසාසන''න්ති.

407. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනීනං පාතිමොක්ඛං න උද්දිසීයති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ. … ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො භික්ඛුනීනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛුනීනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''ජායායො ඉමා ඉමෙසං, ජාරියො ඉමා ඉමෙසං, ඉදානි ඉමෙ ඉමාහි සද්ධිං අභිරමිස්සන්තී''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීහි භික්ඛුනීනං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු''න්ති. භික්ඛුනියො න ජානන්ති – ''එවං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බ''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං ආචික්ඛිතුං – 'එවං පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාථා'''ති.

408. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ආපත්තිං න පටිකරොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා ආපත්ති න පටිකාතබ්බා. යා න පටිකරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති. භික්ඛුනියො න ජානන්ති – ''එවං ආපත්ති පටිකාතබ්බා''ති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං ආචික්ඛිතුං – 'එවං ආපත්තිං පටිකරෙය්‍යාථා'''ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො භික්ඛුනීනං ආපත්ති

පටිග්ගහෙතබ්බා''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං ආපත්තිං පටිග්ගහෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො රථිකායපි බ්‍යූහෙපි සිඞ්ඝාටකෙපි භික්ඛුං පස්සිත්වා පත්තං භූමියං නික්ඛිපිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා ආපත්තිං පටිකරොන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''ජායායො ඉමා ඉමෙසං, ජාරියො ඉමා ඉමෙසං, රත්තිං විමානෙත්වා ඉදානි ඛමාපෙන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා. යො පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීහි භික්ඛුනීනං ආපත්තිං පටිග්ගහෙතු''න්ති. භික්ඛුනියො න ජානන්ති – ''එවං ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං ආචික්ඛිතුං – 'එවං ආපත්තිං පටිග්ගණ්හෙය්‍යාථා'''ති.

409. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනීනං කම්මං න කරියති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං කම්මං කාතු''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො භික්ඛුනීනං කම්මං කාතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං කම්මං කාතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන කතකම්මා භික්ඛුනියො රථිකායපි බ්‍යූහෙපි සිඞ්ඝාටකෙපි භික්ඛුං පස්සිත්වා පත්තං භූමියං නික්ඛිපිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා ඛමාපෙන්ති 'එවං නූන කාතබ්බ'න්ති මඤ්ඤමානා. මනුස්සා තථෙව උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''ජායායො ඉමා ඉමෙසං, ජාරියො ඉමා ඉමෙසං, රත්තිං විමානෙත්වා ඉදානි ඛමාපෙන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං කම්මං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීහි භික්ඛුනීනං කම්මං කාතු''න්ති. භික්ඛුනියො න ජානන්ති – ''එවං කම්මං කාතබ්බ''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං ආචික්ඛිතුං – 'එවං කම්මං කරෙය්‍යාථා'''ති.

410. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො සඞ්ඝමජ්ඣෙ භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදාපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරන්ති. න සක්කොන්ති තං අධිකරණං වූපසමෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං අධිකරණං වූපසමෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ භික්ඛුනීනං අධිකරණං වූපසමෙන්ති. තස්මිං ඛො පන අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ දිස්සන්ති භික්ඛුනියො කම්මප්පත්තායොපි ආපත්තිගාමිනියොපි. භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ''සාධු, භන්තෙ, අය්‍යාව භික්ඛුනීනං කම්මං කරොන්තු, අය්‍යාව භික්ඛුනීනං ආපත්තිං පටිග්ගණ්හන්තු; එවඤ්හි භගවතා පඤ්ඤත්තං භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං අධිකරණං වූපසමෙතබ්බ''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං කම්මං ආරොපෙත්වා භික්ඛුනීනං නිය්‍යාදෙතුං – භික්ඛුනීහි භික්ඛුනීනං කම්මං කාතුං, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං ආපත්තිං ආරොපෙත්වා භික්ඛුනීනං නිය්‍යාදෙතුං, භික්ඛුනීහි භික්ඛුනීනං ආපත්තිං පටිග්ගහෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන උප්පලවණ්ණාය භික්ඛුනියා අන්තෙවාසිනී භික්ඛුනී සත්ත වස්සානි භගවන්තං අනුබන්ධා හොති විනයං පරියාපුණන්තී. තස්සා මුට්ඨස්සතිනියා ගහිතො ගහිතො මුස්සති. අස්සොසි ඛො සා භික්ඛුනී – ''භගවා කිර සාවත්ථිං ගන්තුකාමො''ති. අථ ඛො තස්සා භික්ඛුනියා එතදහොසි – ''අහං ඛො සත්ත වස්සානි භගවන්තං අනුබන්ධිං විනයං පරියාපුණන්තී. තස්සා මෙ මුට්ඨස්සතිනියා ගහිතො ගහිතො මුස්සති. දුක්කරං ඛො පන මාතුගාමෙන යාවජීවං සත්ථාරං අනුබන්ධිතුං. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං විනයං වාචෙතු''න්ති.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

2. දුතියභාණවාරො

411. අථ ඛො භගවා වෙසාලියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ . තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනියො කද්දමොදකෙන ඔසිඤ්චන්ති – අප්පෙව නාම අම්හෙසු සාරජ්ජෙය්‍යුන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා භික්ඛුනියො කද්දමොදකෙන ඔසිඤ්චිතබ්බා. යො ඔසිඤ්චෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩකම්මං කාතු''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කිං නු ඛො දණ්ඩකම්මං කාතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අවන්දියො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුනිසඞ්ඝෙන කාතබ්බො''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කායං විවරිත්වා භික්ඛුනීනං දස්සෙන්ති …පෙ…. ඌරුං විවරිත්වා භික්ඛුනීනං දස්සෙන්ති, අඞ්ගජාතං විවරිත්වා භික්ඛුනීනං දස්සෙන්ති, භික්ඛුනියො ඔභාසෙන්ති, භික්ඛුනීහි සද්ධිං සම්පයොජෙන්ති – අප්පෙව නාම අම්හෙසු සාරජ්ජෙය්‍යුන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ,

භික්ඛුනා කායො විවරිත්වා භික්ඛුනීනං දස්සෙතබ්බො, න ඌරු විවරිත්වා භික්ඛුනීනං දස්සෙතබ්බො, න අඞ්ගජාතං විවරිත්වා භික්ඛුනීනං දස්සෙතබ්බං, න භික්ඛුනියො ඔභාසිතබ්බා, න භික්ඛුනීහි සද්ධිං සම්පයොජෙතබ්බං. යො සම්පයොජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තස්ස භික්ඛුනො දණ්ඩකම්මං කාතු''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කිං නු ඛො දණ්ඩකම්මං කාතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අවන්දියො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුනිසඞ්ඝෙන කාතබ්බො''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො භික්ඛුං කද්දමොදකෙන ඔසිඤ්චන්ති – අප්පෙව නාම අම්හෙසු සාරජ්ජෙය්‍යුන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා භික්ඛු කද්දමොදකෙන ඔසිඤ්චිතබ්බො. යා ඔසිඤ්චෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තස්සා භික්ඛුනියා දණ්ඩකම්මං කාතු''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කිං නු ඛො දණ්ඩකම්මං කාතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආවරණං කාතු''න්ති. ආවරණෙ කතෙ න ආදියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔවාදං ඨපෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො කායං විවරිත්වා භික්ඛූනං දස්සෙන්ති, ථනං විවරිත්වා භික්ඛූනං දස්සෙන්ති, ඌරුං විවරිත්වා භික්ඛූනං දස්සෙන්ති, අඞ්ගජාතං විවරිත්වා භික්ඛූනං දස්සෙන්ති, භික්ඛූ ඔභාසෙන්ති, භික්ඛූහි සද්ධිං සම්පයොජෙන්ති – අප්පෙව නාම අම්හෙසු සාරජ්ජෙය්‍යුන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා කායො විවරිත්වා භික්ඛූනං දස්සෙතබ්බො…පෙ…. න ථනො විවරිත්වා භික්ඛූනං දස්සෙතබ්බො, න ඌරු විවරිත්වා භික්ඛූනං දස්සෙතබ්බො, න අඞ්ගජාතං විවරිත්වා භික්ඛූනං දස්සෙතබ්බං, න භික්ඛූ ඔභාසිතබ්බා, න භික්ඛූහි සද්ධිං සම්පයොජෙතබ්බං. යා සම්පයොජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තස්සා භික්ඛුනියා දණ්ඩකම්මං කාතු''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කිං නු ඛො දණ්ඩකම්මං කාතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආවරණං කාතු''න්ති. ආවරණෙ කතෙ න ආදියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔවාදං ඨපෙතු''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කප්පති නු ඛො ඔවාදට්ඨපිතාය [ඔවාදණ්ඨපිතාය (ස්‍යා.), ඔවාදංඨපිතාය (ක.)] භික්ඛුනියා සද්ධිං උපොසථං කාතුං, න නු ඛො කප්පතී''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ඔවාදට්ඨපිතාය භික්ඛුනියා සද්ධිං උපොසථො කාතබ්බො, යාව න තං අධිකරණං වූපසන්තං හොතී''ති.

412. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී ඔවාදං ඨපෙත්වා චාරිකං පක්කාමි. භික්ඛුනියො උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යො උදායී ඔවාදං ඨපෙත්වා චාරිකං පක්කමිස්සතී''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ඔවාදං ඨපෙත්වා චාරිකා පක්කමිතබ්බා. යො පක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන [තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ (ස්‍යා. කං.)] බාලා අබ්‍යත්තා ඔවාදං ඨපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, බාලෙන අබ්‍යත්තෙන ඔවාදො ඨපෙතබ්බො. යො ඨපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ ඔවාදං ඨපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ ඔවාදො ඨපෙතබ්බො. යො ඨපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඔවාදං ඨපෙත්වා විනිච්ඡයං න දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, ඔවාදං ඨපෙත්වා විනිච්ඡයො න දාතබ්බො. යො න දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

413. [පාචි. 1054] තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ඔවාදං න ගච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා ඔවාදො න ගන්තබ්බො. යා න ගච්ඡෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සබ්බො භික්ඛුනිසඞ්ඝො ඔවාදං ගච්ඡති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''ජායායො ඉමා ඉමෙසං, ජාරියො ඉමා ඉමෙසං, ඉදානි ඉමෙ ඉමාහි සද්ධිං අභිරමිස්සන්තී''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, සබ්බෙන භික්ඛුනිසඞ්ඝෙන ඔවාදො ගන්තබ්බො. ගච්ඡෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චතූහි පඤ්චහි භික්ඛුනීහි ඔවාදං ගන්තු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන චතස්සො පඤ්ච භික්ඛුනියො ඔවාදං ගච්ඡන්ති. මනුස්සා තථෙව උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''ජායායො ඉමා ඉමෙසං, ජාරියො ඉමා ඉමෙසං, ඉදානි ඉමෙ ඉමාහි සද්ධිං අභිරමිස්සන්තී''ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, චතූහි පඤ්චහි භික්ඛුනීහි ඔවාදො ගන්තබ්බො. ගච්ඡෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙ තිස්සො භික්ඛුනියො [භික්ඛුනීහි (ක.)] ඔවාදං ගන්තුං. එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – 'භික්ඛුනිසඞ්ඝො, අය්‍ය, භික්ඛුසඞ්ඝස්ස පාදෙ වන්දති, ඔවාදූපසඞ්කමනඤ්ච යාචති; ලභතු කිර, අය්‍ය, භික්ඛුනිසඞ්ඝො ඔවාදූපසඞ්කමන'න්ති. තෙන භික්ඛුනා පාතිමොක්ඛුද්දෙසකො උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – 'භික්ඛුනීසඞ්ඝො, භන්තෙ, භික්ඛුසඞ්ඝස්ස පාදෙ වන්දති, ඔවාදූපසඞ්කමනඤ්ච යාචති; ලභතු කිර, භන්තෙ, භික්ඛුනිසඞ්ඝො ඔවාදූපසඞ්කමන'න්ති. පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන වත්තබ්බො – 'අත්ථි කොචි භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො

සම්මතො’ති? සචෙ හොති කොචි භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සම්මතො, පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන වත්තබ්බො – ‘ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සම්මතො, තං භික්ඛුනිසඞ්ඝො උපසඞ්කමතූ’ති. සචෙ න හොති කොචි භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සම්මතො, පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන වත්තබ්බො – ‘කො ආයස්මා උස්සහති භික්ඛුනියො ඔවදිතු’න්ති? සචෙ කොචි උස්සහති භික්ඛුනියො ඔවදිතුං, සො ච හොති අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො, සම්මන්නිත්වා වත්තබ්බො – ‘ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සම්මතො, තං භික්ඛුනිසඞ්ඝො උපසඞ්කමතූ’ති. සචෙ න කොචි උස්සහති භික්ඛුනියො ඔවදිතුං, පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන වත්තබ්බො – ‘නත්ථි කොචි භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සම්මතො, පාසාදිකෙන භික්ඛුනිසඞ්ඝො සම්පාදෙතූ’’ති.

414. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඔවාදං න ගණ්හන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, ඔවාදො න ගහෙතබ්බො. යො න ගණ්හෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු බාලො හොති. තං භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘ඔවාදං, අය්‍ය, ගණ්හාහී’’ති . ‘‘අහඤ්හි, භගිනී, බාලො; කථාහං ඔවාදං ගණ්හාමී’’ති? ‘‘ගණ්හාහය්‍ය , ඔවාදං; එවඤ්හි භගවතා පඤ්ඤත්තං – භික්ඛූහි භික්ඛුනීනං ඔවාදො ගහෙතබ්බො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඨපෙත්වා බාලං, අවසෙසෙහි ඔවාදං ගහෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘ඔවාදං, අය්‍ය ගණ්හාහී’’ති. ‘‘අහඤ්හි, භගිනී, ගිලානො; කථාහං ඔවාදං ගණ්හාමී’’ති? ‘‘ගණ්හාහය්‍ය, ඔවාදං; එවඤ්හි භගවතා පඤ්ඤත්තං – ඨපෙත්වා බාලං, අවසෙසෙහි ඔවාදො ගහෙතබ්බො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඨපෙත්වා බාලං, ඨපෙත්වා ගිලානං, අවසෙසෙහි ඔවාදං ගහෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගමිකො හොති. තං භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘ඔවාදං, අය්‍ය, ගණ්හාහී’’ති. ‘‘අහඤ්හි, භගිනී, ගමිකො; කථාහං ඔවාදං ගණ්හාමී’’ති? ‘‘ගණ්හාහය්‍ය, ඔවාදං; එවඤ්හි භගවතා පඤ්ඤත්තං – ඨපෙත්වා බාලං, ඨපෙත්වා ගිලානං, අවසෙසෙහි ඔවාදො ගහෙතබ්බො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඨපෙත්වා බාලං, ඨපෙත්වා ගිලානං, ඨපෙත්වා ගමිකං, අවසෙසෙහි ඔවාදං ගහෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අරඤ්ඤෙ විහරති. තං භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘ඔවාදං, අය්‍ය, ගණ්හාහී’’ති. ‘‘අහඤ්හි, භගිනී, අරඤ්ඤෙ විහරාමි; කථාහං ඔවාදං ගණ්හාමී’’ති? ‘‘ගණ්හාහය්‍ය , ඔවාදං; එවඤ්හි භගවතා පඤ්ඤත්තං – ඨපෙත්වා බාලං, ඨපෙත්වා ගිලානං, ඨපෙත්වා ගමිකං, අවසෙසෙහි ඔවාදො ගහෙතබ්බො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤිකෙන භික්ඛුනා ඔවාදං ගහෙතුං, සඞ්කෙතඤ්ච කාතුං – අත්‍ර පතිහරිස්සාමී’’ති.

415. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඔවාදං ගහෙත්වා න ආරොචෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, ඔවාදො න ආරොචෙතබ්බො. යො න ආරොචෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඔවාදං ගහෙත්වා න පච්චාහරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, ඔවාදො න පච්චාහරිතබ්බො. යො න පච්චාහරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො සඞ්කෙතං න ගච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා සඞ්කෙතං න ගන්තබ්බං. යා න ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

416. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො දීඝානි කායබන්ධනානි ධාරෙන්ති, තෙහෙව ඵාසුකා නාමෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා දීඝං කායබන්ධනං ධාරෙතබ්බං. යා ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා එකපරියාකතං [එකපරියායකතං (ස්‍යා.)] කායබන්ධනං, න ච තෙන ඵාසුකා නාමෙතබ්බා. යා නාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො විලීවෙන [විලිවෙන (ක.)] පට්ටෙන ඵාසුකා නාමෙන්ති…පෙ…. චම්මපට්ටෙන ඵාසුකා නාමෙන්ති. දුස්සපට්ටෙන ඵාසුකා නාමෙන්ති. දුස්සවෙණියා ඵාසුකා නාමෙන්ති. දුස්සවට්ටියා ඵාසුකා නාමෙන්ති. චොළපට්ටෙන ඵාසුකා නාමෙන්ති. චොළවෙණියා ඵාසුකා නාමෙන්ති. චොළවට්ටියා ඵාසුකා නාමෙන්ති. සුත්තවෙණියා ඵාසුකා නාමෙන්ති. සුත්තවට්ටියා ඵාසුකා නාමෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා විලීවෙන පට්ටෙන ඵාසුකා නාමෙතබ්බා…පෙ…. න සුත්තවට්ටියා ඵාසුකා නාමෙතබ්බා. යා නාමෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අට්ඨිල්ලෙන ජඝනං සංඝාපෙන්ති…පෙ…. ගොහනුකෙන ජඝනං කොට්ටාපෙන්ති, හත්ථං කොට්ටාපෙන්ති, හත්ථකොච්ඡං කොට්ටාපෙන්ති, පාදං කොට්ටාපෙන්ති, පාදකොච්ඡං කොට්ටාපෙන්ති, ඌරුං කොට්ටාපෙන්ති, මුඛං කොට්ටාපෙන්ති, දන්තමංසං කොට්ටාපෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා අට්ඨිල්ලෙන ජඝනං සංඝාපෙතබ්බං…පෙ…. න දන්තමංසං කොට්ටාපෙතබ්බං. යා කොට්ටාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

417. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො මුඛං ආලිම්පන්ති…පෙ…. මුඛං උම්මද්දෙන්ති, මුඛං චුණ්ණෙන්ති, මනොසිලිකාය මුඛං ලඤ්ඡෙන්ති, අඞ්ගරාගං කරොන්ති, මුඛරාගං කරොන්ති, අඞ්ගරාගමුඛරාගං කරොන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ , භික්ඛුනියා මුඛං ආලිම්පිතබ්බං…පෙ…. න මුඛං උම්මද්දිතබ්බං, න මුඛං චුණ්ණෙතබ්බං, න මනොසිලිකාය මුඛං ලඤ්ජිතබ්බං, න අඞ්ගරාගො කාතබ්බො, න මුඛරාගො කාතබ්බො, න අඞ්ගරාගමුඛරාගො කාතබ්බො. යා කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අවඞ්ගං [අපාඞ්ගං (?)] කරොන්ති…පෙ…. විසෙසකං කරොන්ති, ඔලොකනකෙන ඔලොකෙන්ති, සාලොකෙ තිට්ඨන්ති; නච්චං [සනච්චං (සී. ස්‍යා.), සමජ්ජං (ක.)] කාරාපෙන්ති, වෙසිං වුට්ඨාපෙන්ති, පානාගාරං ඨපෙන්ති, සූනං ඨපෙන්ති, ආපණං පසාරෙන්ති, වඩ්ඪිං පයොජෙන්ති, වණිජ්ජං පයොජෙන්ති, දාසං උපට්ඨාපෙන්ති, දාසිං උපට්ඨාපෙන්ති, කම්මකාරං උපට්ඨාපෙන්ති, කම්මකාරිං උපට්ඨාපෙන්ති, තිරච්ඡානගතං උපට්ඨාපෙන්ති, හරීතකපක්කිකං [හරීතකපණ්ණිකං (ක.)] පකිණන්ති, නමතකං ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා අවඞ්ගං කාතබ්බං…පෙ…. න විසෙසකං කාතබ්බං, න ඔලොකනකෙන ඔලොකෙතබ්බං, න සාලොකෙ ඨාතබ්බං, න නච්චං කාරාපෙතබ්බං, න වෙසී වුට්ඨාපෙතබ්බා, න පානාගාරං ඨපෙතබ්බං, න සූනා ඨපෙතබ්බා, න ආපණො පසාරෙතබ්බො, න වඩ්ඪි පයොජෙතබ්බා, න වණිජ්ජා පයොජෙතබ්බා, න දාසො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න දාසී උපට්ඨාපෙතබ්බා, න කම්මකාරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න කම්මකාරී උපට්ඨාපෙතබ්බා, න තිරච්ඡානගතො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න හරීතකපක්කිකං පකිණිතබ්බං, න නමතකං ධාරෙතබ්බං. යා ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

418. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සබ්බනීලකානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. සබ්බපීතකානි චීවරානි ධාරෙන්ති, සබ්බලොහිතකානි චීවරානි ධාරෙන්ති, සබ්බමඤ්ජිට්ඨිකානි චීවරානි ධාරෙන්ති, සබ්බකණ්හානි චීවරානි ධාරෙන්ති, සබ්බමහාරඞ්ගරත්තානි චීවරානි ධාරෙන්ති, සබ්බමහානාමරත්තානි චීවරානි ධාරෙන්ති, අච්ඡින්නදසානි චීවරානි ධාරෙන්ති, දීඝදසානි චීවරානි ධාරෙන්ති, පුප්ඵදසානි චීවරානි ධාරෙන්ති, ඵලදසානි චීවරානි ධාරෙන්ති, කඤ්චුකං ධාරෙන්ති, තිරීටකං ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා සබ්බනීලකානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි…පෙ…. න තිරීටකං ධාරෙතබ්බං. යා ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

419. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී කාලං කරොන්තී එවමාහ – ''මමච්චයෙන මය්හං පරික්ඛාරො සඞ්ඝස්ස හොතූ''ති. තත්ථ භික්ඛූ ච භික්ඛුනියො ච විවදන්ති – ''අම්හාකං හොති, අම්හාකං හොතී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''භික්ඛුනී චෙ, භික්ඛවෙ , කාලං කරොන්තී එවං වදෙය්‍ය – 'මමච්චයෙන මය්හං පරික්ඛාරො සඞ්ඝස්ස හොතූ'ති, අනිස්සරො තත්ථ භික්ඛුසඞ්ඝො, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්සෙවෙතං. සික්ඛමානා චෙ, භික්ඛවෙ…පෙ…. සාමණෙරී චෙ, භික්ඛවෙ, කාලං කරොන්තී එවං වදෙය්‍ය – 'මමච්චයෙන මය්හං පරික්ඛාරො සඞ්ඝස්ස හොතූ'ති, අනිස්සරො තත්ථ භික්ඛුසඞ්ඝො, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්සෙවෙතං. භික්ඛු චෙ, භික්ඛවෙ, කාලං කරොන්තො එවං වදෙය්‍ය – 'මමච්චයෙන මය්හං පරික්ඛාරො සඞ්ඝස්ස හොතූ'ති, අනිස්සරො තත්ථ භික්ඛුනිසඞ්ඝො, භික්ඛුසඞ්ඝස්සෙවෙතං. සාමණෙරො චෙ, භික්ඛවෙ…පෙ…. උපාසකො චෙ, භික්ඛවෙ…පෙ…. උපාසිකා චෙ, භික්ඛවෙ…පෙ…. අඤ්ඤො චෙ, භික්ඛවෙ, කොචි කාලං කරොන්තො එවං වදෙය්‍ය – 'මමච්චයෙන මය්හං පරික්ඛාරො සඞ්ඝස්ස හොතූ'ති, අනිස්සරො තත්ථ භික්ඛුනිසඞ්ඝො, භික්ඛුසඞ්ඝස්සෙවෙත''න්ති.

420. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා ඉත්ථී පුරාණමල්ලී භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා හොති. සා රථිකාය දුබ්බලකං භික්ඛුං පස්සිත්වා අංසකූටෙන පහාරං දත්වා පාතෙසි [පවට්ටෙසි (සී.)]. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම, භික්ඛුනී, භික්ඛුස්ස පහාරං දස්සතී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා භික්ඛුස්ස පහාරො දාතබ්බො. යා දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා භික්ඛුං පස්සිත්වා දූරතොව ඔක්කමිත්වා මග්ගං දාතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා ඉත්ථී පවුත්ථපතිකා ජාරෙන ගබ්භිනී හොති. සා ගබ්භං පාතෙත්වා කුලූපිකං භික්ඛුනිං එතදවොච – ''හන්දය්‍යෙ, ඉමං ගබ්භං පත්තෙන නීහරා''ති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී තං ගබ්භං පත්තෙ පක්ඛිපිත්වා සඞ්ඝාටියා පටිච්ඡාදෙත්වා අගමාසි. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන පිණ්ඩචාරිකෙන භික්ඛුනා සමාදානං කතං හොති – 'යාහං පඨමං භික්ඛං ලභිස්සාමි, න තං අදත්වා භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා පරිභුඤ්ජිස්සාමී'ති. අථ ඛො සො භික්ඛු තං භික්ඛුනිං පස්සිත්වා එතදවොච – ''හන්ද, භගිනි, භික්ඛං පටිග්ගණ්හා''ති. ''අලං අය්‍යා''ති.

දුතියම්පි ඛො…පෙ…. තතියම්පි ඛො සො භික්ඛු තං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘හන්ද, භගිනි, භික්ඛං පටිග්ගණ්හා’’ති. ‘‘අලං අය්‍යා’’ති. ‘‘මයා ඛො, භගිනි, සමාදානං කතං – ‘යාහං පඨමං භික්ඛං ලභිස්සාමි, න තං අදත්වා භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා පරිභුඤ්ජිස්සාමී’ති. හන්ද , භගිනි, භික්ඛං පටිග්ගණ්හා’’ති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී තෙන භික්ඛුනා නිප්පීළියමානා නීහරිත්වා පත්තං දස්සෙසි – ‘‘පස්ස, අය්‍ය, පත්තෙ ගබ්භං; මා ච කස්සචි ආරොචෙසී’’ති. අථ ඛො සො භික්ඛු උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී පත්තෙන ගබ්භං නීහරිස්සතී’’ති! අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී පත්තෙන ගබ්භං නීහරිස්සතී’’ති! භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා පත්තෙන ගබ්භො නීහරිතබ්බො. යා නීහරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා භික්ඛුං පස්සිත්වා නීහරිත්වා පත්තං දස්සෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො භික්ඛුං පස්සිත්වා පරිවත්තෙත්වා පත්තමූලං දස්සෙන්ති. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො භික්ඛුං පස්සිත්වා පරිවත්තෙත්වා පත්තමූලං දස්සෙස්සන්තී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා භික්ඛුං පස්සිත්වා පරිවත්තෙත්වා පත්තමූලං දස්සෙතබ්බං. යා දස්සෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා භික්ඛුං පස්සිත්වා උක්කුජ්ජිත්වා පත්තං දස්සෙතුං. යඤ්ච පත්තෙ ආමිසං හොති, තෙන ච භික්ඛු නිමන්තෙතබ්බො’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං රථිකාය පුරිසබ්‍යඤ්ජනං ඡඩ්ඩිතං හොති. තං භික්ඛුනියො සක්කච්චං උපනිජ්ඣායිංසු. මනුස්සා උක්කුට්ඨිං අකංසු. තා භික්ඛුනියො මඞ්කූ අහෙසුං. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො උපස්සයං ගන්ත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පුරිසබ්‍යඤ්ජනං උපනිජ්ඣායිස්සන්තී’’ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා පුරිසබ්‍යඤ්ජනං උපනිජ්ඣායිතබ්බං. යා උපනිජ්ඣායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

421. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛූනං ආමිසං දෙන්ති. භික්ඛූ භික්ඛුනීනං දෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා අත්තනො පරිභොගත්ථාය දින්නං අඤ්ඤෙසං දස්සන්ති! මයම්පි න ජානාම දානං දාතු’’න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, අත්තනො පරිභොගත්ථාය දින්නං අඤ්ඤෙසං දාතබ්බං. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං ආමිසං උස්සන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝස්ස දාතු’’න්ති. බාළ්හතරං උස්සන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුග්ගලිකම්පි දාතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං සන්නිධිකතං ආමිසං උස්සන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං සන්නිධිං භික්ඛුනීහි [භික්ඛුනීහි භික්ඛූහි (සී.)] පටිග්ගාහාපෙත්වා [පටිග්ගහාපෙත්වා (ක.)] පරිභුඤ්ජිතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛුනීනං ආමිසං දෙන්ති. භික්ඛුනියො භික්ඛූනං දෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අත්තනො පරිභොගත්ථාය දින්නං අඤ්ඤෙසං දස්සන්ති! මයම්පි න ජානාම දානං දාතු’’න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා අත්තනො පරිභොගත්ථාය දින්නං අඤ්ඤෙසං දාතබ්බං. යා දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනීනං ආමිසං උස්සන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝස්ස දාතු’’න්ති. බාළ්හතරං උස්සන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුග්ගලිකම්පි දාතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනීනං සන්නිධිකතං ආමිසං උස්සන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං සන්නිධිං භික්ඛූහි භික්ඛුනීහි [භික්ඛූහි භික්ඛුනීහි (සී.)] පටිග්ගාහාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිතු’’න්ති.

422. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං සෙනාසනං උස්සන්නං හොති, භික්ඛුනීනං [භික්ඛුනීනං සෙනාසනං (ස්‍යා. කං.)] න හොති. භික්ඛුනියො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසුං – ‘සාධු, භන්තෙ, අය්‍යා අම්හාකං සෙනාසනං දෙන්තු තාවකාලික’න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං සෙනාසනං දාතුං තාවකාලික’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන උතුනියො භික්ඛුනියො ඔනද්ධමඤ්චං ඔනද්ධපීඨං අභිනිසීදන්තිපි අභිනිපජ්ජන්තිපි. සෙනාසනං ලොහිතෙන මක්ඛියති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා ඔනද්ධමඤ්චං

ඔනද්ධපීඨං අභිනිසීදිතබ්බං අභිනිපජ්ජිතබ්බං. යා අභිනිසීදෙය්‍ය වා අභිනිපජ්ජෙය්‍ය වා ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආවසථචීවර''න්ති. ආවසථචීවරං ලොහිතෙන මක්ඛියති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, ආණිචොළක''න්ති. චොළකං නිපතති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සුත්තකෙන බන්ධිත්වා ඌරුයා බන්ධිතු''න්ති . සුත්තං ඡිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සංවෙල්ලියං, කටිසුත්තක''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සබ්බකාලං කටිසුත්තකං ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා සබ්බකාලං කටිසුත්තකං ධාරෙතබ්බං. යා ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උතුනියා කටිසුත්තක''න්ති.

දුතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

3. තතියභාණවාරො

423. තෙන ඛො පන සමයෙන උපසම්පන්නායො දිස්සන්ති – අනිමිත්තාපි, නිමිත්තමත්තාපි, අලොහිතාපි, ධුවලොහිතාපි, ධුවචොළාපි, පග්ඝරන්තීපි, සිඛරිණීපි, ඉත්ථිපණ්ඩකාපි, වෙපුරිසිකාපි, සම්භින්නාපි, උභතොබ්‍යඤ්ජනාපි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙන්තියා චතුවීසති අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතුං. එවඤ්ච පන , භික්ඛවෙ, පුච්ඡිතබ්බා – 'නසි අනිමිත්තා, නසි නිමිත්තමත්තා, නසි අලොහිතා, නසි ධුවලොහිතා, නසි ධුවචොළා, නසි පග්ඝරන්තී, නසි සිඛරණී [සිඛරිණී (සී. ස්‍යා.)], නසි ඉත්ථිපණ්ඩකා, නසි වෙපුරිසිකා, නසි සම්භින්නා, නසි උභතොබ්‍යඤ්ජනා? සන්ති තෙ එවරූපා ආබාධා – කුට්ඨං, ගණ්ඩො, කිලාසො, සොසො, අපමාරො? මනුස්සාසි, ඉත්ථීසි, භුජිස්සාසි, අණණාසි, නසි රාජභටී? අනුඤ්ඤාතාසි මාතාපිතූහි, සාමිකෙන? පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාසි, පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං, කින්නාමාසි, කානාමා තෙ පවත්තිනී''ති?

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ භික්ඛුනීනං අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්ති. උපසම්පදාපෙක්ඛායො විත්ථායන්ති, මඞ්කූ හොන්ති, න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකතොඋපසම්පන්නාය භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ විසුද්ධාය භික්ඛුසඞ්ඝෙ උපසම්පාදෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අනනුසිට්ඨායො උපසම්පදාපෙක්ඛායො අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්ති. උපසම්පදාපෙක්ඛායො විත්ථායන්ති, මඞ්කූ හොන්ති, න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඨමං අනුසාසිත්වා පච්ඡා අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතු''න්ති.

තත්ථෙව සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනුසාසන්ති. උපසම්පදාපෙක්ඛායො තථෙව විත්ථායන්ති, මඞ්කූ හොන්ති , න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකමන්තං අනුසාසිත්වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, අනුසාසිතබ්බා.

424. ''පඨමං උපජ්ඣං ගාහාපෙතබ්බා. උපජ්ඣං ගාහාපෙත්වා පත්තචීවරං ආචික්ඛිතබ්බං – 'අයං තෙ පත්තො, අයං සඞ්ඝාටි, අයං උත්තරාසඞ්ගො, අයං අන්තරවාසකො, ඉදං සංකච්චිකං [සඞ්කච්ඡිකං (ස්‍යා.)], අයං උදකසාටිකා; ගච්ඡ අමුම්හි ඔකාසෙ තිට්ඨාහී''ති.

බාලා අබ්‍යත්තා අනුසාසන්ති. දුරනුසිට්ඨායො උපසම්පදාපෙක්ඛායො විත්ථායන්ති, මඞ්කූ හොන්ති, න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, බාලාය අබ්‍යත්තාය අනුසාසිතබ්බා. යා අනුසාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය අනුසාසිතු''න්ති.

අසම්මතා අනුසාසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, අසම්මතාය අනුසාසිතබ්බා. යා අනුසාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සම්මතාය අනුසාසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා – අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං, පරාය වා පරා සම්මන්නිතබ්බා.

''කථඤ්ච අත්තනාව [අත්තනා වා (ක.)] අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං? බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො – 'සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමං අනුසාසෙය්‍ය'න්ති. එවං අත්තනාව අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං.

''කථඤ්ච පරාය [පරාය වා (ක.)] පරා සම්මන්නිතබ්බා? බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො – 'සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමං අනුසාසෙය්‍යා'ති. එවං පරාය පරා සම්මන්නිතබ්බා.

“තාය සම්මතාය භික්ඛුනියා උපසම්පදාපෙක්ඛං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයා – ‘සුණසි ඉත්ථන්නාමෙ. අයං තෙ සච්චකාලො, භූතකාලො. යං ජාතං තං සඞ්ඝමජ්ඣෙ පුච්ඡන්තෙ සන්තං අත්ථීති වත්තබ්බං, අසන්තං නත්ථීති වත්තබ්බං. මා ඛො විත්ථායි [විත්ථාසි (ක.)], මා ඛො මඞ්කු අහොසි. එවං තං පුච්ඡිස්සන්ති – නසි අනිමිත්තා, නසි නිමිත්තමත්තා, නසි අලොහිතා, නසි ධුවලොහිතා, නසි ධුවචොළා, නසි පග්ඝරන්තී, නසි සිඛරිණී, නසි ඉත්ථිපණ්ඩකා, නසි වෙපුරිසිකා, නසි සම්භින්නා, නසි උභතොබ්‍යඤ්ජනා? සන්ති තෙ එවරූපා ආබාධා – කුට්ඨං, ගණ්ඩො, කිලාසො, සොසො, අපමාරො? මනුස්සාසි, ඉත්ථීසි, භුජිස්සාසි, අණණාසි, නසි රාජභටී? අනුඤ්ඤාතාසි මාතාපිතූහි, සාමිකෙන? පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාසි, පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං, කින්නාමාසි, කානාමා තෙ පවත්තිනී’ති ?

“එකතො ආගච්ඡන්ති. න එකතො ආගන්තබ්බං. අනුසාසිකාය පඨමතරං ආගන්ත්වා සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො – ‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. අනුසිට්ඨා සා මයා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමා ආගච්ඡෙය්‍යා’ති. ‘ආගච්ඡාහී’ති වත්තබ්බා.

“එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා උපසම්පදං යාචාපෙතබ්බා – ‘සඞ්ඝං, අය්‍යෙ, උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. දුතියම්පි, අය්‍යෙ, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. තතියම්පි, අය්‍යෙ, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදායා’ති. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

“සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමං අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡෙය්‍යන්ති.

“සුණසි ඉත්ථන්නාමෙ. අයං තෙ සච්චකාලො, භූතකාලො. යං ජාතං තං පුච්ඡාමි සන්තං අත්ථීති වත්තබ්බං, අසන්තං නත්ථීති වත්තබ්බං. නසි අනිමිත්තා…පෙ…. කින්නාමාසි, කානාමා තෙ පවත්තිනීති. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

425. “සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. පරිසුද්ධා අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්සා පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා. එසා ඤත්ති.

“සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා . පරිසුද්ධා අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්සා පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

“දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. පරිසුද්ධා අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්සා පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

“උපසම්පන්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පවත්තිනියා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

“තාවදෙව තං ආදාය භික්ඛුසඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා උපසම්පදං යාචාපෙතබ්බා – ‘අහං, අය්‍යා, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා . එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා; සඞ්ඝං, අය්‍යා, උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං, අය්‍යා, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. අහං, අය්‍යා, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. දුතියම්පි, අය්‍යා, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං, අය්‍යා, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. අහං, අය්‍යා, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. තතියම්පි, අය්‍යා, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං, අය්‍යා, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදායා’ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

“සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය, ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘උපසම්පන්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

‘‘තාවදෙව ඡායා මෙතබ්බා, උතුප්පමාණං ආචික්ඛිතබ්බං, දිවසභාගො ආචික්ඛිතබ්බො, සඞ්ගීති ආචික්ඛිතබ්බා, භික්ඛුනියො වත්තබ්බා – ඉමිස්සා තයො ච නිස්සයෙ, අට්ඨ ච අකරණීයානි ආචික්ඛෙය්‍යාථා’’ති.

426. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො භත්තග්ගෙ ආසනං සංකසායන්තියො කාලං වීතිනාමෙසුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨන්නං භික්ඛුනීනං යථාවුඩ්ඪං, අවසෙසානං යථාගතික’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො – භගවතා අනුඤ්ඤාතං අට්ඨන්නං භික්ඛුනීනං යථාවුඩ්ඪං, අවසෙසානං යථාගතිකන්ති – සබ්බත්ථ අට්ඨෙව භික්ඛුනියො යථාවුඩ්ඪං පටිබාහන්ති, අවසෙසායො යථාගතිකං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භත්තග්ගෙ අට්ඨන්නං භික්ඛුනීනං යථාවුඩ්ඪං, අවසෙසානං යථාගතිකං; අඤ්ඤත්ථ සබ්බත්ථ යථාවුඩ්ඪං [අඤ්ඤත්ථ යථාවුඩ්ඪං (ස්‍යා.)] න පටිබාහිතබ්බං. යා පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

427. [පාචි. 1050 ආදයො] තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො න පවාරෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා න පවාරෙතබ්බං. යා න පවාරෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අත්තනා පවාරෙත්වා භික්ඛුසඞ්ඝං න පවාරෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා අත්තනා පවාරෙත්වා භික්ඛුසඞ්ඝො න පවාරෙතබ්බො. යා න පවාරෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො භික්ඛූහි සද්ධිං එකතො පවාරෙන්තියො කොලාහලං අකංසු. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා භික්ඛූහි සද්ධිං එකතො පවාරෙතබ්බං. යා පවාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පුරෙභත්තං පවාරෙන්තියො කාලං වීතිනාමෙසුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පච්ඡාභත්තං [භික්ඛවෙ භික්ඛුනියා පච්ඡාභත්තං (ස්‍යා. කං.)] පවාරෙතු’’න්ති. පච්ඡාභත්තං පවාරෙන්තියො විකාලෙ [විකාලං (ක.)] අහෙසුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අජ්ජතනා භික්ඛුනිසඞ්ඝං [අජ්ජතනා (සී.), අජ්ජතනාය (ක.)] පවාරෙත්වා අපරජ්ජු භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙතු’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සබ්බො භික්ඛුනිසඞ්ඝො පවාරෙන්තො කොලාහලං අකාසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකං භික්ඛුනිං බ්‍යත්තං පටිබලං සම්මන්නිතුං – භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස අත්ථාය භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා. පඨමං භික්ඛුනී යාචිතබ්බා, යාචිත්වා බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සම්මන්නෙය්‍ය භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස අත්ථාය භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙතුං. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සම්මන්නති භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස අත්ථාය භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙතුං. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා සම්මුති භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස අත්ථාය භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙතුං, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස අත්ථාය භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙතුං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

‘‘තාය සම්මතාය භික්ඛුනියා භික්ඛුනිසඞ්ඝං ආදාය භික්ඛුසඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘භික්ඛුනීසඞ්ඝො , අය්‍යා, භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙති – දිට්ඨෙන වා, සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු [වදතු මං (ක.)], අය්‍යා, භික්ඛුසඞ්ඝො භික්ඛුනිසඞ්ඝං අනුකම්පං උපාදාය, පස්සන්තො පටිකරිස්සති. දුතියම්පි, අය්‍යා…පෙ…. තතියම්පි, අය්‍යා, භික්ඛුනිසඞ්ඝො භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙති – දිට්ඨෙන වා, සුතෙන වා, පරිසඞ්කාය වා. වදතු, අය්‍යා, භික්ඛුසඞ්ඝො භික්ඛුනිසඞ්ඝං අනුකම්පං උපාදාය, පස්සන්තො පටිකරිස්සතී’’ති.

428. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො භික්ඛූනං උපොසථං ඨපෙන්ති, පවාරණං ඨපෙන්ති, සවචනීයං කරොන්ති, අනුවාදං පට්ඨපෙන්ති, ඔකාසං කාරෙන්ති, චොදෙන්ති, සාරෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා භික්ඛුස්ස උපොසථො ඨපෙතබ්බො; ඨපිතොපි අට්ඨපිතො; ඨපෙන්තියා ආපත්ති දුක්කටස්ස. න පවාරණා ඨපෙතබ්බා; ඨපිතාපි අට්ඨපිතා; ඨපෙන්තියා ආපත්ති දුක්කටස්ස. න සවචනීයං කාතබ්බං; කතම්පි අකතං; කරොන්තියා ආපත්ති දුක්කටස්ස. න අනුවාදො පට්ඨපෙතබ්බො; පට්ඨපිතොපි අප්පට්ඨපිතො; පට්ඨපෙන්තියා ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ඔකාසො කාරෙතබ්බො ; කාරිතොපි අකාරිතො; කාරෙන්තියා ආපත්ති දුක්කටස්ස. න චොදෙතබ්බො; චොදිතොපි අචොදිතො; චොදෙන්තියා ආපත්ති දුක්කටස්ස . න සාරෙතබ්බො; සාරිතොපි අසාරිතො; සාරෙන්තියා ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ භික්ඛුනීනං උපොසථං ඨපෙන්ති, පවාරණං ඨපෙන්ති, සවචනීයං කරොන්ති, අනුවාදං පට්ඨපෙන්ති, ඔකාසං කාරෙන්ති, චොදෙන්ති, සාරෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ භික්ඛුනා භික්ඛුනියා උපොසථං ඨපෙතුං; ඨපිතොපි සුට්ඨපිතො; ඨපෙන්තස්ස අනාපත්ති. පවාරණං ඨපෙතුං; ඨපිතාපි සුට්ඨපිතා; ඨපෙන්තස්ස අනාපත්ති. සවචනීයං කාතුං; කතම්පි සුකතං; කරොන්තස්ස අනාපත්ති. අනුවාදං පට්ඨපෙතුං; පට්ඨපිතොපි සුප්පට්ඨපිතො; පට්ඨපෙන්තස්ස අනාපත්ති. ඔකාසං කාරෙතුං; කාරිතොපි සුකාරිතො; කාරෙන්තස්ස අනාපත්ති. චොදෙතුං; චොදිතාපි සුචොදිතා; චොදෙන්තස්ස අනාපත්ති. සාරෙතුං; සාරිතාපි සුසාරිතා; සාරෙන්තස්ස අනාපත්තී’’ති.

429. [පාචි. 1184] තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො යානෙන යායන්ති – ඉත්ථියුත්තෙනපි පුරිසන්තරෙන, පුරිසයුත්තෙනපි ඉත්ථන්තරෙන. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. ‘‘සෙය්‍යථාපි ගඞ්ගාමහියායා’’ති [ගඞ්ගාමහියාති (සී.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා යානෙන යායිතබ්බං. යා යායෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ගිලානා හොති, න සක්කොති පදසා ගන්තුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, ගිලානාය යාන’’න්ති. අථ ඛො භික්ඛුනීනං එතදහොසි – ‘‘ඉත්ථියුත්තං නු ඛො, පුරිසයුත්තං නු ඛො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉත්ථියුත්තං පුරිසයුත්තං හත්ථවට්ටක’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරිස්සා භික්ඛුනියා යානුග්ඝාතෙන බාළ්හතරං අඵාසු අහොසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සිවිකං පාටඞ්කි’’න්ති.

430. තෙන ඛො පන සමයෙන අඩ්ඪකාසී ගණිකා භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා හොති. සා ච සාවත්ථිං ගන්තුකාමා හොති – ‘භගවතො සන්තිකෙ උපසම්පජ්ජිස්සාමී’ති. අස්සොසුං ඛො ධුත්තා – ‘අඩ්ඪකාසී කිර ගණිකා සාවත්ථිං ගන්තුකාමා’ති. තෙ මග්ගෙ පරියුට්ඨිංසු. අස්සොසි ඛො අඩ්ඪකාසී ගණිකා – ‘ධුත්තා කිර මග්ගෙ පරියුට්ඨිතා’ති. භගවතො සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘අහඤ්හි උපසම්පජ්ජිතුකාමා; කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දූතෙනපි උපසම්පාදෙතු’’න්ති.

භික්ඛුදූතෙන උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුදූතෙන උපසම්පාදෙතබ්බා. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති. සික්ඛමානදූතෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. සාමණෙරදූතෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. සාමණෙරිදූතෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. බාලාය අබ්‍යත්තාය දූතෙන උපසම්පාදෙන්ති. ‘‘න, භික්ඛවෙ, බාලාය අබ්‍යත්තාය දූතෙන උපසම්පාදෙතබ්බා. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය දූතෙන උපසම්පාදෙතුන්ති.

‘‘තාය දූතාය භික්ඛුනියා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘ඉත්ථන්නාමා, අය්‍යා, ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. සා කෙනචිදෙව අන්තරායෙන න ආගච්ඡති. ඉත්ථන්නාමා, අය්‍යා, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති. උල්ලුම්පතු තං, අය්‍යා, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. ඉත්ථන්නාමා, අය්‍යා, ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. සා කෙනචිදෙව අන්තරායෙන න ආගච්ඡති. දුතියම්පි, අය්‍යා, ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති. උල්ලුම්පතු තං, අය්‍යා, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. ඉත්ථන්නාමා, අය්‍යා, ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා

භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. සා කෙනචිදෙව අන්තරායෙන න ආගච්ඡති. තතියම්පි, අය්‍යා, ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති. උල්ලුම්පතු තං, අය්‍යා, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදායා’ති . බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. සා කෙනචිදෙව අන්තරායෙන න ආගච්ඡති. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ , භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. සා කෙනචිදෙව අන්තරායෙන න ආගච්ඡති. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි. සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදාපෙක්ඛා. එකතොඋපසම්පන්නා භික්ඛුනිසඞ්ඝෙ, විසුද්ධා. සා කෙනචිදෙව අන්තරායෙන න ආගච්ඡති. ඉත්ථන්නාමා සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමාය උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘උපසම්පන්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය පවත්තිනියා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

‘‘තාවදෙව ඡායා මෙතබ්බා, උතුප්පමාණං ආචික්ඛිතබ්බං, දිවසභාගො ආචික්ඛිතබ්බො, සඞ්ගීති ආචික්ඛිතබ්බා, භික්ඛුනියො වත්තබ්බා – තස්සා තයො ච නිස්සයෙ, අට්ඨ ච අකරණීයානි ආචික්ඛෙය්‍යාථා’’ති.

431. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. ධුත්තා දූසෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං, ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා අරඤ්ඤෙ වත්ථබ්බං. යා වසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන උපාසකෙන භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස උද්දොසිතො දින්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උද්දොසිත’’න්ති. උද්දොසිතො න සම්මති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපස්සය’’න්ති. උපස්සයො න සම්මති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නවකම්ම’’න්ති. නවකම්මං න සම්මති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුග්ගලිකම්පි කාතු’’න්ති.

432. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා ඉත්ථී සන්නිසින්නගබ්භා භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා හොති. තස්සා පබ්බජිතාය ගබ්භො වුට්ඨාති. අථ ඛො තස්සා භික්ඛුනියා එතදහොසි – ‘‘කථං නු ඛො මයා ඉමස්මිං දාරකෙ පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පොසෙතුං, යාව සො දාරකො විඤ්ඤුතං පාපුණාතී’’ති.

අථ ඛො තස්සා භික්ඛුනියා එතදහොසි – ‘‘මයා ච න ලබ්භා එකිකාය වත්ථුං, අඤ්ඤාය ච භික්ඛුනියා න ලබ්භා දාරකෙන සහ වත්ථුං, කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකං භික්ඛුනිං සම්මන්නිත්වා තස්සා භික්ඛුනියා දුතියං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා. පඨමං භික්ඛුනී යාචිතබ්බා, යාචිත්වා බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සම්මන්නෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දුතියං. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සම්මන්නති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දුතියං. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා සම්මුති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දුතියාය, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දුතියා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අථ ඛො තස්සා දුතියිකාය භික්ඛුනියා එතදහොසි – ‘‘කථං නු ඛො මයා ඉමස්මිං දාරකෙ පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඨපෙත්වා සාගාරං යථා අඤ්ඤස්මිං පුරිසෙ පටිපජ්ජන්ති

[පටිපජ්ජති (සයා.)] එවං තස්මිං දාරකෙ පටිපජ්ජිතු''න්ති.

433. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නා හොති මානත්තචාරිනී. අථ ඛො තස්සා භික්ඛුනියා එතදහොසි – ''මයා ච න ලබ්භා එකිකාය වත්ථුං, අඤ්ඤාය ච භික්ඛුනියා න ලබ්භා සහ මයා වත්ථුං, කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකං භික්ඛුනිං සම්මන්නිත්වා තස්සා භික්ඛුනියා දුතියං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා. පඨමං භික්ඛුනී යාචිතබ්බා, යාචිත්වා බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සම්මන්නෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දුතියං. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සම්මන්නති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දුතියං. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා සම්මුති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දුතියාය, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

''සම්මතා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දුතියා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

434. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී සික්ඛං පච්චක්ඛාය විබ්භමි. සා පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛුනියො උපසම්පදං යාචි . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා සික්ඛාපච්චක්ඛානං; යදෙව සා විබ්භන්තා තදෙව සා අභික්ඛුනී''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී සකාවාසා තිත්ථායතනං සඞ්කමි. සා පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛුනියො උපසම්පදං යාචි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''යා සා, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී සකාවාසා තිත්ථායතනං සඞ්කන්තා, සා ආගතා න උපසම්පාදෙතබ්බා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පුරිසෙහි අභිවාදනං , කෙසච්ඡෙදනං, නඛච්ඡෙදනං, වණප්පටිකම්මං, කුක්කුච්චායන්තා න සාදියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාදිතු''න්ති [සාදියිතුං (ක.)].

435. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පල්ලඞ්කෙන නිසීදන්ති පණ්හිසම්ඵස්සං සාදියන්තී [සාදියන්තා (ක.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා පල්ලඞ්කෙන නිසීදිතබ්බං. යා නිසීදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ගිලානා හොති. තස්සා විනා පල්ලඞ්කෙන න ඵාසු හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා අඩ්ඪපල්ලඞ්ක''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො වච්චකුටියා වච්චං කරොන්ති . ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තත්ථෙව ගබ්භං පාතෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා වච්චකුටියා වච්චො කාතබ්බො. යා කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, හෙට්ඨා විවටෙ උපරිපටිච්ඡන්නෙ වච්චං කාතු''න්ති.

436. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො චුණ්ණෙන නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති...පෙ.... සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා චුණ්ණෙන නහායිතබ්බං. යා නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කුක්කුසං මත්තික''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො වාසිතකාය මත්තිකාය නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති...පෙ.... සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා වාසිතකාය මත්තිකාය නහායිතබ්බං. යා නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පකතිමත්තික''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ජන්තාඝරෙ නහායන්තියො කොලාහලං අකංසු. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා ජන්තාඝරෙ නහායිතබ්බං. යා නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පටිසොතෙ නහායන්ති ධාරාසම්ඵස්සං සාදියන්තී. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''න, භික්ඛවෙ , භික්ඛුනියා පටිසොතෙ නහායිතබ්බං. යා නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අතිත්ථෙ නහායන්ති. ධුත්තා දූසෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා අතිත්ථෙ නහායිතබ්බං. යා නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පුරිසතිත්ථෙ නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති… පෙ.… සෙය්‍යථාපි ගිහිනී කාමභොගිනියොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා පුරිසතිත්ථෙ නහායිතබ්බං. යා නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මහිලාතිත්ථෙ නහායිතු’’න්ති.

තතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

භික්ඛුනික්ඛන්ධකො දසමො.

ඉමස්මිං ඛන්ධකෙ වත්ථූ එකසතං.

තස්සුද්දානං –

පබ්බජ්ජං ගොතමී යාචි, නානුඤ්ඤාසි තථාගතො;
කපිලවත්ථු වෙසාලිං, අගමාසි විනායකො.

රජොකිණ්ණෙන කොට්ඨකෙ, ආනන්දස්ස පවෙදයි;
භබ්බොති නයතො යාචි, මාතාති පොසිකාති ච.

වස්සසතං තදහු ච, අභික්ඛුපච්චාසීසනා;
පවාරණා ගරුධම්මා, ද්වෙ වස්සා අනක්කොසනා.

ඔවටො ච අට්ඨ ධම්මා, යාවජීවානුවත්තනා;
ගරුධම්මපටිග්ගාහො සාවස්සා උපසම්පදා.

වස්සසහස්සං පඤ්චෙව, කුම්භථෙනකසෙතට්ටි;
මඤ්ජිට්ඨිකඋපමාහි, එවං සද්ධම්මහිංසනා.

ආළිං බන්ධෙය්‍ය පාළුව, පුන සද්ධම්මසණ්ඨිති;
උපසම්පාදෙතුං අය්‍යා, යථාවුඩ්ඪාභිවාදනා.

න කරිස්සන්ති කිමෙව, සාධාරණාසාධාරණං;
ඔවාදං පාතිමොක්ඛඤ්ච, කෙන නු ඛො උපස්සයං.

න ජානන්ති ච ආචික්ඛි, න කරොන්ති ච භික්ඛුහි;
පටිග්ගහෙතුං භික්ඛූහි, භික්ඛුනීහි පටිග්ගහො.

ආචික්ඛි කම්මං භික්ඛූහි, උජ්ඣායන්ති භික්ඛුනීහි වා;
ආචික්ඛිතුං භණ්ඩනඤ්ච, රොපෙත්වා උප්පලාය ච.

සාවත්ථියා කද්දමොද, අවන්දි කාය ඌරු ච;
අඞ්ගජාතඤ්ච ඔභාසං, සම්පයොජෙන්ති වග්ගිකා.

අවන්දියො දණ්ඩකම්මං, භික්ඛුනියො තථා පුන;
ආවරණඤ්ච ඔවාදං, කප්පති නු ඛො පක්කමි.

බාලා වත්ථුවිනිච්ඡයා, ඔවාදං සඞ්ඝො පඤ්චහි;
දුවෙ තිස්සො න ගණ්හන්ති, බාලා ගිලානගමිකං.

ආරඤ්ඤිකො නාරොචෙන්ති, න පච්චාගච්ඡන්ති ච;
දීඝං විලීවචම්මඤ්ච, දුස්සා ච වෙණිවට්ටි ච;
චොළවෙණි ච වට්ටි ච, සුත්තවෙණි ච වට්ටිකා.

අට්ඨිල්ලං ගොහනුකෙන, හත්ථකොච්ඡං පාදං තථා;
ඌරුං මුඛං දන්තමංසං, ආලිම්පොමද්දචුණ්ණනා.

ලඤ්ජෙන්ති අඩ්ඪරාගඤ්ච, මුඛරාගං තථා දුවෙ;
අවඞ්ගං විසෙසොලොකො, සාලොකෙන නච්චෙන ච [සාලොකෙ සනච්චෙන ච (සී.), සාලොකෙන සනච්චනං (ස්‍යා.)].

වෙසී පානාගාරං සූනං, ආපණං වඩ්ඪි වණිජ්ජා;
දාසං දාසිං කම්මකරං, කම්මකාරිං උපට්ඨයුං.

තිරච්ඡානහරීතකිං, සන්ධාරයන්ති නමතකං;
නීලං පීතං ලොහිතකං, මඤ්ජිට්ඨකණ්හචීවරා.

මහාරඞ්ගමහානාමඅච්ඡින්නා දීඝමෙව ච;
පුප්ඵඵලකඤ්චුකඤ්ච, තිරීටකඤ්ච ධාරයුං.

භික්ඛුනී සික්ඛමානාය, සාමණෙරාය අච්චයෙ;
නියාදිතෙ පරික්ඛාරෙ, භික්ඛුනියොව ඉස්සරා.

භික්ඛුස්ස සාමණෙරස්ස, උපාසකස්සුපාසිකා;
අඤ්ඤෙසඤ්ච පරික්ඛාරෙ, නියාතෙ භික්ඛුඉස්සරා.

මල්ලී ගබ්භං පත්තමූලං, බ්‍යඤ්ජනං ආමිසෙන ච;
උස්සන්නඤ්ච බාළ්හතරං, සන්නිධිකතමාමිසං.

භික්ඛූනං යාදිසං හොට්ඨං [හෙට්ඨා (සී.), හෙට්ඨං (ස්‍යා.), භුත්ති (ක.)], භික්ඛුනීනං තථා කරෙ;
සෙනාසනං උතුනියො, මක්ඛීයති පටාණි ච.

ඡිජ්ජන්ති සබ්බකාලඤ්ච, අනිමිත්තාපි දිස්සරෙ;
නිමිත්තා ලොහිතා චෙව, තථෙව ධුවලොහිතා.

ධුවචොළපග්ඝරන්තී, සිඛරණිත්ථිපණ්ඩකා;
වෙපුරිසී ච සම්භින්නා, උභතොබ්‍යඤ්ජනාපි ච.

අනිමිත්තාදිතො කත්වා, යාව උභතොබ්‍යඤ්ජනා;
එතං පෙය්‍යාලතො හෙට්ඨා, කුට්ඨං ගණ්ඩො කිලාසො ච.

සොසාපමාරො මානුසී, ඉත්ථීසි භුජිස්සාසි ච;
අණණා න රාජභටී, අනුඤ්ඤාතා ච වීසති.

පරිපුණ්ණා ච කින්නාමා, කානාමා තෙ පවත්තිනී;
චතුවීසන්තරායානං, පුච්ඡිත්වා උපසම්පදා.

විත්ථායන්ති අනනුසිට්ඨා, සඞ්ඝමජ්ඣෙ තථෙව ච;
උපජ්ඣාගාහ සඞ්ඝාටි, උත්තරන්තරවාසකො.

සඞ්කච්චුදකසාටි ච, ආචික්ඛිත්වාන පෙසයෙ;
බාලා අසම්මතෙකතො, යාවෙ පුච්ඡන්තරායිකා.

එකතොඋපසම්පන්නා, භික්ඛුසඞ්ඝෙ තථා පුන;
ඡායා උතු දිවසා ච, සඞ්ගීති තයො නිස්සයෙ.

අට්ඨ අකරණීයානි, කාලං සබ්බත්ථ අට්ඨෙව;
න පවාරෙන්ති භික්ඛුනී, භික්ඛුසඞ්ඝං තථෙව ච.

කොලාහලං පුරෙභත්තං, විකාලෙ ච කොලාහලං;
උපොසථං පවාරණං, සවචනීයානුවාදනං.

ඔකාසං චොදෙ සාරෙන්ති, පටික්ඛිත්තං මහෙසිනා;
තථෙව භික්ඛු භික්ඛුනී, අනුඤ්ඤාතං මහෙසිනා.

යානං ගිලානයුත්තඤ්ච, යානුග්ඝාතඞ්ඝකාසිකා;
භික්ඛු සික්ඛා සාමණෙර, සාමණෙරී ච බාලාය.

අරඤ්ඤෙ උපාසකෙන, උද්දොසිතො උපස්සයං;
න සම්මති නවකම්මං, නිසින්නගබ්භඵකිකා.

සාගාරඤ්ච ගරුධම්මං, පච්චක්ඛාය ච සඞ්කමි;
අභිවාදනකෙසා ච, නඛා ච වණකම්මනා.

පල්ලඞ්කෙන ගිලානා ච, වච්චං චුණ්ණෙන වාසිතං;
ජන්තාඝරෙ පටිසොතෙ, අතිත්ථෙ පුරිසෙන ච.

මහාගොතමී ආයාචි, ආනන්දො චාපි යොනිසො;
පරිසා චතස්සො හොන්ති, පබ්බජ්ජා ජිනසාසනෙ.

සංවෙගජනනත්ථාය , සද්ධම්මස්ස ච වුද්ධියා;
ආතුරස්සාව භෙසජ්ජං, එවං බුද්ධෙන දෙසිතං.

එවං විනීතා සද්ධම්මෙ, මාතුගාමාපි ඉතරා;
යායන්ති [තායන්ති (සී. ස්‍යා.)] අච්චුතං ඨානං, යත්ථ ගන්ත්වා න සොචරෙති.

භික්ඛුනික්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

11. පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකං

1. සඞ්ගීතිනිදානං

437. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘එකමිදාහං, ආවුසො, සමයං පාවාය කුසිනාරං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නො මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං පඤ්චමත්තෙහි භික්ඛුසතෙහි. අථ ඛ්වාහං, ආවුසො, මග්ගා ඔක්කම්ම අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදිං.

[දී. නි. 2.231] ‘‘තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ආජීවකො කුසිනාරාය මන්දාරවපුප්ඵං ගහෙත්වා පාවං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නො හොති. අද්දසං ඛො අහං, ආවුසො, තං ආජීවකං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන තං ආජීවකං එතදවොචං – ‘අපාවුසො, අම්හාකං සත්ථාරං ජානාසී’ති? ‘ආමාවුසො, ජානාමි. අජ්ජ සත්තාහපරිනිබ්බුතො සමණො ගොතමො. තතො මෙ ඉදං මන්දාරවපුප්ඵං ගහිත’න්ති. තත්‍රාවුසො, යෙ තෙ භික්ඛූ අවීතරාගා අප්පෙකච්චෙ බාහා පග්ගය්හ කන්දන්ති, ඡින්නපාතං පපතන්ති, ආවට්ටන්ති, විවට්ටන්ති – අතිඛිප්පං භගවා පරිනිබ්බුතො, අතිඛිප්පං සුගතො පරිනිබ්බුතො, අතිඛිප්පං චක්ඛුං ලොකෙ අන්තරහිතන්ති. යෙ පන තෙ භික්ඛූ වීතරාගා තෙ සතා සම්පජානා අධිවාසෙන්ති – අනිච්චා සඞ්ඛාරා, තං කුතෙත්ථ ලබ්භාති.

‘‘අථ ඛ්වාහං, ආවුසො, තෙ භික්ඛූ එතදවොචං – ‘අලං, ආවුසො, මා සොචිත්ථ; මා පරිදෙවිත්ථ. නන්වෙතං, ආවුසො, භගවතා පටිකච්චෙව අක්ඛාතං – සබ්බෙහෙව පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො අඤ්ඤථාභාවො. තං කුතෙත්ථ ආවුසො ලබ්භා, යං තං ජාතං භූතං සඞ්ඛතං පලොකධම්මං, තං වත මා පලුජ්ජීති – නෙතං ඨානං විජ්ජතී’ති.

‘‘තෙන ඛො පනාවුසො, සමයෙන සුභද්දො නාම වුඩ්ඪපබ්බජිතො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති . අථ ඛො, ආවුසො, සුභද්දො වුඩ්ඪපබ්බජිතො තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘අලං, ආවුසො, මා සොචිත්ථ; මා පරිදෙවිත්ථ. සුමුත්තා මයං තෙන මහාසමණෙන ; උපද්දුතා ච මයං හොම – ඉදං වො කප්පති, ඉදං වො න කප්පතීති. ඉදානි පන මයං යං ඉච්ඡිස්සාම තං කරිස්සාම, යං න ඉච්ඡිස්සාම න තං කරිස්සාමා’ති. හන්ද මයං, ආවුසො, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායාම. පුරෙ අධම්මො දිප්පති [දිබ්බති (ක.)], ධම්මො පටිබාහියති; පුරෙ අවිනයො දිප්පති විනයො පටිබාහියති; පුරෙ අධම්මවාදිනො බලවන්තො හොන්ති, ධම්මවාදිනො දුබ්බලා හොන්ති; පුරෙ අවිනයවාදිනො බලවන්තො හොන්ති, විනයවාදිනො දුබ්බලා හොන්ති’’ති.

‘‘තෙන හි, භන්තෙ, ථෙරො භික්ඛූ උච්චිනතූ’’ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො එකෙනූනපඤ්චඅරහන්තසතානි උච්චිනි. භික්ඛූ ආයස්මන්තං මහාකස්සපං එතදවොචුං – ‘‘අයං, භන්තෙ, ආයස්මා ආනන්දො කිඤ්චාපි සෙක්ඛො, අභබ්බො ඡන්දා දොසා මොහා භයා අගතිං ගන්තුං. බහු ච අනෙන භගවතො සන්තිකෙ ධම්මො ච විනයො ච පරියත්තො. තෙන හි, භන්තෙ, ථෙරො ආයස්මන්තම්පි ආනන්දං උච්චිනතූ’’ති . අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තම්පි ආනන්දං උච්චිනි.

අථ ඛො ථෙරානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කත්ථ නු ඛො මයං ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායෙය්‍යාමා’’ති? අථ ඛො ථෙරානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘රාජගහං ඛො මහාගොචරං පහූතසෙනාසනං, යංනූන මයං රාජගහෙ වස්සං වසන්තා ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායෙය්‍යාම. න අඤ්ඤෙ භික්ඛූ රාජගහෙ වස්සං උපගච්ඡෙය්‍යු’’න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

438. ‘‘සුණාතු මෙ, ආවුසො, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉමානි පඤ්ච භික්ඛුසතානි සම්මන්නෙය්‍ය – රාජගහෙ වස්සං වසන්තානි ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායිතුං, න අඤ්ඤෙහි භික්ඛූහි රාජගහෙ වස්සං වසිතබ්බන්ති. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, ආවුසො, සඞ්ඝො. ඉමානි පඤ්ච භික්ඛුසතානි සම්මන්නති – රාජගහෙ වස්සං වසන්තානි ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායිතුං, න අඤ්ඤෙහි භික්ඛූහි රාජගහෙ වස්සං වසිතබ්බන්ති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉමෙසං පඤ්චන්නං භික්ඛුසතානං සම්මුති – රාජගහෙ වස්සං වසන්තානං ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායිතුං, න අඤ්ඤෙහි භික්ඛූහි රාජගහෙ වස්සං වසිතබ්බන්ති – සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතානි සඞ්ඝෙන ඉමානි පඤ්ච භික්ඛුසතානි රාජගහෙ වස්සං වසන්තානි ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායිතුං, න අඤ්ඤෙහි භික්ඛූහි රාජගහෙ වස්සං වසිතබ්බන්ති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ රාජගහං අගමංසු ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායිතුං. අථ ඛො ථෙරානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවතා ඛො, ආවුසො, ඛණ්ඩඵුල්ලප්පටිසඞ්ඛරණං වණ්ණිතං. හන්ද මයං, ආවුසො, පඨමං මාසං ඛණ්ඩඵුල්ලං පටිසඞ්ඛරොම; මජ්ඣිමං මාසං සන්නිපතිත්වා ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායිස්සාමා’’ති.

අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ පඨමං මාසං ඛණ්ඩඵුල්ලං පටිසඞ්ඛරිංසු. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො – ස්වෙ සන්නිපාතො [සන්නිපාතොති (ක.)] න ඛො මෙතං පතිරූපං, යොහං සෙක්ඛො සමානො සන්නිපාතං ගච්ඡෙය්‍යන්ති – බහුදෙව රත්තිං කායගතාය සතියා වීතිනාමෙත්වා රත්තියා පච්චූසසමයං 'නිපජ්ජිස්සාමී'ති කායං ආවජ්ජෙසි. අප්පත්තඤ්ච සීසං බිම්බොහනං, භූමිතො ච පාදා මුත්තා. එතස්මිං අන්තරෙ අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චි.

439. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො අරහා සමානො සන්නිපාතං අගමාසි. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, ආවුසො, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං උපාලිං විනයං පුච්ඡෙය්‍යා''න්ති.

ආයස්මා උපාලි සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආයස්මතා මහාකස්සපෙන විනයං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තං උපාලිං එතදවොච – ''පඨමං, ආවුසො උපාලි , පාරාජිකං කත්ථ පඤ්ඤත්ත''න්ති? ''වෙසාලියං භන්තෙ''ති. ''කං ආරබ්භා''ති? ''සුදින්නං කලන්දපුත්තං ආරබ්භා''ති. ''කිස්මිං වත්ථුස්මි''න්ති? ''මෙථුනධම්මෙ''ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තං උපාලිං පඨමස්ස පාරාජිකස්ස වත්ථුම්පි පුච්ඡි, නිදානම්පි පුච්ඡි, පුග්ගලම්පි පුච්ඡි, පඤ්ඤත්තිම්පි පුච්ඡි, අනුපඤ්ඤත්තිම්පි පුච්ඡි, ආපත්තිම්පි පුච්ඡි, අනාපත්තිම්පි පුච්ඡි. ''දුතියං පනාවුසො උපාලි, පාරාජිකං කත්ථ පඤ්ඤත්ත''න්ති? ''රාජගහෙ භන්තෙ''ති. ''කං ආරබ්භා''ති? ''ධනියං කුම්භකාරපුත්තං ආරබ්භා''ති. ''කිස්මිං වත්ථුස්මි''න්ති? ''අදින්නාදානෙ''ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තං උපාලිං දුතියස්ස පාරාජිකස්ස වත්ථුම්පි පුච්ඡි, නිදානම්පි පුච්ඡි, පුග්ගලම්පි පුච්ඡි, පඤ්ඤත්තිම්පි පුච්ඡි, අනුපඤ්ඤත්තිම්පි පුච්ඡි, ආපත්තිම්පි පුච්ඡි, අනාපත්තිම්පි පුච්ඡි. ''තතියං පනාවුසො උපාලි, පාරාජිකං කත්ථ පඤ්ඤත්ත''න්ති? ''වෙසාලියං භන්තෙ''ති. ''කං ආරබ්භා''ති? ''සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආරබ්භා''ති. ''කිස්මිං වත්ථුස්මි''න්ති? ''මනුස්සවිග්ගහෙ''ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තං උපාලිං තතියස්ස පාරාජිකස්ස වත්ථුම්පි පුච්ඡි, නිදානම්පි පුච්ඡි, පුග්ගලම්පි පුච්ඡි, පඤ්ඤත්තිම්පි පුච්ඡි, අනුපඤ්ඤත්තිම්පි පුච්ඡි, ආපත්තිම්පි පුච්ඡි, අනාපත්තිම්පි පුච්ඡි. ''චතුත්ථං පනාවුසො උපාලි, පාරාජිකං කත්ථ පඤ්ඤත්ත''න්ති? ''වෙසාලියං භන්තෙ''ති. ''කං ආරබ්භා''ති? ''වග්ගුමුදාතීරියෙ භික්ඛූ ආරබ්භා''ති. ''කිස්මිං වත්ථුස්මි''න්ති? ''උත්තරිමනුස්සධම්මෙ''ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තං උපාලිං චතුත්ථස්ස පාරාජිකස්ස වත්ථුම්පි පුච්ඡි, නිදානම්පි පුච්ඡි, පුග්ගලම්පි පුච්ඡි, පඤ්ඤත්තිම්පි පුච්ඡි, අනුපඤ්ඤත්තිම්පි පුච්ඡි, ආපත්තිම්පි පුච්ඡි, අනාපත්තිම්පි පුච්ඡි. එතෙනෙව උපායෙන උභතොවිභඞ්ගෙ පුච්ඡි. පුට්ඨො පුට්ඨො ආයස්මා උපාලි විස්සජ්ජෙසි.

440. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, ආවුසො, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආනන්දං ධම්මං පුච්ඡෙය්‍යා''න්ති.

ආයස්මා ආනන්දො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආයස්මතා මහාකස්සපෙන ධම්මං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච – ''බ්‍රහ්මජාලං, ආවුසො ආනන්ද, කත්ථ භාසිත''න්ති? ''අන්තරා ච, භන්තෙ, රාජගහං අන්තරා ච නාළන්දං රාජාගාරකෙ අම්බලට්ඨිකාය''ති. ''කං ආරබ්භා''ති? ''සුප්පියඤ්ච පරිබ්බාජකං බ්‍රහ්මදත්තඤ්ච මාණවං''න්ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තං ආනන්දං බ්‍රහ්මජාලස්ස නිදානම්පි පුච්ඡි, පුග්ගලම්පි පුච්ඡි. ''සාමඤ්ඤඵලං පනාවුසො ආනන්ද, කත්ථ භාසිත''න්ති? ''රාජගහෙ, භන්තෙ, ජීවකම්බවනෙ''ති. ''කෙන සද්ධි''න්ති? ''අජාතසත්තුනා වෙදෙහිපුත්තෙන සද්ධි''න්ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මන්තං ආනන්දං සාමඤ්ඤඵලස්ස නිදානම්පි පුච්ඡි, පුග්ගලම්පි පුච්ඡි. එතෙනෙව උපායෙන පඤ්චපි නිකායෙ පුච්ඡි. පුට්ඨො පුට්ඨො ආයස්මා ආනන්දො විස්සජ්ජෙසි.

2. ඛුද්දානුඛුද්දකසික්ඛාපදකථා

441. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො ථෙරෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''භගවා මං, භන්තෙ, පරිනිබ්බානකාලෙ එවමාහ – 'ආකඞ්ඛමානො, ආනන්ද, සඞ්ඝො මමච්චයෙන ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානි සමූහනෙය්‍යා'''ති. ''පුච්ඡි පන ත්වං, ආවුසො ආනන්ද, භගවන්තං – 'කතමානි පන, භන්තෙ, ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී'''ති? ''න ඛොහං, භන්තෙ, භගවන්තං පුච්ඡිං – 'කතමානි පන, භන්තෙ, ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී''ති. එකච්චෙ ථෙරා එවමාහංසු – ''චත්තාරි පාරාජිකානි ඨපෙත්වා, අවසෙසානි ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී''ති. එකච්චෙ ථෙරා එවමාහංසු – ''චත්තාරි පාරාජිකානි ඨපෙත්වා , තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ ඨපෙත්වා, අවසෙසානි ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී''ති. එකච්චෙ

ථෙරා එවමාහංසු – ‘‘චත්තාරි පාරාජිකානි ඨපෙත්වා, තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ ඨපෙත්වා, ද්වෙ අනියතෙ ඨපෙත්වා, අවසෙසානි ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී’’ති. එකච්චෙ ථෙරා එවමාහංසු – ‘‘චත්තාරි පාරාජිකානි ඨපෙත්වා, තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ ඨපෙත්වා, ද්වෙ අනියතෙ ඨපෙත්වා, තිංස නිස්සග්ගියෙ පාචිත්තියෙ ඨපෙත්වා, අවසෙසානි ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී’’ති. එකච්චෙ ථෙරා එවමාහංසු – ‘‘චත්තාරි පාරාජිකානි ඨපෙත්වා, තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ ඨපෙත්වා, ද්වෙ අනියතෙ ඨපෙත්වා, තිංස නිස්සග්ගියෙ පාචිත්තියෙ ඨපෙත්වා, ද්වෙනවුති පාචිත්තියෙ ඨපෙත්වා, අවසෙසානි ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී’’ති. එකච්චෙ ථෙරා එවමාහංසු – ‘‘චත්තාරි පාරාජිකානි ඨපෙත්වා, තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ ඨපෙත්වා, ද්වෙ අනියතෙ ඨපෙත්වා, තිංස නිස්සග්ගියෙ පාචිත්තියෙ ඨපෙත්වා, ද්වෙනවුති පාචිත්තියෙ ඨපෙත්වා, චත්තාරො පාටිදෙසනීයෙ ඨපෙත්වා, අවසෙසානි ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී’’ති.

442. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

‘‘සුණාතු මෙ, ආවුසො, සඞ්ඝො. සන්තම්හාකං සික්ඛාපදානි ගිහිගතානි. ගිහිනොපි ජානන්ති – ‘ඉදං වො සමණානං සක්‍යපුත්තියානං කප්පති, ඉදං වො න කප්පතී’ති. සචෙ මයං ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානි සමූහනිස්සාම, භවිස්සන්ති වත්තාරො – ‘ධූමකාලිකං සමණෙන ගොතමෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං. යාවිමෙසං සත්ථා අට්ඨාසි තාවිමෙ සික්ඛාපදෙසු සික්ඛිංසු. යතො ඉමෙසං සත්ථා පරිනිබ්බුතො, න දානිමෙ සික්ඛාපදෙසු සික්ඛන්තී’ති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො අප්පඤ්ඤත්තං නප්පඤ්ඤපෙය්‍ය, පඤ්ඤත්තං න සමුච්ඡින්දෙය්‍ය, යථාපඤ්ඤත්තෙසු සික්ඛාපදෙසු සමාදාය වත්තෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, ආවුසො, සඞ්ඝො. සන්තම්හාකං සික්ඛාපදානි ගිහිගතානි. ගිහිනොපි ජානන්ති – ‘ඉදං වො සමණානං සක්‍යපුත්තියානං කප්පති, ඉදං වො න කප්පතී’ති. සචෙ මයං ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානි සමූහනිස්සාම, භවිස්සන්ති වත්තාරො – ‘ධූමකාලිකං සමණෙන ගොතමෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං . යාවිමෙසං සත්ථා අට්ඨාසි තාවිමෙ සික්ඛාපදෙසු සික්ඛිංසු. යතො ඉමෙසං සත්ථා පරිනිබ්බුතො, න දානිමෙ සික්ඛාපදෙසු සික්ඛන්තී’ති. සඞ්ඝො අප්පඤ්ඤත්තං නප්පඤ්ඤපෙති, පඤ්ඤත්තං න සමුච්ඡින්දති, යථාපඤ්ඤත්තෙසු සික්ඛාපදෙසු සමාදාය වත්තති. යස්සායස්මතො ඛමති අප්පඤ්ඤත්තස්ස අප්පඤ්ඤාපනා, පඤ්ඤත්තස්ස අසමුච්ඡෙදො, යථාපඤ්ඤත්තෙසු සික්ඛාපදෙසු සමාදාය වත්තනා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සඞ්ඝො අප්පඤ්ඤත්තං නප්පඤ්ඤපෙති, පඤ්ඤත්තං න සමුච්ඡින්දති, යථාපඤ්ඤත්තෙසු සික්ඛාපදෙසු සමාදාය වත්තති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

443. අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොචුං – ‘‘ඉදං තෙ, ආවුසො ආනන්ද, දුක්කටං, යං ත්වං භගවන්තං න පුච්ඡි – ‘කතමානි පන, භන්තෙ, ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී’ති. දෙසෙහි තං දුක්කට’’න්ති. ‘‘අහං ඛො, භන්තෙ, අස්සතියා භගවන්තං න පුච්ඡිං – ‘කතමානි පන, භන්තෙ, ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානී’ති. නාහං තං දුක්කටං පස්සාමි, අපි චායස්මන්තානං සද්ධාය දෙසෙමි තං දුක්කට’’න්ති. ‘‘ඉදම්පි තෙ, ආවුසො ආනන්ද, දුක්කටං, යං ත්වං භගවතො වස්සිකසාටිකං අක්කමිත්වා සිබ්බෙසි. දෙසෙහි තං දුක්කට’’න්ති. ‘‘අහං ඛො, භන්තෙ, න අගාරවෙන භගවතො වස්සිකසාටිකං අක්කමිත්වා සිබ්බෙසිං. නාහං තං දුක්කටං පස්සාමි, අපි චායස්මන්තානං සද්ධාය දෙසෙමි තං දුක්කට’’න්ති. ‘‘ඉදම්පි තෙ, ආවුසො ආනන්ද, දුක්කටං, යං ත්වං මාතුගාමෙහි භගවතො සරීරං පඨමං වන්දාපෙසි, තාසං රොදන්තීනං භගවතො සරීරං අස්සුකෙන මක්ඛිතං. දෙසෙහි තං දුක්කට’’න්ති. අහං ඛො, භන්තෙ – මායිමාසං [මායිමා (සී. ස්‍යා.)] විකාලෙ අහෙසුන්ති – මාතුගාමෙහි භගවතො සරීරං පඨමං වන්දාපෙසිං. නාහං තං දුක්කටං පස්සාමි, අපි චායස්මන්තානං සද්ධාය දෙසෙමි තං දුක්කට’’න්ති. ‘‘ඉදම්පි තෙ, ආවුසො ආනන්ද, දුක්කටං, යං ත්වං භගවතා ඔළාරිකෙ නිමිත්තෙ කයිරමානෙ, ඔළාරිකෙ ඔභාසෙ කයිරමානෙ, න භගවන්තං යාචි – ‘තිට්ඨතු භගවා කප්පං, තිට්ඨතු සුගතො කප්පං, බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සාන’න්ති. දෙසෙහි තං දුක්කට’’න්ති. ‘‘අහං ඛො, භන්තෙ, මාරෙන පරියුට්ඨිතචිත්තො න භගවන්තං යාචිං – ‘තිට්ඨතු භගවා කප්පං, තිට්ඨතු සුගතො කප්පං, බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සාන’න්ති. නාහං තං දුක්කටං පස්සාමි, අපි චායස්මන්තානං සද්ධාය දෙසෙමි තං දුක්කට’’න්ති. ‘‘ඉදම්පි තෙ, ආවුසො ආනන්ද, දුක්කටං යං ත්වං මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජ්ජං උස්සුක්කං අකාසි. දෙසෙහි තං දුක්කට’’න්ති. ‘‘අහං ඛො, භන්තෙ, අයං මහාපජාපති ගොතමී භගවතො මාතුච්ඡා ආපාදිකා පොසිකා ඛීරස්ස දායිකා භගවන්තං ජනෙත්තියා කාලඞ්කතාය ථඤ්ඤං පායෙසීති මාතුගාමස්ස තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජ්ජං උස්සුක්කං අකාසිං. නාහං තං දුක්කටං පස්සාමි, අපි චායස්මන්තානං සද්ධාය දෙසෙමි තං දුක්කට’’න්ති.

444. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පුරාණො දක්ඛිණාගිරිස්මිං චාරිකං චරති මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං පඤ්චමත්තෙහි භික්ඛුසතෙහි. අථ ඛො ආයස්මා පුරාණො ථෙරෙහි භික්ඛූහි ධම්මෙ ච විනයෙ ච සඞ්ගීතෙ දක්ඛිණාගිරිස්මිං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං යෙන වෙළුවනං කලන්දකනිවාපො යෙන ථෙරා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ථෙරෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං පුරාණං ථෙරා භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘ථෙරෙහි, ආවුසො පුරාණ, ධම්මො ච විනයො ච සඞ්ගීතො. උපෙහි තං සඞ්ගීති’’න්ති. ‘‘සුසඞ්ගීතාවුසො, ථෙරෙහි ධම්මො ච විනයො ච. අපිච යථෙව මයා භගවතො සම්මුඛා සුතං, සම්මුඛා පටිග්ගහිතං, තථෙවාහං ධාරෙස්සාමී’’ති.

3. බ්‍රහ්මදණ්ඩකථා

445. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො ථෙරෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘භගවා මං, භන්තෙ, පරිනිබ්බානකාලෙ එවමාහ – ‘තෙන හානන්ද, සඞ්ඝො මමච්චයෙන ඡන්නස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මදණ්ඩං ආණාපෙතූ’’’ති . ‘‘පුච්ඡි පන ත්වං, ආවුසො ආනන්ද, භගවන්තං – ‘කතමො පන, භන්තෙ, බ්‍රහ්මදණ්ඩො’’’ති? ‘‘පුච්ඡිං ඛොහං, භන්තෙ, භගවන්තං – ‘කතමො පන, භන්තෙ, බ්‍රහ්මදණ්ඩො’’’ති? ‘‘ඡන්නො, ආනන්ද, භික්ඛූ යං ඉච්ඡෙය්‍ය තං වදෙය්‍ය. භික්ඛූහි ඡන්නො භික්ඛු නෙව වත්තබ්බො, න ඔවදිතබ්බො, නානුසාසිතබ්බො’’ති. ‘‘තෙන හාවුසො ආනන්ද, ත්වංයෙව ඡන්නස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මදණ්ඩං ආණාපෙහී’’ති. ‘‘කථාහං, භන්තෙ, ඡන්නස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මදණ්ඩං ආණාපෙමි, චණ්ඩො සො භික්ඛු ඵරුසො’’ති? ‘තෙන හාවුසො ආනන්ද, බහුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං ගච්ඡාහී’’ති. ‘‘එවං භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො ථෙරානං භික්ඛූනං පටිස්සුත්වා මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං පඤ්චමත්තෙහි භික්ඛුසතෙහි නාවාය උජ්ජවනිකාය කොසම්බිං උජ්ජවි, නාවාය පච්චොරොහිත්වා රඤ්ඤො උදෙනස්ස [උතෙනස්ස (ක.)] උය්‍යානස්ස අවිදූරෙ අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා උදෙනො උය්‍යානෙ පරිචාරෙසි සද්ධිං ඔරොධෙන. අස්සොසි ඛො රඤ්ඤො උදෙනස්ස ඔරොධො – ‘‘අම්හාකං කිර ආචරියො අය්‍යො ආනන්දො උය්‍යානස්ස අවිදූරෙ අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසින්නො’’ති. අථ ඛො රඤ්ඤො උදෙනස්ස ඔරොධො රාජානං උදෙනං එතදවොච – ‘‘අම්හාකං කිර, දෙව, ආචරියො අය්‍යො ආනන්දො උය්‍යානස්ස අවිදූරෙ අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසින්නො. ඉච්ඡාම මයං, දෙව, අය්‍යං ආනන්දං පස්සිතු’’න්ති. ‘‘තෙන හි තුම්හෙ සමණං ආනන්දං පස්සථා’’ති.

අථ ඛො රඤ්ඤො උදෙනස්ස ඔරොධො යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො රඤ්ඤො උදෙනස්ස ඔරොධං ආයස්මා ආනන්දො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි . අථ ඛො රඤ්ඤො උදෙනස්ස ඔරොධො ආයස්මතා ආනන්දෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො ආයස්මතො ආනන්දස්ස පඤ්ච උත්තරාසඞ්ගසතානි පාදාසි. අථ ඛො රඤ්ඤො උදෙනස්ස ඔරොධො ආයස්මතො ආනන්දස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන රාජා උදෙනො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො රාජා උදෙනො ඔරොධං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ඔරොධං එතදවොච – ‘‘අපි නු ඛො තුම්හෙ සමණං ආනන්දං පස්සිත්ථා’’ති? ‘‘අපස්සිම්හා ඛො මයං, දෙව, අය්‍යං ආනන්ද’’න්ති. ‘‘අපි නු තුම්හෙ සමණස්ස ආනන්දස්ස කිඤ්චි අදත්ථා’’ති? ‘‘අදම්හා ඛො මයං, දෙව, අය්‍යස්ස ආනන්දස්ස පඤ්ච උත්තරාසඞ්ගසතානී’’ති. රාජා උදෙනො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණො ආනන්දො තාව බහුං චීවරං පටිග්ගහෙස්සති! දුස්සවාණිජ්ජං වා සමණො ආනන්දො කරිස්සති, පග්ගාහිකසාලං වා පසාරෙස්සතී’’ති!

අථ ඛො රාජා උදෙනො යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා උදෙනො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච – ‘‘ආගමා නු ඛ්විධ, භො ආනන්ද, අම්හාකං ඔරොධො’’ති? ‘‘ආගමාසි ඛො තෙ ඉධ, මහාරාජ, ඔරොධො’’ති. ‘‘අපි පන භොතො ආනන්දස්ස කිඤ්චි අදාසී’’ති? ‘‘අදාසි ඛො මෙ, මහාරාජ, පඤ්ච උත්තරාසඞ්ගසතානී’’ති. ‘‘කිං පන භවං ආනන්දො තාව බහුං චීවරං කරිස්සතී’’ති? ‘‘යෙ [යෙ පන (ක.)] තෙ, මහාරාජ, භික්ඛූ දුබ්බලචීවරා තෙහි සද්ධිං සංවිභජිස්සාමී’’ති. ‘‘යානි ඛො පන, භො ආනන්ද, පොරාණකානි දුබ්බලචීවරානි තානි කථං කරිස්සථා’’ති? ‘‘තානි, මහාරාජ, උත්තරත්ථරණං කරිස්සාමා’’ති. ‘‘යානි පන, භො ආනන්ද, පොරාණකානි උත්තරත්ථරණානි තානි කථං කරිස්සථා’’ති? ‘‘තානි, මහාරාජ, භිසිච්ඡවියො කරිස්සාමා’’ති. ‘‘යා පන, භො ආනන්ද, පොරාණකා භිසිච්ඡවියො තා කථං කරිස්සථා’’ති? ‘‘තා, මහාරාජ, භූමත්ථරණං කරිස්සාමා’’ති. ‘‘යානි පන, භො ආනන්ද, පොරාණකානි භූමත්ථරණානි තානි කථං කරිස්සථා’’ති? ‘‘තානි, මහාරාජ, පාදපුඤ්ඡනියො කරිස්සාමා’’ති. ‘‘යා පන, භො ආනන්ද, පොරාණකා පාදපුඤ්ඡනියො තා කථං කරිස්සථා’’ති?. ‘‘තා, මහාරාජ, රජොහරණං කරිස්සාමා’’ති. ‘‘යානි පන, භො ආනන්ද, පොරාණකානි රජොහරණානි තානි කථං කරිස්සථා’’ති? ‘‘තානි, මහාරාජ, කොට්ටෙත්වා චික්ඛල්ලෙන මද්දිත්වා පරිභණ්ඩං ලිම්පිස්සාමා’’ති.

අථ ඛො රාජා උදෙනො – සබ්බෙවිමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා යොනිසො උපනෙන්ති, න කුලවං ගමෙන්තීති – ආයස්මතො ආනන්දස්ස අඤ්ඤානිපි පඤ්ච දුස්සසතානි පාදාසි. අයඤ්චරහි ආයස්මතො ආනන්දස්ස පඨමං චීවරභික්ඛා උප්පජ්ජි චීවරසහස්සං. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන ඝොසිතාරාමො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො ආයස්මා ඡන්නො යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං ඡන්නං ආයස්මා ආනන්දො එතදවොච – ‘‘සඞ්ඝෙන තෙ, ආවුසො ඡන්න, බ්‍රහ්මදණ්ඩො ආණාපිතො’’ති.

‘‘කතමො පන, භන්තෙ ආනන්ද, බ්‍රහ්මදණ්ඩො ආණාපිතො’’ති? ‘‘ත්වං, ආවුසො ඡන්න, භික්ඛූ යං ඉච්ඡෙය්‍යාසි තං වදෙය්‍යාසි. භික්ඛූහි ත්වං නෙව වත්තබ්බො, න ඔවදිතබ්බො, නානුසාසිතබ්බො’’ති. ‘‘නන්වාහං, භන්තෙ ආනන්ද, හතො එත්තාවතා, යතොහං භික්ඛූහි නෙව වත්තබ්බො, න ඔවදිතබ්බො, නානුසාසිතබ්බො’’ති තත්ථෙව මුච්ඡිතො පපතො. අථ ඛො ආයස්මා ඡන්නො බ්‍රහ්මදණ්ඩෙන අට්ටීයමානො හරායමානො ජිගුච්ඡමානො එකො වූපකට්ඨො අප්පමත්තො ආතාපී පහිතත්තො විහරන්තො නචිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසි. ‘ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායා’ති අබ්භඤ්ඤාසි. අඤ්ඤතරො ච පනායස්මා

ඡන්නො අරහතං අහොසි. අථ ඛො ආයස්මා ඡන්නො අරහත්තං පත්තො යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච – ‘‘පටිප්පස්සම්භෙහි දානි මෙ, භන්තෙ ආනන්ද, බ්‍රහ්මදණ්ඩ’’න්ති. ‘‘යදග්ගෙන තයා, ආවුසො ඡන්න, අරහත්තං සච්ඡිකතං තදග්ගෙන තෙ බ්‍රහ්මදණ්ඩො පටිප්පස්සද්ධො’’ති. ඉමාය ඛො පන විනයසඞ්ගීතියා පඤ්ච භික්ඛුසතානි අනූනානි අනධිකානි අහෙසුං. තස්මා අයං විනයසඞ්ගීති ‘‘පඤ්චසතිකා’’ති වුච්චතීති.

පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකො එකාදසමො.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ තෙවීසති.

තස්සුද්දානං –

පරිනිබ්බුතෙ සම්බුද්ධෙ, ථෙරො කස්සපසව්හයො;
ආමන්තයි භික්ඛුගණං, සද්ධම්මමනුපාලකො;
පාවායද්ධානමග්ගම්හි, සුභද්දෙන පවෙදිතං;
සඞ්ගායිස්සාම සද්ධම්මං, අධම්මො පුරෙ දිප්පති.

එකෙනූන පඤ්චසතං, ආනන්දම්පි ච උච්චිනි;
ධම්මවිනයසඞ්ගීතිං, වසන්තො ගුහමුත්තමෙ.

උපාලිං විනයං පුච්ඡි, සුත්තන්තානන්දපණ්ඩිතං;
පිටකං තීණි සඞ්ගීතිං, අකංසු ජිනසාවකා.

න පුච්ඡි අක්කමිත්වාන, වන්දාපෙසි න යාචි ච.

පබ්බජ්ජං මාතුගාමස්ස, සද්ධාය දුක්කටානි මෙ;
පුරාණො බ්‍රහ්මදණ්ඩඤ්ච, ඔරොධො උදෙනෙන සහ.

තාව බහු දුබ්බලඤ්ච, උත්තරත්ථරණා භිසි;
භූමත්ථරණා පුඤ්ජනියො, රජො චික්ඛල්ලමද්දනා.

සහස්සචීවරං උප්පජ්ජි, පඨමානන්දසව්හයො;
තජ්ජිතො බ්‍රහ්මදණ්ඩෙන, චතුසච්චං අපාපුණි;
වසීභූතා පඤ්චසතා, තස්මා පඤ්චසතී ඉති.

පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං.

12. සත්තසතිකක්ඛන්ධකං

1. පඨමභාණවාරො

446. තෙන ඛො පන සමයෙන වස්සසතපරිනිබ්බුතෙ භගවති වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ වෙසාලියං දස වත්ථූනි දීපෙන්ති – කප්පති සිඞ්ගිලොණකප්පො, කප්පති ද්වඞ්ගුලකප්පො, කප්පති ගාමන්තරකප්පො, කප්පති ආවාසකප්පො, කප්පති අනුමතිකප්පො, කප්පති ආචිණ්ණකප්පො, කප්පති අමථිතකප්පො, කප්පති ජළොගිං පාතුං, කප්පති අදසකං නිසීදනං, කප්පති ජාතරූපරජතන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො වජ්ජීසු චාරිකං චරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්‍ර සුදං ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ තදහුපොසථෙ කංසපාතිං [කංසචාටිං (ස්‍යා.)] උදකෙන පූරෙත්වා මජ්ඣෙ භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ඨපෙත්වා ආගතාගතෙ වෙසාලිකෙ උපාසකෙ එවං වදන්ති – ‘‘දෙථාවුසො, සඞ්ඝස්ස කහාපණම්පි අඩ්ඪම්පි පාදම්පි මාසකරූපම්පි. භවිස්සති සඞ්ඝස්ස පරික්ඛාරෙන කරණීය’’න්ති. එවං වුත්තෙ ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො වෙසාලිකෙ උපාසකෙ එතදවොච – ‘‘මාවුසො, අදත්ථ සඞ්ඝස්ස කහාපණම්පි අඩ්ඪම්පි පාදම්පි මාසකරූපම්පි. න කප්පති සමණානං සක්‍යපුත්තියානං ජාතරූපරජතං; න සාදියන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; න පටිග්ගණ්හන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; නික්ඛිත්තමණිසුවණ්ණා සමණා සක්‍යපුත්තියා අපෙතජාතරූපරජතා’’ති. එවම්පි ඛො වෙසාලිකා උපාසකා ආයස්මතා යසෙන කාකණ්ඩකපුත්තෙන වුච්චමානා අදංසුයෙව සඞ්ඝස්ස කහාපණම්පි අඩ්ඪම්පි පාදම්පි මාසකරූපම්පි.

අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ තස්සා රත්තියා අච්චයෙන තං හිරඤ්ඤං භික්ඛග්ගෙන [භික්ඛුග්ගෙන (ස්‍යා.)] පටිවීසං [පටිවිංසං (සී.), පටිවිසං (ස්‍යා.)] ඨපෙත්වා භාජෙසුං. අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ ආයස්මන්තං යසං කාකණ්ඩකපුත්තං එතදවොචුං – ‘‘එසො තෙ, ආවුසො යස, හිරඤ්ඤස්ස පටිවීසො’’ති. ‘‘නත්ථි, මෙ ආවුසො, හිරඤ්ඤස්ස පටිවීසො, නාහං හිරඤ්ඤං සාදියාමී’’ති. අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ – ‘‘අයං ආවුසො යසො කාකණ්ඩකපුත්තො උපාසකෙ සද්ධෙ පසන්නෙ අක්කොසති, පරිභාසති, අප්පසාදං කරොති; හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං කරොමා’’ති තෙ. තස්ස පටිසාරණීයකම්මං අකංසු. අථ ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො වෙසාලිකෙ වජ්ජිපුත්තකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘භගවතා, ආවුසො, පඤ්ඤත්තං – ‘පටිසාරණීයකම්මකතස්ස භික්ඛුනො අනුදූතො දාතබ්බො’ති. දෙථ මෙ, ආවුසො, අනුදූතං භික්ඛු’’න්ති.

අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ එකං භික්ඛුං සම්මන්නිත්වා ආයස්මතො යසස්ස කාකණ්ඩකපුත්තස්ස අනුදූතං අදංසු. අථ ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො අනුදූතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං වෙසාලිං පවිසිත්වා වෙසාලිකෙ උපාසකෙ එතදවොච – ‘‘අහං කිරායස්මන්තෙ උපාසකෙ සද්ධෙ පසන්නෙ අක්කොසාමි, පරිභාසාමි, අප්පසාදං කරොමි; යොහං අධම්මං අධම්මොති වදාමි, ධම්මං ධම්මොති වදාමි, අවිනයං අවිනයොති වදාමි, විනයං විනයොති වදාමි.

447. ‘‘එකමිදං, ආවුසො, සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො, ආවුසො, භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – [අ. නි. 4.50] ‘චත්තාරොමෙ, භික්ඛවෙ, චන්දිමසූරියානං උපක්කිලෙසා, යෙහි උපක්කිලෙසෙහි උපක්කිලිට්ඨා චන්දිමසූරියා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. කතමෙ චත්තාරො? අබ්භං, භික්ඛවෙ, චන්දිමසූරියානං උපක්කිලෙසො, යෙන උපක්කිලෙසෙන උපක්කිලිට්ඨා චන්දිමසූරියා න තපන්ති, න භාසන්ති න විරොචන්ති. මහිකා, භික්ඛවෙ, චන්දිමසූරියානං උපක්කිලෙසො, යෙන උපක්කිලෙසෙන උපක්කිලිට්ඨා චන්දිමසූරියා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති, ධූමරජො, භික්ඛවෙ, චන්දිමසූරියානං උපක්කිලෙසො, යෙන උපක්කිලෙසෙන උපක්කිලිට්ඨා චන්දිමසූරියා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. රාහු, භික්ඛවෙ, අසුරින්දො චන්දිමසූරියානං උපක්කිලෙසො, යෙන උපක්කිලෙසෙන උපක්කිලිට්ඨා චන්දිමසූරියා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, චත්තාරො චන්දිමසූරියානං උපක්කිලෙසා, යෙහි උපක්කිලෙසෙහි උපක්කිලිට්ඨා චන්දිමසූරියා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, චත්තාරොමෙ සමණබ්‍රාහ්මණානං උපක්කිලෙසා, යෙහි උපක්කිලෙසෙහි උපක්කිලිට්ඨා එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. කතමෙ චත්තාරො? සන්ති, භික්ඛවෙ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සුරං පිවන්ති, මෙරයං පිවන්ති, සුරාමෙරයපානා අප්පටිවිරතා – අයං, භික්ඛවෙ, පඨමො සමණබ්‍රාහ්මණානං උපක්කිලෙසො, යෙන උපක්කිලෙසෙන උපක්කිලිට්ඨා එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. පුන චපරං, භික්ඛවෙ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවන්ති, මෙථුනධම්මා අප්පටිවිරතා – අයං, භික්ඛවෙ, දුතියො සමණබ්‍රාහ්මණානං උපක්කිලෙසො, යෙන උපක්කිලෙසෙන උපක්කිලිට්ඨා එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. පුන චපරං, භික්ඛවෙ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ජාතරූපරජතං සාදියන්ති, ජාතරූපරජතප්පටිග්ගහණා අප්පටිවිරතා – අයං, භික්ඛවෙ, තතියො සමණබ්‍රාහ්මණානං උපක්කිලෙසො, යෙන උපක්කිලෙසෙන උපක්කිලිට්ඨා එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. පුන චපරං, භික්ඛවෙ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා මිච්ඡාජීවෙන ජීවිතං කප්පෙන්ති; මිච්ඡාජීවා අප්පටිවිරතා – අයං, භික්ඛවෙ, චතුත්ථො සමණබ්‍රාහ්මණානං උපක්කිලෙසො, යෙන උපක්කිලෙසෙන උපක්කිලිට්ඨා එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා න තපන්ති, න භාසන්ති, න විරොචන්ති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, චත්තාරො සමණබ්‍රාහ්මණානං

උපක්කිලෙසා, යෙහි උපක්කිලෙසෙහි උපක්කිලිට්ඨා එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා න තපන්ති, න භාසන්ති , න විරොචන්ති’. ‘‘ඉදමවොචාවුසො, භගවා. ඉදං වත්වාන සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා –

‘‘රාගදොසපරික්ලිට්ඨා, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා;
අවිජ්ජානිවුටා [අවිජ්ජානිවුතා (ස්‍යා.)] පොසා, පියරූපාභිනන්දිනො.

‘‘සුරං පිවන්ති මෙරයං, පටිසෙවන්ති මෙථුනං;
රජතං ජාතරූපඤ්ච, සාදියන්ති අවිද්දසූ.

‘‘මිච්ඡාජීවෙන ජීවන්ති, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා;
එතෙ උපක්කිලෙසා වුත්තා, බුද්ධෙනාදිච්චබන්ධුනා.

‘‘යෙහි උපක්කිලෙසෙහි උපක්කිලිට්ඨා, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා;
න තපන්ති න භාසන්ති, අසුද්ධා සරජා මගා.

‘‘අන්ධකාරෙන ඔනද්ධා, තණ්හාදාසා සනෙත්තිකා;
වඩ්ඪෙන්ති කටසිං ඝොරං, ආදියන්ති පුනබ්භවන්ති.

‘‘එවංවාදී කිරාහං ආයස්මන්තෙ උපාසකෙ සද්ධෙ පසන්නෙ අක්කොසාමි, පරිභාසාමි, අප්පසාදං කරොමි; යොහං අධම්මං අධම්මොති වදාමි, ධම්මං ධම්මොති වදාමි, අවිනයං අවිනයොති වදාමි, විනයං විනයොති වදාමි.

448. [සං. නි. 4.362 ඉදං වත්ථු ආගතං] ‘‘එකමිදං, ආවුසො, සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජන්තෙපුරෙ රාජපරිසායං සන්නිසින්නානං සන්නිපතිතානං අයමන්තරකථා උදපාදි – ‘කප්පති සමණානං සක්‍යපුත්තියානං ජාතරූපරජතං; සාදියන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; පටිග්ගණ්හන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජත’න්ති. තෙන ඛො පනාවුසො සමයෙන, මණිචූළකො ගාමණි තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති. අථ ඛො, ආවුසො, මණිචූළකො ගාමණි තං පරිසං එතදවොච – ‘මා අය්‍යා එවං අවචුත්ථ. න කප්පති සමණානං සක්‍යපුත්තියානං ජාතරූපරජතං; න සාදියන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; න පටිග්ගණ්හන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; නික්ඛිත්තමණිසුවණ්ණා සමණා සක්‍යපුත්තියා අපෙතජාතරූපරජතා’ති. අසක්ඛි ඛො, ආවුසො, මණිචූළකො ගාමණි තං පරිසං සඤ්ඤාපෙතුං.

‘‘අථ ඛො, ආවුසො, මණිචූළකො ගාමණි තං පරිසං සඤ්ඤාපෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො, ආවුසො, මණිචූළකො ගාමණි භගවන්තං එතදවොච – ‘ඉධ, භන්තෙ, රාජන්තෙපුරෙ රාජපරිසායං සන්නිසින්නානං සන්නිපතිතානං අයමන්තරකථා උදපාදි – කප්පති සමණානං සක්‍යපුත්තියානං ජාතරූපරජතං; සාදියන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; පටිග්ගණ්හන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතන්ති. එවං වුත්තෙ අහං භන්තෙ, තං පරිසං එතදවොචං – මා අය්‍යා එවං අවචුත්ථ. න කප්පති සමණානං සක්‍යපුත්තියානං ජාතරූපරජතං; න සාදියන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං ; න පටිග්ගණ්හන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; නික්ඛිත්තමණිසුවණ්ණා සමණා සක්‍යපුත්තියා අපෙතජාතරූපරජතාති. අසක්ඛිං ඛො අහං, භන්තෙ, තං පරිසං සඤ්ඤාපෙතුං. කච්චාහං, භන්තෙ, එවං බ්‍යාකරමානො වුත්තවාදී චෙව භගවතො හොමි, න ච භගවන්තං අභූතෙන අබ්භාචික්ඛාමි, ධම්මස්ස චානුධම්මං බ්‍යාකරොමි, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදානුවාදො ගාරය්හං ඨානං ආගච්ඡතී’ති? ‘තග්ඝ ත්වං, ගාමණි, එවං බ්‍යාකරමානො වුත්තවාදී චෙව මෙ හොසි; න ච මං අභූතෙන අබ්භාචික්ඛසි [පාරා. 582], ධම්මස්ස චානුධම්මං බ්‍යාකරොසි, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදානුවාදො ගාරය්හං ඨානං ආගච්ඡති. න හි, ගාමණි, කප්පති සමණානං සක්‍යපුත්තියානං ජාතරූපරජතං; න සාදියන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; න පටිග්ගණ්හන්ති සමණා සක්‍යපුත්තියා ජාතරූපරජතං; නික්ඛිත්තමණිසුවණ්ණා සමණා සක්‍යපුත්තියා අපෙතජාතරූපරජතා. යස්ස ඛො, ගාමණි, ජාතරූපරජතං කප්පති, පඤ්චපි තස්ස කාමගුණා කප්පන්ති. යස්ස පඤ්ච කාමගුණා කප්පන්ති එකංසෙනෙතං, ගාමණි, ධාරෙය්‍යාසි – අස්සමණධම්මො අසක්‍යපුත්තියධම්මොති. අපි චාහං, ගාමණි, එවං වදාමි තිණං තිණත්ථිකෙන පරියෙසිතබ්බං; දාරු දාරුත්ථිකෙන පරියෙසිතබ්බං; සකටං සකටත්ථිකෙන පරියෙසිතබ්බං; පුරිසො පුරිසත්ථිකෙන පරියෙසිතබ්බො. න ත්වෙවාහං, ගාමණි, කෙනචි පරියායෙන ජාතරූපරජතං සාදිතබ්බං පරියෙසිතබ්බන්ති වදාමී’ති.

‘‘එවංවාදී කිරාහං ආයස්මන්තෙ උපාසකෙ සද්ධෙ පසන්නෙ අක්කොසාමි, පරිභාසාමි, අප්පසාදං කරොමි; යොහං අධම්මං අධම්මොති වදාමි, ධම්මං ධම්මොති වදාමි, අවිනයං අවිනයොති වදාමි, විනයං විනයොති වදාමි.

449. ‘‘එකමිදං, ආවුසො, සමයං භගවා රාජගහෙ ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං ආරබ්භ ජාතරූපරජතං පටික්ඛිපි, සික්ඛාපදඤ්ච පඤ්ඤපෙසි. එවංවාදී කිරාහං ආයස්මන්තෙ උපාසකෙ සද්ධෙ පසන්නෙ අක්කොසාමි, පරිභාසාමි, අප්පසාදං කරොමි; යොහං අධම්මං අධම්මොති වදාමි, ධම්මං ධම්මොති වදාමි, අවිනයං අවිනයොති වදාමි, විනයං විනයොති වදාමී’’ති.

එවං වුත්තෙ වෙසාලිකා උපාසකා ආයස්මන්තං යසං කාකණ්ඩකපුත්තං එතදවොචුං – ‘‘එකොව භන්තෙ, අය්‍යො යසො කාකණ්ඩකපුත්තො සමණො සක්‍යපුත්තියො. සබ්බෙවිමෙ අස්සමණා අසක්‍යපුත්තියා. වසතු, භන්තෙ, අය්‍යො යසො කාකණ්ඩකපුත්තො වෙසාලියං. මයං අය්‍යස්ස යසස්ස කාකණ්ඩකපුත්තස්ස උස්සුක්කං කරිස්සාම චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරාන’’න්ති. අථ ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො වෙසාලිකෙ උපාසකෙ සඤ්ඤාපෙත්වා අනුදූතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං ආරාමං අගමාසි.

අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ අනුදූතං භික්ඛුං පුච්ඡිංසු – ‘‘ඛමාපිතාවුසො, යසෙන කාකණ්ඩකපුත්තෙන වෙසාලිකා උපාසකා’’ති ? ‘‘උපාසකෙහි පාපිකං නො, ආවුසො, කතං. එකොව යසො කාකණ්ඩකපුත්තො සමණො සක්‍යපුත්තියො කතො. සබ්බෙව මයං අස්සමණා අසක්‍යපුත්තියා කතා’’ති. අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ – ‘‘අයං, ආවුසො, යසො කාකණ්ඩකපුත්තො අම්හෙහි අසම්මතො ගිහීනං පකාසෙසි; හන්දස්ස මයං උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කත්තුකාමා සන්නිපතිංසු. අථ ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා කොසම්බියං පච්චුට්ඨාසි.

450. අථ ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො පාවෙය්‍යකානඤ්ච [පාඨෙය්‍යකානඤ්ච (ස්‍යා.)] අවන්තිදක්ඛිණාපථකානඤ්ච භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘ආගච්ඡන්තු ආයස්මන්තා; ඉමං අධිකරණං ආදියිස්සාම. පුරෙ අධම්මො දිප්පති, ධම්මො පටිබාහියති; අවිනයො දිප්පති, විනයො පටිබාහියති; පුරෙ අධම්මවාදිනො බලවන්තො හොන්ති, ධම්මවාදිනො දුබ්බලා හොන්ති; අවිනයවාදිනො බලවන්තො හොන්ති, විනයවාදිනො දුබ්බලා හොන්තී’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා සම්භූතො සාණවාසී අහොගඞ්ගෙ පබ්බතෙ පටිවසති. අථ ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො යෙන අහොගඞ්ගො පබ්බතො, යෙනායස්මා සම්භූතො සාණවාසී තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සම්භූතං සාණවාසිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො ආයස්මන්තං සම්භූතං සාණවාසිං එතදවොච – ‘‘ඉමෙ, භන්තෙ, වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ වෙසාලියං දස වත්ථූනි දීපෙන්ති – කප්පති සිඞ්ගිලොණකප්පො, කප්පති ද්වඞ්ගුලකප්පො, කප්පති ගාමන්තරකප්පො, කප්පති ආවාසකප්පො, කප්පති අනුමතිකප්පො, කප්පති ආචිණ්ණකප්පො, කප්පති අමථිතකප්පො, කප්පති ජළොගිං පාතුං, කප්පති අදසකං නිසීදනං, කප්පති ජාතරූපරජතන්ති. හන්ද මයං, භන්තෙ, ඉමං අධිකරණං ආදියිස්සාම. පුරෙ අධම්මො දිප්පති, ධම්මො පටිබාහියති; අවිනයො දිප්පති, විනයො පටිබාහියති; පුරෙ අධම්මවාදිනො බලවන්තො හොන්ති, ධම්මවාදිනො දුබ්බලා හොන්ති; අවිනයවාදිනො බලවන්තො හොන්ති, විනයවාදිනො දුබ්බලා හොන්තී’’ති. ‘‘එවමාවුසො’’ති ඛො ආයස්මා සම්භූතො සාණවාසී ආයස්මතො යසස්ස කාකණ්ඩකපුත්තස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො සට්ඨිමත්තා පාවෙය්‍යකා භික්ඛූ – සබ්බෙ ආරඤ්ඤිකා, සබ්බෙ පිණ්ඩපාතිකා, සබ්බෙ පංසුකූලිකා, සබ්බෙ තෙචීවරිකා, සබ්බෙව අරහන්තො – අහොගඞ්ගෙ පබ්බතෙ සන්නිපතිංසු. අට්ඨාසීතිමත්තා අවන්තිදක්ඛිණාපථකා භික්ඛූ – අප්පෙකච්චෙ ආරඤ්ඤිකා, අප්පෙකච්චෙ පිණ්ඩපාතිකා, අප්පෙකච්චෙ පංසුකූලිකා, අප්පෙකච්චෙ තෙචීවරිකා, සබ්බෙව අරහන්තො – අහොගඞ්ගෙ පබ්බතෙ සන්නිපතිංසු. අථ ඛො ථෙරානං භික්ඛූනං මන්තයමානානං එතදහොසි – ‘‘ඉදං ඛො අධිකරණං කක්ඛළඤ්ච, වාළඤ්ච; කං නු ඛො මයං පක්ඛං ලභෙය්‍යාම, යෙන මයං ඉමස්මිං අධිකරණෙ බලවන්තතරා අස්සාමා’’ති.

451. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා රෙවතො සොරෙය්‍යෙ පටිවසති – බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. අථ ඛො ථෙරානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො ආයස්මා රෙවතො සොරෙය්‍යෙ පටිවසති – බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සචෙ මයං ආයස්මන්තං රෙවතං පක්ඛං ලභිස්සාම, එවං මයං ඉමස්මිං අධිකරණෙ බලවන්තතරා අස්සාමා’’ති. අස්සොසි ඛො ආයස්මා රෙවතො – දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසිකාය – ථෙරානං භික්ඛූනං මන්තයමානානං. සුත්වානස්ස එතදහොසි – ‘‘ඉදං ඛො අධිකරණං කක්ඛළඤ්ච වාළඤ්ච. න ඛො මෙතං පතිරූපං යොහං එවරූපෙ අධිකරණෙ ඔසක්කෙය්‍යං. ඉදානි ච පන තෙ භික්ඛූ ආගච්ඡිස්සන්ති. සොහං තෙහි ආකිණ්ණො න ඵාසු ගමිස්සාමි. යංනූනාහං පටිකච්චෙව ගච්ඡෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො සොරෙය්‍යා සඞ්කස්සං අගමාසි.

අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ සොරෙය්‍යං ගන්ත්වා පුච්ඡිංසු – ‘‘කහං ආයස්මා රෙවතො’’ති? තෙ එවමාහංසු – ‘‘එසායස්මා රෙවතො සඞ්කස්සං ගතො’’ති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො සඞ්කස්සා කණ්ණකුජ්ජං [කන්නකුජ්ජං (සී.)] අගමාසි. අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ සඞ්කස්සං ගන්ත්වා පුච්ඡිංසු – ‘‘කහං ආයස්මා රෙවතො’’ති? තෙ එවමාහංසු – ‘‘එසායස්මා රෙවතො කණ්ණකුජ්ජං ගතො’’ති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො කණ්ණකුජ්ජා උදුම්බරං අගමාසි. අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ කණ්ණකුජ්ජං ගන්ත්වා පුච්ඡිංසු – ‘‘කහං ආයස්මා රෙවතො’’ති? තෙ එවමාහංසු – ‘‘එසායස්මා රෙවතො උදුම්බරං ගතො’’ති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො උදුම්බරා අග්ගළපුරං අගමාසි. අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ උදුම්බරං ගන්ත්වා පුච්ඡිංසු – ‘‘කහං ආයස්මා රෙවතො’’ති? තෙ එවමාහංසු – ‘‘එසායස්මා රෙවතො අග්ගළපුරං ගතො’’ති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො අග්ගළපුරා සහජාතිං [සහංජාතිං (ක.)] අගමාසි. අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ අග්ගළපුරං ගන්ත්වා පුච්ඡිංසු – ‘‘කහං ආයස්මා රෙවතො’’ති? තෙ එවමාහංසු – ‘‘එසායස්මා රෙවතො සහජාතිං ගතො’’ති. අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ ආයස්මන්තං රෙවතං සහජාතියං සම්භාවෙසුං.

452. අථ ඛො ආයස්මා සම්භූතො සාණවාසී ආයස්මන්තං යසං කාකණ්ඩකපුත්තං එතදවොච – ‘‘අයං, ආවුසො, ආයස්මා රෙවතො බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සචෙ මයං ආයස්මන්තං රෙවතං පඤ්හං පුච්ඡිස්සාම, පටිබලො ආයස්මා රෙවතො එකෙනෙව පඤ්හෙන සකලම්පි රත්තිං වීතිනාමෙතුං. ඉදානි ච පනායස්මා රෙවතො අන්තෙවාසිකං [අන්තෙවාසිං (සයා.)] සරභාණකං භික්ඛුං අජ්ඣෙසිස්සති. සො ත්වං තස්ස භික්ඛුනො සරභඤ්ඤපරියොසානෙ ආයස්මන්තං රෙවතං උපසඞ්කමිත්වා ඉමානි දස වත්ථූනි පුච්ඡෙය්‍යාසී’’ති. ‘‘එවං භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො ආයස්මතො සම්භූතස්ස සාණවාසිස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො අන්තෙවාසිකං සරභාණකං භික්ඛුං අජ්ඣෙසි. අථ ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො තස්ස භික්ඛුනො සරභඤ්ඤපරියොසානෙ යෙනායස්මා රෙවතො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං රෙවතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා යසො කාකණ්ඩකපුත්තො ආයස්මන්තං රෙවතං එතදවොච – ‘‘කප්පති, භන්තෙ, සිඞ්ගිලොණකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, සිඞ්ගිලොණකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, සිඞ්ගිනා ලොණං පරිහරිතුං – යත්ථ අලොණකං භවිස්සති තත්ථ පරිභුඤ්ජිස්සාමී’’ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති. ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ද්වඞ්ගුලකප්පො’’ති ? ‘‘කො සො, ආවුසො, ද්වඞ්ගුලකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ද්වඞ්ගුලාය ඡායාය වීතිවත්තාය, විකාලෙ භොජනං භුඤ්ජිතු’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති. ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ගාමන්තරකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, ගාමන්තරකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ – ඉදානි ගාමන්තරං ගමිස්සාමීති – භුත්තාවිනා පවාරිතෙන අනතිරිත්තං භොජනං භුඤ්ජිතු’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති. ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ආවාසකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, ආවාසකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, සම්බහුලා ආවාසා සමානසීමා නානුපොසථං කාතු’’න්ති? ‘‘නාවුසො , කප්පතී’’ති. ‘‘කප්පති , භන්තෙ, අනුමතිකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, අනුමතිකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, වග්ගෙන සඞ්ඝෙන කම්මං කාතුං – ආගතෙ භික්ඛූ අනුමානෙස්සාමා’’ති [අනුජානිස්සාමාති, අනුජානෙස්සාමාති, අනුමතිං ආනෙස්සාමාති (ක.)]? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති. ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ආචිණ්ණකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, ආචිණ්ණකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ඉදං මෙ උපජ්ඣායෙන අජ්ඣාචිණ්ණං, ඉදං මෙ ආචරියෙන අජ්ඣාචිණ්ණං, තං අජ්ඣාචරිතු’’න්ති? ‘‘ආචිණ්ණකප්පො ඛො, ආවුසො, එකච්චො කප්පති, එකච්චො න කප්පතී’’ති. ‘‘කප්පති, භන්තෙ, අමථිතකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, අමථිතකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, යං තං ඛීරං ඛීරභාවං විජහිතං, අසම්පත්තං දධිභාවං, තං භුත්තාවිනා පවාරිතෙන අනතිරිත්තං පාතු’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ජළොගිං පාතු’’න්ති? ‘‘කා සා, ආවුසො, ජළොගී’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, යා සා සුරා ආසුතා, අසම්පත්තා මජ්ජභාවං, සා පාතු’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති. ‘‘කප්පති, භන්තෙ, අදසකං නිසීදන’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති. ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ජාතරූපරජත’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති. ‘‘ඉමෙ, භන්තෙ, වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ වෙසාලියං ඉමානි දස වත්ථූනි දීපෙන්ති. හන්ද මයං, භන්තෙ, ඉමං අධිකරණං ආදියිස්සාම. පුරෙ අධම්මො දිප්පති, ධම්මො පටිබාහියාති; අවිනයො දිප්පති, විනයො පටිබාහියාති; පුරෙ අධම්මවාදිනො බලවන්තො හොන්ති, ධම්මවාදිනො දුබ්බලා හොන්ති; අවිනයවාදිනො බලවන්තො හොන්ති, විනයවාදිනො දුබ්බලා හොන්තී’’ති. ‘‘එවමාවුසො’’ති ඛො ආයස්මා රෙවතො ආයස්මතො යසස්ස කාකණ්ඩකපුත්තස්ස පච්චස්සොසි.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

2. දුතියභාණවාරො

453. අස්සොසුං ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ – ‘‘යසො කිර කාකණ්ඩකපුත්තො ඉදං අධිකරණං ආදියිතුකාමො පක්ඛං පරියෙසති, ලභති ච කිර පක්ඛ’’න්ති. අථ ඛො වෙසාලිකානං වජ්ජිපුත්තකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘ඉදං ඛො අධිකරණං කක්ඛළඤ්ච වාළඤ්ච. කං නු ඛො මයං පක්ඛං ලභෙය්‍යාම, යෙන මයං ඉමස්මිං අධිකරණෙ බලවන්තතරා අස්සාමා’’ති.

අථ ඛො වෙසාලිකානං වජ්ජිපුත්තකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො ආයස්මා රෙවතො බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සචෙ මයං ආයස්මන්තං රෙවතං පක්ඛං ලභෙය්‍යාම, එවං මයං ඉමස්මිං අධිකරණෙ බලවන්තතරා අස්සාමා’’ති.

අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ පහූතං සාමණකං පරික්ඛාරං පටියාදෙසුං – පත්තම්පි, චීවරම්පි, නිසීදනම්පි, සූචිඝරම්පි, කායබන්ධනම්පි, පරිස්සාවනම්පි, ධම්මකරණම්පි. අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ තං සාමණකං පරික්ඛාරං ආදාය නාවාය සහජාතිං උජ්ජවිංසු; නාවාය පච්චොරොහිත්වා අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ භත්තවිස්සග්ගං කරොන්ති. අථ ඛො ආයස්මතො සාළ්හස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ‘‘කෙ නු ඛො ධම්මවාදිනො – පාචීනකා වා භික්ඛූ, පාවෙය්‍යකා වා’’ති? අථ ඛො ආයස්මතො සාළ්හස්ස, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච පච්චවෙක්ඛන්තස්ස, එතදහොසි – ‘‘අධම්මවාදිනො පාචීනකා භික්ඛූ, ධම්මවාදිනො පාවෙය්‍යකා [පාඨෙය්‍යකා (සයා.)] භික්ඛූ’’ති.

අථ ඛො අඤ්ඤතරා සුද්ධාවාසකායිකා දෙවතා ආයස්මතො සාළ්හස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය – සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව සුද්ධාවාසෙසු දෙවෙසු අන්තරහිතා – ආයස්මතො සාළ්හස්ස සම්මුඛෙ පාතුරහොසි. අථ ඛො සා දෙවතා ආයස්මන්තං සාළ්හං එතදවොච – ‘‘සාධු, භන්තෙ සාළ්හ, අධම්මවාදී පාචීනකා භික්ඛූ, ධම්මවාදී පාවෙය්‍යකා භික්ඛූ. තෙන හි,

හන්තෙ සාළ්හ, යථාධම්මො තථා තිට්ඨාහී''ති. ''පුබ්බෙපි චාහං, දෙවතෙ, එතරහි ච යථාධම්මො තථා ඨිතො ; අපි චාහං න තාව දිට්ඨිං ආවි කරොමි, අප්පෙව නාම මං ඉමස්මිං අධිකරණෙ සම්මන්නෙය්‍යා''ති.

454. අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ තං සාමණකං පරික්ඛාරං ආදාය යෙනායස්මා රෙවතො තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං රෙවතං එතදවොචුං – ''පටිග්ගණ්හාතු, භන්තෙ, ථෙරො සාමණකං පරික්ඛාරං – පත්තම්පි, චීවරම්පි, නිසීදනම්පි, සූචිඝරම්පි, කායබන්ධනම්පි, පරිස්සාවනම්පි, ධම්මකරණම්පී''ති. ''අලං, ආවුසො, පරිපුණ්ණං මෙ පත්තචීවර''න්ති න ඉච්ඡි පටිග්ගහෙතුං.

තෙන ඛො පන සමයෙන උත්තරො නාම භික්ඛු වීසතිවස්සො ආයස්මතො රෙවතස්ස උපට්ඨාකො හොති. අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ යෙනායස්මා උත්තරො තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං උත්තරං එතදවොචුං – ''පටිග්ගණ්හාතු ආයස්මා උත්තරො සාමණකං පරික්ඛාරං – පත්තම්පි, චීවරම්පි, නිසීදනම්පි, සූචිඝරම්පි, කායබන්ධනම්පි, පරිස්සාවනම්පි, ධම්මකරණම්පී''ති. ''අලං, ආවුසො, පරිපුණ්ණං මෙ පත්තචීවර''න්ති න ඉච්ඡි පටිග්ගහෙතුං. ''මනුස්සා ඛො, ආවුසො උත්තර, භගවතො සාමණකං පරික්ඛාරං උපනාමෙන්ති. සචෙ භගවා පටිග්ගණ්හාති, තෙනෙව තෙ අත්තමනා හොන්ති. නො චෙ භගවා පටිග්ගණ්හාති, ආයස්මතො [ආයස්මතො ච (ස්‍යා.)] ආනන්දස්ස උපනාමෙන්ති – පටිග්ගණ්හාතු, භන්තෙ, ථෙරො සාමණකං පරික්ඛාරං. යථා භගවතා පටිග්ගහිතො, එවමෙව සො භවිස්සතීති. පටිග්ගණ්හාතු ආයස්මා උත්තරො සාමණකං පරික්ඛාරං. යථා ථෙරෙන පටිග්ගහිතො, එවමෙව සො භවිස්සතී''ති. අථ ඛො ආයස්මා උත්තරො වෙසාලිකෙහි වජ්ජිපුත්තෙහි භික්ඛූහි නිප්පීළියමානො එකං චීවරං අග්ගහෙසි. ''වදෙය්‍යාථ, ආවුසො, යෙන අත්ථො''ති. ''එත්තකං ආයස්මා උත්තරො ථෙරං වදෙතු; එත්තකඤ්ච, භන්තෙ, ථෙරො සඞ්ඝමජ්ඣෙ වදෙතු – 'පුරත්ථිමෙසු ජනපදෙසු බුද්ධා භගවන්තො උප්පජ්ජන්ති. ධම්මවාදී පාචීනකා භික්ඛූ, අධම්මවාදී පාවෙය්‍යකා භික්ඛූ'''ති. ''එවමාවුසො''ති ඛො ආයස්මා උත්තරො වෙසාලිකානං වජ්ජිපුත්තකානං භික්ඛූනං පටිස්සුත්වා යෙනායස්මා රෙවතො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං රෙවතං එතදවොච – ''එත්තකං, භන්තෙ, ථෙරො සඞ්ඝමජ්ඣෙ වදෙතු – 'පුරත්ථිමෙසු ජනපදෙසු බුද්ධා භගවන්තො උප්පජ්ජන්ති . ධම්මවාදී පාචීනකා භික්ඛූ, අධම්මවාදී පාවෙය්‍යකා භික්ඛූ'''ති. ''අධම්මෙ මං ත්වං, භික්ඛු, නියොජෙසී''ති ථෙරො ආයස්මන්තං උත්තරං පණාමෙසි.

අථ ඛො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ ආයස්මන්තං උත්තරං එතදවොචුං – ''කිං, ආවුසො උත්තර, ථෙරො ආහා''ති? ''පාපිකං නො, ආවුසො, කතං. 'අධම්මෙ මං ත්වං, භික්ඛු, නියොජෙසී'''ති ථෙරො මං පණාමෙසීති. ''නනු ත්වං, ආවුසො [ආවුසො උත්තර (ස්‍යා. කං.)], වුඩ්ඪො වීසතිවස්සොසී''ති? ''ආමාවුසො, අපි ච මයං ගරුනිස්සයං ගණ්හාමා''ති.

455. අථ ඛො සඞ්ඝො තං අධිකරණං විනිච්ඡිනිතුකාමො සන්නිපති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, ආවුසො, සඞ්ඝො. සචෙ මයං ඉමං අධිකරණං ඉධ වූපසමෙස්සාම, සියාපි මූලාදායකා [මූලදායකා (සී.)] භික්ඛූ පුනකම්මාය උක්කොටෙය්‍යුං. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, යත්ථෙවිමං අධිකරණං සමුප්පන්නං, සඞ්ඝො තත්ථෙවිමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යා''ති.

අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ වෙසාලිං අගමංසු – තං අධිකරණං විනිච්ඡිනිතුකාමා.

තෙන ඛො පන සමයෙන සබ්බකාමී නාම පථබ්‍යා සඞ්ඝත්ථෙරො වීසවස්සසතිකො උපසම්පදාය, ආයස්මතො ආනන්දස්ස සද්ධිවිහාරිකො, වෙසාලියං පටිවසති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො ආයස්මන්තං සම්භූතං සාණවාසිං එතදවොච – ''අහං, ආවුසො, යස්මිං විහාරෙ සබ්බකාමී ථෙරො විහරති, තං විහාරං උපගච්ඡාමි. සො ත්වං කාලස්සෙව ආයස්මන්තං සබ්බකාමිං උපසඞ්කමිත්වා ඉමානි දස වත්ථූනි පුච්ඡෙය්‍යාසී''ති.

''එවං භන්තෙ''ති ඛො ආයස්මා සම්භූතො සාණවාසී ආයස්මතො රෙවතස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො, යස්මිං විහාරෙ සබ්බකාමී ථෙරො විහරති, තං විහාරං උපගච්ඡි. ගබ්භෙ ආයස්මතො සබ්බකාමිස්ස සෙනාසනං පඤ්ඤත්තං හොති, ගබ්භපමුඛෙ ආයස්මතො රෙවතස්ස. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො – අයං ථෙරො මහල්ලකො න නිපජ්ජතීති – න සෙය්‍යං කප්පෙසි. ආයස්මා සබ්බකාමී – අයං භික්ඛු ආගන්තුකො කිලන්තො න නිපජ්ජතීති – න සෙය්‍යං කප්පෙසි. අථ ඛො ආයස්මා සබ්බකාමී රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය ආයස්මන්තං රෙවතං එතදවොච – ''කතමෙන ත්වං භූමි විහාරෙන එතරහි බහුලං විහරසී''ති? ''මෙත්තාවිහාරෙන ඛො අහං , භන්තෙ, එතරහි බහුලං විහරාමී''ති. ''කුල්ලකවිහාරෙන කිර ත්වං භූමි එතරහි බහුලං විහරසි . කුල්ලකවිහාරො එසො [හෙසො (ස්‍යා.)] භූමි යදිදං මෙත්තා''ති. ''පුබ්බෙපි මෙ, භන්තෙ, ගිහිභූතස්ස ආචිණ්ණා මෙත්තා. තෙනාහං එතරහිපි මෙත්තාවිහාරෙන බහුලං විහරාමි, අපි ච ඛො මයා චිරප්පත්තං අරහත්ත''න්ති. ''ථෙරො පන, භන්තෙ, කතමෙන විහාරෙන එතරහි බහුලං විහරතී''ති? ''සුඤ්ඤතාවිහාරෙන ඛො අහං භූමි එතරහි බහුලං විහරාමී''ති. ''මහාපුරිසවිහාරෙන කිර, භන්තෙ, ථෙරො එතරහි බහුලං විහරති. මහාපුරිසවිහාරො එසො, භන්තෙ, යදිදං සුඤ්ඤතා''ති. ''පුබ්බෙපි මෙ භූමි ගිහිභූතස්ස ආචිණ්ණා සුඤ්ඤතා. තෙනාහං එතරහිපි සුඤ්ඤතාවිහාරෙන බහුලං විහරාමි, අපි ච මයා චිරප්පත්තං අරහත්ත''න්ති. අයඤ්චරහි ථෙරානං භික්ඛූනං අන්තරාකථා විප්පකතා, අථායස්මා

සම්භූතො සාණවාසී තස්මිං අනුප්පත්තො හොති. අථ ඛො ආයස්මා සම්භූතො සාණවාසී යෙනායස්මා සබ්බකාමී තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සබ්බකාමිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සම්භූතො සාණවාසී ආයස්මන්තං සබ්බකාමිං එතදවොච – ''ඉමෙ, භන්තෙ, වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා භික්ඛූ වෙසාලියං දස වත්ථූනි දීපෙන්ති – කප්පති සිඞ්ගිලොණකප්පො, කප්පති ද්වඞ්ගුලකප්පො, කප්පති ගාමන්තරකප්පො, කප්පති ආවාසකප්පො, කප්පති අනුමතිකප්පො, කප්පති ආචිණ්ණකප්පො, කප්පති අමථිතකප්පො, කප්පති ජළොගිං , පාතුං කප්පති අදසකං නිසීදනං, කප්පති ජාතරූපරජතන්ති. ථෙරෙන, භන්තෙ, උපජ්ඣායස්ස මූලෙ බහුධම්මො ච විනයො ච පරියත්තො. ථෙරස්ස භන්තෙ, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච පච්චවෙක්ඛන්තස්ස කථං හොති? කෙ නු ඛො ධම්මවාදිනො – පාචීනකා වා භික්ඛූ, පාවෙය්‍යකා වා''ති? ''තයාපි ඛො, ආවුසො, උපජ්ඣායස්ස මූලෙ බහු ධම්මො ච විනයො ච පරියත්තො. තුය්හං පන, ආවුසො, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච පච්චවෙක්ඛන්තස්ස කථං හොති? කෙ නු ඛො ධම්මවාදිනො – පාචීනකා වා භික්ඛූ, පාවෙය්‍යකා වා''ති? ''මය්හං ඛො, භන්තෙ, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච පච්චවෙක්ඛන්තස්ස එවං හොති – අධම්මවාදී පාචීනකා භික්ඛූ, ධම්මවාදී පාවෙය්‍යකා භික්ඛූති; අපි චාහං න තාව දිට්ඨිං ආවි කරොමි, අප්පෙව නාම මං ඉමස්මිං අධිකරණෙ සම්මන්නෙය්‍යා''ති. ''මය්හම්පි ඛො, ආවුසො, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච පච්චවෙක්ඛන්තස්ස එවං හොති – අධම්මවාදී පාචීනකා භික්ඛූ, ධම්මවාදී පාවෙය්‍යකා භික්ඛූති; අපි චාහං න තාව දිට්ඨිං ආවි කරොමි, අප්පෙව නාම මං ඉමස්මිං අධිකරණෙ සම්මන්නෙය්‍යා''ති.

456. අථ ඛො සඞ්ඝො තං අධිකරණං විනිච්ඡිනිතුකාමො සන්නිපති. තස්මිං ඛො පන අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ අනග්ගානි චෙව භස්සානි ජායන්ති, න චෙකස්ස භාසිතස්ස අත්ථො විඤ්ඤායති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං ඉමස්මිං අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ අනග්ගානි චෙව භස්සානි ජායන්ති, න චෙකස්ස භාසිතස්ස අත්ථො විඤ්ඤායති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉමං අධිකරණං උබ්බාහිකාය වූපසමෙය්‍යා''ති. සඞ්ඝො චත්තාරො පාචීනකෙ භික්ඛූ, චත්තාරො පාවෙය්‍යකෙ භික්ඛූ උච්චිනි. පාචීනකානං භික්ඛූනං – ආයස්මන්තඤ්ච සබ්බකාමිං, ආයස්මන්තඤ්ච සාළ්හං, ආයස්මන්තඤ්ච ඛුජ්ජසොභිතං, ආයස්මන්තඤ්ච වාසභගාමිකං; පාවෙය්‍යකානං භික්ඛූනං – ආයස්මන්තඤ්ච රෙවතං, ආයස්මන්තඤ්ච සම්භූතං සාණවාසිං, ආයස්මන්තඤ්ච යසං කාකණ්ඩකපුත්තං, ආයස්මන්තඤ්ච සුමනන්ති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං ඉමස්මිං අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ අනග්ගානි චෙව භස්සානි ජායන්ති, න චෙකස්ස භාසිතස්ස අත්ථො විඤ්ඤායති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො චත්තාරො පාචීනකෙ භික්ඛූ, චත්තාරො පාවෙය්‍යකෙ භික්ඛූ සම්මන්නෙය්‍ය උබ්බාහිකාය ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං ඉමස්මිං අධිකරණෙ විනිච්ඡියමානෙ අනග්ගානි චෙව භස්සානි ජායන්ති, න චෙකස්ස භාසිතස්ස අත්ථො විඤ්ඤායති. සඞ්ඝො චත්තාරො පාචීනකෙ භික්ඛූ, චත්තාරො පාවෙය්‍යකෙ භික්ඛූ සම්මන්නති උබ්බාහිකාය ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං. යස්සායස්මතො ඛමති චතුන්නං පාචීනකානං භික්ඛූනං, චතුන්නං පාවෙය්‍යකානං භික්ඛූනං සම්මුති, උබ්බාහිකාය ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං , සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''සම්මතා සඞ්ඝෙන චත්තාරො පාචීනකා භික්ඛූ, චත්තාරො පාවෙය්‍යකා භික්ඛූ, උබ්බාහිකාය ඉමං අධිකරණං වූපසමෙතුං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අජිතො නාම භික්ඛු දසවස්සො සඞ්ඝස්ස පාතිමොක්ඛුද්දෙසකො හොති. අථ ඛො සඞ්ඝො ආයස්මන්තම්පි අජිතං සම්මන්නති – ථෙරානං භික්ඛූනං ආසනපඤ්ඤාපකං. අථ ඛො ථෙරානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කත්ථ නු ඛො මයං ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යාමා''ති? අථ ඛො ථෙරානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''අයං ඛො වාලිකාරාමො රමණීයො අප්පසද්දො අප්පනිග්ඝොසො. යංනූන මයං වාලිකාරාමෙ ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යාමා''ති.

457. අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ වාලිකාරාමං අගමංසු – තං අධිකරණං විනිච්ඡිනිතුකාමා. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආයස්මන්තං සබ්බකාමිං විනයං පුච්ඡෙය්‍යා''න්ති.

ආයස්මා සබ්බකාමී සඞ්ඝං ඤාපෙසි –

''සුණාතු මෙ, ආවුසො, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං රෙවතෙන විනයං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො ආයස්මන්තං සබ්බකාමිං එතදවොච – ‘‘කප්පති, භන්තෙ, සිඞ්ගිලොණකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, සිඞ්ගිලොණකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, සිඞ්ගිනා ලොණං පරිහරිතුං – යත්ථ අලොණකං භවිස්සති තත්ථ පරිභුඤ්ජිස්සාමා’’ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති. [පාචි. 254 ආදයො] ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති? ‘‘සාවත්ථියං, සුත්තවිභඞ්ගෙ’’ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති? ‘‘සන්නිධිකාරකභොජනෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං පඨමං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං පඨමං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති, භන්තෙ, ද්වඞ්ගුලකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, ද්වඞ්ගුලකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, ද්වඞ්ගුලාය ඡායාය වීතිවත්තාය විකාලෙ භොජනං භුඤ්ජිතු’’න්ති ? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති [පාචි. 245]. ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති? ‘‘රාජගහෙ, සුත්තවිභඞ්ගෙ’’ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති? විකාලභොජනෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං දුතියං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං දුතියං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති, භන්තෙ, ගාමන්තරකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, ගාමන්තරකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ – ඉදානි ගාමන්තරං ගමිස්සාමීති – භුත්තාවිනා පවාරිතෙන අනතිරිත්තං භොජනං භුඤ්ජිතු’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති [පාචි. 234]. ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති? ‘‘සාවත්ථියං, සුත්තවිභඞ්ගෙ’’ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති? ‘‘අනතිරිත්තභොජනෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං තතියං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං තතියං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති , භන්තෙ, ආවාසකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, ආවාසකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති භන්තෙ, සම්බහුලා ආවාසා සමානසීමා නානුපොසථං කාතු’’න්ති. ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති [මහාව. 141 ආදයො]. ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති? ‘‘රාජගහෙ, උපොසථසංයුත්තෙ’’ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති? ‘‘විනයාතිසාරෙ දුක්කට’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං චතුත්ථං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං චතුත්ථං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති, භන්තෙ, අනුමතිකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, අනුමතිකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, වග්ගෙන සඞ්ඝෙන කම්මං කාතුං – ආගතෙ භික්ඛූ අනුමානෙස්සාමා’’ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති [මහාව. 383 ආදයො]. ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති? ‘‘චම්පෙය්‍යකෙ, විනයවත්ථුස්මි’’න්ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති? ‘‘විනයාතිසාරෙ දුක්කට’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං පඤ්චමං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං පඤ්චමං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති, භන්තෙ, ආචිණ්ණකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, ආචිණ්ණකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ – ඉදං මෙ උපජ්ඣායෙන අජ්ඣාචිණ්ණං, ඉදං මෙ ආචරියෙන අජ්ඣාචිණ්ණං – තං අජ්ඣාචරිතු’’න්ති? ‘‘ආචිණ්ණකප්පො ඛො, ආවුසො, එකච්චො කප්පති, එකච්චො න කප්පතී’’ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං ඡට්ඨං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං . ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං ඡට්ඨං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති , භන්තෙ, අමථිතකප්පො’’ති? ‘‘කො සො, ආවුසො, අමථිතකප්පො’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, යං තං ඛීරං ඛීරභාවං විජහිතං, අසම්පත්තං දධිභාවං, තං භුත්තාවිනා පවාරිතෙන අනතිරිත්තං පාතු’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති [පාචි. 234]. ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති? ‘‘සාවත්ථියං, සුත්තවිභඞ්ගෙ’’ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති? ‘‘අනතිරිත්තභොජනෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං සත්තමං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං සත්තමං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති, භන්තෙ, ජළොගිං පාතු’’න්ති? ‘‘කා සා, ආවුසො, ජළොගී’’ති? ‘‘කප්පති, භන්තෙ, යා සා සුරා ආසුතා අසම්පත්තා මජ්ජභාවං, සා පාතු’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති [පාචි. 326]. ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති? ‘‘කොසම්බියං, සුත්තවිභඞ්ගෙ’’ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති. ‘‘සුරාමෙරයපානෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං අට්ඨමං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං අට්ඨමං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති, භන්තෙ, අදසකං නිසීදන’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති [පාචි. 531 ආදයො]. ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති? ‘‘සාවත්ථියං, සුත්තවිභඞ්ගෙ’’ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති? ‘‘ඡෙදනකෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං නවමං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං නවමං සලාකං නික්ඛිපාමි’’.

‘‘කප්පති, භන්තෙ, ජාතරූපරජත’’න්ති? ‘‘නාවුසො, කප්පතී’’ති [පාරා. 580 ආදයො]. ‘‘කත්ථ පටික්ඛිත්ත’’න්ති. ‘‘රාජගහෙ, සුත්තවිභඞ්ගෙ’’ති. ‘‘කිං ආපජ්ජතී’’ති? ‘‘ජාතරූපරජතපටිග්ගහණෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං දසමං වත්ථු සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතං. ඉතිපිදං වත්ථු උද්ධම්මං, උබ්බිනයං, අපගතසත්ථුසාසනං. ඉදං දසමං සලාකං නික්ඛිපාමි.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉමානි දස වත්ථූනි සඞ්ඝෙන විනිච්ඡිතානි. ඉතිපිමානි දසවත්ථූනි උද්ධම්මානි, උබ්බිනයානි, අපගතසත්ථුසාසනානී’’ති.

458. ‘‘නිහතමෙතං, ආවුසො, අධිකරණං, සන්තං වූපසන්තං සුවූපසන්තං. අපි ච මං ත්වං, ආවුසො, සඞ්ඝමජ්ඣෙපි ඉමානි දස වත්ථූනි පුච්ඡෙය්‍යාසි – තෙසං භික්ඛූනං සඤ්ඤත්තියා’’ති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො ආයස්මන්තං සබ්බකාමිං සඞ්ඝමජ්ඣෙපි ඉමානි දස වත්ථූනි පුච්ඡි. පුට්ඨො පුට්ඨො ආයස්මා සබ්බකාමී විස්සජ්ජෙසි. ඉමාය ඛො පන විනයසඞ්ගීතියා සත්ත භික්ඛුසතානි අනූනානි අනධිකානි අහෙසුං, තස්මායං විනයසඞ්ගීති ‘‘සත්තසතිකා’’ති වුච්චතීති.

දුතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

සත්තසතිකක්ඛන්ධකො ද්වාදසමො.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ පඤ්චවීසති.

තස්සුද්දානං –

දස වත්ථූනි පුරෙත්වා, කම්මං දූතෙන පාවිසි;
චත්තාරො පුන රූපඤ්ච, කොසම්බි ච පාවෙය්‍යකො.

මග්ගො සොරෙය්‍යං සඞ්කස්සං, කණ්ණකුජ්ජං උදුම්බරං;
සහජාති ච මජ්ඣෙසි, අස්සොසි කං නු ඛො මයං.

පත්තනාවාය උජ්ජවි, රහොසි උපනාමයං [දූරතොපි උදපාදි (ක.)];
ගරු [දාරුණං (ස්‍යා.)] සඞ්ඝො ච වෙසාලිං, මෙත්තා සඞ්ඝො උබ්බාහිකාති.

සත්තසතිකක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

චූළවග්ගො [චුල්ලවග්ගො (සී.)] නිට්ඨිතො.

චූළවග්ගපාළි නිට්ඨිතා.